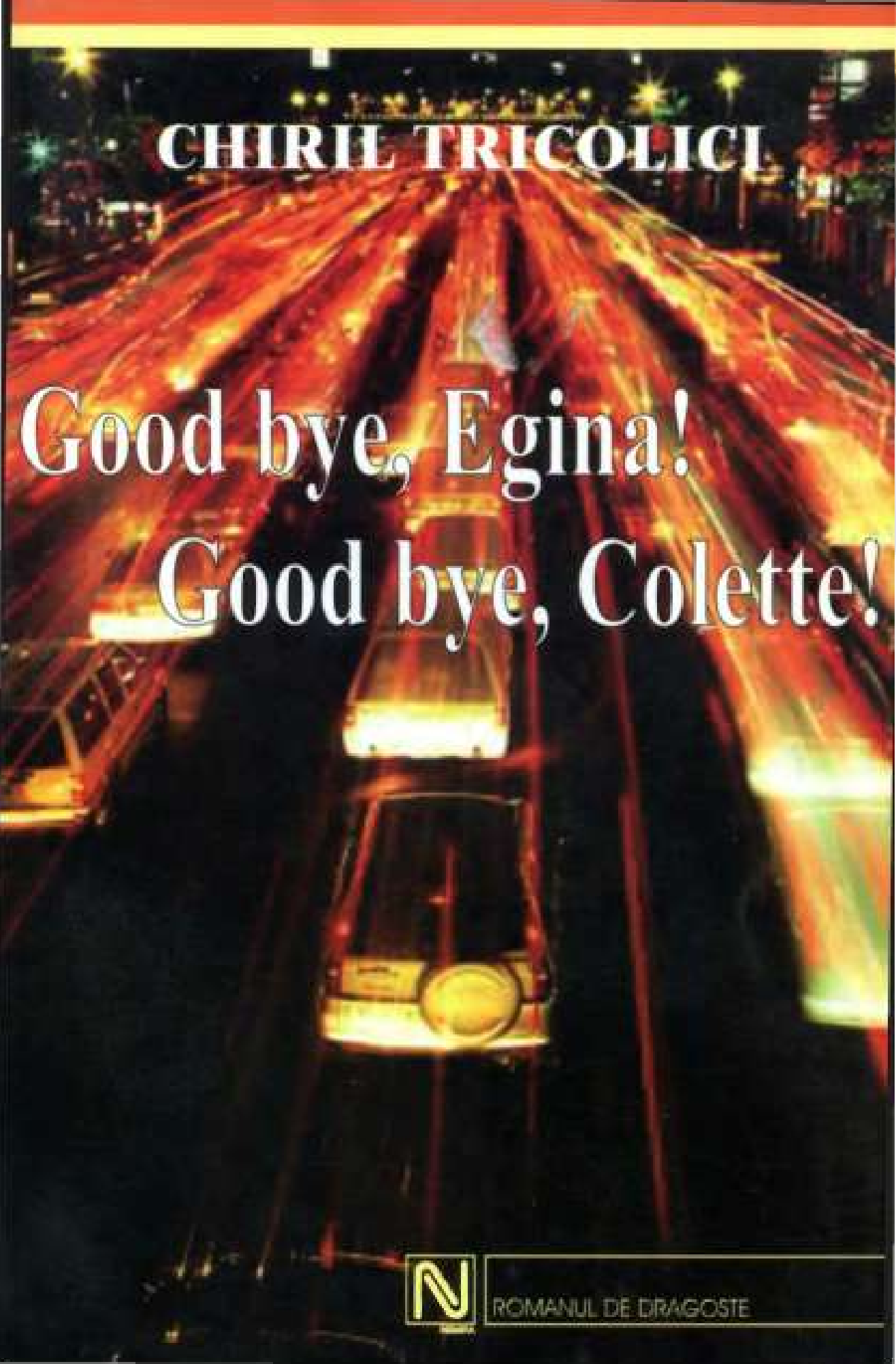
CHIRIL TRICOLICI
Good bye, Egina!
Good bye, Colette!
ROMANUL DE DRAGOSTE

De acelaşi autor,
la Editura Nemira au apărut:

Rolls-Royce
Un dolar, doi dolari găuriţi
Un cartuş la butonieră
Nebunul din Dallas
Diavolul înfiat de Dumnezeu

De acelaşi autor,
la Editura Nemira va apărea:

Rămăşiţele nopţii

CHIRIL TRICOLICI

Good bye, Egina!,
Good bye, Colette!

– roman de consum –

2004

Coperta: LUMINIȚA CATANĂ

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
TRICOLICI, CHIRIL
Good bye Egina, Good bye Colette / Chiril Tricolici. - Bucureşti : Nemira, 2004
ISBN 973-569-641-X

821.135.1-31

CHIRIL TRICOLICI

GOOD BYE EGINA!, GOOD BYE COLETTE!

© Editura NEMIRA, 2004

Comercializarea în afara granițelor țării fără acordul editurii este interzisă.

Difuzare:
S.C. Nemira & Co, B-dul Ion Mihalache nr. 125, sector 1, București
Tel.: 0788.636.472; 224.14.28; 224.10.08; Tel./Fax: 224.18.50

Clubul cărții: O.P. 2 CP. 52 , București

e-mail: difuzare@nemira.ro
www.nemira.ro

ISBN 973-569-641-X

Rădăcina tuturor istoriilor este experiența care le concepe, trăitul e sursa oricărei ficțiuni. Asta nu înseamnă, desigur, că un roman ar fi o biografie disimulată a autorului său...

MARIO VARGAS LLOSA

A scrie un roman constituie o fascinație, asemenea fascinației pe care o are omul atunci când se maschează și merge la un bal costumat.

HENRIETTE YVONNE STAHL

E o problemă cu scriitorii... Dacă ceea ce scriu ei e publicat și vândut într-un număr mediu de exemplare, se cred mari. Dacă ceea ce scriu e publicat și vândut doar în câteva exemplare, tot mari se cred. Iar dacă ceea ce scriu nu e niciodată publicat, și nici n-au bani să se publice singuri, atunci cred că sunt cu adevărat mari.

CHARLES BUKOWSKI

Cuvânt înainte

Un prefaţator poate fi suspectat de-a fi cordial faţă de autor, de-a fi complezent. Mai ales, *când îi este apropiat*. Iată de ce, în prezentarea de faţă, voi recurge, în cea mai mare măsură, la părerile exprimate de alţii în legătură cu scrierile lui Chiril Tricolici. Referindu-se la unele dintre ele, să vedem, de pildă, cum le comentează istoricul şi criticul literar prof. univ. dr. Ovidiu Ghidirmic, într-o cronică la romanul *Rolls-Royce*, apărută, în 1976, în revista *Ramuri*: „Cunoscut autor a numeroase romane, de o largă diversitate tematică, trecând cu dezinvoltură – ceea ce denotă o deplină stăpânire şi disponibilitate a mijloacelor epice – de la proza de analiză psihologică la literatura pentru copii, de la romanul poliţist la literatura fantastică... toate având ca o caracteristică generală predilecţia prozatorului pentru dezbaterile de conştiinţă care – se ştie – au format, întotdeauna, obiectul adevăratei literaturi."

Să luăm, mai întâi, romanele pentru şi cu preadolescenţi, *Marele Premiu* şi *Ultima variantă*, publicate de Editura Ion Creangă, reeditate apoi de aceeaşi editură, sub copertele unui volum masiv, intitulat *Campionii*, şi transformate, mai târziu, în filmul „Marele Premiu". Ambele romane, aşa cum a remarcat critica literară, ilustrează o idee preţioasă: „Copiii îşi păstrează candoarea chiar în epoca extraordinarului progres tehnic. De aici decurge şi uşoara tentă polemică faţă de acea literatură pentru copii scrisă în afara comandamentelor timpului. Copiii de astăzi, vrea să sublinieze Chiril Tricolici, trăiesc într-un cu totul altfel de cadru de viaţă, în cu totul altfel de coordonate sociale şi de civilizaţie, impuse de însuşi timpul istoric. Ei trăiesc, în marea lor majoritate, în oraşul modern... Tehnicismul veacului nu le-a alterat însă copilăria."

Cât priveşte romanele cu miză „poliţistă", ca să luăm, de exemplu, *Un dolar, doi dolari* sau *Un cartuş la butonieră*, reeditate, în 2001, la editura Nemira, ele, aşa cum sublinia Andrei Roman în *România literară*, „demonstrează nu doar pasiunea, ci chiar vocaţia lui Chiril Tricolici. Fantezia sa narativă, autoironică şi parodică, se simte bine între legile dezvăluirilor parţiale şi ale finalurilor surprinzătoare". Iar bine cunoscutul scriitor Mircea Constantinescu, autor, în 2002, al unui roman de excepţie, *Stand-by*, remarca, tot în *România literară*, că „proza lui Chiril Tricolici, alertă, niciodată trenantă, bine nuanţată, autoironică aminteşte de naraţiunile unui Chandler sau Chase, autori foarte bine cotaţi în beletristica enigmistică a secolului". Ca să nu mai vorbim de aprecierea eminentului istoric şi critic literar prof. univ. dr. Romul Munteanu, multă vreme director al prestigioasei edituri Univers, cum că „romanul *Un dolar, doi dolari* este o mare reuşită a genului, demonstrând virtuţile literaturii poliţiste, cu nimic mai prejos decât alte modalităţi ale prozei contemporane". Aş completa că *Un cartuş la butonieră,* chiar dacă are toate ingredientele unui *policier,* este, în acelaşi timp, un pretext pentru manifestarea unei atitudini politice, în paginile sale fiind exprimate adeseori lucruri cât se poate de grave. Ca şi amănunte revelatoare cu privire la soţii Ceauşescu, sau la protipendada comunistă.

Chiril Tricolici s-a ilustrat şi în proza ce poate fi anexată literaturii fantastice, autorul demonstrând cu al său *Rolls-Royce* o subtilă inventivitate, îndrăzneală şi originalitate în construirea romanului. „O carte cu o particularitate certă, cu un specific aparte în literatura noastră...", după cum aprecia regretatul critic şi istoric literar Mihai Gafiţa, adăugând: „O dramă reală, caz tratat de autor în maniera povestirilor de groază ale lui Hitchcock, însă cu o vădită atenuare a caracterului poliţist, în favoarea studiului psihologic." Tot la filmele lui Hitchcock raportează acest roman al lui Chiril Tricolici şi reputatul critic literar Mircea Iorgulescu, într-o cronică din *România literară*, scriind: „Relatarea călătoriei, aparţinând însăşi eroinei, are stranietatea rece a filmelor lui Alfred Hitchcock; pe măsură ce povestirea înaintează, aventura Irinei se transformă într-un coşmar nesfârşit, a cărui forţă apăsătoare vine din senzaţia că tot ce se petrece nu este decât realitate... Absenţa unui scop al înscenării căreia îi cade victimă întăreşte sentimentul de realitate, tocmai prin paradoxala putere de convingere a absurdului, fiindcă

spiritul opune cu adevărat rezistenţă formelor ordinii, nu celor lipsite de sens, aberante, pe care le acceptă, le ia în posesie, străduindu-se să le găsească semnificaţia; iar înţelesul pe care îl atribuie eroina absurdelor evenimente ale călătoriei porneşte de la considerarea lor ca fiind reale... De fapt, aceste întâmplări sunt imaginare şi întreaga aventură este o halucinaţie." Eu aş numi romanul *Rolls-Royce,* al lui Chiril Tricolici, o reuşită parabolă a ratării, a înstrăinării, ilustrată prin coşmarul de-o noapte al eroinei cărţii, violonista Irina Băicuşi.

În romanul *Nebunul din Dallas*, reeditat şi el de editura Nemira – cartea este, ca şi *Rolls-Royce*, la cea de-a patra ediţie, depăşind şi una, şi cealaltă 200 000 de exemplare –, Chiril Tricolici reconstituie, cu mijloace literare de excepţie, dramaticul destin al unui personaj sub trăsăturile căruia este evocat transparent cazul pilotului „atomic" Robert Claude Eatherly, supranumit „Pilotul de la Hiroşima". Pentru ca, în paralel, bazându-se pe o amplă şi riguroasă documentare, să redea istoria reală a naşterii primelor bombe atomice americane.

„Sfârşind de citit cartea lui Chiril Tricolici, involuntar ne-am pus întrebarea: este ea un roman de istorie contemporană, un roman de moravuri, sau romanul unei conştiinţe umane?" – se întreabă regretatul prozator şi eseist Ieronim Şerbu, la prima ediţie, în 1963, a romanului, şi răspunde: „Toate trei laolaltă." Ca să continue mai încolo: „Este îmbrăţişată o întreagă perioadă a istoriei contemporane şi autorul nu se sfieşte să folosească citate din presa timpului, să introducă personaje reale ca Franklin D. Roosevelt, Albert Einstein, Enrico Fermi, Leo Szillard, Niels Bohr, Robert Oppenheimer, Eduard Teller, ultimii doi «părinţi» ai bombei atomice şi, respectiv, ai celei cu hidrogen. Ceea ce dă senzaţia de istorie vie – o istorie care a marcat atât de profund secolul nostru –, de participare a cititorului la evenimente al căror sens îl descifrează mult mai lesne... Dar aceasta este arta – darul de a convinge", încheie Ieronim Şerbu.

Cel mai recent roman al lui Chiril Tricolici este *Diavolul înfiat de Dumnezeu*, apărut în decembrie 2002, tot la editura Nemira. Scris într-o expresie tradiţională, dar şi ieşind din tiparele acesteia când este folosită formula de „roman în roman", cu o parabolă în care *derealizarea realului* evidenţiază şi mai bine realul sau când ficţiunea se interferează cu personaje reale – se prezintă, astfel,

ca o compoziţie remarcabilă. Tot ce constituie existenţă autentică dobândeşte relief precis, romanul impunându-se prin vigoare şi, mai ales, prin investigarea sigură a realităţii. O carte puternică, densă, gravă şi substanţială despre viaţa contemporană.

În pagina culturală a cotidianului *Cronica română*, Andrei Milca este de părere că „*Diavolul înfiat de Dumnezeu* pare a fi cea mai reuşită carte de până acum a lui Chiril Tricolici", găsind ca interesantă „imixtiunea realului în imaginar, amestec nebunesc de personaje şi situaţii reale, ale societăţii contemporane, cu destine ficţionale şi întâmplări senzaţionale. Stilul este alert, dialogurile pline de viaţă, desfăşurarea acţiunii este dinamică, Andrei, personajul forte al cărţii, este bine construit, iar comentariile ironice, deschizând şi încheind romanul (pro sau contra... Ion Iliescu) sunt absolut spumoase", apreciază Andrei Milca şi scrie în încheiere: „Autorul şi-a asumat rolul de scrib, de grefier al existenţei celor din jur, la fel ca şi Milan Kundera..."

Un alt comentariu este cel al lui D. Coste, în cotidianul *Ziua*. „*Diavolul înfiat de Dumnezeu* – subliniază acesta – este un roman frescă ce armonizează în chip fericit trecutul cu prezentul... deapănă melancolic amintiri şi regrete, ca, în cele din urmă, să se confrunte din nou cu grava situaţie a zilelor noastre. Deşi autorul încearcă să lase impresia că are doar meritul de a consemna faptele protagoniştilor, în personalitatea acestora se regăsesc întâmplări trăite aievea de Chiril Tricolici sau care i-au fost narate cândva. Ca o concluzie, *Diavolul înfiat de Dumnezeu* este o carte încărcată de realităţi incontestabile, cât şi de adevăruri pline de substanţă, care vor face negreşit deliciul cititorilor", încheie D. Coste. „Aşa cum ne-a obişnuit deja, Chiril Tricolici ne pune în faţa unei noi cărţi spectaculoase, *Diavolul înfiat de Dumnezeu*", stă scris într-un supliment al *României libere*. „Un roman plin de dezvăluiri care, cu siguranţă, va stârni controverse."

De astă dată, prin romanul *Good bye, Egina! Good bye, Colette!*, Chiril Tricolici se înfăţişează numeroşilor săi cititori cu un roman de dragoste, cum sugerează chiar titlul cărţii. Dar care este, în acelaşi timp, şi un roman de călătorie, nu lipsit de un remarcabil atribut cultural. Ambele construite pe o ţesătură enigmistică, plină de suspans, de tensiune.

Autorul şi-a subintitulat cartea – în sens polemic, desigur –, „roman de consum", dând cu tifla snobilor cu gât de lemn, fandosiţilor

de tot felul, izmeniţilor descoperitori de „americi literare“ ce au sterilizat proza în cadrul a ceea ce se numeşte „ideologia epatării“. În fond, fără a vulgariza lucrurile, o carte este, nu-i aşa, un „produs“. Devenit „marfă“ din clipa în care intră în librării. Se vinde, se cumpără. „O carte fără cititori, adică, fără consumatori – subliniază Chiril Tricolici – este un nonsens. Un fel de sex cu o femeie gonflabilă.“

Ademenit de perspectiva de a fi editat în Italia şi acceptând, în schimbul sumei de douăzeci de mii de dolari, precum şi a unor piese pentru maşina sa, o Lamborghini, propunerea unui italian de a face un drum în Grecia, pentru a aduce de-acolo o „marfă“, eroul romanului, scriitor şi avocat, plonjează în plin hazard, în plină aventură. Tentat şi de faptul că această aventură ar putea constitui subiectul unei eventuale cărţi.

Îi lăsăm cititorului plăcerea de a descoperi surprizele respectivei călătorii, ca şi ale unei alteia, în Italia, femeile, Egina, Colette, creatoare de modă – dar şi o a treia, manechin, un fel de trăsătură de unire între cele două –, constituind pivotul în jurul căruia este construită întreaga intrigă a cărţii.

Ascunzându-se în spatele eroului său, Chiril Tricolici mărturiseşte că se aşează de fiecare dată la masa de lucru doar cu gândul la cititor. Pentru el scrie, pentru public, pentru un public alcătuit din intelectuali de formaţie medie, cum este şi el, dându-le cu tifla „puriştilor“ descoperitori de „americi literare“, de „isme“ cu „termen expirat“ în Occident, care au sterilizat proza, în cadrul a ceea ce se numeşte „ideologia epatării“. Masturbare cu prezervativul pus, ca nu cumva mâna să rămână gravidă.

„Adevărurile vieţii“, aşa cum demonstrează toate cărţile lui Chiril Tricolici, sunt pentru el mai presus de orice. Ca şi pofta de scris. De aici şi faptul că, indiferent de genul pe care îl abordează, prin stil, autorul acestei cărţi este de fiecare dată altul şi, totodată, acelaşi. În cazul romanului *Good-bye, Egina! Good-bye, Colette!* acţiunea sa îl face pe cititor să se întrebe tot timpul, cu răsuflarea tăiată: „Oare ce mai urmează?“ Aşa cum bine remarca Andrei Roman, într-un număr al *României literare*, „fantezia narativă a lui Chiril Tricolici, autoironică şi parodică, se simte bine între legile dezvăluirilor parţiale şi ale finalurilor surprinzătoare“.

MARIAN OPRIŞAN

1

Devenise un gest reflex: imediat după ce mă întorc din oraş, acţionez robotul telefonului de pe birou şi deschid agenda – în avocatură dacă nu eşti meticulos n-ai cum să faci mare brânză. Unul după altul, mesaje legate de diferite procese, cereri de consultanţă şi, deodată, o voce sonoră, tonică, melodioasă cu: „*Bongiorno signore!*". Am crezut că era secretara Colettei de la Casa ei de modă din Napoli, dar, nu, s-a dovedit a fi Giulia Mauro de la Editura Augusta, din Torino; mă anunţa că au primit de la tipografie prima tranşă din tirajul romanului pe care mi-l traduseseră şi că mi-au expediat cu poşta rapidă cele douăzeci de exemplare, aşa cum era prevăzut în contractul de editare, la capitolul drepturilor de autor.

Asta m-a făcut să mă ridic şi să-mi torn puţin whisky. Chivas Regal. Doisprezece ani. Nici vorbă de vreun cub de gheaţă, catifelarea lui se cerea savurată, mai ales dacă eşti băutor de whisky. Se cerea savurată mai cu seamă vestea primită!... Aşa că am luat paharul, m-am aşezat într-un fotoliu şi mi-am aprins o ţigară. Se întâmplaseră atâtea!... Mai întâi, la câteva luni, evenimentele din Decembrie... Însurătoarea... Trecerea de la ocupaţia de scriitor la cea de avocat...

De fapt, pe aceasta din urmă n-o părăsisem de tot, rămăsesem membru al Baroului din Bucureşti... Cum n-am renunţat acum la cea de scriitor. De multe ori, în loc să mă uit la veselia imbecilă ce se lăfăie – la întrecere în idiotizare cu reflex pavlovian – pe mai toate canalele, mă aşez la computer şi introduc în memoria lui cele oferite uneori de practicarea avocaturii şi care, eventual, mi-ar putea folosi într-o zi, când o să mă lovească dorul de prima iubire. Şi când o să fie creată şi o conjunctură mai favorabilă pentru literatură.

Pendulasem între cele două profesii de la bun început... Poate o să mă consideraţi superficial... N-aţi fi prea departe de adevăr –

seriozitatea n-a fost niciodată punctul meu forte. În liceu, n-aş putea spune că m-am omorât cu învăţătura, eram căzut în cap după baschet, aş fi aruncat mingea la coş din zori până-n noapte, abia la facultate am prins ceva la minte şi am început să iau viaţa mai în serios.

Prin anul trei, în primăvară, cald şi frumos... Ei bine, nici azi nu ştiu ce mi-a venit, aş spune un fel de impuls, şi-am scris o schiţă după o întâmplare povestită de tata. Fără să-mi pun prea mari speranţe în faptul că ar putea să placă, am trimis-o la „Poşta redacţiei" a revistei *Viaţa studenţească*. M-am trezit cu schiţa publicată. Am mai scris... M-a publicat apoi revista *Luceafărul*... Şi deoarece în timpul stagiaturii trăsesem mâţa de coadă ca avocat, iar pentru romanul cu care debutasem editorial am încasat o grămadă de bani... Ca să nu mai pun la socoteală că una era să fii scriitor, ca statut social, şi alta avocat! O profesie cu totul marginală, considerată un „rău necesar", un „rău tolerat", iar Baroul – un cuib de reacţionari, de duşmani ai regimului. Şi aşa şi era.

Prin urmare, aţi mai putea fi tentaţi să mă taxaţi şi drept oportunist. Mai nimerit ar fi, zic eu, un eufemism: tradiţia este să ne „orientăm". Istoria cam asta ne-a învăţat să facem. S-o luăm ca pildă pe cea mai recentă... Cu nemţii... Cu ruşii... Acum le lustruim bocancii americanilor. În sfârşit, facem şi noi ce trebuie. Numai că, având vocaţie de vasali, dăm, ca de obicei, pe dinafară – le lustruim prea cu sârg.

Dar să lăsăm în pace Istoria cu ale ei! Ce fac aleşii noştri – nu şi ai mei, nu m-am dus la votare, ca să nu-mi dau apoi peste mâini, cum am făcut cu Emil Constantinescu –, senatori, deputaţi, cum schimbă ei partidele mai ceva ca amantele... Că de primari ce să mai vorbim!... Sau chiar Ion Iliescu: după ce i-a fugărit pe Coposu, pe Rege... l-a schimbat – vorba vine, las' că ştiţi – pe Lenin cu Bush! Aşa cum am dat eu acum scrisul pe avocatură.

La acest specific naţional s-a adăugat şi faptul că făcusem un fel de *coup de foudre* pentru literatură, abia aşteptam dimineaţa, să-mi fac o cafea mare, să-mi aprind o ţigară şi să reiau scrisul de unde îl întrerupsesem, noaptea târziu. Şi nu pentru că aş fi mitoman şi aş încerca să cochetez cu nemurirea. Îmi cunosc limitele, ştiu ce pot şi ce nu, viaţa mi-a arătat că nu poţi fi decât aşa cum te-a lăsat Dumnezeu. Dar din momentul în care ai fost virusat şi te-ai îmbolnăvit de scris... Eşti terminat. Îţi ies din cap tot timpul

cuvinte, replici, frânturi de fraze, abia aştepţi să te aşezi la maşina de scris sau, cum e azi, la computer. În ce altceva să pui idei, tot felul de gânduri, de năluciri dacă nu în cuvinte?!...

N-am aparţinut vreunui grup sau vreunei găşti – azi sunt şi mai multe decât erau pe vremea lui Ceaşcă –, n-am făcut curte criticilor literari. Nu le-am dat de băut, cum procedau unii. Azi, am auzit, se dau bani; la schizoidia şi, totodată, la sărăcia care ne bântuie, nici nu-i de mirare! Ca să nu mai vorbesc de critica „de cumetrie"!... Nu m-am aşezat la masa de scris cu gândul la exegeţi, ci la cititori. N-am tras sfori, ieşindu-mi din piele pentru vreun premiu literar (am primit două)... Posteritatea mă lasă rece. Şi nu pentru că-i o curtezană, eufemistic vorbind şi a trimis la plimbare atâţia!... N-am înghesuit între copertele unei singure cărţi sute şi sute de pagini ilizibile, cu vorbe peste vorbe şi deasupra iar vorbe – *pisălogeală,* cum bine s-a spus – pentru a-i pune pe critici să-şi bată capul şi să se întrebe, ca să nu pară neaveniţi: „Oare ce vrea ăsta să spună?", urmând să scoată din pălărie sensuri de mare subtilitate, profunzimi insondabile, abisalităţi care-l făceau pe autor să rămână perplex, ca apoi să revendice nemurirea textului său.

Adevăr grăit-a Svetlana Cârstean într-un *Observator cultural*: „...în lumea noastră literară obsesia posterităţii mai încearcă, disperat, şi naiv totodată, să facă jocurile înaintea posterităţii însăşi". Nu puţini dintre cei care se dau de ceasul morţii să li se spună „importantul scriitor" sau „marele scriitor" vor deveni în scurtă vreme, iar unii au şi devenit, „cunoscutul scriitor din trecut"...

„Marin Preda spunea că pune mult mai mult preţ pe opinia dactilografei despre cartea pe care urma s-o dea la tipar, decât pe opinia unui critic", afirmă, într-un interviu, reputatul critic literar Alex Ştefănescu. Ca să sublinieze apoi: ceea ce aprecia autorul *Moromeţilor* la dactilografă era „caracterul dezinteresat al reacţiilor ei."

Pun punctul pe „i": am mizat întotdeauna pe succesul la cititori, la cei din rândul intelectualilor de formaţie medie, aşa cum sunt şi eu. L-am reluat de câteva ori – o spun cu voce tare, pot să mă înjure snobii cât vor – pe James Joyce, cu al său *Ulise*, până când am reuşit să-l duc la capăt, în schimb lui Umberto Eco i-am devorat *Numele trandafirului.* Dintre prozatorii români, l-aş numi

pe George Bălăiță cu *Lumea în două zile* (mai nou, ne încântă, din când în când, în *Ziua literară*), din Nicolae Breban aș alege, ha-ha, *Îngerul de gips*, și, desigur, pe Marin Preda cu *Întâlnirea din pământuri* sau volumul doi din *Cel mai iubit dintre pământeni*, pe Ștefan Bănulescu cu bijuteria *Când mistreții erau blânzi*... Am rămas tulburat după „Zbor deasupra unui cuib de cuci", cu Jack Nicholson și Nick Nolte, sau după „Glissando", al lui Mircea Daneliuc, și, totodată, m-a dat pe spate „Basic instinct" sau „Tăcerea mieilor". Asta ca să știți cine-i Adrian Daneș și cam ce gusturi are.

Practic... La naiba cu „practic"! Concret... La naiba și cu „concret"! Cu alte cuvinte, am urmărit să fiu cumpărat, deci... Ducă-se și „deci" pe pustii, e ticul cel mai afurisit! Prin urmare, să fiu cumpărat și citit. Ar putea sări „puriștii" cu gura... Exact aceia care să-i tai cu sapa și n-ar fi în stare să scrie o poveste rotundă, cap și coadă, clară, plauzibilă, „reală", de nici câteva zeci de pagini. Cum au sărit – păstrând desigur proporțiile, este însă un exemplu recent și în același timp ilustrativ – unii elitiști, unii critici literari brazilieni la imensul succes al romancierului Paulo Coelho. (Întâmplarea a făcut ca autorul acestei cărți să fi fost martor, în 1993, cu ocazia unei vizite de câteva luni în Brazilia, la o înfruntare pe marginea succesului lui Coelho, aflat abia la începuturile sale. Înfruntare prilejuită de o masă colegială oferită de Asociația scriitorilor din Sao Paulo, împreună cu o pălărie din piele, gen cawboy, al cărui bor e plin de autografele confraților din țara cafelei. O dată cu pronunțarea numelui de Coelho, n-am mai existat acolo, a început tumultul.) Cu cele aproape o sută patruzeci de milioane de exemplare vândute – până acum – în mai bine de cincizeci de țări, Coelho a devenit cel mai citit prozator contemporan, în topul vânzărilor și în librăriile noastre! Cățeii latră că de aia-s căței, Paulo Coelho este astăzi „Academician al literelor braziliene", „Cavaler al literaturii în Franța", încununat cu premii dintre cele mai prestigioase într-o mulțime de țări... Principalul reproș care i se aduce de către cei câțiva nevolnici din țara sa – ca și la noi, capra-i râioasă, da' coada o ține a naibii de sus – este prea marele succes de librărie.

Să-i lăsăm însă pe mânuitorii de condei deveniți multimilionari în dolari. Dacă n-avem încă un romancier de *faimă* internațională

sau barem europeană, cum au, oho, polonezii sau cehii, cum au grecii, cu trei Nobeluri; cum au, iată, ungurii, cu un Nobel obţinut în 2002 şi cu alţi vreo opt scriitori bine „vânduţi" în ţări europene; cum au, ce să mai vorbim, sârbii – un singur exemplu: Milorad Pavic, tradus în şaptesprezece limbi. Sau bulgarii, cu Ţvetan Todorov, cu Iulia Kristeva, stabiliţi, amândoi, la Paris. Ori atât de puţin numeroşii albanezi, cu al lor Ismail Cadare, de notorietatea unui Václav Havel sau unui Milan Kundera...

Oare criticii noştri literari – cel puţin unii dintre ei – n-ar trebui să se întrebe de ce au reuşit cei din imediata noastră apropiere a căror limbă este tot atât de lipsită de circulaţie – despre cea albaneză ce să mai vorbim – ca şi româna? Pentru că pe acest fapt se aruncă vina atunci când vine, din când în când, vorba despre neputinţa scriitorilor noştri de a se impune peste hotare! De vrem să aflăm cu adevărat cine suntem, trebuie să ne comparăm cu alţii, nu cu noi înşine! Aşa cum face poetul şi prozatorul Mircea Cărtărescu, căruia o editură franceză i-a editat toate cărţile de proză şi care a fost tradus şi în alte limbi. „Literatura română de azi nu are, pur şi simplu, nici o cotă afară!", afirmă el într-un interviu publicat de revista *22*.

Dar nu numai afară nu are cotă scriitorul român. De când librăriile au început să fie pline de cărţile unor autori străini de prestigiu, iar publicului i s-a dat, astfel, posibilitatea să aleagă – esenţa democraţiei în asta şi constă – proza românească, în marea ei majoritate, zace în rafturi! Ca să nu mai vorbesc că mulţi scriitori ale căror cărţi sunt editate cu ajutorul subvenţiilor de la Ministerul Culturii nu ajung – din vina cui? – nici măcar să fie difuzaţi. „Editorul român ştie mai mult ca sigur că va pierde financiar publicând un roman românesc", afirmă Mircea Cărtărescu, în acelaşi interviu din *22*. Din păcate, este printre cei foarte puţini care pun degetul pe rană. Ne zbatem într-o adevărată *criză a sinceităţii*, cum bine a spus Ion Buduca.

Cum se explică – se pune în mod firesc întrebarea – faptul că un, de pildă, Milan Kundera, scriitor ceh, stabilit la Paris (într-o locuinţă somptuoasă, în cel mai elegant cartier al oraşului), este, azi, unul dintre cei mai citiţi şi mai bogaţi autori din Europa, vândut în draci şi-n America? Întreb ca simplu cititor, ca un om din mulţime...

„Secretul" uriaşului succes al prozatorului ceh, tradus acum şi la noi, consistă – aşa cum reiese dintr-o convorbire cu Cristian Salmon – în faptul că la baza romanelor sale stă axioma: „Omul şi lumea sunt legaţi ca melcul de cochilia lui." Şi că romanul nu va mai putea să se debaraseze niciodată de moştenirea pe care i-a lăsat-o Balzac. La noi, cu binecuvântarea unor critici literari, tendinţa, chiar zelul, a fost de separare a „melcului" de „cochilia" lui. Ba chiar de pulverizare a ei. Dacă nu şi a „melcului"!...

Care ar putea fi pricina acestei tendinţe? Mai mult: a acestei străduinţe? „Nu pot să nu mă gândesc – scrie, în *Adevărul literar şi artistic*, Felicia Antip, critic de mare întindere şi erudiţie, care mai bine de treizeci de ani ne-a adus şi ne aduce în bătătură literatura străină – la limitele universului cognitiv al unor scriitori români de azi prea miopi şi mai ales prea leneşi şi prea suficienţi pentru a scruta depărtările şi care, atunci când nu-şi contemplă propriul ombilic şi nu povestesc ce-au visat noaptea sau la beţie, rămân în criză de subiecte şi au motive să se plângă că opera lor nu se bucură de recunoaştere universală."

Ce-ar fi păţit, la noi, un Paulo Coelho sau o J.R. Rowling, autoarea lui Harry Potter? Ar fi fost taxaţi imediat ca autori de „literatură kitsch", ca autori de „literatură de consum". Complexe de marginali. Aparţinând de abisurile psihicului colectiv al complexului de inferioritate faţă de alţii. Ce-o mai fi şi asta că un bun, un produs, o carte (care din momentul în care intră în librării devine marfă) trebuie să se vândă?! Profesorul universitar Romul Munteanu, director ani îndelungaţi al editurii Univers (pe vremuri, una dintre cele mai mari edituri), spune răspicat într-un interviu din *România literară* că „o carte se consumă". După care se reeditează. Nu este cumva vorba aici şi despre un reflex al mentalităţii producţiei de dragul producţiei – eram printre primii în lume la producţia de oţel pe cap de locuitor, dar stăteam la cozi interminabile pentru „tacâmuri" de pui şi picioare de porc –, a producţiei pe stoc? Unde ne situează această mentalitate o ştim prea bine. Dar, mai ales, o simţim!

Poate că aşa se face că am fost blamat de un recenzent – *nomina odiosa* –, într-o revistă, cum că „principala grijă a lui Adrian Daneş este publicul, pentru el scrie, având grijă să se menţină în vâltoarea diferitelor curente ale succesului, oprindu-se deci şi asupra

romanului obsedantist". Termen cu ifose, derivat din ceea ce marele Marin Preda a numit „Obsedantul deceniu", iar mai târziu, „Era ticăloşilor". Aşadar, iată ce l-a deranjat pe omul nostru – preocuparea mea faţă de public, faţă de cititori, pentru ei scriu. Ei bine, această preocupare mi-a adus clientelă, cărţile au făcut să-mi circule numele, nu o dată sunt întrebat după ce mă prezint ca avocat: „Adrian Daneş, acelaşi cu scriitorul?"

Când i-am întâlnit pe demonstranţii unor uzine bucureştene strigând: „Noi muncim, nu gândim!" (Corect ar fi fost: „Noi chiulim, doar ne facem că muncim", lene de care nu s-au dezvăţat nici astăzi!) şi „Nu ne vindem ţara!" („Da' cine ne-o cumpără?!" l-am întrebat fără să vreau pe unul dintre demonstranţi. Ca dovadă că alergăm bezmetici şi azi după cumpărători!... Şi mai tot ce se vinde e pe nimic, doar în folosul politicienilor şpăgari.) Sau în cazul marilor întreprinderi cu pierderi devenite insuportabile, numite de demagogi „mândria industriei noastre" – chiar şi pentru un euro numai să scăpăm de ele, să nu mai strângă de gât populaţia ţării. Când am văzut cum se alege praful şi pulberea de avuţii naţionale în valoare de multe zeci de miliarde de dolari – sistemul de irigaţii, imensa avere a gospodăriilor agricole colective, a gospodăriilor agricole de stat... Când am văzut că privatizarea a început cu instituţii de la Cultură, că reţeaua de difuzare a cărţii, atât de bine pusă la punct, a fost printre primele centrale atomizate, am intuit ce avea să urmeze. Nu-i însă suficient să prevezi ploile, trebuie să treci la construirea de Arce!... O carte fără cititori, adică fără consumatori, este un nonsens. Un fel de sex cu o femeie gonflabilă.

Arca mea a fost avocatura – n-am ce face: îmi plac femeile adevărate. Mai corect spus, cele cu adevărat adevărate, cum zic italienii. E ceva rău în asta? Să-l văd şi eu pe sfântul ăla căruia nu i-ar sări ochii la o Demi Moore sau la mai „puria" Sharon Stone! Că pentru Pamela Anderson, Kylie Minogue ori Jennifer Lopez ar dezerta chiar şi sfântu' Petru din post. Cu chei cu tot!

E drept, nu sunt mai puţin *vero* nici eu. Chiar *macho*, aş spune. Natura a fost destul de generoasă cu mine, m-a înzestrat cam cu de toate... Şi-apoi, staţi niţel!... Dacă până şi marele moralist, marele solitar, marele nihilist Emil Cioran s-a dat în bărci, la şaptezeci de ani, cu o nemţoaică frumoasă, Friedgard Schulte-Thoma, de numai treizeci de primăveri, profitând de faptul că ea

se îndrăgostise de el ca filozof... Asta-i la bărbaţi, înnebunesc la bătrâneţe. Este, cu siguranţă, ceea ce mă aşteaptă!...

În cazul meu, cam pe la jumătatea vârstei lui *papa* Cioran, şi neavând, Doamne fereşte, „fascinaţia suicidului", cum a avut-o marele filozof... Ba, dimpotrivă, pe cea a vieţii – o să vedeţi mai încolo că, până acum, intenţionând să vă arăt cum sunt, cu alte cuvinte, să mă descriu, am cam luat-o pe mirişte –, a unei vieţi trăite „la cea mai înaltă tensiune", de-a dreptul „la limita nervilor" – pericolul poate fi şi un „ce" erotic –, cu voluptatea volanului în sânge, subjugat de el, mort după maşinile „tari", după maşinile „rele", cum li se spune celor cu sute de cai sub capotă şi cu bot de rechin... Şi mai îmi place ceva: să umblu prin lume. De aici mi s-a şi „tras" apariţia romanului *Suspicione*, cum l-au intitulat italienii de la Editura Augusta, din Torino.

Parcă văd...

2

Intrasem într-o înfundătură, scrisul nu voia să înainteze şi pace, mereu mă poticneam, rar îmi ieşea o frază ca lumea, începusem să mănânc nu doar litere, ci şi cuvinte, să fac o mulţime de greşeli, ajunsesem să scriu „s-ăţi"... Mai trecusem prin asemenea perioade cu ocazia lucrului la alte cărţi... Perseveram. Perseveram, că altceva nu era de făcut! Cel mai uşor e să renunţi, să te dai, pentru un moment, bătut, să amâni şi, evident, să-ţi găseşti scuze. „Pană de inspiraţie", „Mi-am ieşit din mână" şi alte chestii din astea. Însă eu... Iată, am maşina de scris în faţa ochilor, un „Consul", cehoslovacă, scosesem colile ca să le înlocuiesc, şi ce credeţi că am constatat, stimaţi cititori? Am constatat că ambele plombagine erau aşezate, fir-ar să fie, pe dos! Pe atunci, nici gând de laptopuri. Apucă-te, băiete, şi bate textul din nou.

La dracu', mi-am zis, trebuie să fac o pauză, să mă vântur puţin cu maşina, nimic nu mă relaxează mai mult. La munte, Predeal-Bran-Rucăr, să cumpăr o miţoasă, un plocat, cum i se spune acolo, o cergă pentru Colette. Achiziţionasem, tot pentru ea, un Ţuculescu de la o rudă a pictorului, dar nu eram deloc sigur că o să primesc aviz, c-o să-mi dea voie de la „patrimoniu" să-l scot peste graniţă. Să fac alte cumpărături, o ie, ştergare, cadouri

de oferit unui prieten din Grecia, pe care aveam de gând s-o tranzitez, cu ocazia călătoriei în Italia, la Neapole, la toamnă, când se mai potoleşte pe-acolo căldura.

Cu câteva săptămâni în urmă, fusesem chemat în Nicolae Iorga să-mi ridic paşaportul. Îmi dăduseră viză de ieşire, aşa cum cerusem, pe şase luni, deoarece Colette îmi expediase nu numai o „chemare", dar şi o mie de dolari, în loc de o sută, cât cereau pe atunci autorităţile noastre, ca să demonstrezi că ai bani pentru drum. Pe chestia asta, Consulatul Italiei, constatând, cu ocazia precedentelor călătorii, că nu aveam de gând să îngroş numărul azilanţilor români, îmi acordase mai multe intrări şi ieşiri.

Lucrurile nu se desfăşuraseră chiar atât de neted de la început. La vreo patruzeci de zile după depunerea cererii pentru o viză turistică în Franţa – unde să se ducă un român mai întâi şi întâi dacă nu la Paris?! – primisem de la „Paşapoarte" un răspuns negativ. Ei, fir-aţi ai dracului! „Origine sănătoasă" – sănătoasă... E adevărat, din părinţi „mijlocaşi", nu „săraci", conta că eşti „fiu de ţărani". Membru de partid – bineînţeles, la „organizaţia de bază" de la „Cartea Românească", editura care, de obicei, mă publica. Şi am făcut contestaţie, subliniind că fusesem, cu un an în urmă, în Iugoslavia, cu o delegaţie a Uniunii Scriitorilor; dacă îmi era de rămas în Occident, puteam ajunge atunci, cu destulă uşurinţă, prin Triest, cum făcuseră atâţia români. După un timp am primit o carte poştală să mă prezint la „audienţe" în strada şi numărul...

Problema era că vărul meu, Liviu, cu mult mai mare decât mine, însurat c-o săsoaică, se stabilise în R.F. Germania, la Hamburg; de teamă că treaba asta ar fi putut reprezenta un impediment în acordarea paşaportului, la capitolul „rude", îl făcusem uitat. În sala de aşteptare spre care am fost îndrumat se aflau vreo şase persoane, altele au venit după mine, şi am crezut că intrarea o să se facă în ordinea sosirii, dar numele meu a fost strigat primul. Mai mult, am fost condus la etajul clădirii; ceilalţi, din câte înţelesesem, urma să fie chemaţi în biroul sălii de aşteptare. Mi-am spus că mi se făcuse o favoare pe chestia că eram scriitor, ceea ce a aprins în mine o speranţă că îmi vor acorda paşaportul cerut. Literaţii erau, totuşi, cineva – nici gând pe atunci de „Leana şi Costel", de „Big Brother", ca şi de alte emisiuni de acest gen, producătoare de vedete de doi lei, de aşa-zise VIP-uri –, dar nu pentru

că *ei* ne prețuiau; le insuflam teamă și, în consecință, se purtau cu mănuși. Adevărații disidenți din rândul scriitorilor s-au ridicat! Motiv de apreciere din partea tuturor guvernanților postdecembriști – o apă și-un pământ; au pus, iată, TVA la cărți, au impozitat cărțile, ticăloșii!

Ofițerul care m-a primit era în civil. După felul cum arăta, în jur de patruzeci și cinci de ani, mi-am zis că este probabil colonel, iar expresia feței m-a făcut să cred c-o nimerisem bine. M-a invitat să iau loc și a intrat în subiect:

– Ați cerut să aflați motivul răspunsului negativ... O să vă pun întâi o întrebare: de ce n-ați completat corect formularul?

Mi-am dat seama imediat că, folosind sintagma „corect", ofițerul se exprimase eufemistic. Am protestat, că altceva nu era de făcut:

– Ba l-am completat foarte corect! Cât se poate de corect!

– Și totuși nu este așa! Aveți un frate stabilit în Statele Unite!

Nu-mi venea să-mi cred urechilor, și ofițerul, interpretând perplexitatea mea ca fiind provocată de-o lovitură care mă trimisese la podea, a continuat:

– Frate, după mamă, frate vitreg mai mare, cu numele de Ștefan.

Îmi fusese teamă de cu totul altceva, de ceva la care mă simțeam descoperit, ca și în cazul cu vărul meu, Liviu. Săvârșisem o încălcare a legii...

Cu vreo lună și ceva în urmă, mă întorceam de la Buzău pe șoseaua Urziceni-București și am fost nevoit să opresc în spatele unei coloane nu prea mari de mașini. Am crezut întâi că era pusă bariera, însă din sens invers veneau încontinuu mașini. Am așteptat câteva minute și, cum coloana nici gând să se pună în mișcare, mi-am lăsat în mașină colegul cu care fusesem la Buzău și m-am dus să văd ce se întâmpla.

M-am edificat repede: avusese loc un accident cu o fetiță care traversase șoseaua cu bicicleta. Fusese transportată imediat la spital. Conducătorul angajat în accident, un francez bărbos, cu înfățișare de anahoret, stătea tăcut în mijlocul celor care comentau accidentul. Existau martori: un bătrân care își scosese capra la păscut pe marginea șoselei și conducătorul unui Fiat cu soția, aflați în spatele mașinii francezului. Din ce povesteau reieșea că fetița

trecuse brusc de pe o parte pe cealaltă a şoselei şi, speriindu-se la vederea maşinii, căzuse de pe bicicletă.

Francezul avea un Peugeot şi, la întoarcere, cum se întâmplă, i-am aruncat o privire. Pe bancheta din spate şedeau, cu feţe speriate, într-o îmbrăţişare disperată, o femeie tânără şi un băieţel de vreo opt ani, roşcovan şi cu o mutrişoară de irlandez. Impresionat de expresia feţelor acestora, de întreaga lor atitudine, ca înaintea unei mari şi iminente nenorociri, am băgat capul prin fereastră şi, încercând să-i liniştesc, i-am spus tinerei femei că din cele declarate de martori reiese că soţul ei nu este vinovat de accident.

– Ăsta este adevărul, vă jur! Dar poliţia dumneavoastră îi scoate vinovaţi pe străini!...

Şi a izbucnit în plâns, strângându-şi şi mai tare fiul la piept.

– Dar nu este aşa!...

– Domnule, a zis, deodată, cu rugămintea în glas, vorbiţi franceza, vă implor, ajutaţi-l pe soţul meu să explice poliţiei cum s-a întâmplat cu fetiţa!

Am asigurat-o că aşa voi face, am rugat-o să se calmeze, şi, întorcându-mă la grupul în care se afla bărbosul, i-am spus că-i voi servi ca interpret. Câteva minute mai târziu a sosit un echipaj al Miliţiei judeţului Ilfov. Un căpitan a măsurat lungimea urmelor de frânare, a făcut rapid o schiţă a accidentului, a deblocat circulaţia şi a trecut la cercetări. În timp ce nota în procesul-verbal datele de stare civilă ale francezului, am aflat că pe acesta îl chema Claude Renard, iar la cuvântul „Paris" mi s-a aprins imediat un beculeţ în minte – depusesem cererea pentru paşaport, nu era chiar de colo să ai unde sta la Paris!

Cu acest gând nu m-am limitat doar să-i fiu interpret. Căpitanul îi ascultase pe martori, iar declaraţiile lor îl scoteau pe francez în afara vinovăţiei. Mai era de constatat starea în care se afla fetiţa, i-am însoţit până la spitalul „Grigore Alexandrescu", unde fusese internată aceasta. Se afla în afara oricărui pericol; se alesese, din fericire, doar cu câteva zgârieturi, a doua zi urmând să fie externată. Dar până la definitivarea cercetărilor – consemnarea declaraţiilor şi toate celelalte – căpitanul i-a reţinut francezului carnetul de conducere.

În timp ce căpitanul fusese plecat să se intereseze de starea sănătăţii fetiţei, aflasem că Renard e inginer la o firmă specializată

în depoluarea apelor. În pofida ţinutei cam neglijente, se vădea a fi un om sobru şi reţinut. Prima impresie le era şi îmi era favorabilă. Le-am propus să locuiască la mine în cele trei-patru zile cât ne spusese căpitanul că o să dureze cercetările şi le-am declarat deschis că aveam de gând să vin la Paris în septembrie. Au acceptat, dar în prima seară s-au comportat cât se poate de circumspect. A doua zi, când le-am dat o cheie de la intrare, spunându-le că maică-mea ar putea fi plecată în oraş, cei doi au rămas de-a dreptul stupefiaţi.

– Cum, dar noi suntem occidentali!... a exclamat Susanne în culmea uimirii, în timp ce Claude nu ştia ce să facă, să ia cheia sau nu.

Am izbucnit în râs.

Pentru a fi în deplină siguranţă şi a nu păţi vreo ruşine, le băgasem Peugeot-ul în garaj, căci Renard şi aşa n-avea voie să conducă maşina. I-am plimbat pe Valea Prahovei, le-am arătat Bucureştiul, i-am dus pe la diferite obiective turistice... Unul dintre ele a fost şi mânăstirea de la Snagov. Un singur lucru îl scăpasem din vedere – să mă supun noilor reglementări: să-i trec în „cartea de imobil", să-i anunţ la secţia de Miliţie şi să depun o notă la Uniunea Scriitorilor că intrasem în legătură cu un străin şi îl găzduiam.

Dacă mi s-ar fi reproşat această găzduire, să-i zicem „clandestină", ar fi trebuit să plec capul, cu toate că nu eram gata s-o fac; aveam de gând să invoc faptul că ofiţerul de miliţie, căpitanul de la circulaţie care se ocupase de accident, ştiuse că ei stăteau la mine. Când am auzit însă de acuza – pentru că era o acuză – cu acel aşa-zis frate vitreg, m-a apucat veselia.

„O să vă povestesc o anecdotă, tovarăşe..." Şi am făcut o pauză prin care îl invitam pe bărbatul care mă primise să-şi spună gradul şi numele, colonelul cutare sau locotenent-colonelul cutare.

N-a dat însă curs invitaţiei mele. M-a privit cu un zâmbet interior şi a zis, surâzând cu o ironie subţire:

„Povestiţi... Spuneţi-o!..."

„Goldenberg, am început, este chemat la serviciul de cadre şi pus să completeze o fişă din alea... când te-ai născut, de ce te-ai născut şi toată povestea. După ce-a completat-o, o ia şeful cadrelor, se uită pe ea şi-l întreabă: «Spune-mi, tovarăşe Goldenberg, unde se află sora dumitale?» «Sora mea!» se miră Goldenberg. «Da, sora

dumitale!» «Unde să se afle? La Paris!» «Dar fratele?» «Unde să se afle? În America, la New-Jersey...» «Şi părinţii?» «Ei bine, părinţii se află, într-adevăr, în Israel...» «Atunci de ce nu scrii că ai rude în străinătate?» «*Eu* am rude-n străinătate? *Ei* au rude-n străinătate!»..."

Ofiţerul a schiţat cu bunăvoinţă un zâmbet din care am dedus că mai auzise anecdota şi l-am întrebat dacă o ştia.

„Nu, n-o ştiam", a negat el. Şi m-a întrebat cu răceală: „Anecdota asta vi se potriveşte şi dumneavoastră?"

„Deloc! Deţineţi o informaţie eronată. Cu totul falsă. Nu am nici un frate vitreg. Nici în străinătate şi nici în ţară."

„Dar noi suntem în posesia unei hârtii..."

„Ea nu poate fi decât mincinoasă!" l-am întrerupt. „Părinţii mei au un singur copil – pe mine! Asta se poate verifica!... Să vă spun eu ce s-a întâmplat... Am trăncănit în dreapta şi-n stânga, cui vrei şi cui nu vrei, că am de gând să plec anul ăsta în Vest, cu maşina, să plec la Paris, şi unul dintre cei care nu mă iubesc – şi sunt destui din ăştia, e specialitatea mea să irit – mi-a făcut-o. «Ia să-i agăţ eu ăstuia o tinichea să nu mai plece nicăieri!» Şi a expediat tinicheaua... O asemenea «hârtie», cum i-aţi spus dumneavoastră, nu poate fi decât anonimă, pentru că treaba cu fratele vitreg e controlabilă şi nu cred că individul a îndrăznit să-şi pună numele sub o bazaconie ca asta!"

„Mama dumneavoastră a mai fost căsătorită vreodată?"

Întrebarea ofiţerului mi-a relevat, pe neaşteptate, argumentul cu care puteam demonstra neadevărul conţinut de acea „hârtie", josnica ei falsitate.

„Nu. A fost căsătorită doar cu tatăl meu. Mai mult decât atât: s-a căsătorit la şaisprezece ani, iar la şaptesprezece ani m-a avut pe mine. Actul de căsătorie al părinţilor, ca şi certificatul meu de naştere pot proba acest lucru. Or, ca să am un frate mai mare, mai mare chiar c-un singur an, ar fi însemnat ca maică-mea să fi fost căsătorită prima dată la paisprezece ani! Ceea ce, la ţară, să recunoaştem..."

„Mda...", a făcut ofiţerul.

„Vă pot aduce acte..."

„Da, şi mai scrie acolo, în hârtia aceea, că v-aţi exprimat faţă de un prieten intenţia de... de-a vă stabili la fratele vitreg. Care... În sfârşit. Bine, o să... O să primiţi răspunsul acasă", a încheiat ofiţerul.

După vreo lună am fost chemat să-mi ridic paşaportul. Dar, în anul următor, căci pofta vine mâncând, cine nu ştie, iar am pătit-o, mi-a venit din nou un răspuns negativ. Am făcut contestaţie şi am fost chemat la „audienţe". De data asta m-a primit un alt ofiţer, după datele exterioare, probabil tot colonel sau locotenent-colonel.

Era vorba de aceeaşi poveste cu fratele vitreg din Statele Unite şi toată cântarea făcută în anonima aceea.

„O să vă spun o anecdotă, tovarăşe..." Şi, aşa cum procedasem data trecută, am făcut o pauză prin care îl invitam să se prezinte.

Nu s-a prezentat, nu a avut un zâmbet interior şi nici n-a surâs cu ironie subţire, invitându-mă să i-o relatez.

„Uitaţi-vă...", a zis morocănos, „noi nu v-am chemat aici să ne povestiţi anecdote. Vă rog să răspundeţi la ce v-am întrebat!" mi-a cerut.

Faţa ofiţerului avea trăsături severe; nu mă perpelesc după fizionomii din astea, ea îmi vorbea despre un om taciturn şi închis. Şi totuşi am insistat:

„V-aş ruga, v-aş ruga foarte mult să-mi îngăduiţi să v-o spun. Este legată de problema mea."

Ofiţerul m-a privit pe sub sprâncene şi, hotărându-se, şi-a dat consimţământul:

„Bine, dacă-i în legătură directă..."

„Ajungând în Israel", am început eu, „Goldenberg se întâlneşte pe stradă cu Vaimberg, plecat din România de câteva luni. «Te-au frecat niţel, dar până la urmă tot ţi-au dat drumul! Maiorul ăla, Popescu?...» «Maiorul ăla Popescu. Ba să-i aduc o hârtie, ba alta... Da' i-o fac eu lui! O să-i trimit o scrisoare în care o să-i scriu că n-am avut de unde să-i dau şi restul de bani, da' eu sunt om de onoare – o să-i trimit o brăţară de aur printr-un prieten care o să vină în ţară, la rude.» «Şi tu crezi că ei or să te creadă?» «N-o să mă creadă, da' o să i-o pună la dosar!»" Şi i-am povestit cele întâmplate anul trecut cu prilejul cererii de paşaport pentru Franţa. Crezusem că lucrurile fuseseră clarificate, sperasem definitiv, în legătură cu acea anonimă despre fratele vitreg, că ea va fi distrusă, înlăturată, dar iată că nu, nu s-a întâmplat aşa, ea este bine mersi, pusă unde trebuie şi continuă să acţioneze în pofida chiar şi a celui mai evident adevăr. Denigratorul nu-şi calculează oare fapta după atât de cunoscutul slogan: „Calomniază, calomniază, ceva tot va rămâne"?!

„Bine, o să vedem...", a zis ofiţerul cu încruntare şi fără urmă de bunăvoinţă. Însă, cu siguranţă, lui îi datorez faptul că de-atunci nu am mai avut probleme cu „fratele vitreg". Dar cum „binevoitori" sunt destui, oricând putea să apară o altă poveste de care tu nici să nu ştii, pentru că nimeni nu te chema să te întrebe dacă e adevărat sau nu, dacă tu, cel în cauză, ai de spus ceva despre ea.

3

Cumpărasem cam tot ce-mi pusesem în gând şi, ca să scurtez din drumul de întoarcere, o luasem prin Câmpulung. Ajuns în Târgovişte, în loc s-o iau pe drumul ştiut, pe lângă Curtea Domnească, am urmat indicatoarele de direcţie, numai că în intersecţia cea mai confuză din acest punct de vedere, un fel de sens giratoriu, şi unde orientarea celor străini de oraş ar fi fost absolut necesară, indicatorul lipsea.

Ezitarea mea de-o clipă a dat naştere unor claxonări din spate. O necivilitate – claxonările astea sunt, de fapt, înjurături, o comportare mârlănească a celor, din păcate, atât de numeroşi, care au căzut din copac direct în maşină. Presat, mi-am relansat automobilul şi, în momentul următor, un tânăr de vreo şaptesprezece ani a sărit, gesticulând, înapoi pe trotuar, speriat ca de moarte, de-ai fi zis că mă năpusteam asupră-i. Toată treaba mi s-a părut dubioasă, ca pusă în scenă pentru ochii cuiva.

Câteva minute mai târziu, un agent de circulaţie, aparţinând unui echipaj ce-şi parcase maşina după colţ – poliţiştii de azi, ca şi miliţieni de ieri (ceva parcă s-a mai schimbat), fiind proveniţi de la ţară, au vocaţie de pândari –, mi-a făcut semn să opresc. Am oprit. Şi cum înscrisul „Zâmbeşte, fii optimist!" se afla sub privirile mele, alături de cel „Care-i graba?", ambele executate de un grafician prieten, şi lipite la baza parbrizului, am zâmbit. Strepezit, probabil; n-am stat să mă uit în oglindă, nu de oglindă îmi ardea. Mi-era că pe atunci, la fel ca azi, agenţii de circulaţie din provincie nu-i au deloc la stomac pe conducătorii din Bucureşti. De conducători auto e vorba, dacă mai este nevoie să precizez!...

Agentul de circulaţie s-a apropiat tacticos de maşină. Ajuns în dreptul meu, a luat poziţia de drepţi şi, zvâcnind palma spre cozorocul chipiului, a zis:

– Plutonier-major... – numele nu-l mai reţin – vă rog să prezentaţi actele pentru control!

Mor după onoruri din astea, mai lipsea o fanfară.

– Ştiu de ce m-aţi oprit..., am zis, grăbindu-mă să cobor, deoarece o vastă şi îndelungată experienţă mi-a demonstrat că a rămâne pe scaun şi a purta discuţia de acolo se interpreta ca o lipsă de consideraţie faţă de un „tablagiu". Dar cum el, ca şi poliţistul de azi, are legea în mână, eheei!...

M-a întrerupt:

– Foarte bine că ştiţi, prezentaţi actele!

Cuvântul „vă rog" uitase să-l pronunţe, înţelegeţi, nu eram în situaţia de a-i face morală...

La un moment dat, la Casa de creaţie de la Palatul Mogoşoaia, a început să-şi facă apariţia un colonel de miliţie, Ion Marin, şeful Direcţiei Circulaţie de la Inspectoratul General al Miliţiei... Ţinea o rubrică într-o revistă cu mare audienţă, apoi a scos câteva cărţi, bune şi necesare, educative... Venea însoţit de o divă. De, şi miliţienii erau oameni!...

Într-o seară, trecând prin Piaţa Victoriei, mi-a fost ridicat carnetul pentru o pretinsă neacordare de prioritate, şi, întrucât nedreptatea, abuzul erau strigătoare la cer, l-am sunat pe colonelul Marin şi l-am rugat să mă primească pentru a-i explica cum s-au petrecut lucrurile. Am plecat de la el nu doar cu rezolvarea cazului, dar şi cu o carte pe care mi-a scris o dedicaţie măgulitoare. I-am recenzat-o elogios, săptămâna următoare, în *Informaţia Bucureştiului*. De atunci, din când în când, ne sunam reciproc, şi ne felicitam cu ocazia Anului Nou, când el îmi trimitea diverse „materiale de propagandă", pixuri, agende, calendare...

Aveam o schemă: carnetul de conducere şi certificatul de înmatriculare le ţineam într-un protofel din material plastic grena ce avea la un colţ o emblemă din tablă ştanţată cu înscrisul „Inspectoratul General al Miliţiei", sus, iar jos: „Direcţia Circulaţie", primit tot de la colonelul Marin. Îl înmânam agentului şi, pentru a-i oferi timp să-şi dea seama, nestingherit de prezenţa mea, despre

ce fel de portofel era vorba – asta presupunând că agentul respectiv nu văzuse asemenea portofele comandate de instituţia lui (sunt o fire prevăzătoare, când e vorba de agenţii de circulaţie, nu-i de neglijat nici cel mai neînsemnat amănunt) –, aşadar, pentru a-i oferi timp să priceapă despre ce fel de portofel era vorba, mă întorceam la maşină să aduc buletinul de identitate dintr-un alt portofel, păstrat într-o borsetă, ca să dureze cât mai mult scoaterea lui. Vedeţi bine, n-am exagerat cu nimic atunci când m-am referit la vasta şi îndelungata mea experienţă.

Aşa am procedat şi de data aceea. Stratagema era acum întărită de paşaport – când ţi-l înmâna, trebuia să predai buletinul –, avea, cum s-ar zice, acoperire deplină, era normal, era de la sine înţeles ca paşaportul să-l fi ţinut într-un loc sigur, separat de actele celelalte, de actele curente.

– Aţi zis că ştiţi de ce v-am oprit..., m-a întâmpinat plutonierul-major când m-am întors cu paşaportul.

Cu perspicacitatea-mi nu o singură dată probată, am înţeles imediat sensul, mai bine-zis scopul spuselor sale. Portofelul grena îl pusese în gardă şi el urmărea, probabil, să obţină de la mine o mărturisire, o recunoaştere. „Singur aţi mărturisit, n-am ce să vă fac!..." Şi, două luni, adio carnet, adio Grecia şi Italia!

– Da, pentru că, neştiind pe unde s-o iau spre Bucureşti, căci în intersecţia din care vin nu există indicator, am încetinit chiar în mijlocul intersecţiei, ceea ce i-a determinat pe conducătorii din spate să claxoneze, am zis, întorcând-o ca la Ploieşti.

Plutonierul-major m-a privit pe sub sprâncene şi a acţionat staţia de emisie-recepţie:

– Repetă, te rog, ce-a săvârşit conducătorul maşinii de Bucureşti, de care ziceai că-i rachetă!

– Raportez, s-a auzit din difuzorul staţiei, că n-a acordat prioritate pe trecerea de pietoni.

– Nu este adevărat! am protestat. Acolo n-a fost vorba de neacordare de prioritate, ci de o glumă, de-o farsă prostească şi rea a unui tânăr, a unui „taie frunză la câini" care, zărindu-l pe agentul dumneavoastră de circulaţie postat în apropierea trecerii de pietoni, şi-a propus să se distreze băgând în cofă un conducător auto. „Fir-aţi voi ai dracului de proprietari de maşini!..."

Şi m-a băgat în cofă pe mine.

– Unde lucraţi?

De obicei, glumeam: „Acasă. Sunt cu munca la domiciliu." Căci, de multe ori când căutam pe cineva, undeva, secretarele mă întrebau aproape invariabil: „De unde? Din partea cui veniţi?" Musai trebuia să vii din partea cuiva!

I-am zis cu ce mă ocup. Şi-am adăugat:

– V-aş ruga, dacă se poate, aşa, pentru analiza pe care urmează s-o faceţi, l-am măgulit, pentru că dumneavoastră sunteţi cel care analizează şi hotărăşte măsura în drept de luat, să-l întrebaţi pe subaltern dacă a fost vorba de neacordare de prioritate *unui* pieton sau mai *multora*. Să zicem, chiar doi. Înainte de-a fi o *uniformă*, sunteţi un om!...

Plutonierul-major m-a privit în faţă şi, acţionând staţia, a spus în microfonul ei:

– În cazul maşinii de Bucureşti, câţi pietoni erau angajaţi pe trecere?

– Raportez: unul. Un băiat. S-a speriat rău. S-a speriat că-l calcă.

Mă, am zis în gândul meu, *n-o fi asta vreo şmecherie de-a lor, ca să-şi facă mai repede planul?*

– Nu s-a speriat, am spus, a simulat că se sperie! Ca să mă bage în cofă!

– Eu nu am de unde să ştiu. Trebuia să fiţi atent, ca să preveniţi orice conflict pe trecerea de pietoni. Aveţi de plătit o amendă de două sute cincizeci de lei.

Nu de două sute cincizeci de lei mi-a fost. Mi-a fost că achitarea amenzii ar fi putut fi interpretată – nu vorbesc în necunoştinţă de cauză – ca o recunoaştere a celor imputate, şi de-aici, cea de-a doua sancţiune: suspendarea carnetului.

– Sunteţi, bineînţeles, conducător auto, şi-n această calitate v-aţi izbit, nu se poate să nu vă fi izbit, de pietoni, care, aflându-se în dreptul „zebrei", se angajează singulari în traversarea străzii. Chiar în pofida unei coloane de maşini! „Coloană, opreşte că trec eu!" O fac complexaţii, acolo, pe trecerea de pietoni se simt ei mari şi plini de importanţă. Pe unde am umblat nu mi s-a întâmplat să văd pe cineva traversând solitar strada pe „zebră". Aşteaptă să se adune mai mulţi, şi-abia atunci pornesc, se angajează cu fermitate pe trecere. După ce maşinile s-au rărit, nu în ciuda unei co-

loane. O chestiune de civilitate. Respectă, ca să fii respectat. Ar trebui să se scrie despre asta, să se vorbească la radio, la televizor... O educaţie pe care s-o facă chiar organele de miliţie. Asta spune legea... Şi legea-i lege. Dar iată ce-ar fi bine, ce-ar fi civilizat să faceţi, stimaţi pietoni! S-ar înscrie în ceea ce se cheamă munca de prevenire, de prevenire prin educaţie. Am dreptate sau nu?

– Păi, dacă aveţi dreptate, de ce n-o spuneţi mai-marilor de la Inspectoratul nostru din Bucureşti, deoarece văd – a pus el în evidenţă portofelul – că aveţi acolo relaţii. Da' nu cine ştie ce... altfel vă dădea un număr ca lumea!... La aşa maşină... Că n-am mai văzut o maşină ca asta!

– Cum adică „un număr ca lumea"? m-am făcut că nu pricep.

– Ştiţi dumneavoastră de care!... „Unu' B"... „Trei cifre"...

Mai scrisesem într-o carte despre goana de-a dreptul paranoică după numere „speciale" – perpetuată şi ea în originala noastră democraţie: „SEN", „DEP", „GUV"... ce-s altceva?! – care nu-i o simplă şi nevinovată anexă a vieţii, ci un fenomen social, o manifestare a unei mentalităţi bolnave: exerciţiul încălcării legii, vanitatea poziţiei, a privilegiilor, imunitatea prin funcţie sau bogăţie...

– N-am ce să vă fac, a continuat agentul văzând că nu spun nimic, trebuie să plătiţi amenda! Şi să ziceţi mersi că nu se lasă şi cu ridicarea carnetului, cum spune legea! Jalea ar fi şi mai mare atunci!... Şi, printr-un gest, a pus în evidenţă paşaportul. Adio, să mai plecaţi cu maşina!

Tocmai mă gândeam să aduc din cutia bordului cartea primită de la colonelul Marin, cu dedicaţia aceea măgulitoare, ca să-mi salvez carnetul cu ea, când, din difuzorul staţiei, a răzbătut:

– Ce-aţi rezolvat cu conducătorul maşinii de Bucureşti, că mai am un caz cu băiatul ăla pe trecerea de pietoni? Face circ, fir-ar el de derbedeu!

– Ia pune mâna pe el şi adu-l încoace! i-a cerut plutonierul-major. Să-l băgăm noi la huliganism şi să-i dăm o amendă să se sature! După care mi-a întins actele. Puteţi pleca! Vă iertam eu şi-aşa... Am vrut numai să văd dacă plătiţi amenda. Sau faceţi caz, cum fac unii din Bucureşti, că sunt ei, că fac ei, dreg ei...

Mă iertai pe dracu'! După ce plăteam amenda, îmi luai şi carnetul!... am zis în gândul meu, în timp ce mă îndreptam spre maşină, ştiind prea bine ce le poate pielea.

De-abia acasă mă aştepta adevăratul necaz: am găsit-o pe maică-mea cu geamantanul la uşă. Sora ei din Sibiu, mama lui Liviu, făcuse un atac cerebral care se soldase cu o hemiplegie, se ducea să-i fie alături, căci mătuşii n-avea cine să-i poarte de grijă. Asta presupunea să-mi fac singur mâncare, ceea ce nu era pe gustul meu; încă de copil, dacă eram întrebat ce-aş vrea să mă fac când o să fiu mare, eu răspundeam „musafir". Dar, mai înainte de toate, ca să găteşti trebuia să ai şi din ce! Să stai ore întregi pe la cozi la care să te instalezi de cu noapte... Aşa că am hotărât să mă cărăbănesc la mare. La „Doi Mai", la ţărani, n-aş sta la hotel nici pe gratis. Marea îmi prieşte, sunt un tip solar, anotimpul meu este vara, nu ca să mă bronzez mă duceam sau, mai bine-zis, nu acesta era scopul – principalul obiectiv era să ies din înfundătura cu scrisul.

4

Sezonul nu începuse. Speram să găsesc, hă-hă, o... *locaţie*, ceva mai potrivită intenţiilor mele, fără extinderi în curte, cu două sau cel mult trei camere, ca să am linişte şi în iulie sau august, când la „Doi Mai" sunt şanse să dai nas în nas cu toate cunoştinţele care în Bucureşti nu-ţi ies în cale cu anii. Şi de-aici toate cele şi tot restul... Normal, oamenii vin la mare să se distreze, nu să lucreze.

Umblam cu mintea prin curţile sătenilor şi, deodată, l-am auzit pe Fox dând drumul unui „ham-ham" scurt şi mai ales enervat; o notă de iritare răzbise clar din lătratul lui. M-am uitat să văd ce s-a putut întâmpla, ce l-a putut deranja. Stătea de parcă nu el lătrase cu puţin înainte.

– Măi şmecherie, umbli cu şomoioage de paie?!

Şi-a întors mutrişoara şi m-a privit întrebător şi mirat, ba chiar uşor revoltat: „Io?!"... A scos, după aceea, un soi de mormăit, ca o vorbă spusă în barbă, şi, luându-şi privirile de pe mine, şi le-a trimis cu preocupare, cu o vădită preocupare, asupra şoselei: trebuia, vezi Doamne, să fie atent la cele ce se întâmplau în faţă. De puteai crede

că în grija lui se afla maşina, el se găsea la volan, în timp ce eu eram doar un biet ajutor de şofer.

Încă de la plecarea din Bucureşti se instalase ferm pe fotoliul din faţă, proptit în pernă precum cioara înfiptă-n par; tot drumul îşi păstrase aerul de gravitate, dar eu nu-i dădusem prea multă atenţie. Când sărise lângă mine de pe canapeaua din spate, îmi spusesem, datorită felului în care o făcuse, că voise astfel să-mi zică:„Deci, să n-avem discuţii, nu iei nici o autostopistă, locul ăsta e, deci, numai al meu!" Apoi, văzându-l nemişcat şi tăcut, îl lăudasem în gând că-i cuminte şi nu mă distrage de la condus. Trebuie să spun însă că nu rareori mă încercase senzaţia că am lângă mine un personaj plin de importanţă, deprins de mult cu puterea înaltelor funcţii. Ba chiar îl văzusem parcă ţinându-se cu o lăbuţă de brăţara de sus.

Dar ceea ce mi-a dat cu adevărat de gândit a fost atitudinea lui la staţia de benzină de la intrarea în Constanţa. Instalându-mă la una din cozi – şi cum aveam de stat, oho, ore întregi –, am început să şterg parbrizul înceţoşat de musculiţele strivite pe el. Ei bine, în loc să-mi acorde recunoscător o privire, pentru că începusem cu partea lui de parbriz, trecea în revistă, cu ochii ironici şi dispreţuitori, maşinile instalate pe partea cealaltă a pompei, după care, guşindu-se de parcă ar fi fost coborât cu hârzobul din cer – de, era într-o Lamborghini! –, a adoptat o poziţie plictisită, de princiar plictisită aşteptare.

– Măi bijboc– am găsit eu cu ce să-l jignesc –, ai fost câine de circ, probabil de circ ambulant, călătoreai înghesuit împreună cu alţi căţei în vreun furgon, şi-acum, văzându-te într-o Lamborghini, faci pe nababul? Unde, în ce ţară crezi că te găseşti? Ce-a fost cu aerul de dispreţ princiar faţă de maşinile obişnuite?

Foxterierul şi-a întors capul spre mine şi şi-a aşezat pe faţă o expresie de mirare: „Io?!"... O mirare ipocrită, desigur, de parcă nu pricepea ce mi-o fi căşunat.

– Pramatie! i-am aruncat drept în faţă.

Ca răspuns, s-a făcut covrig pe fotoliu şi şi-a vârât boticul la subsuoară. „Deci, bate-ţi tu gura, deci, n-am eu treabă cu tine, deci, mă culc." Ceea ce mi s-a părut a fi măgărie curată!

– Bine, bre, eu îţi vorbesc... Ce, mâncăm dintr-o strachină?! Ei, fir-ai să fii! am zis şi am ieşit din maşină, căci începuse descărcarea unei cisterne. Ca imediat să-i comand: La picior!

Fox şi-a scuturat capul – are el mişcarea asta când îi ordon pe neaşteptate ceva, de parcă s-ar dezmetici, s-ar regăsi – şi în clipa următoare a fost lângă mine, aşezat în fund, în poziţie de drepţi, cum ar veni, şi cu ochii drept într-ai mei, în aşteptarea unui nou ordin.

– Aşa, băiete! Ne mai batem noi câteodată pe burtă, dar asta nu înseamnă să uiţi că, dintre noi doi, şeful sunt eu! OK? N-am aşteptat să-mi confirme şi m-am pornit cu argumentele: Eu îţi dau de mâncare, şi nu invers! Ba şi la mirese tot eu te duc!... Iar asta nu-i chiar atât de uşor; la voi, tot greu a rămas. Ştii foarte bine, împreună ne-am dus la tanti aia de la o asociaţie chinologică... Lugu-lugu, bla-bla că te am din Polonia... E-adevărat, i-ai plăcut, a zis că îndeplineşti datele standardului, eşti un exemplar reuşit, i-a plăcut în special coloritul, cum sunt plasate pe fondul bej petele de maron şi de negru, poate te scot la concursuri. Asta mi-ar mai lipsi! Mustăceşti, ai? Da' să-i fi spus adevărul? Că te-a abandonat un confrate prieten, păcălindu-mă că va lipsi doar o lună, iar eu, înţelegător, te-am acceptat, ca, după vreo două săptămâni, să-l aud vorbind la „Europa liberă"? Însă tu, de fapt, ai fost adoptat şi de el. Te-a preluat din casa unei bătrâne, fostă dresoare, care te-a lăsat de izbelişte în urma unui infarct; n-avea pe nimeni, au îngropat-o vecinii. Aşa că nu mustăci; cei care au căţeluşe, ai auzit bine, vor să scoată un ban, cer *pedigree*, „părinţi campioni"... Ce mai tura-vura, sintagma „adoptat" nu-i cea mai strălucită carte de vizită, ai fi rămas anahoret! Sigur, n-ar fi fost chiar corect ca tu... în timp ce eu... Ia du-te şi trage un pişălău că n-o să mă opresc pe drum pentru tine! l-am îndemnat, simţind eu, ca să zic aşa, o nevoie.

O să spuneţi că la câini nu-i chiar aşa de simplu, că le trebuie stimulente... Nu şi în cazul foxterierului meu. Când îl scot la plimbare, nu deschid bine uşa, că o şi zbugheşte printre picioarele mele şi dă năvală pe scări. Iar în timp ce eu încui şi cobor, el se grăbeşte să facă ce-i de făcut. Să facă la repezeală, ca să mă aştepte în stradă, cu treburile terminate, tratând astfel copacii, gardurile etc. etc. cu totală indiferenţă, ca şi când mirosurile aflate acolo, şi după care toţi câinii îşi ies din piele, ar fi ceva cu totul neglijabil, s-ar putea dispensa cu totul de ele. Exact ca Ceauşescu Nicolae de femei. Plăcerea lui e alta, infinit rafinată: călcând popeşte, o porneşte înainte, de-ai zice că el mă scoate la plimbare pe mine, şi nu eu pe el. Băţos, pe mijlocul trotuarului, la un metru sau doi în faţa mea,

cu capul înălţat pe un gât parcă de lemn... Nu-i lipseşte decât sceptrul prezidenţial!

Asta e la Fox, mitomania. Boala asta continuă să facă ravagii, s-a molipsit de ea toată naţia. La Fox însă grandomania, zău dacă nu-i de tot hazul! Aşa într-o ureche cum e – şi este zgubilitic rău –, are şi însuşirile unui câine de pază; de aceea l-am şi păstrat, chiar dacă maică-mea, maniacă a curăţeniei, îmi zicea tot timpul să-l dau. Discreţia e o altă calitate a lui: la scurt timp după ce soseşte vreo amică la mine, pune capul în pământ şi o întinde din cameră. Şi, mai ales, ascultă de ordin: „Şezi", „Culcat", „La picior"... adică, mi s-a spus, abc-ul unui dresor. Toate aceste calităţi mi le-a relevat treptat... Da' cine-i ăla să se livreze dintr-o dată şi de la bun început?! Ceauşescu – Dumnezeu să nu-l ierte, după câte biserici a dărâmat, în loc de cruce, la căpătâi i-ar fi fost mai nimerită o piatră cu secera şi ciocanul – abia prin '71, cu Tezele de la Mangalia, s-a dat în vileag!... Posibilităţile foxterierului nu se limitează doar la atât, bagajul cunoştinţelor sale fiind mult mai cuprinzător, mai bogat. Pentru că, într-o zi, se ridicase, tam-nesam, pe lăbuţele din spate şi-şi continuase drumul aşa, în această poziţie, până la bucătărie. Ca să nu mai vorbesc de tot felul de salturi, de sărituri, de giumbuşlucuri, nu ştiu eu ce să-i cer, ce să-i comand câte ştie el să execute.

5

Un indicator de preselecţie spre Costineşti m-a făcut, deodată, să-mi spun că n-ar strica să încerc în această comună: trebuie să ştiţi că eu, hă-hă, *personal*, fug cât pot de tare de tentaţii, să le zic, erotice, mai ales că mă duceam să lucrez, nu să... Pe când la „Doi Mai"... Acum, nici să mă credeţi vreun ascet, vreun popă baptist, adventist... sau ce popi neortodocşi or mai fi!

Strada principală, încadrată cu pomi şi tufe bogate de trandafiri, casele arătoase, curţile îngrijite, pline de flori mi-au făcut o impresie bună şi am parcat. În prima curte în care am intrat, cu garaj şi casă nouă, în formă de vilă (aveam să aflu, mai târziu, că era a unei somităţi locale şi nu închiria camere), n-a răspuns nimeni la apelurile mele. Ieşind în stradă, am văzut, puţin mai departe, un grup

de femei stând de vorbă; una dintre ele m-a întrebat pe cine caut. „Nu-i nimeni acasă, sunt plecaţi la Constanţa", mi-a zis, informată.

M-am apropiat şi le-am spus ce căutam.

– Pentru cât timp? s-a interesat grăbit şi ferindu-şi privirea cea care mă chestionase.

– Pentru vreo două luni.

Era un răspuns adevărat şi mai ales era un răspuns de o sută de puncte, mi-am dat seama după luminiţele de bucurie din privirile cu care m-a cercetat scurt, încercând să-şi ascundă surprinderea.

– Poftiţi să v-arăt, s-a oferit şi s-a desprins de grup, ca şi când i-ar fi fost teamă să nu-i ia alta înainte.

Era chiar casa lângă care ne aflam. O casă clădită solid, în fundul curţii, plină cu flori, unde fusese amenajat gospodăreşte un garaj de scânduri; porţiunea de lângă casă era betonată, sub pomi se aflau două mese, prima dintre ele cu o umbrelă multicoloră fixată prin mijlocul ei, ca la restaurantele de vară.

Din antreu am trecut în altul mai mărişor, un fel de hol, apoi în prima cameră dinspre stradă. Un divan-studio pentru două persoane, un şifonier, două fotolii, şi mai ales o masă care întrecea toate aşteptările mele, aşezată în dreptul ferestrei. Pe lada studioului văzusem o veioză...

– Frigider aveţi? m-am interesat.

– Ei, na... Sigur c-avem! a zis uşor ofensată, adică cum să n-aibă ei frigider?! E-n garaj, că la *nivel* de bucătărie se face prea cald. Să vedeţi şi bucătăria, m-a îndemnat. Că mai târziu o să vină, probabil, şi doamna.

– N-o să vină, pentru că nu-s însurat.

Femeia a vrut să spună ceva, dar s-a abţinut. A făcut-o însă în aşa fel încât să văd că ea s-a autocenzurat. Voia să afle fără să întrebe şi mă îndemna astfel, prin reprimarea afişată, să vorbesc singur, să-i spun, să-i spun eu cine sunt şi ce fac, adică eu n-am serviciu, cum vine asta că voi sta două luni, când toţi sezoniştii stau cel mult două săptămâni?! Eram un chiriaş nesperat.

Am privit bucătăria din prag. Era destul de spaţioasă; o ordine desăvârşită, aragazul sclipea, fereastra şi uşa aveau plase împotriva muştelor.

– Câte camere daţi cu chirie? am întrebat, cu gândul la liniştea mea din perioada de vârf a sezonului.

– Trei. Aia pe care v-am arătat-o şi alte două. Mai dădeam una, dar băiatul cel mic s-a însurat de câteva luni. E maistru la Şantierul naval din Mangalia. Şi l-a tras şi pe soţu' acolo. Că soţu' a fost tractorist şi dacă a fost tractorist i-au dat o macara în primire. E şi câştigul mai bun... Sunt şi opt ore... Le-ai lucrat – vii acasă. Că la ţară întotdeauna a fost muncă multă şi bani mai puţini.

– Şi pentru cameră cât cereţi?

– Păi, cât să cer? Cât se cere... Că dumneavoastră aţi mai stat probabil la Costineşti, nu veniţi prima dată! Să v-arăt şi instalaţia pentru duş, a zis, invitându-mă s-o urmez.

Ştiam de la „Doi Mai" cam ce reprezintă o asemenea instalaţie – un bazin cu apă la înălţime şi o cabină improvizată din scânduri; eram bucuros că exista. Dar, când am ajuns în spatele garajului şi am văzut, în cabina poditä, două robinete deasupra cărora se afla câte o inscripţie „Apă caldă", „Apă rece", am rămas de-a dreptul uimit.

– Apă caldă, de unde? am întrebat-o mirat.

– Păi, asta e! Ia uitaţi-vă pe acoperişul garajului! m-a îndemnat, trăgându-se cu spatele pentru a face loc privirii.

Era o treabă simplă şi ingenioasă: pe tabla acoperişului fusese montată, în bătaia soarelui, o serpentină vopsită în roşu, luată, cum mi-a explicat gazda, de la cazanul unei locomotive scoase la reformă şi destinate fierului vechi. Mi-am exprimat îndoiala cu privire la capacitatea ei de a servi scopului dat.

– Păi, la bere cum se-ntâmplă? De-o răceşte cu serpentina când o serveşte la halbă? Berea trece prin serpentină... Aşa-i şi aici. Trebuie să adaugi apă rece, altfel n-o poţi suferi de fierbinte ce-i.

Femeia era foarte mândră de ce-i trecuse prin cap soţului ei. În timp ce vorbea, pentru că tot mă găseam în vecinătatea celor două closete – umblând prin lume să văd şi să ştiu, am ajuns şi la părerea că W.C.-urile publice vorbesc cel mai bine despre gradul de civilizaţie al unui popor –, am aruncat o privire în unul dintre ele. Recipient de porţelan, cu piciorul îngropat în pardoseala de ciment, colac, hârtie igienică...

Lamborghini a intrigat-o pe gazdă, dar femeia nu s-a mirat şi nici n-a întrebat; adică de ce să se mire şi să-ntrebe, ce, ea nu ştia ce maşini există pe lume, ea n-a mai văzut maşini, a văzut ea maşini fel de fel. Aştepta tăcută şi, după cum mi-am dat seama,

bosumflată să descarc bagajele din maşină. Mă întrebam cărui fapt se datora atitudinea ei, ce-a deranjat-o, pentru că tocmai ea îmi arătase locul în care să parchez maşina în curte, când am auzit-o bodogănind:

– Să spun drept, mie c-aveţi câine nu-mi place. Io dacă ştiam c-aveţi câine... Oameni cu câini şi copii nu primesc, să fie cine-o fi şi oricât ar plăti. Rup florile, se joacă cu mingea, fac gălăgie... De nu se mai odihneşte nimeni în casă.

– În privinţa asta să nu aveţi nici o grijă, uitaţi-vă la el cât poate fi de cuminte!

Fox era însă mai curând impertinent. Cu toate că lăsasem deschisă portiera de la volan, el, păstrând acelaşi aer de măreţie, continua să rămână înfipt pe fotoliu, de parcă, adus la reşedinţa-i de vară, aştepta să-l invit să coboare, după care să-l urmez în casă, cărându-i bagajele. Să nu fi fost problema cu maică-mea, nu pupa el marea, fir-ar el de căţel!

Gazda a scos un mormăit de neîncredere, a vrut să zică ceva, dar n-am lăsat-o, i-am luat-o înainte:

– Spuneţi-mi, daţi cumva şi pensiune? Mă interesează doar masa de prânz şi nu sunt nici mâncăcios, şi nici năzuros.

– Nu, nu dau, a zis cu pornire.

– Drept să spun, mi-a plăcut cum mirosea în bucătărie mâncarea, sunteţi, cu siguranţă, o foarte bună gospodină, cunoşti omul de cum te uiţi la el!

– Nu dau, că-i bătaie mare de cap, şi-a îmbunătăţit ea în mod evident tonul. Şi noi şi-aşa suntem patru la masă...

– Da' peşte se găseşte în sat?

Staţi aşa, nu lăsaţi cartea din mână, aşteptaţi să „urc păsările în copac", altfel n-o să am în cine să „trag"!... Vă rog frumos, fiţi îngăduitori, nu mă grăbiţi!

– Noi nici în ochi să nu-l vedem! Numai noră-mea mai poftеşte, că-i moldoveancă.

– Da' de găsit se găseşte?

– Dacă ştii la cine să-l cauţi, se găseşte.

– Mă-nvăţaţi dumneavoastră...

– Păi, învăţătura nu-i alta decât cherhanaua. Vă sculaţi mai devreme, să fiţi acolo la şapte, când vin pescarii din larg...

– E departe?

– La vreo doi kilometri. Da' aia la care o să vă trimit să *serviți* masa de prânz... e tot pe strada asta. După Alimentara aia mică pe colț, să-ntrebați de Tarsița. Tarsița Balabaș. Gătește gustos – așa o laudă lumea –, îi curată și are mereu pește. Pe cine am trimis a fost mulțumit.

A deschis portița un bărbat bine clădit, în jur de cincizeci de ani, și, după felul în care a intrat, nu putea fi decât stăpânul casei. A dat bună-ziua și și-a văzut mai departe de drum, ca și cum ar fi spus că închiriatul camerelor e problema femeii, el nu se amestecă, nu-s de demnitatea lui asemenea treburi.

– Să vorbiți cu ea, cu Tarsița, să vorbiți încă de azi, dacă vreți să mâncați de mâine la ea. A patra casă după ce treceți colțul Alimentării, a mai zis gazda și s-a grăbit după soț.

Instalarea mi-a luat vreo jumătate de oră. Am aranjat pe masă toate cele necesare scrisului și, după un duș care a făcut să dispară oboseala celor patru ore de drum – din cauza unui soare cam mincinos al acelui sfârșit de după-amiază, despre o baie în mare nici nu putea fi vorba (și, totuși, apa venită prin serpentină fusese fierbinte) –, am pornit cu Fox în recunoaștere.

Interesul meu viza, de fapt, plaja din dreptul satului; nu era cu nimic mai prejos decât cea de la „Doi Mai" și avea infinit mai multe dotări. În scurt timp, am dat peste un restaurant, „Doina", un local cu pretenții. Dintre cuburile de sticlă ce înscriau pe înălțime numele restaurantului unul fusese spart, și spart rămăsese, exact cel cu litera „D", dar în rest totul părea foarte în regulă. Mi-a plăcut atmosfera, mi-a plăcut că de pe terasa lui, împrejmuită cu un gărduleț din piatră de calcar, se vedea marea.

Am revenit acolo pe înserate. În răstimp, am rezolvat cu Tarsița problema mesei de prânz, am scris două scrisori, mi-am pus treningul și, ducându-mă la Poștă să expediez scrisorile, am alergat pe șoseaua ce duce spre autostradă, treabă pe care aveam s-o fac aproape seară de seară, ca absolut necesară după atâtea ore de stat pe scaunul mesei de lucru.

6

Aşa cum am spus, marea îmi priieşte, eram mulţumit, lucrul mergea binişor, îmi plăcea cum ieşea cartea şi respectam riguros programul pe care mi-l impusesem. Mai existau şi abateri, care se cam înmulţiseră în ultima vreme – de, oameni suntem! O abatere trebuia să comit şi în după-amiaza aceea. Ortansa îmi spusese că i-ar face plăcere o plimbare cu maşina prin staţiunile litoralului; avea, probabil, nostalgia locurilor pe unde fusese în trecutele vacanţe.

Era cazul să mă simt, să-i fac hatârul acesta, mai ales că proaspăta mea amică era cât se poate de înţelegătoare; nu mă sâcâia cu tot felul de chestii, deoarece eu dispăream de pe plajă când grupul ei abia se instala, şi nu apăream decât seara târziu. Atunci mergeam, de obicei, să dansăm şi tot restul... Un rest destul de consistent, care, drept să spun, mă făcuse pilaf. Începusem chiar să reflectez că bine cunoscutul plictis conjugal – ori pui mâna pe fesele ei, ori pe ale tale, tot aia e –, „monstrul devorator de căsnicii", cum i-a zis Balzac, acel plictis, acea monotonie n-ar fi avut şanse să intervină cu o soţie ca ea.

Ce mai încolo-încoace, Ortansa întrunea o grămadă de calităţi. Unele de-a dreptul paradoxale. Cum naiba să te faci critic de artă – era şi asistent universitar – şi să-ţi ascunzi prin biblioteci un trup cu atâtea înzestrări ce se cereau arătate spre a fi privite şi admirate?! Cum, ciorilor, să ai năsucul în vânt în mijlocul unui oval strălucitor şi să-l ţii în tot felul de albume şi tratate de istoria artei?! Să fii citită, cultivată, la curent cu tot ce înseamnă fenomen cultural şi să ai gura – da' ce gură – aş spune, cusută?!

În pat, e adevărat, slobodă... Nu, nu era dintre acelea care să se dezlănţuie, proceda metodic; a face dragoste era pentru ea un ceremonial, oficia parcă un ritual, preliminariile erau preliminarii... De la ea am aflat cât de erogenă putea fi zona buricului de la degetul mic, pe care o explora, o punea în valoare cu vârful limbii de-o uluitoare dexteritate, făcând „fiinţa" să tresalte de nerăbdare...

Îi plăcea să treacă prin cât mai multe poziţii, pe cea cu „ea deasupra" lăsând-o la urmă, *pour la bon bouche*, cum s-ar spune, când şi coboram pe covorul ce acoperea duşumeaua. Ei bine, imediat ce simţea – şi simţea, bat-o norocul, chiar dacă eu, urmând sfaturile lui Tao de Jing, învăţasem cum să prelungesc un act

sexual –, când îşi dădea seama că se apropia „stadiul inevitabil", mai bine-zis, „momentul fără întoarcere", înşfăca termosul pregătit dinainte şi deşerta din el, în timpul acelui *moment*, cuburile de gheaţă peste zona mea pubiană, încât aveam senzaţia că sunt gata-gata să fac infarct. Să-mi dau viaţa, cu alte cuvinte, în timp ce *fiinţa* se trezea la una nouă.

Ce mai încolo-ncoace, avea clasă! Avea rasă, fir-ar să fie! Avea un stil cu totul şi cu totul special de-a face dragoste. Un stil inconfundabil! Ce mai, femeie-de-femeie, ca să folosesc iar limbajul puştesc. O asemenea soţie şi căutam: să nu-i turuie gura tot timpul şi să mă bată la cap în vreme ce eu încercam să mă concentrez, iar în pat să stea „cu ochii în tavan"... Or, mie îmi plac senzaţiile tari – decât cioară o sută de ani, mai bine vultur cincizeci! Să duc maşina pe viraje la limita derapajului, să mă aplec cu Ortansa... Dar n-o să mă apuc acum să vă introduc în toate intimităţile noastre!...

De când parcasem, la sosire, Lamborghini, n-o mai mişcasem din loc şi, cum îl ştiam pe Fox mare amator de plimbări cu maşina, am zis să-l iau şi pe el, să-l recompensez în acest fel pentru privaţiunile la care eram nevoit să-l supun după stabilirea la Costineşti.

Ca să n-o supăr pe gazdă, ţineam foxterierul tot timpul în casă şi nu-l scoteam decât pentru a face, alături de mine, pas alergător pe şosea. Era foarte puţin. Dar cel mai mult mi se părea că suferă Fox din pricina puţinelor mele ore de plajă. Nu-mi închipuisem că poate să-i placă atât de mult apa – s-ar fi jucat la marginea ei ore în şir. Şi, curios, după ce se usca, părul scurt, creţ, căpăta strălucire, petele de negru şi castaniu, în loc să se estompeze din pricina sării, deveneau şi mai intense.

Dimineaţa se instala lângă uşă şi de acolo, deoarece îi interzisesem să latre, mă dojenea cu privirea, ca şi când mi-ar fi zis că pierd nepermis de mult timp cu făcutul cafelei. Plecam şi, o dată ieşit pe portiţă, devenea iar grandoman. Ridica boticul de i se făcea o cută la ceafă, păşea în faţă şi până la plajă n-ar fi întors capul indiferent ce s-ar fi întâmplat. Când să ne întorceam însă acasă, o mai mare nenorocire nici că se putea. Se oprea pe drum şi lătra de-ai fi zis că mă strigă. Dacă mă prefăceam că nu-l aud, insista până mă întorceam să văd ce doreşte, şi atunci o lua înapoi în direcţia plajei.

În maşină, Fox a stat tot timpul bosumflat şi nici măcar nu s-a arătat preocupat de construcţiile litoralului, aşa cum face de obicei când trecem prin vreun oraş şi când aleargă de la o fereastră la alta, ca şi cum n-ar vrea să-i scape nimic. Era supărat că-l expediasem pe canapeaua din spate atunci când o invitasem pe Ortansa să urce. Ştiam că n-o agrea, dar s-o mârâie era prea de tot! În definitiv, ce voia?

La întoarcerea din Mamaia am hotărât să opresc la Constanţa, ca să-mi tratez prietena cu *pizza*, pentru că, trebuie să ştiţi, sunt un bărbat atent cu femeile. N-am putut însă traduce în fapt intenţia mea, pentru că la pizzerie era plin şi Ortansa n-a vrut să aştepte să se elibereze o masă.

La plecare, lăsându-l pe Fox în maşină, îi promisesem că-i voi aduce o *pizza*, ba chiar îl întrebasem dacă ştie el ce-i aia o *pizza*. O raritate pe vremea lui Ceaşcă, se putea mânca doar pe litoral, şi numai în două localuri: unul, mititel, din Piaţa Ovidiu, iar celălalt în staţiunea Olimp. Aşadar, văzându-mă venind cu mâna goală, precis o să spună că iar i-am pus ghioc la ureche, cică s-audă cum face Pacificul la Miami Beach. M-am grăbit să-l asigur că o să mănânce, în scurt timp, o *pizza* cu adevărat formidabilă, de la un restaurant de lux, cu specific italienesc; tocmai de aceea i-au dat numele de „Trattoria".

Localul era frumos decorat, mobilierul de foarte bun gust, dar, din cauza orei şi, probabil, a preţurilor practicate, doar două mese erau ocupate. Cu toate acestea, chelnerul s-a lăsat îndelung aşteptat. Dintre toate felurile de *pizza* am ales-o pe cea milaneză, şi cum *pizza* se prepară la comandă, ca să nu stăm degeaba, i-am zis să ne aducă *timballo,* o mâncare pe bază de orez cu ciuperci şi care, la italieni, e un fel de antreu.

Timballo nu conţinuse nici măcar o ciupercuţă, doar orez, roşii şi firişoare de carne. Lipsiseră cu desăvârşire ciupercile şi din *pizza*, zice-se milaneză, iar jambonul fusese înlocuit cu salam. La toate acestea s-a adăugat încărcarea notei de plată... Ca să nu ne întoarcem cu un gust amar din această plimbare, am invitat-o pe Ortansa să mâncăm o îngheţată pe terasa ce uneşte hotelurile „Panoramic", „Amfiteatru" şi „Belvedere", cu acea pasarelă – eu îi spun Nevski Prospekt – de un farmec aparte. Îngheţata a fost, din punctul de vedere al celor insulino-dependenţi, fără reproş.

Ne-am plimbat apoi prin faţa vitrinelor, am intrat în magazine, Ortansa şi-a cumpărat o bluză pe care era imprimată o maşină de curse şi ne-am hotărât să plecăm.

Băusem doar două pahare de vin roşu, pe care îl neutralizasem cu câteva pahare de Borsec. Şi, totuşi, când ne-am apropiat de maşină, am crezut că văd dublu, că am o iluzie optică: în loc de o Lamborghini erau două, una decurgând din cealaltă, lipite bară la bară, cu aceeaşi culoare metalizată, sclipind spre auriu. Mă uitam şi nu-mi venea să-mi cred ochilor.

În prima a apărut Fox la fereastră; era deci a mea. Apropiindu-mă prin învăluire de a doua, am remarcat că placa de înmatriculare din spate era de Roma. Surprins de vederea maşinii, căci la orice se aşteptase italianul să găsească în România, dar nu şi o Lamborghini cu număr românesc, se gândise să mă şocheze la rându-i.

E un mod de-a fraterniza al proprietarilor de maşini rare şi scumpe, ca aparţinând aceleiaşi categorii sociale, lansat mai întâi de cei cărora le dădea mâna să cumpere o Bugatti şi preluat apoi de către deţinătorii de Porsche (marca maşinii mele de azi; un moment, să mă duc la fereastră, sper că n-a dispărut, chiar dacă este dotată cu un sistem ultrasofisticat de alarmă), deţinători care, de se întâlnesc pe şosea, îşi semnalizează cu farurile în chip de salut.

Lipind maşina lui de a mea, tampon în tampon, italianul mă pusese în imposibilitatea de a ieşi, deoarece distanţa dintre Lamborghini şi maşina din faţă, o Dacie 1300, era insuficientă, oricât aş fi manevrat. Îmi convenea, căci filtrul de ulei, ca şi cel de aer depăşiseră de mult termenele de folosire, cureaua de ventilator trebuia schimbată şi ea... Nu puteam apela mereu la Colette, mai trebuia să am şi obraz!... Italianul putea fi şansa cea mare, nici în vis n-aş fi putut spera să dau peste ea, era imposibil să n-aibă el o curea de rezervă; nu pleacă nimeni la drum, mai ales la un durm atât de lung, fără o curea în portbagaj! N-aveam voie să retez o şansă ca asta, chiar dacă era interzis să intri în contact cu străinii. I-am dat drumul lui Fox din maşină, ca să se mişte cu noi câţiva paşi, şi m-am auzit strigat:

– *Signore! Signore! E, che dice? Eeee?!*

Cu paşi grăbiţi şi lăsând în urmă tânăra care îl însoţea, se apropia un bărbat destul de înalt, în jur de treizeci şi cinci de ani, cu o

înfăţişare plăcută, a cărui faţă deschisă era toată un zâmbet. Ne-a întins, pe rând, mâna, prezentându-se: „Georgio Sabbatini". A arătat apoi spre fată şi a zis: „Nelly." Aceasta a scuturat din cap ca pentru a-şi aranja părul, ceea ce m-a făcut să mă lămuresc cam câţi bani face; paradoxal, în ultima vreme, scuturatul ăsta din cap a fost preluat de la „paraşute", a devenit un fel de modă, fac asta şi pe „sticlă" tot felul de vedete, ba chiaro ştiristă, altfel, instruită, deşteaptă, a deprins ticul... Până apare cartea, sper să le treacă, să se vindece de o asemenea, cum zic ele, cochetărie, care, cică, le dă „clasă". După ce-a prezentat-o, Sabbatini a precizat în engleză „proaspăta mea cunoştinţă". I-am spus pe italieneşte că mă descurc destul de bine în această limbă şi el a explodat cu un *„Eeeee!"* de bucurie.

– Sunteţi, nu-i aşa, mulţumit de maşină? a continuat în genul volubil, comun italienilor.

– Dar ar putea fi cineva nemulţumit de-o Lamborghini?! Aş vrea să văd şi eu care-i acela!

Georgio Sabbatini a izbucnit în râs, împingându-mă prieteneşte cu mâna, şi ne-a invitat să bem ceva împreună. I-am spus că exact asta am vrut eu să-i propun, dar ce facem cu poliţia?

– Locuiţi aici, în Olimp? l-am întrebat.

– Încă nu locuiesc nicăieri. Abia am sosit şi, deocamdată, n-am găsit o cameră. Dumneavoastră?

– Într-un sat pe malul mării. Stăm la nişte ţărani.

– Aaa, minunat! s-a entuziasmat.

Nelly a intrat în vorbă, încercând să-i sugereze, într-o italiană deocheată, mai mult o românească stâlcită, că la hotel e mai bine, ai baie, apă caldă... Şi a scos din poşetă un pachet de Kent, marcă de ţigări care avea o anumită semnificaţie pe atunci.

Văzând-o pe fată în cu totul altă împrejurare, m-aş fi lăsat indus în eroare de candoarea ce-i lumina faţa, de aerul de puritate din privirile ei. În nici un caz nu părea să fie genul pentru care unica satisfacţie este aceea de a sta cocoţată pe un scaun de bar, cu un pahar într-o mână şi cu o ţigară în alta. Aveam să mă conving însă că era exact acest gen.

Italianul îşi dăduse seama, probabil, cam ce hram poartă proaspăta lui cunoştinţă şi se vede că nu era pasionat după asemenea „cuceriri", căci a continuat cu acelaşi entuziasm, sărind peste spusele ei:

– Dar ar fi extraordinar să stau la ţărani! Ar fi cu totul minunat! Aşa cunoşti mai bine un popor, rădăcinile sale... Apropo însă de poliţie... Mi s-a spus că poliţia dumneavoastră opreşte maşinile străinilor în care văd o pasageră, o românca... E chiar adevărat asta?

Ce naiba era să-i răspund? Din rândul fetelor ca Nelly îşi recruta Securitatea informatorii, sau era poate chiar ea securistă, dracu' s-o ia!

– Se mai şi exagerează... am spus.

– Asta, în spiritul cunoaşterii între popoare! a aruncat fata.

Nu mi-a plăcut remarca ei, suna a provocare, şi am ripostat:

– Cunoaşterea la care v-aţi referit se realizează pe alte căi... Pe cu totul alte căi. Şi-n orice caz nu în pat! Acolo se face altceva... Ştiţi dumneavoastră ce!

Georgio a avut un icnet de râs. Vorbisem rar, în italiană, ca să priceapă Nelly mai bine, apoi, cu gândul de a mă pune la adăpost în legătură cu intenţiile pe care le aveam cu italianul, i-am vorbit fetei, zâmbind cu gura până la urechi: „Ce dracu' te-ai apucat să trăncăneşti?!!!" După care m-am întors spre italian.

– Treaba este că la noi, ca şi în Italia, prostituţia e interzisă, dar, tot ca în Italia, se găsesc unele fete care s-o practice. În special cu străinii. De aici, tot felul de poveşti – zicând asta, i-am făcut italianului cu ochiul – şi-n special de boli. Nu-i deloc o amintire plăcută să pleci din România cu o asemenea boală... Sau, în cel mai bun caz, fără ceas, cu portofelul golit... Ăsta-i sensul măsurilor la care v-aţi referit. Şi nu pentru că ne-ar fi teamă că litoralul nostru s-ar putea transforma într-un Napoli...

Venisem din Nord, de la Roma; chiar la intrarea în atât de cântatul oraş, găsisem un camping şi mă cazasem acolo. În oraş am plecat însă pe jos. Mi se spusese că la Neapole circulaţia e de-a dreptul infernală, că toţi conduc nebuneşte, că este o adevărată minune dacă scapi fără un accident şi, în acelaşi timp, că este total neindicat să laşi maşina în afara unui loc de parcare cu pază şi, bineînţeles, cu plată, deoarece rişti s-o găseşti spartă de hoţi. Aveam să constat că lucrurile nu stau chiar aşa. Napolitanii sunt, e adevărat, ceva mai temperamentali, dar conduc excelent şi, în ultima fracţiune de secundă, evită un carambol „gata făcut".

Am pornit pe jos în oraş şi, exact la ieşirea din camping, m-a izbit un fapt curios – pe atunci, dacă vă vine să credeţi, nici gând de „traseiste“ la noi –, pe o parte şi pe cealaltă a şoselei, ce se transforma, mai încolo, în stradă, în dreptul fiecărui stâlp de lumină, şi chiar mai des, pe o distanţă de câţiva kilometri, stăteau înşirate nişte tinere destul de frumuşele. N-aveau nici un fel de bagaje, deci, am judecat, nu pentru autostop se găseau ele acolo... Şi apoi prea erau multe, şi pe ambele părţi ale şoselei, prea îşi puneau formele în evidenţă.

În curând s-a confirmat ceea ce începusem să bănuiesc. Din oraş soseau, în maşini cumpărate la mâna a doua sau a treia, tot felul de lumpeni, treceau fetele în revistă, se opreau, după o scurtă tocmeală, respectiva se urca în maşină, era dusă în afara oraşului, pe şosea, şi readusă, după puţin timp, la vechiul ei loc. Iar dacă se găsea, totuşi, un poliţist mai zelos care să le întrebe ceva, prostituţia fiind interzisă prin lege la ei (ca şi la noi, deocamdată), răspunsul, invariabil, era: „M-am îndrăgostit.“ „Bine, dar acum o jumătate de oră ai plecat cu un alt bărbat! Şi mai înainte cu altul!“ „Şi de ei tot îndrăgostită am fost“, ziceau, prevalându-se de ceea ce se cheamă „libertatea sentimentelor“. Ce mi-i şi cu democraţia asta! Dar, cum a spus, parcă, Churchill, alt sistem mai bun n-a fost încă inventat...

– Totuşi, să bem un păhărel! a insistat italianul şi s-a întors spre Nelly. Spuneai de „Belvedere“... Să mergem acolo, ne-a invitat.

Intrând în hotel, fata i-a zis că are un recepţioner cunoscut, dar dacă el, Georgio, vrea, ar putea încerca să-i facă rost de o cameră, cu toate că e vârf de sezon. Georgio a refuzat şi i-a comunicat că o să meargă cu noi, să stea şi el la ţărani.

– Două Lamborghini, ca nişte gemene, rulând în tandem, e într-adevăr un spectacol! a zis cu un zâmbet amuzat. Şi mai ales într-un sat!...

După cum repede s-a putut constata, Nelly avea cunoscuţi nu numai printre recepţioneri, o ştia şi barmanul de la barul de zi al hotelului. „Un Florio, nu?“ a întrebat-o el avizat. Era, se vede, băutura ei preferată, şi ea s-a grăbit să i-o recomande Ortansei, care ceruse o citronadă.

– E foarte bună, dumneavoastră nu sunteţi cu maşina! a argumentat.

Ciocnind paharul cu ea, Sabbatini a zis: „*Grazie per tutto e mille scusi.*“ Ceea ce însemna un fel de rămas-bun şi-am înţeles că invitaţia de-a bea ceva era, de fapt, o modalitate de a se despărţi de fată, pentru a n-o lăsa pur şi simplu în stradă. Aşa s-a şi întâmplat; mi-a plăcut această, să-i zicem, eleganţă a lui şi în curând am plecat.

Lucrurile se desfăşuraseră oarecum neaşteptat. Pe de o parte, gândindu-mă să fac rost pentru maşină de o curea, de un filtru de ulei, eram bucuros de această hotărâre a italianului de a sta la Costineşti, iar pe de altă parte mă temeam că-mi căzuse pe cap. După-amiaza era oricum ratată; mi-am spus că o să-i caut o gazdă şi o să-l dau apoi în primire cercului de prieteni, arhitecţi şi pictori decoratori, cu care sosiseră Ortansa şi Svetlana la Costineşti.

Ştiam, camere se găseau foarte greu, dar nu-mi imaginasem că „penuria“ – cum se exprimase o localnică bătoasă, „n-am, e penurie mare, în fiecare zi sunt rugată“ – va fi atât de reală. În cele din urmă, tot am găsit, ajutaţi de o întâmplare. O doamnă venită cu fetiţa fusese chemată telegrafic acasă; soţul i se îmbolnăvise sau suferise un accident, mânca tot la Tarsiţa, şi aşa am aflat că la dom' Păun se eliberase o cameră de o jumătate de oră.

Am vrut să-l las să se instaleze, şi i-am propus să ne vedem mai târziu, dar Sabbatini a insistat să rămân şi a scos o sticlă de Gold Label. Am băut un păhărel, Sabbatini a cărat, între timp, bagajele în cameră şi ne-am dus pe terasă la „Doina“.

Îmi propusesem să-l las pe italian să deschidă vorba despre maşinile noastre şi el a făcut-o, atrăgându-mi atenţia că anvelopele sunt cam uzate. I-am spus că da, le cam venise vremea să le schimb, dar „of“-ul meu, adevăratul „of“ este altul: cureaua de ventilator.

– Dar filtre de unde aţi luat?

– N-am luat... Am rugat un prieten care a fost în Austria să-mi cumpere filtre, curea... N-a găsit nicăieri.

– E şi normal! Nici nu văd cum ar fi putut să găsească! Ce, în Italia găseşti la orice service piese de Lamborghini?!

Mi-am aşternut pe faţă o expresie de contrariere, aşa că Georgio a reluat:

– Stimate domn, ce-avem noi este o creaţie a unui Michelangelo în materie de maşini! a zis, gesticulând ca un orator la tribună. Cunoaşteţi istoria, aţi auzit cum a ajuns să le fabrice? Ferruccio Lambor-

ghini! Un simplu mecanic de maşini agricole! Un mecanic de maşini agricole care s-a luat de piept cu Enzo Ferrari! Cu marele Ferrari!

Aici, Sabbatini a trebuit să se oprească din pricina chelnerului care apăruse la masă.

Omul mă cunoştea şi, cum Georgio îi spusese că ar vrea să mănânce un peşte, a făcut în direcţia mea o grimasă, ca şi când ar fi zis că italianul e căzut, probabil, din lună şi s-a grăbit să-mi explice:

– Avem peşte – neam –, dar nu-i recomand... Fiţi bun şi spuneţi-i c-ar putea fi provizoriu stricat. S-aleagă şi el altceva...

I-am tradus lui Georgio, l-am asigurat apoi că vom mânca a doua zi peşte pregătit cum nu mai văzuse, şi chelnerul i-a oferit în italiană o friptură de porc.

– Vara nu mănânc carne de porc! a refuzat el categoric şi a cerut un biftec, dar fără ou deasupra.

– Muşchi de vacă n-am primit de nu mai ţin minte, îmbiaţi-l, vă rog, cu mititei. Adică-s aşa şi pe dincolo... Specialitate românească.

Georgio Sabbatini s-a declarat de acord, a cerut vin sec şi m-a întrebat foarte serios, ce cred, o să ne ajungă douăsticle? „Cum naiba să nu ne-ajungă?!" m-am mirat. „N-o să ne-ajungă!" a zis, parcă ştiind ceva, şi a comandat trei.

După plecarea chelnerului a revenit la Ferruccio Lamborghini, mi-a povestit cum s-a dus mecanicul de tractoare la Enzo Ferrari pentru a discuta despre maşinile acestuia, şi cum celebrul constructor a făcut greşeala de-a nu-l asculta, considerându-l un tip prea tumultuos. De aici a pornit totul. Sabbatini mi-a dat amănunte cu privire la primul motor de 12 cilindri conceput de Lamborghini, apoi despre celelalte tipuri de maşini realizate de artizan, cu care a devenit cel mai de temut concurent pentru Ferrari; în timp ce producţia celui dintâi a urcat la 40 de maşini pe lună, a celui de-al doilea a scăzut la aproape 30, cum, în cele din urmă, au fost înghiţiţi de Fiat, care a preluat ambele firme. Dar că manufactura din Sant' Agata Bolognese se afla acum sub tutela celor de la Audi AG.

Ştiam că în Italia automobilul reprezintă cu mult mai mult decât ceea ce înseamnă el în ochii unui englez, german sau francez, să zicem. Maşina a rămas, până şi astăzi, în Italia „cea mai minunată jucărie inventată pentru adulţi", poate tocmai de aceea a dat ţara aceasta stilişti atât de celebri ca Pininfarina, Ghia, Bertone...

Când pronunţă *mia machina*, italianul investeşte sentimente, poate nimic nu stârneşte mai multă invidie ca maşina, raportul psihologic fiind mult mai complex ca aiurea. Aşadar, nu se putea ca Sabbatini să nu se simtă afectat, afectat la modul direct, să nu-l doară că nu schimbasem încă filtrele la maşină, şi am fost sigur că el o să revină la ceea ce mă interesa atât de mult.

Până una-alta era însă entuziasmat de gustul micilor, aşa că am reluat eu discuţia, ficţionând – cum ar zice Radu Cosaşu –, că doar asta mi-i meseria.

– Un mecanic pe care l-am descoperit recent, pasionat motorist şi mai ales inventiv, a zis c-o să-mi facă o modificare, un fel de reducţie, ca să pot folosi filtrul de ulei de Mercedes, iar celui de aer o să-i adapteze nişte site metalice, şi astfel o să-l pot spăla în benzină.

– Improvizaţii! s-a opus Sabbatini.

– De ce?

– Cum de ce? s-a aprins el din nou. Ce baie de ulei poate să aibă un Mercedes? Se poate ea compara cu cea a unui motor de 12 cilindri?! Ce tot vorbiţi? Şi filtrul de aer? Cum să satisfacă un filtru improvizat aspiraţia a şase carburatoare deodată?! Să distrugi o Lamborghini din cauza unor filtre, iiih!

– Aveţi dreptate, am spus spăşit şi am licitat ca şi în cazul cu Austria, continuând să fac pe naivul: O să plec la toamnă în Grecia... ca şi italienii, grecii se dau în vânt după maşinile tari, poate găsesc la Atena o reprezentanţă Lamborghini...

Începuse să spună ceva despre greci însă, făcându-şi apariţia pe terasă, Svetlana Holţec a venit spre noi. Era sora confratelui care-mi lăsase foxterierul pe cap; ea îmi făcuse cunoştinţă cu membrii grupului de arhitecţi, pictori-decoratori, şi tot ea îmi şoptise câteva zile după aceea: „Adrian, vezi că te place Ortansa"; erau colege la facultate, ajunsese lector, îşi dădea doctoratul şi, totodată, colege de cameră la Costineşti.

A venit la masă şi m-a întrebat dacă nu i-am văzut pe ceilalţi. I-am zis că nu, dar probabil trebuie să apară şi ei dintr-o clipă în alta, şi i-am prezentat-o italianului. Auzindu-i numele, acesta a remarcat:

– Ca pe fiica lui Stalin.

– *Si*, a confirmat ea cu arţag, aşezându-se. Ca imediat să adauge, râzând: Şi din dragoste pentru el.

– Aaa, excelent, vorbiţi italiana! s-a bucurat Georgio.

– Oarecum. Dar dumneavoastră ce limbi mai vorbiţi? l-a întrebat ea cu pricină.

– Franceza, engleza...

– Atunci ne vom putea înţelege, a spus constatativ şi, adresându-mi-se, m-a întrebat: Unde l-ai mai găsit şi pe macaronarul ăsta?

Georgio a înţeles şi a izbucnit în râs.

– *Maccheronari!* a repetat, amuzându-se.

Svetlana făcuse o gafă şi a dat s-o repare:

– E simpatic gagiul! a zis, dându-se în vânt după expresii argotice.

– Şi dumneavoastră sunteţi foarte simpatică! Şi dacă prietenul meu – a continuat arătând spre mine şi numindu-mă prietenul lui – n-are nimic împotrivă, vă invit la un dans.

– Dar poate am *eu* ceva împotrivă? a remarcat Svetlana în engleză, aşa cum i se adresase Georgio, l-a privit o clipă în ochi şi s-a ridicat de pe scaun. Bine, a mai zis.

În timp ce Svetlana şi Georgio se aflau pe ring, au venit Ortansa cu soţii Preotu, apoi, curând, şi ceilalţi. Prezentându-se tuturor „Macaronarul Georgio Sabbatini", noua mea cunoştinţă s-a integrat imediat în grup, ca şi când ar fi fost prieten cu noi de când lumea, şi, după o oră, îşi spuneau cu toţii pe nume.

Dimineaţa, pentru că mă apucasem să-i promit că vom mânca peşte, în loc să mă duc la plajă, am luat-o spre cherhana. Îmi făcusem cunoştinţe printre pescari; cu ajutorul mai multor sticle de votcă mă împrietenisem cu un şef de echipă, moş Grigore, un bătrân mucalit şi, acum, oricât de asaltat ar fi fost de muşterii, el mă prefera întotdeauna pe mine. „Un moment!" striga. „Am pe cineva trimis de bunică-mea a dintâi. Să văd ce-mi rămâne, şi după aia..." clămpănea cu buza de jos, ca de cămilă.

Când am ajuns, în jurul cherhanalei erau destui amatori veniţi după peşte, dar, din pricina unui Aro al miliţiei, dădeau doar târcoale, nici unul nu îndrăznea să intre în curte. Pescarii aveau dreptul la tain, pe care îl vindeau, era o treabă legală, aşa că mi-am continuat drumul în căutarea lui moş Grigore. Când m-am apropiat de maşină, de după ea a apărut un bărbat înalt, în jeanşi şi cu o pălărie de paie gen „Dallas". Era colonelul Marin.

– Ce-i dom' colonel, s-au accidentat nişte peşti? l-am abordat, râzând.

– Ia uite, dom'le, ce mică-i lumea! S-au accidentat rău de tot, a râs şi el. Călcănaşi... Sunt în concediu la Neptun şi m-a lovit dorul de-un călcănaş.

– Călcănaş? m-am mirat, aducându-mi aminte de ce-mi spusese moş Grigore. Păi, nu s-au cărat şi-au cerut azil politic la turci?

– Ba da, dar au văzut ce-i şi la ei şi-acum vin înapoi...

– Să vină, dom' colonel!...

– Vă bag o pilă?

– Mulţumesc, am omul meu, pe moş Grigore, şef de echipă, ne-am împrietenit cu ajutorul unor sticle de votcă. V-a mai apărut ceva?

– Apărut. Un moment! s-a scuzat şi s-a întors la maşină.

A revenit cu o carte pe a cărei copertă erau desenate două coji de ouă cu roţi şi volan. În timp ce îmi scria o dedicaţie a ţinut să precizeze:

– Era destinată altcuiva, dar îmi face plăcere să v-o dau dumneavoastră. Nici dumneavoastră nu m-aţi uitat...

I-am mulţumit şi el a adăugat:

– Stau, v-am spus, la Neptun, poate îmi faceţi o vizită să batem şi noi o şuetă. Am telefon... E uşor de memorat: 111 55. Vila „Paltinul". Sunaţi-mă şi veniţi. O să-mi facă plăcere.

Două bărci se găseau acostate la ţărm, numai că moş Grigore nu se afla printre pescarii ce munceau la descărcat. Era cu echipa încă în larg şi, cum n-aveam decât să aştept, m-am aşezat pe o stinghie de gard ceva mai încolo. În lumina piezişă a soarelui, stavrizii sclipeau ca argintul.

Fox mi-a întrerupt gândurile cu un lătrat ademenitor. Avea perfectă dreptate, tot atât de bine puteam aştepta întoarcerea pescarilor şi pe plajă, iar el, în acest timp, să se joace cu valurile. Am coborât, aşadar, prin viroaga săpată în mal şi, la scurt timp, înotam amândoi în apa caldă a mării.

Tot stavrizi scosese şi echipa lui moş Grigore, şi, cum ei îşi puneau deoparte tainul încă din larg, mi-a dat, la coborâre, săculeţul cu peşte. De obicei, asta însemna în jur de cinci kilograme, cam la atâta îmi făcusem şi eu necesarul – cu Georgio eram douăsprezece guri –, însă moş Grigore a ţinut să mă prevină:

– Ai grijă, am un călcânel de vreo două kile, ăla nu mi-l lua, că-l duc la un doctor în Constanţa. Îl vezi tu – te vede şi el... Că de doctor cine n-are nevoie?!

– Atunci mai fă-mi dumneata rost de vreo două-trei kilograme!

– Nu ştiu, să văd. Pe fiecare îl aşteaptă clienţii.

Se bucura de autoritate printre pescari, nu atât ca şef de echipă sau ca mai bătrân dintre ei, ci prin câte văzuse în viaţă, căci moş Grigore lucrase ca marinar pe o mulţime de vase străine, şi nu era port să nu-l ştie. În câte o seară, când mă poticneam la scris, luam o sticlă de votcă din rezerva făcută şi mă duceam la moş Grigore acasă. Pornea vorba despre ce nu-i convenea că se întâmplă în comună, că leafa paznicilor ei o plătesc, iar ăştia, în loc să facă noaptea rondul prin sat, stau la sediul Primăriei să răspundă la telefon, pe la magazine şi dracu' ştie pe unde mai stau. Îi plăcea să-l aprobi, iar după ce-şi vărsa focul pe cei care conduceau treburile obştei începea să povestească prin câte trecuse când colindase prin lume, ba pe un vas, ba pe altul. Şi avea destule de povestit, lucrase moş Grigore şi pe *Queen Mary*...

N-a întârziat prea mult; aducea o sacoşă cu peşte.

– Ţipari. Anghile, dulci cum îi gura ibovnicii, a precizat.

Cum se făcuse zece, n-am mai urcat dealul ca să ies la şosea, ci am luat-o de-a dreptul pe marginea plajei. Era sectorul nudiştilor, apărat de un mal înalt şi abrupt, în spatele căruia terenul era cultivat cu porumb; aici urma să găsesc o parte din grup: doctorul Preotu, arhitectul Miron, cu soţiile, Svetlana, toţi amatori de nudism, cărora li se alătura şi Ortansa, după plecarea mea de pe plajă, pe care o făceam mai aproape de casă.

Svetlana tocmai ieşea din apă. I-am dat cele două plase cu peşte, căci ea era cu distribuirea de sarcini: cine-i în ziua respectivă la rând după cumpărături, cine la curăţat, cine la gătit, cine la aşezat masa... O alesese grupul în acest rol şi nu crâcnea unul. Apropiindu-mă de ei, l-am văzut pe Georgio întins lângă arhitectul Miron.

– L-aţi înfiat pe broscar? m-am mirat.

– Am trimis după el dimineaţa, să mănânce împreună cu noi, şi a zis că vrea şi el la nudism. Aseară am continuat-o acasă. A venit cu două sticle de whisky şi ne-am culcat pe la trei.

Am dat bună dimineaţa, şi, recunoscându-mi vocea, Georgio a exclamat plin de exuberanţă:

– O, Lamborghini, *mio fratello!*

N-am prea înţeles ce vrusese să spună cu vorbele astea, adică îi sunt frate întru Lamborghini, şi am avut impresia că trăsese de-acum la măsea. I-am răspuns printr-un gest amical şi el m-a întrebat pe unde naiba umblu, că vin aşa de târziu.

– Umblu ca să băgaţi în voi diseară până nu mai puteţi! am zis cu reproş şi, luând de la Svetlana plasa cu ţipari, i-am desfăcut-o sub ochi.

– *Mamma mia!* s-a entuziasmat şi a zis un cuvânt pe care nu l-am înţeles, probabil că aşa se cheamă la ei ţiparul de mare, anghila. Cu toate că în franceză *anguille* i se spune.

– *Eee?!* am zis cu un zâmbet de satisfacţie.

Este interjecţia cea mai des folosită, ce poate îmbrăca zeci de nuanţe, pe care mi-a plăcut să le deprind şi, astfel, la sfârşitul ultimei vizite în Italia, accentul meu era de multe ori asemuit cu al celor din regiunea Calabria.

– E nemaipomenit!

Nu l-am contrazis, era şi părerea mea, şi, ridicând mâna în semn de salut, mi-am luat rămas-bun de la ei.

– Măi habotnicule, a intervenit soţia doctorului, fă şi tu o baie în mare! Zău dacă nu mi-e milă de tine: toată lumea se prăjeşte la soare, tu, pe căldura asta, stai şi lucrezi!

– Vine el şi timpul meu, nu-mi duce tu grija!...

Seara au trimis-o pe Ortansa să mă cheme la masă. Totul era pregătit – peştele vârfuia câteva farfurii, sos de mărar în străchini de lut, două mămăligi enorme abureau pe funduri de lemn; sub geamlâc, Georgio se cinstea cu băieţii dintr-o sticlă de whisky. Au început să ţipe văzându-mă, dar Svetlana nu m-a lăsat între ei şi m-a dus să mă spăl pe mâini cu periuţa.

La început, Georgio s-a cam codit, când a văzut însă cum ne înfigeam cu toţii ca nişte hămesiţi, cu o mână în peşte, cu cealaltă în mămăligă, cum treceam peştele prin sosul de mărar, ne-a imitat şi nu s-a mai oprit. Exclama mereu: „*Divino! Divino!*", dar nimeni nu-l băga în seamă. Poate întrucât erau de aceeaşi părere cu el.

Vinul nu era cine ştie ce, la sticle de un litru, i se spunea „de regiune", dar şi el, şi apa minerală fuseseră băgate de la prânz în

fântână. Era destul, fusese adus alt rând de farfurii cu peşte prăjit, în străchini se mai pusese sos de mărar şi ritmul mâinilor a scăzut. S-a legat, în schimb, vorba. Apoi, Mihai Mărăcine, un cunoscut scenograf, a scos casetofonul pe glaful ferestrei, s-a dansat, doctorul Preotu ne-a cântat la chitară şi din nou s-a dansat.

Îmi propusesem să beau cu măsură, ca să nu-mi simt a doua zi capul ca o varză bâhlită, dar, până la urmă, m-am lăsat antrenat, şi astfel, când Georgio mi-a propus să mergem pe terasă la „Doina", am acceptat. Aş putea spune chiar că mă bătea şi pe mine un asemenea gând – pur şi simplu mi-o luase înainte. Asta e, de ce să mă dau după deget?! Te abţii, te abţii şi-odată scapi caii. Nu-i scăpasem însă prea rău.

Un timp am vorbit despre cei de care ne despărţiserăm. De fapt, mai mult el a vorbit, lăudând pe fiecare în parte şi revenind tot timpul la Svetlana. Proceda însă în aşa fel încât să afle unele lucruri despre ea.

– Dar stai să-ţi spun ceva, a zis la un moment dat, cu un zâmbet dezinvolt şi, în acelaşi timp, de natură să mă intrige. Stând pe plajă, mi-a venit în minte ideea că am putea realiza amândoi o combinaţie. O combinaţie reciproc avantajoasă. Dar mai ales pentru tine avantajoasă...

Aici a făcut o pauză şi a aşteptat să vorbesc. N-am vorbit, încercam să-mi limpezesc mintea. Nu pot suferi indivizii vicleni. Iar când unul din ăştia se arată interesat să-mi creeze un avantaj cât de mic, sunt în stare să mă trezesc şi din cea mai cruntă beţie. Georgio tăcea şi atunci m-am mirat:

– Cum asta?!

– Este vorba de maşina ta... În sensul că ţi-ai putea procura pentru ea tot ce ai nevoie. De aici a şi pornit ideea mea. Dar în special este vorba de o realizare pentru tine mult mai substanţială.

Deci iar pentru mine! Georgio era exact altruistul care-mi lipsea – să-mi trăiască –, mă dau de ceasu' morţii după tipi care să-mi poarte grija intereselor mele!

– Te-ascult, am zis în pauza ce o făcuse iar.

– Care-i situaţia... Urmează să-mi continui drumul în Grecia... Îţi propun să-l faci tu. În loc să pleci la toamnă, du-te acum...

Nu înţelegeam ce urmărea, dar că urmărea ceva era neîndoielnic; propunerea lui avea bătaie lungă, desigur.

– De ce, eşti chiar atât de sigur că voi găsi la Atena o reprezentanţă cu piese pentru Lamborghini?

– Nu, soluţia este alta. Facem o listă de ce ai nevoie şi trimit un telex reprezentanţei din Roma ca să expedieze piesele cu avionul la Atena pe numele tău. Eşti obligat însă să le scoţi din Grecia exact aşa cum le primeşti. Altfel îţi pun nişte taxe... Nişte taxe care depăşesc de trei ori valoarea pieselor. Ca să nu recurgă ai lor la tot felul de şmecherii.

Auzisem ceva în acest sens. Aprinzând o ţigară, m-am prefăcut încurcat.

– Mi-ar fi convenit să pun piesele la maşină. Ca să nu plătesc vamă...

– N-ai avea cum, pentru că drumul va trebui să-l faci cu maşina mea. E-o condiţie!

Am dat să vorbesc, dar nu m-a lăsat.

– Ştiu ce vrei să spui. Schimbăm numerele de înmatriculare. Nu-i mare lucru, se potrivesc perfect la găuri; sunt găurile maşinii. Eu rămân cu a ta la Costineşti, cu număr de Roma, iar tu pleci cu a mea având număr românesc.

– Şi seria motorului?

– Stă cineva să se uite?! Mai ales când eşti c-o Lamborghini?! Nu mi s-a întâmplat niciodată. Şi cred că nici ţie.

– Să zicem. Dar de ce această condiţie?

– Ai fi dispus să faci drumul?

Şi m-a aţintit cu degetul, ca şi când ar fi vrut un răspuns tranşant – da sau nu.

– Ar trebui să aflu mai întâi despre ce este vorba, am spus nedecis.

– Avantajele vor fi foarte mari! Piesele pentru maşină sunt, ca să spun aşa, printre altele... Ai paşaportul la tine?

– Nu, e acasă, la Bucureşti, am minţit.

Sabbatini şi-a mângâiat cu degetul buza de jos, a spus un „da" ca pentru sine şi şi-a aprins pipa.

– Maşina mea, a spus parcă hotărându-se, este pregătită să aducă ceva de-acolo. Ce anume nu ştiu nici eu. Aşa cum nu ştiu în ce mod a fost pregătită. Pot să spun că bănuiesc. Un compartiment secret... sau cam aşa ceva. Nu te gândi la stupefiante.... Omul pentru care fac drumul acesta are o poziţie socială cu mult prea însemnată ca să rişte asemenea implicaţii! În orice caz, acel ceva care trebuie

adus din Grecia este de mare valoare, altfel n-aş putea să-ţi ofer pentru acest drum douăzeci de mii de dolari!

– E-o sumă! am recunoscut cu respect.

– Este.

– Bine, dar acolo eşti aşteptat tu, şi nu eu!

– Este aşteptată maşina. Amănunte nu pot să-ţi dau decât atunci când te voi conduce la graniţă. Înţelegi...

– Înţelcg, dar...

– Pot să-ţi spun doar că te vei duce la una dintre agenţiile de turism dintr-un anumit oraş, unde te vei referi la o comandă sosită din Roma pentru o excursie achitată de Georgio Sabbatini... Şi... Şi vei mai spune ceva, şi privirea i-a alunecat într-o parte.

– Am înţeles.

– Ai înţeles, probabil, şi de ce prefer să pleci tu, şi nu eu? Diminuându-mi partea mea de câştig?

– Nu, asta n-am înţeles. Mi se învârtesc toate în cap.

Cam bănuiam de ce, însă întotdeauna am fost de părere că omul are două urechi, dar o singură gură – eu trebuia să ascult, iar el să vorbească.

A râs, a ciocnit paharul de-al meu, dând noroc şi îndemnându-mă să beau, şi a început să-mi explice:

– M-am băgat în chestia asta nu pentru că aş fi presat de nevoi materiale... N-are chiar fitecine o Lamborghini! Şi tu ştii, probabil, că la noi taxele fiscale sunt raportate la numărul de cilindri. Aşa că o chitanţă de plată a impozitului pentru o maşină de doisprezece cilindri este ea însăşi o carte de vizită! O carte de vizită dintre cele mai costisitoare – cheltuielile trebuie să fie la nivelul maşinii... Trebuie să te laşi peste tot despuiat... Îmi dă mîna, n-am de ce să mă vait. Am moştenit de la taică-meu o tipografie şi o casă de editură. Casa de editură Sabbatini, fondată încă de bunicul meu. Le-am moştenit împreună c-un frate – el conduce editura, eu mă ocup de tipografie... Trebuie să-ţi mărturisesc că produc atât cât să ajungă pentru zece fraţi, nu pentru doi!

La auzul cuvintelor „editură", „tipografie" am simţit cum mi se accelerează brusc bătăile inimii: oho, să fii tradus, să fii editat în Italia!... Temându-mă de-o eventuală îmbujorare a feţei, care m-ar fi putut trăda, m-am aplecat să iau de la picioare o sticlă cu apă minerală ca s-o pun în frapieră. Ca o măsură în plus, pentru că

eu îi spusesem că sunt avocat. Aşa procedam mai de fiecare dată când intram în contact cu străinii sau când mă aflam dincolo de graniţele ţării – spunând „scriitor", era ca şi cum ai fi spus „mâna dreaptă a regimului". De altfel, scriitorii aşa şi erau denumiţi în discursurile lui Ceauşescu: „ajutoare de nădejde ale partidului". Chiar dacă n-am fost eu vreun disident – cum se dau azi, oho, destui lingăi, în frunte cu cel mai harnic dintre ei, destui lăudaci –, sintagma asta nu-mi făcea nici o plăcere. Plăcere îmi făcea când îi puteam înţepa, le puteam băga tot felul de strâmbe – blamate azi de purişti, de elitişti, de alţi izmeniţi, viteji până la cer în condiţii de libertate, se citesc doar între ei şi numesc „datate" unele romane de ieri –, ştiam foarte bine că merg drept la inima cititorilor.

– Drumul pe care-l fac, a continuat Georgio, este pentru un unchi, lucrul fiind prea delicat să fi avut încredere într-un străin. Ţi-am zis că poziţia lui socială... Dar *hobby*-urile se plătesc, nu? Cum era să-mi ceară să fac drumul degeaba!...

– Nu mi-ai spus însă de ce preferi să merg în locul tău, i-am amintit.

– Da, ai dreptate. Voi fi foarte sincer.

– Îmi place cum sună! am spus fără să vreau.

– Voi fi. O maşină din Est nu trezeşte suspiciuni la Vamă. Nu pune probleme. În sensul celor avute în vedere de mine. Iar una din România – vameşilor greci, cu atât mai puţin.

Într-adevăr, aici nu minţise, raţionamentul lui era corect. PE ATUNCI!...

– Te-ai gândit la asta?

– Să-ţi spun cinstit, nu.

– Am dreptate, deci?

– Da, aşa este. O dată însă, am divagat, când am trecut din Elveţia în Italia pe la Brissago, ca să înconjur lacul Maggiore, un vameş mi-a cerut să ies din coloană şi să trag mai încolo, pe dreapta. M-am supus, întrebându-mă ce naiba voia de la mine. Aveam un Renault şi, din comoditate, ţineam unele lucruri de-ale mâncării, conserve... pe canapeaua din spate. Învelite c-o pătură. M-a pus s-o ridic şi a izbucnit în râs când a văzut ce ascundea ea vederii.

– Pentru că ţigările erau ieftine în Elveţia, iar în Italia foarte scumpe. Aşa că se făcea o contrabandă pe rupte. În Italia sper că n-ai mai ţinut bagaje în spate...

– Nu, am băgat totul în portbagaj. Numai că renumele ăsta a început să fie speculat de tot felul de pişicheri. Ştiu pe cineva care a scos nişte bani frumuşei din faptul că fusese furat. Era într-o excursie cu nevastă-sa, la graniţa voastră a făcut o asigurare contra furtului din maşină şi, ca să tenteze, a adus valizele în habitaclu. Valize arătoase, dar umplute cu tot felul de boarfe. De-ale lui, de-ale nevesti-sii... De care nu ştiau cum să scape acasă. I-au spart maşina încă la Padova. Poliţia a constatat furtul, iar societatea de asigurări i-a numărat suma pentru care făcuse asigurarea. Era foarte fericit că vă trăsese pe sfoară. Pentru că, în urmă cu doi ani, fusese furat la Milano de-a binelea.

Sabbatini a râs şi i-am propus să mergem. Divagasem special pentru a dezamorsa situaţia, convenindu-mi ca discuţia să se termine fără ca eu să-i fi dat vreun răspuns. Voiam să vorbesc mai întîi cu colonelul Marin la telefon, să vorbesc imediat după despărţirea de Georgio. Aţi putea spune că ar fi fost o turnătorie dacă făceam asta. Aaaa, în cazul în care l-aş fi pârât pe Sabbatini că a venit în ţară să denigreze regimul, să ne facă să credem cât de falimentar este sistemul, pretinzând că din Coreea de Nord, unde foametea decimează anual sute de mii de oameni, iar nu ştiu câte milioane se hrănesc cu scoarţa copacilor, că, trecând prin China, Uniunea Sovietică, Polonia, până în Cehoslovacia, cu înflo-ritoarea ei economie cândva, totul e la pământ... Dacă l-aş fi denigrat pe iubitul nostru conducător, ca şi pe adorabila sa soţie, mult cântaţi amândoi, spunând c-ar fi nişte tirani analfabeţi, că el nu ştie să vorbească corect, iar ea nu ştie să scrie corect, că şi unul, şi celălalt au doar patru clase primare, cum naiba îi suportăm?!... Atunci, da, ar fi fost turnătorie. Or, eu făcusem Dreptul, şi nu Literele sau Polithenica, şi, aşa cum am învăţat, în Codul Penal este prevăzută ca infracţiune ceea ce se cheamă „omisiunea de denunţare". Pedepsită cu închisoare, dacă îmi aduc bine aminte, de la unu la cinci ani.

Şi mai ştiusem ceva: că „băieţii cu ochii albaştri" se călcau în picioare de mulţi ce erau, că nu era deloc exclus ca Sabbatini să aibă o „coadă" încă de la intrarea în ţară, deoarece ei începuseră să vadă iar în fiecare străin care ne vizita un posibil spion, un potenţial duşman, şi că puteam să dau de belea cu Securitatea, care îşi ieşea din piele să raporteze cât mai multe „cazuri" pentru a arăta că-şi merita cozonacul.

Eram păţit. Rugasem un prieten care avea legitimaţie să mă bage la Biblioteca franceză – aveam nevoie să verific într-un dicţionar nişte date necesare pentru cartea la care lucram. La câteva zile, cred că două sau trei, m-am trezit cu o carte poştală prin care eram invitat la Inspectoratul de Miliţie al Capitalei de pe Cala Victoriei, etajul şi camera. Am crezut că era vorba de ceva cu maşina. Prezentându-mă, mi-am dat repede seama că Inspectoratul de Miliţie al Capitalei era folosit de Securitate ca paravan, pentru că întregul etaj era ocupat de ofiţeri de securitate, precum cei trei din biroul în care intrasem. Unul dintre ei – în civil, ca şi ceilalţi doi – mi-a cerut să mă aşez la masă, singura liberă, şi m-a luat la întrebări ce-am căutat la Biblioteca franceză.

În cazul lui Sabbatini, era însă vorba de săvârşirea unui delict! Vorbind cu colonelul Marin, mă puneam la adăpost, cât de cât.

Când i-am propus lui Georgio să mergem, am fost un naiv, pentru că el m-a întors cu brutalitate de unde plecasem:

– Cum adică să mergem? Asta ce glumă mai e?

– Nu vezi c-am rămas aproape ultimii?!

– Ţi-am făcut o propunere!...

– Trebuie să mă mai gândesc.

– La ce?

– La multe. La riscul pe care mi-l asum...

– Nu rişti nimic. Totu-i să n-ai un accident cu maşina. Conduci bine, am văzut cum ai întors când am plecat din Olimp, dar la acest drum nu te baza, te rog, pe reflexele tale! Te rog foarte mult! Un şofard poate fi cu mult mai periculos decât poleiul sau mâzga!

– N-am spus încă „da"...

– Ce te reţine?

– O să-ţi dau mâine răspunsul. Cel puţin o condiţie voi avea şi eu de pus!... Lasă-mă să mă gândesc, pentru că, iată, acum nu mă pot aduna. Zău nu mă pot aduna! Am băut...

– Şi care ar fi, în principiu, această condiţie? În principiu. De ce natură ar fi ea, mă rog?

– Suntem doi oameni care abia ne-am cunoscut... Nimic nu ne îndreptăţeşte să avem încredere unul în celălalt... Nu?

– Eu am.

– Asta te priveşte...

– Am înţeles: te îndoieşti că-ţi voi da suma promisă.

– Se poate spune şi aşa.

– Cu alte cuvinte?

– Cu alte cuvinte, vreau garanţii. Dar treburile astea se cer rumegate. N-am mintea clară acum. Am băut... ţi le voi formula mâine. Încă de dimineaţă.

Sabbatini s-a jucat cu paharul şi, după un timp de tăcere, a spus că este în regulă.

Casa în care locuia îmi era în drum. Ajungând, am stabilit că întâlnirea de a doua zi va avea loc la micul dejun, pe terasă la „Doina" şi ne-am urat reciproc noapte bună.

Dornic de noutăţi din „cetate", sunam din când în când un confrate, aşa că rezerva de monede pe care o ţineam într-un pahar îmi prindea cât se poate de bine. Am luat-o pe toată, împărţind-o prin buzunare – convorbirea avea să dureze, desigur – şi m-am înfiinţat la cabinele cu automate din holul Telefoanelor.

Primul aparat s-a dovedit defect, dar el mi-a declarat asta abia după ce m-a încasat de trei lei. În schimb, cel de-al doilea mi-a servit tonul fără nici o monedă. Ei bine, oricât aş fi fost eu de *nou* ca om după atâţia ani de educaţie comunistă, la nivelul *climatului de curăţenie morală al societăţii pe care o edificăm,* gândindu-mă la convorbirile adiţionale cu care mă taxau (taxează) Telefoanele chiar şi în lunile când nu-i nimeni acasă, n-am putut să nu dau un bobârnac proceselor de conştiinţă în curs de formare şi să nu rămân la aparat.

Ştiam că-l scol din somn, era aproape două; ascultând soneria, mi-am zis că aparatul e undeva în hol. În cele din urmă, s-a auzit vocea supărată a colonelului:

– Alo, cine-i acolo?

– Adrian Daneş. Vă rog frumos să mă iertaţi că v-am trezit din somn, dar s-a întâmplat ceva...

M-a întrerupt:

– Dacă v-au luat carnetul, să ştiţi că nu vă pot ajuta! a zis pe un ton categoric. Când e vorba de băutură...

– Da' nu-i vorba de carnet... Şi nici nu mi-aş fi permis să vă deranjez în miez de noapte. Uitaţi-vă ce se-ntâmplă...

I-am relatat cum îl cunoscusem pe Sabbatini, i-am dat amănunte asupra propunerii pe care mi-o făcuse şi am mărturisit că

mi-era teamă ca italianul să nu fi fost luat în filaj de cei de la Securitate.

– Dumneavoastră sunteţi, totuşi, băut, din câte îmi dau seama...

– Am băut cu italianul... Dar sunt totalmente treaz, vă rog să mă credeţi, n-am fabulat nimic.

– Înseamnă că-i vorba despre droguri, dacă v-a oferit el atâţia bani să faceţi drumul în locul lui!

– Aşa cred şi eu. Putea să ajungă în Grecia cu feribotul! Se-mbarca, seara, la Brindisi, iar dimineaţa acosta la Igumenitsa. Era mult mai scurt drumul! Ce caută în Grecia prin România? De ce n-a luat-o prin Iugoslavia?

– Da, aveţi dreptate. O să iau imediat legătura cu cei de la Biroul românesc al Interpolului, sunaţi-mă peste o jumătate de oră.

Şi a închis.

M-am plimbat pe drumul care ducea la autostradă, timp în care am rumegat pe îndelete toată treaba cu Sabbatini. Pe vremea acea, la noi nici vorbă despre cazuri de contrabandă cu stupefiante, le puteai întâlni doar în paginile cu ştiri externe ale ziarelor, aşa că-mi era cât se poate de clar în ce chestie deocheată nimerisem. Lucrul mergea destul de bine, făceam şi o oră-două de plajă, un punct pozitiv era şi Ortansa... O relaţie ce se cerea consolidată la Bucureşti, mai ales că fata era liberă... n-avea pe nimeni, aşa îmi spusese şi Svetlana, altfel n-ar fi venit la mare să stea cu ea într-o cameră!... Ceea ce mă încânta era perspectiva de-a fi tradus şi editat în Italia. Deoarece filtrele, cureaua le puteam schimba la sfârşitul lui septembrie, când plănuisem să ajung la Neapole – de câte ori vorbeam la telefon, Colette nu uita să mă întrebe dacă n-am nevoie de ceva pentru maşină. Nu voiam să abuzez. Însă dacă reuşeam să obţin un aviz pentru scoaterea acelui Ţuculescu pe care îl achiziţionasem pentru ea... Un punct pozitiv, în afară de a fi tradus şi editat în Italia, era că din povestea cu Sabbatini putea ieşi un subiect pentru o carte, ceea ce nu era chiar de colea!

Răspunsul colonelului Marin a sunat sec: „Acceptaţi propunerea!" După care mi-a spus să mă urc în maşină şi să plec la Bucureşti, mi-a dat un număr de telefon la care urma să-l cer pe colonelul Savu Ştefan, şeful Biroului românesc al Interpolului, şi m-a învăţat ce condiţii să-i pun lui Sabbatini în legătură cu cei douăzeci de mii de dolari.

7

Am adormit greu şi întrebându-mă întruna ce-mi trebuia o încurcătură ca asta, care, iată, mă scotea din albia mea şi mă arunca dracu' ştie în ce întâmplări. S-ar putea chiar fatale!... Cei care fac contrabandă cu droguri te trimit pe lumea ailaltă aşa cum tu ai duce mâna la gură când caşti sau strănuţi!

Era şase şi ceva, oră tocmai bună de pornit la drum, ca să scap, dacă nu de nebunia de pe şosele a vârfului de sezon, cel puţin de căldură. Georgio dormea, probabil, neîntors, şi nu era exclus ca el să apară la micul dejun abia pe la zece. N-aveam încotro, un semn cât de mic de grabă, de nerăbdare putea să-i trezească întrebări sau chiar bănuieli... În timp ce mă gândeam la toate acestea, mestecându-mi un nes, Fox mă privea dojenitor de lângă uşă, zicându-şi, probabil, că ar fi fost cazul să ieşim odată din casă. Avea dreptate, cel mai bun lucru ar fi să fac o baie în mare. Din pricina vinului, din surcele se vede, capul îmi era încins ca o etuvă. Asta-i când te prosteşti seara cu băutură.

– Ia nu mă mai mustra atâta! m-am strofocat la căţel. De azi înainte, fiecare vorbă, fiecare gest trebuie gândite, cumpănite, măsurate, judecate şi răsjudecate. Tu nu ştii, că n-ai participat la şedinţa de-aseară cu mafiotul... Îţi spun eu: am zbârcit-o, povestea ar putea să se termine cât se poate de prost! Abia aşteptam clipa asta, am mormăit.

Lui Fox însă puţin îi păsa; a luat-o ţanţoş înainte pe drum, grăbind tot mai mult paşii. La Alimentara din colţ, se descărca, dintr-o maşină frigorifică, salam, aşteptat de vreo sută de oameni, aşezaţi cuminte şi de cu noapte la coadă, vestitul şi atât de blamatul salam de soia – acum e şi cu „E"-uri, de frica vreunui cancer, când dai să-l bagi în gură, se cutremură carnea pe tine –, strada se umpluse de un miros apetisant, ei bine, foxterierul nu numai că nu s-a oprit, dar nici măcar n-a întors capul.

Nimic nu te înviorează ca o baie în mare. Stând la soare, am trecut lucrurile din nou în revistă, am plănuit amănunţit cum aveam să fac şi să dreg, am hotărât să i-l dau Ortansei pe Fox, ca să n-am grija lui la Bucureşti, şi, după o nouă baie, am luat drumul restaurantului „Doina".

Plaja se umpluse de lume, dar amicii nu apăruseră; mâncau în comun şi cu tot felul de dichisuri, astfel că treaba dura. În schimb, Georgio era de-acum instalat la o masă şi încerca să citească într-un ziar românesc. Să-mi arate, probabil, cât de intelectual este el! Şi chiar aşa şi părea; avea o înfăţişare plăcută, cu faţa destinsă, lustruită şi netedă, mereu zâmbitoare... În orice caz, nu arăta a gangster sau contrabandist. Cu înfăţişarea asta surâzătoare se strecura el printre degetele lungi ale vameşilor, fir-ar el de mafiot!

Când m-am apropiat, a dat ziarul la o parte şi m-a privit, încercând parcă să-mi citească pe faţă gândurile cu care veneam.

– Eşti gata de luptă... a zis, şi în colţul buzelor i-a fluturat un zâmbet zeflemitor.

Era un bun psiholog.

– Asta de unde-ai mai scos-o? am încercat să parez.

– Te rog! m-a invitat să iau loc, arătând spre un scaun. Aşa mi s-a părut. Ai o expresie mult mai decisă...

– Normal, am avut timp să reflectez.

– Azi-noapte?

Întrebarea a fost pusă cu un ton de indiferenţă, însă ea a trezit în mine o alarmă. Ştiam: nu fusesem urmărit pe drumul spre Telefoane... Dar dacă mă căutase acasă, sub un pretext oarecare?

– Vin de pe plajă... Vezi lucrurile mult mai clar după o baie în mare.

Chelnerul i-a adus ouă la pahar şi o cafea turcească. Am făcut, la rându-mi, comanda.

– Deci pleci la Bucureşti? a remarcat Georgio deodată.

– Am spus eu asta?! m-am mirat.

– Ai comandat o grămadă de lucruri!...

– Întotdeauna mănânc dimineaţa mai zdravăn. Nu chiar un *breakfast*... pe-aproape.

– Deci nu pleci?

– Nici asta n-am spus.

În atitudinea lui Sabbatini intervenise o nuanţă de ironie pe care nu mi-o puteam explica. Aseară băuse cât să încapă în trei, oricât ar fi fost de rezistent, alcoolul diminuează controlul... În cazul acesta ce-ar putea să însemne uşoara notă de superficialitate şi aş zice de dezinteres ce răzbea abia perceptibil din atitudinea lui?

– Nu, n-ai spus... a zis ca printre altele.

Terminând de mâncat, şi-a adus cafeaua în faţă, a scos din geanta de plajă o sticluţă plată de Teachers şi şi-a turnat puţin whisky în cafea.

– Vrei? m-a îndemnat.

– Îţi mulţumesc, nu beau alcool dimineaţa. Şi în nici un caz înainte de-a pune ceva în gură.

– Sigur, nu înainte de-a mânca... Dar, după aceea, bag nişte whisky în mine. Sec şi fără gheaţă. Aşa mă simt cel mai bine.

Zicând asta, a tras o duşcă din sticluţă. În timp ce îşi înfunda tacticos pipa, mi-am aruncat ochii pe ziar, şi el a remarcat deodată:

– O să fie o treabă curată...

– N-am auzit încă să plătească cineva douăzeci de mii de dolari pentru o treabă curată!

– Vreo douăzeci şi cinci... m-a corectat neglijent. Piesele... Drumul...

A venit chelnerul. Aşezând prima tranşă a comenzii, m-a rugat să-l scuz– întârziase ca să se prăjească pâinea mai bine. Fără a mai aştepta să-i zic poftă bună, Fox hăpăia din omletă; era cazul să-l imit şi am întins unt pe pâinea prăjită.

– Aş zice să vorbeşti, că de-asta ne-am întâlnit! l-am auzit pe Sabbatini îndemnându-mă.

Ceva, ca o presimţire, ca un abur nevăzut, îmi spunea că italianul încerca un sentiment de regret pentru că-mi propusese afacerea. Sau poate considera doar că-mi dezvăluise prea multe şi regretul lui de-aici provenea? I-am comunicat condiţia „mea", cu senzaţia că mafiotul o va respinge.

– E foarte normal, nu? am mai spus. E-o garanţie absolut legitimă, nu putem lucra pe încredere. Pe încredere în materie de bani, mai ales!

– Când vrei să telegrafiez?

– Pentru formarea contului meu?

– Exact.

– Când trimiţi telexul pentru piese. Totu-i să-mi prezinţi confirmarea atunci când mă întorc. Îmi dai confirmarea – îţi predau maşina.

– În regulă! a zis ferm şi fără să ezite. Când pleci la Bucureşti?

– Acum. Scot maşina din curte şi plec.

– Prietenilor ce-ai de gând să le spui?

Şi a dus sticluţa la gură.

– C-am fost chemat la Bucureşti pentru că mi-a ieşit viza de la Ambasada Greciei.

– Telegrafiez după ce văd paşaportul. OK? În ziua plecării.

– Ţi-am cerut eu s-o faci înainte?

– Piesele te vor aştepta la Pireu, când ajungi. Îţi voi da amănunte. Toate amănuntele. În toate privinţele.

Aseară îmi spusese că piesele mă vor aştepta la Atena... De ce-o schimbase? De ce se referise acum la Pireu? Aveau să fie trimise cu avionul, nu cu vaporul! Am lăsat-o baltă, să nu creadă că-l trag de limbă în felul acesta; n-aveam nevoie să-i creez suspiciuni inutile.

Abia scăpam de-o coloană (îmi sunt total antipatice coloanele de maşini, nu poţi să ştii niciodată ce manevră are să-i treacă prin cap celui din faţă sau ce fel de conducător ai în spate, dacă la o frână mai bruscă de-a ta n-o să-ţi facă zob portbagajul, ca să nu spun că sunt unii care se ţin kilometri întregi după câte-un camion, tot gândindu-se şi gândindu-se dacă să-l depăşească sau nu, astfel că strâng după ei zeci de maşini), aşadar, abia scăpam de-o coloană şi dădeam peste alta. Iar din sens invers curgeau şi mai multe maşini.

Ca să ies din iureşul ăsta n-am mai aşteptat să ajung la Slobozia, iar la indicatorul rutier „Călăraşi“ s-o iau pe breteaua de vreo douăzeci de kilometri care te scoate cam la jumătatea şoselei Feteşti-Lehliu şi, la scurt timp după ce-am trecut peste podul de la Giurgeni, am virat la stânga, spre Feteşti. Drumul e ceva mai lung decât prin breteaua de dinainte de Slobozia, dar ce importanţă pot avea zece kilometri în plus faţă de posibilitatea de-a reduce riscul de accident?! Ca să nu mai vorbesc că puteam realiza o medie orară mai bună.

Mă apropiam de Bucureşti. Într-o comună, văzând o femeie ce ieşise la şosea cu ouă, roşii şi tot felul de verdeţuri, am oprit şi am băgat maşina în marşarier. Mă interesau ouăle, roşiile, căci n-aveam nimic de-ale gurii acasă. Am cumpărat şi ceapă pentru salată şi, cu gândul la un prieten din Grecia, am întrebat-o dacă n-are mălai de vânzare. N-avea, dar m-a îndrumat spre casa vecină.

– Câinele e legat în fundu' grădinii, n-ai de ce s-te-temi. Acolo treb' să fie şi omu'. Strigă şi matale „Hârzoi“, m-a învăţat.

Aşa am şi făcut. Din grădină a apărut un bărbat înalt şi voinic, de vreo cincizeci de ani; i-am spus că aş vrea să cumpăr nişte mălai.

– Da' ce s-a terminat mălaiu' la oraş? s-a mirat ipocrit, că doar se ştia foarte bine ce cozi se formau când se „dădea" mălai la câte o Alimentară.

– Mie-mi place gustul ăstuia de la ţară... Altfel iese mămăliga, are alt gust...

N-a zis nimic şi a păşit, ca şi cum m-ar fi îndemnat să vin după el. Am crezut că mă duce la magazie sau în casă, dar nu, s-a îndreptat spre poartă. Să vadă, probabil, cum am ajuns eu la el.

– Mata din Bucureşti eşti, ai?

– Din Bucureşti.

Ajungând la portiţă, s-a uitat peste ea, în stânga şi-n dreapta, şi, întorcându-se, m-a întrebat, arătând printr-o mişcare a capului spre şosea:

– Aia-i maşina?

Am confirmat.

– Da' ce marcă?

– Italienească.

– Păi, ei au o grămadă de mărci...

– Lamborghini. A i auzit?

– Scumpă?

– Scumpă.

– Aşa s-ar vedea... a zis şi a pornit înapoi. Şi cam cât mălai ai vrea dumneata?

– Vreo opt kile.

– Aşa? Păi cât să-ţi iau eu matale pe opt chile de mălai? Şi să căutăm o pungă de nailon, că dumneata, văd, ai venit cu mâinile goale. Ai la maşină vreo pungă?

– Îmi pare rău, n-am. M-am oprit să cumpăr ouă şi roşii de la vecina matale, şi mi-am adus aminte că mi-ar trebui şi nişte mălai...

– Partea proastă-i că nevastă-mea-i plecată la colectiv, numai ea ştie unde le bagă pungile astea... a zis bodogănind, supărat pe nevastă, şi a intrat la bucătărie.

Din câte mi-am putut da seama, casa n-avea mai mult de zece-doisprezece ani de când fusese făcută, cu gard şi porţi de fier, partea de lângă casă era betonată, iar o cărare de beton ducea şi spre bucătăria de vară... Văzând că întârzie, am intrat după el. Căuta prin

camere, şi, dintr-o privire, am înţeles că avea acolo tot ce-i trebuie unui om.

– Domnu' Hârzoi, eu nu-s de la ţară, am zis ca să motivez întrebarea pe care voiam să i-o pun, şi meseria mea...

– Da' ce meserie ai dumneata?

– Compozitor.

– Aaaa, păi atunci matale trebuie să câştigi bănet, nu glumă! C-aşa am auzit... Fiecare cântec, oriunde-l cântă, la televizor, la radio, la restaurant... Vă primiţi dreptu'. Ori de câte ori îl cântă. Mă şi miram eu...

– Cei de muzică uşoară... Eu compun simfonică...

– Las' că ştiu eu... De-o dă câteodată la televizor duminică dimineaţa.

– Aş avea o întrebare... Aşa, pentru mine... Mata ai apucat şi timpurile ălelalte, le ştii şi pe-astea de-acu... Dacă, să zicem, s-ar desfiinţa colectiva şi s-ar da pământul înapoi, dumneata l-ai lua? m-am interesat.

Aşa superficial cum sunt – şi sunt, nimeni nu-i perfect –, întotdeauna mi-a plăcut să aflu cum mai gândesc oamenii; chiar şi un gunoier despre munca sa.

– Păi, care-i prostu' ăla să-l ia?!

– Da' de ce?

– Cum de ce? Iei pământul, iei şi grijile lui. Cum era înainte... Cum le-avea alde-tata. Acu', nu tu grija boilor, nu tu grija cailor, nu grija vacii... Că nici vacă nu se merită să mai ţii. Dacă ai copii şi-ţi trebuie, şi la chioşc se găseşte, cum era în anii ăilalţi... Dacă nu, lapte praf de la oraş. Curăţă, rânească... Schimbă boii, cumpără alţii... Da' mâncarea?! Cât mănâncă un bou? Caii, la fel. Nu tu grija carului, nu a căruţei, nu a hamului, nu plug, nu grapă, nu coasă, nu seceră, nu toate alea... Nu sămânţă, nu foncire... Şi sămânţa, da' foncirea era cea mai a dracului! Du-l la batoză, treieră-l... Păi, câte erau!... Griji şi bănet. Că de muncă nu mai vorbim! Te sculai de cu noapte şi porneai... Acu', dacă se-adună la opt de unde-i ia camionu' să-i ducă... Care-i prostu' ăla să vrea ăl pământ?! Ş-apoi ştii dumneata ce-nsemna aratu' şi semănatu'?!... De câte ori măsurai locu' şi cu pumnu', şi cu palma, şi cu secera?... Şi lasă că-l măsurai, şi soarele era ăl mai al dracului, şi umbră de unde? Şi cât scoteai? Patru, cinci sute de kilograme, cum ar veni acu' la pogon. Ăl mult.

Păi, kilogramele astea le aduce nevasta în chiloţii cu craci, de zici că-i borţoasă, şi în buzunarelc de la fuste... C-aşa şi întrebă în anu' trecut Ion a lui Vijulie, supărat că ne duceau, cum ne duc ei cu vorba: „Bine bre, tovarăşe preşedinte, spuneţi drept, ca să ştim, ne mai daţi ceva, ori rămânem cu ce-am furat?"

– Şi ce-a zis preşedintele?

– Ce să zică, a râs. Nu se merită.

– Chiar dacă, să zicem, ai avea tractor şi tot ce trebuie să lucrezi mecanizat... îngrăşăminte...

– Nţţ! a negat. Astea-s griji. Şi bătaie de cap. Şi muncă. Şi nici nu le-ar da ei pe astea. Astea-s unelte de producţie şi nu pot fi decât ale statului. Şi-atunci, statu' te are la mână... Altfel nu-i cum. Da' lasă statu'!... Că hârtia-i una şi omu' alta. Hârtia spune ce spune, da' omu'... Uite matale cum e: lucru' ăl mai principal e să fie preşedintele răzbătăreţ. Să ştie el cum să le descurce pe toate. Unde să se ducă el şi ce să dea el... Că fără dat nu se poate. Cum dai, aşa primeşti. Şi să-i vină lui, şi să aibă el de toate la timp... Că sunt atâtea! Ehe, multe!... Şi toate să fie în bună regulă, să nu-l poată prinde pe el cu nimic. Iar pentru asta, şi secretaru' de partid, şi primaru' să fie toţi trei într-o vorbă, într-un gând şi într-o faptă, să nu se mănânce, cum ar veni, între ei, că e destul pentru toţi. Numa' să aibă ei pe cine trebuie la judeţ. Că de-acolo vine şi pozitivu', şi negativu'. Principalu' asta ar fi. De, aşa-i viaţa. Că n-o facem noi pe ea, ea ne face pe noi. Şi ne-nvaţă şi ne rostuieşte cum s-o rostuim. Şi rostu' e să fie, şi să nu lipsească. Şi este: fata-i la rostu' ei în Călăraşi... Am... de ce să zic că n-am când am. Că noi nu suntem la oraş... Nevasta aduce de pe câmp şi o roşie, şi-un ardei, şi-o vânătă, şi de toate, nu cheltuim.

– Da' de crescut porci? Aşa am auzit...

– Astea-s poveşti. Nu se merită. Munceşti de te ia dracu'... Da' putoarea?! Şi-s prost plătiţi la contract. E unu', Nedelcu... Creşte, da' are un IMS, cară mâncare de la o cantină din Bucureşti, porumbu' pe care-l ia de la stat cu doi lei – e un leu şi şaizeci de bani, da' se face doi lei, că şi ăia trebuie să trăiască – îl dă cu patru. Aşa se mai merită. Da' tot cu alergătură, tot cu muncă, tot cu bătaie de cap!... Şi-atunci, de ce să nu stau eu colea, la televizor, şi să nu-mi beau eu paharul cu vin, şi să nu-mi fumez eu ţigara în pace?!

Din „veşnicia s-a născut la sat", cum a văzut-o Blaga, n-a rămas decât o *fantasmă literară*, ca să folosesc sintagma acad. Eugen Simion. Distrugerea clasei ţărăneşti, putoroşirea săteanului, înlocuirea cultului muncii, al hărniciei, cu cel al hoţiei reprezintă una dintre cele mai mari crime ale comunismului de la noi. Poate chiar mai mare decât decimarea elitelor neamului. Căci de unde se trăgeau ele, în principal, dacă nu de la sate?! Astăzi...

Apropo însă de „astăzi" – un adevărat paradox, un paradox de-a dreptul teribil: la tot felul de olimpiade, de matematică, de fizică, de chimie, ba chiar de filozofie... tinerii noştri sunt printre cei mai buni din lume. Unii chiar cei mai buni. Campioni mondiali. La matematică, mi se pare, tripli campioni mondiali. Americanii se întrec să ne racoleze informaticieni. Printre care alţi medaliaţi! Cucerim „aurul", „argintul" sau „bronzul" la o mulţime de întreceri sportive. Mondiale ori europene. Şi, în acelaşi timp, suntem cei mai neperformanţi europeni în materie de economie. Cu cele mai ruşinoase locuri întâi la corupţie, la sărăcie, la TBC, la sifilis, la mortalitate infantilă, la număr de impozite, la număr de copii abandonaţi... Sistemul sanitar e la pământ, având alocat cel mai mic procent din PIB din Europa, la jumătate din cât alocă bulgarii. Haos în învăţământ. Haos tot mai perfecţionat. Târâm lanterna roşie la intrarea în Comunitatea Europeană... Nu cumva proverbul cu peştele care de la cap se împute, adică de la politicieni, ar fi, pentru noi, exemplar?...

Sosit la Bucureşti, am sunat la numărul de telefon pe care îl primisem, mi s-a făcut legătura cu colonelul Savu Ştefan şi acesta mi-a fixat o întâlnire. Am fost amândoi punctuali.

– V-aş ruga să povestiţi. Ştiu despre ce este vorba, dar poate v-au scăpat unele lucruri. Orice amănunt, poate nesemnificativ la prima vedere, poate fi important.

I-am relatat, bineînţeles cu câteva omisiuni, cum îl cunoscusem pe Georgio Sabbatini; când am trecut la supoziţia despre droguri, colonelul m-a întrerupt:

– Perfect adevărat. Ne aflăm pe ruta balcanică a contrabandei cu stupefiante... Ce se-ntâmplă... Noi am şi luat legătura cu Biroul grecesc al Interpolului... Grecia este jefuită în continuare, este jefuită şi astăzi de valori de artă, de antichităţi inestimabile... Şi

în cazul de față, polițiștii greci presupun c-ar fi vorba de scoaterea din țară a unei colecții numismatice furate dintr-un muzeu din Famagusta. Tot ce s-a putut afla este că respectiva colecție a ajuns din Cipru în Grecia și că furtul a fost făcut pentru un colecționar. Un colecționar străin, nu autohton.

– Asta s-ar potrivi cu cele spuse de Sabbatini în legătură cu așa-zisul său unchi!...

– Cea de-a doua presupunere a celor de la Biroul național grecesc al Interpolului, a continuat colonelul, se referă la o icoană pe pânză, un prapure. Știți ce-i un prapure, nu?

– Un steag bisericesc.

– Exact. Un prapure vechi de aproape o mie de ani, furat dintr-o mânăstire. Motivul picturii ar fi fost inspirat de un mozaic din biserica Sfânta Sofia de la Istanbul. Ne-au transmis o descriere... Iat-o: „Iisus Hristos este așezat pe tron. Într-o mână ține Evanghelia, cu cealaltă mână binecuvântează. La picioarele sale, un împărat în genunchi i se roagă. Hristos are în dreapta și-n stânga câte un înger și pe Sfânta Fecioară." Făcut sul, ar putea să încapă într-o despărțitură secretă a unei mașini... Într-un prag, de exemplu... Sigur, vom lua în considerare și ipoteza cu stupefiantele. Din evidențele hoteliere ar reieși că a dormit o noapte la Timișoara, a rămas două zile în București, la „Inter"... Evident, poliția grecească va avea grijă să nu vi se întâmple nimic, vă vor prelua discret încă de la graniță... Ce părere aveți?

Întrebarea „ce-mi va aduce hazardul, ce pățanii îmi va scoate oare acesta în cale" mă ispitise tot drumul și eu am zis că am o părere bună. Colonelul a râs, apoi am trecut la modul în care avea să ajungă la el ceea ce îmi va spune Sabbatini după ce mă voi fi întors la Costinești.

Viza grecească mi-a fost rezolvată prin telefonul Biroului de la Atena al Interpolului.

8

Ridicasem pașaportul, iar de la Automobil Club Român, valuta cuvenită, schimbată la cursul oficial, carnetul internațional de conducere și, deoarece urma să plec a doua zi dimineața, să plec cât mai de cu noapte, ca să ajung în aceeași zi la Oradea,

m-am apucat să încarc în maşină cutiile cu mâncare. În ideea de a repartiza în mod egal sarcina pe roţile din spate, am ales cutia cea mai grea, în care aveam conserve de tot felul şi în special cu şuncă – „ham" parcă le spunea. Am ridicat-o de jos şi, deodată, am simţit o durere atroce în partea lombară a coloanei. Am zis că era ceva de moment, dar nu, îmi simţeam tot mijlocul ca pe o rană profundă, şi abia am ajuns acasă. Dureri noi şi cumplite s-au instalat de-a lungul întregului muşchi al piciorului drept. N-am putut dormi toată noaptea. A doua zi, în loc să fac drumul spre graniţă, eram internat în spital.

Făcusem o discopatie pe cinste – mi s-a explicat cum vine treaba cu nervul sciatic şi tot tacâmul –, dar medicii mi-au dat speranţa că lucrurile se vor aranja foarte curând. Problema era că drumul urma să-l fac cu un prieten din Suedia; fixasem ca loc de întâlnire Hamburgul, dar el, având nişte treburi în Danemarca, apucase să plece de-acasă. Cu alte cuvinte, făcusem discopatia în momentul cel mai potrivit.

Începusem să mă dau jos din pat şi să mă folosesc de picioarele personale, luam drumul coridoarelor pe la cabinetele medicale, la fizioterapie pentru împachetări cu parafină, băi, masaje, diadinamice, ultrasunete... În răstimpul spitalizării mele, Vego, cum îl cheamă pe prietenul meu, o sunase pe maică-mea din Hamburg, din Hanovra, din Amsterdam, din Rotterdam; am pierdut, rând pe rând, Belgia, Luxemburgul, Valea Rinului...

Eu făcusem traseul şi i-l propusesem lui Vego. Un traseu lung, de aproape toţi atâţia kilometri câte leucocite aveam. Mai făcusem un asemenea drum şi mă întorsesem cu o adevărată babilonie în cap. Băgasem în el claie peste grămadă de toate, nu mai ştiam unde văzusem una şi unde cealaltă; abia peste vreo câteva luni a început să se facă orânduială acolo. Acţionasem din nou, *mea culpa*, după principiul că ce-i în mână nu-i minciună – cine ştie dacă îţi mai dădeau voie să pleci peste graniţă.

Se împliniseră două săptămâni de când eram internat; am hotărât să ies din spital şi să plec la drum, fie ce-o fi. „Pe răspunderea dumneavoastră!" m-a avertizat şeful serviciului medical. „Pe răspunderea mea." „Bine", a zis, „aşa vom scrie în biletul de externare". Şi i-am spus maică-mii să-i transmită lui Vego, când va suna din nou, că voi fi marţi la ora unsprezece în faţa Domului din

Milano. Era un act de nesăbuinţă care putea să se termine cât se poate de prost. Ştiam cât costă în Occident să te consulte un medic, eu însă nu vedeam în faţa ochilor decât drumul.

E cazul însă să spun că n-am plecat chiar „de nebun" – Vego era un om de-o rară calitate, un prieten în stare să mă scoată din orice încurcătură, şi cu atât mai mult dintr-o încurcătură prilejuită de o boală. De altfel, cam aşa se consolidase amiciţia noastră. Suferise un accident la intrarea în Paris, accident cauzat de ştergătorul meu de parbriz. La câteva zile, începuse să acuze dureri mari de cap, dureri de nesuportat, cu pierderi de echilibru; îl internasem în spital şi zece zile mi le petrecusem stând mai tot timpul cu el. Iar la o adică aş fi putut apela la Liviu, stabilit la Hamburg. La el îl şi întâlnisem pe Vego.

Când l-am cunoscut, am avut impresia că aveam în faţă un ţapinar din Maramureş; cam plăvan, beţivan şi ursuz. Amestecul de sânge nu avusese nici o influenţă, trăsăturile feţei erau aspre, rudimentare, rurale – un oier îmbrăcat în haine domneşti. Sub această înfăţişare se ascundea o minte profundă şi ascuţită, un mucalit fără pereche şi mai ales un om de pus la rană, cu care să mănânci dintr-o strachină o viaţă întreagă.

Îmi povestise că bunicii, născuţi într-o comună de lângă Chişinău, emigraseră în Canada imediat după primul război mondial, taică-său se însurase acolo cu o suedeză, emigrantă şi ea, se stabilise apoi în ţara ei de origine, aşa că Vego era născut în Suedia. N-ai fi zis asta, deoarece vorbea o limbă română curată, numai că tărăgăna cuvintele. Aşa cum făcuse tatăl lui, aşa procedase şi el. O învăţase pe nevastă-sa limba lui strămoşească, apoi şi pe copii. A fost singura dată când s-a referit la soţie. În discuţii, numele ei nu era pomenit, ca şi când n-ar fi fost însurat; n-a fost greu să-mi dau seama că ceva nu era în regulă. Am aflat de la Liviu că nevasta lui Vego e alcoolică, dar că părinţii ei sunt oameni avuţi, şi aşa se face că Vego a evoluat de la un cabinet dentar la un adevărat sanatoriu, profilat în special pe operaţii estetice.

Ceea ce n-am aflat era mobilul atitudinii atât de curtenitoare, de îndatoritoare a lui Liviu faţă de Vego. Cu atât mai mult cu cât această atitudine îl obliga la serioase cheltuieli. Doar faptul că-şi găsise printre străini un prieten de suflet? Sau Vego era, pur şi simplu, o investiţie?

Seara, Liviu ne-a invitat să ieşim la un local de noapte. Invitaţia fusese făcută cu siguranţă de dragul lui Vego. Aşa că am ajuns într-un cartier vesel şi Liviu a oprit maşina într-un parking păzit. Peste tot se vedeau firme luminoase de *dancing* sau *night-club*: „Cazino", „Tabu", „Monique", „Moulin-Rouge", „Karnaval", „Kolibri", „White horse"... De pe fotografii colorate priveau, prin geamul vitrinelor, exemplare feminine cât se poate de reuşite, culcate în băi transparente sau stând în picioare, cu feţe capricios speriate şi cu mâinile întinse spre locul în care ar fi trebuit să fie frunza de viţă. Textele erau şi ele fără echivoc: „Sex brazilian", „Varianta franceză", „Totul deodată sau separat – pleoape, buze, sâni, sex"...

O lume pestriţă şi multinaţională, adaptându-se imediat locului, se revărsa într-o mişcare alunecoasă, pe străzi: tineri palizi, cu feţe subţiri şi ochi inexpresivi le şopteau ceva trecătorilor, blonde cu chip angelic şi priviri candide îşi legănau lasciv şoldurile în timp ce minijupele lor, în bătaia unui vânticel prielnic, descopereau chiloţei negri, bărbaţi eleganţi ofereau fotografii pornografice...

Am intrat într-un restaurant fără vitrine, a cărui uşă masivă şi grea, bătută în alămuri, ne-a fost deschisă de un portar supergalonat. Era un local cu o anumită ţinută şi cu program, care a început în vreme ce mâncam. Partea muzicală era susţinută de două cântăreţe de o uluitoare inventivitate vestimentară – căci nu-i deloc simplu să te îmbraci în aşa fel încât să arăţi cât mai dezbrăcată cu putinţă. În timpul părţii muzicale se dansa, apoi se derulau scene fără cuvinte, ca într-un film mut, un film de mişcări, ce evitau cu greu partea scabroasă a lucrurilor.

La masa de alături, chiar în faţa mea, se afla o tânără pereche – nordici, după înfăţişare – şi, la puţină vreme după ce s-au aşezat acolo, ea mi-a răspuns cu un zâmbet cochet şi inechivoc. M-am lăsat atras de joc, cu toate că nu putea fi decât gratuit. La un moment dat însă, când a început din nou dansul, bărbatul s-a întors spre mine şi m-a îndemnat prin semne să-i invit partenera la dans.

M-am ridicat jenat şi uşor fâstâcit – nu-i chiar plăcut să fii surprins de soţ cochetând cu nevastă-sa – şi am invitat-o pe ring. Era o melodie ritmată, dar ea s-a lipit de mine şi m-a sărutat pe gât, lângă ureche. Nu sunt prea sfielnic şi nici şovăielnic nu sunt, dar mesele noastre se aflau chiar lângă ringul de dans şi toată

treaba se petrecuse sub ochii soţului sau ai prietenului cu care venise la restaurant.

Două lucruri puteau fi la mijloc: sau voia să provoace scandal, din Dumnezeu ştie ce scopuri, sau era pur şi simplu o prostituată clandestină – dacă mai puteai şti ce era acolo clandestin şi ce nu –, iar tipul de la masă, un însoţitor-paravan ori un pederast ce practica şi el prostituţia. Nu aveau mai mult de douăzeci şi şapte-douăzeci şi opt de ani şi unul, şi celălalt.

Am zis să lămuresc lucrurile şi am întrebat-o pe englezeşte dacă-i nemţoaică. Nu, era suedeză. Am aflat apoi că cel care mă îndemnase s-o invit la dans îi era soţ, că aveau doi copii pe care îi lăsaseră la hotel; se opriseră la Hamburg, în drum spre Italia. După aceea a început ea cu întrebările. O dată cu terminarea primului dans, n-a mai vrut să rămână pe ring, am condus-o la masă şi, aşa cum se face la noi, i-am sărutat mâna, mulţumindu-i şi soţului ei. După câte am înţeles din zâmbetul lui, gestul meu l-a amuzat. S-a ridicat şi mi-a răspuns printr-o plecăciune ceremonioasă.

Liza şi Liviu dansau. În timp ce-i spuneam lui Vego ce aflasem despre perechea de vizavi, a venit suedezul şi ne-a invitat să trecem la masa lor. A urmat un schimb de cuvinte între Vego şi suedez, şi din gesturile primului am înţeles că aceeaşi invitaţie i-a făcut-o şi el suedezului. O dată acordul stabilit, am alăturat mesele. Reaşezându-ne, suedeza a venit lângă mine, de parcă acolo ar fi fost firesc să stea, şi nu alături de soţ. Auzisem despre aşa-zisele vacanţe ale suedezelor în Italia, în Spania – veneau ele şi la noi, dar ţiganii din Constanţa le lăsau fără haine; ei, nici chiar aşa! –, dar să te comporţi astfel sub ochii soţului era prea de tot.

Liza şi Liviu erau numai zâmbete, dar, după ce s-au făcut prezentările, Liviu m-a întrebat printre dinţi: „Ce-i cu ăştia, tu i-ai adus?“ I-am explicat cum se petrecuseră lucrurile. În timp ce vorbeam, suedezul i-a comandat ceva chelnerului şi Liviu mi-a zis că cei doi or să ne bea, ne-au agăţat prin manevra cu dansul. N-avea să fie aşa.

Apoi, picoliţele, îmbrăcate şi mai „exotic“ decât cele două soliste, au adus binocluri micuţe la mese, lumina s-a stins şi două proiectoare au luminat scena, împărţită în două părţi egale printr-o draperie de pânză, cu câte un palmier, ca decor, de fiecare parte. În timp ce o voce anunţa: „Şi-acum, cel mai neobişnuit număr de

erotism negru!", au apărut goi, în jumătatea din stânga un negru, iar în cealaltă o negresă. Erau sculpturali amândoi, o desăvârşire a naturii, şi aş putea spune că frumuseţea le acoperea goliciunea.

După primul moment de uimire, căci perfecţiunea lor uluia, întreaga sală a izbucnit în aplauze. Şi-au înclinat graţios capul de câteva ori, au aşteptat să înceteze aplauzele, a trecut fiecare în dreptul palierului respectiv, au dus mâinile la spate şi au luat o poziţie complet degajată. Treptat însă trupurile au început să fie străbătute ca de un curent abia perceptibil; cu scurgerea timpului, curentul a devenit mai intens, încordarea muşchilor mai evidentă, din ce în ce mai evidentă, şi cei doi, fără putinţa de a se vedea unul pe celălalt, atâta doar că se ştiau prezenţi acolo, pe scenă, au început să facă amor mental între ei.

Sfârşitul a produs a doua clipă de uimire, mult mai puternică decât prima, şi un vacarm de aplauze: ea a mimat orgasmul – sau poate chiar l-a avut– însă el, s-a văzut clar, a ejaculat. Aş fi preferat să rămână în amintirea mea fără această performanţă, să le păstrez în memorie doar trupurile atât de armonioase, atât de perfecte.

Au urmat comentarii şi, cum suedeza se comporta de parcă nu i-ar fi fost partenerul de faţă, am profitat de o pauză şi l-am întrebat pe Vego ce se întâmpla cu cei doi invitaţi, care ar fi explicaţia unei asemenea comportări. După cum şi-a ferit privirea, mi-am dat seama că nu i-a convenit întrebarea, a mormăit ceva şi a schimbat vorba.

Abia când Liviu m-a prevenit: „Vezi să nu spui vreodată ceva rău de Suedia, că lui Vego nu-i place", am priceput de ce se comportase aşa. Şi, într-adevăr, cât timp am fost împreună, cu toate că de nenumărate ori mi-a vorbit critic despre unele stări de lucruri din lumea occidentală, despre carenţele ei, despre inechităţile sociale şi aşa mai departe, la Suedia nu s-a referit nici măcar o singură dată.

Avuseserăm de gând să trecem în Anglia, ca să văd Londra. O păţanie avea să ne lege ca prieteni. Vremea fusese tot timpul frumoasă, dar, înainte de-a intra în Paris, ne-a prins o ploaie năucitoare, o rupere de nori ce părea să nu se mai sfârşească. Ploaia în sine n-ar fi fost o nenorocire prea mare dacă nu ne-am fi trezit pe artera pe care pătrundea traficul greu în oraş. Un trafic demenţial, pe cinci sau şase rânduri, cine mai ştie, ştiu doar că ne găseam

prinşi din toate părţile între camioane enorme, ale căror roţi uriaşe năpusteau asupra bietelor noastre maşini uragane de apă.

Mergeam în faţă, şi, deodată, un ştergător de parbriz s-a desprins din lăcaş, a zburat peste acoperiş şi s-a izbit de parbrizul maşinii lui Vego. Speriat, acesta a frânat instinctiv şi opt camioane s-au ciocnit în lanţ, unul după altul. Botul înalt al mastodontului din spate a prins dedesubt maşina lui Vego, dar el a scăpat aparent nevătămat. Abia după câteva zile aveau să i se instaleze dureri mari de cap, de nesuportat, şi pierderi de echilibru.

9

Întors la Costineşti, am avut senzaţia că o să-l zăresc dintr-o clipă în alta pe Sabbatini – întâlnirea cu el semnifica noi amănunte ale istoriei în care intrasem. Dar în locul mafiotului, l-am văzut pe Fox, care se năpustise înaintea maşinii; îmi lipsise, derbedeul, pe drum aş mai fi schimbat o vorbă, două cu el. Am apăsat energic pe frână, ca să nu-l calc şi, pentru că lătra ca scos din minţi şi sărea pe lângă portieră, am oprit să-l iau în maşină. Când am deschis uşa, a făcut un salt şi m-a sărutat pe obraz, nărodul.

– De ce nu eşti cu Ortansa la mare? l-am certat, să-i potolesc exuberanţa, fiindcă se apucase să latre de mă asurzise.

Într-adevăr, de ce nu era cu Ortansa, doar îi dădusem şi lesa? M-a lămurit gazda când am deschis poarta să bag maşina în curte.

– Bine c-aţi venit, că, altfel, să ştiţi, se prăpădea câinele, a zis îngrijorată, ieşindu-mi în întâmpinare. N-a mâncat nimic de când aţi plecat. Şi, uitaţi-vă, mâncarea-i acolo, la uşă. Acolo i-am pus-o mereu, că el acolo, în faţa uşii, a stat ziua şi noaptea, şi nu s-a mişcat nici doi paşi, de nu mai ştiam ce să facem cu el. Dacă nu veneaţi azi, soţul a zis să vă dau telegramă. Că nici de dormit nu dormea, scâncea întruna şi odată se punea pe urlat, „huuu" făcea. Şi gemea. Ne gândeam c-aţi fi păţit ceva cu maşina, vreun accident... Câinele simte. Simte când se-ntâmplă ceva! La cutremur au urlat toţi câinii din sat... Şi dacă le moare stăpânu' tot aşa fac.

– Ce-i, băieţele, ai crezut c-am murit?

Se culcase peste piciorul meu drept, ca şi când ar fi vrut să-mi simtă în chip material prezenţa, şi m-a privit de parcă ar fi încercat să înţeleagă ce-i spun.

– A venit şi duduia la care l-aţi lăsat... Şi singură, şi cu prietenii dumneavoastră... Dar ce, a fost chip să se apropie careva? Mârâia de ziceai că imediat sare să-i sfâşie. La noi însă nu mârâia. La nici unul din casă. Vezi, ştie...

Am întrebat-o dacă are ceva să-i dau să mănânce. M-a asigurat că ce-i în strachină e pus azi-dimineaţă, în fiecare zi i-a împrospătat mâncarea. L-am chemat şi i-am zis să mănânce. După o clipă, în strachină nu mai rămăsese nimic.

– Ţi-ajunge! i-am zis, pentru că el, terminând de lins strachina, ridicase capul şi mă ruga din priviri să-i mai dau. O să-ţi dau, dar după o jumătate de oră. Şi pe urmă iar după o jumătate de oră. Înţelegi?

Nu înţelegea. Cum să-nţelegi când ţi-e foame?!

Aerul se încinsese, pe drum nu simţisem căldura, asfaltul nu avusese timp să se înfierbânte. Am lăsat lucrurile aşa cum erau în maşină, mi-am pus costumul de baie şi, împreună cu Fox, am luat-o spre plajă. Ne-am oprit drept în apă. Am înotat amândoi. După ce ne-am întors, ne-am hârjonit pe nisip, bucuroşi că ne revedeam. Grijile lui se spulberaseră, eram de acord, ale mele însă abia începeau.

Am luat-o, aşadar, pe plajă în căutarea amicilor. Pe unii i-am găsit ceva mai încolo, la locul ştiut. Ne-am strâns mâinile şi, după câteva vorbe schimbate despre plecarea în Grecia, am pornit mai departe spre sectorul nudiştilor. Sabbatini era în apă cu doctorul Preotu; s-au întors în timp ce fetele îmi povesteau cum se întâmplase cu Fox, cum se smulsese din zgardă şi dispăruse la nici o jumătate de oră după ce mă despărţisem de ei. Întrebarea „ei, când pleci în Grecia?“ nu mi-a pus-o însă Georgio, ci doctorul Preotu.

I-am spus, aşa cum le spusesem tuturor, că, probabil, vineri dimineaţa.

– Deci poimâine ne-ai părăsit? a spus Sabbatini pe un ton de regret. Îmi pare rău că ne despărţim la aşa scurtă vreme.

Îmi propunea un joc, trebuia să-l accept.

– Şi mie... – am desfăcut mâinile într-un gest evident. Depinde însă cât timp mai stai în România, pentru că eu mă întorc la Costineşti. Camera-i plătită până-n septembrie.

– N-aş putea să-ţi spun încă... Mai vorbim... Şi a adăugat deodată: Stai să mă-mbrac, mi s-a făcut foame!

– Cum să nu ţi se facă foame dacă tragi tot timpul din sticluţă?! a zis arhitectul Miron, izbucnind în râs, şi s-a adresat doctorului Preotu: Cum poate, Sandule, să bage atâta whisky în el pe-o căldură ca asta? Ia-i într-o zi tensiunea, că dăm cu el de bucluc!

– Nu râdeţi, e singura băutură recomandabilă pe căldură! a zis Georgio şi a scos din geanta de plajă o sticluţă de Teachers pe fundul căreia mai rămăsese puţin whisky. Bea cineva? a întrebat, ridicând sticluţa.

– Dă-o încoace! i-am cerut să mi-o arunce. După un drum mai lung cu maşina, simt întotdeauna nevoia de puţin alcool.

Devenise clar că Sabbatini voia să stea de vorbă cu mine, dar iată că noi păşeam de câteva minute unul alături de celălalt şi el continua să rămână tăcut, ca şi când n-am fi avut nimic să ne spunem. Am hotărât să-l las să deschidă el vorba. A făcut-o când am ajuns la şosea.

– Părerea mea este să pleci mâine, şi nu vineri. E mai bine aşa, a zis cu răceală.

– Eu pot pleca şi mâine... Am spus „vineri", gândindu-mă că avem de pus la punct unele lucruri. Şi nu pentru că n-aş putea pleca mâine.

– După câte ştiu, tot ce am de făcut este să dau două telexuri la Roma. Mâncăm împreună la „Doina" şi mergem la Poştă. Am văzut că există şi la Poşta de-aici... Sau vrei să dăm dintr-o altă staţiune?...

– Aş prefera, m-am prefăcut prudent.

– Aşa o să facem. Altceva?

Tonul lui Sabbatini devenise scorţos, distant, voia, probabil, să-mi arate că prietenia noastră e doar aparentă. Faţă de lume, da, ne comportăm ca doi buni amici, în rest însă relaţiile sunt strict de afaceri, iar în afacerea asta el este cel care plăteşte.

– Altceva... Altceva tu trebuie să ştii!...

A zis după un timp:

– Ştiu, avem de discutat unele lucruri... Le vom discuta. O să-ţi dau şi un cec pe care îl vei schimba la o bancă din Grecia, la o bancă din Salonic... Ca să ai o sumă la tine, în caz de ceva la maşină. O să discutăm toate acestea la masă. Ne întâlnim pe terasă... a încheiat şi a ridicat mâna în semn de salut. A spus apoi deodată, ca şi când şi-ar fi amintit de ceva: Nu întârzia şi ia şi paşaportul cu tine!

– OK!

– Încredere limitată!... mi-a amintit, şi în colţul buzelor i-a apărut un zâmbet maliţios.

– OK.

Pe drum, m-am oprit la Alimentara din colţ să-i cumpăr lui Fox o conservă, căci altceva nu se găsea. Stând la rând, mi-am dat seama, deodată, că va trebui să-l iau cu mine în Grecia. Era un lucru la care nu mă gândisem, foxterierul îmi ieşise totalmente din cap.

L-am găsit pe Sabbatini la o masă, sub o umbrelă de soare. M-am aşezat şi, fără să scot un cuvânt, i-am întins paşaportul. În timp ce-l deschidea, am remarcat cu mirare că băuse apă minerală – cel puţin aşa demonstra paharul din faţă. M-am ridicat să-mi torn şi eu în pahar.

– Scuză-mă, a zis, şi, înapoindu-mi paşaportul, m-a întrebat dacă am pe ce să notez...

N-aveam, i-am cerut picoliţei să-mi aducă un creion şi hârtie, dar până să se întoarcă fata, a venit chelnerul cu friptura comandată de Georgio şi a rezolvat el problema.

– Să mănânc, s-a scuzat Sabbatini, şi îţi spun ce trebuie să notezi. În rest, te bazezi pe memorie. De altfel, a întors-o, n-ai mare lucru de notat şi nici de memorat. Când vrei să schimbăm numerele de la maşini?

– Mâine dimineaţă, când plec. Ne sculăm pe la patru... Găsim noi undeva un drumeag. În spatele lizierei de pomi a şoselei.

Am vrut să-i spun cum mă gândisem să procedăm, dar pe terasa restaurantului au apărut Ortansa şi Svetlana. Şi n-am scăpat până seara de ele. Nu ne-am putut eschiva, nici un pretext n-ar fi stat în picioare, şi a trebuit să le luăm la Neptun. Aici însă unei aşteptări plicticoase la Telefoane – Sabbatini le spusese că vrea să vorbească cu Roma – i-au preferat o raită prin magazine, şi aşa am rămas singuri.

După ce a transmis ce era de transmis, Georgio mi-a furnizat o serie de amănunte, să le zic, tehnice, ale călătoriei în Grecia. La un moment dat, mi s-a părut că unele lucruri nu sunt în ordine, că spusele lui se cam certau între ele. N-am intervenit, l-am lăsat să continue, gândindu-mă că sunt nebulozităţi premeditate, că îmi creează special semne de întrebare pentru a mă pune în încurcătură.

Ascultându-l, mi-am dat sema de ce drumul lui Sabbatini în Grecia trecea prin România, când el avea unul mult mai scurt şi mult

mai comod, cel pe mare, cu feribotul. În primul rând, această călătorie a lui trebuia să pară cât mai autentic turistică, o călătorie prin mai multe ţări, printre care şi Grecia. În al doilea rând, în Grecia, itinerarul trebuia să înceapă de la Salonic. Sau mai bine-zis de la „Mediterranean Palace", un hotel, desigur, de prim rang. Şi, bineînţeles, punctul de frontieră de la graniţa cu Bulgaria nu fusese ales întâmplător pentru intrarea şi mai ales pentru ieşirea din Grecia.

Fetele s-au grăbit să se-ntoarcă pentru a mă ruga să le împrumut nişte bani – găsiseră de cumpărat ceva produse cosmetice. Le-am însoţit, ne-am plimbat apoi prin Neptun şi, spre seară, ne-am întors la Costineşti.

– Copii, am spus, oprind în faţa casei, pe mine vă rog să mă scuzaţi, trebuie să-mi fac bagajele. Am hotărât să plec mâine şi vreau s-o întind cât mai devreme, ca să evit aglomeraţia de maşini de pe litoralul bulgăresc. Despărţindu-ne, le-am promis că voi veni mai târziu pe terasă la „Doina" şi, printr-un semn, i-am dat de înţeles lui Georgio că îl aştept să se întoarcă.

În vreme ce-mi vorbise la Telefoane, furnizându-mi amănuntele „tehnice" ale acestei călătorii, avusesem permanent senzaţia, poate şi din cauza situaţiei de-acolo, a discuţiei „pe picior", că ceva important nu este spus. Mai degrabă neglijat, trecut cu vederea, decât omis cu bună ştiinţă. Sau poate acel ceva important fusese rostit, dar mie îmi scăpase? Ori nu-i sesizasem valoarea, îl consideram un amănunt oarecare? Această impresie se accentuase şi eu îmi propusesem să recapitulez cu Georgio ceea ce aveam de făcut la Salonic.

Este adevărat însă intenţia mea ascundea deopotrivă şi gândul că, făcându-l să vorbească din nou, s-ar putea ca el să spună şi câte ceva în plus. Chiar dacă nu la modul direct. În orice caz, va folosi alte cuvinte. Sigur, creierul meu nu-i o maşină electronică, dar eu aveam de gând să-l pun la treabă, şi cu ştiutele lui calităţi de selecţie, deducţie, inducţie... n-ar fi fost exclus să-mi furnizeze exact acel amănunt important care ori îmi scăpase, ori fusese neglijat de Sabbatini, ori chiar omis cu bună ştiinţă.

Ceea ce nu-mi plăcea era felul în care ne căzuseră pe cap Ortansa şi Svetlana. Nu erau dintre acelea care să se invite, chiar şi în glumă, la masă. Nu cumva ne căutaseră ele la „Doina", la sugestia lui Sabbatini? La invitaţia lui? După ce se îmbrăcase, se

apropiase de Svetlana şi-i spusese ceva. Nu acordasem importanţă faptului. Şi de ce i-aş fi acordat?! Apoi, când Svetlana sărise „mergem şi noi cu voi la Neptun", cel care rămăsese tăcut fusesem eu, şi nu Georgio. El spusese „sigur că da". Aveam, astfel, tot dreptul să cred că discuţia „pe picior" de la Telefoane fusese un lucru premeditat, că el crease special condiţiile acestei discuţii.

Mi-am făcut bagajele, alegând ce aveam să iau cu mine şi ce urma să rămână în cameră, am pus manuscrisul într-un loc ferit din şifonier, am vorbit după aceea cu gazda şi Georgio tot n-a venit. M-am dus să-l caut, să văd ce se întâmplase.

L-am găsit bând whisky cu băieţii.

– Tocmai voiam să vin după tine, a zis.

Nu prea era de crezut.

Seara am petrecut-o la „Doina" şi, la un moment dat, i-am strecurat că ar trebui să vorbim, dar el mi-a răspuns neglijent: „Vorbim mâine. Când eşti gata, vii să mă iei." Era limpede, aşadar, că el evita discuţia sub diferite pretexte. O evita pentru că ştia că am de gând să-i cer precizări asupra unor puncte rămase obscure – lăsate obscure –, fugea anume de precizările astea!

Îmi dăduse pe cap cărăuşia, pe care ar fi trebuit el s-o facă, şi acum contrabandistul încerca să se debaraseze de mine. Am zis că nu mai are rost să rămân; se făcuse aproape unsprezece, iar eu voiam ca la patru să fiu în picioare. Ortansei îi spusesem ce avusesem de spus, apoi mi-am luat rămas-bun de la ceilalţi, îmbrăţişându-i şi sărutându-i pe toţi. Când i-a venit rândul lui Georgio, am dat focul mai tare, să se simtă căldura.

Am adormit greu, numărând şi iar numărând; somnul a fost iepuresc, aşa mi se întâmplă întotdeauna când am de plecat la un drum, mereu mă trezesc să mă uit cât e ceasul. Pe la trei şi ceva, auzindu-l pe Fox cum trage la aghioase, m-am enervat şi m-am hotărât să mă îmbrac.

– Scoală, puturosule! i-am vorbit. N-ai treabă tu cu stările emoţionale, le dormi ne-ntors, fir-ar să fie!

Iritat de faptul că l-am trezit când era somnul mai dulce, că l-am luat la moralizat cu noaptea în cap, şi-a ieşit din ţâţâni: „Ce ţi-a căşunat, omule?! Ai visat cumva că te-a-mpuşcat, deci, Ortansa-n boaşe?! Văzând, deci, că nu vrei să te laşi, deci, legat, deci, de mâini, de picioare, să te facă, deci, cum îi trece prin cap?!!! Are ea, deci, destule figuri, nu numai figura cu gheaţa, când îi place, deci, să-i

strigi numele, Ortansaaaaaaa, de parcă ţi-ai da sufletu'! Dacă înţelegi, deci, şefu', ce vreau, deci, să spun prin sintagma «figuri»!..." După care – poate n-o să vă vină să credeţi – a dat să-şi bage din nou boticul la subsuoară.

– Bre Ştie-Tot, te iau cu mine în Grecia!

A sărit în picioare ca propulsat şi a început să se gudure mai ceva ca un consilier ministerial, să-şi mişte fundul mai abitir ca solistele de la Blondy.

Mi-am făcut un nes, i-am dat foxterierului să mănânce, mi-am oferit şi mie o porţie bună, ca să mă ţină la drum, şi am trecut la tot restul. Nu-s moşmondit, am terminat repede ce aveam de făcut, m-am uitat încă o dată prin cameră să nu fi uitat ceva – întotdeauna uit câte ceva – şi la patru fără câteva minute am scos maşina din curte.

Georgio dormea. N-a făcut nazuri, a sărit imediat în picioare. Cât timp avea să se îmbrace, mi-am zis, trebuia să-i vorbesc sau, mai bine-zis, să-l fac pe el să vorbească.

– În privinţa Salonicului există anumite nebulozităţi... am atacat.

– Nu găsesc, a zis sec. Tot ce-a fost de spus ţi-am spus. Mai multe nu ştiu nici eu. Iar dacă ar fi să adaug ceva, asta s-ar referi la condusul maşinii. Fereşte-te de un accident ca de dracu'! Şi chiar mai rău ca de dracu'!

Era ca şi cum ar fi învăţat un cangur să sară! Îmi mai atrăsese o dată atenţia, şi mi s-a părut suspectă această insistenţă.

– Exact! a spus ca şi cum şi-ar fi adus aminte brusc. Când ajungi la Salonic, să schimbi uleiul. Şi la înapoiere mai schimbă-l o dată. Dar nu băga decât Castrol GTX8, nimic altceva! Este singurul ulei pe care-l folosesc la maşină şi nu depăşesc trei mii de kilometri cu el.

N-a fost nevoie să ajungem la autostradă; după un kilometru şi ceva am dat peste un drum de pământ ce pornea din spatele unui pâlc de salcâmi. Am oprit acolo maşinile şi am început să demontăm simultan plăcile numerelor din spate. S-au potrivit exact. Cea a numărului românesc, de formă pătrată şi ea, era cu vreun centimetru mai lată, ceea ce îmi convenea de minune.

La numerele din faţă am avut însă probleme şi am fost nevoiţi să trecem la demontarea suporţilor de la bară. Şuruburile erau

ruginite; am scos cu joja ulei de la motor, şi doar aşa am reuşit să mişcăm piuliţele.

Mai rămăseseră indicativele ţărilor. Ca să nu fie jupuit de copii, aveam lipit RO-ul pe geamul din spate, l-am dat jos cu lama, iar pentru a acoperi I-ul de la maşina lui Georgio, luasem o etichetă autocolantă. Am şters bine locul şi RO-ul a aderat perfect peste abţibildul cu I, acoperindu-l în aşa fel încât nimeni n-ar fi putut bănui că dedesubt se afla un alt indicativ.

Meticulozitatea cu care am executat toate aceste operaţii, cum le-am dirijat, cerându-i mereu lui Georgio să nu se grăbească, grija pe care am manifestat-o pentru fiecare amănunt i-au lăsat, neîndoios, impresia că tratez lucrurile cu maximum de seriozitate, că treaba a încăput pe mâini bune, că nu trebuia să-şi facă griji în ce mă priveşte.

Am mutat apoi bagajele din maşina mea în cea a lui Georgio, am transferat obiectele personale, ca şi hârtiile şi diversele mărunţişuri din cutiile de bord şi din buzunarele portierelor, am făcut o ultimă verificare a interiorului fiecărei maşini şi, în cele din urmă, când am crezut că totul este în ordine, ne-am spus că e timpul să ne luăm rămas-bun.

Strângându-mi mâna, Sabbatini a ţinut să-mi atragă încă o dată atenţia:

– Ai grijă cum mergi!...

Iritat de dădăceala lui, am vrut să-i spun că asta îmi zice şi mama când plec de-acasă, dar ceva din privirea acestuia, ca o îngrijorare dosită, m-a făcut să-mi opresc vorbele.

A continuat:

– Condu ca şi când ai avea un butoi cu nitroglicerină în habitaclu! Te-am prevenit, ca să ştii! ... Te salut şi să vii cu ce te aştept!

Spunând acestea, s-a urcat în maşină, a băgat în marşarier şi, ieşind energic pe şosea, a luat-o înapoi spre Costineşti. Rămas spectator, m-am grăbit să părăsesc locul.

10

Ei bine, ce credeţi că făcea Fox când am dat să deschid portiera? Poate n-o să mă credeţi, dar asta făcea: instalat pe scaunul meu, examina întreg bordul Lamborghinei, trăgând mereu aer pe nări.

– Ia treci pe scaunul tău!

N-a trebuit să parcurg prea mulţi kilometri şi să schimb de multe ori viteza ca să-mi dau seama cât de perfect pus la punct era motorul maşinii. În cutia dintre fotolii se afla aproape o duzină de casete; presupunând că şi în radiocasetofon, un Autovox, se găseşte una, l-am pus în funcţiune şi din boxele montate în portiere au răsunat stereofonic vocile formaţiei Rolling Stones. Melodia era pe la mijloc, a urmat Elton John, şi n-am mai fost atent.

Ceva nedefinit, ca o nelinişte confuză, începuse să mă sâcâie şi am oprit casetofonul pentru a mă putea concentra. N-am reuşit. O indispoziţie tainică şi fără motiv se instala tot mai temeinic în mine, pulverizându-mi gândurile, prefăcându-le în scame de nori.

Ieşisem din Mangalia; am plănuit să opresc undeva, să-mi fac un nes şi, cu această ocazie, să mai controlez o dată tot ce era de controlat la maşină. Am remarcat că maşina era cam murdară, plină de praf. Ştiam că este aşa, remarcasem asta mai demult, dar starea ei m-a iritat dintr-o dată. Este adevărat că nu-mi place să plec la drum cu maşina murdară; întotdeauna, în portbagaj, am o găletuşă de plastic, un bidon cu apă, cârpe, o piele de căprioară... Lamborghini lui Sabbatini nu era însă atât de murdară încât s-o facă în ochii mei de nesuportat.

Mi-am amintit astfel că, înainte de „Doi Mai", şoseaua trecea peste o coadă de lac, aşa că, după ce am traversat podul, am luat-o pe un drum de pământ şi am oprit maşina pe iarbă, aproape de mal. Era încă foarte devreme şi în jur nici ţipenie; puteam să controlez maşina fără teama de a fi deranjat. Deodată, mi s-a relevat cauza neliniştei mele – repetatele avertizări ale lui Sabbatini cu privire la condusul maşinii. *Nu cumva Lamborghini asta a lui*, m-am întrebat, *e prevăzută cu un sistem de autodistrugere?* Cam fantezistă presupunerea... Atunci, de ce-a ţinut să-mi atragă, în câteva rânduri, atenţia, de ce-a insistat atât asupra acestui aspect? „Vezi cum conduci!" „Ai grijă cum mergi!" „Condu ca şi când ai avea un butoi cu nitroglicerină în habitaclu! Te-am prevenit, ca să ştii!..."

Eram conştient că un asemenea sistem nu putea fi depistat cu una cu două, aşa cum nu putea fi descoperit cu una cu două compartimentul secret destinat acelei *mărfi* cu care urma să mă întorc, şi, totuşi, am trecut la un control sistematic şi amănunţit al maşinii.

N-am găsit nimic, totul părea în regulă, n-am sesizat nici cea mai mică diferenţă, nici cea mai mică modificare faţă de maşina mea, pe care o ştiam ca pe propriile-mi buzunare, începând de la faruri şi terminând cu bara din spate. Era un control „cu mâinile goale", cât se poate de rudimentar, dar faptul că n-am descoperit nimic care să-mi trezească suspiciuni m-a liniştit întrucâtva.

Am pus bagajele la loc în maşină, am spălat-o şi am dichisit-o cu pielea de căprioară... Curios, operaţia asta mi-a readus buna dispoziţie din zilele precedente. Mi-am făcut un nes şi l-am luat pe Fox în răspăr, căci, profitând că sunt ocupat, umblase după mirosuri, uliţarnicul!

În ajunul plecării din Bucureşti, primisem o drăcie minusculă, care înregistrase tot ce discutasem cu Sabbatini, şi, ajungând la punctul de frontieră, am vrut să cobor, pentru că, aşa cum îmi spusese colonelul Savu, urma să fiu aşteptat acolo de un om al lor care avea să mă depăşească pe parcurs. N-a mai fost nevoie; împreună cu ofiţerul de grăniceri şi cu vameşul venea un bărbat în civil, şi el, sesizând intenţia mea, mi-a făcut semn să rămân în maşină.

Mi-a spus că vine din partea „domnului Savu", i-am dat drăcia, şi el s-a îndepărtat, schiţând un semn de salut. Ofiţerul de grăniceri mi-a preluat apoi paşaportul şi, în timp ce se îndrepta spre clădire, l-am auzit pe vameş adresându-mi-se:

– Plocatele astea sunt căutate la greci...

Şi a arătat spre cerga pe care o aşternusem pe bancheta din spate, pentru a masca, a ascunde sub ea tabloul lui Ţuculescu (îl luasem presupunând că, fiind, ca să zic aşa, în misiune, n-o să se apuce vameşii să mă controleze şi, astfel, o să-l pot expedia Colettei din Salonic sau Atena).

– Şi mai merg bine la ei macrameurile... Macrameuri aţi luat?

– Nu, de macrameuri n-am ştiut.

La vama bulgărească m-a primit un tinerel. S-a uitat la numărul maşinii de parcă nu i-ar fi venit să-şi creadă ochilor şi s-a mirat:

– Român?

– Român.

– Da' ce maşină!... a zis admirativ.

Bulgarii au avut întotdeauna un complex de inferioritate faţă de noi. Sofia era ca un sat mare în comparaţie cu Bucureştiul, gradul de civilizaţie.... Se simt mai balcanici. Însă din pricina blestematului cuplu dictatorial al celor doi analfabeţi – ar fi psihanalizabil de ce a fost el posibil anume în România! – ajunseserăm să ne orientăm antenele televizoarelor spre Bulgaria şi să ne apucăm de învăţat bulgăreşte. Ca să nu stăm nici astăzi mai bine: cei cărora le spunem „cu ceafa groasă" au o economie de piaţă funcţională, şi ne-au luat-o binişor înainte pe drumul integrării în Comunitatea Europeană. Fapt este că ambiţia, adevăratul patriotism, cel al faptelor, nu ne dau afară din casă.

În vreme ce vameşul făcea înconjurul maşinii cu ochii încărcaţi de individie, ofiţerul de grăniceri mi-a adus paşaportul. Ca să aibă un motiv în plus de înjurat, le-am arătat cum poate demara o Lamborghini cu un român la volan.

11

Eram aproape de Burgas şi încă nu mă hotărâsem dacă s-o iau la dreapta, spre Sofia, iar de acolo să cobor la Salonic, sau să continui drumul spre Sud, să tranzitez Turcia şi, prin partea ei vestică, să intru în Grecia, pentru a mă opri la Kavala, unde mă împrietenisem cu doi oameni de suflet; aveam pentru ei câteva cadouri în geamantan.

Această ultimă variantă mă atrăgea cel mai mult, dar îmi provoca, în acelaşi timp, şi temeri foarte puternice. Normal ar fi fost, îmi spuneam, ca poliţia grecească să mă fi anunţat la toate punctele de frontieră din nordul ţării, şi deci şi la cel cu Turcia. De altfel, erau numai două puncte prin care se putea ajunge din România, venind din Bulgaria. Rămânea însă deschisă întrebarea: dar dacă eram aşteptat doar la Kulata sau Koula – cum îi spun grecii –, pe drumul Sofia-Salonic?

Sigur, poliţia grecească avea tot interesul să repereze maşina. Dar acesta era şi interesul meu! Mai ales al meu! Pentru că traficanţii lui Sabbatini aşteptau şi ei o Lamborghini!... Din câte înţelesesem de la Georgio, o aşteptau la Salonic, unde urma să declan-

şez semnalul sosirii ei în Grecia. Deci cel mai bun lucru, cea mai sigură treabă, era ca îngerii păzitori ce îmi fuseseră hărăziţi să mă ia din timp sub aripă, încă de la primul pas făcut pe teritoriul grecesc. Ştiind că vin la Salonic, aceştia puteau să aibă în vedere doar şoseaua E-20 – există destulă prostie pentru fiecare deştept! –, să se instaleze la Koula, iar punctul de la graniţa cu Turcia să-l lase descoperit, să-l neglijeze complet.

12

Sosisem în Grecia cu feribotul, la Igumenitsa, un oraş nu prea mare de lângă graniţa cu Albania; din vas debarcase un adevărat puhoi de oameni şi de maşini, iar trecerea prin vamă era aproape simbolică – se ştampila paşaportul şi atât. Paşaportul meu a fost însă examinat filă cu filă, şi omul legii m-a întrebat pe neaşteptate, în italiană:

– Arme sau material explozibil aveţi?

Celorlalţi li se adresase englezeşte... De unde ştia că vorbesc italiana?

– N-am, am răspuns, crezând că-i o întrebare de rutină, cu toate că nu auzisem s-o mai fi pus cuiva.

– Nici măcar pentru o bombă? m-a întrebat foarte serios şi cu o voce scârţâitoare.

– Ba da, am râs, pentru o bombă atomică.

M-a fixat cu o privire rea, strângând din maxilarele proeminente.

– O să vedem îndată... Trageţi maşina în spatele clădirii!

Mai glumisem odată cam tot în acest gen, dar atunci avusesem de-a face cu prostia, nu cu veninul. Am condus-o la Aeroportul Băneasa pe soţia unui prieten – el nu avusese cum să plece de la serviciu – şi, deoarece avea bagaje multe şi grele, am intrat cu ea în clădire. De la punctul de control nu mi s-a permis s-o mai însoţesc.

Am protestat. A fost chemat un locotenent plin de importanţa gradului său şi care, probabil, n-a vrut să-şi pună subalternul într-o situaţie proastă.

– Plutonierul are dreptate. Tovarăşa trebuie să intre singură, n-aveţi voie s-o însoţiţi.

– Bine, dar este femeie!... Şi mai ales nu poate să care toate bagajele astea! Chiar şi geamantanul este peste puterile ei!

– Nu trebuia să-şi ia atâtea cu dânsa!

– Cum să nu-şi ia când se duce la Felix pentru trei săptămâni?!

– Eu nu ştiu, n-aveţi voie şi atât! Şi vă rog să nu faceţi atmosferă – a dat-o pe politic – şi să părăsiţi imediat clădirea aeroportului! a zis pe un ton poruncitor.

– Dar este ilogic! E de-a dreptul absurd! O măsură a cărei raţiune n-o pot pricepe! Iar dacă a fost luată din raţiuni care-mi scapă, ar fi trebuit să fi fost însoţită şi de alte măsuri! Să fi fost aduşi aici hamali, aduse nişte cărucioare!

Gândirea nu-i subversivă – se ştie –, de ea se tem numai proştii. A zis că fac *„instigaţie"*, c-ar trebui să mă amendeze; m-a apucat cu brutalitate de braţ şi, deschizând uşa, m-a îmbrâncit afară.

Am reclamat imediat cazul unui căpitan şi acesta, însoţindu-mă, a ordonat să mi se dea voie în clădire. Între timp, soţia amicului meu cărase, unul câte unul, bagajele, dar eu eram de-acum înăuntru şi am intrat în cabina de control corporal.

În timp ce mă controla cu detectorul de metale, plutonierul m-a întrebat dacă n-am arme asupra mea.

– O mitralieră, am zis.

S-a întrerupt, m-a poftit afară din cabină şi i-a cerut unui coleg să-l cheme pe tovarăşul căpitan. Acesta s-a aflat, probabil, prin apropiere, pentru că n-a întârziat să apară.

– Vă raportez, a zis plutonierul, în poziţie de drepţi, că tovarăşu' a declarat – şi a arătat spre mine – că are o mitralieră.

M-a pufnit, fără să vreau, râsul.

Căpitanul s-a făcut roşu la faţă şi-a izbucnit:

– Mă, prostule, unde poate s-o aibă? În sân?! În buzunarul pantalonilor?! În pantofi?! Tu ştii ce-i aia o mitralieră?

Destul de repede, la maşină s-a prezentat alt vameş decât cel care îmi reţinuse paşaportul şi, după scaunul pliant din mâna lui, am înţeles că lucrurile aveau să dureze.

– Vă rog să scoateţi toate bagajele din maşină şi să le aşezaţi acolo, lângă perete! mi-a cerut într-o italiană cursivă, indicându-mi locul cu mâna.

În vreme ce mă conformam, s-a aşezat la umbră pe scăunel şi şi-a aprins o ţigară.

– În cutiile de carton ce-aveţi? s-a interesat, neutru.

– Conserve.

– Numai conserve?

– Nu numai conserve... Nes, zahăr, biscuiţi... Lucruri din astea.

– Ca să nu pierdem timpul, continuaţi-vă treaba! Demontaţi apoi roata asta din faţă. Şi de ce-aţi luat cu dumneavoastră atâtea conserve?

– Pentru că urma să fac un drum foarte lung, şi nu ştii niciodată ce se poate întâmpla.

– Şi-acum veniţi cu ele în Grecia...

– Nu ştiam că este interzis. Dacă da, atunci le las aici.

– Deci aveţi bani?

– Am. Nu foarte mulţi, dar suficienţi, cred eu, ca să-mi ajungă pentru o şedere de două săptămâni în ţara dumneavoastră. Trebuie, într-adevăr, să demontez roata? am întrebat, pentru că golisem de bagaje maşina.

– Bineînţeles!...

Tocmai când scoteam cricul, l-am auzit spunând:

– Toţi turiştii din ţările socialiste umblă cu conserve la ei. Şi a adăugat după o pauză: Turist, dar veţi lua legătura cu comuniştii greci !

Afirmaţia lui m-a făcut să mă întreb cu îngrijorare dacă nu cumva acest control avea cine ştie ce scopuri, că se urmărea, cu alte cuvinte, o provocare, un scandal premeditat, iar eu căzusem la ţanc, cum s-ar spune. Şi am zis să încerc un sondaj, adoptând o atitudine mai categorică.

– Cred că vă depăşiţi atribuţiile şi, în cazul în care veţi continua să faceţi asemenea afirmaţii provocatoare, voi cere să fiu pus în legătură cu Ambasada noastră de la Atena!

–Ambasada dumneavoastră nu poate protesta împotriva unui control vamal! Un control vamal e o treabă internă! s-a menţinut băţos, dar am simţit c-o muiase.

Răspunsul întârziase, primele cuvinte fuseseră mai ezitante, mai moi, fermitatea care venise fusese parcă adăugată.

– Atunci, poftim – am arătat spre maşină –, controlaţi!

– Ajungem imediat şi acolo. Acum daţi drumul aerului din anvelopă, ca să verific dacă n-aţi ascuns ceva înăuntru.

Demontasem roata, operaţia nu era prea dificlă, dar nici plăcută nu era, îmi pusesem mănuşile ca să nu-mi murdăresc mâinile... Crezusem că mă obligase să dau roata afară ca să se poată uita sub aripă, în colţul de lângă far; nici prin cap nu-mi trecuse că o să-mi ceară să dezumflu cauciucul. Aveam pompa cu mine (la un asemenea drum nu poţi pleca fără ea), numai că readucerea cauciucului la presiunea normală presupune un efort după care rămâi deşelat.

L-am dezumflat; vameşul s-a urcat cu picioarele pe marginile anvelopei, le-a apăsat cu tocul pantofului, sondând-o de jur-împrejur, şi mi-a zis că pot să montez roata la loc.

– Nu înţeleg, totuşi, ce căutaţi? l-am întrebat, simţind cum se ridică în mine o fierbere.

– Arme, gloanţe, explozibil...

– În anvelope?! m-am mirat.

– Şi în anvelope. Peste tot unde bănuim că pot fi ascunse!

Aşa a şi făcut. Am dezumflat încă un cauciuc, apoi am fost pus să dau afară pernele canapelei din spate, să scot tapiţeria uşilor, covoraşele şi mocheta podelei... Au urmat cele două geamantane şi cutiile cu alimente. Vameşul a adus apoi un recipient pentru colectarea gunoiului şi m-a pus să deschid, pe rând, fiecare conservă. N-au scăpat nici plicurile pentru prepararea piureului de cartofi, produse de o firmă suedeză şi cumpărate în Iugoslavia. Tot ce mi-a rămas au fost cutiile cu nes, bineînţeles desigilate şi răscolite cu linguriţa, şi borcanul cu miere de albine.

– Aici n-aveţi nimic, a zis vameşul, după ce s-a uitat în zare la borcan, ca şi când în celelalte, în cutiile de conserve, aş fi putut avea, vezi Doamne, arme, gloanţe sau explozibil.

S-a dus apoi să-şi cheme superiorul. Acesta ne vizitase în câteva rânduri, de parcă ar fi vrut să constate cu propriii săi ochi că lucrurile se petrec întocmai cum ordonase, şi plecase cu mâinile la spate, aşa cum venise, şi fără să scoată o vorbă. S-au întors amândoi.

– Suntem mulţumiţi că nu s-a găsit nimic care să vă incrimineze, a zis în timp ce-mi înapoia actele.

– Nici măcar o bombă atomică... Sau una mai mică, cu hidrogen.

– Nici măcar. Aşa cum aţi spus. Vă dorim şedere plăcută în Grecia!

M-am uitat în tăcere la fiecare, pe rând, apoi le-am spus la ce reflectasem pe parcursul controlului.

– În Grecia, care a dat omenirii ideile-matrice ale civilizaţiei moderne. Care a dat lumii nu numai cuvântul *democraţie*, dar şi esenţa acestui cuvânt!

N-avusesem de gând să rămân la Igumenitsa. Mă simţeam dărâmat, sfârşit, lihnit de foame, deshidratat, în aer erau cel puţin 35 de grade, miroseam a sudoare de cal, sufletul îmi era şi el năclăit... Am aruncat toate de-a valma în maşină, bagajele, tapiţeriile uşilor, şi am zis că primul lucru care se impune este o baie în mare. Am făcut-o, numai că păţaniile se ţineau după mine ca puricii după câine.

13

La graniţă, am fost întâmpinat cu zâmbete de simpatie. Cel care exclamase: „Rumanos!“ a aruncat o scurtă privire asupra interiorului maşinii, mi-a cerut „Cartea verde“, paşaportul şi a dispărut în clădire.

Auzisem că toate punctele de frontieră sunt dotate cu aparatură fotografică, comandată de fotocelule; în momentul în care aşează paşaportul sub ghişeu, vezi Doamne, acolo poate fi ştampilat mai comod, instalaţia s-a şi declanşat. Astfel, întârzierea vameşului am pus-o pe seama scopului călătoriei mele: suna goarna că cel aşteptat a sosit. S-o sune!... Asta şi voiam.

A revenit cu acelaşi zâmbet de simpatie pe faţă, numai că, de data aceasta, zâmbetul era mai larg, mai cald, mai deschis. Iar la înmânarea actelor, zâmbetul s-a transformat într-unul de complicitate secretă.

– Aş avea o rugăminte... a început. Dacă este posibil şi nu vă deranjează, să luaţi o pasageră până la Salonic.

Şi a arătat spre o tânără care rămăsese lângă clădire.

O văzusem ieşind împreună cu el, dar, neştiind că-mi fusese pregătită, nu-i dădusem nici o atenţie.

– Cu cea mai mare plăcere, am zis, cu gândul că nu mi-o dădeau de florile mărului.

Vameşul mi-a mulţumit şi i-a făcut semn tinerei să se apropie.

Era o nordică, înaltă şi slabă, cu un păr blond, dezlânat şi murdar, cu ochii albicioşi, inexpresivi, apatici. Coborâsem din maşină într-un gest de elementară politeţe. Ca răspuns, pe faţa ei opărită şi fadă a apărut un zâmbet trudit.

Considerând că-şi încheiase misiunea, vameşul m-a salutat şi, plecând la treburile lui, mi-a lăsat-o pe cap. Asta era. I-am luat rucsacul cu schelet metalic, l-am pus în portbagaj şi, cum blonda mirosea a necurăţenie de-ţi muta nasul din loc, după ce i-am ordonat lui Fox „culcat", ca să nu sară cumva şi s-o muşte, am pliat spătarul şi am invitat-o pe bancheta din spate. Nu era prea politicos, dar nici s-o suport lângă mine până la Salonic nu-mi convenea. Chiar dacă mă însoţea, să zicem, spre binele meu.

Dar care putea fi misiunea ei? Vameşul mă rugase s-o duc până la Salonic... Se asiguraseră astfel pentru porţiunea asta de drum? Era ea, până la Salonic, îngerul meu păzitor? Mi se apleca numai la gândul privirii ei de drogată. Ca să nu mai vorbesc de mirosuri.

14

Sleit, dărâmat de umflarea celor două anvelope, năclăit de transpiraţie din cap până-n picioare, m-am dus să fac o baie în mare. Apoi să mă schimb, să-mi iau altă cămaşă, alţi pantaloni... Plaja era a hotelului în faţa căruia parcasem, un hotel ocupat în întregime de italieni; i-am dat o marcă vest-germană cerberului care supraveghea ca pasagerii – aveau să-mi umfle capul cu vorbăria lor gălăgioasă – să nu fie deranjaţi de prezenţe străine şi, când m-am întors, am găsit la maşină un poliţist mustăcios. Mereu am parte de asemenea primiri în poziţie de drepţi şi de toate celelalte.

Vorbea italiana şi mi-a pus în vedere că trebuia să plătesc o amendă de trei sute de drahme pentru că parcasem acolo.

– Uitaţi-vă semnul!

Şi a arătat în direcţia tablei indicatoare de staţionare interzisă, plantată lângă aleea de pasaj a hotelului.

– Dar eu am oprit aici, la parcare, unde nu-i nici un semn! Alături de toate aceste maşini!

– Semnul e pentru întreaga zonă! Iar parcarea este în exclusivitate pentru pasagerii hotelului! Ale lor sunt maşinile. Toate sunt din Italia. Aveţi scris acolo în trei limbi străine!

Văzusem anunţul, dar îmi spusesem că el îi priveşte doar pe automobiliştii localnici, pe automobiliştii greci, aşa cum se întâmplă şi pe la noi.

– Dar anunţul nu-i un semn internaţional! am protestat. Reproşul putea să vină cel mult din partea unui salariat al hotelului... Al portarului!...

– El m-a şi sesizat. Dacă aţi fi fost la recepţie, după cameră, n-ar fi fost nici o problemă... Dar dumneavoastră v-aţi dus să faceţi plajă! Nu mă interesează ce i-aţi dat ăluia ca să vă dea voie... Cum nu-l interesează nici pe el ce fac eu... treburile mele... serviciul meu...

Am zis că-i un apropo să cădem la pace, căci poliţistul bătea şaua să priceapă iapa, c-aş putea scăpa cu un ciubuc. N-ar fi fost exclus să mă fi dat pe mâna lui chiar cerberul plajei şi ca ei să lucreze, inclusiv cu portarul, mână-n mână. Gândindu-mă la cele păţite la Vamă, mi-a fost teamă să nu fie cumva o provocare – mai bine plătesc decât să intru în vreo dandana, acuzat de dare de mită. Ar fi fost exact ce lipsea ca tacâmul să fie complet.

– E arbitrar ce faceţi! E-un abuz!... Şi, pricepând că-mi bat gura degeaba, am renunţat la proteste. O să plătesc. Numai că eu abia am sosit din Italia şi n-am schimbat încă banii.

– Ce-aveţi? Lire, dolari?...

– Mărci!

– Puteţi plăti şi în mărci, a zis. A făcut o socoteală în gând şi mi-a comunicat: Treizeci de mărci. Dacă n-aveţi mărunt, schimbaţi la hotel.

Achitasem amenda, când m-am trezit cuprins prietenește după umăr de un italian prezentabil şi jovial, care m-a luat cu *„fratelli rumani"*. Eram plin de năduf, iar faţa italianului crăpa de bunăstare; crezând că-i unul dintre pasagerii hotelului, mi-a stat pe buze să-l trimit naibii, dar el îmi zâmbea cu atâta simpatie, încât m-am abţinut.

– Un porc de câine! a zis, făcând un semn cu capul în direcţia în care se îndepărta poliţistul. Nu vă faceţi sânge rău, că nu merită!

– Ba îmi fac. Ia priviţi!

Am deschis portiera maşinii ca să vadă cum stăteau tapiţeriile de la uşi claie peste grămadă pe canapeaua din spate şi i-am povestit, uşurându-mă, ce păţisem dimineaţa la Vamă.

– Nişte porci! Porci ordinari! Dar de ce-aţi debarcat la Igumenitsa? De ce nu v-aţi oprit întâi la Corfu? Igumenitsa n-are nimic... Abia Corfu merită văzut! E-o insulă-minune! E însăşi ideea de vacanţă!...

Am rămas încurcat. Gândul meu fusese la Grecia continentală. Şi apoi, dacă ar fi fost să mă iau după frumuseţea insulelor greceşti, nu mi-ar fi ajuns un an întreag şi mi-ar fi trebuit şi-o căruţă cu bani!

– Haideţi la Corfu! a continuat, văzând că nu spun nimic. Îmi daţi voie, *dottore avvocato* Alfredo Sauri, s-a prezentat, întinzându-mi, cu cordialitate, mâna.

– Mă cheamă Adrian Daneş, am zis, şi sunt scriitor.

– Ooo, dar este o deosebită plăcere pentru mine să cunosc un scriitor român! Ca scriitor, nici nu mai încape vorbă că trebuie să vizitaţi Corfu! Gândiţi-vă doar la Zeus! La cea mai frumoasă aventură amoroasă din câte le-a avut! Homer a făcut din Corfu regatul lui Alcinou... Shakespeare a ales-o drept cadru pentru celula lui Prospero din *Furtuna*... Dar să lăsăm versiunile poetice... Şi, totuşi, paginile lor au fost acelea care au făcut cunoscută în întreaga lume frumuseţea naturală a Corfului. Ademeniţi de farmecul ei, o mulţime de scriitori şi artişti au venit să stea pe insulă. Asta e deacum o tradiţie în lumea artistică! O veche tradiţie! Elisabeta de Austria şi-a stabilit aici reşedinţa de vară. Îi spunea Corfului „insula mea de vrajă". Şi-a ridicat un palat la Gastouri, Palatul Achilleion. În stilul Renaşterii florentine. Botezat astfel, pentru că Achille era eroul ei preferat şi a pus ca faptele lui de vitejie să fie reprezentate în mari fresce şi numeroase statui, care s-au păstrat foarte bine. Grădina palatului este ceva magnific! Probabil că nu vă interesează să jucaţi la ruletă... Spun asta, deoarece o parte a palatului a fost transformată în Cazino şi se joacă foarte intens. Oraşul este ceva superb! Aveţi curse din oră în oră... Dar nu, mergem împreună. Şi eu mă duc la Corfu. Este oraşul meu de vrajă.

Domnului Sauri îi plăcea să vorbească, îi plăcea să se asculte, dar el pusese atâta căldură în cuvinte încât, fără să vreau, m-am întrebat:

– Adică, să mă îmbarc iar pe un feribot?

– Dar nu-i nevoie! Lăsaţi maşina la parcarea păzită... V-o arăt eu... E-n apropiere de port. Urcaţi-vă la volan şi veniţi după mine!

Urmărindu-l cu privirea, l-am văzut oprindu-se lângă un Mercedes alb, de două locuri, decapotat, parcat cu două autoturisme mai încolo, şi am intrat în maşină. În timp ce-l urmam, am avut o vagă bănuială, probabil şi din cauza celor păţite la Vamă sau poate datorită unui al zecelea simţ, că în spatele insistenţei sale, a faptului împlinit în faţa căruia mă pusese, se ascundea ceva.

Am respins îndată ideea ca pe o prostie. Avocatul nu era numai un tip cu bani – asta se văzuse şi înainte, Mercedesul sport nu făcuse decât să definitiveze imaginea –, faţa lui emana nu numai prosperitate, ci şi distincţie, avea privirea cordială şi sinceră, zâmbetul care îi flutura tot timpul pe buze dega ja bunăvoinţă...

Parcarea la care m-a adus fusese amena jată special pentru cei care voiau să viziteze insula, şi mi-a inspirat imediat siguranţă. Condus de paznicul ei, am tras maşina lângă un Ford cu număr olandez, m-am schimbat între portiere şi m-am urcat în Mercedesul domnului Sauri.

– N-o să regretaţi că mi-aţi ascultat sfatul... a ţinut să mă asigure, adăugând cu un zâmbet interior, ca şi cum ar fi ştiut nişte lucruri, ar fi avut ceva în vedere: Vizita asta va avea o notă mai specială, mai inedită, cred, în cadrul călătoriei pe care o faceţi... O să rămâneţi c-o amintire foarte păcută.

Portul se afla la doi paşi de locul parcării. Mercedesul a fost preluat imediat de un marinar-şofer care i s-a adresat lui Sauri cu „*signore dottore*", iar un altul s-a oferit să-i cumpere bilete. Am scos bani, să-i dau şi pentru biletul meu, dar avocatul s-a opus:

– Nu, vă rog foarte mult, eu v-am invitat pe insulă!

Şi l-a expediat pe marinar printr-un gest.

– Asta nu înseamnă să-mi plătiţi şi biletul! am protestat.

– Asta înseamnă că sunteţi oaspetele meu!... mi-a adus la cunoştinţă cu un zâmbet care cerea înţelegere.

Ne-am îmbarcat în scurt timp pe un feribot de mic tonaj. Avocatul a fost înconjurat şi aici cu aceeaşi atenţie; chelnerul grec al restaurantului de pe punte ne-a întâmpinat, aplecându-se până la pământ, cu: „*Benvenuti, signore dottore!*" şi, în curând, am înţeles chiar de la avocat unele lucruri.

Mi-a vorbit întâi despre un anumit specific al insulelor ioniene reflectat în obiceiuri, în muzică, în folclor, căci tradiţia bizantină a fuzionat, aici, cu spiritul Renaşterii, despre influenţa veneţienilor, a francezilor şi englezilor, care au ocupat, succesiv, insulele, că, din pricina mijloacelor de transport limitate pe atunci şi în special a vremurilor tulburi, ele au evoluat în maniere sensibil diferite una de alta.

– O să vă ofer câteva repere... a continuat. După ce-o să intraţi din port în oraş, pe promontoriu veţi da peste cartierul vechii nobilimi corfiote. Într-una din casele acelea, o casă trandafirie, cea mai impozantă, s-a născut Capo d'Istria, primul preşedinte al Republicii Elene. Chiar alături sunt mai multe clădiri în stilul englezesc Regency... În acest stil este şi Palatul Regal, aflat tot acolo, în Piaţa Esplanadei. În Piaţa Esplanadei, unde se joacă şi astăzi o variantă locală a *cricket*-ului englezesc şi unde cafenelele servesc *tzintzibira*, care nu-i altceva decât *gingerbeer*. Două moşteniri britanice. O să vedeţi şi altele: cazărmile, „Turnul orgoliului", „Bateria în semilună" a colonelului Whitmore, o capodoperă, biserica garnizoanei... Ooo, dacă aţi fi nimerit când au loc procesiunile în cinstea sfântului Spiridon, patronul insulei!... După cucerirea Constantinopolului, rămăşiţele lui pământeşti au fost scoase pe ascuns din oraş... Un periplu pe cât de lung, pe atât de aventuros! Astăzi, sfântul este păstrat într-o raclă de argint, care este plimbată în procesiuni solemne de patru ori pe an. Spectacole minunate, în cea mai curată tradiţie ortodoxă. Iar spre seară, după ce terminaţi cu partea de sus a oraşului, luaţi autobuzul din Piaţa Esplanadei. Trece din zece în zece minute. Şi-o să ajungeţi la cel de-al doilea port al Corfului, portul Alcinou, al cărui chei este un loc minunat de promenadă. Vă continuaţi drumul pe jos, de-a lungul noii staţiuni balneare, până la o privelişte încântătoare, una dintre cele mai frumoase din lume. Este Kanoni. Tunul francez care i-a dat acest nume supraveghează şi astăzi întinderea de ape unduitoare... În mijlocul golfului o să vedeţi insula Pondikonisi, ceea ce, în traducere, înseamnă „şoarecele"... Decorul feeric capătă, prin ea, o tuşă romantică de care o să fiţi încântat. Aici, băgat în pădure, o să găsiţi hotelul „Nausicaa". Cu restaurant, bar de noapte, program... Sunt proprietarul acestui hotel. Vă rog, consideraţi asta ca o invitaţie. O să fiu bucuros să vă primesc...

– Vă mulţumesc foarte mult, dar...

– Doar n-o să vă-ntoarceţi să dormiţi la Igumenitsa!?

– O să vă spun foarte sincer, gândul meu era să plec cât mai repede din oraş, ca să las în urmă amintirile neplăcute...

– Dar nu aveţi unde să vă duceţi! m-a întrerupt. N-aveţi unde să vă opriţi. Poate la Ioannina... Până la Patras, aproape patru sute de kilometri, n-aveţi de ce să vă opriţi. N-aveţi ce vedea! Stânci golaşe, pământ calcinat... Ce rost ar avea să plecaţi, când eu vă ofer o cameră la hotel?! Şi vă asigur că mâine dimineaţă o să aveţi o cu totul altă dispoziţie! a zis cu un zâmbet misterios şi promiţător.

– Vă mulţumesc, sunteţi foarte amabil...

– Dar nu-i nici o problemă!... În Grecia o să mâncaţi langustă, stridii, caracatiţă, calamari... Nicăieri însă *pastisada* sau *sofrito*. Am uitat să vă spun, fratele meu importă carne din România şi pleacă mereu la Bucureşti. Sunt două specialităţi specifice insulei. Greceşti de origine, dar adaptate la gustul italienilor. Viţel înăbuşit, cu multe mirodenii şi – iată – servit cu macaroane şi sos tomat. Asta-i *pastisada*. Iar *sofrito* e-o friptură făcută în cuptor de cărămidă. Tot cu mirodenii... Se serveşte cu sos alb de măduvioare. Ar fi o parte din meniul pentru diseară. Restul este surpriză. Pentru dumneavoastră, ca român, o mare surpriză.

Lungă şi strâmbă, amintind de o seceră, insula s-a impus vederii cu o creastă alungită ce etala în bătaia soarelui întreaga gamă de verde, de la nuanţa delicată de argint patinat a măslinilor, răsuciţi şi centenari, până la o luxuriantă şi viguroasă nuanţă a portocalilor şi lămâilor, ce îmbălsămau cu parfum aerul, stropit, ici-colo, de verdele, aspru şi sumbru, al chiparoşilor.

– Iată şi cele două stânci gemene. „Cele două mamele" fortificate! mi le-a arătat domnul Sauri în timp ce ne apropiam de port. Le-au fortificat veneţienii, le-au modernizat apoi francezii şi englezii, iar astăzi servesc ca arsenal al marinei greceşti.

Alfredo Sauri n-a exagerat deloc atunci când a lăudat oraşul, descriindu-mi-l ca un ghid excelent. Oraş-grădină, profilat în întregime pe turism – un adevărat fief al italienilor –, cu clădiri pline de ifose nobiliare, transformate majoritatea în hoteluri, cu restaurante, cafenele şi magazine luxoase la tot pasul. Corfu are însă şi o parte mai puţin făţoasă, e drept, pitorească, unde căsuţele îşi dau aproape mâna peste străduţe înguste, întortocheate, pe

care urci şi cobori. Dar şi aici era pretutindeni comerţ. Se vindeau de la bijuterii şi obiecte de argint până la genţi din pai împletit şi pantofi de casă. Străinii cumpărau în special tot felul de broderii şi dantele lucrate de mână, într-adevăr, superbe. Am mâncat aici *mandolato,* un fel de nuga pe bază de miere de albine şi fructe exotice confiate, o altă specialitate a Corfului.

Când am coborât, spre seară, în portul Alcinou, promenada, de un farmec cu totul aparte, traversând grădini dichisite de mâini de artişti, era plină de lume. De o lume parcă lipsită de griji, veselă şi zgomotoasă, îmbrăcată impecabil, ca şi când acolo urma să se desfăşoare un bal uriaş şi nu se aştepta decât acordul unei orchestre care să anunţe deschiderea lui. Nu departe, pitită în pădure, am aflat şi sursa prosperităţii lui *signore dottore avvocato* Alfredo Sauri.

Era un hotel în toată puterea cuvântului, nu prea înalt, cu trei etaje doar, dar cu o arhitectură ultramodernă ce dădea senzaţia unui joc de cuburi formate din sticlă şi aluminiu, ca şi cum pereţii lui ar fi fost deschişi tuturor privirilor. Holul copia jocul de linii frânte, acestea se prelungeau aici şi în adâncime, creând spaţii intime şi aproape autonome, asimetrice, rafinat organizate, ridicându-se sau coborând, pline de perechi aşezate la măsuţe cochete.

În mijloc trona recepţia-bar, ca o orgă imensă adusă în mijlocul unei scene. De aici se şi difuza, probabil, fondul sonor, discret şi învăluitor, alcătuit din vocile unui cor feminin ce executa o melodie negro-africană, brodată pe motive religioase creştine, pe psalmi protestanţi, o muzică gen *negro-spirituals.*

Îndreptându-mă pe drumul indicat de portar spre biroul domnului Sauri şi uitându-mă în stânga şi în dreapta, ceva mi se părea în neregulă. Prea erau pline de farmec însoţitoarele italienilor, fiecare în genul ei, de diferite rase, una mai reuşită decât alta, mai atractivă, mai bine făcută, cu forme exuberante, croite cum scrie la carte, nu văzusem şi nici nu cred că o să mai văd atâtea graţii adunate sub un singur acoperiş. Toate erau în ţinută de seară, în rochii lungi sau pantaloni de mătase, ca şi când balul care urma să se desfăşoare afară avea în hotel saloane speciale, rezervate „tinerelor fete".

Lucrurile deveniseră cât se poate de interesante şi am bătut la uşa pe care scria: *Office private.* Spre surprinderea mea, m-a primit nu o secretară, ci un secretar. Ştia că trebuia să vin şi m-a introdus imediat într-un birou de *businessman,* de genul celor văzute prin

filme. Domnul Sauri vorbea la telefon; mi-a făcut semn să iau loc şi, în scurt timp, a încheiat convorbirea.

– Mă bucur foarte mult c-aţi dat curs invitaţiei mele... Şi sper că o să vă simţiţi cât se poate de bine la noi. Rezolvăm imediat totul. Camera şi celelalte... a spus, deschizând un sertar al biroului, şi a continuat: Aveţi aici două jetoane... Acesta galben este pentru cameră... Vă rog să fiţi amabil şi să-l daţi recepţionerului. Cu jetonul albastru puteţi consuma la restaurant, la bar... Nu uitaţi să cereţi însă *pastisada* şi *sofrito*. În baza lui, tot ce vă rămâne de făcut este să contrasemnaţi notele. Şi atât. Eu trebuie să plec mâine dimineaţă cu avionul la Roma şi n-o să ne mai putem vedea... Am o mulţime de treburi de rezolvat. O să vă dau însă în grijă unei salariate de-a hotelului... Întâi, desigur, vreţi să faceţi un duş, să vă odihniţi puţin... Dacă aveţi nevoie de ceva, sunaţi fata de pe etaj. Betty, salariata de care vă spuneam, o să vă găsească în cameră. Şi o să vă ajute să vă simţiţi cât mai bine. E o salariată exemplară, o să fiţi mulţumit de serviciile ei.

Am schiţat un zâmbet, prin care am vrut să-i arăt că pricepusem cam despre ce servicii era vorba, dar domnul Sauri s-a făcut a nu-l remarca şi a continuat cu aceeaşi preocupare binevoitoare cu care îmi descrisese insula şi oraşul:

– Domnule Adrian, Ulise *aici* a întâlnit-o pe Nausicaa... Iată, eu fac tot posibilul ca insula să nu dezmintă legenda, ca oaspeţii de astăzi ai Corfiului să fie primiţi cu aceeaşi veselie... cu aceeaşi spontaneitate... şi dragoste pe care le-a demonstrat fiica marelui rege al feacienilor. Apropo, aţi întâlnit, probabil, casa poetului Dionissos Solomos?

Am confirmat printr-o mişcare a capului; îmi luase graiul cu cinismul lui codoşul ăsta cultivat şi distins, mai curând preşedinte de insulă decât patron de bordel.

– Solomos i-a chemat primul pe greci să lase la o parte spiritul regionalist şi să se unească sub un singur ideal. Sub idealul redobândirii libertăţii şi independenţei Greciei. „Imnul libertăţii", scris în demotică, a fost pus pe muzică şi consacrat ca imn naţional. Dar cea mai însemnată operă a sa, din păcate neterminată, este „Asediaţii liberi". Ce titlu superb! Inspirată din luptele purtate în timpul asedierii Missolonghionului. Unde, după cum ştiţi, a murit Byron. Şi iată: „Imn la moartea lordului Byron", alt poem epic al

lui Solomos!... Casa în care a murit Byron nu mai există, dar pe locul ei a fost ridicată statuia poetului. O s-o vedeţi mâine când o să treceţi prin Missolonghi. Opriţi-vă doar o clipă... Autorul lui „Childe Harold", „Don Juan", „Manfred" merită acest omagiu!...

15

Mergeam cu geamul coborât; curentul de aer ar fi trebuit să aerisească perfect habitaclul şi, totuşi, din spate se simţea venind un miros greu de picioare, încât m-am întrebat dacă îngerul meu păzitor nu-şi va fi scos cumva încălţările. În orice caz, de la o gură de canal ar fi venit un miros mai plăcut.

Aşa mi-am adus aminte de Fox. Uitasem să anulez ordinul, şi el, învăţat să asculte fără crâcnire, stătea culcat pe podea. A folosi un ton voios pentru a anula ordinul atât de târziu ar fi însemnat într-un fel să-mi cer scuze. Or, se ştie, faţă de căţei nu este indicat să te scuzi. Şi atunci am pronunţat cu voce egală, dar puţin severă „liber".

Mă aşteptam să sară ca un arc, dar nu, s-a urcat şi s-a culcat indiferent pe fotoliu. Era supărat, se vedea clar. Nu i-am acordat nici o atenţie. Asta, probabil, l-a enervat, pentru că a scos deodată un „ham" plin de protest. Aşa-s căţeii, mai protestează ei câteodată. Ei şi ce dacă?!

Văzând că tac şi nu spun nimic, că nu reacţionez în vreun fel, s-a ridicat în poponeţ şi, guşindu-se, şi-a reluat aerul de grandoman. Politica „de pe poziţii de forţă" a lui Bush nu-i o treabă doar a zilelor noastre, aşa că l-am luat la refec, în spiritul ei:

– Ascultă, bre, tu cine dracu' te crezi?

– Poftim? a zis tânăra în engleză, crezând că ei mă adresasem.

Am hotărât să iau purceaua de coadă.

– Lucraţi în Grecia?

– Nu, sunt din Anglia.

Am încercat s-o descos, dar ea îmi răspundea fără poftă, îngălat şi monosilabic. Am lăsat-o baltă, nu-mi ardea nici mie să fac conversaţie cu ea.

Am intrat în Salonic în jurul orei douăsprezece şi, cum indicatorul de la bordul Lamborghinei îmi arăta că mai am doar câţiva litri de benzină, am hotărât că primul lucru pe care îl voi face va

fi să rezolv problema banilor. Băncile se găseau, desigur, în jurul Egnatiei sau pe bulevardul cheiului, şi n-am mai stat să întreb. Cunoşteam drumul şi, de altfel, în Salonic te poţi descurca destul de uşor. Platforma bine cunoscutului Târg internaţional împarte oraşul în două părţi aproape egale; în cea în care mă aflam se găseau şi edificiile cele mai importante, majoritatea obiectivelor turistice, hotelurile de lux, marile magazine...

O stradă dreaptă, ce se continua din şosea, m-a scos în bulevardul Egnatia, după celebra „Via Egnatia", drumul ce lega Roma de Bizanţ, o arteră cu trotuare largi, cu magazine elegante şi cu o circulaţie de maşini intensă, pe câteva rânduri.

Am virat apoi la dreapta spre chei; pe strada Dragoumi Ianos, am întrebat şi mi s-a spus că, mergând drept înainte, voi întâlni Banca Greciei. Am reperat uşor clădirea, şi am parcat chiar peste drum de intrare în porţiunea rezervată celor care veneau la bancă. Pasagera mea nu dădea nici un semn, nu manifesta nici o intenţie de a coborî, şi atunci m-am întors şi i-am adus la cunoştinţă ce urma să fac.

– *Bank!* am zis, arătând în direcţia clădirii.

– *Very good!*

N-am înţeles ce voise să spună prin acest „foarte bine"; am coborît şi imediat a ieşit şi ea din maşină. A ieşit şi m-a aşteptat să încui portiera. Ceea ce însemna că intenţiona să mă însoţească la bancă. Ei, fir-ar să fie!...

A fost, într-adevăr, aşa. Dar a făcut-o nu pentru a nu mă părăsi nici o clipă, ci pentru că avea şi ea treabă acolo. O adusesem, cum s-ar spune, la scară. A intrat şi s-a apropiat de ghişeu cu degajarea, cu dezinvoltura cu care eu intram în magazinul din colţ, acum desfiinţat, unde cumpăram în fiecare zi pâine. Şi a început să caute ceva în traista de pânză a cărei culoare iniţială nici măcar un chimist n-ar fi fost în stare s-o stabilească.

Tinerele funcţionare, alese pe sprânceană şi îmbrăcate într-o uniformă cochetă, cu mănuşi albe – semn de eleganţă sau mai curând o măsură de protecţie igienică, pentru că mânuiau bani –, erau ocupate cu cei veniţi înaintea noastră, dar un bărbat mai în vârstă care lucra la un birou situat în spatele funcţionarelor, probabil şeful acestora, observând că n-are cine să ne servească, s-a ridicat în grabă şi a venit, cu un zâmbet îndatoritor, să se ocupe

de noi. Din contrarierea de-o clipă ce i-a apărut deodată pe faţă mi-am dat seama că se petrecea ceva.

Pentru a-şi uşura căutarea în traistă, englezoaica scosese din ea o parte din lucruri, astfel că pe enorma placă de marmură albă a ghişeului se aflau, maculând-o cu impertinenţă, nu numai nişte ciorapi, un maiou, dar şi cel mai intim atribut al lenjeriei feminine.

– Sunteţi împreună? mi s-a adresat funcţionarul cu stăpânire de sine, care merita admirată şi, în acelaşi timp, detestată.

– Nu, nu! m-am apărat, întinzându-i paşaportul şi cecul pe care-l aveam de la Georgio.

– Am găsit! am auzit-o pe englezoaică exclamând pentru a-i atrage atenţia funcţionarului să se ocupe de ea.

Avea în faţă un carnet de cecuri şi, înmânându-i funcţionarului paşaportul, i-a cerut un pix. Eram curios cât o să ceară să i se schimbe în drahme şi m-am uitat să văd ce sumă urma să scrie. A caligrafiat, fără să stea pe gânduri, cinci sute de lire sterline. Şi, desigur, nu erau singurii bani de care dispunea. În acest caz, de ce călătorea ca autostopistă? Pentru că altfel nu putea fi explicată prezenţa ei la vama grecească.

Eliberându-se, o funcţionară m-a invitat să trec în dreptul ei. În timp ce-mi completa un formular cu datele din paşaport şi cu cele de pe cecul lui Sabbatini, blonda a venit să-mi spună că ea a terminat şi că ar vrea să ia rucsacul din maşină. Asta le pusese capac la toate şi, cum îmi era şi înainte cât se poate de dragă, i-am zis ceva duios în gând şi am întrebat-o, zâmbindu-i în spiritul acelei duioşii:

– De ce nu mi-aţi cerut rucsacul când aţi coborât din maşină? Ca să nu vă căraţi aici cu el... Acum aşteptaţi până termin şi eu! Ori poate n-aţi văzut că sunt ocupat?!

Se uita la mine cu ochii ei blegi şi apoşi, ca un viţel la poarta nouă; în momentul în care a pronunţat „OK", mă aşteptam să-i curgă bale din gură. S-a aşezat într-un fotoliu. În scurt timp, acelaşi lucru l-am făcut şi eu, căci oamenii băncii ceruseră, prin telex, confirmarea cecului. Aş fi putut să mă duc la maşină şi să-i dau rucsacul, dar din răutate, dintr-o răutate izvorâtă şi din aversiunea faţă de nesimţiţi şi jegoşi, am obligat-o să aştepte.

Când să ieşim în stradă, uşa a fost deschisă de o brunetă cu ochii mari, negri, codaţi, tăiaţi în migdală, stranii prin alungirea lor

nefirească; nu mai văzusem asemenea ochi. Făcându-i loc şi invitând-o să treacă, privirile noastre s-au întâlnit o clipă. Şi, înainte de a închide uşa, am întors fără să vreau capul. Purta o fustă până la pământ, cu volane şi falduri bogate, o fustă ca de ţigancă, după o modă de altădată, căreia îi spunea chiar *gipsy*. Ca de ţigancă îi era şi părul: negru, lins pe creştet şi căzut mult pe lângă obraji.

Englezoaica mă aştepta; m-am dus la maşină şi i-am dat rucsacul.

– OK, a zis bălos, când ar fi trebuit să-mi spună „mulţumesc", un elementar mulţumesc pentru că o adusesem la Salonic.

– *Thank you!* am spus cu un zâmbet ironic şi, aplecându-mă, i-am făcut o reverenţă teatrală. După care i-am zis pe româneşte: Şi du-te învârtindu-te!

– *Yes*, a mai spus şi a plecat.

Îmi mutase nasul din loc aproape două ore, fir-ar ea să fie, şi în loc de mulţumesc zice „OK".

Dădusem în foc, văzând cu ce ifose stătea Fox în maşină, nu m-am putut abţine să nu-l beştelesc:

– Măi popândăule, tu, în loc să te uiţi şi să vezi cum e lumea, cum e oraşul şi să nu te mai încapă fotoliul de bucurie că te-am adus într-o ţară străină, stai ca un ţap logodit! i-am zis, cu toate că nu eram prea sigur dacă văzuse sau nu cum stă un ţap logodit. Hai, coboară! l-am îndemnat, deschizându-i portiera. Aici, mirosurile or fi mai rafinate!... De!...

Aşteptându-l să însemne copacii ce mărgineau trotuarul, m-am surprins trăgând cu ochiul spre uşa monumentală a băncii. Îmi pun capul, stimaţi cititori, că nu din grijă pentru foxterier îmi pierdeam eu vremea pe lângă maşină. Mi-am luat repede seama că altele erau treburile mele în Salonic, nu venisem să cunosc tipe cu înfăţişare exotică, chiar dacă această înfăţişare mă tulburase un pic. Trebuia să sun adunarea şi să văd, pe puncte, ce aveam de făcut. Şi care era ordinea, care erau priorităţile.

Am hotărât că, în primul rând, era de datoria mea să mănânc. Şi asta repede, ca să nu mi se facă milă de mine. Apoi să pun benzină şi să schimb uleiul la motor, aşa cum îmi ceruse Georgio, şi, abia după aceea, tot aşa cum ceruse el, prezentându-mă la „Ente Nazionale Ellenico per il Turismo" din Salonic, să-mi bag capul sănătos sub Evanghelie.

Prima problemă am rezolvat-o într-o locantă din apropiere, şi tot aici am căpătat într-o pungă tot felul de resturi pentru Fox. După ce l-am hrănit, ca să nu umblu la întâmplare prin oraş şi să întreb mereu, am luat-o pe drumul pe care venisem şi pe care întâlnisem o staţie de benzină cu steaguri şi tot felul de dichisuri.

O dată rezolvate prioritătile, problema care se punea era dacă să-l sun pe Alexis Sergios înainte de a mă prezenta la Oficiul de turism din Salonic sau după aceea. Pentru că, din câte înţelesesem, semnalul cu privire la sosirea Lamborghinei în Grecia de la acest oficiu urma să pornească spre contrabandiştii lui Sabbatini. Iar eu, ca să nu-l bag în vreo încurcătură, n-aş fi dorit să fiu văzut cu Sergios. Şi, din acest motiv, nici poliţia grecească nu era bine să mă vadă cu el.

Am stat şi am răsucit în minte cum să fac şi cum să dreg, care ar fi avantajele şi care dezavantajele, şi am ajuns la concluzia că ce mi-e baba Rada, ce mi-e Rada baba. Oricum o făceam, oricum o-nvârteam, tot aia era. Şi am zis că întâi trebuie să mă cazez la un hotel, chiar dacă asta ar însemna să fiu imediat reperat de contrabandişti, şi apoi să-i telefonez lui Alexis. Altfel n-aveam cum să-i spun unde să mă caute.

Am întrebat şi mi s-a spus că trebuie să ajung din nou pe bulevardul Egnatia, iar de acolo să fac la dreapta spre Piaţa Aristotelous, ce dă în cheiul de promenadă al golfului. Era cât se poate de simplu – cunoşteam piaţa. Era alcătuită din cele mai frumoase clădiri ale Salonicului, sub arcadele lor străluceau magazine pentru turişti în stare să semneze cecuri de mii de dolari cu dezinvoltura cu care eu aş fi dat un autograf pe o carte.

La oficiul de turism am fost îndrumat să mă adresez unui bărbat între două vârste, năsos, chel, exuberant şi poliglot, care se ocupa de „relaţia Italia".

– Aveţi o comandă din Roma pe numele de Georgio Sabbatini... am început.

S-a ridicat imediat de pe scaun şi, frecându-şi mâinile ca şi când i-ar fi surâs perfectarea unei afaceri, a început să turuie în italiană:

– Bine aţi venit, domnule... Vă rog să luaţi loc, vă rog să luaţi loc... Imediat... Numai un moment... Cred că aţi călătorit foarte bine. La noi, vă asigur, o să fie totul perfect! Să vedem ce-aţi comandat... Şi să-mi spuneţi tot ce doriţi... voi avea grijă de toate...

În timp ce vorbise, m-am aşezat pe un scaun în faţa biroului lui; şi-a reluat şi el locul şi a început să caute printre hârtii. Am ţinut să precizez, aşa cum îmi ceruse Georgio:

– Domnul Sabbatini n-a putut veni, sunt un prieten care va face în locul lui această călătorie... Am vrut să menţionez „dar tot cu o Lamborghini", însă el m-a întrerupt.

– Da, acum ştiu. Colegul meu de dimineaţă a primit un fax din Roma şi v-a reţinut o cameră la „Mediterranean Palace". Un moment... Şi, după ce a căutat într-o mapă, a continuat: Sunteţi domnul Adrian Daneş din România... Da, totul este în ordine.

– Şi am venit cu o Lamborghini...

– Aaaa, ce maşină! Divină! Când îi văd pe scrobiţii ăştia de englezi în coşciugele lor de Rolls-Royce, îmi vine să vărs!

Ironia a făcut ca, exact în acel moment, o băbătie încărcată cu bijuterii ca un pom de Crăciun să-l întrebe dacă vorbeşte engleza.

– Da, bineînţeles! a zis, zâmbindu-i larg şi ridicându-se ca împins de un arc. Vă rog să fiţi amabilă, colegul de-acolo se ocupă de „relaţia Anglia".

Şi a condus-o până la biroul colegului său.

– Vă cer mii de scuze, a zis, revenind. Şi a adăugat cu năduf: Câte figuri ne-au mai făcut şi englezii ăştia!... În cap cu umflatul ăla de Churchill!

Resentimentele – resentimente, afacerile – afaceri.

– Dar nici italienii n-au fost mai buni...

– Nu-i adevărat! a protestat vehement. Italienii n-au avut nimic cu noi! Mussolini... Hitler le-a forţat mâna! Dintre toţi catolicii, ei sunt cei mai de treabă. Sunt exact ca şi noi, grecii. Cum sunt şi românii. Cu inima deschisă. Iar cu dumneavoastră, românii, ne-mpăcăm şi mai bine, că sunteţi ortodocşi. Grecii au fost primiţi în România ca fraţii. Întotdeauna au fost primiţi ca fraţii.

Şmecher tipul! Umbla cu daica şi-i era limba fagure de miere, dar eu ştiam ce ştiam, nu mă-mbrobodea el pe mine cu de-al de-astea!

A mai zis că-mi stă întru totul la dispoziţie şi s-a oferit să-mi facă un traseu cu program.

– Doriţi să-l facem acum, împreună? Sau îl fac singur, aşa cum l-aş face pentru domnul Sabbatini, şi treceţi pe-aici în jurul orei şase? Hotelul este pe chei, la doi paşi.

Omul – sau poate colegul lui de dimineaţă – îşi lua dreptul de la contrabandişti şi, desigur, aştepta, pentru râvna lui, o atenţie şi din partea mea. După câte ştiu, grecii au un merit incontestabil în introducerea acestui obicei „al pământului" – sau n-am reţinut eu bine din cărţile de istorie? Aşa că era cazul să mă conformez. Aveam în portbagaj o sticlă de coniac „Triumf"... Dar asta ar fi ca şi cum, venind în România, un grec ţi-ar aduce în dar o pungă cu mălai.

– Sunt de pe drum, abia am sosit şi aş vrea să mă cazez mai întâi. Aşa că votez pentru cea de-a doua propunere.

– Foarte bine, foarte bine... O să vă fac un program foarte frumos, o să fiţi, vă asigur, cât se poate de mulţumit!

M-am ridicat să plec. În timp ce ne strângeam mâinile, a ţinut să adauge:

– Nu vă supăraţi, ştiam că în România n-ai cum să cumperi o Lamborghini...

– Aşa este. Avem industria noastră de autoturisme...

– Ştiu. Şi benzina e mult mai ieftină...

– Cu mult mai ieftină. Cam de cinci ori mai ieftină.

Omul a oftat, ar fi vrut probabil să mai întrebe câte ceva, grecul e curios din fire, însă eu nu eram dispus să răspund la întrebările lui – prin ele, tipul voia să ajungă la mine. Şi mi-am luat rămas-bun.

Hotelul făcea parte din categoria celor de lux, îmi dădusem seama şi după numele lui, şi când am oprit la peron, portarul s-a repezit să-mi deschidă portiera, iar un *groom* să-mi care bagajele. Învăţaseră că mărimea bacşişului e în strânsă legătură cu marca maşinii, numai că, de data aceasta, aveau să se înşele; sub aceeaşi pălărie era o altă Mărie. O Mărie neînvăţată să arunce cu banii.

Groom-ul a zis, la un moment dat, ceva, pronunţând cuvântul *dog*. Înţelesesem că se referise la Fox. L-am întrebat despre ce este vorba şi, din gesturile lui, am priceput că se referise la lesă. Era clar: căţeii aveau acces în hoteluri de lux, dar duşi numai în lesă. I-am prins-o de zgardă.

În hol, aşternut cu covoare moi, mirosea a colonie scumpă; totul era învăluit în linişte, într-o linişte solemnă, ca şi când le-ar fi murit cineva. I-am întins recepţionerului paşaportul şi i-am spus că îmi fusese reţinută o cameră de către Oficiul de turism din Salonic.

Omul s-a uitat în paşaport, mi-a căutat numele într-un registru şi a zis că da, camera îmi stătea la dispoziţie.

– Este o *single*? l-am întrebat.

– Nu, este o cameră cu două paturi.

– Vreau o *single*, am zis sec.

La pretenţii ne pricepem cu toţii.

– Ştiţi, suntem în plin sezon...

– Bineînţeles că ştiu!...

– Bine, atunci o să vă dau o *single* care a fost reţinută pentru altcineva. Noi îi primim foarte bine pe români, vă rog să povestiţi asta în România, şi mi-a zis în şoaptă, cu toate că nu se afla nimeni în jur, că mi-a dat o cameră cu vederea spre golf.

Într-adevăr, era o cameră foarte frumoasă, cu mobilă stil; *groom*-ul a dus bagajele înăuntru, s-a repezit să deschidă uşa balconului şi, printr-un gest, m-a invitat să ies şi să admir priveliştea golfului. A ridicat apoi jaluzelele, după care mi-a prezentat conţinutul frigiderului şi baia.

I-am dat un bacşiş, dar *groom*-ul, zicându-şi probabil că ceea ce simţea în palmă nu era deloc în concordanţă cu ceea ce sperase să primească de la proprietarul unei Lamborghini, a deschis-o şi s-a uitat la bani.

I-am zâmbit mărinimos şi l-am gratulat cu un „*thank you*". Nu ştiu dacă m-a luat drept nebun, dar de scârţan – cu siguranţă. N-aveam nici o grijă, nu eram primul pasager despre care îşi forma el o asemena părere şi, desigur, nici ultimul.

– Ei, m-am adresat lui Fox, acum că suntem singuri, ce părere ai, da' sincer, îţi place unde te-am adus?

A scos un „ham" plin de bucurie.

– Bine, ştim noi cum e: întâi nu mai poţi de bucurie, iar după o vreme zici că toate astea, de fapt, ţi se cuvin! Măi platfus!... Toate astea mi le datorezi *mie*! La mare... Lamborghini... Acum în Grecia... „Mediterranean Palace"... Oasele-s oase, n-avem treabă...

Şi m-am oprit, căci începuse să se uite la mine cum mă uitam la jurnalele de la televizor, cruciş.

Trebuia să despachetez, să fac un duş... Am zis să-l sun mai întâi pe Sergios, şi i-am comunicat centralistei ce vreau. De la Kavala la Salonic nu sunt mai mult de o sută şaizeci de kilometri; în două ore şi ceva putea să fie la mine...

16

Intenţionasem să ajung până seara la graniţa turcă, iar a doua zi dimineaţa, după vreo patruzeci de kilometri, să mă abat pe o şosea ce duce, prin istmul dintre cele două mări, Egee şi Marmara, spre Dardanele şi, în cele din urmă, la Troia. Ştiam ce voi găsi din „Cetatea lui Priam", istoria săpăturilor lui Schliemann în Asia Mică şi apoi a celor din Grecia îmi era cunoscută, nu-mi făceam iluzii că aş putea vedea cel puţin un fragment din „Poarta Scee", dar locul în care au stat ancorate corăbiile greceşti, în care s-au înfruntat Aiax şi Hector, unde a fost adus calul-capcană mă atrăgea.

Kavala mi-a dat peste cap planul. De la Salonic gonisem, fără oprire, pe un drum greu ce se strecoară printre munţi; am intrat în Kavala pe la trei şi ceva şi am zis să mănânc. Aşezat în amfiteatru, oraşul m-a cucerit de la prima vedere. Casele, mai toate cu un etaj sau două, orientate spre Sud şi aşezate în terase, coboară, în semicercuri concentrice, până la apele golfului, unde îi copiază curbura.

De acolo, dinspre mare, priveliştea este şi mai frumoasă. Sus, ca un fundal, se desfăşoară panoramic zidurile cu turnuri şi creneluri ale vechii cetăţi bizantine, Neapolis, cum se numea pe atunci Kavala. Casele, de un alb imaculat, străluceau în soare; la cheiul golfului, cu trotuare de promenadă, erau ancorate sute de ambarcaţiuni uşoare... Un oraş deschis soarelui şi luminii, un oraş inconfundabil grecesc.

Patronul locantei, un fel de bistrou în care intrasem să mănânc, vorbea binişor englezeşte; am profitat de ocazie şi l-am întrebat dacă exista un motel sau un camping în oraş. Dacă i-aş fi spus c-a îmbătrânit în meserie degeaba, cred că nu s-ar fi simţit mai jignit. Mi-a zis că, într-adevăr, Kavala este un oraş mult mai mic decât Salonicul, are doar cincisprezece hoteluri, însă campingul lor este considerat cel mai frumos din Grecia. Pe malul mării, cu o plajă superbă, în exclusivitate a lui, aşa că mulţi străini care opresc la camping în drum spre Turcia renunţă la restul călătoriei şi rămân la Kavala.

Mi-am spus că omul, desigur, exagera, tot ţiganul îşi laudă ciocanul, bine că exista un camping unde să rămân peste noapte. De la Kavala la Istanbul plus abaterea până la Troia, drumul însuma vreo şase sute de kilometri, aşa că, sculându-mă a doua zi

mai de dimineaţă, puteam să-i fac dintr-o bucată. Iar dacă mă prindea înserarea pe drum, n-aveam decât să mă opresc la unul din campingurile dintre Silivri şi Istanbul, ca să dau piept pe lumină cu o circulaţie care se conduce după o singură regulă: ai grijă ce se întâmplă în faţă şi în părţi, că de spatele tău au grijă ceilalţi.

Şi apoi, găsindu-mă la Kavala, unde, cu siguranţă, nu voi mai avea prilejul să vin vreodată, era păcat să nu văd pe îndelete oraşul, cochet şi intim ca un apartament în care te simţi bine din primul moment. Planul ar fi fost deci acesta: să mă cazez, să fac o baie în mare şi apoi să mă întorc în oraş.

Am luat-o pe chei, cum m-a învăţat patronul locantei, şi, după vreo cinci kilometri, s-a desfăcut o bretea asfaltată ce m-a scos la camping. Omul avusese dreptate – să tot stai într-un asemenea loc, cu o plajă largă, cu nisip fin şi auriu, presărat cu şezlonguri şi umbrele de soare.

M-am întors în oraş şi, înarmat cu informaţiile primite la recepţia campingului, am văzut marele apeduct „Kamares", construit de Soliman Magnificul pentru captarea izvoarelor din împrejurimi şi aducerea apei până în centrul oraşului; casa lui Mohammed Ali, fondatorul dinastiei egiptene, perfect conservată; „Imaretul", cel mai mare ansamblu arhitectural musulman din Grecia, cu splendide curţi interioare şi coridoare din vitralii, construit de acelaşi Mohammed Ali; am coborât spre cheiul de promenadă şi, căscând ochii la vitrine, am dat peste un magazin de vinuri care expunea butelii ce imitau, în diverse variante, vasele antice.

Am intrat cu gândul de-a cumpăra, în funcţie de preţ, două sau trei butelii – cadouri cum nu se poate mai nimerite de oferit prietenilor. Magazinul se desfăşura pe lungime, cu o tejghea-vitrină în faţă, iar în spate se afla un raft etajat, cât ţinea întregul perete, şi compartimentat în căsuţe, iar în ele, câte o butelie cu vin, majoritatea de doi sau de trei litri. Buteliile mi se păreau cât se poate de reuşite şi la preţuri suportabile.

Am ales un ulcior şi o amforă. Aceasta din urmă se găsea într-o căsuţă situată ceva mai sus; vânzătoarea a tras scara care culisa pe o şenilă, a urcat, a luat amfora de-o toartă şi, coborând, mi-a întins-o cu toarta cealaltă. Ori i-a dat ea drumul prea devreme din mână, ori eu am întârziat s-o prind, fapt este că butelia a căzut

peste cristalul tejghelei-vitrină, de vreo patru metri lungime, şi praful s-a ales şi de cristal, şi de vitrină.

Îngrozită de cele întâmplate, vânzătoarea s-a repezit la uşa ce ducea în spatelè magazinului, şi eu, uitându-mă la spărturile vitrinei, îmi spuneam că o făcusem fiartă. Dracu' mă pusese să mă opresc la Kavala, în loc să-mi continui drumul spre Istanbul!

Vânzătoarea a apărut după câteva clipe. În timp ce alerga să cheme un poliţist, în magazin a intrat, încruntat, un bărbat între două vârste, cu sprâncenele stufoase, grăsuţ şi nu prea înalt. A aruncat o privire la vitrină şi, gesticulând enervat, m-a întrebat în engleză:

– Din ce ţară sunteţi?

– Din România.

Şi-a pus mâinile în şolduri şi a zis, într-o românească cum nu se poate mai neaoşă:

– Atunci te bag în p... mă-tii, idiotule! Uite, mă, nenorocit de român, ce mi-ai făcut! Uite ce pagubă! Vă... muma-n cur, după ce l-aţi lăsat pe taică-meu lefter şi i-aţi luat prăvălia, aţi venit în Grecia să mi-o distrugeţi şi pe-a mea!? Uite, p... mi-o distrugeţi! a făcut cunoscutul semn, îndoind mâna din cot, şi a izbucnit în hohote de râs.

Am rămas perplex – surprinderea, stupefacţia erau atât de mari, că nu ştiam ce să spun şi de unde să încep. Grecul îmi luase totalmente piuitul. Stăteam ca un prost şi mă uitam la el cum se bucură, zguduit de hohote de râs.

– Cum aţi ajuns la Kavala? m-a întrebat deodată.

– Ascultă, mă, m-ai băgat pân-acum în mama şi-acu mă iei cu dumneavoastră! Hai sictir, grec împuţit! şi-am izbucnit eu de data aceasta în râs.

– Grec împuţit, a repetat, amuzându-se, şi s-a asociat râsului meu.

– Eşti cu maşina? Unde ţi-i nevasta?

– Cu maşina, dar singur. Nu-s însurat.

Şi i-am povestit cum mă oprisem la Kavala să mănânc şi cum, plăcându-mi oraşul, hotărâsem să întrerup drumul.

– Atunci, hai sus, să-mi cunoşti soţia, băiatul... Gata, tragem obloanele, mi-am făcut, cu vitrina, suma pe ziua de azi, a zis, arătând spre tejghea, şi s-a dus să încuie uşa.

– Te rog să mă ierţi, am dat să mă scuz, zău dacă ştiu cum s-a întâmplat!

M-a întrerupt:

– Mortu' de la groapă nu se mai întoarce, degeaba îţi mai baţi gura! a zis şi a făcut un gest de surprindere, ca şi când ar fi ascultat ecoul cuvintelor sale. Vezi, a continuat, n-am uitat româneşte! Sergios Alexis e numele meu. Şi mi-a întins mâna, adăugând: Sergiu. Aşa-mi spuneau în România.

– Adrian Daneş, m-am prezentat, la rându-mi.

– N-am uitat româneşte, chiar dacă... De când ne-am repatriat, de aproape douăzeci de ani, doar cu taică-meu, Dumnezeu să-l ierte, mai schimbam câte-o vorbă româneşte. Ce eşti, Adrian, doctor? Sau inginer?

– Nu sunt nici una, nici alta, sunt scriitor.

Vânzătoarea se întorsese cu un poliţist în uniformă şi Sergios Alexis s-a dus să le deschidă. I-a spus din uşă ceva poliţistului şi, în timp ce vânzătoarea se strecura în magazin, a scos nişte bani din buzunar şi i-a dat o hârtie omului legii, pentru deranj.

Locuinţa se afla la etaj, deasupra magazinului. Urcând scările, Sergios mi-a spus că bloculeţul este al soţiei; îl primise ca zestre. Doamna Alexis, o iuşcă de femeie, veselă şi plină de temperament, a ascultat zâmbind explicaţiile soţului şi, după un schimb de cuvinte convenţionale, s-a dus să facă la bucătărie cafele. Cafeaua şi farfurioara cu dulceaţă, întovărăşite de paharul cu apă, limpede şi gustoasă, sunt în Grecia primele semne de ospitalitate şi de bun-venit. M-am aşezat într-un fotoliu şi Sergios, deschizând o uşă a bufetului-bar, m-a întrebat ce voiam să beau.

– Whisky, Martini, úzo, coniac, vin...

– Vin, am spus cu certitudinea că era abia începutul.

– Spriţ, ha? Atunci să aduc de la frigider o sticlă de vin şi sifonul. Ai văzut, şi grecii îndoaie vinul cu apă...

Eram într-un *living* mobilat cu gust, în afara celor câteva tablouri cu „natură moartă" penibile, cam în genul celor de pe strada Covaci, de la Consignaţia, dacă nu şi mai rău.

– Zi eşti scriitor... a remarcat el, revenind în cameră. În liceu... Nu ţi-am spus, sunt din Galaţi. Taică-meu... Eşti comunist, nu-i aşa?...

– Membru de partid...

– Te-n c... pe mă-ta, atunci! m-a înjurat, amuzându-se. Avem şi noi destui... Dar grecii fac mai întâi comerţ şi pe urmă politică! Şi nici pe asta n-o fac. Ei simpatizează cu câte un conducător de partid, cu câte un om politic despre care cred c-o să facă şi-o să dreagă, şi-o să fie mai bine. Ia gustă vinul! m-a îndemnat, turnându-mi în pahar.

L-am gustat, apoi am mai luat o înghiţitură şi am plimbat-o prin gură: era bun vinul, chiar foarte bun .

– Excelent! am zis.

– Tu cred că ştii că te afli în patria vinului grecesc!?

– Ştiu din legende. Dionysos şi toată povestea...

– Ei, dacă ştii din legende, află atunci că ăsta-i vin de Maronia!..

– În cazul ăsta, Ulise, bagă sifon, să nu păţesc ca nărodul ăla de Ciclop... am uitat cum îl cheamă...

În timp ce Sergios făcea şprizurile, doamna Alexis a adus cafelele, trei ceşcuţe ca nişte degetare, le-a pus pe măsuţa dintre fotolii şi canapea şi, arătând în direcţia mea, i-a zis soţului ceva în greceşte.

– Uite, am uitat să te-ntreb dacă ai fost la muzeul din oraş.

La recepţia campingului mă informaseră şi despre existenţa unui muzeu la Kavala, dar nu-l căutasem, fusesem în destule, eram sătul de arheologie.

– La muzeu n-am mai ajuns, am zis ca să nu-i jignesc. Dar de ce? am adăugat, simţind că întrebarea lor ascunde ceva – doamna Alexis venise în cameră cu întrebarea pe buze.

– O să ai o surpriză. Lângă Filipi... Ai auzit de Filipi?

– Oraşul lui Filip, probabil...

– Al lui... O să mergem şi la Filipi, nu-i prea departe, să vezi ruinele vechiului oraş, teatrul... Lângă Filipi a fost găsită o piatră de mormânt şi pe ea se vorbeşte despre Decebal. Piatra a fost pe mormântul romanului... ăla care i-a adus lui Traian capul lui Decebal. Acolo scrie o grămadă de lucruri, dar ăl de le-a scris – îţi dai seama, a fost tot un roman – mănâncă căcat! Că ei n-au putut să-l prindă pe Decebal. Decebal n-a fost prins viu de romani! Şi-a luat viaţa... De-aia şi-a luat viaţa, ca să nu cadă viu în mâinile lor! Eu mă cunosc cu domnul Papaulas, directorul muzeului, şi l-am rugat să pună alături şi o tăbliţă pe care să scrie adevărul adevărat.

Că Decebal s-a omorât, că n-a fost prins viu. Mi-a zis grecul că n-are voie... Că n-au voie să... Că n-are el voie.

Aici, Sergios s-a întrerupt şi i s-a adresat soţiei, ca şi când şi-ar fi adus aminte că trebuia să-i spună ceva. A urmat un scurt dialog şi el mi-a explicat:

– I-am zis nevestii că o să mergem diseară să mâncăm la Clubul nautic – o să vezi, o să-ţi placă – şi ea a spus că în cazul ăsta ar trebui să se ducă la coafor. Foarte bine, zic, du-te, ne descurcăm noi şi singuri aici!

Doamna Alexis aştepta zâmbind ca eu să aprob cele spuse de soţ, şi cum n-aveam nici un motiv să fiu împotrivă, am încuviinţat printr-un gest.

– OK! *Very good!* am adăugat.

Fusesem oarecum absent, continuând să mă gândesc la sensul, aparent contradictoriu, al lucrurilor, la faptul că despre muzeu, mai bine-zis despre Decebal, ea, doamna Alexis, ţinuse să-mi povestească. Pentru că, judecând după tablourile din casă, după proveniența şi ocupaţia lor, nu puteam crede că se omorau ei cu vizite la muzee.

– Eşti chiar bucureştean? Născut în Bucureşti? m-a întrebat Sergios când am rămas singuri.

– Nu, dar stabilit de mult în Bucureşti.

– Frumos!... A, şi voiam să-ţi spun... Când eram elev, m-am întrebat, într-o zi, ce fel de oameni or fi scriitorii. Şi, nu ştiu, n-am putut să... Nu mi-am putut închipui. În nici un fel. În mintea mea era că ei...

– Nici n-ar bea, nici n-ar mânca.

– Da, cam aşa ceva. Acuma ştiuuu!... Avem în Kavala un poet, Christos Lazaris... E cunoscut şi la Salonic, şi la Atena... toţi spun că-i foarte bun, că-i un poet mare... Aşa scriu şi ziarele... Băiatul meu, Spyridon... L-am botezat ca pe tata, Dumnezeu să-l ierte! Cu toate că socrul meu... Când am venit din România, gândul ne era să emigrăm în Argentina, unde maică-mea avea nişte rude bine aranjate. Grecii sunt ca evreii, răspândiţi pe toată faţa pământului. Numai că evreii sunt uniţi, iar grecii se mănâncă între ei ca şi câinii!

– Am auzit. Mi s-a vorbit despre asta. Aici suntem fraţi buni. Semănăm leit unii cu alţii. Şi chiar m-am gândit şi mi-am spus că de la greci s-au molipsit românii de dihonia asta. Pentru că invers

n-ar avea cum să fie. Nu noi am venit la greci, grecii au venit în România. Şi-au adus şi obiceiul. Lucrul bun nu se ia...

– O fi cum spui... Dar grecii aşa sunt. Fără să se certe între ei nu pot trăi. Aşa făceau şi-n România... Aşa-i în *diaspora*, în orice colonie de greci din lume. Uuuuu, ce-aş mai mânca nişte sarmale cu mămăligă! Dar nu din cauza asta, din cauza vrajbei dintre greci n-am emigrat în Argentina. Grecul care nu emigra nu era grec. Acum, lucrurile s-au schimbat. N-am emigrat că vărul lui taică-meu s-a ţinut de noi că nu şi nu, să rămânem în Kavala. Şi m-a luat să-l ajut în afacerea lui de export cu vinurile şi tutunul. M-am însurat cu fata asociatului său... Dar vorbeam de Lazaris... Băiatul are două cărţi de la el, cu autograf, că eu îi dau mereu vin... Cică pe datorie... Da' socotelile nu le-am făcut niciodată. Altceva voiam să spun. Lazaris stă tot timpul în cârciumă – artiştii, actorii au o tavernă a lor, o să te duc şi acolo – şi-i un curvar ce n-a văzut pământul! Că-i un bărbat înalt şi frumos, şi femeile mor după el. Da' poeziile lui nu sunt de dragoste. Ar avea unele din ele, cum mi-a explicat cineva, şi nişte... aşa...

– Aluzii..., am ales o expresie mai accesibilă.

– Da... N-am cum să-ţi traduc expresiile greceşti... Lazaris e şi pictor. Hai, poeziile au cuvinte... Cuvinte frumoase, mai deosebite... Tot găseşti un cuvânt-două care să-ţi placă... Da-n tablouri... E nimica. L-am întrebat într-o zi... ţi-am zis, el trece mereu pe la mine. Eu... îl stimez... Nici... o problemă... „Nu vă supăraţi, domnu' Lazaris, zic, de ce nu pictaţi şi nişte nuduri? Aş cumpăra şi eu unele." „Nudurile, domnule Alexis, zice, nu-s bune decât în pat." Ţi-am zis, e-un grec frumos şi înalt... Da', ia mai dă-l în p... mă-sii pe Lazaris ăsta! Uite ce-am găsit noi să vorbim, în loc să te-ntreb de România!

M-a tot întrebat, m-a întrebat întâi despre Galaţi, apoi am ieşit toţi trei în oraş şi, în timp ce ne găseam pe bulevardul de promenadă al cheiului, unde se plimba toată lumea bună a oraşului, Sergios mi-a comunicat că o să dorm la ei.

– Dar eu m-am instalat în camping...

– Nici nu vreau s-aud! Şi doar n-o să-ţi dau drumu' să pleci mâine! Stai trei-patru zile la noi... Dă-l dracului de Istanbul!... Ai spus că l-ai mai văzut!... Ce, ţi-i dor de turci?...

Ne-am plimbat pe digul portului; la capătul lui se afla Clubul nautic, un restaurant modern, de unde se vedeau întregul oraş co-

borând în amfiteatru spre mare, cartierul vechi, biserica Panagia, zidurile şi turnurile fortăreţei, ca un decor de teatru.

A doua zi am plecat cu maşina lui Sergios la anticul Amfipolis, la vreo cincizeci de kilometri de Kavala, în apropierea vărsării în mare a Strimonului (a Strumei de pe teritoriul Bulgariei). Aşezarea este socotită cea mai importantă colonie din Nord a atenienilor, punct de răscruce între Orient şi Occident – odată s-a şi chemat „Nouă drumuri". M-a dus nu pentru că ar fi fost ceva mai deosebit de văzut, ci pentru că avea acolo un prieten, proprietar de magazin cu de toate, şi am fost invitaţi la prânz de acesta.

Ne-am întors la Kavala şi, plecând cu toată familia spre Filipi, Sergios a oprit la muzeul Kavalei, pentru a-mi arăta piatra funerară despre care îmi vorbise. Era a comandantului roman Tiberius Claudius Maximus, împăunat *post-mortem* cu aşa-zisa capturare a marelui rege dac. Dar ceea ce a meritat, într-adevăr, să fie văzut a fost Filipi: ruinele oraşului lui Filip al II-lea compun o admirabilă privelişte arheologică. La teatrul antic îmi pregătiseră o surpriză: se juca „Aiax" de Sofocle, căci o secţiune a Teatrului Naţional al Greciei de Nord susţine, la Filipi, spectacole pe tot parcursul sezonului estival. În seara următoare, aveam să mă întâlnesc cu Euripide la teatrul antic de pe insula Thasos.

Întorşi acasă, am vrut să cobor o dată cu Maria şi Spyridon, dar Sergios m-a apucat de braţ, reţinându-mă. „Stai liniştit, că mai avem de mers undeva." Am înţeles că era o treabă de bărbaţi.

Ajunşi în preajma cheiului, a oprit la o tavernă – bodegă specific grecească – şi mi-a zis cu un aer misterios: „Hai să ţi-l prezint pe Lazaris..." Mi-a plăcut asta, mă gândisem să-l rog să-mi facă cunoştinţă cu poetul, dar îmi fusese teamă ca Sergios să nu se simtă ofensat, să nu-şi spună că societatea lui de negustori îmi displace.

Pe poet l-am aflat în cea de-a doua încăpere a localului, mai mică, mai intimă decât prima, la o masă lungă, într-un grup de prieteni. Un bărbat cu o faţă frumoasă, de o rară distincţie, brunet, cu trăsături mai curând slave, cu ochi mari, verzi, uşor molatici. După cele auzite de la Sergios, am bănuit că el trebuia să fie Lazaris. Mi-a fost prezentat primul; unul din comeseni era pictor, ceilalţi actori la teatrul oraşului.

Se făcuse zece, dar lucrurile se aflau abia la început, şi *úzo* era băut fără grabă. Patronul tavernei a venit aproape imediat

după noi. Sergios mi l-a prezentat şi pe el, şi din gestul pe care l-a făcut am înţeles că i-a comandat să aducă de toate, cei care se aflau la masă sunt invitaţii lui.

Christos Lazaris vorbea engleza, dar o rupea şi în franceză – pictorul lucrase câţiva ani în Italia... Alexis a ţinut să-i anunţe solemn că ne va servi ca interpret: „Ca să-nţeleagă toată lumea ce se vorbeşte", mi-a tradus. Şi, în curând, mi-am dat seama cât era de mândru de acest rol şi mai ales cât era de legat de ţara în care se născuse.

N-am băut bine păhărelul de *úzo*, şi chelnerii au deschis focul cu o mulţime de aperitive, *mezedes*. Numai ele singure puteau constitui o masă. Ceva în genul *zakuski*-lor ruseşti (o pluralitate, şi nu ce se înţelege la noi prin „zacuscă"). Am fost sfătuit să încep cu pescărie pané, *kalamarakia*, care se mănâncă împreună cu *tzadziki*, iaurt amestecat cu castravete verde tocat mărunt şi cu ulei de măsline. Am continuat cu *garides*, creveţi şi langustine, cărora le convine să li se adauge salate cu oţet; cu *latarmo salata*, un fel de maioneză cu peşte, stropită cu multă lămâie; *avgotaracho*, peşte afumat şi uscat, şi cu *lacaerdha*, ton ţinut în sare şi a cărui carne crudă are, împreună cu uleiul, o savoare delicioasă. S-a trecut apoi la *mezedes* din carne: *pasturmas*, o pastramă cu fum gros pe ea şi cu un gust subtil; chifteluţe, creier *à la grecque*, ficat prăjit cu ceapă şi tot felul de salate, inclusiv de *fasuli*.

S-a făcut o pauză şi au început întrebările. De tot felul, de la costul biletelor de autobuz şi chirii până la cele ştiute din ziarele lor. Şi, la un moment dat, unul dintre actori m-a întrebat dacă am auzit de Seferis. Traducându-mi şi aşteptându-mi răspunsul, Sergios s-a încruntat uşor ca şi cum i-ar fi fost teamă c-o să spun că n-am auzit.

– Ei, asta-i bună!... am zis, zâmbind fără să vreau. Ce-i, Sergios, n-am eu mutră de scriitor sau ce naiba dacă mă întreabă de un laureat al Premiului Nobel?! Spune-le că a fost tradus de mult în româneşte, aşa cum a fost tradus Kavafis... *Hristos răstignit a doua oară* a lui Kazantzakis a fost printre primele mele lecturi mai solide. Dar am şi eu o întrebare – am zis, după ce Sergios a terminat de tradus. O întrebare care nu-mi dă pace încă de la prima călătorie în Grecia. Sigur, am intrat în contact cu tot felul de oameni... Mă refer însă la intelectuali. De formaţie medie. Nu o dată am avut

ocazia să le vorbesc despre ce văzusem în Grecia, să le vorbesc de multe ori cu aprindere... Dar ei rămâneau impasibili. Este de mare mirare pentru mine această lipsă a sentimentului de mândrie pentru marile valori spirituale pe care strămoşii grecilor de astăzi le-au dat omenirii. A mândriei pentru trecutul dumneavoastră încărcat cu atâtea glorii, cu atâţia gânditori... mai bine-zis, cu atâtea constelaţii de gânditori! Cu atâtea legende şi mituri... Temele lor, se ştie, marea literatură n-a făcut altceva decât să le preia! Oare ce v-a distanţat în asemenea măsură de un trecut atât de luminos, de un trecut al tuturor artelor? De parcă trecutul acesta n-ar fi al dumneavoastră?

– O să-i răspund eu, l-a anunţat Lazaris pe Sergios. Şi a zis, rugându-l să traducă: Poate chiar acest trecut. Strălucirea lui. Prea marea lui strălucire. Căci ea estompează, ba chiar minimalizează viaţa spirituală a Greciei de azi.

Rămăsese până atunci tăcut şi oarecum absent, ca şi când ar fi dezaprobat curiozitatea prietenilor săi, învăluindu-mă, din când în când, cu o privire caldă, prin care ţinuse parcă să mă asigure că între mine şi el există ceva numai de noi ştiut. Era mai mult o detaşare decât o rezervă; deloc orgolioasă. Îmi devenise repede clar că el constituia personajul principal al obişnuiţilor tavernei, loc de întâlnire al lumii artistice a oraşului – toţi veneau să-l salute, să-i adreseze câteva vorbe. Lazaris distona şi prin ţinuta vestimentară, singurul în jeanşi şi cu o cămaşă mai fistichie.

Moda *neglijé*-ului o fi bună în Occident, dar nu şi în Grecia; ţinuta îngrijită este o stare de spirit la greci, un semn de demnitate, din demnitate se şi trage ea. Cămaşa albă a ţăranului va fi întotdeauna curată; pe orăşean îl întâlneşti cu haine bine călcate, cu pantofii lucind... Un mod de-a sfida sărăcia – orgoliul celor cu mijloace modeste.

– Bea! m-a îndemnat Lazaris, adresându-mi-se direct şi ridicând paharul. *Retzina* n-a făcut rău niciodată nimănui! De aceea este necunoscut alcoolismul la noi! Ori poate nu-ţi place gustul *retzinei?*

– Ba da! Asta-mi şi place – gustul ei uşor amărui.

– E răşina de pin, probabil că ştii, ea îi dă gustul ăsta specific. Dacă n-am folosi-o, vinul s-ar oţeti în condiţiile noastre. Pe căldură şi fără pivniţe. Căci a săpa în solul stâncos al Greciei este

o treabă şi foarte grea, şi foarte costisitoare. Şi atunci a fost găsită răşina de pin, care-l conservă şi-i dă această asprime bărbătească. Sigur, avem şi vinuri nerăşinoase, albe sau roşii, de Santorin, Tegeo, Cefalonia... vinuri de desert... Dar, uite-i! a zis, arătând spre cei trei muzicanţi care îşi făcuseră apariţia în încăpere.

Sergios i-a chemat, i-a angajat să ne cânte, şi am ştiut că scăpasem definitiv de întrebările convivilor; fusesem în tavernele din Plaka ateniană, şi am prevăzut ce avea să urmeze. Mâncarea şi băutura, cheful nu înseamnă nimic fără muzică, fără dans. Şi curând după ce muzicanţii au pornit cântecul, unul dintre actori s-a ridicat de la masă, a bătut din palme deasupra capului, a strigat „opa!" şi, în clipa următoare, s-a încins dansul.

Era un *syrto*, cum mi-a explicat Alexis – doar el şi Lazaris mai rămăseseră cu mine la masă–, cel mai vechi şi cel mai popular dans grecesc. Lent, cu mişcări precise şi studiate, el m-a uimit prin brusca transfigurare şi prin alura de meditaţie profundă, aproape de nepătruns, a dansatorilor. Se dansa cu braţele încolăcite, cu paşi mici, aproape pe loc. Feţele erau grave, singuratice, îndepărtate, dansatorii atenţi la nu ştiu ce secret, la nu ştiu ce ameninţare sau ce adevăr.

Au urmat dansuri nervoase, zvâcnite, tumultuoase, pline de bucurie până la delir. O dată epuizaţi, dansatorii treceau la mesele lor, şi cei care fuseseră până atunci spectatori le luau imediat locul. Nimeni n-a rămas pe de lături. Neparticiparea este de neconceput, o asemenea faptă ar fi tratată cu milă şi dispreţ.

Năduşisem şi simţeam dureri în picioare; am vrut să ies din joc, dar unul dintre actori m-a tras înapoi şi parcă, pentru a sublinia bucuria de-a mă vedea dansând împreună cu ei, a apucat faţa de masă, şi toate câte se aflau pe ea, farfurii, tacâmuri, pahare, au zburat pe podea. A fost semnalul. Dansul s-a destrămat o clipă şi fiecare a început să spargă ce-i cădea sub mână. E un lucru obişnuit şi nu se întâmplă numai o singură dată pe seară; chelnerii apar cu mături şi făraşe, şi dansul se reia, până la o nouă debordare a bucuriei.

Stabilisem cu Lazaris şi cu prietenul său, pictorul Panaychis, să mergem a doua zi pe insula Thasos; ştiam că voi avea ce auzi şi am luat radiocasetofonul cu mine, un aparat nu prea mare pe care îl puneam în maşină când plecam undeva; în felul acesta nu

riscam să-mi fie spartă maşina şi îl aveam tot timpul la dispoziţie. Când m-a văzut cu el în mână, Sergios s-a mirat:

– Ţi-e frică c-o să duci lipsă de muzică?!

– Nu, dragă, vreau să vă înregistrez, pe tine, pe Lazaris... N-ai idee ce rău îmi pare că nu l-am luat cu mine şi ieri.

– Aha! Stai că am nişte casete goale de-ale lui Spyridon, a zis şi s-a întors acasă.

Nu l-am oprit: n-aş fi vrut să şterg cele câteva casete pe care le luasem.

Când te afli în Grecia, o călătorie cu vaporul este aproape o obligaţie. O întârziere de-o oră n-are nici o importanţă, toate plecările şi sosirile sunt sărbători. Ţăranul are atitudinea unui senior, funcţionarul – ceva din ţinuta unui gentleman, marinarul – noblețea eroului... Un asemenea erou, căpitanul vasului, a venit să ne salute îndată ce ne-am aşezat la o masă a restaurantului de pe punte. Făcând prezentările, Lazaris mi-a explicat că erau rude prin alianţă (căpitanul ţinea o vară de-a poetului), şi a adăugat:

– Un cretan pripăşit pe la noi. De altfel, lucrul ăsta îl poţi cunoaşte imediat după numele lui cretan. Vechile nume greceşti, a continuat, au căpătat terminaţii specifice. Ele se termină, astăzi, în „poulos" sau „ides". Fiul lui... Domnul... *akis*, de nouă ori din zece vine din Creta. Alexis – s-a întrerupt Lazaris – ia aparatul şi pune-l în faţa noastră, că se-aude gălăgia de-afară! Ar trebui – mi s-a adresat – să-ţi iei un minicasetofon, au ieşit unele ceva mai mari ca un pachet de ţigări. Ai văzut, probabil... Vremea carneţelului a trecut. Ziariştii, scriitorii au în permanenţă asupra lor un minicasetofon din ăsta cu microfonul la haină, sub formă de nasture sau ac de cravată, prin care se realizează şi telecomanda – pornirea, oprirea, altele şi mai sofisticate pornesc când începe să se vorbească şi se opresc când se tace... Umblă, se duc, intră în vorbă, în cele mai diferite medii, în medii despre care intenţionează să scrie... Dar şi undeva la un *party*... Pune-l pe-un om în faţa unui microfon, aşa cum m-ai rugat tu, şi, gata, omul acela nu mai este el însuşi, ştii foarte bine! Când ajunge acasă, scoate caseta, lipeşte un număr sau o etichetă... Într-o zi s-ar putea să aibă nevoie de ele la o carte, cum singur ai zis. Profesionist... Nu mai stă nimeni azi să noteze cu pixul!... Iar dacă nu notezi, uiţi! Şi cât poţi nota?! Uite, aşa ceva cumpără-ţi!

– Ştiu, am zis, le-am văzut în vitrinele vest-germane, costă în jur de şase sute de mărci... N-am avut bani suficienţi.

– Banii, fir-ar să fie! Nu-mi prisosesc ei nici mie... N-ai întâlnit nici o ghicitoare la Kavala? Te vei însura cu o miliardară cumsecade, omule! În trei luni, în trei ani sau în trei secole... Şi toţi vor să se facă funcţionari. Ca să aibă o pensie la bătrâneţe. Şi atunci... Consecvent tradiţiei greceşti, favoritismul, *rousfeti*... La voi nu-i?

– Ei nu, pe dracu'!... Noi unde ne aflăm, nu în Balcani?!

– Aşa că alegătorul se duce la deputat şi, sub ameninţarea că-l va „înnegri" la următoarele alegeri, îi cere o slujbuliţă care să nu fie prea obositoare. Dar niciodată n-a fost vândut în Grecia de douăzeci de ori scheletul fratelui Hidalgo, cum se-ntâmplă în Mexic, sau craniul lui Voltaire când era copil... Femeia duce tot greul. Oricât de sărac ar fi grecul, cămaşa, hainele trebuie să fie întotdeauna curate! La noi, curăţenia este un fel de seminobleţe... Ea o întreţine, femeia. Pe un pământ în care apa şi banul, aşa cum zicea o vorbă, sunt mai rare decât lacrimile. Cine spune *căsătorie* spune *dotă*. Ascendenţii sunt obligaţi prin lege să le constituie o dotă descendenţilor, şi adesea fraţii mai mari trudesc toată viaţa lor pentru a căsători una, două, trei sau patru surori. „Câţi copii ai?" „Doi copii şi o fiică." Te-am auzit aseară întrebând de tradiţii... Sigur, cântecele, dansurile noastre fac parte din tradiţii. În cel mai mărunt sat, ele au însoţit evenimentele vieţii de toate zilele: nunţi, aniversări, înmormântări... Unele obiceiuri au dispărut total. Altele, din contră, subzistă în toată prospeţimea lor. S-au menţinut şi datorită eforturilor câtorva fanatici care au reuşit să reconstituie cu talent dansuri aproape pierdute. „De când am învăţat să cânt la *santuri* – spune Alexis Zorba –, am devenit alt om. Când sunt prost dispus sau sunt la strâmtoare, cânt la *santuri* şi mă simt mai uşor. În timp ce eu cânt, tu poţi să-mi vorbeşti – nu aud nimic. Şi chiar dacă aud, nu pot să vorbesc." Dansul este la noi ceea ce este corida în Spania. Sigur, sunt nenumărate feluri în care o tradiţie poate supravieţui într-o ţară. Ea se poate afirma prin ceremonii spectaculoase, cristalizând în jurul ei fervoarea populară, cum este corida. Dar ea poate, de asemenea, într-o manieră mai puţin vizibilă, să îndrume sufletul omenesc, să traducă gesturi şi obiceiuri, anodine în aparenţă, dar pline de sensuri

foarte vechi. Aşa sunt şi unele tradiţii la noi, mai mult secrete decât spectaculoase. Dar păzitoare ale unor moşteniri antice. Nu se dezvăluie, nu se livrează unui străin. Pentru a le sesiza, trebuie să duci viaţa grecilor înşişi. Sau să pleci în descoperirea acelor regiuni din Epir, Tracia, Macedonia, Creta... În acele sanctuare supravieţuiesc încă vestigiile unei istorii şi ale unei vieţi pe care mulţi o credeau pierdută. Cum vor evolua oare lucrurile? A apărut moda *buzuki*. De la folclor s-a trecut la muzica populară... Care nu este opera unui compozitor anonim şi colectiv, ci cântecele sunt scrise după un subiect la origine popular... Care, iată, s-au impus... S-au impus ca un climat, ca un registru sonor pentru o anumită Grecie postbelică. Toate tavernele, începând cu cele ale Atenei, sunt pline de muzica asta. A apărut şi *syrtaki*... la modă, şi el, astăzi. De fapt, un bastard. Asta şi-nseamnă el: „Micul *syrtos*"... Publicitatea strigătoare a devenit odioasă... Întrerupându-se, l-a oprit pe chelner, un băiat de vreo şaisprezece ani, care tocmai trecea, şi i-a cerut să ne aducă încă un rând de cafele.

Puştiul ne-a întrebat pe fiecare cum dorim să fie, dulce, neîndulcită, tare, potrivită sau slabă. După ce s-a îndepărtat de la masă, Lazaris a ţinut să mă lămurească:

– Fii sigur, o prepară în acelaşi ibric şi apoi botează fiecare ceşcuţă.

Insula, de o frumuseţe mitică, deborând de verde-argintiul pădurilor de măslini, se ivise de mult. Vaporul părea că abia înaintează, atât de liniştită şi calmă era marea, şi, în curând, am acostat în port. Cuvintele lui Lazaris înviau parcă trecutul plin de grandoare al Thasosului; meterezele de marmură veche, ruinele Acropolei, acoperite de arbori, ale teatrului, vestigiile vechiului port, sanctuarele centrului civic şi religios al oraşului antic se animau parcă, vechea putere a insulei, ca şi frumuseţea ei naturală de azi ai fi zis că sporeau sub cuvintele lui.

17

Dușul m-a reconfortat. A m deschis frigiderul plin c u tot felul de băuturi; până să mă hotărăsc, am desprins două cuburi din tăviță, le-am pus în pahar și am decis că Cinzano era cea mai potrivită pentru acea după-amiază. Turnând-o, am ascultat clinchetul cuburilor în pahar; nu mi-a displăcut melodia. Am făcut-o să răsune din nou și am ieșit pe balcon.

Era o zi cu cerul fără o scamă de nori, așa cum este mereu cerul de vară al Greciei; la picioare se desfășura întreaga perspectivă a golfului, cu o mare de un albastru catifelat. În stânga se vedea masivul „Turn alb", construit de venețieni, simbol al Salonicului, vechea capitală a glorioasei Macedonii și apoi a Imperiului Latin de Răsărit.

De fapt, „Turnul sângelui"... În el a fost închisă și masacrată elita Corpului de ieniceri, și cum o dată cu denumirea sa se perpetua și amintirea sinistrei fapte, turcii au ordonat să fie vopsit în alb. Și, iată, astăzi așa i se spune, „alb". Resentimentele însă au rămas. În spatele turnului începe platforma imensului Târg internațional, apoi orașul se continuă de-a lungul golfului, cu noile cartiere.

Căldura m-a alungat în cameră; am lăsat jaluzelele și, culcându-mă pe pat în așteptarea telefonului, am adormit. M-a trezit după vreo oră soneria acestuia. Era Sergios, și el a început c-o înjurătură, ca și când ar fi vrut să-mi amintească împrejurările în care ne cunoscuserăm.

– ...ai ajuns ministrul culturii? Sau ai jefuit vreo bancă? Altfel n-ai sta la „Mediterranean Palace"!

– Sunt în bani și te-aștept la Salonic, am spus, și, uitându-mă la ceas, mi-am dat seama că el nu mai avea cum să sosească în ziua aceea dacă nu voia să-l prindă noaptea pe drum.

– Dar nu înțeleg de ce nu vii la Kavala!? Urcă-te în mașină, și hai!

– Sunt c-un coleg, el a plecat spre Atena. M-am oprit la Salonic special să te văd.

Mi-a zis că o să vină, dar n-o să poată sta decât foarte puțin, pentru că soacră-sa și-a fracturat un picior; cel târziu la zece, se urcă în mașină și vine.

– În regulă. Înseamnă că eşti la Salonic pe la unu... Te-aştept la hotel. O iei şi pe Maria... am spus, ştiind cum îl ţine din scurt.

– Păi, dacă s-ar putea fără ea, aş sta eu mai mult... Îl iau şi pe Spyridon... Toată familia!...

De băiat, de Spyridon, uitasem, fir-ar să fie!...

Întârziasem cu aproape o oră la întâlnirea cu funcţionarul de la „Relaţia Italia" a Oficiului de turism; m-am îmbrăcat şi am coborât în grabă. Când am predat cheia recepţionerului, acesta m-a informat că are un plic pentru mine. Primul gând a fost că mi-l lăsaseră contrabandiştii lui Sabbatini. Nu era aşa, mi-l lăsase chiar funcţionarul spre care mă grăbeam. Conţinea itinerarul şi programul promis, şi se încheia: „Cu mii de mulţumiri, al dumneavoastră, Mihail Kostianos."

Holul mirosea şi mai intens a colonie scumpă; în locul liniştei de la prânz domnea un du-te-vino continuu, fotoliile şi canapelele erau ocupate, de părea că toţi pasagerii hotelului îşi dăduseră întâlnire acolo, şi în hol se desfăşura o sindrofie de nababi. Majoritatea erau oameni în vârstă, vorbeau nemţeşte sau englezeşte. Trecându-i în revistă, m-am întrebat ce dracu' căutam printre babalâcii din jur.

Am ieşit din hotel şi, maşinal, i-am aruncat o privire Lamborghinei aflate în *parking*-ul hotelului. Mafioţii lui Sabbatini aveau, desigur, un rând de chei; ea va dispărea într-o zi când nici n-o să mă aştept, va dispărea pentru o jumătate de oră... Atunci vor acţiona probabil şi poliţiştii... Lucrurile nu păreau prea complicate; totul era să nu intre la bănuială contrabandiştii că eu i-am vândut, şi voiam să cred că poliţia grecească nu mă va lăsa neprotejat după ce îşi va fi făcut treaba. Oricum, trebuia să fiu atent şi, ducându-mă să mă plimb prin oraş, am hotărât să-mi controlez cu discreţie spatele.

M-am oprit pe la vitrine, am făcut-o special, dar n-aş putea spune că am simţit că mi se ataşase vreo „coadă". Am văzut, în schimb, că, de la ultima călătorie în Grecia, preţurile se dublaseră, iar la produsele alimentare, la îmbrăcăminte chiar se triplaseră. Am rătăcit mai departe pe străzi. Magazinele deveniseră de mâna a doua, de mâna a doua erau şi cumpărătorii, adevăratul Salonic aici începea. Aici şi merita să fie priviţi oamenii, priviţi până în suflet, dacă voiai să afli câte ceva despre o ţară.

Spectacolul străzii poate fi înşelător, înşelător mai ales atunci când se desfăşoară în centrul opulent al cutărui sau cutărui oraş,

exteriorul poate părea, la un moment dat, accesibil, la îndemâna oricui, strălucirea poate aprinde imaginaţia. Cel mai greu de aflat este restul, acel rest închis în case, în birouri, în oameni.

Din loc în loc apăreau cafenele, şi din ele răzbătea în stradă cunoscuta ciripeală a grecilor, ca un zumzet continuu al unui roi de albine. Am intrat într-una din ele. Am trecut de la o masă la alta şi mi-am dat seama că jocul de table nu e doar un „joc de tâmpiţi". Chiar dacă la noi el constituia distracţia preferată a activiştilor de partid. Apoi am colindat în continuare pe străzi până când am ajuns pe chei, în partea în care ştiam că se găsesc tavernele cu specialităţi pescăreşti şi cântăreţi la *buzuki*.

La sfârşitul programului pe care mi-l făcuse, Kostianos mă anunţa că îmi rezervase pentru seara o masă la restaurantul hotelului, şi cum, după o sticlă cu vin, mă întorsesem cu sentimente mai bune, luând cheia de la recepţie, mi-am zis să arunc o privire prin restaurant şi, eventual, să beau un coniac. Iar ca să fiu sincer până la capăt, voi recunoaşte că dinspre restaurant răzbătea o melodie de dans care mi-a sugerat un ring şi tot restul.

N-am intrat bine şi m-a întâmpinat şeful de sală. I-am zis că mi-a fost reţinută o masă, i-am spus şi numele, omul s-a înclinat şi m-a rugat să-l urmez. Era, într-adevăr, aşa; pe cartonaşul introdus într-un suport nichelat scria: „Rezervat Adrian Daneş." I-am cerut un Metaxa high-ball. Nu s-a încruntat şi nici nu m-a întrebat de ce nu comand şi ceva de mâncare, cum se întâmpla la noi. E adevărat, paharul de Metaxa a costat cât o sticlă de coniac cumpărată de la magazin.

Optimismul meu fusese gratuit, m-am dezumflat de la prima privire – ringul era plin, orchestra părea foarte bună, dar peste tot aceleaşi mutre de acţionari boşorogiţi, ce veniseră să-şi cheltuiască dividendele sub cerul anticei Grecii. Şi, deodată, am zărit-o în mijlocul dansatorilor pe bruneta cu care mă întâlnisem la bancă. I-am zărit, mai bine-zis, părul negru ca tăciunele. Se afla cu spatele, dar am ştiut că numai ea putea fi.

O dată dansul încheiat, partenerul a dat s-o conducă la masă – la o masă care se afla nu departe de a mea – şi am avut senzaţia că pe ring păşeşte un chiparos imperial. Avea eleganţa staturii, mlădierea, graţia lui. Pantalonii albi îi subliniau calităţile corpului, bluza, rubinie, era menită mai mult să dezvăluie decât să acopere...

Dar ceea ce impresiona la ea erau ochii mari, stranii, stranii prin format, prin tăietură, prin genele lungi, recurbate, negri, de un negru intens, ca şi părul. Alungindu-se, parcă, la nesfârşit între arcadele bine conturate şi pometii uşor mongoloizi, dominau toată faţa. Un oval delicat şi strălucitor, măsliniu, cu o gură puternică şi nişte buze răsfrânte.

Când am văzut unde avea de gând să se aşeze, şi cum poziţia în care mă aflam nu era cea mai bună pentru a-i prinde privirea, am trecut cât mai nebăgat de seamă pe scaunul de alături. Dansatorii se întorseseră de pe ring, mişcarea la mese era aproape generală şi mi-am spus că mutarea asta a rămas neobservată, că întâmplarea a făcut să mă aflu faţă în faţă cu ea.

De parcă ar fi continuat o discuţie începută în timpul dansului şi întreruptă o dată cu el, a pornit să vorbească – mi s-a părut că englezeşte – de cum a luat loc, însoţind cuvintele cu gesturi mici, rotunde, graţioase. Din câte puteam să deduc, povestea o întâmplare, o întâmplare de care era detaşată, pentru că faţa ei rămânea rece şi neutră. Mai curând părea că explică ceva. Poate chiar acea întâmplare, împrejurările ei.

Bărbatul cu care era la masă o asculta tăcut, dar n-aş putea spune că murea de interes, cu toate că impresia asta ar fi vrut el să i-o lase. Avea în jur de patruzeci de ani, era bine clădit, chel ca o sticlă de lampă, un fel de Răzvan Theodorescu, dar cu o mustaţă mare pe care o tot strâmba, sugându-şi mereu dinţii cu limba; îi rămăsese, se vede, un rest de mâncare între măsele. Smoking alb, revere de mătase, papion grena dar el considera, se vede, că pe banii lui – şi după ceasul, bricheta, portţigaretul, toate de aur, inelul cu briliant, era clar că-i avea – îi era permis orice.

Cu ea se purta însă stângaci şi timid. Am dedus, astfel, că bruneta nu-i era nici soţie, nici amantă şi, probabil, nici „damă de consumaţie", ca să folosesc eufemismul burghez pentru târfele mai de lux. Chelnerul umpluse din nou paharele cu şampanie, întrerupând-o, zice-se, pentru a o îndemna să bea; bărbatul a încercat să-şi aşeze mâna peste a ei, dar bruneta şi-a retras-o printr-o eschivă abilă. Îl scotea din minţi, se vede, priveliştea sânilor ei, ochii îi alunecau mereu cu jind spre decolteul ca o vitrină al bluzei.

Fiind, aşadar, la prima întâlnire, ce putea să-i povestească bruneta atâta? Pentru că ea vorbea tot timpul. Ca şi când, medic

fiind şi găsindu-se cu un alt medic, ar fi ţinut să-i relateze acestuia, cu lux de amănunte, câteva cazuri pe care le întâlnise şi care prezentau un interes deosebit. Atât de deosebit, încât în clipa aceea nimic altceva n-ar mai fi existat pentru ea. Cum nu existau nici privirile mele. Nu insistente, dar, oricum, nişte priviri.

Cu toate că devenise clar că-mi pierdeam vremea degeaba, am mai comandat un Metaxa high-ball, decis să văd tot ceea ce se putea vedea, şi continuam să mă întreb dacă ei locuiesc la „Mediterranean Palace" şi, mai ales, dacă ea locuieşte în hotel. Ar fi însemnat încă o şansă de a o cunoaşte, cam chioară ce-i drept, dar o şansă. Era străină – eu de greci trebuia să mă păzesc –, o văzusem singură la bancă; cu individul de la masă, după toate aparenţele, n-avea nici în clin, nici în mânecă... Mă jur pe ce vreţi că aş fi preferat bruneta închipuitului de Fox.

N-au întârziat prea mult. În timp ce bărbatul era ocupat cu nota de plată, ea se juca, absentă, cu paharul, părând că se gândeşte la cele spuse până atunci, la cele ce avea încă de spus. S-au îndreptat apoi spre ieşire, dar nu spre cea care ducea în hotel, ci în stradă. Asta era, nu se întâmpla prima dată când îmi puneam pofta-n cui!

Obişnuit cu programul pe care mi-l făcusem la mare, m-am trezit încă înainte de şase. Am încercat să adorm din nou, dar n-am reuşit, şi cum nu-mi place să tândălesc în pat – ne petrecem şi aşa un sfert din viaţă în el, un sfert din viaţă suntem copii şi bătrâni, cu ce stăm la televizor de când avem atâtea canale... –, m-am sculat şi mi-am făcut un nes.

În zadar mi-am chinuit mintea să-i găsesc lui Spyridon un cadou printre lucrurile mele, singura soluţie era să-i cumpăr ceva din Salonic după ce mă voi fi inspirat din vitrine. Coborând însă cu Fox, să-l scot la plimbare, am aruncat o privire maşinii şi mi-am adus aminte că aveam în portbagaj, într-o mapă de plastic gen servietă, două exemplare din ultima carte; o mutasem, o dată cu lucrurile celelalte, din maşina mea în cea a lui Georgio. Le purtam după mine să le dau, în caz de ceva, cu dedicaţie, căci meseria de scriitor n-avea darul – despre ce se întâmplă azi să nu mai vorbim – de-a sugera nimănui beneficiul unor contraservicii. La un instalator te gândeai c-ar putea să-ţi desfunde chiuveta; un şofer ţi-ar putea meşteri ceva la maşină; de un medic ai nevoie când nici

nu te-aştepţi; un director îţi putea aranja o rudă în serviciu, un ministru... Da' cine să ajungă la el?!

După ce mă întorsesem din Grecia auzisem de la un fin cunoscător al culturii greceşti că basoreliefurile ce ornamentează Arcul de triumf al împăratului Galerius trebuie privite la primele ore ale dimineţii, căci razele soarelui abia ridicat le pun în chip deosebit în valoare. Monumentul nu era prea departe de hotel şi mi-am propus să mă plimb până acolo cu Fox.

Dimineaţa era plăcut răcoroasă; am luat-o pe Aristotelous, strada cu cele mai multe magazine din Salonic, aproape pustie la ora aceea, apoi pe bulevardul Egnatia. Arcul se află la capătul lui, în direcţia Târgului, înălţat acolo, pe fostul drum ce unea Roma de Bizanţ, pentru a glorifica victoria lui Galerius împotriva perşilor.

Elenistul avusese dreptate: figurile basoreliefurilor erau mai expresive, lumina piezişă dădea scenelor profunzime, le anima, parcă. Arcul însuşi, cu o impresionantă deschidere, în boltă de cărămidă, părea mai impunător, mai măreţ.

Înconjuram unul dintre masivele sale picioare, cu privirea ridicată spre basoreliefuri şi, deodată, dând colţul, m-am întâlnit cu ultimul om pe care m-aş fi gândit să-l văd acolo la acea oră a dimineţii – bruneta. Nu ştiu dacă am tresărit sau ce se vedea pe faţa mea în momentul acela, ştiu însă că privirile ei au căpătat un luciu ironic.

– Vorbiţi engleza, franceza... poate italiana, am abordat-o, vrând să-i arăt cât sunt de poliglot, şi m-am gândit cu părere de rău că nu luasem maşina cu mine – arăt irezistibil în Lamborghini, cu adevărat bărbat-de-bărbat.

Era în fusta de ţigancă; şi-a băgat mâinile în buzunare şi mi s-a adresat într-o franceză impecabilă, mirându-se:

– De unde ştiţi că basoreliefurile se cer privite la o asemenea oră?

– Aceeaşi întrebare v-aş putea-o pune şi eu!

– Dar eu sunt grecoaică! a zis, subliniind cuvintele printr-o mişcare graţioasă a umărului.

– Sunteţi grecoaică şi n-aţi văzut până acum Salonicul?

– Sunt grecoaică din Canada. Din părinţi greci... V-am întrebat, pentru că foarte puţini ştiu – chiar printre greci – la ce oră trebuie privite basoreliefurile, a mai zis şi a pornit mai departe, punând punct conversaţiei.

Intenţionasem tocmai s-o laud cât de frumos vorbeşte franceza, să-i fac apoi un nou compliment, altul, aş fi găsit eu ceva mai aparte să-i spun, dar ea, necunoscând bunele mele intenţii, a pierdut această ocazie. O tentativă de-a reînnoda conversaţia ar fi fost deplasată, cam asta şi voise să semnifice modul în care plecase, şi am hotărât să mă retrag strategic, pentru eventualitatea unei noi întâlniri.

Am întârziat, aşadar, atât cât ea să nu plece, apoi, ca şi când aş fi terminat de văzut tot ce era de văzut, l-am strigat pe Fox, am grăbit paşii în direcţia în care ştiam că se afla, şi i-am spus „la revedere" cu un zâmbet care ţinea loc de „mi-a făcut plăcere că v-am cunoscut".

– Măi pişăciosule – am găsit pe cine să dau vina –, dacă n-ar fi trebuit să te scot la copaci, aş fi venit cu maşina!

Ar fi putut să-mi răspundă că lângă uşa lifturilor era un anunţ ce glăsuia că hotelul pune la dispoziţia pasagerilor posesori de animale tineri şi tinere care să le scoată la aer, că trebuia să fi apelat la serviciile lor! N-a spus asta, a produs un „ham" scurt, gândindu-se probabil că mă referisem la micul dejun. Zi căţel, şi-ai zis tot. În coate, dar exact în coate îl durea de insuccesele mele.

Am luat-o înapoi pe Egnatia şi, cu senzaţia că eşecul era consecinţa comportării mele cumva inabile, am încercat să reconstitui cum se petrecuseră lucrurile. Întâlnirea fusese atât de neaşteptată, surprinderea atât de mare... M-am holbat, probabil, la ea... Şi cred că am şi privit-o tot timpul în ochi cu uimire şi admiraţie. Numai că ea ar fi trebuit să fie obişnuită cu asemenea nedezlipiri de priviri! Mă bucurasem de-o pleaşcă, şi n-a fost deloc.

Azi-noapte, chemând chelnerul la plată, îi cerusem, pentru că tot aveam să-i dau un bacşiş, să aducă de la bucătărie ceva de mâncare pentru căţel. Mă rugase să-l iert, că n-are voie să facă asta, dar poate comanda să i se servească în cameră o mâncare vitaminizată, pregătită după o reţetă a hotelului, cu mult mai gustoasă decât cele din conservele pentru câini, în care, prin forţa lucrurilor, există şi o substanţă conservantă, iar aceasta ar fi, după cum se vorbeşte, cancerigenă. Ca să nu trec drept un hain, nu avusesem încotro, acceptasem. Aşa că am căutat o locantă în care să ne punem amândoi stomacul la cale cu nişte *suvlachia*, cum li se spune aici frigăruilor. Altfel ieşeam cu Fox la covrigi.

O dată rezolvată problema, m-am întors la hotel şi, oprindu-mă la maşină, unde aparent totul era în bună regulă, am luat din portbagaj un exemplar al romanului, pentru a-i scrie lui Spyridon o dedicaţie. Curios, ca şi când ar fi ştiut că am la maşină o treabă de numai un minut sau două, Fox nu m-a urmat, ci s-a proţăpit pe trotuar, lângă uşa hotelului. „Stau la «Mediterranean Palace», să nu credeţi că sunt un căţel oarecare!" ar fi vrut el, parcă, să zică.

Când m-am apropiat, portarul a deschis larg uşa şi Fox, călcând popeşte, a intrat primul în hol. Nu i-am spus nimic, l-am lăsat să-şi facă mendrele; în fond, nu pricinuia nimănui nici un rău. Nevoia de importanţă e veche de când lumea, e primejdioasă doar când degenerează, când devine mitomanie.

Mi-am făcut un nes şi am ieşit să-l beau pe balcon. Soarele trecea în apă cu miriade de irizări; se anunţa o zi călduroasă, aş fi preferat de o mie de ori să stau pe plajă şi să mă îmbăiez în mare până spre prânz decât să umblu pe la biserici, făcând pe turistul, cum îmi ceruse Georgio. Mai ales că le ştiam, le văzusem cu deamănuntul. E drept, meritau revăzute, merita revăzută Marea rotondă Sf. Gheorghe... Şi, gândindu-mă la mozaicurile ei, capodopere ale artei bizantine, în ochi mi-a apărut bruneta în faţa unui sfânt pictat pe perete. Şi am ştiut ce urma să fac.

N-am mai aşteptat liftul; coborând în grabă pe scări, mi-am spus că, probabil, îmi suflase cineva mintea cu paiul în Grecia, pentru că acasă sunt mult mai perspicace. Urcat însă în maşină, când am auzit vocea de diacon a tobei de eşapament a Lamborghinei, m-am simţit pe dată în formă.

Marea rotondă se află în apropierea Arcului de triumf al lui Galerius; bruneta avusese timp s-o viziteze, aşa că am luat-o pe strada Aristotelous, care mă scotea, în linie dreaptă, la bazilica Sf. Dumitru. Pe drum, în prima piaţă după ce am trecut bulevardul Egnatia, am întâlnit o altă biserică, Panagia Halkeon, şi am oprit acolo.

Fluxul de turişti începuse, şi cum printre ei n-am aflat-o pe brunetă, iar biserica era mai puţin importantă din punct de vedere artistic, am pornit spre primul obiectiv. Parcarea era blocată de autocare şi maşini, şi am fost nevoit să stau la rând ca să pot intra în bazilică. Este cea mai mare şi una dintre cele mai vechi din

Salonic, ridicată în secolul al V-lea, cu superbe mozaicuri din epoca proto-bizantină, separate de zeci de coloane de marmură verde.

Din cauza mulţimii de turişti, nici nu se putea pune problema de-a o căuta pe brunetă, doar şansa mi-o putea scoate în cale. Nu mi-a scos-o. Aşa cum nu mi-a scos-o în cale nici la Sfânta Sofia, o palidă copie a celei din Istanbul, monument religios neegalat nu numai prin proporţii, ci mai ales prin spiritualitate, prin sugestia de perenitate pe care o degajă.

Am fost apoi la bisericile „Sfânta Fecioară nepictată de mâna omenească", Sf. Ecaterina, „Doisprezece apostoli", şi m-am întrebat ce-or spune oare în sinea lor sfinţii părinţi văzându-mă cum alerg prin biserici după o fustă. Dar de ce să spună, am zis, când chiar Sfânta Scriptură spune „să nu preacurveşti". Să nu *prea*! Evangheliştii au ştiut ei ce-au ştiut şi, prudenţi, au folosit un prefix. Şi pentru că îmi rămăsese doar Marea rotondă Sf. Gheorghe, m-am dus şi acolo. M-am dus mai mult pentru a revedea mozaicul decât a o afla pe cea pe care o căutam.

Ei bine, am găsit-o exact cum îmi apăruse ea în priviri – în faţa unui sfânt, în rugăciune. N-am stat să văd care anume, nu de sfinţi îmi era, mă aduseseră acolo lucruri mult mai lumeşti şi, pregătindumi cuvintele, m-am îndreptat spre brunetă. Ajunsesem foarte aproape; am dat să deschid gura, dar, chiar în clipa aceea, ca şi când m-ar fi văzut într-o oglindă retrovizoare, s-a întors cu un icnet ironic de râs, cu care ar fi vrut parcă să spună: „Deci m-ai găsit..."

– Bună ziua. Văd că ne-am întâlnit din nou!... s-a mirat cu o uşoară ironie.

Am renunţat la tot ce pregătisem şi am hotărât să iau taurul de coarne.

– V-am căutat... Aşa ne-am întâlnit, i-am declarat privind-o în faţă.

– Aşaaa! a făcut, ca şi când s-ar fi dumerit, şi a pornit spre ieşire. Ar fi avut mai mult farmec, ar fi fost mai captivant să mă fi lăsat să cred că a fost o nouă întâmplare... Ar fi avut ceva de predestinare, de inexorabil... Ieri, la bancă... Seara, la restaurant... Azi-dimineaţă, la Arcul lui Galerius... Iar acum, la Marea rotondă. Era mai interesant să fi fost şi de data aceasta jocul unei întâmplări...

– Să-mi pară rău că am fost sincer?

– Ha-ha! a râs maliţios. Sinceritatea e un lucru foarte scump la vedere!... Deci m-aţi căutat... Şi-acum ce urmează? Vă spun

eu... Urmează o declaraţie cam în genul „mi-ar face plăcere să mâncăm la prânz împreună"...

– V-am căutat pentru că este o bucurie să vă pot privi. Şi-n acest sens, da, e-adevărat, m-am gândit să vă invit pentru diseară, căci la prânz urmează să mă întâlnesc cu un prieten din Kavala care soseşte la Salonic în jurul orei unu. Însă la opt, dacă nu aveţi nimic împotrivă, o să vă aştept în faţa hotelului „Mediterranean Palace".

M-a privit o clipă cu ochii uşor dilataţi şi a vorbit, ca şi când s-ar fi hotărât brusc:

– O să vin.

– Vă mulţumesc. Numele meu este Adrian Daneş şi sunt român.

– Egina Solomos. Ştiam că sunteţi român.

– De unde ştiaţi?! m-am mirat.

– Foarte simplu: v-am văzut cînd aţi oprit maşina la bazilica Sf.. Dumitru. Dar vă rog să-mi spuneţi de ce-aţi venit la ora aceea matinală la Arcul lui Galerius? m-a întrebat cu o curiozitate abia stăpânită, de parcă răspunsul meu ar fi avut o anumită importanţă pentru ea.

– Mi-a spus o cunoştinţă, un bun cunoscător al Greciei antice şi, deopotrivă, al celei moderne, că este ora la care basoreliefurile sunt foarte bine puse în valoare de razele soarelui.

A clătinat uşor din cap în semn că s-a dumerit şi a adăugat, după cum mi s-a părut, cu scopul de-a disimula:

– Da, puţini ştiu asta.

– Am putea să bem o cafea... i-am propus, cu senzaţia că bruneta îmi scapă.

Pe faţă îi apăruse o asprime, o răceală, ca şi când s-ar fi detaşat, s-ar fi îndepărtat de mine, nu mai prezentam nici un interes pentru ea.

– Nu, vă mulţumesc, am nişte treburi. Am de rezolvat unele lucruri, a spus absentă.

– Să vă duc cu maşina...

N-am mai apucat să termin; s-a întors şi a plecat fără nici un cuvânt, fără să-mi spună măcar bună ziua, de parcă i-aş fi zis ceva care ar fi supărat-o.

Mi s-a părut curioasă această comportare, această schimbare neaşteptată în atitudinea ei. Un capriciu? Sau ce putea însemna? Rămăsesem locului; am urmărit-o cu privirea, spunându-mi că,

probabil, nu va veni la întâlnirea fixată şi i-am pronunţat în gând numele... Egina Solomos. Acelaşi nume de familie ca al marelui poet grec, Dionissos Solomos.

18

Se făcuse douăsprezece. Am parcat maşina în faţa hotelului şi, după ce am lăsat vorbă la recepţie unde pot fi găsit în cazul în care sunt căutat, am trecut în partea cealaltă a pieţei, la Oficiul de turism. Voiam să-i anunţ că renunţ la program, că am de gând să mă opresc unde-mi place şi să rămân pe un loc atât timp cât voi crede de cuviinţă. Aşa am călătorit până acum, aşa voi face şi de data aceasta. Rămânea de văzut doar dacă ei vor fi de acord.

Sabbatini îmi dăduse cinci „puncte de control", iar oraşele respective se regăseau şi în programul întocmit de Kostianos. Eu însă n-aveam de unde să ştiu dacă era o simplă coincidenţă sau nu, căci toate cinci se aflau pe un traseu de mare interes turistic. În felul acesta, reacţia celor de la „Relaţia Italia" ar fi fost de natură să-mi dezvăluie un lucru nu lipsit de importanţă: „punctul de control" îl constituia doar oraşul, sau şi un anumit hotel din oraş?

La acest interes „al jocului" se adăuga şi unul strict personal. Hotelurile somptuoase nu m-au atras niciodată, sunt ale unei lumi căreia nu-i aparţin şi care nu-mi aparţine. Ştiam cum arată opulenţa, avusesem ocazia s-o cunosc în câteva rânduri, şi consideram c-ar fi fost cea mai mare prostie să stau mai departe la tot felul de „Mediterranean Palace" numai ca să par ceea ce nu sunt şi astfel să arunc banii pe gârlă.

Ca să faci asta trebuie să te naşti cu ei gata adunaţi, adunaţi fără număr, sau să-i câştigi cu grămezile. Atunci, de ce să nu transform în drahme serviciile plătite de Sabbatini şi, cu ei la teşcherea, să nu mă simt bine şi în elementul meu, să nu trag seara maşina lângă un bungalov, şi să nu stau la aer până târziu, în tovărăşia unei sticluţe cu vin?! Şi dacă o fi să fie – vrabia ce să facă, mălai visează! – ca şi Egina să-mi ţină companie...

Aşa cum mă aşteptam, la biroul lui Kostianos se găsea un alt funcţionar; faţa lui prelungă mi s-a părut cunoscută. Nu-mi amin-

team unde-l văzusem, în holul hotelului, într-una dintre biserici sau pe stradă, fapt este că-l mai întâlnisem undeva.

I-am spus cine sunt şi că n-am de gând să accept servituţile unui program. În timp ce vorbeam, pe faţă i-a trecut un zâmbet ştiutor şi ironic.

– După câte înţeleg, aţi dori să vă rambursăm în drahme costul serviciilor achitate la Roma? De către domnul în locul căruia aţi venit?

– Cu Lamborghini... am pronunţat parola.

– Da, ştiu. Am văzut maşina parcată în faţa hotelului.

– Cred că cererea mea este absolut normală... Există vreun impediment?

– În principiu, nu există nici unul... Pierdem comisionul, trebuie să vorbesc cu directorul meu.

– Îmi pare rău... dar asta-i situaţia...

– Puteţi reveni în jurul orei două?

– Aş prefera două fără un sfert, nu mai târziu.

– Bine, vă aştept la două fără un sfert.

Individul ar fi putut să mă conducă la directorul oficiului sau să meargă singur la el şi să rezolve imediat situaţia... N-a făcut asta. Nu cumva n-a făcut-o pentru faptul că avea nevoie de un răspuns, de-o încuviinţare de altundeva? De la altcineva? Era singura explicaţie.

Când m-am întors la hotel, întreaga familie Alexis mă aştepta în hol. Sergios a alergat în întâmpinarea mea să mă îmbrăţişeze de parcă aş fi fost fratele bogat sosit din America. Ne-am sărutat cu toţii şi am urcat în cameră. Nu sosisem cu mâinile goale; le-am împărţit, pe rând, ce adusesem Mariei, lui Spyridon, care era acum un flăcău în toată puterea cuvântului, şi i-am turnat lui Alexis horincă. A gustat şi a recunoscut-o.

– Asta-i de-aia fainâ din Ardeal, ţucu-te-aş! şi m-a sărutat. Au şi grecii *tzikudia*, da' nu-i ca asta a noastră.

Se considera român – se referise cu aceşti termeni şi când fusesem la el. Întorcându-mă acasă, îi povestisem unui grec întâmplarea cu Alexis şi el îmi explicase că fenomenul este mai general: grecii care au trăit în *diaspora* se simt foarte legaţi de ţările în care au locuit o mai lungă perioadă de timp.

Dându-mi mălaiul, Harzoi, ţăranul de la care îl cumpărasem, mă prevenise să nu-l ţin în pungă de plastic, că „se încinge, face

şi gărgăriţe", şi cum nu găsisem pe moment în ce să-l pun, îl deşertasem într-o faţă de pernă. Aşa rămăsese, aşa îl şi adusesem, doar c-o băgasem într-o cutie de carton. Şi am ţinut să mă scuz.

– Ţi-am mai adus ceva... am spus, arătând spre cutie. Dar scuză, te rog, ambalajul. Am avut doar câteva zile la dispoziţie ca să mă pregătesc de plecare şi le-am făcut pe toate într-o grabă nebună.

– Telemea? s-a bucurat, uitându-se la cutie.

– Nu, nu-i telemea.

– Telemea n-ai adus?

– Adică, să vin cu telemea în ţara telemelei? Poate ai fi vrut să-ţi aduc şi măsline din România! am forţat puţin lucrurile ca să ies din situaţie. Mălai!... Să-ţi faci mămăligă!

– Ei, cu asta chiar m-ai dat gata! Hai să te pup!

M-a sărutat, s-a uitat la mălai şi, ridicându-se, a zis:

– Puteai să aduci şi-un kil-două de telemea...

– Ţi-am mai adus ceva... Da' tu eşti cu gândul tot la crăpelniţă, la telemea, aşa că nu-ţi mai dau nimic!

A început să râdă ca un copil. Am scos din şifonier discurile şi l-am anunţat că toate sunt cu muzică populară.

– Te-n cur pe mă-ta! s-a bucurat.

După ce mi-a tras înjurătura asta care însemna, la el, expresia unei înalte afecţiuni, a început să examineze fiecare copertă de disc, ca apoi să le treacă soţiei, care se înapoiase din baie, unde îşi îmbrăcase ia.

Îi venea cât se poate de bine. Adusesem pentru Lazaris două albume de artă, unul „Ţuculescu", celălalt „Brâncuşi", pe care le avusesem în bibliotecă. De ce nu s-or reedita asemenea lucrări, nu pot să pricep, că doar altceva nu prea avem cu ce ne lăuda. I le-am dat lui Sergios, rugându-l să-l îmbrăţişeze din partea mea pe poet şi i-am spus cum am vrut să trec din Bulgaria în Turcia, ca să mă opresc la el în drum spre Salonic.

– Să-ţi pun un disc, tu s-aduci nişte vin... N-am putut, am venit, ţi-am zis, c-un coleg... L-am dus la gară îndată după ce-am sosit la Salonic.

Sergios a propus să mergem la un restaurant al cărui patron îi era prieten. Ajungând în stradă, le-am explicat că am o treabă de un minut sau două la Oficiul de turism şi, scuzându-mă, am alergat într-acolo.

În locul funcţionarului cu care vorbisem l-am găsit pe Kostianos. Era la curent cu cererea mea şi mi-a făcut cunoscut că lucrurile s-au aranjat.

– O să vă reţinem un comision de rulaj... Dar care este mult mai mic decât comisionul pentru servicii.

– Bine, am zis, cu toate că nu înţelegeam ce rulaseră ei.

– Veniţi după ora şase sau mâine dimineaţă ca să vă încasaţi banii. Şi veţi primi şi o notă justificativă. Trebuie să-mi spuneţi doar când vreţi să plecaţi, ca să putem calcula costul hotelului şi celelalte.

Gândindu-mă la Egina, am stat o clipă pe gânduri.

– Mai dorm noaptea asta.

Restaurantul prietenului lui Sergios era o *drosia* (răcoare), o grădină pe malul mării. În timp ce ne ghiftuiam cu tot felul de bunătăţi, Sergios mi-a spus că avea de făcut un drum într-o comună, la vreo treizeci de kilometri de Salonic, unde locuia o mătuşă a Mariei pe care n-o văzuseră de mai multă vreme – tot au venit la Salonic –, şi m-au invitat să merg cu ei.

– Au casă mare, n-o să fie nici o problemă cu dormitul, sunt oameni bogaţi, au şi un restaurant. Diseară tragem un chef, cine ştie când o să ne mai vedem, Adrian! Iar de-acolo o să pleci la Atena, pentru că satul este pe vechea şosea.

Am hotărât să-i spun adevărul:

– Dragă Sergiule, îţi dai seama, aş merge cu plăcere, problema este că am cunoscut pe cineva...

– O gagică!...

– Ei, nu chiar o gagică... Dar cum tu mi-ai spus că n-o să stai decât câteva ore...

– Da, ne-am hotărât cu Maria după ce am vorbit amândoi la telefon...

– Problema, ţi-am spus, este că i-am fixat o întâlnire. Nu-i din Salonic, nu ştiu unde locuieşte, n-am cum să contramandez... Poate vin mâine... Poate vin chiar şi cu ea... Şi am zis în gândul meu: *Să dea Dumnezeu!*

Ne-am întors la hotel; îmi aduseseră un carton cu sticle de vin, altul cu renumitul coniac Metaxa. Când am dat să le transbordăm şi au văzut ce maşină am, au rămas de-a dreptul perplecşi. Le-am spus c-o primisem cadou în Italia şi ne-am luat rămas-bun. Mi-au amintit că mă aşteaptă a doua zi la mătuşa lor, în satul Ahtinos.

Fusese o zi excesiv de călduroasă; am mai făcut un duş şi, la ora opt, am coborât în faţa hotelului s-o aştept pe Egina. Capul îmi stătuse tot timpul la ea, eram aproape sigur că nu va veni. Cheiul de promenadă începuse să se anime, fiind ora la care grecii ies din case. Ziua, cei pe care îi întâlneşti pe străzi sunt în majoritate turişti, băştinaşii stau ascunşi ca în gaură de şarpe – ies o dată cu răcoarea înserării şi petrec până noaptea târziu; mă şi mir când au timp să mai doarmă. La Atena, între douăsprezece şi unu noaptea circulaţia de maşini e atât de intensă, încât ai impresia că oamenii se duc sau se întorc de la serviciu.

Şi, deodată, am văzut-o traversând strada. Era îmbrăcată într-o rochie vaporoasă; admirându-i ţinuta, m-am gândit că orice regină, actuală sau în devenire, ar trebui să ia lecţii de mers de la ea. I-am ieşit în întâmpinare. Când am ajuns foarte aproape, s-a oprit în poziţie de drepţi şi a spus cu intimitate şi chiar cu o anumită supuşenie:

– Am venit.

– Mă bucur. Mulţumesc.

– Îţi place cum arăt?

Întrebarea era provocatoare şi mai ales semnifica o răsturnare de atitudine. Nu ştiam ce să mai cred. Îmi propusese persoana a doua, doar nu era să fac pe scorţosul!

– O să fiu foarte sincer: îmi place. Mă crezi?

– Ha-ha! a făcut amuzată. M-am referit la rochia mea... N-am mai îmbrăcat-o de un an... Şi, cu un gest graţios, a prins fusta rochiei, privind-o cu încântare.

Se comporta ca şi când ne-am fi întâlnit nu o dată, ca şi când s-ar fi stabilit între noi o anumită intimitate, şi înclinam să cred că ea cocheta mai curând în virtutea unui plan decât datorită unei anumite stări sufleteşti.

– Te dezvăluie...

– Mă aşteptam la o banalitate... Dar n-ai spus-o.

– Îţi mulţumesc...

– Unde mergem? m-a întrebat şi m-a luat de braţ de parcă mi-ar fi zis: „Hai să sărim peste stadiul convenţiilor, că doar ştim amândoi că nu-i decât ipocrizie!“

– Asta tu hotărăşti! Dar, pentru că m-ai întrebat... Aş prefera undeva la aer.

– Şi eu m-am gândit... Bineînţeles, la aer. Probabil că vrei să dansăm!

Pe gustul meu ar fi fost o tavernă, dar dansul înseamnă apropiere, şi cum Egina imprimase şi o notă de intimitate...

– Nu-i suficient să vreau numai eu...

– OK! a zis şi a m pornit.

– Cunoşti bine Salonicul? am întrebat-o cu gândul de-a ajunge la ce mă interesa să aflu.

– Aproximativ. Dar mergem aici, pe chei. La vreo doisprezece kilometri de oraş... Ai fost la „Panorama"?

– Nu, n-am fost. Numele-i promiţător...

– E plin de restaurante şi localuri de noapte... Ar însemna să mergem cu maşina... Or, ţie îţi place să bei!

– Asta ţi-a şoptit cineva?

– Cioara mea, Rya. Aşa o cheamă.

– Şi ce ţi-a mai şoptit cioara ta, Rya? Ce ţi-a mai şoptit despre mine?

– Că-ţi plac femeile.

– Te-a minţit când ţi-a dat informaţia asta. Ca să-mi placă o femeie trebuie să simt pentru ea un impuls, să întrevăd posibilitatea unei comunicări... Dacă n-ai tresărit, restul nu este nimic. N-are nici un chichirez. E-o „hai să ne aflăm în treabă". Şi altceva ce ţi-a mai şoptit cioara ta, Rya?

– Că ştii să te pui într-o lumină favorabilă. Mi-a şoptit că, atunci când îţi place o femeie, te muţi de pe un scaun pe altul şi încerci dacă-ţi merge.

– Am făcut-o pentru bucuria de-a te privi... Dar tu păreai complet absentă... Erai atât de preocupată de tot ce-i spuneai domnului de la masă, de ceea ce voiai să-i spui, încât nimic altceva nu exista pentru tine!

– Ai o privire care insistă... Insistă fără să stăruie.

– Dar privirile noastre nici nu s-au întâlnit...

– Ba da, la Banca Greciei. Insistă prin intensitate.

– Mă refeream la restaurant... Aseară nu s-au întâlnit niciodată.

– Este adevărat. Dar eu ştiam privirea ta. Ştiam că există acolo, vizavi de masa mea. Într-un fel, mi-aduci aminte de fostul meu soţ.

– Asta cred că n-are de ce să mă bucure...

– Nu-nu, nu ca privire. M-am referit la siluetă. Şi apoi, n-am stat cu el decât trei luni şi ceva, şi-am divorţat.

– Uite, eu treaba asta n-o înţeleg... Atunci de ce te-ai mai măritat?

– Parcă ştii de ce te măriţi?! Eram studentă la Sorbona... Mariajul e-o formă de constrângere, o constrângere dură... N-am suportat-o...

– Unde ai stat în Canada? Ai făcut probabil liceul în limba franceză, pentru că vorbeşti aproape fără accent!

– Aşa este.

– Greceşte nu ştii?

– Cum să nu ştiu?!

– Te-am întrebat pentru că vorbeşti fără acel accent, n-ai acel „ze-ze" pe care îl au toţi grecii când vorbesc o limbă străină. Ce-ai terminat la Sorbona?

– N-am terminat. Am abandonat în anul trei... Filozofia. Nu-mi plăcea deloc ce se întâmpla cu mine. Studiul silit, examenele... La examene mi-i imaginam pe profesori stând pe closet, dar tot mă dominau. Obţinerea unei diplome... Mă depersonalizau toate acestea. Îmi era suficient ce acumulasem, de ce să mă supun atunci unei constrângeri?

– Am vrut să te-ntreb... Familia ta are ceva comun cu poetul Solomos?

– Care poet?! s-a mirat.

Era ca şi cum un român n-ar fi auzit de Vasile Alecsandri.

– Un mare poet grec...

– Cel care a luat Premiul Nobel?

– Nu, ăla-i Seferis.

– Cel cu Zorba...

– Cel cu Zorba-i Kazantzakis. Şi-i prozator, nu poet.

– Deci a existat un poet Solomos... Nu, aşa ceva n-am avut în familie. Cu ce te ocupi, Adrian? Ce profesie ai?

– Sunt scriitor, am mărturisit, zicându-mi că, în conjunctura respectivă, dă mai bine, decât avocat, mai romantic. Pomenisem de Solomos, de Seferis, de Kazantzakis...

– Interesant... Dar ce studii ai?

– Dreptul.

– Atunci de ce nu te-ai făcut avocat? De ce te-ai făcut scriitor?

Erau destul de naive întrebările ei, dar nota de interes, de curiozitate din voce, din mimica feţei mi s-a părut sinceră.

– Pentru că asta am simţit nevoia să fac.

– Prozator, sau poet, ca Solomos?

– Prozator.

– Poezie nu scrii? Ar fi şi mai interesant!...

– Îmi pare rău, nu.

– Nu-ţi place, sau de ce?

– Ba-mi place şi sunt un bun cititor de poezie.

– Şi vrei să spui că l-ai citit pe Solomos? L-au tradus românii pe Dionissos Solomos?

M-am oprit locului. Şi a fost nevoită să se oprească şi ea.

– Socrate simula ignoranţa... Dar asta pentru a descoperi adevărurile latente din el! Era o metodă, un „instrument al naşterii"... Nu joci corect!

– De ce? De ce nu joc corect? s-a aprins. Cine mi-a vorbit despre comunicare, nu tu? Eternul egocentrism masculin. El să simtă un impuls!... El să tresară!... El să întrevadă o posibilitate potenţială de comunicare!... Femeia nu trebuie să tresară... Ea nu trebuie să comunice... Ea trebuie doar să se culce!

– Să mergem! am chemat-o. Se uită lumea la noi.

– Nu cunosc de mult constrângerea asta!

Am reluat mersul, i-am spus că lucrurile au pornit de la insinuarea tendenţioasă precum că-i şoptise ei cioara, ca după aceea vorbele mele să se răsfrângă în ea ca imaginea unui băţ într-o apă. Nu mi-a răspuns. M-a rugat apoi să mergem, o vreme, tăcuţi. A fost răstimpul în care am răsucit-o pe toate feţele. Şi Egina n-avea puţine.

Am intrat într-un restaurant cu muzică de dans occidentală; şeful de sală ne-a ieşit în întâmpinare, dar Egina i-a spus în engleză că vrem să dansăm mai întâi, că o să ne alegem apoi o masă şi, luându-mă de braţ, ne-am îndreptat spre ring.

Orchestra cânta o cunoscută melodie rock; din mişcarea scurtă, zvâcnită cu care Egina a intrat pe ring am crezut că o să se dezlănţuie, că fiecare o să dansăm „pe cont propriu", dar, nu, a ridicat mâna în bine cunoscutul gest, arătând că voia să fie condusă.

Întotdeauna am fost de părere că dansul îţi vorbeşte cel mai bine despre cât temperament real are persoana pe care abia ai cunoscut-o, indiferent dacă ritmul este lent, ca de blues, sau

impetuos, îndrăcit, căci exhibarea pe ring e concupiscenţă vulgar afişată, băgată sub ochi, nu nerv. Egina îl avea – dansul era pentru ea nu numai mişcare, ci parcă un mod de a se exprima. Oricine ştie să dea cu piciorul în minge, asta nu înseamnă însă că-i şi fotbalist.

Buna dispoziţie îi revenise – sau poate nici nu şi-o pierduse? – îngâna melodia cu „tu-ti-ta-tu-ta", ceea ce întărea nota de intimitate cu care debutase întâlnirea şi, simţind nevoia să consolidez nota aceasta, să-i dau un caracter, un statut definitiv, am apropiat-o cu tandreţe de mine. Nu s-a împotrivit, ba aş spune că gesturile noastre s-au întâlnit, că s-au produs simultan, ca şi cum asta ar fi fost şi dorinţa, şi intenţia ei. Dar imediat s-a desprins şi, cercetându-mă cu o privire rece, a spus:

– Am impresia c-ai uitat că dansezi... Să mergem! Mi s-a făcut foame.

Mese libere erau suficiente. Ne-am ales una de două persoane. În momentul în care ne aşezam, a apărut chelnerul, ne-a zis bună seara în engleză şi, printr-un semn, ne-a invitat să consultăm listele care se aflau pe masă în mape de piele. Ca şi când ar fi vrut să mi-o ia înainte, Egina s-a grăbit să-i comande caviar şi şampanie.

– Taittinger! a precizat marca şampaniei. Aveţi Taittinger?

Gestul ei m-a surprins, nu mă aşteptam să fie o japiţă. Aşa cum se obişnuieşte, avusesem de gând s-o invit să-şi aleagă ce vrea şi, din acel moment, ea ar fi putut să comande tot ce dorea; când ieşi cu o femeie la restaurant în condiţiile în care o făcusem cu Egina, implicit îţi asumi şi asemenea riscuri. „Lamborghini, «Mediterranean Palace», umblă cu foxul sârmos după el... ia să-i pap eu ăstuia banii!" şi-a spus ea, probabil. Aşa procedase şi cu tipul de aseară, în seara aceea eram eu la rând...

Întâmplarea mi-a adus în minte o alta, aproape similară. Cunoscusem o proaspătă absolventă a Medicinei, care îşi făcea stagiul în spitalul la care lucra soţia unui prieten; îmi fusese prezentată la ei de Constantin şi Elena. Era cât se poate de atrăgătoare, dansasem de câteva ori şi, la sfârşitul unui dans, amicul mă ia la o parte şi-mi spune: „Măi, Adriane, n-ar fi cazul să te-nsori?" „Ar cam fi, da'..." „V-am urmărit, nu v-ar sta rău ca soţ şi soţie... Şi unde mai pui că taică-său e ştab... După cât se pare, se află în graţii şi merge-n sus." Mi-a zis ce fel de ştab era tatăl Doinei şi mi-a atras atenţia că nu mi-ar strica să am şi eu o pilă. „Să ai şi-un

spate... nu te-ar mai muşca atâţia." „Ce să-mi facă mie o pilă?... Să scrie în locul meu cărţile?... Mă muşcă? Să mă muşte, în plop nu dă nimeni cu pietre! M-aş simţi trist fără duşmani... Şi-apoi, uită-te la ea!... Petrică, unei femei frumoase – se ştie – bărbaţii nu-i permit luxul de-a rămâne cinstită!"

Întâlnindu-mă, în seara următoare, cu Doina, o dusesem la „Pescăruş". Chelnerul n-apucase să vină bine la masă şi ea s-a repezit să-i comande: „Mie mi-aduci Dubonnet şi icre de Manciuria." „N-avem de Manciuria, dar avem, dacă doriţi, icre negre." „Foarte bine, ne-aduci."

Mi-a trecut prin gând să cer *úzo* şi creveţi pentru a-i da peste nas; va pricepe, eram sigur, afrontul, dar n-am făcut-o.

– OK! am zis. Dar fii bună şi vezi ce mai putem mânca altceva. Eu cu şampania nu prea mă-mpac fie ea cât de renumită, o să beau un pahar la icre... Te-aş ruga să ceri pentru mine *retzina*. E gustul meu. Tu însă comandă-ţi ce vrei...

Egina nu se omora după pescărie, a ales biftec la tigaie şi, când am rămas singuri, mi-a spus că a fost în România.

– Acum doi ani, când mă întorceam din Rusia. Fusesem în Suedia, am luat-o prin Finlanda, am făcut Leningrad-Moscova-Kiev-Cernăuţi. Mânăstirile voastre din Nord sunt, într-adevăr, unice! Şi mi-au plăcut staţiunile de pe malul mării.

– Acum de unde vii?

– Din Turcia. Am fost în India... O să-ţi povestesc...

– Dar, de fapt, unde eşti stabilită?

– La Napoli, în Italia.

– Ooo, *vedi Napoli e poi mori!...*

– Pe dracu! a zis cu năduf.

– Şi ce faci la Napoli?

– Am fost şefa Casei de modă „Tatti".

– De casa „Battoli" ai auzit?

– Cum să nu?! E profilată pe *dessous*-uri.

– Poate o ştii pe Colette Pietraccini?

– Nu direct, dar sigur, am auzit...

– Ziceai că ai fost... S-a întâmplat ceva că nu mai eşti?

– Am considerat-o ca pe-o constrângere şi-am renunţat să mă mai ocup de ea.

– Şi-acum ce faci, unde lucrezi?

– Nu lucrez nicăieri. O să mă stabilesc, probabil, în Noua Zeelandă...

– Cum aşa? Dar ce faci?

– Mă descopăr... Mă privesc... Umblu prin lume, mă uit la alţii... Ca să mă pot vedea pe mine... Asta fac.

Vorbind, faţa i se luminase de o bucurie intensă, de o bucurie ce cred că n-am mai văzut să lumineze o faţă; ochii mari şi stranii priviseră parcă prin mine la ceva ştiut numai de ea. Irisul şi pupila se dilataseră ca sub imperiul unei puternice trăiri, dar care nu era o jubilare, ci mai curând expresia unei voinţe de a atinge un scop, poate chiar acea bucurie. Ochiul stâng era puţin saşiu, pupila deviată, aproape neobservabil, spre interior– remarcasem asta când ne întâlniserăm la Marea rotondă. Acum însă acest „defect" – dar care nu era deloc un defect, ba chiar aş spune că-i sporea frumuseţea ochilor, stranietatea, mai ales – se accentuase, pupila alunecându-i, parcă, şi mai mult spre interior.

– Sună bine... am spus. Dar sună puţin ca din carte. „Cunoaşte-te pe tine însuţi", asta...

M-a întrerupt printr-un gest abrupt.

– Dar eu încă nu ştiu cine sunt! a spus cu o voce excedată. Nu ştiu cine sunt cu adevărat!...

Şi vrea să afle bând şampanie, mâncând icre negre... tapând azi un bărbat, mâine altul...

– Nu vezi, a continuat aproape imediat, lumea a înnebunit dea binelea! A luat-o complet razna!...

– Nu e prima oară... Istoria...

– Da, numai că pe-atunci nu existau armele nucleare!... Bacteriologice... E debusolată... Înecată în drog şi alcool... Cuprinsă de furie sexuală... Agresată de tehnică... Stresată, traumatizată de competiţia de-a cumpăra în care-i băgată cu sila... Dar mai ales plină de ură! De violenţă! Uită-te peste tot în jurul tău! Cuvântul de ordine este *teroarea*! Nu numai cea a teroriştilor, ci şi a indivizilor, a tot felul de bande, de organizaţii, de grupări... De extremă stânga, de extremă dreapta... Religioase, mai ales. Atacuri şi răpiri... Eu ucid, tu ucizi, el ucide... Iată verbul cel mai conjugat! Cei care se erijează în conducători sunt incapabili şi dezorientaţi... O reflectare a stării din lume! Omul a fost dintotdeauna o simplă cifră statistică, dar niciodată ca astăzi! Omul e mai singur ca niciodată! Spre ce ne

îndreptăm? Spre neantul nuclear? Neantului sufletesc doar neantul nuclear îi poate urma!

Vorbise cu patimă, cu înverşunare; nu venisem acolo să discut politică, ştiam foarte bine ce se întâmplă pe planeta Pământ şi mi-am propus s-o scot pe nebăgate de seamă spre un alt subiect mai favorabil mie.

– Şi crezi c-o să scapi în Noua Zeelandă?

– Nu, dar e o altă lume acolo. Mai bună, mai blândă... pastorală aproape. Oamenii sunt mai curaţi, mai cinstiţi, mai temeinici, tehnicismul... Nu vezi, omul a devenit victima propriilor lui descoperiri! El a încetat să mai fie un subiect al istoriei! Tehnicismul, civilizaţia i-a alterat mai puţin pe zeelandezi. O să-mi găsesc un bărbat, un fermier... O să fac copii... Căci asta-i menirea primordială a unei femei! Prevăd, presimt, dar mă îndoiesc tot timpul c-o să fac asta. C-o să vreau asta, în cele din urmă. Probabil că da. Nu, încă nu ştiu.

Chelnerul a adus şampania, icrele negre, untul, pâinea prăjită, cum îi ceruse Egina; am profitat de pauza care se făcuse ca să schimb vorba şi am întrebat-o cât mai rămâne în Salonic.

– Nu mai rămân...

– Dacă pleci spre Atena, putem călători împreună...

– Plec spre Atena, dar nu putem călători împreună, a spus hotărât. Şi-apoi, şi eu sunt cu maşina.

– Foarte bine, mergem în tandem... Şi cum chelnerul tocmai turnase şampanie, am ridicat paharul, propunându-i să bem: Pentru acest tandem, Egina! Pentru această *călătorie* în tandem! m-am corectat, nuanţând.

– Nu, Adrian, ar însemna să mă supun unei constrângeri – constrângerii unui program comun. Dacă ne vom întâlni din nou... undeva pe drum... Pentru această reîntâlnire să bem!

În timp ce mâncam, mi-am zis că treaba asta cu constrângerea era o idee fixă la ea. Mariajul constituise o constrângere dură pe care n-a suportat-o, studiile universitare, examenele, obţinerea unei diplome, munca – alte constrângeri... Încerca ea să-şi găsească o linie proprie de viaţă? Avea ea o „filozofie" a ei? Fugea de constrângeri, constrângându-se cu şampanie şi caviar, ha-ha, am râs în sinea-mi.

– Adrian, aştepţi pe cineva? m-a întrebat deodată.

– Nu, da' de ce?

– Te-am văzut uitându-te de câteva ori spre intrare...

– Maşinal...

– Şi-aseară tot aşa ai făcut...

– Asta cine ţi-a spus? Cioara ta... Cum ai zis c-o cheamă?

– Rya.

– Pentru că tu nu ţi-ai aruncat nici măcar o clipă privirea în jur!

– Trebuie să ştii să vezi!... A izbucnit apoi în râs, amuzându-se ca de o glumă, şi a adăugat: Am ochi panoramici!...

– Ca format, într-adevăr... N-am mai văzut asemenea ochi. Şi nu mă refer doar la format.... E-o bucurie să te pot privi...

– Pentru bucuria asta mi-ai propus un program comun? Mă trimiţi dracului, nu?

– Eşti deconcertantă.

– Sunt obositoare... Asta-i vrut să spui.

Am rămas tăcut. Nu eram deloc mulţumit de mine, îmi simţeam capul ca înfundat cu ziare, nu găsisem de la bun început calea spre ea... Şi asta poate şi pentru faptul că Egina îmi plăcea foarte mult. Apoi, privind-o, am avut un moment de luciditate, m-am chemat la ordine şi am hotărât s-o las baltă şi să-mi văd de treburile mele; seara era, oricum, un eşec.

Am mâncat spunându-ne, din când în când, lucruri convenţionale şi, la un moment dat, am remarcat la una din mese, un prea departe de-a noastră, un bărbat singur pe care îl mai văzusem şi aseară, şi tot singur, la restaurantul hotelului. Un brunet de tip meridional, cu o mustăcioară subţire ca o aţă pe vârful buzei de sus, o mustăcioară à la Clark Gable, o mutră de mafiot sadea.

Când alergasem pe la biserici după Egina, avusesem grijă să-mi controlez mereu spatele; atenţia nu-mi slăbise nici câtă vreme fusesem prin oraş sau la restaurant cu familia Alexis, dar nu sesizasem nici o „coadă“ în spatele meu. Poliţiştii greci, mi-am zis, folosesc probabil metoda „în scară“, cu mai multe maşini. Comunicau prin radio, dispuneau, cum era şi normal, de mijloace rafinate de urmărire. Ca nu cumva contrabandiştii să sesizeze că li se pregăteşte o cursă. Dacă nu era o simplă întâmplare, atunci tipul cu mustăcioară era, se vede, unul dintre oamenii lui Sabbatini. Să-i fie de bine, agenţii Interpolului îi reperaseră cu siguranţă!

– Adrian, ce-ai gândit despre mine când m-ai văzut aseară la „Mediterranean Palace“?

– Că eşti ca un chiparos în mişcare. Într-un dans grecesc ai fi, cred, ca o flacără!...

– Ha, ha! Eu altceva te-am întrebat!...

– Întâi am zis că eşti soţia acelui gentleman căruia îi rămăsese între dinţi un rest de mâncare.

A început să râdă cu poftă.

– Are un iaht ancorat în port... A venit după pietre. Se poartă, tu pesemne nu ştii, e la modă să ai pe marginea piscinei sau în parc o antichitate-două... Şi? Şi când ţi-ai dat seama că nu-i sunt soţie, ţi-ai zis, c-am fost agăţată...

– De ce agăţată? Sunt „n" moduri de a cunoaşte pe cineva... Arăţi a incoruptibilă...

– Ha-ha! Ţi-am spus, am fost în India... M-a chemat Armand, fostul meu soţ. E discipolul unui *guru*, un fost profesor de filozofie pe care l-a finanţat să-şi deschidă un „centru de meditaţie"... Poate ai auzit de Centrul de meditaţie din Poona... S-a scris despre el. Un oraş cu peste un milion de locuitori, la sud-est de Bombay. Nu-i singurul, pentru că discipolii profesorului au deschis asemenea „centre de meditaţie" în Franţa, în Statele Unite, în Canada... În Elveţia, în Danemarca, în Belgia...

– „Centre de meditaţie", în ce sens?

– O să-ţi povestesc îndată. Armand.... Părinţii săi au murit într-un accident de maşină când el avea opt ani şi, la majorat, a intrat în posesia unei averi de multe zeci de milioane de franci. Plasată în imobile. Veniturile din chirii fuseseră reinvestite... Aşa că a avut de unde să-l finanţeze pe profesor. Pentru că reşedinţa „centrului" e într-un parc superb, cu cascade de apă, vile de locuit, săli enorme de meditaţie, unde sute de prozeliţi urmează în permanenţă un stagiu de purificare... Grădina este feerică!

– Ce sunt ăştia, yoghini?

– Ca să devii yoghin nu-i deloc simplu! Un yoghin trece prin lungi exerciţii... De câţiva ani. Prin ascetism, privaţiuni... Or, stagiul profesorului este foarte rapid. Purificarea în „ashram", cum se cheamă „centrul", începe prin spălarea spiritului de obsesii sexuale în cursul unor şedinţe de defulare, al unor scene de beatitudine şi de delir sexual. Pentru descoperirea personalităţii, zice profesorul.

– Cum vine asta? A depersonalizării, vrei să spui!... Sunt, desigur, goi...

– Evident. Despuirea presupunând dezbrăcarea de prejudecăţi. De prejudecăţi în primul rând sexuale. Dar fără paturi, totul se petrece pe jos. Învăţătura, noua religie a profesorului, se bazează sau, mai bine-zis, răspunde unui principiu foarte simplu: deoarece lumea are o nevoie devorantă de înţelepciune, pe care n-o poate obţine din cauza spiritului ei practicist, a preocupărilor de fiecare zi, a lipsei de timp, el îi propune eliberarea, descătuşarea de ignoranţă, de angoasă, de teamă şi nelinişte fără studii speciale şi efort. Şi, mai ales, fără întârziere.

– Am văzut ceva asemănător pe un feribot invadat de membrii unei secte, dar nu în cadrul unui ritual anume. Se împreunau pe rând, exhibându-se cu impudoare animalică, pe podea...

– Elevii profesorului nu sunt nişte vântură-lume. Nişte vagabonzi fără căpătâi. Majoritatea sunt tineri, din familii foarte bune, în căutarea unei credinţe, a unui ideal. Ce se-ntâmplă azi îi nemulţumeşte profund. Ipocrizia părinţilor... Ipocrizia societăţii, de fapt... Totul este fals, denaturat, sloganurile – mincinoase... Elevii profesorului sunt convinşi – aşa mi-a vorbit şi Armand – că maestrul este legat, că este mandatarul forţelor cosmice, şi doar simpla lui apropiere de tine te transformă în iniţiat. Că n-ai nevoie de ani lungi de ascetism pentru a dobândi iluminarea...

– Dar asta-i o poveste de mii de ani cu... forţele cosmice. Cu aşa-zisul *magnetism animal... De planetarum influx...* Şi te-a dus şi pe tine la el?

– Pentru asta m-a şi chemat. Îi vorbise despre mine... Ca să-i devii elev trebuie să plăteşti o taxă de opt sute de dolari pentru două săptămâni, cât ţine cursul. După-amiază, elevii îngrijesc parcul, mătură, spală sălile de meditaţie, traduc şi multiplică lecţiile la computer – în douăzeci şi ceva de limbi... Îndată ce-ai intrat în „ashram", trebuie să îmbraci un fel de cămaşă de noapte din pânză aspră, oranj, pe care o cumperi de la magazinul acestuia... Este singura ţinută admisă. Şi mai există o interdicţie. Cea mai severă. Maestrul suferă de astm şi nimeni n-are voie să se parfumeze sau să-şi dea cu deodorant. Controlul este foarte riguros, executat de câteva discipole acerbe, şi cei care nu se supun sunt imediat excluşi. Şi-n prezenţa lui n-ai voie să strănuţi.

– Asta, de ce?

– Cred că este vorba de-a nu perturba atmosfera de transă. După şedinţele „de spălare a spiritului de obsesii sexuale", elevii

se adună într-o sală enormă şi profesorul le vorbeşte despre noua sa religie, despre calea de-a ajunge la înţelepciune.

– Calea rapidă...

– Le vorbeşte o oră şi ceva, într-o linişte mormântală. Cu o voce profundă, dar blândă...

– Şi-n special persuasivă. Am asistat, printr-o întâmplare, la o asemenea, să-i zic, şedinţă. Şedinţă de hipnotism în masă într-o societate a *high-life*-ului vest-german. Pretext, de fapt, pentru un liberalism erotic de care, altfel, s-ar fi jenat. Aveau scuza aflării sub transă, a eliberării de voinţă... Da, povesteşte...

– Profesorul citează texte sfinte din toate religiile, din mari filozofi, face apel la Hristos, la Buddha, la fizica nucleară, la teoria relativităţii a lui Einstein, la Sartre... Dar ceea ce impresionează este sunetul vocii...

– O voce cosmică...

– Ai vrut să povestesc...

– Da, scuză-mă...

– Înainte de apusul soarelui, după aproape o oră de dans, de dans frenetic, elevii se culcă pe mozaicul unei săli enorme şi încearcă să nu se gândească la nimic. Este momentul „Kundalini". În care ei repetă în minte cuvintele profesorului: „Supunerea este înţelepciune, rezistenţa este prostie." „Rezolvându-ţi toate problemele sexuale – le rezolvi pe toate celelalte." „Sexul înseamnă împerechere, împerecherea – rugăciune, rugăciunea – extaz, numai aşa te poţi ilumina."

– Şi te-ai iluminat?

– Ar fi însemnat să mă supun unei constrângeri! Mai ales că Armand îmi ceruse să mă culc cu el după ce mă voi fi culcat cu profesorul... Şi toată povestea cu forţele cosmice care ar trece astfel în mine. Să mă recăsătoresc cu el şi să mă stabilesc în „ashram".

– Să faci o droaie de copii, iar el să se simtă nespus de fericit când îl vor striga „tăticule!"... I se aprinseseră ochii lui *guru*... Cu toate că el are parte, acolo, de bucăţelele cele mai bune. Fragede sunt toate, rămâne doar să aleagă....

– Nu, a rămas nemulţumit. Stătea într-un fotoliu – singura mobilă din cameră –, îmbrăcat într-o mantie albă, alb-strălucitoare, înconjurat de cei mai apropiaţi discipoli. I-am fost adusă şi aşezată în faţă. Mi-a vorbit aproape o jumătate de oră, blând şi

persuasiv, cum ai spus, despre ceea ce eu ştiam de fapt: că lumea este astăzi un deşert emoţional. Cu o voce parcă solară... Şi, la sfârşit, mi-a atins fruntea cu o cutiuţă rotundă din fildeş în care suna ceva. „Bunul meu fiu – i s-a adresat lui Armand –, ia-o şi pregăteşte-o să mă asculte cu sufletul în tăcere."

– Te detaşaseşi ironic de el...

– Dar multe mai ştii! Şi acum, sitmate domn, a zis, cu o voce schimbată, vă rog să nu uitaţi pentru ce-aţi venit! Căci tu, Adrian, m-ai invitat aici nu numai pentru bucuria de-a mă privi!... M-ai invitat ca să dansezi cu mine... Şi cum ai să plăteşti o masă... o masă cu şampanie şi caviar, o să mă inviţi, desigur, şi în camera ta de la hotel!... a adăugat cu un zâmbet maliţios.

– Cred c-ar trebui să plecăm, am spus. Ar fi cel mai bun lucru.

M-a privit o clipă cu ochii uşor dilataţi, pupila ochiului stâng s-a deplasat uşor spre interior, şi m-a aprobat printr-o mişcare a capului.

– Da, şi eu cred asta. Poţi să chemi chelnerul. Dacă ai fi vrut doar să mă priveşti, dacă m-ai fi invitat doar pentru bucuria de-a mă privi, cum îţi place să spui, m-ai fi invitat la Parcul de distracţii din Târg sau la o tavernă...

– Dar tu ai venit îmbrăcată în rochia asta...

– Pentru că ştiam ce-ai să vrei. Şi ce dacă am venit îmbrăcată aşa? Puteam să mergem foarte bine şi la o tavernă!... Dar nu mai are rost să discutăm. Iar în cazul în care stai mai prost cu banii, pot să contribui şi eu.. nu te jena. M-am gândit însă că, din moment ce locuieşti la „Mediterranean Palace"...

Venise chelnerul; aflând despre ce este vorba, a vrut să se retragă pentru a reveni cu nota pe o farfurioară, sau într-o mapă, aşa cum se obişnuieşte în localurile cu pretenţii, dar nu l-am lăsat, i-am spus că mă grăbesc şi i-am cerut să mi-o facă pe loc.

– Şampania şi caviarul, eu le-am comandat, a zis, deschizându-şi poşeta, aşa că lasă-mă, te rog, să contribui cu ceva...

M-am făcut că n-am auzit-o, am plătit şi m-am ridicat de la masă, spunându-mi că era mai bine că se sfârşise aşa.

19

Parcursesem de la Ahtinos vreo treizeci de kilometri şi, deodată, am văzut oprit pe acostamentul şoselei un Citroën bej, ca acela al Eginei, o maşină micuţă în care se urcase, aseară, după ce o condusesem în Piaţa Aristotelous. Merseserăm tot drumul tăcuţi, dar, la despărţire, în pofida hotărârii pe care o luasem, îi propusesem să ne revedem la Atena, peste trei zile. Nu acceptase, şi iat-o stând jos, rezemată de un copac şi cântând la chitară.

Întâmplarea era cât se poate de curioasă, mai ales prin faptul că ea n-avea ce căuta pe această şosea. Normal ar fi fost ca de la Salonic să fi luat-o pe autostrada care tăia drumul prin Agathoupolis, de-a lungul golfului, şi nu să facă kilometri în plus, prin Gefira-Alexandria. Taxa care se percepea pentru folosirea autostrăzii nu putea constitui în nici un caz un motiv... Atunci?

Am oprit în spatele Citroënului şi am coborît din maşină. Nu mi-a aruncat nici o privire; continua să cânte la chitară, îngânând o melodie de muzică „pop".

– Ce faci, Egina, aici? am dat drumul întrebării care mă sâcâia.

– Nu vezi ce fac? Asta fac: te-aştept! a zis, cu o uşoară tristeţe pe buze.

– Îmi place ce spui... Dar nu pot să cred. De ce n-ai luat-o pe autostradă?

– Ce să văd pe autostradă, asfaltul? Dar ce cauţi tu pe-aici? m-a întrebat ca şi când m-ar fi luat la rost.

– Am fost invitat de prietenul din Kavala la nişte rude de-ale sale din satul Ahtinos. De la Katerini vei fi obligată să mergi pe autostradă!... Atunci, de ce n-ai luat-o pe autostradă de la bun început?

– Am fost cu gândul la tine... Şi-am urmat vechiul drum.

– E de-a dreptul feeric! Poate mai adaugi ceva... Ceva care să sune mai bine...

– Am fost cu gândul la tine şi am urmat vechiul drum, a repetat, privindu-mă deschis, cu ochii lipsiţi de minciună. Şi mie mi se pare ciudat... Mi se pare ciudat, pentru că am ştiut că ne vom întâlni. Uite, am pană la roata din spate. Iar rezerva e şi ea în pană. Sigur, aş fi putut opri un automobilist... a continuat ca pentru sine şi parcă urmărind nişte gânduri. L-aş fi putut ruga să anunţe

ELPA... s-a referit ea la Automobil Clubul din Grecia. N-am făcut asta. Am luat chitara, m-am aşezat aici şi-mi aruncam privirile spre şosea... Am zis s-o las pe Rya să mai zboare puţin... Şi a făcut un semn cu capul spre spate. Rya a fost doar un pretext...

Pe câmpul semănat cu bumbac, o mulţime de ciori croncăneau dizarmonic; am crezut că-i vorba de-o asociaţie şi că Rya nu-i decât o invenţie. Am vrut s-o întreb ce i-a mai spus cioara, dar Egina m-a oprit.

– Vrei să-ţi fac cunoştinţă cu ea? Hai, dă-mi mâna!...

Aşezată acolo, lângă copac, umerii Eginei mi s-au părut şi mai fragili, feminitatea ei şi mai provocatoare... Am ajutat-o să se ridice; Egina a dus mâinile la gură şi, făcându-le pâlnie, a strigat: „Ryaaa!" Am crezut că ea continuă jocul. Da' de unde! O cioară s-a desprins dintre suratele ei de pe câmp, s-a îndreptat, în zbor liniştit, spre noi şi s-a aşezat pe mâna pe care Egina i-a întins-o în întâmpinare. Să vezi şi să nu crezi!

– Rya! i s-a adresat Egina. Şi, arătând spre mine, m-a prezentat: Adrian, *mon ami*. OK?

Cioara, o cioară ca toate ciorile – şi mărturisesc că era prima cioară pe care o vedeam de aproape –, nu mai mare decât un porumbel, şi-a dat peste cap ochii albi, total inexpresivi, n-a manifestat nici un interes pentru mine şi, spunându-i : *„Allez!"*, Egina i-a dat drumul să zboare.

– Ei?

– După cum văd, în Franţa, până şi ciorile vorbesc franţuzeşte! Ba-s chiar poliglote!

– E canadiană, nu franţuzoaică! a precizat Egina, râzând. O am de când eram de zece ani. Foxterierul tău o să moară într-o zi şi-o să-ţi pară rău după el... O să suferi!... Ceea ce n-o să se întâmple la mine cu Rya. O cioară trăieşte în jur de o sută cincizeci de ani!

– Şi n-ai pierdut-o niciodată? N-a zburat?...

– Niciodată. N-ai văzut? Vine imediat cum o chem! Adrian, aş zice să iei roţile şi să le faci la un *service* din Katerini. Nu cred că sunt mai mult de douăzeci de kilometri până-n oraş... Aşa ar fi cel mai rapid.

– Bine, dar cum poţi să pleci la drum cu rezerva în pană?! m-am mirat, nevenindu-mi, parcă, să cred că toate se brodiseră parcă anume să ne revedem.

– M-am gândit s-o fac la un *service* în Salonic şi am uitat.

– Şi de când stai aici?

– De vreo jumătate de oră. Să-ţi dau cricul ca să scoţi roata.

În drum spre Katerini, am răsucit lucrurile pe toate feţele şi mi-am spus că reîntâlnirea cu Egina avea ceva necurat. De la construirea porţiunii de autostradă prin Agathoupolis, şoseaua pe care ne aflam era folosită doar de localnici şi de automobilişti care veneau din Iugoslavia, prin Belgrad-Skopje, şi nu voiau să intre în Salonic. Şi astfel, prezenţa Eginei pe acea şosea nu era cu nimic justificată, iar tot ce îmi spusese ea nu putea fi decât o poveste.

Înainte de-a pleca de la Salonic, mă dusesem în oraş să mănânc şi, mai ales, să-mi cumpăr o pereche de ochelari de soare ultimul răsunet, cu rame subţiri şi lentile polaroid, pe care îi văzusem într-o vitrină în după-amiaza sosirii. Preţul era cât se poate de piperat, nu mă îndurasem să dau atâţia bani, dar inima îmi rămăsese la ei. O dată încasate drahmele de la Oficiul de turism şi cum dispăruse şi perspectiva de-a călători în compania Eginei, situaţia se schimbase şi eu îmi spusesem că, întors în ţară, în Lamborghini şi cu ochelarii aceia pe nas, voi fi de-a dreptul „mortal" – sau *cool*, cum se spune acum; o s-o pun în fund pe Ortansa, o şi vedeam cum cade pe spate. Să nu-mi spuneţi că nu vă gândiţi şi la treburi din astea când vă cumpăraţi ceva care vă prinde, că n-o să vă cred!

Deplasându-mă, încercasem să depistez un eventual urmăritor, dar nu sesizasem nimic. Aşa cum nu sesizasem vreo „coadă" nici pe şosea. Nici pe drumul până la Ahtinos şi nici după ce mă despărţisem de soţii Alexis şi de rudele lor. Aşa că mi-am pus întrebarea dacă Egina nu-mi fusese în mod special destinată. Mai calc eu în strâchini, dar nici chiar aşa!...

La Banca Greciei venise în urma mea. Nu eu o găsisem pe ea, ci ea mă „găsise" pe mine. La Arcul lui Galerius, lucrurile se petrecuseră la fel. Şi pentru a-şi justifica prezenţa acolo, la acea oră a dimineţii, se mirase de unde ştiu eu când trebuie privite basoreliefurile Arcului. Aşa mă acroşase. Inteligent construit. Inteligent şi jocul. Adică nu de la prima întâlnire.

La restaurantul hotelului îmi fusese rezervată o masă... Şi, prin urmare, se aşteptase să vin. Semne de întrebare ridica doar reîntâlnirea la Marea rotondă. Aici, într-adevăr, lucrurile se complicau. Se complicau şi nu prea. Reîntâlnirea aceea semăna, într-un fel, cu cea

de pe şosea. Presupunând că fusesem urmărit – şi, bineînţeles, fusesem, chiar dacă nu sesizasem–, Egina a putut fi plasată acolo, aşa cum a fost plasată şi pe şosea.

Atunci de ce toată povestea de-aseară, de la restaurant? De ce avusese nevoie să mă sondeze cu Solomos, simulând ignoranţa? De ce a adus în discuţie o anumită stare a lumii occidentale? Pentru ce a avut nevoie de povestea cu„Centrul de meditaţie" despre care a citit, desigur, în vreo revistă? Şi de ce, mai ales, trucul cu şampania şi icrele negre?

Un scenariu! Altceva nu putea fi! Fuga ei de „constrângere" şi tot cântecul despre părinţi şi fostul ei soţ asta erau – un scenariu. Iar îmbuibatul cu care fusese la masă, Citroënul cu număr de Franţa, cu număr de Paris, cioara şi toate celelalte – recuzita.

Problema care se punea într-adevăr era alta – problema de a şti pe cine reprezenta ea! Mi-o plasase Interpolul drept „înger păzitor"? Sau mi-o plasaseră traficanţii ca o măsură de siguranţă? Să mă descoasă... Ori dracu' ştie în ce scop! Pentru că, evident, contrabandiştii lui Sabbatini nu puteau fi nişte amatori, cum încercase Georgio să-mi lase impresia. Nişte contrabandişti la primul lor caz, ci o reţea ce dispunea, desigur, de tot felul de mijloace tehnice rafinate, sofisticate. Poate chiar mai rafinate şi mai sofisticate decât ale poliţiştilor greci. Suma oferită de Sabbatini pentru acest drum arăta, ea însăşi, cât de valoroasă era „marfa" care urma să fie introdusă în maşină şi pe care urma s-o transport. Iar cei care trafichează asemenea mărfuri îşi iau şi măsurile de siguranţă adecvate.

Ceea ce mă contraria la Egina era că se comportase de parcă ar fi încercat să-mi dezvăluie rolul pe care îl juca. Îmi spusese că ştia că sunt român, că mă văzuse oprind maşina la bazilica Sf. Dumitru, şi nu înţelegeam de ce o făcuse. Pentru că normal ar fi fost ca ea să-mi fi ascuns că-mi cunoştea naţionalitatea! Şi chiar să se fi prefăcut surprinsă aflând-o! Mai ales în cazul în care îmi fusese plasată de contrabandişti.

Apoi, ea fusese aceea care evidenţiase întâlnirile noastre „întâmplătoare". Ea îmi şi atrăsese atenţia asupra lor! De ce? Ca să-mi ia „cu prăjina înainte"? Greu de crezut. Dimpotrivă, ar fi avut toate motivele să le treacă sub tăcere. Cu atât mai mult cu cât nimic nu arătase ca ea să mă fi remarcat.

Şi, pe deasupra, mă întrebase de ce mă uit mereu spre intrare. Că aşa făcusem şi la restaurantul hotelului. Şi îmi dăduse de înţeles că are un neobişnuit spirit de observaţie... „Trebuie să ştii să vezi", spusese. Or, dacă juca un asemenea rol... Chiar plasată de poliţişti, şi încă nu s-ar fi cuvenit să-mi spună toate acestea!

N-a fost nevoie să bâjbâi prin Katerini, am găsit un *service* chiar la intrarea în oraş. Le-am spus despre ce era vorba, mi-au dat un om şi m-au invitat să beau o Coca-Cola sau o cafea la una dintre măsuţele cu umbrelă. Am refuzat – voiam să văd cu propriii mei ochi de ce natură erau penele celor două roţi.

Nu se chinuiau cu levierele, ca în atelierele primitive de la noi, aveau aparate de depresare a anvelopei de pe jantă. Treaba s-a desfăşurat rapid. Meseriaşul a scos cu un cleşte din primul cauciuc, apoi şi din celălalt câte un cui. Erau vechi, ruginite, cu capetele tocite... Nu, nu puteau fi pene înadins făcute, simulate. Cu toate că dracu' mai ştie ce-i astăzi posibil şi ce nu!

Avusesem odată o pană de cauciuc la primul meu drum în R.F. Germania; pusesem rezerva şi mă oprisem la un *service* să fac pana. Omul la care nimerisem era un tip închis şi, după ce-a scos camera din cauciuc, a aruncat-o cât colo. Am priceput despre ce era vorba abia când a venit cu o cameră nouă.

– Păi, ce faci, domnule? m-am răţoit la el. Camera mea are doar un singur petec!

M-a privit mirat.

– Da, zic, după ce i-am spus ceva în gând, de ce nu-mi vulcanizezi camera mea, care-i încă foarte bună, şi-mi pui o cameră nouă?

– Mă iertaţi, eu vă pot vulcaniza camera, dar vă costă cam tot atât cât o cameră nouă... Iar o cameră nouă – e-o cameră nouă! Un petec ar putea ceda la căldură...

I-am spus să-mi pună camera nouă, dar nu le-am lăsat camera „veche", o cameră Michelin, moale ca o mănuşă.

În timp ce-l asistam pe grec, l-am întrebat de unde aş putea telefona în Italia, de exemplu. Mi-a zis că la două străzi mai încolo exista un oficiu poştal. Aşa că, îndată ce-am rezolvat treaba cu roţile de la maşina Eginei, m-am înfiinţat la acel oficiu şi, după câteva minute, sunând-o la birou pe Colette, vorbeam cu ea.

– Telefonez din Grecia, am informat-o, sunt aici cu o delegaţie de scriitori, am profitat de faptul că-i o delegaţie oficială şi că vameşii noştri vor fi, prin urmare, mai puţin exigenţi, aşa că am luat cu mine un tablou, tabloul pe care urma să ţi-l aduc în septembrie... Nu-ţi spun despre ce este vorba, vreau să-ţi fac o surpriză. OK?

– Oooo, îţi mulţumesc foarte mult! Chiar că m-ai făcut curioasă...

– O să rămân vreo zece zile în Grecia. Când o să am un moment liber, o să-l bag într-un colet, împreună cu o altă surpriză, şi-o să ţi-l expediez din Atena. Vorbesc dintr-un oraş, Katerini, puţin mai la sud de Salonic. Dar, spune-mi, Colette, ai auzit de una Egina Solomos?

– Nu, a negat după un moment de tăcere în care, se vede, încercase să-şi amintească. Ce-i cu ea?

– Susţine c-ar fi fost şefa Casei de modă „Tatti".

– Nu ştiu. E-o cucerire de-a ta făcută în Grecia?

– E cucerirca unui confrate.

Când m-am întors, Egina pusese de cafea pe un aragaz de voiaj. Era utilată cu de toate. Cu de toate, ca să-mi arunce praf în ochi? Bineînţeles. I-am spus că îmi pare rău, sunt nevoit s-o refuz; dacă mai beau o cafea, risc să mă prefac în rachetă.

M-am apucat să-i montez roata şi am auzit-o întrebându-mă:

– Ce planuri ai? Ce traseu ţi-ai făcut? Unde ai de gând să mergi?

– La Volos.

– Asta, de ce?

Ştiam eu de ce – aşa îmi ceruse Sabbatini... Şi nu era exclus să fi ştiut şi ea.

– Cum, de ce? Să văd Volosul. E la douăzeci de kilometri de autostradă... uite ce căldură s-a pus! Ne bălăcim în mare... Acum e de stat în apă, nu-i altceva de făcut! Vedem, spre seară, oraşul... Iar mâine dimineaţă pornim spre Delfi-Eleusis... Elefsis, cum îi spuneţi voi. Iar seara dormim la Atena.

– Ai auzit de Meteora?

– Am auzit, dar n-am mai avut bani să ajung şi acolo.

– Adrian, lasă-mă să-ţi fac eu traseul... Stai să iau harta!

În timp ce desfăcea harta pe capota Citroënului, am adus două sticluţe de Coca-Cola şi Egina mi-a arătat drumul pe care urma să-l

parcurgem. Nu era lung, vreo sută de kilometri pe autostradă până la oraşul Larissa, iar de-acolo încă aproape o sută spre interiorul, spre centrul continental al Greciei.

– În regulă. Şi avem tot timpul să ne întoarcem şi să dormim la Volos.

– Dar e un oraş oarecare!... N-ai ce să vezi...

Am rămas tăcut.

– Dacă ţii atât de mult, îl vezi la întoarcere. Ai să te-ntorci pe autostradă!...

– Nu ne înapoiem prin Larissa?

– Nu. N-ar avea sens. Uite – mi-a arătat pe hartă – am face şaptezeci de kilometri în plus. De ce? Ca să ajungem din nou la autostradă? Când putem merge prin Trikala-Kardisa până la Lamia. Ai fost în Pelopones?

– Am fost, l-am făcut cu de-amănuntul. Dar la Epidaur, la Olimpia, la Corint, la Patras m-aş duce oricând, i-am răspuns şi pentru că cele două oraşe îmi fuseseră date de Sabbatini ca etape obligatorii.

Egina mergea în faţă. Privind cum saltă de spate caroseria Citroënului, pe o suspensie tipică acestei mărci de maşină, mi-a venit în minte italianul pletos după care mă luasem să ajung la Milano...

20

Colette îmi trimisese, tot aşa, o invitaţie şi o mie de dolari, expediindu-mi, în acelaşi timp, o scrisoare în care îmi propunea să ne întâlnim la Torino, unde avea nişte treburi de rezolvat, ca după aceea să mergem împreună în Elveţia. Acolo, la Interlakon, ne cunoscuserăm. Bagajele erau gata de la prânz, doar să le încarc în maşină, aşa că spre seară am făcut o comandă cu Napoli.

N-a durat prea mult şi i-am auzit vocea pronunţând un „alo" agasat, iritat, ca şi când s-ar fi aşteptat s-o sune cineva care o sâcâia.

– Cine te bate la cap, fetiţo, cine te pisează cu telefoane? Alerg să te scap!

– Ooo, Adrian, chiar aveam de gând să te sun, să te întreb ce se întâmplă că nu dai nici un semn!

– Uite, am dat, sunt gata de drum. Mai mergi la Torino?

– Nu, nu, s-a grăbit să nege, treaba cu Torino a căzut, vino încoace! Adrian, sunt într-o stare tâmpită, mă domină o neliniște, o teamă ca de ceva iminent, presimt că sunt în pericol, a zis cu o voce care trăda suferința. Ești singurul...

– Cum asta? Ce-nseamnă că presimți un pericol? am întrebat, mirându-mă, în sinea mea, de ceea ce auzisem – era un om echilibrat.

– Nu știu, n-am, ca să spun așa, un motiv, însă eu presimt ca iminentă o întâmplare nefastă, fatală, și aș vrea să fii lângă mine cât mai repede cu putință.

– Bagajele sunt făcute, mă gândeam să plec mâine dimineață, dar voi pleca chiar în seara aceasta, m-am grăbit s-o asigur, bucurându-mă că pot să fac ceva pentru ea.

– Ooo, Adrian, îți mulțumesc foarte mult!

Eram la volan, și când să cuplez maneta schimbătorului de viteze, mi-am adus aminte de hârtia cu avizul Muzeului Național de Artă, necesară la Vamă pentru cele două tablouri de Sabin Bălașa, în sensul că nu erau considerate – dar vor fi! – valori de patrimoniu, ca în cazul celui executat de Țuculescu și luat în Grecia. Am deschis repede pașaportul, crezând că pusesem hârtia între paginile lui. Nu, nu era. Ei, cum să mă întorc eu din drum?!... Aduce ghinion, cine nu știe?! Dacă te duceai, să zicem, după carne, nu era nici o problemă, tot n-o găseai! Dar să te întorci când pleci într-o asemenea călătorie?!... Am căutat în protofel, în buzunare, în cutia bordului mașinii... doar-doar. Fir-ar ea de hârtie!... Ei, cum de-am uitat-o tocmai pe ea? Nu puteam pricepe, n-aveam un răspuns.

Am scos din cutia bordului *Semnătura astrală*, o cărțulie, o broșură cât se poate de instructivă, tipărită între cele două războaie mondiale de Editura Biroului Psihic din Bârlad. Aveam de făcut mii de kilometri printre străini... Am deschis-o la capitolul „Situații aducătoare de ghinion", căutând alineatul „Întoarcere din drum", am găsit:

„Dacă nu puteți și nu puteți, dacă nu puteți în nici un chip să evitați o asemenea situație și e musai să vă întoarceți din drum, înainte de-a introduce cheia în broască, așezați-vă cu spatele la ușă – ceea ce înseamnă că vă întoarceți cu spatele la ghinion – și aplecați-vă până când privirea va întâlni, printre picioarele desfăcute, pragul de jos. Uitați-vă o clipă la el. Cu asta puteți

considera că ghinionul a fost *oarecum* înlăturat. Dar *nu pe deplin.* Fiţi deci cu băgare de seamă la tot ce întreprindeţi, faceţi, spuneţi sau cunoaşteţi – bărbat ori femeie – pe acel drum din care aţi fost nevoit să vă întoarceţi!"

Am procedat întocmai şi am luat de pe masă hârtia cu pricina, fir-ar ea de hârtie!

De la Triest până la Veneţia, mai bine-zis până la Mestre, mersesem pe autostradă; dar ca să scap de aglomeraţie, de la Mestre spre Padova o luasem pe *strade statale* – termenul italian pentru şoselele naţionale. Păguboasă socoteală: treci printr-o mulţime de orăşele, unde pierzi nu numai timp, dar consumi şi benzină în plus. Într-un orăşel ca acesta, mă pomenisem în faţă cu un Citroën, o maşină micuţă şi caraghioasă, cu număr de Milano, şi hotărâsem să mă ţin după ea, ca să nu mai am probleme cu indicatoarele de direcţie.

Din pricina pletelor blonde, nu reuşisem să-mi dau seama dacă la volan era un băiat sau o fată, dar sesizasem că respectiva sau respectivul încerca să scape de mine. Şi asta în special când intram în vreun orăşel. Văzând că nu-i mergea, se enervase şi oprise îndată după ce ieşisem din Vicenza. Voisem să cobor, să-mi cer scuze, să-i explic situaţia, dar mi-o luase înainte.

– Ce vrei? Ce vrei? mă luase la rost şi, crezând că nu înţeleg italieneşte, se ajutase prin gesturi.

– Mii de scuze, spusesem, merg la Milano...

–Aaa, Milano!... mă întrerupsese, luminându-se. Foarte bine!

Şi se urcase în maşină.

Mă ţinusem mai departe după el; devenise amabil, iar când treceam prin localităţi, se uita mereu în oglinda retrovizoare, ca să se asigure că nu m-a pierdut. Numai că se scursese aproape o oră şi nu mai intram în Verona. La un moment dat, simţind că ceva nu este în ordine, devenisem mai atent şi, în scurt timp, reperasem o săgeată indicatoare din care reieşea că eram pe drumul ce ducea la Modena. Oprisem şi, controlând harta, constatasem că tânărul mă pusese să fac, doar ca să se amuze, vreo şaptezeci de kilometri într-o direcţie cu totul greşită.

Aşadar, înapoi pe autostradă. Unde am găsit două şiruri de maşini întinzându-se pe mai bine de un kilometru, aşezate la rând

pentru preluarea tichetului. Ia-le italienilor autostrăzile, şi cred că economia lor se va prăbuşi în câteva săptămâni. Construite ca rezultat al exploziei automobilistice, ca şi al dorinţei de a atrage cât mai mulţi turişti străini, ele au devenit un factor primordial al vieţii din întreaga peninsulă; aproape optzeci la sută din transportul de mărfuri se face pe autostrăzi. De aici însă o poluare intensă, ce poate fi observată atunci când panglicile de asfalt trec prin păduri.

Înaintând la pas, am dat peste două panouri electrice multimesaj, instalate pe o parte şi cealaltă a şoselei. Conţineau semne convenţionale: „ceaţă", „polei", „vânt puternic", „accident", „se lucrează"... Un sistem nou de avertizare pe care nu-l întâlnisem încă şi prin care eşti anunţat prin cablu, de la un centru operativ, la ce te poţi aştepta pe respectivul tronson.

– Băgaţi de seamă, autostrada e saturată! m-a făcut atent omul de la ghişeu, o dată cu înmânarea tichetului.

Era. Şi pe parcurs, mii de alte maşini s-au revărsat pe ea. La un moment dat, o tablă indicatoare anunţa un tunel. La noi, la intrarea în el, eşti plesnit peste ochi de-o gaură neagră, ai senzaţia că plonjezi într-o grotă. E o senzaţie de o fracţiune de secundă, căci tunelul e, bineînţeles, luminat, dar când vii de afară, întâlnirea este extrem de neplăcută şi, instinctiv, piciorul fuge spre pedala de frână. S-a mai dres ceva de curând la pasajul „Unirii", făcând să dispară şocul „găurii negre". Dar rar când sunt aprinse toate luminile. În schimb, poţi să dai peste o groapă de pe urma căreia să ajungi la „Urgenţă". Dacă nu chiar la Morgă, aşa cum s-a şi întâmplat. „Eterna şi fascinanta Românie." În care foarte greu se schimbă ceva. „În România, nimic nu are, niciodată, nici-o consecinţă", scrie Cioran. Norocul nostru, marele nostru noroc este presa. Mai cu seamă cea scrisă. Dar şi organismele europene care, din vreme în vreme, le mai trag guvernanţilor noştri câte „douăzeci şi cinci" la fundul gol. „Semnale din exterior", le zice premierul. Însă fără existenţa presei, chiar că ne-ar lua dracu'!...

Datorită reliefului muntos al ţării, autostrăzile italiene au mai multe tuneluri cu dublu sens decât toate ţările din lume luate la un loc. O performanţă al cărei cost este enorm şi care le face şi cele mai scumpe. Pentru a proteja traficul de scurgerile de apă, ca şi pentru a crea o ambianţă netraumatizantă, au căptuşit tunelurile cu plăci PVC şi le-au iluminat cu lămpi plasate pe un singur

rând, central. Sistemul s-a dovedit deficitar. S-a trecut la lămpile cu vapori de mercur. Dar nici acestea nu au o durată prea mare, şi intervenţiile fac necesară blocarea circulaţiei. Au fost înlocuite cu lămpi cu vapori de sodiu, plasate pe două rânduri şi în suspensie. Nici acestea n-au fost satisfăcătoare, şi a urmat cea de-a patra generaţie de instalaţii, care constă în crearea unui „flux contrar", dar dirijat în aşa fel încât nu produce nici un fel de disconfort vizual şi, în acelaşi timp, permite recunoaşterea „prin contrast" a celui mai neînsemnat obstacol. Nişte senzori dispuşi în exterior reglează intensitatea luminii din interior, în raport cu cea de-afară, anulând astfel şocul „găurii negre" şi ducând la o percepere „nemisterioasă" a drumului. Şi tot în acest sens s-a mai luat o măsură: căptuşirea tunelului cu un material plastic alb, uşor lavabil, spălat periodic de fumul ţevilor de eşapament cu ajutorul unei maşini speciale. La noi... epoca de piatră. Numai că lipsesc pietrele.

Am ajuns la poarta de intrare a tronsonului Bologna-Firenze pe când se lăsa întunericul şi am găsit, aşezate la rând, mii de maşini. M-am lăsat păgubaş şi am tras la barul unei benzinării să beau o cafea, poate între timp se mai potoleau lucrurile. Toate măsuţele erau ocupate, am fost nevoit să mă cocoţ pe un scaun din faţa barului, poziţie care nu m-a ademenit niciodată, cu atât mai puţin după mai bine de douăzeci şi patru de ore petrecute la volan. I-am cerut omului de la bar o cafea şi l-am întrebat cam cât ar putea să dureze până să revină circulaţia la normal.

– La care normal?! s-a mirat, râzând. Sunteţi străin...

– Da, sunt român.

– Atunci, aflaţi c-aţi nimerit în infern...

Se eliberase o măsuţă, şi m-am grăbit s-o ocup, ca să pot sta ca lumea până se va mai rări traficul. Am mâncat o *pizza*, am băut două sticle de Pepsi, iar pe la zece, pierzându-mi răbdarea şi spunându-mi că grosul celor care fuseseră în week-end s-a mai dus, am hotărât să pornesc iarăşi la drum.

A durat aproape o jumătate de oră până să-mi vină rândul la poartă. Însă o dată intrat, lucrurile nu mi s-au mai părut dramatice: se circula într-un ritm constant, cu o viteză între optzeci şi o sută de kilometri pe oră, mersul „bară la bară" făcându-i pe toţi să

conducă foarte atent; era un fel de solidarizare umană în situații-limită.

De la Florența însă, mai bine-zis încă înainte de-a ajunge acolo, mașinile au început să dispară unele după altele; multe s-au îndreptat spre oraș, și cele mai numeroase au ieșit spre Pisa, spre Siena, încât am găsit tronsonul de Roma incredibil de liber.

Mă ajunsese oboseala și am oprit să mă înviorez puțin. Am alergat în sus și în jos pe lângă mașină, treabă care ar trebui făcută după fiecare o sută cincizeci-două sute de kilometri parcurși; se dezmorțesc nu doar mușchii, spun specialiștii, ci și sistemul nervos, căci după un drum mai prelungit se instaurează stereotipia, automatismele, acționezi ca un robot, iar asta nu este deloc în regulă.

N-am reușit să alerg mai mult de câteva minute; stropi mari au început să cadă de sus. Mi-am ridicat fața spre ei ca spre o binefacere, dar ploaia s-a întețit și m-am refugiat în mașină. Mi-am turnat nes din termos, l-am băut și mi-am aprins o țigară. A fost clipa în care am zărit o siluetă feminină ieșind din întuneric și apropiindu-se în fugă de mașină. În cea următoare, îmi bătea în geam.

– Domnule, vă rog frumos, luați-mă și pe mine!

Mi-a plăcut că nu se dusese la ușa cealaltă; cu toate că văzuse, desigur, că locul pasagerului era liber, nu forțase, ca să zic așa, nota. Și-ar fi putut-o face, având în vedere că ploua; era aproape de la sine înțeles că, în situația dată, n-o s-o refuz. Am deschis portiera, am dat să manevrez scaunul, să mă trag cu el spre volan, ca ea să poată intra mai comod. N-am apucat s-o fac, că se și strecurase înăuntru. Cam dăduse buzna, mi s-a părut. Am pus-o pe seama ploii.

Răsucind cheia în contact, am întrebat-o unde merge și m-am întors să văd cum arată cea care avea să-mi țină tovărășie la drum. În bătaia slabă a luminilor de poziție, realizasem doar că era înaltă, subțirică și într-un costum ca al meu – geacă și jeanși.

– A, eu merg departe... a zis, parcă scuzându-se.

Avea o voce melodioasă, ușor senzuală, însă întunericul îi estompa trăsăturile, mai ales că se băgase în colț. Ca și cum ar fi vrut să pună, astfel, o distanță între mine și ea, ca și cum i-ar fi fost teamă să nu profit de faptul că o luasem în mașină.

Oricum, ceva, ceva tot deslușisem – mi s-a părut drăguțică, părul ud de la ploaie i se lipise de creștetul capului, de parcă ar fi ieșit de sub duș sau dintr-un bazin, și am găsit asta ca pe o chestie nostimă. Plafoniera nu funcționa de când luasem mașina de la Colette și nu voisem să umblu la tapițerie. Dar, chiar dacă n-ar fi fost defectă, n-aș fi aprins-o, ar fi fost un gest nedelicat.

– Poate vreți să stați în față...

– Stau foarte bine și aici! a replicat sec, de-ai fi zis c-o invitasem să mi se așeze pe genunchi.

– Unde departe? am cerut precizări și-am revenit, să nu i se pară că zăbovesc cu privirea pe ea mai mult decât s-ar cuveni.

– La Napoli, a răspuns, după un timp, în care și demaram.

– Ei bine, am spus pe un ton vesel, aveți noroc, și eu tot la Napoli merg.

– Ooo, e nemaipomenit! s-a bucurat.

– Am însă o rugăminte... Să-mi vorbiți, pentru că sunt de multă vreme pe drum și m-a ajuns oboseala.

– Bine, o să încerc... a zis, fără pic de bunăvoință, ca și când i-aș fi impus o servitute.

M-a surprins asta (surprizele aveau să se țină lanț), tonul ei fusese, ca să spun așa, total neadecvat situației. Era oare o taciturnă, o posacă și eu îi cerusem un lucru împotriva firii ei? Cu excepția acelei replici: „Stau foarte bine și-aici!", nimic nu îndreptățea o asemenea presupunere, vocea ei îmi vorbise mai degrabă despre o fată veselă, plină de viață; îi dădusem nu mai mult de douăzeci și trei-douăzeci și patru de ani. O răsturnare de atitudine? Pentru care motiv?

– Pot să fumez? am auzit-o întrebând.

– Vă rog.

– Mulțumesc! a zis cu o sonoritate zglobie, ca în zeflemea.

Ca și cum n-ar fi trebuit să-mi mulțumească, era normal ca eu să-i dau voie, dar, iată, ea îmi mulțumește. Și m-am întrebat dacă era zdravănă la cap.

Am așteptat să aprindă bricheta și mi-am aruncat ochii în oglinda retrovizoare. Normal ar fi fost să-i întâlnesc chipul. Îmi prevăzuse probabil intenția și se plasase în „unghiul mort" al oglinzii. De ce? De ce își ferise fața? Era poate motivul, adevăratul motiv pentru care venise la portiera mea și nu se dusese la cea a pasagerului: voia să stea în spatele meu. Remarcase că-i o mașină

tip sport, deci cu două uşi, şi, când deschisesem portiera, se grăbise să se strecoare înăuntru, punându-mă astfel în faţa faptului împlinit.

– Scrumiera este în spătarul scaunului, am ţinut s-o informez. O să vă rog să fiţi foarte atentă cu manevrarea ţigării, pentru că n-aş vrea să-mi ardeţi husa.

– N-o să i se întâmple nimic, fiţi fără grijă! a zis cu o uşoară ironie în glas.

– Este exact ceea ce-am vrut să aud! am spus sonor.

– Dar ce maşină e asta? După cum arată bordul... Nu-i cumva o Lamborghini?

– Aţi spus adevărul, este chiar ea.

– O, la-la! a exclamat.

– Vorbiţi franţuzeşte?

– Nu, dar am avut o colegă franţuzoaică şi făcea mereu „o, la-la".

– Colegă de şcoală?

– Colegă de serviciu. Dar ce, dumneavoastră vorbiţi franţuzeşte? a întrebat cu o nuanţă de sfidare în glas.

– Răspunsul este „da", chiar dacă asta ar putea să vă mire.

– Nu m-am uitat la număr, sunteţi din Calabria? Cel puţin după accent... Cum vă numiţi? Pe mine mă cheamă Laura.

– Nu, nu sunt din Calabria, sunt din România, sunt român. Şi mă cheamă Adrian.

– Ei, asta-i! Cum, român?! s-a mirat.

– Simplu: aşa cum dumneavoastră sunteţi italiancă, aşa sunt şi eu român. Din părinţi români şi născut în România.

– M-am mirat, s-a justificat, pentru că vorbiţi bine italieneşte. Cu accent... dar este accentul celor din Calabria.

– Mi s-a mai spus asta, nu vin pentru prima oară în Italia. Dintre limbile străine, italiana este pentru un român cel mai uşor de învăţat. Probabil ştiţi şi de ce!...

– Sigur că ştiu! a zis înţepat. Şi s-a grăbit să adauge: Faceţi mare caz pe chestia asta!

– Cum facem caz? Pe ce chestie, n-am înţeles!

A spus, după un moment de tăcere, ca şi cum în răstimpul acesta se gândise ce să-mi răspundă:

– Am citit un articol într-un ziar.

Şi a tăcut.

– Şi ce scria în articolul acela? Ne contesta latinitatea?

– Nu-nu. Vorbea... aşa... Nu, a fost ceva... Nu ştiu de ce am spus... A bălmăjit-o şi a schimbat vorba: Sunt multe Lamborghini în România?

– O am printr-o întâmplare. Cred că nu-i tocmai rea întâmplarea... am zis ca să mai înveselesc atmosfera.

– Să fiţi sigur de asta! a spus, râzând.

Mi-a plăcut replica ei, că a sesizat imediat nuanţa. Şi mi-a plăcut şi cum râdea, muzical, am vrut s-o întreb dacă ştie să cânte, dar începuse să vorbească:

– Ce faceţi, cu ce vă ocupaţi în România?

– Sunt scriitor. Dar dumneavoastră?

– Scriitor? Interesant... Cu ce mă ocup eu? Cu nimic, sunt şomeră.

– Dar înainte de-a fi şomeră?

– Înainte de-a fi şomeră am fost vânzătoare.

– La ce fel de magazin?

– La un magazin de *dessous*-uri.

Termenul franţuzesc pentru lenjerie feminină a fost preluat de mai toţi, până şi de americani, obişnuiţi ca alţii să împrumute de la ei, şi nu ei de la alţii, dar nu despre termen era vorba, ci de pronunţia foarte corectă.

– Un fel de *boutique*, din câte înţeleg! am provocat-o.

– Da, da.

Din cele ştiute de mine, vânzătoarele de la *boutique*-urile de acest gen sunt fete alese pe sprânceană, bine făcute, un fel de „dacă cumpăraţi de la noi, aşa o să arătaţi şi dumneavoastră", şi mi-am zis că Laura nu arăta, probabil, altfel.

– Şi cum aţi rămas şomeră?

– *Boutique*-ul a fost lichidat.

– Îmi pare rău, am spus.

Din spate venea o maşină; în fracţiunea de timp în care farurile ei au luminat habitaclul am încercat din nou să prind chipul Laurei în oglinda retrovizoare; nu l-am găsit nici de data aceasta.

O vreme am mers în tăcere. Şi, deodată, am auzit-o vorbind, hodoronc-tronc:

– Se spune „rău ca un câine"... Dar e cu totul greşit. Pentru că ei, câinii, chiar atunci când se reped şi muşcă o fac din instinct, să apere ceva, sau să se apere. Ca etalon al răutăţii, cel mai potrivit ar

fi omul. Ar trebui să se spună „rău ca un om", nu „rău ca un câine". Şi dacă animalele au, într-adevăr, o limbă a lor, comunică între ele, probabil că aşa şi spun: „rău ca un om". Auschwitz, Katin, Dachau... Hiroşima, Nagasaki... gulagurile... Da, teribile holocausturi ale singurului animal raţional!

Nu puteau fi cuvintele unei vânzătoare. Dar atunci ce se întâmpla cu ea? O pierdere de identitate? O pierdere a sinelui?

– Povestiţi-mi ceva... Povestiţi-mi, de pildă, ceva despre problemele fetelor din Italia... i-am propus. Mai ales ale celor din Sud, unde viaţa este mai dură, mai aspră. Sunt, probabil, problemele fetelor de pretutindeni – vor să se mărite. Dar în ultima vreme, aşa cum s-a observat, băieţii pregetă tot mai mult să facă acest pas. Explicaţii pot fi mai multe. Iată însă că în Franţa, în Germania Occidentală şi aşa mai departe, foarte multe fete pleacă de-acasă încă de la şaisprezece-şaptesprezece ani, închiriază o garsonieră, cele avute, cele mai puţin avute se mută două într-o cameră, este aşa-zisa modă a cuplurilor în afara căsătoriei. În Italia, religia, tradiţiile...

– Nişte porcării! a izbucnit, întrerupându-mă. O porcărie şi religia, o porcărie şi tradiţiile! Nu vreau să vorbim despre asta! a protestat, ţipând. Cei care...

Şi n-a mai continuat, s-a oprit.

Am rămas tăcut. Îmi devenise clar că ceva se petrecea cu ea. Bine, poate o pierdere a sinelui, poate o dedublare, sau cum s-o mai fi chemând, asemenea trecere, o asemenea comportare, dar de ce îşi ferea faţa? Aş vrea să mă credeţi, nu-i deloc o încântare să ai în spate o ţăcănită în timp ce ţii mâinile pe volan. Ploaia încetase, dar, în loc să accelerez, redusesem şi mai mult din viteză.

– Nu înţeleg, a zis, brusc, păstrând o urmă de furie în voce, de ce vă interesează problemele fetelor în general, nu sunteţi sociolog, sunteţi literat!

Vânzătoare? Să i-o spună lui Mutu!

– Nu, nu sunt sociolog, dar...

Nu m-a lăsat să vorbesc:

– Terminaţi! Nu vreau să aud justificări!

– Bine, am tăcut, am spus smerit.

După un timp în care am mers fără să scoatem o vorbă, i-am simţit deodată mâna aşezându-se cu căldură pe umărul meu. Nu

mi-a plăcut asta, ceva îmi spunea că o încurcasem cu ea şi, instinctiv, am decelerat. O nouă stare? Aşa era, am auzit-o întrebându-mă în şoaptă şi tutuindu-mă:

– Adrian, te-ai supărat?

– Nu, de ce să mă supăr?

– Ba da, te-ai supărat.... a zis, alintându-se.

O schimbare totală de registru. Din care nu lipseau notele lascive. Însă asta mă preocupa acum mai puţin: vorbindu-mi, îmi strânsese umărul şi avusesem senzaţia că purta mănuşi.

– E-o copilărie ce spui, am asigurat-o şi am bătut-o protector peste mână.

Era înmănuşată. De ce-şi pusese mănuşile? Ei, de ce? Când se urcase în maşină, parcă nu le purta. Sau dacă da, de ce le păstrase pe mâini? Să zicem, le pusese din pricina ploii... Să zicem. Dar de ce le luase în plină vară cu sine? N-avea nici măcar o gentuţă de umăr... Femeie, pleacă la o asemenea depărtare de casă, nu-şi ia strictul necesar... În schimb, îşi ia mănuşi...

– Nu-i o copilărie, a negat, şi a continuat pe acelaşi ton alintat. Te-ai supărat că n-am încercat să fiu drăguţă cu tine, a zis năucitor şi m-a strâns din nou cu afecţiune de umăr. M-ai luat în maşină, iar eu... Şi imediat şi-a retras mâna şi a trecut la locul ei, spunând: Să vezi însă ce mi s-a întâmplat la Milano...

– De la Milano vii?

– Da, de la Milano. Un văr de-al mamei îmi găsise ceva... Tot vânzătoare. Dar la un magazin universal. A fost preferată o tipă care ştia nemţeşte.

– Ai avut ghinion, am spus, cu senzaţia că Laura improviza.

– Aşa este, am avut ghinion, a confirmat pe un ton neutru. Unchiul are un băiat... Nebunul nebunilor. Un zurbagiu. Marcelo. Zice: „Laura, tu n-ai vrea să te distrezi un pic?" „De ce să nu vreau?!" zic. „Să facem şi noi nişte prostioare, zice, că fără ele ne plictisim." Şi m-a dus cu „motoru" la un cimitir de maşini, cel mai mare, zice el, din toată Italia. Un cimitir, într-adevăr, enorm... în care intra prin spate o linie de cale ferată. Pentru încărcarea maşinilor presate... pe nişte platforme speciale. Pe undeva pe lângă circuitul „La Montza". Ai fost la Milano?

– Am fost. Am văzut şi circuitul. Mă nimerisem când se alerga pentru Marele Premiu al Italiei, era păcat să scap un asemenea spectacol.

Cred că îmi pusese întrebarea maşinal, sau poate pentru a căpăta un „respiro"; sărind peste spusele mele, a reluat imediat, felul ei de a povesti începând să semene tot mai mult cu cel al unei fetiţe.

– Însă Marcelo n-avea de unde să ştie că-i cel mai mare cimitir din toată Italia. A, că în Nord sunt cele mai mari cimitire?... Asta da. Nordul e bogat, nu? Cel al lui Piero, prietenul lui, prietenul lui Marcelo, e unul dintre ele, dar că-i cel mai mare l-am contrazis.

– Foarte bine! am susţinut-o, ca să-i fac jocul.

– Cine poate să ştie, şi-a continuat ideea, fără să-mi acorde atenţie, care-i cel mai mare dintre toate?! Le-a măsurat cineva?! Şi-am găsit acolo o mulţime de fete şi băieţi, a zis, abandonând tonul copilăros şi revenind la cel neutru, de relatare neimplicată. Trăiau de-a valma. Prietenii lui Piero. Dormeau în maşini. Ai intrat vreodată într-un cimitir de maşini, ai văzut cum arată? m-a întrebat şi a împins genunchiul în spătarul scaunului, ca şi cum aş fi moţăit, iar ea ar fi vrut să mă facă atent.

– Am văzut.

– Parcele cu stive de maşini, câte trei-patru, una peste alta. Se culcau în cele de jos, acolo îşi aveau culcuşurile. Alergau cu motocicletele... Cimitirul era ca un labirint de alei printre stivele de maşini. Şi printre doi munţi de roţi cu anvelope pe ele. Au şi hârburi care funcţionează... Le vopsesc ca dracu', în tot felul de culori, se ciocnesc cu ele... Întrecerea este cine ajunge primul la poarta pe unde intră linia de cale ferată. Când am sosit, terminaseră lucrul şi...

– Vrei să spui că muncesc?! m-am mirat

– Altfel cu ce să-şi cumpere droguri? Demontează ce merită demontat... Mai ales de la cele trimise de societăţile de asigurări, de la maşinile provenite din accidente. Însă roţile trebuie să le scoată de la toate. Din cauza anvelopelor. Altfel nu le primesc la topit. Au un utilaj cu un braţ, iar în vârf – o gheară. Ca o mână cu şase degete. Apucă o maşină din stivă, o lasă pe pământ, apoi ridică o placă enormă de plumb şi-i dă drumul să cadă peste maşină. O dată, de două ori, până o face plăcintă. După care o încarcă într-un

vagon, pe o platformă. Iar Marcelo îi aprovizionează cu mâncare şi băutură. Are o camionetă... Cu asta se ocupă, le aduce totul la nas, tot ce le trebuie. Însă conturile le face cu Piero.

Şi aici Laura a tăcut.

– Spuneai că ţi s-a întâmplat ceva... i-am reamintit.

Ca şi cum nu m-ar fi auzit.

– Ai luat şi tu droguri?

– Nu, eu nu mă droghez.

– Să fie cum zici... am spus, gândindu-mă că ar fi poate o explicaţie a comportării Laurei, a trecerilor atât de bruşte, de neaşteptate de la o stare la alta. Erau exact explicaţiile care-mi lipseau la un asemenea drum.

– Da, spuneam că mi s-a întâmplat ceva... a zis, parcă reamintindu-şi deodată. Dar asta mi s-a întâmplat... Adrian, tu nu te-ai întrebat nici o clipă ce s-a putut întâmpla că m-ai găsit noaptea în mijlocul autostrăzii? M-ai găsit, a continuat fără să mai aştepte răspuns, din cauza unor nenorociţi. La ieşirea din Milano, m-a luat un tip cu o Mazda. Iar înainte de Florenţa, pentru că tipul cu Mazda mergea numai până la Florenţa, m-am urcat într-un autocamion cu număr de Roma. Văzusem un singur şofer... şi i-am făcut semn. Nu m-am gândit că ar mai putea fi unul în patul din spate. Draperia era trasă... Veneau din Germania. Ţigări şi o sticlă cu vin de doi litri cu etichetă nemţească. Vorbeam de una, de alta... de una, de alta şi, la un moment dat, m-am simţit apucată de geacă. Voia să mă tragă, să mă ridice la el. Am scăpat şi am început să-l lovesc pe cel de la volan, strigându-i să oprească. Asta s-a întâmplat.

Putea fi adevărat. Povestise coerent... Dar, în acelaşi timp, pe un ton plat, alb, liniar, nu se simţise nici urmă de resentiment, de parcă nu despre ea fusese vorba, altcineva trecuse prin păţania relatată.

– Însă, uite, a spus deodată, deplasându-se de la locul ei, luându-mă de umeri şi vorbindu-mi din nou în şoaptă, cu tine aş putea fi drăguţă, cu tine aş vrea. Şi m-a sărutat pe gât.

E adevărat, arătam foarte *macho* în Lamborghini, dar de-o asemenea declaraţie, mă jur pe ce vreţi, nu avusesem parte până atunci.

– Ce-ţi veni? am întrebat-o, râzând. Şi pentru ca râsul meu să n-o jignească cumva, dar mai ales pentru a mă convinge că

purta în continuare mănuşi, am ridicat umărul într-un gest tandru şi mi-am lipit o clipă faţa de mâna ei. Era înmănuşată.

– De ce nu eşti spontan? mi-a reproşat, alintându-se.

– Hai, că mi-a plăcut textul! am zis amuzat.

Am vrut s-o întreb dacă îi era frig sau ce se întâmplă că purta mănuşi, dar am preferat, nici eu nu ştiu de ce, poate dintr-o teamă secretă, să renunţ la întrebare; înclinam să cred că este o psihopată – tot felul de nebuni circulă liberi şi sunt infinit mai mulţi decât cei internaţi în spitale. Trebuia s-o iau uşor, cu menajamente, să-i temperez zelul cu tact. Iar dacă nu voi reuşi, să profit de el ca să scap de nebună; îi şi simţeam parcă mâinile strângându-mă de gât.

– Ce text? n-a priceput.

– Cel cu „spontan"... Expresia...

– Ai stil la condus, îmi place cum stai la volan. Şi-n general... Eşti genul de bărbat care mă atrage.

Fir-ar să fie!...

– Îţi mulţumesc. Însă uite...

– Nici un însă! m-a întrerupt autoritar.

– Laura, vin din România fără oprire, ţi-am mai spus când te-am rugat să-mi vorbeşti, este a doua noapte pe care o petrec la volan, sunt cu reflexele la pământ, n-aş vrea să ni se întâmple ceva.

Mi-am mişcat uşor umerii, ca pentru a-i da de înţeles că aş vrea să-şi ia mâinile de-acolo.

Şi le-a luat. Fără să treacă însă la locul ei; îi simţeam răsuflarea în ceafă. Apoi m-a întrebat:

– Dar cine te grăbeşte aşa? Ce treabă aşa de urgentă ai tu la Napoli?

– Să-mi înmormântez sora. Asta-i treaba mea la Napoli.

– Iartă-mă... a zis şi s-a retras.

Mai târziu şi-a aprins o ţigară şi din nou a avut grijă să se plaseze dincolo de raza oglinzii. Apoi am auzit-o întrebându-mă:

– Era măritată la Napoli?

– Da, de câţiva ani.

– Cu cine?

– C-un inginer. Cu inginerul Battoli, am adăugat, pentru a da credibilitate spuselor mele, şi cum n-am avut pe moment alt nume la dispoziţie, l-am folosit pe cel al casei de modă.

– Battoli?! s-a mirat.

– De ce, ţi-i cunoscută familia asta?

Nu mi-a răspuns. A rămas tăcută un timp, apoi am auzit-o din nou lângă ureche, vorbindu-mi în şoaptă, îndemnându-mă:

– Hai, totuşi, s-o facem... Ai să capeţi o stare nouă... Te va detaşa... Te va relaxa...

Îmi purta de grijă...

– Credeam că m-ai înţeles...

– Da, pentru că nu mi-ai văzut formele... N-ai avut cum. Numai dacă-mi vezi sânii şi te-aprinzi! Ştii, fac gimnastică de trei ori pe zi, o gimnastică specială pentru ei.

Neîndoielnic, nu era vorba doar de-o nimfomană, ci de-o nebună în toată puterea cuvântului, o psihopată în capul căreia nu se ştie ce putea fi, pentru că o simţisem cum îşi scotea geaca.

– Dă-mi voie să-ţi spun că te-nşeli, Laura. Răstimpul în care te-ai urcat în maşină mi-a fost suficient ca să-mi dau seama că eşti formidabilă, mereu mi-a stat mintea la asta. Aşa că tu, mai curând ar trebui să mă stingi, decât să m-aprinzi!

– Ha-ha-ha! a izbucnit bucuroasă în râs şi mi-a prins faţa în palme.

Să mângâi un bărbat pe obraz cu mănuşile puse?! Cine a mai auzit una ca asta?!

– Ştii să conduci?

– Sigur că ştiu! De ce? a întrebat cu nerăbdare.

– Cred c-ar fi bine să trag mai întâi o oră de somn...

– După... ai să dormi şi mai bine... a zis, băgându-şi mâna sub cămaşa mea.

Senzaţia mai mult decât neplăcută pe care mi-o provoca contactul mănuşii cu pielea, degetele ei părându-mi-se ca nişte omizi, era acum dublată de ideea că Laura ar putea, la un moment dat, să încerce să mă strângă de gât.

– Bine, am zis. Dar sigur ştii că conduci? m-am îndoit pentru a-i distrage atenţia şi, reducând din viteză, am trecut pe banda de avarii.

– Cum, dar am o Lancia Delta!... Două uşi.... Cunoşti modelul?

– Nu, probabil e mai nou.

– De anul trecut.

În definitiv, mi-am zis în timp ce opream, dând brânci sentimentului de vinovăţie în curs de formare, de pe autostradă o luasem, pe autostradă o lăsam. Mai mult, o adăpostisem de ploaie

şi o dusesem mai bine de o sută de kilometri. Ca nu cumva să intre la bănuială, am tăiat contactul la motor, dar am cuplat în viteza întâi, pentru a câştiga timp la plecare. Apoi m-am dat jos şi i-am întins mâna, ca pentru a o ajuta să coboare.

– Vreau să culc spătarul, ca să ne simţim cât mai bine... am zis.

În momentul în care a ieşit, am tras-o în lături şi am sărit în maşină. După câţiva metri am oprit, am tras geaca de pe canapea şi am aruncat-o pe fereastră.

– Ia-ţi geaca! i-am strigat, să ştie că i-o aruncasem.

21

Autostrada se desfăşura la poalele Olimpului. Îi zărisem căciula de zăpadă îndată după ce ieşisem din Alexandria; mersesem cu el tot timpul în dreapta, însă abia dinspre porţiunea de şosea pe care rulam putea fi văzut în întregime. Bineînţeles, locul era exploatat şi comercial: o tablă cu semnul internaţional al restaurantului anunţa: „Panorama Olymp – 500 de metri." Am claxonat-o pe Egina şi i-am semnalizat că vreau să ne oprim. A ridicat mâna, arătându-mi că a înţeles.

Era o braserie cu măsuţele aşezate sub nişte umbrele multicolore. Am tras la parcarea plină de maşini şi, după câteva clipe de contemplare a titanicei izbucniri bazaltice, al cărei vârf sprijinea parcă cerul, golaşă, aridă, dură, fascinantă prin simbol, prin ceea ce reprezenta în istoria culturii, am făcut remarca cum că nu trebuia să fie făcute pârtii de schi pe zăpada Olimpului.

– Nu fi infantil, Adrian! Muntele sacru nu-i decât un munte de crime, de comploturi, de intrigi... Un munte de incesturi... Al deboşării, concupiscenţei... Consiliul zeilor – o familiuţă! Cu nevastă, fraţi şi copii nelegitimi. Familiuţa lui Zeus. Un tiran depravat! Apollo, un combinator veros, făcut cu Lito. Artemis, tot cu ea. Atena – o intrigantă – cu vară-sa Metis. Hercule, un pistolar, un amestec între Al Capone şi Stalin. Băiat din flori cu Alkimini. Hefaistos, primul nelegitim, un fel de Krupp, de Oppenheimer, Hermes – informatorul numărul unu... Hera – o complotistă – n-a fost nici ea uşă de biserică...

– Jos cu ei din Olimp!

– Mai bine l-aţi da jos pe Ceauşescu, despotul vostru analfabet! a zis, deodată, cu vehemenţă şi făcând un gest abrupt.

Măi, ce-i cu asta de mă provoacă ? m-am îngrijorat fără să vreau. *Vor contrabandiştii lui Sabbatini să mă aibă cu ceva politic la mână?*

Eram la Paris, locuiam de câteva zile la Claude Renard, inginerul bărbos pe care îl găzduisem la Bucureşti. Când am coborât dimineaţa în stradă, m-am oprit la maşină să-mi iau ceva din portbagaj. O parcasem pe trotuar între doi pomi, şi, de frica unui accident, n-o mai mişcasem din loc. De altfel, un oraş nu poate fi cunoscut din maşină. După câţiva paşi m-am trezit cu un domn care m-a întrebat pe franţuzeşte de o stradă. Un bărbat bine îmbrăcat, spre patruzeci de ani... M-am scuzat, spunându-i că nu cunosc Parisul, sunt străin, venit ca turist.

– Ooo, aveţi accent de român! a zis, zâmbindu-mi cu simpatie. Sunt din România şi eu, părinţii au plecat când aveam doar câţiva anişori. Am o firmă de intermedieri imobiliare...

– Mă bucur, am spus.

– Mai degrabă, eu mă bucur! a subliniat. N-aveţi idee ce plăcere îmi face când am ocazia să comunic cu un român venit din ţară. Chiar dacă nu-mi aduc aminte de ea, pentru că, aşa cum am spus, am plecat de copil... Dar din cele povestite de părinţi... De aici nostalgia, probabil.

– Vă înţeleg...

– Ce mai e nou prin ţară?

– Aceleaşi lucruri ca şi în Franţa: muncă, alergătură...

– Dar în zadar! a făcut cu maliţie.

Fusesem sfătuit de un prieten să-i evit pe români – sunt divizaţi pe grupuri, grupuleţe, se mănâncă între ei, în nici o altă *diaspora* nu-i atâta mâncătorie ca în cea românească, se acuză unii pe ceilalţi că ar fi securişti, aproape să se sfâşie, nu alta!... Şi a mai fost ceva: nu mi-a plăcut cravata individului, mi s-a părut cunoscută, parcă o şi vedeam în vitrina magazinului „Gioconda" de pe Calea Victoriei, un fost magazin-etalon pentru cravate, fulare, al fabricii de profil.

– Eu n-aş zice că în zadar... Ţara se schimbă, se construieşte enorm...

– Să intrăm în *bistro*-ul din colţ, să luăm o gustare, o cafeluţă... Sunteţi invitatul meu.

– Vă mulţumesc foarte mult, însă eu vin pentru prima oară la Paris. Am atâtea de văzut, încât, nu vă supăraţi, nu-mi pot permite să pierd timpul la şuete. Vă mulţumesc încă o dată!

Şi am grăbit paşii; în definitiv, nu pentru stat în *bistro*-uri venisem eu la Paris!

– Dar ce profesie aveţi? m-a întrebat, pe când se alinia cu mine.

– Avocat, am zis, deoarece sintagma „scriitor" era tradusă imediat de românii stabiliţi în străinătate ca „om al regimului".

– Dar ce, şi-au schimbat părerea despre avocaţi şi vă dau paşapoarte?! s-a mirat pricinos.

– N-om avea râie!...

– Sunteţi, se vede, ceva mare în Barou... Vă aveţi bine cu *ei*...

– Da' ce vă interesează pe dumneavoastră ce sunt?! Şi, domnule, dacă vă mai ţineţi după mine, vă reclam primului poliţist că mă agresaţi!

M-a înjurat de mamă şi a trecut pe trotuarul celălalt.

După vreo doi ani, am fost într-o seară pe terasa restaurantului „Lido", invitat de un confrate, prieten apropiat, căruia îi apăruse o carte, să sărbătorim evenimentul. Ne uitam enervaţi după chelner, care întârzia să apară, şi i-am făcut tărăboi picoliţei, cerându-i să-l aducă pe şeful de sală. Ei bine, cine credeţi că s-a prezentat? Domnul de la Paris.

– Vă rugăm frumos să ne acordaţi circumstanţe atenuante – şi, privindu-mă drept în ochi, a ridicat din sprâncene, adică da, el este –, ne-a sosit pe neanunţate o delegaţie străină destul de numeroasă. O să trimit îndată un chelner să vă ia comanda.

Văzând că ezit să-i răspund, Egina m-a apostrofat:

– Ce te uiţi aşa la mine?! Nu-i şi la voi o familiuţă?! Familiuţa lui Ceauşescu! Cu nevastă, copii şi tot felul de fraţi!

Am divagat cu ce mi-a venit pe moment:

– Cain l-a omorât pe frate-său Abel!

– Iar eu o să te-omor pe tine dacă mă mai ţii aici la „Panorama Olimp"!

Autostrada a urcat lin şi în curbe largi prin câmpia fertilă a Tesaliei, grânarul Greciei. Peste tot se vedeau canale de irigaţie. Ele au făcut ca ţara milenar importatoare de grâu să-l exporte acum. Un export, aş zice, simbolic. Dar, totuşi, export!... La noi, în mai tot Sudul ţării, fiind furate, ţevile de la instalaţiile de irigaţii au ajuns bolte pentru viţa-de-vie, pentru nenorocitul de zaibăr, de mozdrogan. Asta e. Importăm... Apoi, şoseaua s-a îndepărtat brusc de ţărmul mării şi am intrat într-o regiune muntoasă, cu păduri de măslini şi chiparoşi. Unda de răcoare binefăcătoare a fost şi mai accentuată în defileul Tempi, de o frumuseţe sălbatică. Munţii rămăseseră în urmă; am trecut printr-o largă depresiune, şi, după vreo treizeci de kilometri, am ajuns în Larissa.

Dacă ar fi să dăm crezare legendei, vechea capitală a Tesaliei ar fi fost fondată de regele Acrisios al Argosului, care se refugiase aici pentru a se sustrage destinului prezis de oracol. Zadarnic. Aruncând discul în timpul unor jocuri sportive, Perseu, un fiu nelegitim al lui Zeus, l-a omorât fără să vrea.

Oraşul n-a tentat-o pe Egina. Mersese pe autostradă cu peste o sută de kilometri pe oră – ţinuse, probabil, în permanenţă acceleratorul apăsat la podea. În scurt timp am virat pe o şosea secundară, dar bine întreţinută, ce ducea spre centrul Greciei. După trei sferturi de ceas eram la Trikala.

Clădit pe amplasarea homericului Triki, oraşul ni s-a dezvăluit cu impozantele sale case senioriale. Ne-am oprit la fortăreaţa bizantină, distrusă şi reconstruită în câteva rânduri, la ruinele celui mai vechi sanctuar al lui Asclepios, „Cel care alina" durerile, tămăduia şi îi readucea la viaţă pe muribunzi, şi pe care romanii l-au numit, mai târziu, Esculap.

În asemenea sanctuare, ridicate în cinstea lui, aproape douăzeci de generaţii de medici au pregătit drumul marelui Hipocrate. Am intrat, apoi, în catedrala oraşului, aflată în imediata apropiere. În biserică era lume puţină, mai mult turişti, ca şi noi, şi doar ici-colo câte un credincios în reculegere. Admiram, pe rând, superbele icoane bizantine când am simţit că Egina mă ia cu căldură de braţ...

Însă eu eram tot cu gândul la felul în care mă provocase ea, că de ce nu-l dăm jos pe Ceauşescu... Avea să se întâmple peste câteva luni. Şi, fiind în biserică, mi-am amintit de Liuda.

22

Aveam, pe vremea aceea, o Lada-1500... Nu strâmbaţi din nas, faţă de Dacia noastră... Ca să nu mai spun că, ducându-mă să văd o cursă de viteză în coastă pe drumul ce urcă la Poiana Braşov şi ştiind că, printre participanţi, sunt şi alergători ruşi, i-am căutat în „parcul închis"... Ce mai încolo-încoace, mi-au schimbat chiulasa motorului cu una de-a lor, mărindu-i astfel puterea cu aproape treizeci de cai, mi-au majorat ecartamentul roţilor... Având deci o Lada, mi-am putut permite să mă aventurez în Rusia, pe traseul Cracovia-Riga-Leningrad-Moscova-Kiev-Chişinău, oraş aflat sub ocupaţie rusească pe-atunci. Acum, sub cea a slugilor ei – comuniştii.

Veneam de la Minsk. Făcusem în ziua aceea aproape şase sute de kilometri, iar până la Leningrad mai aveam trei sute şi ceva. Rulând, încercasem să-mi imaginez cam ce metodă fusese folosită la asfaltarea şoselei, căci ea arăta de parcă pe vechiul drum, pe drumul de odinioară, croit de mult acolo şi mai târziu pietruit, ar fi trecut o basculă gigantică, din care a curs la nesfârşit o lavă bituminoasă şi, când lava s-a întărit, cum a vrut şi unde a vrut, conducătorul acelei bascule ar fi zis: „Iată, am asfaltat şoseaua!" Apoi, într-o vară, pe şosea, în loc de criblură a fost aşternută spărtură de piatră, bucăţi cam de dimensiunea unei cutii de chibrituri, care s-au înfipt în asfalt cum a dat Dumnezeu. Pe un asemenea drum se desfăşura o circulaţie destul de intensă, de autocamioane mai ales, ai căror şoferi goneau – viteza legală era ca la autoturisme, de nouăzeci de kilometri pe oră – de parcă ar fi participat la un perpetuu raliu de anduranţă. Trebuia să-mi împrospătez forţele şi am oprit, spre seară, la Pskov.

Ştiam că este unul din cele mai vechi oraşe ruseşti, al cărui nume îmi amintea despre înfrângerea cavalerilor-livoni de către oştile lui Alexandr Nevski. Lângă Pskov s-a aflat fosta moşie a celor mai buni prieteni ai lui Puşkin, Osipov-Vulf, la care venea vară de vară genialul poet; în apropiere de Pskov se găseşte şi mânăstirea Sviatogorsk, unde se odihnesc rămăşiţele lui pământeşti. Despre istoria mai recentă a Pskovului avea să-mi vorbească un monument pe al cărui piedestal tronează chiar unul dintre tancurile

care au participat la marea bătălie pentru eliberarea oraşului de sub ocupaţia hitleristă.

Ca şi Minskul, Harkovul, Kievul, oraşul este înecat în verdeaţă, bulevardele sunt drepte şi largi, dar, spre deosebire de acestea, Pskovul a păstrat aerul de veche şi înfloritoare capitală a unei gubernii ruseşti. De altfel, de numele său este legată dezvoltarea culturii naţionale a Rusiei, arhitecţii săi, denumiţi „maeştri ai ingeniozităţii în piatră", fiind invitaţi la Moscova şi Kazan; Pskovul a fost, totodată, şi unul din primele centre de scriere a cărţii ruseşti.

Hotelul „Octombrie" – cum altfel –, cu un aer aristocratic, în care mă cazasem, se află în plin centrul oraşului, şi cum geaca mi se descususe sub braţ în asemenea hal încât n-o mai puteam îmbrăca, am băgat-o într-o sacoşă de plastic şi m-am grăbit să caut un atelier de croitorie. L-am găsit în scurt timp. Oamenii s-au arătat cât se poate de amabili şi, o dată treaba rezolvată, am pornit să mă plimb prin oraş.

N-am făcut mai mult de câţiva paşi, şi o tânără, o blondă cu ochi mari, albaştri, de o frumuseţe simplă, ingenuă, tipic rusească, m-a întrebat pe englezeşte, alăturându-mi-se discret, dacă n-am nişte jeanşi de vânzare. I-am răspuns că n-am.

– Sunteţi maghiar?

– Nu, sunt român.

– Îmi face plăcere, a zis şi s-a prezentat. Pe mine mă cheamă Liuda.

– Iar pe mine, Adrian.

– Nici sacoşa n-o vindeţi? Sacoşele astea sunt foarte moderne la noi.

– Atunci, este a dumneavoastră. Dar, bineînţeles, fără bani. Şi, scoţând geaca, i-am oferit-o. În maşină mai am una sau două... Vi le ofer bucuros.

– O, vă mulţumesc foarte mult! Ştiţi cu cât se vând ele la noi? C-o rublă bucata. Polonezii aduc... Iar pentru cele occidentale se plătesc două, chiar trei ruble, s-a arătat sinceră.

– Am auzit. Am mai fost întrebat. Spuneţi-mi, Liuda, ce-aş putea vedea mai deosebit în oraş? Mâine dimineaţă vreau să plec mai departe, spre Leningrad...

– Cum, dar n-aţi auzit de Kremlinul din Pskov?! s-a mirat.

În clipa aceea mi-am amintit că în literatură se vorbea despre bisericile Pskovului; dar unde, nu mai ştiam.

– Aveţi dreptate...

– Mergem exact într-acolo. E la doi paşi. Vă conduc, s-a oferit.

Un prieten mă rugase să-i aduc din Uniunea Sovietică vitamina „U", despre care îmi spusese că dă bune rezultate în tratamentul ulcerului, medicamentul costa mai nimic, să-i aduc vreo zece cutii şi, întâlnind o farmacie, am intrat înăuntru cu Liuda.

„*Niet!*", mi s-a răspuns.

Cu expresia asta mă întâlnisem mai peste tot... Aveam nevoie de un *vaillant*, pe cel de-acasă îl reparasem de câteva ori, mi se spusese că *vaillant*-urile sovietice sunt bine făcute, robuste, dar pe unde întrebasem – era prima grijă – de *gazo-vodo-nagrevatel* mi se răspunsese „*niet*".

– Dar de ce nu este? am făcut pe nebunul.

Negaţia asta nu era nici la noi o raritate. De la cine am „importat-o" dacă nu de la ruşi?!

Farmacista a strâns din umeri şi, probabil, m-a trimis la dracu' în gând.

Am ieşit în stradă şi, după câteva minute de mers, ne-a apărut Kremlinul din Pskov. Biserica, de un alb orbitor, ridicată pe o colină, impune nu atât prin monumentalitatea ei, prin înălţimea turlelor, cu bine cunoscutele cupole ale bisericilor ruseşti, cât prin severitatea liniilor. Arhitecţii n-au adăugat clădirii nici un fel de decoraţiuni, şi tocmai această simplitate îi dă un aer de durată, de vigoare, de cutezanţă, de fort inexpugnabil, menit să reziste peste veacuri tuturor încercărilor. Ateismului bolşevic, iată, îi rezista.

Se înserase; era o zi obişnuită de lucru, dar în biserică se slujea şi era plină de lume. Oameni îmbrăcaţi modest, multe femei. Tinerii nu rămâneau, aprindeau o lumânare sau două, îşi făceau semnul crucii şi se grăbeau să plece.

Fusesem la Sf. Petru din Roma, cu celebra sa cupolă proiectată de Michelangelo, la catedrala Sf. Paul din Londra, la Notre-Dame din Paris; întâlnindu-mă cu domurile din Köln şi din Milano, mi se tăiase răsuflarea... Interiorul însă nu te înalţă, el te striveşte. Divinitatea catolică e undeva foarte sus. Orgolioasă, trufaşă; se vrea copleşitoare. Pe când Dumnezeul ortodox poate fi tras de mustăţi. E mai aproape de om, mai iertător.

E bine? E rău? S-ar putea naşte întrebarea: cum s-a făcut că în Decembrie '89 nu ieşenii, oltenii sau bucureştenii au fost aceia care au dat semnalul răscoalei, ci timişorenii? De ce nesupunerea

a venit de la un prelat protestant, şi nu de la unul ortodox? De ce anticomunismul cel mai înverşunat s-a manifestat în ţări catolice – Ungaria, Cehoslovacia, Polonia, şi nu în cele ortodoxe? Teoctist, ştim foarte bine... Motiv pentru care a fost recuperat rapid şi păstrat. Şef obedient peste plutoane, dacă nu doar peste batalioane de foşti informatori. Care l-au servit mai degrabă pe Satana decât pe Hristos. Asta mă şi ţine departe de clădirea bisericii, nu şi de simbolul şi spiritul Ei. Ca în toate domeniile, abia după câteva generaţii, am putea fi ceea ce se cuvine să fim!

În timp ce admiram iconostasul, de-o impresionantă înălţime şi mai ales de-o frumuseţe uluitoare, acoperit de sus până jos cu icoane îmbrăcate în aur, Liuda, ţinând capul în pământ, se închina plină de pioşenie. M-a luat apoi cu o anumită gingăşie de braţ şi mi-a propus în şoaptă:

– Nu vreţi să aprindeţi o lumânare?

– De ce mă întrebaţi?

– Aşa îşi scot preoţii salariul.

Într-adevăr, lumânările erau destul de scumpe.

Ne-am plimbat apoi de-a lungul puternicelor ziduri de apărare ce înconjoară biserica. Ziduri de ev mediu, cu turnuri masive la colţuri, deasupra cărora se înalţă foişoare de observaţie; Liuda mi-a dat explicaţii amănunţite, mi-a spus numele fiecărui turn: „Kutekrom", „Pokrovski"... Şi, o dată cu acesta din urmă, am ajuns pe malul larg al râului Velikaia, ce taie oraşul în două.

Simţeam nevoia să fac ceva pentru omul cald, deschis, prietenos, cum mi s-a părut a fi Liuda. Îmi plăcea ea, bineînţeles, şi ca femeie... Însă în hotelurile sovietice, la fiecare etaj, se afla instalată, la o masă cu nimicuri alimentare, câte o *dejurnaia* ce avea sub priviri şi o parte, şi cealaltă a coridorului, fie zi, fie noapte. Aşa că nu puteai aduce pe nimeni în cameră, chiar zicând că treci de cerberii de la recepţie. Chemată parcă de starea mea sufletească, ne-a ieşit în cale o bătrânică; ducea pe braţ un coş plin cu flori. Erau, probabil, tăiate din grădina casei.

– *Mament!* am spus, oprind-o, şi am rugat-o pe Liuda s-o întrebe dacă nu vinde florile.

A reieşit că le ducea la biserică. În acelaşi timp, a stat parcă pe gânduri, privirile trecându-i de la Liuda la mine, după care, oftând, a zis ceva din care am înţeles doar cuvântul *krasivaia*. Despre

Liuda era vorba, îşi exprimase admiraţia faţă de frumuseţea ei. A ales apoi nişte flori şi i le-a întins Liudei, făcându-mi semn că i le dă ca din partea mea. Am scos douăzeci de ruble din buzunar şi am rugat-o pe Liuda să-i spună bătrânei că aş vrea să cumpăr toate florile din coş; e suficient douăzeci de ruble? Suma i s-a părut prea mare şi ea, după ce a luat banii, i-a dat şi florile şi coşul în care se aflau.

– Să înţeleg că gestul dumneavoastră atât de frumos include şi o invitaţie? m-a întrebat Liuda, după ce am pornit. Invitaţia de a ne petrece această seară împreună?

– Dacă n-ar trebui să plec mâine dimineaţă la drum... Frumuseţea dumneavoastră are o distincţie care îmi interzice o invitaţie pentru o singură seară!

– Mulţumesc. Sunteţi un *gentleman*. Nu mai căutaţi *gazo-vodo-nagrevatel* în magazine, că n-o să-l găsiţi! a zis privindu-mă drept în ochi. Iar să-l cumpăraţi pe sub mână nici să nu vă gândiţi! m-a avertizat. Vă mulţumesc foarte mult pentru flori! La revedere!

Şi s-a îndepărtat. Îmi deconspirase, astfel, că eram urmărit, că se ştia fiecare pas pe care îl făceam, pentru că eu nu pomenisem în faţa ei nici măcar o vorbă cum că aş intenţiona să cumpăr, în acest drum, un *vaillant*. Ca şi securiştilor, KGB-iştilor li se părea suspect orice străin, fie el şi dintr-o „ţară frăţească". Aşa-i când ştii că slujeşti o ideologie care nu-i decât un putregai!

23

– Grecul se adresează, ştii, mai curând sfinţilor decât lui Dumnezeu, mi-a explicat Egina în timp ce ieşeam din biserica din Trikala. Lor li se roagă. Spune o rugăciune, o rugăciune compusă de el, aprinde o lumânare şi, după cum ai văzut, stă şi se reculege. Se spovedeşte rar, dar ţine toate posturile, posteşte multe luni pe an. Iar asta, ştii, înseamnă că-şi interzice carnea, peştele, ouăle, laptele... Ba chiar şi uleiul în Vinerea Mare. Iar înainte de inaugurarea casei cheamă preotul pentru sfeştanie. Pentru *hagiasnos*. Din superstiţie...

– Se practica şi-n satele noastre... După câţi preoţi am întâlnit în Grecia...

– Să-ţi faci de fiecare dată câte un nod la batistă, că poartă ghinion! m-a avertizat Egina, râzând.

– Am mai auzit asta... Nici măcar un cearşaf n-ar ajunge.

Şi Egina s-a pornit să-mi vorbească despre viaţa grecului, despre spiritul sau practic care îl ajută să răzbească oriunde ar fi. Grecul are comerţul în sânge... Şi iată o curiozitate: cei care se întorc din *diaspora*... Ştii ce-i aia *diaspora?*

– Ştiu. O colonie de greci dintr-o ţară străină.

– Exact. Cei care se întorc din *diaspora* – grecii nu mai emigrează, se-ntorc – se bucură de multă stimă în sat. Au umblat prin lume... Au ce povesti... Ştiu limbi străine... Au poate şi un cont la bancă... Să mergem, c-a venit soarele la maşini.

Înainte de-a ieşi din oraş ne-am mai oprit la o uimitoare moschee, după care ne-am continuat drumul spre Meteora. Din şoseaua umbrită de un şir de arbori foarte înalţi, cum nu mai văzusem, se desfăceau mereu drumuri ce duceau spre sate de munte, turme de oi păşteau iarba de pe margini sau prin poiene... După vreun sfert de oră am trecut printr-un oraş, Kalambaka, şi, deodată, în faţa ochilor ne-a apărut un peisaj ciudat, cred că unic în lume.

Într-o vale nu prea largă ies din pământ gigantice coloane de stâncă, o adevărată pădure. Fiecare se ridică solitară, izolată de vecinele ei, cu forme diverse, cu acoperişuri plate, ascuţite sau boante, lucrate de mâna timpului, crestate, ferestruite sau netede, cenuşii sau albite de ploi. O viziune uluitoare. Valea era plină de verdeaţă, de flori; Piniosul, cu care ne întâlniserăm pe autostradă, în drumul său spre mare, făcea un zgomot asurzitor şi, în mijlocul văii – stâncile care ţâşnesc spre cer. O comunitate de asceţi, parcă, în acest ţinut al centaurilor.

Pe stâncile cu pereţii mai drepţi, mai abrupţi, mai inaccesibili, dar cu acoperişurile plate au fost construite mânăstiri ce dau acestor uriaşe stalagmite un aspect şi mai straniu. Mânăstiri aeriene, de unde şi numele de Meteora, nume de o sută de ori meritat...

Până în secolul al XIV-lea, istoria Meteorei nu este prea bine cunoscută, dar se presupune, aşa cum mi-a spus Egina, că mulţi sihaştri veniseră acolo să-şi găsească refugiul. Unul dintre anahoreţi a iniţiat, apoi, o comunitate care a clădit primul schit. Şi, încetul cu încetul, printr-o muncă titanică, pe stâncile învecinate

au fost ridicate alte construcţii, astfel că, în secolul al XIII-lea, se ajunsese la douăzeci şi patru de mânăstiri.

Cele mai multe sunt astăzi părăsite. Le-am vizitat pe cele mai mari, căţărându-ne pe scări săpate în roca dură a stâncii, în spirală, întortocheate şi abrupte; la Mânăstirea Mare am văzut expus vechiul troliu de lemn, aplecat peste o prăpastie de cincizeci de metri; la Mânăstirea Aghios Stephanos, construită în 1319, de împăratul Andronic Paleologu, cunoscut la Meteora sub numele de Eremiah Schimnicul, o punte suspendată face posibil accesul, dar, în urmă cu ani, vizitatorii erau ridicaţi cu o plasă.

Egina intra imediat în vorbă cu călugării, mă prezenta ca şi când aş fi fost un oaspete oficial, iar ea însoţitoarea, translatoarea mea. La ultima mânăstire vizitată ne-au invitat pe un balcon de lemn şi ne-au tratat cu dulceaţă de caise şi cu apă de izvor. Privind de la înălţimea stâncii defileul ce se desfăşura dinspre masivul Pindului, puteai înţelege de ce asociau schimnicii frumuseţea naturii cu ideea de Dumnezeu.

Mi se făcuse foame; îndreptându-ne spre maşini, i-am propus Eginei ca pe drumul de întoarcere să oprim lângă o poiană unde să aşezăm masa.

– Eu aş zice să ne cazăm mai întâi... Mi s-a spus că la vreo zece kilometri de aici există un hotel, aşezat într-un loc pitoresc... Nu eşti de aceeaşi părere?

– Bine, facem cum spui, am acceptat, cu toate că propunerea ei era cam pe dos şi problema cazării mai putea aştepta.

Cei mai mulţi turişti erau aduşi cu autocarele, nu credeam că va fi greu să găsim camere la hotel.

Ne-am continuat drumul spre amontele Piniosului, care ne-a însoţit aproape tot timpul. Peisajul era, într-adevăr, încântător, asemănător întrucâtva cu cel de pe Valea Dâmbovicioarei, însă noi făcuserăm mai bine de zece kilometri şi nici gând de hotel. Am crezut că Egina nu înţelesese bine sau căpătase o informaţie greşită, pentru că nu întâlniserăm decât o singură maşină pe drum, un Fiat cu număr grecesc. Am claxonat-o, dar mi-a făcut semn să vin după ea.

După alţi zece kilometri, a oprit într-un sat de munte cu case răzleţe, spoite cu un albastru-siniliu, cum nu mai văzusem în Grecia, şi, coborând din maşină, s-a îndreptat spre casa de lângă

şosea. Totul se petrecuse ca şi când ea îşi pusese în gând să dormim la ţărani. Nu-mi displăcea perspectiva.

Am aşteptat-o lângă maşină. S-a întors în scurt timp, grăbindu-se cu două femei după ea, mamă şi fiică, probabil. În vreme ce se apropiau, cele două sătence m-au examinat cu o vădită curiozitate şi, pentru a-şi sublinia parcă uimirea, şi-au dus pumnii la gură.

– *Rumanos*... m-a prezentat Egina şi le-a invitat să-mi vorbească.

– Fecioru, noi him vlahi! a afirmat cu convingere şi cu faţa luminată de un zâmbet cea mai în vârstă.

Îi auzisem pe călugări pronunţând cuvântul *vlahos*, dar îmi spusesem că pe mine mă numeau astfel. Avusesem un gând duios pentru ei, o întrebasem pe Egina de ce-mi zic aşa, ei nu auziseră că există o ţară cu numele de România, şi ea, propunându-şi, cum devenise clar, să-mi facă o surpriză, îi scuzase că sunt rupţi de lume.

Era vorba, de fapt, de acea populaţie românească de aproape un milion de oameni care, cu opt secole în urmă, migrase în Balcani şi se aşezase mai ales pe Valea Timocului, în Iugoslavia, dar şi în Bulgaria, iată, în Munţii Pindului, în Macedonia, numiţi aromâni sau macedo-români, în Albania... populaţie părăsită, mai corect spus, trădată de statul român. Şi nu doar de cel comunist!... Ia să fi fost ungurească populaţia asta!... Unde-i conştiinţa noastră de sine, conştiinţa că suntem un popor? Când o mulţime de troglodiţi, de analfabeţi privind istoria propriei ţări le spun „ruşi" basarabenilor care vin să supravieţuiască prin pieţele de la noi! De-abia pe la sfârşitul anului de graţie 2002, prim-ministrul şi preşedintele României au îndrăznit, în sfârşit, să spună câteva vorbe în legătură cu românii din ţările vecine. Deznaţionalizarea, asimilarea au fost însă desăvârşite, foarte puţini conaţionali rezistând asupririi.

– Mă bucur foarte mult, am zis şi i-am întins mâna.

A dat să mi-o sărute.

– Nu se poate, am oprit-o cu blândeţe. La noi, bărbaţii sunt cei care sărută mâna femeilor.

S-a fâstâcit.

Amuzată de situaţie şi bucuroasă că-mi oferise prilejul de-a mă întâlni cu aceşti oameni de origine românească, Egina a izbucnit în râs şi m-a sărutat pe obraz.

– Mi-a plăcut, am zis. Mai fă o dată!

– Vă pălăcrăsesc, haidezi în casă! ne-a poftit femeia, desfăcând mâinile într-un gest larg, semnificativ. Mâncatu şi dormitu la noi... Bărbatulu şi feciorli sunt susu cu oile, că noi him păcurari, şi se-ntorcu iarna în satu. Să băgadzi şi maşinli... Haidi, feată, disfă poarta! i s-a adresat celei tinere, care stătea, respectuoasă, cu un pas mai în urmă. Apoi ne-a explicat: Neveasta a lu ficiorului ţel micu. Nor-meau.

Prin faţa casei curgea un pârâu tumultuos, iar podeţul care ducea spre poarta curţii nu mi se părea prea solid. M-am dus să-l examinez dacă era capabil să reziste la greutatea maşinii. Era, şi am băgat maşinile în curte. În spatele ei, pe deal, se vedeau ţarcul oilor, câteva căpiţe cu fân, straturi de flori înconjurau casa...

– Câine aveţi? am întrebat-o pe gazdă, temându-mă că unul ciobănesc ar fi putut să-l facă bucăţele pe Fox.

– Cânili sunt susu cu oili, m-a liniştit şi a arătat spre munţi.

I-am dat drumul foxterierului să coboare şi, cum îmi crăpa inima să trag o duşcă de coniac, am scos din portbagaj o sticlă de Metaxa. Văzând-o, Egina a exclamat, bucurându-se:

– Uite o idee formidabilă!

– Nu face zâmbre, e doar pentru mine. Îmi place să beau, aşa parcă ziceai!...

– Ha-ha! N-o să-ţi meargă!...

Casa era cu geamlâc; intrând în prima cameră, am crezut că mă aflu undeva în sudul Olteniei, într-un sat de pe lângă Calafat, Bechet sau Corabia. Aceleaşi macaturi cu romburi ţesute din lână vopsită în culori vii, aşternute pe jos, ca şi pe cele două paturi, un fel de divane, aceleaşi broderii pe ştergare puse pe lângă ferestre...

– Aicea dormitu, ne-a zis gazda, prezentându-ne camera.

Mirosea a curăţenie şi a busuioc, iar ferestrele erau pline de muşcate cu flori mari de un roşu-aprins, cum numai în Elveţia mai văzusem...

– Minunat! a exclamat Egina.

– Nici nu se putea ceva mai potrivit.

– Eu la altceva m-am gândit! m-a avertizat, învăluindu-mă cu un zâmbet complice, şi m-a sărutat pe obraz.

Am lăudat-o pe gazdă că are o casă frumoasă şi am rugat-o să ne dea voie să stăm la masa de scânduri pe care o văzusem sub un copac din grădină.

–Acolo, acolo... s-a grăbit să aprobe şi s-a precipitat spre uşă.

Rămaşi singuri, i-am zis Eginei că nu înţelesesem la ce făcuse aluzie, adică la ce se gândise când exclamase: „Minunat!“

– Că sunt două paturi?

– Copilării! Nu mai dorm de mult în pat.

Altă drăcie.

– Cum asta? Dar unde dormi, pe jos? am întrebat-o, gândindu-mă la prietenii mei din Paris, Claude şi Susanne.

– Exact. Hai să ne-aducem bagajele! m-a chemat.

– Eşti yoghină?

– Nu sunt yoghină. Dar ce te interesează pe tine ce sunt?! Sunt o pupăcioasă, n-ai sesizat? a zis, alintându-se.

În timpul cât umblaserăm pe la mânăstiri se produseseră acele atingeri de-o clipă, imateriale parcă, dar atât de materiale prin fiorul lor tulburător. Nu le evitase. Ba chiar aş spune că, uneori, îi plăcuse să le provoace. O luasem apoi, în câteva rânduri, cu tandreţe de mână şi ea remarcase la un moment dat: „Mă pregăteşti pentru diseară?“ Făcuse o afirmaţie adevărată, dar nu-i spusesem asta, o lăsasem fără răspuns şi mă ţinusem rezervat.

Apoi luase ea iniţiativa „pregătirii pentru diseară“. Îşi pusese un pulover; o întrebasem dacă i s-a făcut rece şi ea insinuase nuanţând: „Nu, dar mă priveşti, şi imaginaţia ta o ia razna. O ia razna în această atmosferă plină de ascetism. Scriitorii au multă imaginaţie, nu?“ Şi, cu timpul, se manifestase tot mai cald, mai calin.

Acum, rămaşi singuri, ceea ce spusese şi mai ales felul în care spusese era provocator, buzele îi fuseseră străbătute de un tremur uşor. Primul gând a fost s-o sărut, dar m-am abţinut şi am spus:

– Am sesizat. Ai tot ce-ţi trebuie ca să fii... Rămâne doar să mă convingi.

– Eşti sigur că asta vrei ?

– Dacă nu crezi, facem prinsoare...

A izbucnit în râs şi, luându-mă de mână, m-a tras după ea.

Gazda aranja masa în grădină. Mi-era o foame de lup şi i-am propus Eginei să mâncăm mai întâi şi abia după aceea să ne ocupăm de bagaje. N-a fost de acord.

– Vreau să mă spăl, să mă schimb... N-ai să mori dacă rabzi puţin!

Uitasem, la occidentali, cina e cu dichis, aproape un ceremonial.

– N-o să mor.

La maşină am dat de sticla de Metaxa; am vrut să mai trag o duşcă, dar am zis să i-o duc întâi Eginei. Şi am asistat la o scenă aproape incredibilă. Fox se repezise la Rya, care îşi dezmorţea aripile pe acoperişul Citroënului; prinzând de veste, Egina a ţipat la el: „Hat!" sau ceva asemănător, şi foxterierul s-a culcat la pământ de parcă ar fi fost plesnit cu un bici. A început apoi să se retragă în grabă cu spatele şi de-a buşilea, ca din faţa unui pericol iminent, s-a ridicat cu teamă şi s-a furişat la maşină, a cărei portieră o lăsasem deschisă.

M-a impresionat cât se poate de neplăcut felul în care se speriase, se îngrozise, aş spune, scena mi se păruse de un oarecare nefiresc. Din câte ştiam de la un doctor veterinar despre însuşirile foxterierilor, această comportare era cu desăvârşire anormală. Şi-apoi, el nu asculta de ordin decât dacă venea de la mine! Or, o dată cu acel cuvânt strigat de Egina, foxterierul se transformase într-o javră care toată viaţa ar fi primit numai picioare în spate. *Curioasă treabă!*, mi-am zis, cu senzaţia că ceva nu era în regulă, şi m-am dus la el. Se făcuse covrig pe podea. Mângâindu-l, am simţit cum era străbătut prin tot corpul de un tremur uşor.

– Ai încurcat-o cu asta! am spus fără să vreau.

Mi-a lins mâna şi s-a uitat în ochii mei ca şi când mi-ar fi cerut ajutor.

– Hai sus! l-am chemat pe fotoliu.

A venit, dar parcă temându-se.

– Bine, măi băieţel – l-am mângâiat –, cum ciorilor te-ai înfricoşat tu aşa? Ai făcut pe tine la glasul unei muieri?! Păi cum aşa, bre? Hai, sus steguleţul, că-i venim noi de hac!

Şi am auzit-o pe Egina în spatele meu:

– Aşa, Adrian, laudă-l! Mângâie-l! S-a repezit s-o mănânce pe Rya şi tu-l mângâi!...

– Dar nu înţeleg cum de s-a speriat el aşa?!

– Eu ştiu să vrăjesc câinii. Îi focalizez şi le ordon să dea înapoi. Să bată în retragere. Dă-mi şi mie puţin ochelarii, a divagat inabil. Îţi stă foarte bine cu ei. I-ai cumpărat la Salonic?

Gazda adusese o sticlă cu *úzo*, caş afumat, cârnăciori, ne-a spus că a încins plita să ne frigă nişte pastramă şi ne-a întrebat dacă n-am vrea să ne facă ouă cu jumări... I-am mulţumit, i-am spus că avem de toate cu noi... N-a fost chip să ne înţelegem cu ea.

După ce am rămas singuri, Egina a ţinut să-mi explice:

– Ştii, aşa este în Grecia... Femeia ne-a primit atât de bine nu numai pentru că tu eşti român. Sigur, asta a bucurat-o foarte mult... Ai auzit probabil de cuvântul *xenia*. Ospitalitate. Nume purtat de numeroase hoteluri... E o societate hotelieră... Dar, ştii, nimic nu defineşte mai bine greaca din toate timpurile ca acest termen antic. Perpetuat prin obscura credinţă, prin ancestrala credinţă că un străin este un posibil Dumnezeu. Şi astfel ea deschide toate porţile în faţa unui oaspete.

– Ţi-am povestit despre poetul Christoş Lazaris, pe care l-am cunoscut la Kavala... Am aflat de la el ceea ce n-aş fi putut afla nici după un an de şedere în Grecia, dar iată mi-a scăpat să-l întreb care este explicaţia acestei formidabile prize la public, o priză totală a muzicii şi dansurilor populare. Nici intelectualii, şi nici tineretul nu strâmbă din nas... Nu cred că există o ţară europeană în care muzica apuseană, s-o numesc cu acest termen, a pătruns mai puţin.

– Pentru că majoritatea grecilor provin de la ţară.

– Acelaşi lucru este şi la noi... Eu, de pildă, sunt prima generaţie încălţată... Nu se poate, trebuie să fie o cauză!...

– Cauza este că toţi au nostalgia acelor cântece, acelor dansuri, acelor obiceiuri...

– Sigur, nu mi-am putut da seama de textele cântecelor voastre... Unele mi-au fost rezumate de prietenul din Kavala... Cred că noi am periat, am „curăţat", am moralizat, am adaptat prea tare unele cântece. Cu o vârtoasă şi foarte pudică sârguinţă.

– Eu nu ştiu cântece de pahar, dar am învăţat de la taică-meu, de la care am moştenit şi vocea... Grecii au o mulţime de cântece atribuite partizanilor, haiducilor care, în timpul războiului de independenţă, şi chiar mai înainte, populau şi regiunea în care ne aflam... Munţii Pindului, ai Olimpului, îi hăituiau pe turci... Cântece eroice şi naive... Cântate doar din gură ori acompaniate de *buzuki* sau *lyra*. Şi-n care se vorbeşte despre viaţa liberă a haiducilor, despre munţii lor, drept singurii tovarăşi... Despre vulturii ce se rotesc deasupra... Despre onoare şi eroism în luptele de unul contra o sută... Despre noblețe... Şi, ştii, despre o stranie atracţie a morţii. Îţi traduc liber, textual:

Ce-aveţi voi, tovarăşi ai mei,
De vă simţiţi inima aşa de grea?

Voi nu mai mâncaţi nimic,
Voi nu mai beţi nimic,
Viaţa voastră-i ca noaptea.
Moartea este aproape, foarte aproape
Pentru a ne lua şi-a ne duce,
Făcându-şi alegerea printre bărbaţi,
Printre cei mai buni dintre noi,
Soldaţi postaţi lângă ziduri...

– Stai să aduc chitara, a zis, ridicându-se de la masă. Adrian, tu mereu mă trişezi, îţi pui vin numai ţie!

– Nu-mi pun numai mie... Dar nici nu vreau să te-ndemn, să nu zici că aşa şi pe dincolo... Aşa cum ai zis...

– Ha-ha! a râs. A dat să plece şi brusc s-a întors şi m-a întrebat pe neaşteptate: Adrian, asta nu-i maşina ta, aşa-i?

– Nu-nţeleg, m-am mirat, care nu-i maşina mea?!

– Asta, Lamborghini...

– Cum aşa? De ce să nu fie a mea?

– Aşa. Eu ţi-am spus că ştiu să văd!...

– Şi ce-ai văzut? am întrebat cu un zâmbet zeflemitor.

– Eşti sigur că vrei să discutăm despre asta?

– Eşti invitata mea! am şarjat.

– Îţi spun îndată... Să-mi iau întâi chitara.

Am vrut să-mi aprind o ţigară, ca pentru a-mi ajuta mintea să descifreze sensul pe care putea să-l aibă întrebarea ei. Mi-am retras imediat mâna, căci gestul trădează de obicei o stare de încordare, de tensiune, şi era ultimul lucru de care aş fi dorit să-şi dea seama Egina. Am făcut tot felul de supoziţii, şi Egina s-a întors în curând cu chitara şi cu cioara pe umăr.

– Îi place să mă asculte cântând la chitară, a zis şi a ridicat-o pe o creangă a copacului.

– Da, am mai cunoscut câteva ciori melomane... Şi-acum spune ce te-a făcut să crezi că Lamborghini nu-i maşina mea. Mor de nerăbdare să aflu!

– Prostii!

– Cum „prostii"? Dai cu piatra...

– Ascultă mai departe cuvintele:

Ascultaţi ce-am vestit,
Bravi soldaţi din Hades!

Fiecăruia vă trebuie arme,
Vă trebuie plumbi, praf de puşcă,
Pentru a face războiul împotriva lui Charos...

Grecului, grecului îmbibat de tradiţii, moartea îi apare ca o fiinţă personalizată. Fiinţa asta este *Charos*. Ea umblă peste tot. În munţii şi pe câmpiile unde grecii se bat cu turcii. Şi este atât de reală această prezenţă, încât îi pot vorbi. I se pot opune, îi pot rezista vrăjii sale teribile! Dar să continui...

...Pentru a face războiul contra lui Charos
Căci nimeni nu vrea să-l mai vadă
Făcându-şi alegerea printre oameni.
Să ne gândim la cei mai buni dintre noi,
Soldaţi postaţi lângă ziduri...

– Uite, să nu mai trişezi, a spus şi a băut vinul din pahar.

Şi-a acordat apoi chitara şi a început să cânte, cu glas scăzut, în greceşte.

Avea o voce plăcută, caldă, uşor senzuală, cu un timbru profund; melodia aducea într-un fel cu doinele noastre. Am ascultat privind-o în voie, tot mai tulburat de ea, cu gândurile în tot mai mare derută. Mă simţeam atras, aş spune irezistibil – ha, ha, *meduzat* – şi, în acelaşi timp, presimţeam în ea un pericol.

A cântat melodie după melodie. Între timp am întors lucrurile pe toate părţile, am construit ipoteze pornind de la împrejurările în care o cunoscusem, de la cele în care o reîntâlnisem pe şosea, pe şoseaua aceea ocolitoare; întrebarea sau mai bine-zis afirmaţia că Lamborghini nu era a mea m-a dus la tot felul de gânduri, unele de-a dreptul aberante...

În cele din urmă, am dat totul dracului. Egina era lângă mine, în fusta ei de ţigancă, în care se schimbase, cum îmi spusese, pentru că aşa fusese îmbrăcată, când ne întâlniserăm la Bancă; părul îi cădea de-a lungul obrajilor, acoperindu-i faţa aproape în întregime; rostind cuvintele cântecelor, buzele, uşor recurbate, aşa cum erau toate liniile corpului ei, se mişcau ciudat şi ademenitor, ochii, de o stranietate fermecătoare, căpătaseră un luciu pe care nu-l cunoscusem, şi ea nu rareori îi ridica spre ai mei, pentru a mă învălui cu o privire caldă şi tandră.

Şi-atunci, cum să nu dai totul dracului?! Ba aş spune că sentimentul acela nedefinit al unui pericol, ca o presimţire, începuse

chiar să mă incite, să mă provoace, ca un ce necunoscut şi plin de interes. Eram şi aşa în plin hazard, voisem să văd ce-mi va aduce el şi, iată, fusesem gata să renunţ – m-am blamat – la partea lui cea mai ispititoare, cea mai frumoasă.

Nu ştiu cât a trecut – poate o oră – până când Egina s-a oprit din cântat. Cu chitara încă în braţe, mi-a tradus ultimele strofe:

Aşa cum plâng norii
Când ploaia acoperă cerul,
Aşa plâng ochii mei
Când îţi privesc umbra.
Pe drumul pe care merg
Eu recunosc urmele tale,
Asupra lor mă opresc
Şi le umplu cu lacrimi.

– Hai să ne plimbăm puţin! mi-a propus, deodată. O duc pe Rya în casă şi mergem să ne plimbăm puţin pe şosea.

Câtă vreme Egina cântase, atrase, probabil, de sunetele chitarei sau chemate de gazdă, se adunaseră în curte, pe nesimţite, vreo treizeci de femei. Se aşezaseră turceşte (sau greceşte) pe câteva rânduri lângă poartă şi, sprijinindu-şi bărbia în pumni, se uitau tăcute în direcţia noastră. Le-am dat „bună seara" şi ele, în cor, tot c-un „bună seara" românesc mi-au răspuns. Un cor ale cărui voci au răsunat cu nerăbdare şi bucurie, ca şi când pentru acest „bună seara" al meu se adunaseră ele acolo.

Alungasem toate gândurile rele, mă ajutase şi vinul băut, dar întâmplarea cu Fox, înfricoşarea lui nefirească în faţa Eginei, stăruia ca reziduul unui miros neplăcut. I-am dat drumul din maşină şi l-am chemat să vină cu mine mai mult pentru a-i vedea reacţiile decât pentru a-l duce la plimbare. Ei bine, în loc să se bucure, aşa cum făcea întotdeauna, s-a comportat ezitant.

– Măi platfus, ce-i cu aerul ăsta de îngropăciune la tine? Băieţel, ţi-am spus doar că-i venim noi de hac!

Dar a trebuit să-i comand „la picior" ca să mă urmeze.

Am mers un timp tăcuţi şi parcă străini. Mă abţinusem special să deschid vorba, şi, văzând că Egina tace, am rămas mai departe tăcut. Nu se putea să nu sesizeze cauza mutismului meu şi eram curios dacă se va referi la scena cu Fox sau va evita o discuţie, ca

şi când scena aceea n-ar fi avut loc. Am auzit-o întrebându-mă la ce mă gândeam.

– La o mulţime de lucruri... am răspuns evaziv. Şi am adăugat, parcă împotriva voinţei mele şi călcându-mi hotărârea: Mă gândeam că pentru prima noastră seară nici nu se putea ceva mai frumos! Camera, casa, satul acesta de munte... Cum ai cântat la chitară...

– Adrian, mi s-a adresat rugător şi m-a luat de mână, nu trebuie să dai importanţă episodului cu Fox!

– Nici nu dau... am negat.

– Mă bucur, a zis cu voioşie şi, oprindu-se, m-a atras spre ea.

A fost doar un început de sărut. Îşi lipise cu senzualitate gura ca după o dorinţă îndelung reprimată, şi imediat m-a respins. De parcă contactul cu buzele mele i-ar fi produs un şoc neplăcut... Şi, ca şi când asta n-ar fi fost de-ajuns, a început să mă bombardeze dezlănţuit cu pumnii în piept. N-am reacţionat în nici un fel; accesul ei de furie s-a potolit repede. Am spus: „Hai!" şi am pornit mai departe. Avea hachiţe, era într-o dungă sau era o mare actriţă. Ultima variantă mi se părea mai aproape de adevăr.

– Iartă-mă! a zis, după un timp.

– Iată o expresie în faţa căreia îmi scot pălăria...

– Bine, o să-ţi pun cununa cu spini!

– E ultimul lucru care mi s-ar potrivi.

– Nu, Adrian, a spus, după un timp de tăcere, n-o să se întâmple nimic între noi.

– Dar de ce trebuie neapărat să vorbeşti? De ce...

M-a întrerupt:

– Am ştiut că eşti astfel!

– „Mă pregăteşti pentru diseară?" m-ai întrebat la un moment dat. Am vrut ca totul să curgă normal şi firesc, ca şi când...

– Ca şi când am fi de mult împreună. Asta şi simt.

– E doar o altă seară, o seară nouă, o seară foarte frumoasă... Într-o casă de ţară, într-o cameră care miroase a busuioc...

– De asta am şi spus că e minunat. Tu ştii ce semnifică busuiocul?

– La noi e un semn de dragoste...

– În Grecia, e un semn de curăţenie sufletească, e-o plantă sfântă!

N-am înţeles ce legătură putea fi între curăţenia sufletească şi exclamaţia ei: „E minunat!"; am lăsat baltă povestea şi am întrebat-o, ca să schimb vorba, de unde cunoaşte atât de bine Grecia.

– Tata-i elenist. Un foarte bun elenist. A fost profesor universitar... E stabilit la fratele meu, în Noua Zeelandă, dar mai ţine şi acum prelegeri la câteva universităţi americane. O anumită Grecie o cunosc de la el. Grecia templelor, a sanctuarelor, a statuilor... Perfecţiunea lor originară mă emoţionează, să ştii, cu mult mai puţin decât mutilările timpului. Perfecţiunea asta nu este a oamenilor. E un frumos rece, canonic. Îl resping, îl detest! Cealaltă Grecie, pe cea a oamenilor, am cunoscut-o prin mine. Umblând prin sate şi privindu-mă pe mine însămi. Am fost doar o singură dată la Cap Sunion, iar la Atena n-am stat mai mult de zece zile. Am umblat însă vreo şase luni prin sate. Grecia modernă, cea a timpurilor noastre, din sate se trage. De-acolo a pornit ea. Acolo şi trebuie căutată.

– Numele de Egina are ceva comun cu insula?

– Are. Acolo s-au cunoscut părinţii. S-au cunoscut vizitând insula. Ne-ntoarcem?

Ne-am întors şi am întrebat-o ce-a avut în vedere, la ce s-a gândit când a spus că Lamborghini nu-i maşina mea.

– Am glumit. Am simţit nevoia să te irit cu ceva. N-am găsit cu ce şi... Şi atunci m-am referit la maşină.

Cine s-o creadă?!

– Şi de ce-ai simţit nevoia să mă iriţi?

– Pentru că-mi eşti nesuferit câteodată.

Voia, probabil, s-o întreb de ce îi sunt „nesuferit câteodată". Îmi propunea un joc – aveam tot interesul să-l accept. Şi i-am satisfăcut dorinţa.

– Îmi place cum insişti cu privirea... Ţi-am mai spus: insişti fără să stăruieşti, insişti prin intensitatea privirii, prin ceea ce spui prin ea. Dar asta mă şi enervează, uneori chiar mă irită. Bine, a zis, ca şi când s-ar fi hotărât dintr-o dată, o să-ţi spun de ce mă irită. Privindu-mă, îmi arăţi cât de mult îţi plac... privirea ta are de multe ori proprietăţi tactile. O simt adesea, material parcă, pe buze, pe umeri, pe gât, pe braţe... Nu, nu mă dezbraci, nu e carnală... Nu ştiu cum să-ţi spun... O simt cum îmi mângâie pielea, cum o sărută. De multe ori mă săruţi cu privirea. Dorinţa ta e atât de puternică, încât potenţează, probabil, privirea. Şi, în acelaşi

timp, îmi arăţi cu ea, cu această privire, că te poţi detaşa, că-ţi păstrezi independenţa. Ca şi când ar fi două priviri. Două priviri într-una singură. O privire este cea a dorinţei – pentru că de iubire nu poate fi vorba –, dar o dorinţă încărcată de sentimente...

Aşa şi era, încercam să mă detaşez, să-mi „păstrez independenţa", sesizase perfect şi se folosise de asta pentru a mă aduce, prin tot ce spusese, la ceea ce urmărea. I-am zis ca din Pitigrilli:

– Tu crezi în *coup de foudre*?

S-a oprit locului şi a zis cu un surâs trist, dar şi uşor incitant:

– Adrian, altfel n-aş fi cu tine!...

Eşti tu cu mine... dar din alte motive, degeaba încerci să mă-mbrobodeşti!... mi-am zis, şi ea a continuat, după un moment de tăcere în care urmărise parcă un gând:

– Voi aveţi o altă psihologie... Lucrurile la voi au un alt mecanism... Şi apoi... Legea iubirilor trecătoare e aspră cu noi! Bărbatul se culcă. Femeia se dăruieşte... Da, pot să apară situaţii în care... Ţi-am spus, vin din Turcia... Mi s-a întâmplat acolo un lucru mai straniu... Când am fost în Nord, i-am pozat unui mare pictor norvegian, foarte cunoscut la Paris... Mi-a oferit, la un moment dat, o grămadă de bani ca să mă culc cu el. Era un bărbat interesant şi poate aş fi făcut-o dacă nu m-ar fi supus acestei constrângeri. Dar nu cred c-aş fi făcut-o. Pentru că eu îi pozasem douăzeci de zile la rând. Au mai urmat şase şedinţe, mi-a plătit şi ne-am despărţit. A avut bunul-simţ de-a nu mai reveni vreodată asupra acelei propuneri. De la el plecam direct în Suedia şi, deodată, un sentiment obscur, care m-a luat sub control, m-a făcut să mă întorc din drum. Nu mai trebuie să-ţi spun că nu pentru bani am făcut-o – primesc de la Armand o pensie alimentară destul de substanţială, care mă scuteşte de griji materiale – şi el a înţeles ce se întâmplase cu mine. A înţeles sentimentul de omagiu pe care l-am avut, la un moment dat, pentru el ca artist. Dar vorbeam despre tine, despre privirea ta, despre acea dedublare... Prima, ţi-am spus, este a dorinţei... sau, mai bine-zis, a sentimentelor potenţate de dorinţă, iar cea de-a doua e logică. E logică şi ironică. Ca şi cum ţi-ai lua în zeflemea sentimentele şi dorinţa, sau dorinţa şi sentimentele. Tu cunoşti mai bine ordinea...

Avea, neîndoios, o minte bine mobilată, crease contextul, divagase abil, spusese exact ce trebuia spus în situaţia dată. A zis după o pauză:

– Asta mă irită, autoironia asta a ta. Adrian, cred că cel mai bine ar fi să ne vedem fiecare de drum.

Era ultimul lucru pe care mă aşteptam să-l propună.

– OK, am spus sec.

– Nu presupui că azi-dimineaţă am luat o hotărâre când am acceptat să mergem împreună la drum?

Nu sunt datele mele, nu sunt structurat astfel, „ping-pongul" sentimental nu-i deloc o expresie a personalităţii mele, dar – iată – ea încerca să-l folosească în chip de instrument. Mi-l propunea – îl va avea! *Ţin-te bine, Egino!*

– Ba da. Şi ce-i cu asta?

– Cum, ce-i cu asta? Nu spui nimic? Sau eşti sub imperiul celei de-a doua priviri.

– Mai curând eşti tu sub imperiul capriciilor. Uite, o să-ţi fac o mărturisire: nu mă omor după situaţii ridicole. Notează-ţi undeva, ca să nu uiţi...

– Spune-mi, Adrian, ai fost vreodată la o casă de toleranţă?

– Asta ce întrebare mai e?

– O întrebare la care te rog să-mi răspunzi.

– De ce m-aş fi dus?

– Din curiozitate...

– La Hamburg e un cartier întreg, poate-l ştii, fetele se expun în vitrine cât mai atrăgător cu putinţă, a venit un client, a tras perdeaua, prestează ce-i de prestat şi apoi dă draperia deoparte în semn că e liberă. Ce poate fi interesant în asta? Ce să-ţi stârnească curiozitatea? Ce sunt altceva fetele astea decât nişte – iartă-mi expresia – vespasiene? Dar alta este partea cu adevărat curioasă a lucrurilor – respectivul cartier este asaltat de turiste. N-am înţeles de ce vin acolo şi ce vor să vadă.

– Am ştiut că eşti astfel... a zis, după un timp.

– Deci mâine dimineaţă ne vedem fiecare de drum... am forţat nota.

– De ce eşti supărat?

– Cine ţi-a spus că sunt?

– Atunci, ce eşti?

O schimbase, am schimbat-o şi eu.

– Dacă vrei un răspuns adevărat, trebuie să-l afli singură.

– Eşti sigur că doreşti asta?

Se pare că era întrebarea ei preferată, aşa cum „ştii" era ticul ei verbal.

– O doresc cu ardoare...

Şi am mers tăcuţi tot restul drumului.

Ajungând acasă, am scos din portbagaj o sticlă cu vin şi l-am chemat pe Fox, să-i dau de mâncare. Egina nu mă aşteptase, se dusese în casă, dar a reapărut în scurt timp, informându-mă:

– Gazda ne-a făcut paturile şi ne-a pus pe masă dulceaţă şi apă.

– Am în vedere un cadou pe care să i-l dau la plecare. Căci bani sunt sigur că n-o să vrea să primească.

– Mie nu-mi dai puţin vin? m-a întrebat, alintându-se.

– Ba cum să nu! Iartă-mă. N-am crezut c-ai să vrei, m-am scuzat şi i-am turnat în pahar.

– Şi vreau o ţigară.

Pachetul era pe masă, i l-am întins.

O vreme nu ne-am spus nimic. Apoi, Egina a început să vorbească:

– Ce-ai gândit aseară când m-am repezit să comand şampanie şi caviar? Ţi-ai zis, probabil, că sunt o tapeuză. Asta am şi vrut să par. Erau o mulţime de sentimente contradictorii în mine... Chiar de când ne-am văzut la Arcul lui Galerius. Încă îndreptându-mă spre Arc, mi-am zis că s-ar putea să te întâlnesc acolo. Am respins gândul ca pe o prostie. Eram sigură că n-aveai de unde să ştii când se cer privite basoreliefurile. Şi, totuşi, ne-am întâlnit. Apoi, când te-am văzut oprind maşina la bazilica Sf. Dumitru, mi-am spus că mă căutai pe mine. Şi am vrut să mă reîntorc în biserică... N-am făcut-o. Te-am lăsat să pleci, dar mai târziu mi-a părut rău. Fusesem la Marea rotondă, imediat după Arc, şi mi-am zis că, dacă într-adevăr pe mine mă căutai, ai să te gândeşti şi tu la asta... Iubirile pasagere sunt aspre cu femeile, Adrian!...

Semiadevărul e cea mai bună minciună şi, iată, ea mi-l servise, ascunzându-se în spatele lui. S-a ridicat şi, înainte de a pleca, mi-a atras atenţia:

– Adrian, te rog să nu bei prea mult...

Am urmat-o după vreun sfert de oră şi, cu toate că mă aşteptam s-o găsesc culcată pe jos, căci o văzusem când şi-a adus cearşafuri şi pături de la maşină, intrând în cameră, am rămas locului de uimire. Era de parcă ar fi fost găsită fără viaţă acolo, la picioarele patului în care n-a mai apucat să se culce, şi cineva, aşa cum se

obişnuieşte, o învelise cu un cearşaf pentru a-i acoperi faţa şi goliciunea. Camera aceea ţărănească, cu un perete plin de icoane, devenise dintr-o dată bizară. Eram – mă adusese – într-o lume a ei; dar în care anume? Când am dat să mă întind lângă ea, mi-a făcut loc şi a ridicat cearşaful, arătând astfel că mă aştepta...

24

M-a lăsat să dorm până târziu; când a venit să mă trezească, era dichisită, parfumată, îmbrăcată într-o nouă rochie de ţigancă, cu toarte mari de aur la urechi, la gât cu un şirag splendid de mărgele în câteva rânduri, lung până la talie, şi mai ales făcuse o mulţime de treburi. Curăţase parbrizele maşinilor, pusese apă de izvor în termosuri, îmi pregătise ligheanul pentru spălat, iar pe masă – ouă cu jumări, unt, brânză, lapte fierbinte, cafea şi, în mijloc, un pahar cu un buchеţel de flori culese din grădină. Chiar dacă făcea parte din rol, gestul cu florile m-a mişcat.

Am rupt o floare de muşcată şi i-am prins-o în păr, lângă ureche. Îi venea foarte bine la tenul ei de creolă; cu floarea aceea era chiar ca o ţigancă, negrul de abanos al părului şi roşu-aprins al florii potenţându-se reciproc.

– Ar fi fost minunat să fi mers doar c-o maşină, i-am zis după ce i-am prins floarea. Să fii mereu lângă mine.

– Şi eu m-am gândit. O să facem aşa la Atena. Dar n-aş vrea să stăm în oraş. Sunt o puzderie de moteluri spre Cap Sunion, ne stabilim la unul din ele, lăsăm maşina la parcare şi circulăm cu a mea. Lamborghini consumă!

Mă îndoiam foarte tare că-i păsa ei cu adevărat de consumul maşinii, aşa era, probabil, scenariul, şi am fost de acord.

Trecând, într-o zi, prin dreptul unui magazin de artizanat de lângă „Eva", zărisem în vitrină o cutie de ţiplă în care se aflau o ţărăncuţă şi un ciobănaş, cu o înălţime de vreo douăzeci de centimetri, în port maramureşan, lucraţi ireproşabil. O cumpărasem, deoarece, ducând-o în Maramureş, după ce îi arătasem mânăstirile din Nordul Moldovei, Colette se îndrăgostise de acea parte a ţării, de oamenii ei, şi eu aveam de gând să introduc cutia în coletul cu

miţoasa şi „Ţuculescu". Când îi spusesem Eginei că am în vedere un cadou pentru gazde, la cutia cu cei doi maramureşeni mă gândisem; până la toamnă, când voi pleca în Italia, aveam destul timp să-i găsesc Colettei ceva similar. Le-am dat-o, îmbrăţişându-le pe rând, la despărţire. Dar nu pentru a „nu uita că sunt români", cum sună un demagogic slogan vadimist adresat numeroasei noastre prostimi... Ele, în pofida tuturor vicisitudinilor istoriei, nu uitaseră de opt secole asta!... Ca şi în pofida faptului că românii din Ţară n-au mişcat un deget în ajutorul lor!... Oare ce fel de naţie suntem noi? Ştim doar să ne batem cu cărămida în piept?!

Seara se adunaseră câţiva nori destul de ameninţători, fulgerase la un moment dat undeva, departe, dar cerul se limpezise din nou şi, când am trecut pe lângă pădurea giganticelor stalagmite ale Meteorei, soarele lumina doar mânăstirile, şi ele păreau a pluti în aer. Pajiştile cu flori, cântecul păsărilor, zgomotul formidabil pe care îl face Piniosul în drumul său printre stânci, uneori negre, alteori roşii, întretăiate de falii sau crăpături care le dau un aspect straniu, întregesc un peisaj care, fără aglomeraţia de turişti, pare în afara timpului.

Am mers fără oprire prin Trikala-Kardisa-Lamina, vreo sută şi ceva de kilometri pe un drum ce şerpuieşte prin munţi, cu o vegetaţie tot mai săracă şi care a dispărut apoi cu totul. De jur-împrejur era numai piatră, un peisaj aspru de creste şi prăpăstii fără fund.

Înainte de-a intra în Lamina, un panou a anunţat autostrada şi pe o săgeată indicatoare scria Thermopile. Dar, aşa cum constatasem cu prilejul precedentei călătorii, locul celebrei bătălii cu perşii care, zice-se, întunecau soarele cu numărul săgeţilor lor, n-are nimic comun cu cel descris de Herodot – nici urmă de trecătoare, nici urmă de defileu. Tot ce se poate vedea este o statuie de bronz a viteazului Leonida, monument cu valoare turistică, un basorelief cu scene de luptă şi, săpate în piatră, bine cunoscutele cuvinte prin care neînfricatul rege al lacedemonienilor cerea trecătorului să anunţe Sparta că ei au murit cu toţii acolo pentru a se supune legilor ei. Legi ce nu îngăduiau retragerea din faţa duşmanului, ci victoria ori moartea.

Şoseaua se îngustase, se strâmtase, mai bine-zis, şi urca la nesfârşit în zigzaguri parcă spre cer. Era o coastă abruptă cum puţine

văzusem – şi văzusem destule, urcasem până la 2 400 m pe Grossglockner, în Austria, până la gheţarul Ronului, în Elveţia. Mi-am zis că drumul fusese cu siguranţă inclus în celebrul raliu „Acropole", vestit prin duritatea traseului. Virajele în „ac de păr", ce porneau unele din altele într-o înlănţuire aproape continuă, puteau constitui un examen de temut în orice „probă specială". Piatră cât vezi cu ochii, un peisaj terifiant, muntele, cu crestele sale golaşe, alb-gălbui, era tot timpul în faţă, parcă la nesfârşit.

Pe Fox, peisajul acesta îl lăsa indiferent, căsca să-şi rupă fălcile, nu alta.

– Măi platfus, n-ai dormit bine azi-noapte? l-am certat cu bună dispoziţie.

M-a privit dojenitor, ca şi când ar fi zis: „Deci ai dat peste tipa asta şi, deci, nu mai ai timp pentru mine. Tot timpul, deci, ţi-i gândul la ea!"

– Dar, fii sincer, îţi place? Şi lasă ce se vede!... Fie ea şi mafiotă... Ceea ce nu cred, e, mai curând, îngerul meu păzitor, da-le-ar Dumnezeu sănătate celor de la Interpolul grecesc... Bre, tu ştii ce-i aia grandioasă? Ei, asta-i Egina, e grandioasă!

Şi-a scos limba de-un cot. Dar nu de plăcere, ci într-un căscat nesfârşit. Vorbind, îmi auzisem vocea estompată, şi mi-am dat seama că urechile îmi erau înfundate din pricina altitudinii. Aşa le simţea, probabil, şi foxterierul; îl dureau timpanele, de-aia căsca.

Pe drum drept, mersul în tandem cu Egina nu punea nici o problemă, dar la urcuşuri, enorma diferenţă de putere dintre cele două maşini îşi spunea cuvântul. Motorul de aproape patru sute de cai al Lamborghinei cerea un alt regim de turaţii, veneam mereu peste Citroën, mereu eram nevoit să frânez, să schimb şi să merg într-o treaptă inferioară, ceea ce îl solicita inutil. Aş fi putut s-o depăşesc, dar îmi era teamă ca ea să nu interpreteze gestul ca pe un afront, şi atunci am claxonat-o, i-am făcut semn să se ducă înainte şi am oprit într-un fel de refugiu, ca Egina să se distanţeze, iar apoi să mă pot căţăra pe cont propriu. Având tot timpul în minte cuvintele lui Sabbatini: „Ai grijă cum mergi!"

După aproape treizeci de kilometri de urcuş, în stânga s-a deschis priveliştea nesfârşită a mării, iar în faţă s-a înălţat o altă izbucnire bazaltică. Nu putea fi decât Parnasul. Muntele Poeziei, al Artelor, al Luminii, ca să ajungi în vârful său ai nevoie de un cal

înaripat, ca Pegasul, cel născut din picăturile de sânge ale Meduzei ucise de Perseu. Cal întrupat din durere, cal de zbor, cal de vis.

Am început să coborâm; a apărut vegetaţia, se vedeau sate răsfirate ici-colo, sate sărace de munte, case micuţe, înconjurate de garduri pitice, din pietrele adunate din jur, sau de garduri din mărăcini, iar din când în când întâlneam teleguţe trase de măgăruşi. Intrasem în Beoţia; bogăţia pământului ei aveam s-o întâlnim mai târziu.

Până atunci, peisajul rămânea tot auster, drumul spectaculos şi greu; trecând de pe o margine de prăpastie pe alta, am urcat şi am coborât pe versantul vestic al Parnasului şi, cât sunt eu de amator de viraje, mi se acrise de ele. Mai ales că nu puteam merge „şnur", mereu eram nevoit să opresc pentru a o lăsa pe Egina să se distanţeze. Apoi, din nou, am început să urcăm, de astă dată însă ţinta aflându-se aproape – Delfi trebuia să fie undeva sus.

25

Legenda spune că Zeus, vrând să afle unde-i centrul pământului, considerat, pe vremea aceea, plat ca o plăcintă, a dat drumul la doi vulturi uriaşi de la extremităţile Terrei. Ei bine, vulturii s-au întâlnit la Delfi, şi acesta a fost decretat „buricul universului". Apoi, cum locul trebuia marcat, căci aşa era şi pe vremea aceea, Zeus a plantat un pietroi denumit *Omphalos* (ombilic); Apollo a luat în stăpânire sanctuarul, omorându-l pe fiorosul balaur Python, fiul Geei, zeiţa pământului, şi pentru a se purifica s-a scăldat în Pinios, unde s-a transformat în delfin. Fapt este că sanctuarul a fost numit mai întâi Pytho, căci lui Apollo i se mai spunea şi Pythianul, Pythia se chemau şi preotesele sale. Şi abia mai târziu, pentru că Apollo era adorat sub forma, evident invizibilă, a unui delfin, Pytho a luat numele de Delfi.

Poziţia sa este magnifică şi, privind acest colţ de munte, grandios şi aspru, poţi înţelege ceva din spaima divină care a străbătut Grecia. Într-un circ dominat de pereţii uriaşi ai unor stânci roşietice, Fedriadele „strălucitoare", şi, deopotrivă, de peretele cenuşiu presărat cu stejari verzi al Kirphisului, se oferă privirii un impresionant peisaj de ruine etajate pe terase înguste. Ruinele şi natura pământească sunt aici un întreg inseparabil; totul pare a păstra

amintirea acelor timpuri în care Pythia, „ascultându-l pe Zeus, ce vorbea prin glasul lui Apollo", făcea vestitele proroci ri.

Locului maiestuos şi sălbatic, bântuit de cutremure, i se adăugau vaporii degajaţi din solul cretos, din peşteri şi crăpături, zgomotele subterane însoţeau emanaţia de gaze, şi toate laolaltă confereau acestui colţ de munte un caracter misterios şi sacru. Aşezată pe un trepied, Pythia, care întotdeauna era o ţărancă din Delfi, săracă şi ignorantă, deci cu atât mai docilă la „inspiraţia divină", inhala gazele, cădea în transă şi începea să facă preziceri sub forma unor sunete nearticulate, traduse de preoţi după bunul lor plac.

Se împlinea prorocirea, adesea sibilinică? Meritul era al lui Apollo. Eşua? Se pretindea că aceia care o consultaseră nu înţeleseseră nimic din redactarea echivocă şi ambiguă a oracolului. Se declara război sau se încheia pacea potrivit prezicerilor nebuloase ale oracolului, afacerea apollinică prospera, preoţii erau mituiţi; însuşi Apollo a fost cumpărat cu aur persan, cu aur macedonean, iar cetăţile greceşti au copleşit templul zeului cu tezaure – mijloace prin care îi corupeau pe preoţi.

Mai târziu, când templul a fost distrus de un incendiu, numeroase cetăţi greceşti, printre care şi Atena, au contribuit la reconstrucţia sa. Din cauza indiferenţei religioase, Delfi a decăzut, Sylla şi Nero l-au jefuit de statui, iar o dată cu interzicerea de către Teodosiu a practicilor cultelor păgâne s-a încheiat şi istoria glorioasă a sanctuarului.

De-a lungul secolelor, cetatea care s-a făli t ca fiind „buricul pământului" s-a transformat într-un biet sat, Kastri, ce grupa câteva sute de locuitori, şi unde piereau chiar şi ruinele; unele sarcofage serveau drept adăpătoare pentru turmele de oi, iar din vechile monumente se vedeau doar câteva rânduri de zidărie ale unui portic şi marele zid poligonal al incintei. Abia la sfârşitul secolului al XIX-lea au început săpăturile. Sătenii care îşi construiseră casele deasupra ruinelor au fost expropriaţi şi mutaţi, au fost escavate sute de mii de metri cubi de pământ, şi Delfi a reapărut la lumină.

Am fost la muzeu, apoi la Kastalia, şi mi-a părut rău, căci fântâna cu ape „purificatoare" din care bea Pythia înainte de-a începe prorocirile nu-i decât un canal din care s-ar putea adăpa o cireadă de vite. Ne-am căţărat la ruinele uriaşului sanctuar, împresurate de măslini cu frunzele înfiorate de soare, pe coastele presărate cu căsuţele-tezaur ale cetăţilor greceşti, dintre care celei dedicate

atenienilor i-au fost restaurate pe atunci coloanele. La Thalosul de Marmaria, dedicat zeiţei Atena, păzitoarea templului lui Apollo, din care au rămas în picioare doar trei coloane în stil doric, susţinând o arhitravă cu metope... Dar templul lui Apollo reprezintă şi mai puţin: cele şase resturi de coloane reaşezate pentru a forma o faţadă nu ne-au permis, câtuşi de puţin, să ne reprezentăm un edificu pe ale cărui herme era gravată celebra maximă: „Cunoaşte-te pe tine însuţi!", din care Socrate a făcut un latimotiv al filozofiei sale.

Pe stânci cântau scorţarii cu sutele; şopârlele mari şi verzi alergau în zigzaguri pe treptele teatrului antic de vreo cinci mii de spectatori şi cu o acustică uluitoare. Seara aveau loc spectacole, se jucau în aer liber tragedii antice, şi Egina mi-a povestit că la o reprezentaţie cu „Prometeu" de Eschil, în momentul în care corifeul striga: „Iviţi-vă, vulturi ai lui Zeus!", fuseseră văzuţi plutind pe înaltul cerului vulturii muntelui Parnas.

Căţăratul pe potecile ce duceau la ruine ne scosese sufletul, eram frânţi de mijloc, picioarele nu le mai simţeam de durere şi numai lui Fox nu-i păsa – continua să alerge neobosit încolo şi-ncoace, de parcă urcuşul şi coborâşul abia îi stârniseră pofta de a se mişca. Dar, mai presus de toate, ne era foame. Ne-am întors în oraşul Delfi, un produs tipic al industriei turistice şi al spiritului comercial al grecului, şi, după ce am trecut prin faţa unor hoteluri cu terase îmbietoare, Egina a oprit lângă o grădină-restaurant de mâna a doua. Am tras în spatele Citroënului şi am întrebat-o ironic, după ce-am coborât:

– Ştii tu că se mănâncă bine aici?

– Probabil tot atât de bine ca în restaurantele pe lângă care am trecut şi cu siguranţă mai ieftin, a zis. Apoi a izbucnit: Nu eşti ce vrei să pari, Adrian!

– Nici tu! am ricanat.

– Ha-ha! a râs ironic, şi am trecut strada.

La intrare în Lamina puseserăm amândoi benzină; intenţionasem să plătesc întreaga cantitate, dar ea mă refuzase pe un ton repezit: „Nu face, Adrian, pe bancherul!" Apoi, după ce parcasem la ruine, lângă şirul de autocare şi maşini, remarcase, referindu-se la grupul de şoferi care pornise să examineze maşina: „Ia uite ce

barosan a agăţat asta cu Citroënul!“ îşi zic ei. Sau „Ia uite ce tipă a agăţat ăsta cu Lamborghini!“ replicasem.

Era o altă Egina decât cea de dimineaţă. Mă luase de câteva ori de braţ sau de mână, dar gesturile îmi păruseră formale, lipsite de tandreţea şi căldura celor anterioare. Încercase să pară degajată şi veselă, dar, în spatele acestei stări, se simţea parcă o încordare, unele momente de absenţă pe care nu le putea birui.

Comentariile se voiseră ironice, spirituale, pline de haz, dar fuseseră, uneori, deplasate. Pe Apollo îl făcuse pungaş, şi poate aşa o fi fost frumosul zeu iubitor de arte şi armonii; Delfi – ceva între Elveţia şi Wall-Street-ul newyorkez, ceea ce nu era departe de adevăr, cu toate că Delfi fusese şi un fel de ONU al cetăţilor greceşti; pe superbul efeb Antinous, a cărui statuie din marmură albă am găsit-o în muzeu – „dama favorită a împăratului Hadrian“, şi, de fapt, lucrurile nu stăteau astfel... Dar acel Auriga din bronz înverzit, ţinând hăţurile unei cvadrige-fantomă – cea mai frumoasă piesă a muzeului, unică poate în lume –, nu putea fi în nici un caz asemuit cu „vizitiul Marchizei de Pompadour“, aşa cum dansatoarele din vârful unei coloane de acante, cântate de Debussy, nu puteau fi asemuite cu stripteuzele de la „Lido“-ul parizian.

Apoi, în timp ce vizitaserăm ruinele, ba verbalizase tot ce întâlneam în cale, cuprinsă parcă de o furie logoreică, ba păstrase momente lungi de tăcere, ca şi când ar fi fost acaparată irezistibil de gânduri.

Egina a reluat discuţia în timp ce mâncam în grădina-restaurant.

– Ţi-am cerut ieri câteva casete şi te-am întrebat dacă îl ai pe Michael Jackson sau pe Status Quo. N-ai ştiut şi te-ai uitat dacă-i găseşti pe tipi. Or, tu ar fi trebuit să ştii. Pe cine ai... Cine pe ce casetă e... Mai ales că eşti la curent!...

– Asta apropo de maşină?...

– Asta apropo de maşină...

– Nu trebuia să ştiu. Casetele astea – de-ale mele mă plictisisem – le-am împrumutat de la un prieten. Le-am împrumutat special pentru acest drum şi n-am ascultat decât una sau două. Ascultat, vine vorba. Am mers pe litoralul bulgăresc, şi acolo e de văzut, nu de ascultat... Iar de la Sofia şi până la Salonic, pe drumul acela dificil, muzica îţi trece pe lângă urechi. Dar tu...

– Stai, stai! m-a întrerupt. Ţi-am spus, m-am eliberat de mult de constrângerea asta, sunt şi eu liber-cugetătoare, dar, când intru într-o biserică, îmi fac adeseori cruce. Aşa cum mi-am făcut la Trikala, la mânăstiri... Te-am întrebat şi mi-ai spus că nu crezi. Bun... Atunci de ce porţi la maşină o iconiţă cu Sfânta Fecioară, o iconiţă catolică, pe care o poartă de obicei italienii?

– Asta-i tot?

– Nu-i tot!

– Atunci, dă-i drumul, goleşte sacul! am atacat. Uite, nu ştiam de ce eşti întoarsă astăzi pe dos! Ce-o fi în mintea ta cea plină de idei?

M-a privit fix şi, pe neaşteptate, m-a plesnit peste faţă. Palma răsunase destul de puternic; îmi ţiuia urechea, eram sigur că toţi cei din local se uitau la noi. Am plecat capul în farfurie şi am întrebat-o calm:

– Asta ce-a fost? E-un mod de-a te privi pe tine?

– Iartă-mă!

– Dar nu trebuie să colinzi lumea ca să afli că eşti nestăpânită, impulsivă!...

– Şi puţin nebună... şi a clipit cu candoare din genele lungi, recurbate.

Am rămas tăcut şi m-am întrebat dacă nu cumva era vorba de rolul pe care îl juca, de ipostaza în care voia să-mi apară. Cât îmi permisese drumul, mă gândisem la cele întâmplate şi înclinasem tot mai mult să cred că Egina îmi fusese hărăzită mai curând de Interpol decât de mafioţii lui Sabbatini. Că ea ştia totul despre mine, ştia, probabil, cum nimerisem ca musca-n lapte în povestea asta cu contrabanda, venit cu maşina în locul altuia, şi, plăcându-mă, căci nu sunt nici şchiop şi nici chior, îşi „completase" atribuţiile.

Şi-apoi, era o fată citită, cultivată, instruită, la Delfi mă convinsesem o dată în plus; nu mi-o puteam imagina membra unei bande de contrabandişti. Cu toate că nu poţi să ştii niciodată, s-au văzut destule cazuri... Când spui bandă, te gândeşti la borfaşi, or, nu este aşa, nu mai este deloc aşa.

Ultima variantă mi se părea mai puţin probabilă, unele semne şi mai ales ceva ce ţinea de inefabil spunându-mi că ea îmi fusese destinată ca „înger păzitor". Dar, în acest caz, ce sens aveau referirile ei la maşină? Unul singur: să se ascundă în spatele lor. Ca

şi când ar fi fost întrebări intuitive, ea nu ştia nimic, nu ştia nimic despre scopul călătoriei în Grecia, dar, fiind o fată deşteaptă, povestea cu casetele, iconiţa de la bord au dus-o la gândul că maşina n-ar fi fost a mea, că nu eram ce-aş vrea, zice-se, să par în ochii ei... Ca să aflu şi restul, am provocat-o:

– Efortul fizic ţi-a deturnat ideile? Spuneai că iconiţa nu-i încă totul!...

– Siguranţa asta de sine cu care încerci să mă domini... Din cauza ei te-am lovit! Nu blufa, Adrian!

Şi în colţul buzelor, au apărut două cute mici care au dat asprime gurii ei nerujate.

– Cum adică, blufez? Şi nu-i adevărat că încerc să te domin! Te insinuezi în mine ca rugina în tabla maşinii! am spus, fără să vreau, ce simţeam.

A râs mânzeşte şi m-a sărutat pe obraz.

– Mă scoţi diseară undeva să dansăm? s-a alintat tandru.

– De ce nu?

– Unde vreau eu? m-a întrebat cu o nevinovată strengărie.

– Unde vrei tu.

– Şi-ţi spun tot ce am de spus...

– Nu înţeleg, de ce nu-mi spui acum...

– Ştiu eu de ce... şi m-a privit cu inocenţă în ochi.

– Fie şi-aşa. Dar, înainte de-a începe discuţia, îţi leg mâinile.

Har Domnului, terminaserăm cu urcuşul! Am coborât spre Levadia, apoi, pe o şosea mult mai bună şi lipsită de serpentine, spre Thive, antica Tebă, printre livezi de măslini şi portocali. Eroica cetate ar fi fost ridicată de Cadmos, după prorocirile Pythiei. Aici ar fi întâlnit el o vacă singuratică, aici ar fi răpus un balaur ai cărui dinţi i-a semănat cum semeni un ogor, din dinţii aceştia – spune legenda – ar fi răsărit neamul cel viteaz al tebanilor, care i-au învins în două rânduri pe spartani.

Din Teba, distrusă de Alexandru cel Mare, n-a mai rămas nimic. Egina îmi spusese că ruinele palatului lui Cadmos nu merită văzute, şi am trecut prin oraş, oprindu-mă la el doar cu gândul. La Pelopida şi Epaminonda, la Oedip, la Antigona..

26

Se spune că monotonia autostrăzii trebuie anihilată prin viteză – te ţine încordat. Da, dar nu după un drum atât de lung şi mai ales când eşti nedormit. Aşa că menţineam viteza sub o sută de kilometri pe oră şi, cum Laura nu-mi ieşea din cap, încercam s-o dibui, o luam pe felioare, ca să văd de unde o pot apuca.

M-am oprit la momentul în care ea trecuse, în relatarea despre acel cimitir de maşini, de la tonul copilăros, „însă Marcelo n-are de unde să ştie că-i cel mai mare cimitir din toată Italia", la cel plat, neutru, neimplicat, când spusese că erau acolo o mulţime de fete şi băieţi, care trăiau de-a valma. Fusese o trecere bruscă, abruptă, ca şi cum două făpturi – dar în răstimpul în care se găsise în maşină, cu siguranţă mai multe– vorbiseră prin gura ei, o fetiţă şi o persoană matură. O drogaseră? O îndemnase vărul ei să ia, şi ea, droguri? „Să facem nişte prostioare..." îi propusese. Şi probabil se mai întâmplase ceva, însă ea se răzgândise, nu mai voise să povestească.

Ajunsesem pe porţiunea de autostradă ce ocoleşte Roma, mai aveam vreo două sute de kilometri până la Napoli, deci vreo două ore de mers; simţind însă că lucrurile nu erau în regulă, am hotărât să întrerup drumul. Dungile albe şi galbene ale liniilor de marcaj începuseră să mi se întretaie în priviri, să se încalece – era ceea ce se cheamă parapsihoza şoselei; la un moment dat, în lumina farurilor, mi se păruse că văd o cireadă de vite şi bruscasem frâna. Nu venisem în Italia s-o întâlnesc pe „doamna cu coasa"; am tras la prima staţie de benzină, mai ales că trebuia să alimentez maşina.

Aceasta i-a şoptit imediat benzinarului că-i rost de un bacşiş, un proprietar de Lamborghini nu stă să se încurce cu restul. Şi-atunci, cum să-i spun eu celui care se grăbea spre mine că vreau nu numai benzină, ci să şi dorm o oră-două acolo la el. Pentru că în Italia este interzisă petrecerea nopţii în benzinării sau pe banda de avarii a autostrăzilor.

În timp ce îmi punea benzină, i-am zis că vin direct din România, că este a doua noapte în care nu dorm şi că liniile de marcaj au început să mi se întretaie în priviri.

– Ooo, dar asta-i foarte periculos! m-a prevenit. Ştiu de la şoferii de autotrenuri... Trebuie neapărat să dormiţi! Mai bine

ajungeţi cu câteva ore mai târziu, decât, Doamne fereşte, să nu ajungeţi deloc!

– Aşa este, l-am aprobat. M-am grăbit să continui însă pentru a vedea dacă merita sau nu un bacşiş: Sigur, m-aş fi oprit la un motel, dar, o dată băgat în pat... Or, eu trebuie să fiu dimineaţa la Napoli, merg la o înmormântare...

– *O, Madona!* Îmi pare rău, aici n-aveţi cum să rămâneţi, m-ar putea amenda. Dar două staţii mai încolo este AGIP-ul, are motel, îi cereţi recepţionerului să vă scoale, o să vă odihniţi mult mai bine...

I-am mulţumit pentru sfaturi şi, neavând încotro, am luat-o pe breteaua care lega staţiile între ele. Gândindu-mă mai bine, mi-am zis că, din moment ce tot o să plătesc o cameră, e cazul să trag un somn până la vreo opt dimineaţa. Scăpam astfel de aglomeraţia orelor de începere a serviciului, când e un alt iureş pe autostrăzi, mai ales lunea, şi, în loc să ajung la Napoli frânt de oboseală şi căzând din picioare de somn, voi fi perfect odihnit, cu forţele refăcute şi-o să arăt şi eu mai altfel.

Motelul se profila ca o lamă – era din aluminiu şi sticlă, avea nouă etaje şi-i spunea astfel, şi nu hotel, doar pentru faptul că era pe autostradă, şi nu undeva în oraş. Nu mă îndoiam, cei care şi-au cheltuit banii construindu-l acolo au ştiut ce-au făcut. Într-adevăr, parcarea era ticsită de maşini. Mi-am aruncat ochii spre tăbliţele de înmatriculare – toate de Roma. Bravo, băieţi!...

Era aproape ora trei, însă la barul de lângă recepţie se aflau câteva tinere, aşezate în aşa fel încât să fie văzute din hol; una dintre ele s-a şi ridicat şi a făcut câţiva paşi cu intenţia inechivocă de a-mi atrage atenţia. I-am spus recepţionerului că sunt singur şi deci vreau o *single*.

– Avem şi *single*, dar că sunteţi singur se poate repara...

Şi a făcut o mişcare cu capul în direcţia barului.

– Am văzut, dar tot ce doresc este să dorm.

– O să tot dormim în mormânt... a ţinut să-mi împărtăşească „filozofia".

– Şi mai vreau ceva: să fiu sculat la ora nouă.

– Da, da, intră în preţ... Să notez...

– Asta ar mai lipsi să nu intre! nu m-am putut abţine, căci dădusem cu ochii de tăbliţa cu tarife.

În dreptul cuvântului *single* figura frumuşica sumă de o sută cincisprezece mii de lire, adică o sută şi ceva de dolari. Nu-mi erau necunoscute preţurile de la hotelurile occidentale, dar una este să le cunoşti, şi alta să scoţi banii din buzunar.

Obosit cum eram, ar fi trebuit să dorm neîntors, dar nu s-a întâmplat aşa – probabil, din pricina nenumăratelor cafele băute, somnul mi-a fost un coşmar. Se făcea că eram pe bancheta din spate, cu mâinile şi picioarele legate cu sfoară, gura o aveam lipită cu o bandă adezivă, asistând îngrozit, pierit, fără să mă pot mişca sau ţipa, cum gonea Laura nebuneşte pe o şosea, ca într-o cursă pe viaţă şi pe moarte, cum se angaja, când pe stânga, când pe dreapta, în depăşiri de-a dreptul sinucigaşe. Scăpam doar prin faptul că unii care veneau din sens invers preferau, cel mai adesea, să părăsească şoseaua decât să intre într-o coliziune frontală; alţii, frânând din răsputeri, derapau în veritabile *tête-à-queue*-uri şi se ciocneau de alte maşini. O cursă parcă fără sfârşit. Ca să virăm, deodată, pe o bretea îngustă care ne-a scos într-un cimitir de maşini. Am crezut că va opri, dar ea redusese doar pentru a schimba „de la mare la mic" şi a relansa maşina printre stivele cu hârburi dezmembrate. Precizia, siguranţa cu care conducea demonstra o cunoaştere perfectă a topografiei acelui labirint de alei, numai că alergarea aceasta se prelungea, încât am presupus că se rătăcise şi căuta un punct de reper care s-o repună pe drumul ştiut. Dar, pentru a-l recunoaşte, ar fi trebuit să reducă, să micşoreze viteza, ori ea continua să conducă în forţă, lovind mereu la cotituri, cu spatele maşinii, când un hârb dintr-o margine de stivă, când altul. Nu, nu se rătăcise, a venit în trombă până la „linia de sosire" şi a frânat în mijlocul unei cete de lăţoşi şi murdari, dezbrăcaţi la pielea goală, fete şi băieţi, dar cu mănuşi pe mâini. Au împresurat într-o clipă maşina, au apucat tot felul de fiare care le-au căzut sub mână şi au început să lovească în Lamborghini, urlând şi ţipând. Dădeau în ea, dar fiecare lovitură se răsfrângea, se prelungea în mine, provocându-mi dureri de nesuportat; o dată cu ea eram şi eu molestat, aş zice, mai ales eu. Dădeau pe unde nimereau, au spart farurile, parbrizul, geamurile, unii s-au căţărat pe capotă, pe acoperiş, pe capacul portbagajului... Îmi zdrobiseră maşina – asta mă durea cel mai tare. Şi, deodată, am văzut printre picioarele celor care dănţuiau pe capotă, ieşind

dintr-o apă, dintr-un fel de baltă, un elefant, cu trompa ridicată, ca pornind la atac. Iar în vârful capului – Laura, în ciorapi negri, sutien şi portjartier de aceeaşi culoare. Lovindu-l cu o cravaşă, îl conducea spre maşină, ca să-mi dea lovitura finală, şi vedeam pachidermul urcându-se pe Lamborghini pentru a o transforma în plăcintă, cu mine drept umplutură. Noroc că a sunat telefonul. A fost formidabil să-mi dau seama că toate se petrecuseră în vis. Având nevoie parcă de-o confirmare, m-am băgat repede sub duş.

În parcare rămăseseră doar câteva maşini. Am luat din cutia bordului *Semnătura astrală*, să descifez cu ajutorul ei visul, şi iată ce-am găsit:

„Înainte de-a încerca să tălmăciţi un vis, priviţi-vă în oglindă pentru a stabili cu exactitate ce fel de frunte aveţi, ca, în dependenţă de ea, să vă determinaţi caracterul, un element deosebit de important pentru interpretarea simbolurilor din capitolul următor.

O frunte voluminoasă denotă o natură dificilă; una mică – predispoziţie la zgârcenie; lată – tendinţă de furie, de mânie; prelungită şi netedă – caracter crud, răzbunător; strâmtă, joasă, proeminentă – caracter energic, întreprinzător; rotundă (convexă) – blândeţe; adâncită la mijloc – egoism; plată şi lată – inteligenţă şi imaginaţie mediocre; fără riduri – ipocrizie, fire rece; cu riduri orizontale – moliciune; cu riduri mărunte – inteligenţă slabă; cu riduri deasupra sprâncenelor – spirit greoi; perpendiculară..." Exact fruntea mea, ce să mă mai uit în oglindă, o ştiu foarte bine, pe vremea în care nu puteam ieşi din fundătura cu scrisul, în timpul rasului mă uitam plin de dojană la ea. Ia să vedem: „...perpendiculară – bun de gură, mânuieşte cu îndemânare cuvintele, dar să nu-l credeţi ce spune". Cum adică, „să nu-l credeţi ce spune"? Ei, fir-ar să fie!...

Şi am trecut la simboluri. Înşirate în ordine alfabetică. „Abator. Albine..." „Apă – semne bune." Să fie!... „Automobil – păzea." „Cimitir." Dar nu de maşini. Normal, pe vremea aceea la Bârlad... Merge şi simplu: „Cimitir – necazuri care trec." Mişto! „Ciorapi – fiţi prudenţi." „Cravaşă – revedere mult aşteptată." Hai că le zice bine! „Elefant – masă plină." „Portjartier – sosirea unei rude apropiate." „Şosea – călătorie."

27

Am intrat în Atena, şi Egina mă conducea fără să bâjbâie pe străzi, fără să întrebe, fără să ezite. Neîndoios, oraşul îi era familiar, ceea ce infirma spusele ei cum că ar fi stat în total zece zile la Atena. N-a căutat centrul, aşa cum se întâmplă atunci când nu cunoşti prea bine un oraş, ca să se orienteze de-acolo, ci m-a scos, din câte mi-am dat seama, pe cel mai scurt drum, ce a tăiat partea vestică a Atenei, şi am ajuns la magistrala Coastei lui Apollo, în apropiere de Noul Faliro.

Este cea mai veche vilegiatură estivală a atenienilor. Mikrolimano sau Turkolimano, cum i se spunea înainte, şi Zea, cele două golfuleţe-porturi, cu sute de nave de agrement, se aflau undeva în spate, nu prea departe. Gândindu-mă la ele, mi-a venit în minte Pireul, şi cum simţeam nevoia unei cafele (or fi bune cafelele la greci, dar ceşcuţa e mică, nu apuci să tragi mai mult de două fumuri din ţigară şi cafeaua se termină; or, plăcerea unei cafele este, când eşti fumător, s-o bei pe-ndelete şi să tragi din ţigară), am claxonat-o scurt pe Egina şi i-am făcut semn cu luminile să oprească.

Volosul îl scăpasem; era o abatere de la program, e-adevărat, nu prea mare, căci puteam să mă opresc şi să dorm în acel oraş pe drumul de întoarcere. Sabbatini mi-l dăduse ca „punct de control", dar fără alte precizări. Spusese Volos şi atât. Îmi pusesem în gând să merg a doua zi la Pireu, pentru piesele maşinii, să fac în partea aceea a călătoriei Corintul şi Patrasul, şi voiam să văd ce planuri are Egina.

M-a întâmpinat cu: „Ei, ce zici cum te-am adus?" I-am spus că, într-adevăr, a fost formidabilă, că eu nu m-aş fi descurcat, fiindcă n-am simţul orientării, e o calitate care îmi lipseşte, nu ştiu niciodată dacă am venit din stânga sau din dreapta, şi din pricina asta fac de multe ori kilometri în plus... Apoi i-am propus să bem o cafea. A fost de acord. După puţin timp, eram instalaţi pe terasa unui restaurant cu faţa spre mare.

– Să căutăm un motel undeva pe-aici.... i-am propus.

– Nu, mergem la Vouliagmeni. E cea mai frumoasă staţiune din toate!

Din câte îmi aminteam, era în apropiere de Cap Sunion. Nu-mi convenea: Sabbatini spusese Atena.

– Nu-i cam departe?

– Nu-i departe deloc! Şi-apoi, mi-ai promis ceva! a spus cu pornire. Ai uitat?

– N-am uitat... Eşti într-o dispoziţie proastă... Am impresia că te-a întors Delfi pe dos... Sau ai început să regreţi că facem acest drum împreună?

La Eleusis începuse să peroreze despre legende, ca şi când ar fi apucat-o dintr-o dată un gâdilici la limbă, dar fervoarea ei mi se păruse falsă, voioşia nefirească, entuziasmul gratuit, fusese mai curând o retragere în spatele vorbelor, al veseliei, al gesturilor tandre... O jumătate de oră ar fi fost prea suficient pentru tot ce era de văzut, dar Egina „trăsese de timp".

Îmi devenise clar că o preocupau nişte gânduri, aceleaşi, desigur, care o acaparaseră şi la Delfi, numai că la Eleusis lipsiseră momentele de tăcere. Dar nu şi cele de absenţă. Trecuse de la un subiect la altul fără nici o legătură şi fără vreun motiv, blocată parcă de un gând; privirea i se înstrăinase adesea, şi atunci şi-o ferise, şi-o trăsese într-o parte, candorii din ochi i se substituise fugos o asprime, în spatele surâsului de pe buze se citea parcă o sfidare şi eu îmi spusesem că se afla sub imperiul unei intruziuni.

– Da, ai dreptate... Dar nu din cauza Delfiului... Şi-i o copilărie ce spui, c-am început să regret... Şi şi-a pus cu tandreţe mâna peste a mea. Te rog să mă ierţi pentru gestul meu de la prânz... Dar, pentru că a venit vorba de regret, am impresia că abia tu ai acest sentiment.

– Asta, de ce?

– Nu ştiu... M-ai privit altfel... Altfel decât până acum.

– Egina, ţi s-a părut! Este de vină indispoziţia ta... am asigurat-o, punând cât mai multă căldură în voce.

– Şi mergem diseară la acel restaurant, nu? s-a alintat şi privirile i s-au dilatat uşor de bucurie.

– Da, bineînţeles! Te-aş ruga doar să ne stabilim cât mai aproape de Atena, ca să nu facem în fiecare zi nu ştiu câţi kilometri...

– Dar, Adrian, barul acela e la Vouliagmeni! Bine, a zis, parcă hotărându-se dintr-o dată, ne stabilim la Glifada, unde-i la fel de frumos. Şi-i şi foarte aproape de Atena. Iar la Vouliagmeni mergem cu maşina mea, ca să n-ai probleme cu poliţia.

– Există şi-o altă soluţie... am spus cu gândul la treburile mele de-a doua zi. Dormim la Vouliagmeni, iar mâine ne mutăm la Glifada.

– Adrian, o să faci cum ai să crezi că este mai bine... Tu hotărăşti. Hai să plecăm!

Redevenise calină; în drum spre maşini, m-a luat cu căldură de mână şi m-a rugat să merg în faţă, ca să opresc unde o să cred că ar fi bine să ne cazăm.

Am fost o singură dată pe Coasta lui Apollo, cu prilejul primei călătorii, când mă dusesem să văd ruinele templului lui Poseidon. Partea aceea a golfului Saronic, de întinderea litoralului nostru de la Mamaia până la Mangalia, anunţa de pe atunci mari transformări, dar nu mi-aş fi închipuit că ele vor fi atât de impresionante. Coasta lui Apollo era de nerecunoscut.

Hotelurile erau ultramoderne şi fuseseră amenajate plaje care înainte aproape că lipseau – nu erau ele nici atunci prea numeroase şi mai ales atât de întinse, de generoase ca ale noastre. La tot pasul se vedeau terenuri de sport – de golf, de minigolf, de tenis, piste de călărie, de carting, baze de schi nautic. Au fost inventate tot felul de distracţii, pe apa albastră şi liniştită a golfului, cât cuprindeai cu privirea, pluteau o puzderie de ambarcaţii, de la bărci cu vele şi cu motor până la iahturi şi vase de tonaj mediu, în micile porturi ale cluburilor nautice, decorate fastuos, se aflau ancorate altele, în aer plutea o atmosferă veselă, sărbătorească, de petrecere continuă, parcă, ai fi zis anume gândită, anume organizată aşa.

Vouliagmeni le întrecea pe toate prin lux; o staţiune ca pentru cei cu buzunarele doldora de bani. În portul turistic se legănau o mulţime de iahturi sub diverse pavilioane, dar predominau cele germane... Nici nu mă mira, plajele cele mai frumoase din Italia, din Spania, din Croaţia, din Franţa, ei, germanii le ocupau, în hotelurile cele mai somptuoase mai ales limba lor o auzeai... Oare bogăţia unei ţări e dată de micile întreprinderi? Căci optzeci la sută din întreprinderile germane numărau sub o sută de salariaţi. Megalomania lui Ceauşescu ne-a aruncat înapoi cu o jumătate de secol.

Pinii coborau până aproape de mare şi, pe acel promontoriu împădurit, care împarte în două plaja dotată cu tot felul de instalaţii, a fost amenajat un complex turistic de lux, cu imense săli de marmură, grădini-terasă, *roof-garden*, cum li se spune, rafinat aranjate, şi cluburi peste cluburi. Nici nu m-am încumetat să în-

treb dacă aveau vreo cameră liberă. Iar bungalovurile, şi ele de lux, erau toate ocupate. Mai aveam cam o jumătate de drum până la Cap Sunion şi, cum soarele se pregătea să apună, am plecat să vedem templul.

Regiunea pe care o străbăteam era împădurită; panourile plantate din loc în loc ne-au anunţat că era rezervată vânătorii. Am trecut prin Varkiza, apoi prin Lagonissi, staţiuni mai puţin luxoase, dar cu remarcabile instalaţii turistice. Marea era tot timpul în dreapta, uimitor de albastră. Un albastru adânc, intens, catifelat, mai albastră şi mai catifelată ca nicăieri în Grecia. Şi, deodată, ochii mi-au fost agresaţi de un alb orbitor. Erau „salinele" de la Anavissos, „grădini de sare", asemănătoare celor de la Burgas, ale bulgarilor. Simţisem în nări un aer usturător, sărat...

Sunium! Sunium! Sublim promontoriu! izbucneşte în una din *stanţele* sale grecul Iannis Papadiamantopoulos, care şi-a luat pseudonimul de Jean Moréas şi a îmbogăţit, la începutul secolului XX, poezia franceză. Sublim ar fi cuvântul cel mai potrivit şi, totuşi, ţi se pare că ar trebui găsit altul, cu o mai amplă vibraţie, cu acea vibraţie pe care o trăieşti aflându-te pe această extremitate, pe acest colţ sacru de stâncă al Atticei.

Acolo, între Marea Egee şi golful Saronic, deschis tuturor privirilor, tuturor vânturilor şi tuturor legendelor, a fost înălţat, în locul altuia distrus de perşi, templul lui Poseidon, orgoliosul, tiranicul, atotputernicul zeu al mărilor.

Din sanctuarul zeului au rămas doar coloanele. Coloane ca o metaforă. „Făcliile albe de la Sunion", le-a numit Nicolae Iorga. Cincisprezece la număr. Muşcată de vânturi, spălată de ploi, marmura de Paros abia mai păstrează semnul canelurilor, dar privelişte a este ameţitoare. Aerul e aspru, marea se zbuciumă la picioarele stâncii, acoperind-o cu stropi, asfinţitul soarelui scaldă locul într-o lumină măreaţă şi tragică. E ceasul cel mare al Sunionului.

Mi-a venit în minte Sorento, coasta amalfitană, dar la Cap Sunion frumuseţea e mult mai grandioasă, mai sobră, mai neliniştitoare, mai plină de mister. Frumuseţea la Cap Sunion e „Victoria fără aripi", cum a numit-o Kazantzakis. Am privit-o îndelung cu Egina, înfioraţi şi strânşi unul într-altul, până când soarele a dispărut cu totul în mare.

Ne-am întors la Glifada, cosmopolită şi ea, dar, în acelaşi timp, mai grecească, şi, umblând din hotel în hotel, am descoperit că aceasta nu ceda cu nimic staţiunii Vouliagmeni. Printre eucalipţi, fusese construit un complex turistic nu mai puţin luxos, la extremitatea căruia se aflau risipite, într-o dezordine studiată, vile ce trădau opulenţa proprietarilor sau a chiriaşilor lor şi peste tot inscripţia „Private"; iahturile suple, ancorate în golf, spuneau şi ele destule.

N-am reuşit să găsim camere – camere, pentru că Egina m-a rugat s-o înţeleg, voia să stea singură, aşa s-a obişnuit. Am făcut cale întoarsă, cu gândul să ne continuăm căutările la Agios Kosmas, la Vechiul şi Noul Faliro... Însă la ieşirea din Glifada am dat peste un motel şi am hotărât să-mi încerc şi acolo norocul. Ei bine, l-am avut; recepţionera n-a mai clătinat din cap, a zis OK, putea să ne dea două camere.

După ce-am dus bagajele sus, m-am întors la maşină să mai iau câte ceva şi, în timp ce-l mustruluiam pe Fox că stătea iar plin de fumuri, aşteptând parcă să-l invit să coboare, a venit un puştan care m-a întrebat dacă nu vreau o *attractive girl*. „*Go!*" l-am gonit. Mai atractivă ca Egina nu exista în toată Grecia! Şi exact eu am găsit-o. Nu i-a plăcut îmbuibatul venit cu iahtul să cumpere „pietre" din Grecia, eu i-am plăcut. Şi să nu mă cred formidabil? Să nu fi uitat *Semnătura astrală* în camera mea din casa Colettei, aş fi încercat s-o dibui pe Egina cu ajutorul acestei cărţulii de nepreţuit! Dar aşa...

Am stabilit să facem un duş, apoi să ne întâlnim la mine în cameră, să bem un păhărel de coniac şi să mergem la masă. Am făcut duşul şi, întinzându-mă pe pat, am adormit. Când m-am trezit, Egina dormea lângă mine, buştean. Se făcuse douăsprezece, îmi era foame şi voiam să mă ţin de cuvânt, s-o duc la barul „Dionyssos" – cum altfel s-ar fi putut chema?! – a cărui clădire mi-o arătase la Vouliagmeni. Îmi stârnise curiozitatea; avea cu siguranţă un motiv să prefere localul cu pricina, căci numai de *night-club*-uri nu ducea lipsă Coasta lui Apollo.

– Nu-i nici o problemă, m-a liniştit. Îmi trag rochia şi coborâm să mâncăm.

– Nu mâncăm pe drum, la vreo tavernă? i-am propus, fiindu-mi dragi localurile acestea specific greceşti.

– Nu, Adrian, pentru că trebuie să urc să mă schimb. Iar dacă mâncăm la „Dionyssos", ne jupoaie...

Mi-a plăcut grija ei, cum îmi plăcuse şi la prânz. Am mâncat la restaurantul motelului. Întors în cameră, m-am ras, am băut un nes şi, pentru a mai goni gândurile, şi un păhărel de coniac. În cele din urmă, a apărut şi Egina. Îşi strânsese părul la spate într-un conci greu; pieptănătura o schimba într-o oarecare măsură, faţa ei căpăta şi mai multă distincţie, alungirea nefirească a ochilor era şi mai bine pusă în valoare...

Îmbrăcase o rochie de seară, o rochie metalică, dacă mă pot exprima astfel, formată din sute de figuri geometrice, aurii, prinse între ele cu ineluşe negre, o rochie frapantă, dar nu indecentă, căci îşi pusese un dress auriu şi purta o eşarfă Pashmina. Abia după ce-a înlăturat-o întrebându-mă: „Ei, cum ţi se pare rochia mea?" am văzut că avea sânii descoperiţi.

– Mirifică! Şi m-am interesat fără să vreau: Probabil că aşa trebuie să mergi acolo...

A afirmat printr-o mişcare a capului.

– Ce, nu ştiai de o asemenea modă?

– Ba ştiam... Dar una-i să ştii şi alta să vezi!

– E superbă, nu?

– Superbă e puţin spus!... Şi arăţi nemaipomenit în ea! Cred că nici o femeie n-ar merita-o ca tine!

Ajungând la parcare, mi-a propus să plecăm cu Lamborghini, o s-o conducă ea la întoarcere, nu putea să coboare din rabla de Citroën cu rochia pe care o purta. N-am avut încotro, i-am dat dreptate şi am invitat-o în maşină.

– Fii fără grijă, a ţinut să mă asigure în timp ce porneam, am metoda mea de-a scăpa neamendată, şi mai întotdeauna a dat rezultate. Totul e să ştii cum să-i iei... Să-i spui înainte de a-ţi spune el, să-i spui imediat cum te-a oprit: „Da, aveţi dreptate, am greşit, n-am nici o scuză, sunt o căscată. Dacă aş fi fost în locul dumneavoastră şi-aş fi avut răspunderea acestui sector, aş fi procedat la fel. Aveţi şi puterea, şi dreptul de-a mă pedepsi." Poliţistul nu-i decât un om... Şi, ca orice om, e plin de importanţa lui. A-ţi manifesta importanţa este o nevoie poruncitoare! Şi deci, învinovăţindu-mă eu însămi, singurul chip de a-şi păstra stima este să se arate generos.

Orice prost poate încerca să-şi justifice greşeala!... Apropo, am spus o grămadă de prostii la Delfi, la Eleusis... La Delfi, în special.

– Ei, nu chiar prostii...

– Puteau să mă arunce de pe stâncile Fedriade, ca pe Esop! a râs. Ai ştiut asta? Că Esop a fost aruncat în prăpastie pentru că-şi bătea joc de delfieni? Da, am vorbit aproape tot timpul... Tu taci, vorbeşti foarte puţin, şi-atunci mă simt obligată să vorbesc eu. Şi, totuşi, nu eşti un taciturn. Ba chiar aş spune că dimpotrivă... De ce... Stai într-un fel de expectativă. De ce?

– Nu-i vorba de expectativă... Aşa sunt. Când am ce asculta, prefer să ascult... Dacă aş vorbi în loc să ascult, ar însemna să pierd o mulţime de lucruri! Iar pe tine, este-o plăcere să te asculte omul!

– Aşadar, la bucuria de-a mă privi s-a adăugat şi plăcerea de-a mă asculta. Sau poate taci în virtutea faptului că sunt mult mai iubiţi ascultătorii decât vorbitorii... Nu? Cunosc sloganurile astea adevărate. I-am citit pe Carnegie, pe Hilben, pe Overstreet şi William James... Deci, dacă vrei să treci drept un vorbitor foarte plăcut, învaţă să asculţi! Să asculţi cu un vădit interes. Pentru a fi obiectul interesului altora, arată-ţi interesul faţă de alţii!... Eşti deştept? Foarte bine!... Dar fii şi mai deştept, fii înţelept şi n-o arăta!

– Mi-a plăcut asta!...

– Ha-ha! Vrei să te faci nesuferit?... Nesuferit cu orice preţ? Mă urmăreşti? Atunci vorbeşte necontenit!... Uite, aşa cum fac eu. Cum am făcut la Delfi... Vorbeşte necontenit şi numai despre tine. Dacă-ţi vine o idee în timp ce altul tocmai vorbeşte, nu aştepta să isprăvească, întrerupe-l! Scoate-i vorba din gură! (Scriind asta, îi am parcă în faţa ochilor pe unii dintre moderatorii de la *talk-show*-urile de pe „sticlă" – n.a.) Ceea ce vorbeşte el nu este atât de interesant, de sclipitor ca ceea ce vrei să spui tu... Te plictisesc?

– Doamne fereşte! E-o psihologie socială plină de miez.

– Psihologie practică, îi spun americanii. O, dacă am şti să luăm de la Socrate... Dar nu, tac, te las să conduci, nici mie nu-mi place să-mi umple cineva capul cu vorbe când sunt la volan şi trebuie să mă concentrez la condus.

Trecuse de unu, dar circulaţia maşinilor era deosebit de intensă; magistrala coastei se desena până departe ca un nesfârşit şir de lumini roşii şi albe ce alergau unele după altele, cărora li se adăuga cel al reclamelor şi firmelor, compuse adesea ingenios; de

peste tot răzbătea muzică – mi se spusese că, vara, pe Coasta lui Apollo cântau aproape zece mii de formaţii. Ceea ce mi se părea enorm şi chiar dacă numărul s-ar fi referit la muzicanţi, şi nu la formaţii, care de obicei cuprindeau doi-trei oameni, şi tot ar fi fost mult. Când am ieşit din Glifada, în spate au izbucnit focuri de artificii...

Intrasem în Vouliagmeni. Îndreptându-mă, îndrumat de Egina, spre localul de noapte, am ajuns în spatele unui Maserati cu număr olandez şi, în scurt timp, am constatat că aveam aceeaşi direcţie. De altfel, n-am făcut mai mult de câteva sute de metri şi ne-am înscris pe aleea ce ducea la modernul templu al petrecăreţului zeu, luminat de zeci de reflectoare. Olandezul a tras maşina la peronul intrării.

M-am luat după el, zicându-mi că-şi va depune însoţitoarea şi va duce maşina apoi la parcare, dar n-a fost aşa. În timp ce portarul supergalonat îi deschidea doamnei portiera, unul dintre cei trei oameni îmbrăcaţi în uniforme albe şi pe care îi crezusem ofiţeri de marină în aşteptarea cuiva s-a repezit în întâmpinarea conducătorului şi s-a aşezat în locul lui la volan.

Numai că eu nu eram dispus să dau Lamborghini pe mâna nimănui; puteau să mă creadă ţăran sau indiferent ce, mă durea în cot de ei. Am avansat – altă soluţie nici nu exista, în spate se oprise o altă maşină –, i-am spus Eginei că voi duce maşina la parcare, ea a zis OK şi a coborât. M-am descurcat rapid. Egina mă aştepta statuară, conştientă de valoarea ei. M-a luat cu tandreţe de braţ, ca şi cum ar fi zis: „Îmi eşti drag aşa cum eşti... chiar şi gafele tale îmi sunt dragi."

Pătrunseserăm într-un fel de grădină suspendată, ceva între un restaurant şi o seră de grădină botanică – tot ceea ce văzuserăm mai luxos, mai elegant şi mai rafinat în materie de localuri de noapte. Ne-a întâmpinat şeful – sau unul dintre şefii de sală – şi m-a întrebat dacă aveam masă rezervată. I-am spus că nu. Ne-a condus la una de două persoane, aşezată lângă un soi de palmier cu frunzele enorme, probabil un curmal, şi i-a înmânat Eginei o listă cu copertele bătute în alamă.

A comandat şampanie Taittinger (îi plăcea ei şampania asta) şi m-a întrebat, ştiindu-mi gustul:

– Tu vrei *retzina,* probabil?

– Aş vrea, dar nu cred să aibă *retzina* aici.

Şi mi-am ridicat privirea spre şeful de sală.

– Vă rog să mă iertaţi, domnule... a zis uşor ofensat, avem orice vin doriţi... Vă pot oferi o *retzina* de... şi a numit o localitate. V-aş recomanda-o cu multă căldură, are un gust subtil, o să fiţi mulţumit, vă asigur.

I-am spus că era în regulă şi i-am dat cele două cupoane pe care le primiserăm când am plătit intrarea şi pe baza cărora aveam dreptul la câte un pahar cu ceva înăuntru – şi am făcut un gest că nu aveam nevoie de ele, erau ale lui. Le-a luat, cu o demnitate studiată, şi ne-a zis că le sosise nu ştiu ce cântăreaţă, un nume cu rezonanţă, probabil. În timp ce ne ura petrecere frumoasă, Egina s-a ridicat de la masă ca să dansăm.

Ţinuta de seară a doamnelor era, ca şi rochia Eginei, insinuant indiscretă, remarcasem asta când şeful de sală ne condusese la masă. În indiscreţie excelau mai cu seamă acele femei care începeau să treacă sau chiar trecuseră la a doua tinereţe. Cu un secol în urmă, femeile îşi ascundeau cu străşnicie picioarele, dar prin decolteuri-vitrină îşi puneau în evidenţă formele aţâţătoare ale pieptului... Acum, totul e pus la bătaie. A fost introdus *şnurul*... Tangaaa! A urmat epilarea părului pubian sau transformarea lui într-un fel de „papion" vertical. Tuns, frezat, trimat... Chiar vopsit: roşu-cardinal, verde-electric, albastru, violet... Şi lucrurile n-au rămas aici, doar la suprafaţă, s-a mers (progresăm!) şi în adâncime – a fost inventat (cum să nu ştiu?!) un gen de *casse-noisette* electronic, care se găseşte în *sex-shop*-uri, acţionat, când e cazul, de un fel de *peace-maker*. „Cazul", adică în „momentul *cotor*", dacă înţelegeţi ce vreau să spun...

Orchestra începuse un nou *blues* când, spre totala mea surprindere şi în acelaşi timp totala edificare, l-am zărit trecând printre mese, ca în căutarea cuiva – a cui altcuiva dacă nu a mea?! – pe brunetul cu mustăcioară à la Clark Gable, tipul cu mutră de mafiot, care se aflase singur la masă în restaurantul hotelului „Mediterranean Palace", apoi şi la restaurantul celălalt, unde îmi petrecusem prima seară cu Egina. De astă dată nu mai putea fi o întâmplare; am condus-o pe Egina în aşa fel încât să-l pot urmări cu privirea şi l-am văzut aşezându-se la o masă.

– Mi se pare că nu eşti prea încântat de spectacolul feminin...

– Ai spus un lucru adevărat...

– Tu ai dreptate, Adrian, m-a întrerupt. Acum îmi pare şi mie rău c-am venit... N-am îmbrăcat decât o singură dată rochia asta, când m-am căsătorit cu Armand, o port după mine... Din cauza ei am ţinut să venim la „Dionyssos"... Ce tâmpenie! Da, hai să plecăm! Şi, luându-mă de mână, m-a scos de pe ring. Vreau să cânt, să dansez! a continuat cu aprindere, cu fervoare. Să cânt şi să dansez greceşte! De asta ne aflăm în Grecia, nu? Te rog să mă ierţi, a fost o copilărie cu rochia asta a mea! Am simţit o atracţie irezistibilă s-o îmbrac...

Aş fi vrut să-i zic că, din moment ce am venit şi eram acolo, ar fi bine să rămânem să vedem programul, dar nu m-a lăsat să scot nici un cuvânt. A vorbit fără întrerupere, şi-a luat eşarfa de la masă – unde ne aştepta, în frapiere de argint, şampania şi vinul – şi, ţinându-mă tot timpul de mână, ca pe un copil, am ieşit din local.

Nu i-a stat gura o singură clipă nici în maşină. Verbaliza, ca şi la Delfi, tot ce întâlneam în cale, de la mărci de maşini până la ce însemna turismul pentru economia naţională a Greciei, acoperea aproape treizeci la sută din venitul ei naţional, ca, apoi, pornind de la un avion care se îndrepta pentru aterizare pe aeroportul Ellenikon, aflat chiar în marginea Glifadei, să ajungă la Onassis, care înfiinţase societatea liniilor aeriene ale ţării, Olympia Airways, la lupta dintre el şi celălalt mare armator grec, Niarchos, pornit tot de jos, ca Onassis... Şi tot timpul plasa acel „ştii" sau „mă urmăreşti", „mă asculţi".

Ziceam „da, da", dar gândurile îmi erau tot timpul la brunetul cu mustăcioară, la plecarea noastră de la „Dionyssos", cu impresia că această plecare se afla în directă legătură cu apariţia în local a tipului cu mutră de mafiot.

La prima vedere, Egina îmi făcuse pe plac, ca şi cum dorinţa de-a părăsi barul ar fi fost într-un fel şi a mea. „Tu ai dreptate, Adrian, acum îmi pare şi mie rău c-am venit." Şi toată povestea cu rochia. O poveste care ar fi putut fi adevărată. Sau, mai bine-zis, perfect motivată psihologic. Numai că Egina– şi eu o suspectasem de acest lucru – în întrebările pe care mi le adresase inclusese cu inteligenţă şi răspunsurile. După cunoscuta metodă socratică a întrebărilor la care interlocutorul nu poate să răspundă decât

afirmativ. Şi astfel, dintr-o întrebare irezistibilă într-un răspuns afirmativ, interlocutorul este atras la o încheiere pe care ar fi respins-o dacă i-ar fi fost propusă la modul direct.

Oricum, întâlnirea cu brunetul putea fi orice numai coincidenţă nu! Cum ajunsese acolo la nici o jumătate de oră de la sosirea noastră dacă nu urmărindu-mă? Şi apoi, ceea ce mă intriga era că el nu încerca în nici un fel să-şi ascundă prezenţa. La restaurantul hotelului „Mediterranean Palace" ocupase o masă nu departe de cea la care mă aşezasem. La restaurantul la care fusesem în seara următoare procedase la fel. La „Dionyssos" defilase printre mese. Ce trebuia să înţeleg? Că era poliţist? Atunci pe cine reprezenta Egina? Că era contrabandist? Şi voia, astfel, să-mi arate că sunt tot timpul sub controlul lor?

După aceea, nu-mi puteam imagina ca Egina, care ştia să observe tot ce se petrece în jur, cum ea însăşi mărturisise, şi era, cum mi se părea, cu instinctele tot timpul ascuţite şi treze, la pândă, să nu-l fi remarcat de fiecare dată. Asta presupunând că nu făceau amândoi parte din aceeaşi echipă – a poliţiştilor ori a mafioţilor. I-a transmis printr-un gest vreun semnal, sau poate chiar simpla lui apariţie a fost un semnal, şi ea a început să pună cu abilitate acele întrebări care însumau în ele răspunsuri şi, din răspuns în răspuns, m-a adus la hotărârea de-a părăsi localul.

Când am ajuns la motel, a urcat, s-a schimbat în pantaloni şi a coborât, cu chitara prinsă de umăr. Tavernele se ţineau lanţ, Egina intra, le prospecta dintr-o privire şi, în cele din urmă, m-a chemat într-una dintre ele. Printr-o coincidenţă, locanta se numea tot „Dionyssos", dar abia aceasta îşi merita numele, căci o fi Dionyssos zeu străin, mai mult trac decât grec, un zeu mai dinspre părţile noastre, cosmopolit însă în nici un caz nu-i!

Veselia era dezlănţuită, comesenii fraternizau, întregul local se transformase într-o singură şi unică masă... Mă uitam după locuri, dar, părăsindu-mă fără să-mi spună ceva, Egina s-a îndreptat spre cei doi muzicanţi. După ce s-a postat în faţa lor, a lovit energic strunele chitarei sale, cerându-le, în acest mod, să întrerupă cântecul. Muzicanţii au avut un moment de ezitare. Egina a mai lovit o dată strunele chitarei şi, întorcându-se spre public, a început să cânte.

Abia atunci mi-am dat seama ce voce frumoasă avea, ce timbru profund şi, în acelaşi timp, cald, plin de o senzualitate tulburătoare. Obişnuiţi, se vede, cu asemenea întreruperi, uimirea muzicanţilor n-a durat prea mult, şi ei s-au grăbit s-o urmeze. Felul în care intrase Egina pe scenă, siguranţa de sine, mânuirea chitarei, calităţile vocii au impus-o imediat.

Mesenii însă amuţiseră; stăteau cu gura căscată de surpriză şi se întrebau, probabil, cine ar putea fi cântăreaţa. Căci în Grecia un asemenea gest venit din partea unei femei este aproape de neconceput, o intruziune inadmisibilă, o iniţiativă care aparţine doar bărbatului. El porneşte cântecul, el porneşte dansul şi mai ales el şi numai el comandă lăutarilor.

Dar Eginei puţin îi păsa. Şi-a eliberat umărul de cureaua chitarei, a pus-o pe o masă, s-a îndreptat ca un arc, şi-a zvâcnit capul pe spate cu o patimă de dansatoare, a ridicat mâinile ca pe nişte aripi de pasăre ce planează în înaltul cerului şi a început dansul. Cu paşi mici, mărunţi, fibroşi, ce adunau parcă puteri pentru izbucniri viitoare. Aceleaşi mişcări le făceau şi braţele. Doar că erau mai subtile, mai graţioase şi, iată, cuprinse de un tremur uşor; de parcă o nelinişte i-ar fi străbătut corpul. De aici încolo, mişcările lui aveau să fie sentimente; pentru ele adunaseră paşii putere. Neliniştea s-a transformat în durere, apoi în speranţă lăuntrică, treptat tot mai vibrantă, în nostalgie, şi braţele au ţâşnit în sus ca într-o dorinţă devoratoare de evadare. Au coborât apoi încet, ca într-o luminoasă seninătate, şi a venit bucuria; la început gravă, meditativă, a urmat fericirea, înflăcărarea, şi trupul ei a început să se unduiască plin de graţie şi de dorinţe secrete. Ochii dilataţi, hipnotici, nu vedeau decât dansul.

S-a întrerupt brusc, s-a întors spre muzicanţi, a început un alt cântec, vijelios de data aceasta, a ridicat o mână în sus, a strigat: „Opa!“ şi, printr-un gest, i-a chemat pe meseni să danseze. S-au ridicat ca împimşi de un resort şi, într-o clipă, erau încinşi cu toţii în dans. Pe băncile de la mese nu mai rămăseseră decât trei tineri blonzi, nemţi sau nordici; m-am strecurat printre dansatori şi m-am aşezat în apropiere.

Abia la al treilea dans şi-a adus aminte de mine. M-a apucat de mână şi m-a scos în arenă, pentru că o arenă era de fapt întregul local. Am jucat până mi s-a tăiat răsuflarea. Au făcut schimb

pentru odihnă şi alţii; numai Egina părea inepuizabilă. Îmi era teamă că s-ar putea prăbuşi la un moment dat, că împătimirea ar putea s-o ducă la depăşirea limitei pe care o are orice efort, dar ea aduna, probabil, forţă din însăşi forţa de trăire a dansului grecesc şi, abia când s-a pornit spargerea generală a veseliei, şi podeaua s-a umplut de un strat periculos de cioburi, s-a aşezat lângă mine cu un „oh!".

În timp ce chelnerii măturau cu nepăsare spărturile, operaţie de rutină în orice tavernă – paguba este recuperată la nota de plată prin întrebarea „cu cât doriţi să participaţi la ce s-a spart?", iar în localuri de lux, în baruri, pentru acest moment de preaplin al trăirii se vând farfurii speciale, de ceramică albă, fiecare cumpără după cât are punga de groasă, chelnerii le aduc din timp şi le aşează stive pe colţuri de mese –, a venit patronul însoţit de nevastă, i-a oferit Eginei o sticlă cu vin şi i-a spus că putea să comande tot ce doreşte, că o să fie bucuros s-o servească cu tot ce are mai bun.

28

De pe autostradă se intră în Napoli exact din partea opusă celei prin care intrasem data trecută, căci venisem dinspre *strade statale*, de-a lungul ţărmului mării. M-am orientat destul de repede, am luat-o pe Via Foria până la Piaţa Cavour, unde se află celebrul Muzeu Naţional de Arheologie, iar de acolo n-a mai fost nici o problemă, am urcat pe „Salvator Rosa" pentru a ajunge la „Floridiana". Este o fostă vilă regală în mijlocul unui parc imens, cu cedri, pini şi chiparoşi, rafinat decorat, un mic palat în stil neoclasic, transformat în muzeu de porţelanuri. Unul dintre cele mai mari din Europa.

Eram aproape de vârful colinei Vomero, pe care se află cartierul rezidenţial al oraşului; din punctul în care mă aflam, Napoli mi se aşternea la picioare, stratificându-se spre mare într-o privelişte de carte poştală. Frumuseţea i-o dă mai ales golful, cu ape de un albastru-intens, închis, în dreapta, de Capul Posollipo şi insula Ischia, iar în stânga, de Capul Sorrento şi insula Capri; Vezuviul este şi mai aproape.

În campingul la care trăsesem data trecută găsisem, la recepţie, un tânăr, fiul concesionarului, şi întâmplarea a făcut ca băiatul să-şi fi petrecut o vacanţă în România; păstra o bună amintire ţării, ca şi unei fete, studentă şi ea, cu care se împrietenise la mare; corespondau, sentimentele lui mi-au fost de mare folos.

Vittorio m-a considerat musafirul său, mi-a dat cel mai bun loc din camping, ferit de soare, de plată nici n-a vrut să audă, iar în seara următoare m-a invitat acasă, la cină, taică-său, *signore* Antonio Salinella, sicilian de origine, stabilit prin căsătorie la Napoli, nu numai că mi-a facilitat o reducere cu cincizeci la sută a biletului de vapor, pe baza legitimaţiei de scriitor, dar şi o şedere gratuită la fratele lui din Palermo.

Cât am stat la Napoli, Vittorio mi-a consacrat aproape tot timpul său liber, conducându-mă ca un ghid perfect informat şi ajutându-mă, totodată, să înţeleg câte ceva din viaţa acestui oraş cu totul aparte; după Palermo, Napoli întruchipează tot ce este mai rău în Italia.

Înainte de toate, m-a dus în Piaţa Cavour, la Muzeul Naţional de Arheologie, cunoscut în lumea întreagă prin colecţiile sale unice – vederea de ansamblu asupra civilizaţiei antice, ca şi a descoperirilor arheologice provenind de la Pompei şi Herculanum. Apoi, la Capodimonte, un impunător palat regal, ce domina oraşul din vârful colinei pe care tocmai mă aflam. Aşezat într-un parc somptuos, adăposteşte, în cele peste o sută de săli ale sale, celebra Pinacotecă şi Galeria Naţională.

Tizian. O sală întreagă numai cu Tizian! Ale cărui trupuri feminine le admirasem la Galeria Borghese din Roma, la Uffizi şi la Pitti din Florenţa, dar, mai înainte, la Veneţia în Ca'd'Oro; ca şi acolo, Lavina Vicello, probabil, intitulată aici Danae. Apoi, două tablouri de Bruegel, cu totul diferite coloristic de cel ştiut de la Kunsthistoriches Museum din Viena. Mantegna şi Lorenzo Lutto, cu portrete, Masaccio, a cărui „Izgonire din Rai", ca o parte din fresca de la Santa Maria del Carmine din Florenţa, te zguduie prin durerea cei străbate pe autorii „păcatului originar", Giovanni Bellini cu „Schimbarea la faţă", Botticelli cu opere din tinereţe...

Dar ceea ce caracterizează cu adevărat Napoli este lumea lui cu totul aparte, care i-a şi atras denumirea de „teatru permanent al Italiei". Mărunţi, negricioşi, păroşi, cu profil „grec", femeile scunde,

grase, cu şolduri rotunde şi talie joasă, napolitanii vorbesc mult şi tare o italienească puţin cântată, gesticulează tot timpul, împungând aerul sau pieptul interlocutorului cu degetul, şofează agresiv, „la limita nervilor", cum s-ar spune, înjurându-se prin geamul portierei şi claxonându-se unul pe celălalt, astfel că strada e un vacarm.

Şi, totuşi, „Bel Canto" aici, la Napoli, s-a născut. Melodii vesele sau melancolice, acompaniate la chitară ori mandolină. „Santa Lucia", „Marechiare", „Funiculi-Funicula", „O Sole Mio" sunt cântece napolitane; în septembrie are loc un festival de foarte veche tradiţie, şi nu puţine din cântecele premiate devin şlagăre, cântate apoi în întreaga Italie, ca şi dincolo de hotarele ei.

În cartierele vechi, cum este Spacca, sau împrejmuind Del Mercato, cele mai multe străzi n-au trotuare, pe jos, hârtii, deasupra capului spânzură rufe, şiruri de lămâi sunt agăţate între ferestre, comerţul se desfăşoară în stradă, pe tarabe sau ambulant, fiecare îşi strigă marfa... Eşti oprit la tot pasul, ţi se oferă de la ţigări Marlboro, cele mai căutate de italieni, de contrabandă, desigur, până la ce nici nu-ţi trece prin minte.

E portul? Dar fusesem şi la Genova, un port mai mare decât Napoli, la Ancona, la Pescaria... Străinul este recunoscut cu ochi siguri – ajunge să te tenteze ceva şi să scoţi banii din buzunar, că te-ai şi trezit fără ei sau, în cel mai bun caz, înjumătăţiţi prin aşa-zisa „palmare".

Tinere frumuşele, care n-ai crede, Doamne fereşte, că-s fete de stradă, intră cu naivitate în vorbă. N-ai ajuns bine în casă, că te-a şi „prins" cică soţul, şi pleci dezbrăcat; nu există trucuri pe lumea asta să nu le cunoască napolitanii.

Ai ceva în mână, o borsetă, un pachet, o geantă, regula este să mergi pe partea de trotuar mărginită de clădiri, altfel rişti să-ţi fie smulsă din mână de coechipierul unei motorete care, în clipa următoare, a şi dispărut printre maşini. Sunt hoţii cunoscuţi sub numele de *scippattore*.

Pe insula Capri, plimbându-mă pe străzile pline cu magazine scumpe şi restaurante pentru turişti cu buzunarele doldora, am asistat la o scenă care m-a lăsat cu gura căscată. Chiar sub ochii mei, poşeta unei englezoaice sau americance în vârstă s-a înălţat brusc în aer, a făcut o volută, ca să aterizeze în braţele unui motorist; abia mi-am putut da seama ce se întâmpla că acesta şi demarase. Un

altul, complicele, trecuse pe la masa englezoaicei sau americancei pline de bijuterii, îi oferise ceva de vânzare şi, între timp, agăţase de poşetă un cârlig ca de undiţă, legat cu un fir invizibil de nailon. Până şi hainele puse pe spătarul scaunului se întâmpla, îmi spusese Vittorio, să se înalţe astfel în aer.

În ultima zi a şederii coborâsem pe o stradă din apropierea portului pentru a cumpăra jeanşi autentici, aduşi prin contrabandă. În timp ce patronul unei prăvălioare îmi arăta un coş cu nuiele, îndemnându-mă să-mi aleg, şi-a făcut apariţia un grup de motociclişti, îmbrăcaţi în haine de piele decorate cu ţinte. Totul n-a durat mai mult de un minut: mânuind lanţuri groase de fier, prevăzute cu o măciulie, ca o ghioagă, la un capăt, au transformat în ţăndări vitrinele şi au dispărut în urlet de motoare. Negustorul mi-a explicat că mafia majorase taxele plătite de comercianţi lună de lună, vezi Doamne, pentru a fi protejaţi.

Pe Via Pavia, la numărul 16, am găsit un gard înalt din zid şi o poartă ce apăra curtea de privirile indiscrete. În spatele gardului – pini, cedri şi o vilă din care se vedea doar etajul; judecând după arhitectura lui, casa fusese construită probabil imediat după cel de-al doilea război mondial. Am sunat şi, în scurt timp, s-a auzit o voce bărbătească venind din difuzorul interfonului:

– Cine este, vă rog?

Mi-am declinat identitatea.

– A, bine aţi venit, vă deschid îndată!

Îmi pusesem pantaloni de etamină bej, mocasini, o cămaşă haioasă, ce să mai vorbim, arătam bestial. N-a durat prea mult, s-a auzit un „clinc" de zăvor şi poarta a început să culiseze pe o şenilă îngropată în asfalt. Am vrut să mă îndrept spre maşină, dar am văzut grăbindu-se spre mine un bărbat între două vârste, napolitan tipic, îmbrăcat într-o salopetă albastră; l-am aşteptat.

– Bună ziua, domnule, a zis, înclinându-se respectuos. Vă aşteptam, vă rog să poftiţi! Mă cheamă Nicola. Iar pe soţia mea Luciana. O sună pe doamna, să-i comunice că aţi sosit.

Am ajuns, pe o alee asfaltată, la peronul unei vile cochete, albe, încorporând într-o margine un garaj. Multă marmură, care nu lipseşte în Italia, ziduri groase, solide şi un acoperiş în formă de evantai, din sticlă, deasupra intrării. Pe scări aştepta o femeie durdulie, spre patruzeci de ani, îmbrăcată într-un halat bej, cu guleraş de dantelă.

– Bine aţi venit, domnule! a zis cu un zâmbet larg şi a desfăcut mâinile într-un fel de reverenţă. Mă numesc Luciana. Am sunat la birouri ca s-o anunţ pe doamna, dar telefonul a fost ocupat. Vă rog să poftiţi, camera vă aşteaptă – şi, printr-un gest, m-a invitat să intru.

– Mulţumesc, am zis, apoi am dat să iau florile cumpărate la acel microcomplex al AGIP-ului, care se aflau într-o cutie de ţiplă, şi se puteau ofili.

– Lăsaţi, lăsaţi, bagajele o să le aducă Nicola!

Din vestibulul spaţios, în care fuseseră prinse în perete nişte coarne de cerb, ne-am ridicat pe câteva trepte şi am pătruns într-un living de vreo şaizeci de metri pătraţi, după care urma o sufragerie, cu mobilă grea, de fapt, un spaţiu unitar, delimitat printr-o arcadă de largă deschidere. În stânga, se pătrundea într-o cameră nu prea mare, amenajată ca birou, iar în dreapta, se ridica o scară din marmură albă, pe care am urcat la etaj. Pentru a da într-un holişor distributiv, acoperit cu o mochetă *bleu-ciel*. De aceeaşi culoare erau şi pereţii, încadraţi de o liniatură albă, ca un chenar. Albă era şi fereastra ce lumina acel spaţiu, sub ea o canapea micuţă, albă şi ea, albe – un alb mat – erau şi uşile, un spaţiu funcţional intim şi cald.

– În stânga, mi-a explicat Nicola, este dormitorul doamnei, iar în partea asta, a zis, apucând-o la dreapta, sunt două camere cu o baie la mijloc. Amândouă la fel de mari, la fel de frumoase. V-am pregătit-o pe ultima.

Intrând, am găsit acelaşi joc odihnitor de culori – alb pe *bleu-ciel*. O mobilă modernă, nesofisticată, uşile şifonierului din cristal fumuriu ca nişte oglinzi, o canapea şi nişte fotolii adânci, îmbrăcate într-o piele albă, patul... Dar staţi aşa, n-o să mă apuc acum să vă descriu mobila, tablourile, vazele, cele două ogive albe, în care erau aşezate, aţi putea să mă luaţi în tărbacă, ia uite la ce umblă ăsta, păi, atunci îl cumpăram pe Cutare, descrie un scaun pe două pagini de carte. E-adevărat, v-am introdus în procesul meu de creaţie cu plombagina şi fundătura, însă nu v-am plictisit prea mult, am preferat să vă zic cum sunt eu, că nu-s din ăia care nu mănâncă, nu beau, cultură şi-atât, hrană spirituală, când ajung undeva afară, gândul le e doar la muzee, la vitrine nici cu ochiul n-ar trage, privirea le e după faţade, după cornişe, gotic, baroc, *renaissance*, nu s-ar întoarce, Doamne fereşte, după un picior de

femeie... Eu cu oameni din ăştia n-aş pleca la drum nici dacă mi s-ar oferi Cotroceniul.

În timp ce coboram scările, Luciana urca.

– Am vorbit cu doamna, m-a informat, a zis că vine îndată şi mi-a spus să vă invit în living, să vă fac o cafea şi să vă arăt unde sunt băuturile.

Era o propunere pozitivă, chiar simţeam nevoia de puţin alcool.

– Mulţumesc, cafea n-o să beau, aş vrea să fac o pauză, dar ceva tare nu refuz, am zis, zâmbind ca să-i arăt că sunt un om comunicativ, nu un scorţos.

– O, ce bine că vorbiţi limba noastră... Ne-a spus doamna... Cu domnul Pierre ne înţelegem mai greu, mai mult dumnealui pe noi, că noi de unde să ştim franţuzeşte?!

Abia coborând în living mi-am dat seama că cele două uşi, larg deschise, dădeau spre o terasă.

– Acolo-i piscina, mi-a explicat Luciana, observând direcţia privirilor mele. Doamna Ortolan a făcut-o. Avea un băiat şi o fată... A murit într-un accident în golf. Uitaţi-vă, aici sunt băuturile, a zis, arătând spre o măsuţă de lângă perete, plină cu tot felul de sticle. Vă rog să mă scuzaţi, mă duc să vă fac o cafea.

Mă uit, văd, cunosc: Glenfidich, mai băusem un asemenea whisky! Catifelat ca fetească neagră de Pietroasele, nu simţi, ca şi la Chivas, nici cea mai mică asprime pe care o au de obicei băuturile distilate. Pe măsuţă se afla şi un vas cu gheaţă; mi-am pus două cuburi în pahar şi am turnat din sticlă cât să plutească şi să se atingă de pereţi, pentru a scoate acele sunete atât de plăcute auzului.

Ei, da!...

Plafonul cu grinzi ornamentale de lemn, pereţii în *calcio-vechio* patinat, făcut ca la el acasă, pe jos marmură spre bej, covoare mari, canapele, fotolii, cum îi stă bine unei asemenea încăperi, o piesă multifuncţională pe un întreg perete, cu aparatură electronică, cu linie audio-video, totul cu un *design* modern, ceea ce punea şi mai mult în valoare mobila grea, stil *renaissance,* a sufrageriei: masă, scaune, bufet, servantă... Multe plante ornamentale...

Pe mine mă interesa însă piscina; mă şi vedeam bronzându-mă, înotând, aşa că m-am îndreptat, cu paharul în mână, spre ea. Nu era prea mare, dar era. Căptuşită cu faianţă bleu, iar jur-împrejur – marmură albă. Iniţial, spaţiul fusese destinat cu siguranţă unei grădini interioare, din care mai rămăseseră doi chiparoşi şi câţiva

arbuşti. Acelaşi gard înalt şi acolo. Dar, în momentul în care mi-am ridicat privirea spre casa de vizavi, spate în spate cu cea a Colettei – răspundea, probabil, pe o stradă paralelă cu Via Pavia –, am văzut mişcându-se o perdea la una dintre ferestrele etajului. *Vecini curioşi peste tot*, mi-am zis.

Cu toate că o refuzasen, Luciana îmi pregătise cafeaua – aşa-i spusese Colette – şi venea cu ea dinspre sufragerie. Ceea ce m-a făcut să deduc că uşa pe care o văzusem ducea la bucătărie şi la restul dependinţelor.

Când am ajuns în cameră, am auzit oprindu-se o maşină în curte şi m-am dus la fereastră. Colette cobora dintr-un Porsche de culoarea florii de dovleac. I-am admirat ţinuta, mersul – ai fi zis că glisa, că înainta prin alunecare. Pe tocuri, într-o rochie albă, cu flori mari, roşii, probabil maci, ce-i punea în valoare liniile corpului, o pălărie albă, cu boruri enorme, o panglică în aceeaşi nuanţă cu florile de pe rochie, ca şi cordonul lat care-i marca talia. Era o apariţie în stare să taie răsuflarea oricărui bărbat.

Pornind să-i ies în întâmpinare, mi-am aruncat fără să vreau privirea în oglinzile fumurii ale şifonierului. Arătam cam a gigolo...

Negăsindu-mă în living, se dusese la bucătărie, probabil să vorbească cu Luciana. A ieşit în scurt timp, şi-a scos pălăria cu un gest regal şi s-a oprit locului.

– Ia să te văd!

Şi, izbucnind în râs, a pornit spre mine cu braţele desfăcute.

Ne-am sărutat şi mi-a tras un ghiont prietenesc, care a avut darul de-a mă pune în cunoştinţă de cauză. Gest mai curând spontan decât intenţionat.

– Să ne aşezăm... mi-a propus.

– Eşti şi mai frumoasă...

– Mulţumesc. Îmi stă bine în alb. Şi rochia asta mă prinde. Pune-mi, te rog, şi mie ceva de băut, a zis, dând cu ochii de paharul pe care-l lăsasem pe masa din cristal fumuriu, lungă şi joasă, de forma unui semn de întrebare, încadrată de canapea şi fotolii. Tu ce ţi-ai pus?

– Te ştiam o fată sagace!... Ei, cum crezi tu că era să-mi scape o sticlă de Glenfidich?!

A izbucnit în râs.

– Vrei?

– Nu, mulţumesc. Puţin Martini cu multă gheaţă, te rog. Nici nu-ţi imaginezi, Adrian, cât mi-am dorit să ne reîntâlnim!

– Nu merit să spui asta! Îmi stimulezi imaginaţia cu o mie de dolari şi te mai şi îndoieşti?...

A izbucnit din nou în râs; nu arăta deloc bântuită de angoase. Purta nişte clipsuri şi un şirag lung de mărgele din coral veritabil, cu care se juca într-o notă ce demonstra o excelentă stare de spirit. Şi-atunci?

– Eşti tonic, a zis.

– Mulţumesc. Iartă-mă că te-ntreb, s-a întâmplat ceva între tine şi Pierre?

– Nu-nu! s-a repezit ea să nege. La faptul că te-am grăbit să vii te referi? O să vorbim... Cu Pierre, lucrurile sunt în ordine, aş zice, dacă n-ar fi atât de sofisticat.

– Mi-ai scris că-i agent de bursă...

– A făcut filozofia, şi chiar dacă a devenit un nume la Bursa din Zürich, ca şi la cea de la Londra...

– Dar el, cum e?

– La fizic te referi?

– Nu, nu la fizic. Despre fizic mi-ai scris: un bărbat atrăgător...

– Este. O minte speculativă... îi place jocul, îi plac artificiile... îi place să se asculte... Puţin obositor. Şi în special se iubeşte foarte tare pe sine. De aici şi unele snobisme, extravaganţe...

– Şi când vă vedeţi? am întrebat-o, aducându-i paharul.

– Mulţumesc. Să bem pentru venirea ta... mi-a propus.

– Pentru revederea noastră, am zis.

– Sâmbăta şi duminica. Există o cursă zilnică Zürich-Napoli. Să mă schimb şi mergem undeva să mâncăm.

– Ce înseamnă să te schimbi? Vrei să spui că nu eşti suficient de elegantă pentru localul pe care-l ai în vedere? Ca să ştiu să-mi pun costumul de jeans, ros şi albit de atâta spălat, îmi dai nişte mărgele să mi le atârn la gât...

– Nu, nu, a zis, amuzându-se, vreau să mă schimb în ceva mai lejer.

– Acum, nici să mă faci de ruşine!... Te superi dacă te rog să rămâi aşa cum eşti? Îmi place cum îţi vine rochia, cum îţi dezgoleşte un umăr... cum cade bluza mai anapoda... dar e anapoda ca mate-

rialul să curgă, să se muleze, să copieze... Iartă-mă, eşti foarte sexy în ea. De ce să nu-mi faci puţină reclamă?

– Şi eşti dispus să profiţi? m-a întrebat, privindu-mă în ochi.

– Colette, ia-ţi, te rog, ochii de pe mine, că-mi viciezi răspunsul.

– Deci eşti dispus...

– Eu n-am spus asta, eu am spus că-mi viciezi răspunsul.

– Bine, o să-mi schimb doar pantofii.

Şi a dat să plece.

– Un moment, am reţinut-o, aş vrea să-ţi arăt ce ţi-am adus.

– Mi-ai adus ceva? a zis intrigată. Şi s-a grăbit să adauge: Iartă-mă, nu pentru că mi-ai adus ceva m-am mirat... sunt curioasă ce-ai putut să-mi aduci, la ce te-ai gândit. Ia să vedem! a zis, jucându-şi umerii, şi a pornit în direcţia scărilor.

Ajungând sus, m-a întrebat:

– Ai mai participat la o paradă a modei pentru *dessous*-uri!

– Chiar aşa?

– Da, da, chiar aşa! a râs. O să trecem mai întâi pe la Studio, am puţină treabă acolo... Mâine seară trebuie să sosească un american, directorul unei mari reţele de magazine din Nord, sper să obţin un contract important. Şi cu ocazia asta ai să participi la paradă.

Aşezasem tablourile lui Sabin Bălaşa pe canapea, în bătaia luminii, când, intrând în cameră, a dat cu ochii de ele, a rămas înmărmurită în prag.

–Asta da surpriză! Şi, întorcându-se, m-a îmbrăţişat. Stai să le privesc, să le admir, are „mână" omul, nu glumă!

Coborând în curte, Colette a propus să mergem cu Lamborghini. M-a mirat asta, normal ar fi fost să ieşim cu maşina ei: ştia oraşul, avea în vedere, probabil, un anumit restaurant, spusese că o să trecem întâi pe la acel studio...De fapt, pe gustul meu ar fi fost să mâncăm ceva acasă, ca apoi să trecem în piscină, să mă întind la soare, să pun puţină culoare pe mine – mă simţeam ca un câine de stână ieşit dintr-o iarnă lungă şi grea –, puţină mişcare în apă, un păhărel, o cafea...

– Mergem, am zis, dar eu am băut...

– Aici toţi beau la masă un pahar-două de vin. Să-mi iau „balerinii", telecomanda... a mai zis şi s-a îndreptat spre Porsche.

M-am gândit să-i propun să treacă ea la volan, nu voiam să risc, când am auzit-o spunând:

– O să conduc eu, de acord?

– Ei bravo, îmi ceri acordul! Sau ai crezut c-o să spun nu, ca să mi-o iei înapoi? am zis, râzând.

– Să mă falimenteze consumul?! Îmi place cum o ţii... m-a lăudat.

După ce şi-a pus „balerinii", Colette s-a urcat la volan; în timp ce porneam, am auzit-o spunându-mi:

– De câteva zile am impresia că sunt urmărită. De aceea n-am vrut să ieşim cu Porsche.

Ar fi putut să-mi spună asta încă din prima clipă, dar iată că ea se abţinuse, temându-se, probabil, de urechi indiscrete.

– Ce înseamnă că ai impresia? De ce să fii urmărită? Şi de cine?

– Asta aş vrea să ştiu şi eu! a zis şi a îndreptat telecomanda spre poartă.

După ce am ieşit, s-a întors şi a trimis un nou semnal pentru ca poarta să se închidă. Era, pe atunci, o noutate pentru mine un asemenea sistem. Nu m-am putut abţine să nu remarc:

– E o treabă comodă, nu opreşti să deschizi... Apoi să închizi...

– Şi mai ales sigură, a subliniat, înscriindu-se pe stradă. Joi, simţind ceva în spatele meu, am intrat intenţionat pe un sens interzis. Când m-am uitat în oglindă, un Fiat Ritmo, alb, s-a luat după mine.

– Şi de-atunci vezi numai Fiaturi Ritmo în spate. Dar ele sunt aici cu miile!

– Hai că mi-ai zis o noutate... Adrian ştiu asta şi singură! Este vorba de o situaţie pe care n-o cunoşteam când am venit la Napoli... Ca să nu mai spun că oraşul e ceva de groază... cu legi proprii, cărora nimeni nu li se poate sustrage.

– Mafia?

– Anul trecut mi-au dat foc maşinii... Tot un Porsche. O să-ţi povestesc...

– N-ai greşit cumva venind aici?

– Ba da. Acum n-am încotro. Trebuia să fi rămas la Geneva, nu să cumpăr casa asta de modă. A fost prea tentantă oferta şi n-am rezistat. Mai ales că-mi doream aşa ceva. Aveam şi experienţă...

Orele de acalmie trecuseră, străzile se aglomeraseră... Neamţul n-ar depăşi în oraş cincizeci de kilometri pe oră, oricât s-ar grăbi, iar la intersecţii, dacă nu are prioritate, poate să aştepte minute în şir, nu s-ar angaja, Doamne fereşte, până când strada nu-i complet

liberă, însă o dată ieşit pe autostradă merge cu acceleratorul „la fund"; francezul s-a obişnuit cu *ambouteillage*-ele, îşi ia ziarul sau cartea, mulţi croşetează... Cei mai grăbiţi, mai zoriţi, mai nerăbdători, mai tensionaţi sunt italienii. Dar şi şoferi neîntrecuţi. La circulaţia din oraş nu mută tot timpul piciorul de pe acceleraţie pe frână şi invers, talpa, ca şi cum ar avea un ax prin mijlocul ei, basculează continuu, când cu vârful pe acceleraţie, când cu tocul pe frână– am încercat, dar n-am reuşit, e o treabă care trebuie deprinsă o dată cu primele lecţii; se câştigă fracţiuni de secundă, iar fracţiunile astea contează. Mai ales atunci când se circulă „pe strecurate". Ceea ce la Napoli este o regulă care-i guvernează pe toţi.

Strada pe care Colette voia să oprească era ticsită cu maşini; norocul a fost că una tocmai pleca şi ea a reuşit să fure locul altuia, care intenţiona şi el să parcheze. O dată manevra executată, ştiind că are nişte treburi de rezolvat, i-am zis c-o aştept acolo.

– Nu, de ce? n-a fost de acord. Vino cu mine! Ai ocazia să vezi cum se lucrează cu manechinele, e departe de ce crede lumea – te îmbraci şi te fâţâi.

Din holul parterului am luat-o pe un coridor şi imediat am pătruns într-o încăpere cu ferestrele spre stradă, un fel de studio-foto, în fundul căruia, sub lumina mai multor proiectoare şi încadrată de mari panouri pe rotile, vopsite în diferite nuanţe de alb, bleu şi gri, totul într-o organizare savantă, se mişca o tânără, îmbrăcată într-o minicămaşă de noapte sau ceva de acest gen, mult evazată, cloşată şi căreia un fotograf, declanşând mereu aparatul şi schimbându-şi întruna poziţia, îi spunea ce să facă.

– Cu o semirotire spre mine! Încă o dată! Gura moale! Întoarce-te şi repetă! Reia mersul! Alo, Giulia! Nu zâmbi provocator, ţi-am mai zis! Gura moale, dar nu provocatoare, privirea uşor melancolică... Hai, Giulia, din nou. Pasul un pic mai lung şi apoi o piruetă.

Giulia a executat, şi-am înţeles că el îi ceruse să lungească puţin pasul pentru ca faldurile cămăşii să se desfacă, iar mătasea să se lipească pe corp, pe fese, mai bine-zis. Dar de ce-i corectase zâmbetul, n-am mai priceput, mi s-a părut cam pe dos. Colette se scuzase: „Dincolo, fetele se dezbracă" şi dispăruse pe o uşă laterală, lângă care aşteptau, să le vină rândul, alte două manechine. Una, într-o rochie lungă de casă, dintr-o mătase grea, albă, cu un dragon

pe piept, a doua în bluză şi pantaloni din voal negru, tot o ţinută de interior.

Simţind la un moment dat o mişcare în spatele meu, m-am întors: în colţul de lângă uşa pe care intrasem şedea, în dreptul ferestrei, o tânără dezgolită până la mijloc, iar în faţa ei un bărbat care, cu o pensulă subţire, compunea, direct pe piele, un motiv de dantelă albă al unui viitor sutien.

Nu asta m-a şocat însă, că îşi lăsa sânii pictaţi – nişte sâni impecabili, mi-am dat seama dintr-o ochire –, intra probabil în obligaţiile ei de serviciu, ci impresia izbitoare că tânăra era Laura. Oval cu o anumită distincţie, tunsoare scurtă, breton, ochi mari, rotunzi, de culoare deschisă, spre verde, gura nu mai mare ca deschiderea ochiului, buze pline, cărnoase, un nas delicat... În întunericul din maşină nu-i putusem desluşi prea bine trăsăturile feţei, însă imaginea pe care mi-o construisem din micile amănunte întrezărite se suprapunea în mare măsură peste cea a manechinului din spatele meu.

– Sunt gata, Maurice! l-am auzit pe desenator anunţându-l pe fotograf.

M-am întors din nou, profitând de prilej. Fata se ridicase de pe scaun şi, o clipă, privirile noastre s-au întâlnit. Ochii reci, indiferenţi, faţa imobilă, nici cel mai mic semn că m-ar şti, că m-ar fi recunoscut.

– Hai, Teresa! a chemat-o Maurice, întrerupând lucrul cu Giulia.

Ei bine, după ce m-a depăşit, am văzut că purta mănuşi. Negre, din piele. Maurice a fotografiat desenul şi Teresa (sau Laura) a dispărut pe uşă, ducându-se, probabil, să se spele de vopsea.

Colette n-a întârziat prea mult, a schimbat câteva cuvinte cu fotograful şi am ieşit.

– Ai văzut cum scoate untul din manechine? a zis în timp ce ne îndreptam spre maşină. Maurice, artist de mâna întâi. A trebuit să-l aduc de la Paris, căci cel pe care l-am găsit aici, excelent şi el, a fost racolat de-o casă din Roma. O să-ţi povestesc când ajungem.

29

Noaptea, când venisem de la taverna domnului Magalopoulos, sub pretextul că uitasem să-mi iau ţigările de la maşină, mă întorsesem din drum şi cerusem recepţionerului să fiu trezit dimineaţa la ora şase şi jumătate, aşa că am ajuns la reprezentanţa Fiat din Pireu cu câteva minute după deschiderea birourilor.

Mă grăbisem degeaba, am rămas dezumflat. Şeful reprezentanţei, un grec şiret cât o mie de şireţi la un loc, m-a primit cu o amabilitate insidioasă şi mi-a zis că nu ştie nimic despre piesele pe care trebuia să le primesc din Italia. A pus un funcţionar să se intereseze la Vamă, iar ca să nu mă plictisesc aşteptând, m-a tratat cu o *kafelaki* şi a încercat să mă tragă de limbă despre maşină, despre călătoria în Grecia, despre Sabbatini, sărind de la una la alta şi plasând mereu întrebări cu cârlig. Nu mi-a plăcut individul. Funcţionarul i-a comunicat apoi că la Vamă nu se ştie despre coletul meu, şi domnul Lemanidos m-a rugat să fiu amabil şi să-l sun după vreo două-trei zile.

Chiar alături de birourile reprezentanţei îşi avea atelierele un *service* impunător – era, de altfel, reperul pe care mi-l dăduse Georgio când îmi spusese că voi găsi reprezentanţa pe artera care leagă Pireul de Atena – şi, cum nu-mi ieşeau din cap avertismentele lui Sabbatini: „Ai grijă cum mergi!", „Condu ca şi când ai avea în habitaclu un butoi cu nitroglicerină!", m-am gândit să-mi supun maşina unei testări sub pretextul că aş auzi un zgomot suspect. Mai ales că Sabbatini îmi spusese că, în cazul în care s-ar ivi ceva la maşină, numai la acest *service* s-o duc. Am stat şi am răsucit în minte tot ce era de răsucit şi am hotărât să fac asta, dar cu ştirea Eginei; să-i vorbesc despre zgomot, ca să nu se creadă cumva că încerc să joc necinstit. Să nu intre la bănuieli în special contrabandiştii.

Apoi, nu-mi plăcuse deloc grecul, şeful reprezentanţei Fiat, cu ochii lui de viezure, ascunşi sub sprâncenele stufoase, cum mă iscodise el cu întrebări plasate cu nevinovăţie în mijlocul conversaţiei. Un al zecelea simţ îmi spunea că el ştia despre piese, poate că ele chiar şi sosiseră – trecuseră destule zile de când Sabbatini telexase la Roma –, dar grecul mă amânase cu un scop ascuns.

Când plecasem de la motel, presupunând că voi întârzia câteva ore, îi lăsasem Eginei un bilet la recepţie. Mi-am spus că era cazul să mă întorc cât mai grabnic şi am hotărât să trec sub tăcere drumul făcut la Pireu. Întâi, pentru a o pune la încercare, şi poate astfel să aflu câte ceva, ceva din care să deduc unele lucruri cu privire la ea, cine era, de fapt, această Egină, iar apoi şi în spiritul jocului. Al jocului în virtutea căruia ţinuse să-şi ia cameră separată. Vezi Doamne, se obişnuise să stea singură, dormea pe jos, o avea pe Rya, de ce să se supună unei constrângeri. Motivul era desigur altul: camera separată îi oferea posibilitatea de a comunica, de a stabili legătura cu poliţiştii; fie ei binecuvântaţi că-mi dăduseră un asemenea înger păzitor, fie binecuvântaţi şi contrabandiştii lui Sabbatini dacă ar fi să fie de-a lor. Dar aproape că refuzam să cred aşa ceva.

De la Glifada venisem pe o şosea nou construită, care leagă atât aeroportul Ellenikon de Atena, cât şi partea estică a Coastei lui Apollo. În oraş dădusem însă peste un trafic foarte intens şi, cum grecii au apetitul vitezei şi, aş zice, al riscului, iar din locul în care mă aflam se simţea marea, am întrebat de şoseaua ce copia coasta, presupunând că pe-acolo circulaţia va fi mai redusă. Mi s-a explicat că strada Elefterias, adică chiar strada pe colţul căreia se găsea *service*-ul, mă va scoate la stadionul „Karaiskakis" şi apoi la mare.

Distanţa până la Glifada ar fi cea dintre Constanţa şi Eforie, dar, din cauza aglomeraţiei de maşini, drumul mi-a luat o bună jumătate de oră. Parcurgându-l, am hotărât să-i propun Eginei să plecăm pe insula Creta, ca să văd Palatul din Cnossos; lucru pe care, în precedentele călătorii, nu l-am putut face din lipsă de bani.

La recepţie mi s-a spus că erau câteva curse aeriene pe zi, că exista şi o cursă regulată pe mare, un feribot care pleca seara din Pireu şi ajungea dimineaţa la Iraklion, dar cu avionul era mai simplu, în două ore ajungeai pe insulă. Am făcut un duş, am băut un nes şi m-am dus să vorbesc cu Egina. A trebuit să bat de câteva ori la uşă până când să-mi răspundă. Îi făcusem cunoscută, încă pe drumul spre Atena, când discutaserăm programul călătoriei, dorinţa mea de-a vedea Cnossosul şi i-am propus să plecăm cu primul avion.

– Nu, Adrian, a zis categoric. Creta trebuie s-o lăsăm la urmă!

– De ce? am întrebat, intrigat de fermitatea cu care se opusese.

– Uite aşa!

– Mi-a plăcut argumentul...

– Parcă-mi spuseseşi că vrei să mergi la Corint şi la Patras?

Îi spusesem şi mă mirasem că nu făcuse nici o obiecţie: erau aşezate nu prea departe de Atena, la o sută şi ceva de kilometri unul de celălalt, în mod firesc, doar Patrasul putea constitui o etapă. Când fusese vorba de Volos, se opusese.

– Pot să le las şi la urmă...

– Adrian, înţelege-mă, nu e bine... a nuanţat şi m-a privit parcă rugându-mă.

– Ce nu e bine?

– Să inversezi. Ai să faci Creta după Pelopones.

Spusese „faci" şi nu „facem", şi am zis că Egina o să dea cărţile pe faţă.

– Dar nu văd de ce! am protestat cu încăpăţânare.

– Pentru că te rog eu! Nu-i suficient?

– Nu mă lua cu aşa ceva!... Probabil că ai un motiv...

– Am. Dar nu pot să ţi-l spun. Nu acum. Te rog, Adrian, şi m-a tras spre ea să mă sărute.

Mă întâlnisem cu Grecia înainte de a o cunoaşte. O admirasem pe Venus din Milo şi nu mai puţin celebra statuie Victoria din Samotrace, pe Apollo din Piombio – la Luvru; pe Afrodita din Cnidos, prima zeiţă înfăţişată de Praxitele complet goală – la Muzeul Vaticanului; „Discobolul" şi „Menada adormită" – la muzeele din Roma; „Doriforul", un tânăr atlet purtător de lance – la Muzeul din Neapole, a cărui secţie greacă poate rivaliza cu Muzeul Naţional din Atena; „Cvadriga lui Apollo" – la Muzeul din Palermo; „Capul Atenei" – la cel din Frankfurt pe Main; frontoanele templului Aphaia din insula Egina – la Gliptoteca din München... Dar cel mai „strângător" din toate a fost British Museum. În virtutea unui act oficial al sultanului, de a ridica „pietre cu imagini pe ele", ambasadorul Angliei pe lângă Înalta Poartă, Thomas Bruce, lord de Eglin, a despuiat Acropolele de cele mai preţioase sculpturi şi zeci de statui, de plăci din friză, metope şi, totodată, de partea cea mai frumoasă a Partenonului – gigantica friză de o sută şaizeci de metri lungime pe care marele Fidias a reprodus procesiunea panateneelor...

Un eminent specialist francez, al cărui nume nu-l mai ţin minte, este de părere că arta greacă, în epocile arhaică şi clasică, nu este, câtuşi de puţin, o artă gratuită, un divertisment al rafinaţilor, vizând simpla delectare a spiritului şi a simţurilor. Opera de artă răspunde unor nevoi şi intenţii precise şi se comite o gravă eroare de optică, crezându-se că artistul a intenţionat în primul rând să creeze frumuseţe. De fapt, el a vrut să fabrice un obiect care să fie propriu scopului căruia îi este destinat: un templu este lăcaşul zeului înainte de a fi un monument de arhitectură; o statuie este o ofrandă înainte de a fi o operă plastică; o cupă este mai întâi un vas de băut căruia materialul şi decoraţia îi sporesc numai preţul. „Pentru antici", a spus Stendhal, „frumosul nu este decât relieful utilului".

La Jocurile Olimpice, Herodot citeşte cele două cărţi ale *Istoriei* sale, care poartă numele celor nouă Muze. Hipocrat întemeiază medicina pe observaţia naturii. Anaxagora concepe un „spirit" care, de la atom la stea, inspiră ordinea lumii. Socrate aruncă năvodul său de întrebări subtile. Albinele Himetului, dacă e să dăm crezare legendei, zboară pe buzele lui Platon-copil. Munca este o artă, cultul o sărbătoare, educaţia o iniţiere uşoară şi veselă. Copilul se naşte pe genunchiul Muzei; gândirea sa se trezeşte în sunetul marilor lire; el învaţă să citească în *Iliada*. Gimnaziul îi fortifică corpul, pe care dansurile de la ceremonii îl înfrumuseţează. El este gata să rostească pe altar jurământul efebilor: „Nu voi dezonora aceste arme sacre, nu-l voi părăsi pe cel alături de care voi lupta. Voi lupta pentru zei şi pentru patrie, singur şi cu o armată. Nu voi lăsa patria mai mică decât am găsit-o, ci mai mare!"

O blândeţe liberală pătrunde atmosfera Atenei. Sclavul, familiar cu stăpânul său, conversează şi râde cu acesta. Înseşi animalele, dacă e să-i dăm crezare lui Platon, par nişte animale libere. „Ele păşesc mândre pe străzi, lovind fără jenă pe cel care nu le lasă să treacă." Atticismul se naşte de la sine pe acest teren fecund, a cărui floare este. O măsură minunată domneşte asupra cetăţii: ea rezolvă totul, de la proporţiile templelor până la figurile de stil ale discursurilor. *Nimic de prisos!*, această maximă înscrisă pe hermele templului lui Apollo din Delfi este legea Atenei. „Ne place", spunea Pericle, „frumosul lipsit de fast şi plăcerea fără slăbiciune".

N-am început cu Acropole vizitarea Atenei: „Stânca sfântă" cere alt ceas, un ceas de taină, un ceas de sfială, un ceas de reculegre, un ceas de pioşenie, de evlavie şi închinare, altfel Partenonul e doar „colosal", doar „formidabil", doar „minunat". Or, Partenonul e, mai întâi de toate, un monument al spiritului pe care marmura nu face altceva decât să-l întrupeze. Am început cu Cartierul Halelor, unde ne-am dus să mâncăm *fasta*, ciorbă de măruntaie.

– *Christooo!*

– *Amesooooos*! „Vineee!" Chelnerul e unul singur şi face ce poate.

– *Biraaa!*

– *Amesoooos!*

Strada, ticsită de lume, e şi ea un val neîntrerupt de strigăte: vânzătorii de la tejghelele scoase pe trotuar se agită continuu, te trag de mânecă... Se vinde ce vrei şi ce nu vrei. Băieţandri aleargă strecurându-se prin mulţime, cu tăvi pline de *kafelaki*; ţi se oferă gogoşi, bureţi de baie, rahat cu apă, bilete de loterie – alegeţi biletul pe care îl vreţi, cel cu norocul –, castane coapte, sugiuc, halviţă, susan, migdale... Şi toţi îşi ţipă la maximum marfa.

La masă venise un puşti cu cornete de seminţe de dovleac, (balcanicele „bomboane agricole") şi fistic. „Cu soţ sau fără soţ? Câştigaţi un pacheţel dacă ghiciţi!" O fracţiune de secundă el mă lăsase să întrevăd, pe masă, fisticurile ascunse sub palma lui. Configuraţia grămăjoarei te-ar ajuta parcă să ghiceşti... „Ia desfă degetele!" îi ceruse Egina. „Ha, ha!" a râs şmechereşte şi şi-a strâns „marfa".

Dar halele sunt o adevărată minune. Una de carne – de vită, de porc, de pasăre, de viţel, de miel, mai ales, tranşată, aranjată, strigată, tot ce-ţi doreşte inima dacă punga îţi îngăduie; alta de peşte, unde te apucă, pur şi simplu, durerea de cap (şi văzusem piaţa de peşte din Paris); alta de brânzeturi; alta de zarzavaturi şi fructe, unde te ia altă durere de cap, căci pământul Greciei a fost binecuvântat de Zeus să-şi urce seva cu precădere în arbori, şi nu se spune pur şi simplu „portocale", „lămâi", „măsline", sunt soiuri aşa cum sunt la noi merele – creţeşti, ionatane, Parmen... măslinele numără vreo douăzeci de sortimente. Şi în toate halele, o curăţenie sclipitoare – apa curge aproape tot timpul, spală, răcoreşte, împrospătează.

Dimineaţa, ducându-mă la reprezentanţa Fiat, am văzut la Pireu gospodine spălând cu detergent trotuarul din faţa casei. „Cuconetul" de la noi n-ar ieşi, Doamne păzeşte, să se „compromită" cu o mătură în stradă. Însă nici municipalitatea nu se lăsa mai prejos. N-am avut ocazia să întâlnesc măturători, dar ţin minte din excelentul *Jurnal hellenic* al lui Pop Simion că cei din Pireu îşi fac munca într-o uniformă albă, de parcă ar fi ofiţeri de marină.

La primul contact, Atena ar putea deconcerta. Aglomeraţie urbană imensă, întinsă pe aproape douăzeci de kilometri, ea nu pare mai originală decât oricare mare oraş european. Lucrurile se pot explica prin faptul că în secolul al XIX-lea la dobândirea independenţei, Atena, cea mai veche metropolă a lumii noastre, în care s-a născut „miracolul grec", număra abia câteva sute de căsuţe şi era un târguşor cu totul neînsemnat. A fost declarată capitală din considerente de tradiţie istorică şi construită apoi de arhitecţii germani, căci grecii primiseră, ca şi noi, şi cam din aceleaşi motive, ale dihoniei, ale veşnicei dihonii, un rege neamţ.

Lumina este aceea care alege Atena dintre toate capitalele lumii. O lumină, ca o binecuvântare, peste un oraş alb, lipsit de orgolii, de trufie sau ţâfnă, lipsit de mistere, deloc ceremonios, şi tocmai asta îţi apropie oraşul din primul moment, te face să-l simţi că este al tău. Iar după ce Atena a început să-şi dezvăluie tezaurele, eşti prins definitiv. Partenonul, Propileele, Atena Niké, Erehteionul, Odeonul lui Herod Atticus... îţi aduc în faţa ochilor întreaga prospeţime a dimineţilor Lumii. A „dimineţilor triumfătoare", cum le-a numit Victor Hugo.

Ne-am plimbat pe bulevarde şi pe străzile principale, cu magazine scumpe şi nesfârşite şiruri de cafenele, cu măsuţe scoase pe trotuar... Timpul nu prisoseşte ca la noi. Poate doar aparent. Dar e o falsă impresie – cafeneaua e mai ales un loc de afaceri, şi o mişcare subterană se făcea simţită la mese. Ne-am uitat la vitrine, nu mai puţin elegante decât cele de pe Champs-Elysées. Şi ne-am dus la Monumentul soldatului necunoscut, să-i vedem pe evzoni.

E un spectacol la care lumea, mai ales turiştii străini, cască mereu gura. Soldaţii sunt îmbrăcaţi în costume naţionale pe care numai ei le mai poartă: togi albe, plisate, un fel de fustanele, deasupra acestora, veste bogat decorate cu dantelă neagră (albul şi negrul sunt cele două culori ale grecilor), ciorapi lungi, albi şi ei, legaţi

sub genunchi cu o panglicuţă, astfel că o pereche de ciucuri roşii cade deasupra pulpei, opinci stilizate şi împodobite cu un pompon la vârf, iar pe cap, fesuri militare cu ciucuri lungi de mătase ce ajung aproape de talie. Dar ceea ce stârneşte mai ales curiozitatea este pasul de paradă cu care patrulează prin faţa monumentului – îşi trag încet piciorul, îl saltă brusc, îl întind lent şi-l aşează uşor, din nou, pe pământ.

Eram în Piaţa Syntagma şi Egina a izbucnit deodată: „Ce să mai amânăm, hai, Adrian, pe Acropole!" A fost chiar clipa în care am vrut să-i spun acelaşi lucru şi eu, cu toate că ştiam foarte bine că, la ora aceea, invazia hoardelor de turişti este maximă, că tăcerea milenară a marmurei n-ai cum s-o asculţi, că demna, atotputernica ei frumuseţe e agresată de un du-te-vino de bâlci. Dar „Stânca sacră" cheamă irezistibil, aerul e plin de magnetismul ei, lumina e tamisată cu electricitatea imaginii copleşitoare a Partenonului, reverberată de „fruntea încununată cu violete", cum o cântă Pindar într-unul din *Ditirambii* săi.

Fortăreaţă aproape inexpugnabilă în timpurile străvechi, ea a devenit, o dată cu Pericle, un minunat piedestal consacrat zeiţei Palas Atena, protectoarea oraşului, al cărei templu, Partenonul, a fost construit de Calicrate, după planurile arhitectului Ictinos, din marmură de Pentelic, marmura sfântă a atâtor minuni.

Sanctuarul adăpostea statuia din aur şi fildeş a zeiţei Atena Parthenos, operă a marelui Fidias. Tot el a sculptat pe frontonul oriental naşterea Atenei, pe cel occidental – cearta dintre Poseidon şi Atena, dornici, şi unul, şi celălalt, să dea numele lor oraşului, iar pe metope scene mitologice.

Neînţelegându-i valoarea, otomanii l-au transformat în pulberărie, dogele Francesco Morosini, comandantul navelor veneţiene, l-a luat ca atare, un obuz a nimerit ţinta şi, în câteva clipe, augusta operă a lui Pericle, Fidias şi Ictinos, cununa de minuni care a dăinuit două mii de ani pe „Colina sfântă", s-a transformat în ruine. Acoperişul şi pereţii interiori au dispărut, frontonul, cu scenele mitologice, s-a prăbuşit pe scările de marmură, iar capitelurile coloanelor s-au transformat în ghiulele. Erehteionul a rămas, şi el, fără acoperiş, chipurile zveltelor, graţioaselor, gingaşelor Cariatide au fost ciobite.

Propileele, portal de ceremonie şi poartă spre sublim, au plătit, de asemenea, un tribut greu... Apoi, lordul Elgin a jefuit Partenonul de statui, de basoreliefurile frizei, de metope, pentru a împodobi cu ele British Museum şi, ca şi când toate acestea n-ar fi fost de-ajuns, o altă explozie, provocată de hitlerişti, căci şi aceştia au instalat pe Acropole un depozit de muniţii, a amplificat distrugerile.

Cu toate acestea, aşa cum este astăzi, Partenonul rămâne o minune şi aproape un miracol al artei. El încântă ochiul şi, deopotrivă, spiritul. Severitatea, care nu exclude graţia, puritatea liniilor şi rigoarea proporţiilor, jocurile de umbre şi lumini sub soarele Eladei – totul concură la această încântare. Maeştrii săi au dat dovadă de surprinzătoare subtilităţi. Ei au mers până la a corecta, prin abile artificii, anumite iluzii optice care puteau strica elanul liniilor. Ca orizontalele prea lungi să nu dea o aparenţă de inflexiune, aceasta a fost estompată, la Partenon şi Propilee, de o convexitate compensatorie. O îngroşare abia perceptibilă a coloanelor îndepărtează iluzia strangulării, şi ele se înalţă gata parcă să-şi ia zborul.

Egina mi-a propus însă şi o altă vizune, „mai puţin idilică", cum i-a spus ea.

– De ce să ne înşelăm, Adrian? Ceea ce ne-atrage adeseori la aceste arhitecturi moarte sunt nişte imagini false! Fapte seducătoare, dar puţin conforme cu realitatea de odinioară! Cu realitatea de atunci! Ne complacem în aceste tablouri cu ruine romantice... Ruine printre măslini noduroşi. Sau pe acest fundal de cer. Sau la Cap Sunion, în vastul decor al mării. Ne place, ne atrage patina marmurei... Prin tentele ei colorate – de ocru şi galben –, a căpătat parcă viaţă şi e adevărat ce spuneai că porii, grăunţele zgrunţuroase, par să vibreze sub această lumină a Greciei... O lumină generoasă. Dar ia gândeşte-te, ia imaginează-ţi aceste edificii în stare nouă! Ne-ar da ele, oare, aceleaşi satisfacţii? Reliefurile arhitecturale nu ni s-ar părea, oare, convenţionale şi monotone? Şi nu uita, te rog, că toate aceste monumente erau acoperite de culori! Anticii le zugrăveau suprafeţele, cred că ştii asta! Subliniau ornamentele, colorau viu reliefurile... Erau culori uniforme şi viu contrastante... Preferau albastrul, roşul, galbenul... Imaginează-ţi ce oroare! Imaginează-ţi poema asta de marmură, cum i-ar sta ei spoită!

– Tu, pe undeva, ai dreptate... În gustul nostru... în gustul nostru actual pentru arhitectura lipsită de artificii, supus policromiei, Partenonul ar lăsa o impresie, să zic, neplăcută. Dar poate că exista o justificare a acestei policromii... Mă gândesc la preocuparea pentru armonie... Pentru evitarea unor contraste violente... Între albul pietrelor şi culorile cerului... Zic... Ale mării. Şi apoi, nu uita că artiştii Evului Mediu, cu mult mai apropiat de noi, au practicat ei înşişi mari suprafeţe pictate! Au colorat până şi portalurile catedralelor!... Italia stă mărturie!

– E adevărat ce spui, dar încă ceva: coloanele prin care se vede acum cerul, aceste coloane cu înclinarea lor uşoară spre interior, iluzia lor optică de prelungire parcă spre infinit, aceste coloane, după cum ştii, împrejmuiau, de fapt, zidul orb al templului! Un zid închis, şi nimic mai mult! Printre ele nu se vedea pe atunci cerul!... Se vedea zidul! Zidul templului. Iar acesta, la rândul său, aşa cum îl descrie Pausanias, era ticsit cu ofrande! Era un fel de depozit, de tezaur. Ochii statuilor, orbitele goale de astăzi, care dau feţei acea expresie de detaşare, aveau încastrate sticle colorate! Sau pietre preţioase! A trebuit, oare, să fie mutilat Partenonul ca să ne subjuge? Să ne înfioare pe noi, cei de astăzi, prin frumuseţea lui?

– Şi, totuşi, Plutarh spunea că Partenonul era animat de un suflu viu şi incoruptibil, de un suflet inaccesibil bătrâneţii!

– Aşa l-a văzut el atunci!

– Aşa este şi-acum!

– De-abia acum este aşa: viu şi incoruptibil. Inaccesibil bătrâneţii...

După Schimbarea din Decembrie '89, m-am întâlnit, la ziua unui prieten, cu o bună cunoştinţă de-a mea, Ştefan Mărăscu – eu îi spuneam Fănică –, unul dintre primii revoluţionari care intraseră în clădirea Comitetului Central. Ne ştiam de mai mult timp, fusesem la nunta sa... Ce s-o mai lungesc, m-a invitat, ca proaspăt patron al unei agenţii de turism, să-l însoţesc în călătoria pe care urma s-o facă în Grecia cu maşina. Evident, în scop de afaceri. Dar nu atât în chip de cunoscător al acestei ţări, cât mai ales în calitate de avocat; în facultate, fusesem bun la Drept Comercial, începusem să mă specializez în domeniu, ca fiind unul de viitor. Mă jur pe ce vreţi că n-am dat-o-n bară – o oră de consultanţă începe azi de la... Ce rost ar avea să vă fac sânge rău?!

S-a întâmplat să intrăm în Atena din direcţia Peloponesului. Mai bine-zis, a Corintului. Şi, deodată, de după un viraj, ne-a apărut, scăldată în lumină, minunea de pe Acropole. Era o imagine, ai fi zis, nepământeană, un nimb deasupra pământului. Fascinat de ea, patronul proaspetei agenţii de turism a frânat şi a tras maşina pe dreapta, invitându-mă să cobor.

– Parcă pluteşte! a zis, copleşit de emoţie. Într-adevăr, a subliniat, dacă frumuseţea există, această frumuseţe, aşa cum s-a spus, se cheamă Partenon!

Am rămas acolo câteva minute, împărtăşindu-ne, tulburaţi, sentimentele: aveam amândoi impresia că strălucitoarele coloane de marmură vibrează într-un cânt îngeresc, că muzica celestă chiar se aude...

– Dom'le, aşa ceva e musai să le-arăţi oamenilor! Să notez kilometrul, turiştilor trebuie să li se facă o haltă aici. Şi să fie invitaţi să coboare. Cu o privelişte ca asta nu te întâlneşti nicăieri în lume! Căci şi Partenonul e unic...

A doua zi s-a nimerit să parcăm la poalele Partenonului, în spatele unui autocar cu număr de Bucureşti. Alături de el, întregul grup de turişti români discuta ceva cu aprindere, strâns în jurul şoferului şi al ghidului grec. Din curiozitate profesională, Fănică a intrat în vorbă cu ei. Erau cât se poate de revoltaţi că au fost aduşi la „pietroaiele astea nenorocite", pentru a căror vizitare fusese prevăzută o oră întreagă.

– Să-i ia dracu' cu ruinele lor, cum să aşteptăm atâta în soare?! Că idiotul ăsta de ghid nu vrea să se abată şi pace de la program! Un imbecil! Zău dacă nu-i o adevărată bătaie de joc! a protestat doamna pe care o abordase Mărăscu. O să reclamăm la Bucureşti!

– Nu vă supăraţi – a spus mieros proaspătul patron al agenţiei de turism –, dar, dacă tot sunteţi aici, nu-i păcat să nu urcaţi?! Chiar numai şi pentru informare!... Este una dintre minunile lumii antice!...

– Păi, la ce?! Ce să vedem?! Ia mai lasă-mă, dom'le, că se vede şi de-aici: pietroaie ciobite şi numai spărturi! Ce să ne mai rupem picioarele, fir-ar ei ai dracu' cu spărturile lor! Da' îngheţată să serviţi, e tot atât de bună c-a italienilor, de-i zice *gelato*.

– O să luăm, vă mulţumim... Însă în Grecia, a insistat Fănică, asta e şi interesant de văzut: urme ale unei istorii, ale unei civilizaţii

milenare... ale unei istorii a tuturor artelor, s-a adresat el celor din jur, încercând să-i incite.

– Da' cine-a ştiut că o să ne facă ei aşa un program?! a ţinut-o pe-a ei respectiva doamnă, altfel destul de prezentabilă. Şi-i o scumpete de nu te poţi lipi de nimic!

– Iartaţi-mă, am intrat în vorbă, sunteţi cumva profesoară la „Caragiale", am numit liceul din Bucureşti cu acest nume. Îmi păreţi cunoscută... am blufat.

– Nu dom'le, a protestat, sunt contabila-şefă a RENEL-ului, a zis, guşindu-se. Apoi a adăugat: Noroc că-n excursie a cuprins şi Istanbulul, că altfel ne-ntorceam cu mâinile goale!

– Ei?... l-am provocat pe proaspătul om de afaceri.

– Da, am multe de învăţat...

Chiar aşa s-a şi întâmplat: agenţia lui de turism a devenit una dintre cele mai mari.

Şi-mi vine în minte încă ceva... Eram în tratative cu managerul unei firme de turism din Salonic, proprietara şi a unui hotel măricel. Două stele, tocmai bun pentru buzunarele unora. Stele adevărate, nu măsluite, nu şperţuite... Fuseserăm invitaţi în barul de zi al hotelului, la-la, clauze, chestii... Managerul – Dustin Hoffman leit. O asemănare de-a dreptul uluitoare, ai fi zis frate geamăn cu celebrul actor.. Localul era şi un fel de braserie, serveau ceea ce se cheamă, la noi, *minuturi*. Problema era că, în timp ce ne aşezam la una dintre mese, iar chelnerul ne lua comanda, pe un scaun înalt din dreptul tejghelei pe care barmanul o tot lustruia, s-a cocoţat o fătucă a naibii de reuşită. Ce mai, trăsnet! Aur curat! Guriţă cu buze răsfrânte, un năsuc delicat ţinea afişul şi el... Dar mai ales formele ei erau cum scrie la carte şi aşezate exact unde trebuie. Picioare triumfătoare... Într-un cuvânt, respira prin toţi porii a sex. Din vreme în vreme, ne arunca, zâmbind jucăuş, câte o privire şăgalnică, iar pentru a ne stârni lăcomia, îşi încrucişase picioarele dezgolite, balansându-l provocator pe cel de deasupra. Ei, cum dracu' să nu ţi se lipească ochii de ea şi să n-o dezbraci, să n-o cântăreşti pofticios din priviri?! Aveam să aflu că era bulgăroaică.

M-am ridicat şi am zis:

– E cam chioară lumina aici. Să mergem puţin mai încolo, i-am îndemnat în timp ce porneam spre celălalt capăt al barului-braserie.

– Dar aici e şi mai chioară lumina! a obiectat Fănică. (Azi – mai ales că şi-a ridicat un hotel lângă Aeroportul Otopeni – te corectează: „Ce-i aia «Fănică»?! «Ştefan»!"...)

Mă oprisem la o masă mai îndepărtată de tejgheaua cu lipici.

– Stai unde-ţi spun eu! am zis pe un ton categoric, în timp ce-i trăgeam un scaun cu o perspectivă benignă. Ne uităm la ce-a scris ăsta-n contract, ori ne holbăm (scuzaţi!) la cracii puicuţei?!

N-am de unde să ştiu dacă grecul, leit Dustin Hoffman, fusese cel care a plasat bibilica la bar sau aşa s-a brodit, şi paraşuta îşi ocupase un loc la *produs*. Fapt este că el se prăpădea pe muteşte de râs şi-şi bălăbănea pe sus mâinile, în timp ce venea în urma noastră la masă. Altceva este de spus: ne-a cadorisit, la plecare, cu câte un *carton* cu douăsprezece sticle de vin fiecare. Achaia, dintr-o renumită podgorie, Mavrodaphe, de lângă Patras. O regiune viticolă cum ar fi Cotnarii, la noi. Vin licoros. Pe gustul meu ar fi fost o *retzina*, dar m-am gândit la soţie. Îi cam place, înainte de masă, să bea un pahar-două de vin. Alb. Dacă-i dulce, e şi mai bine. Femeie. Şi-apoi, îţi poţi manifesta preferinţele doar atunci când plăteşti, dacă cumperi, în nici un caz când primeşti pe gratis, cadou!

La graniţa românească – aici am şi vrut să ajung –, vameşul, un om spre cincizeci de ani, cu o mustaţă groasă, căruntă, strâmba din ea – c-o fi şi c-o păţi, două sticle de persoană, atât e voie. Umbla după niscaiva verzişori, cam asta lăsa să se înţeleagă. Fănică era gata să bage mâna în buzunar. Însă eu, venindu-mi în minte ce-mi spusese un fost căpitan de securitate devenit avocat după evenimentele din Decembrie, l-am reţinut printr-un gest şi, cum sunt uneori cam apucat, m-am aplecat spre vameş şi i-am zis cu vocea scăzută:

– Chiar să nu mai însemne generalul Pleşiţă ce-ar trebui să-nsemne el pentru un vameş?!...

A tresărit şi s-a holbat la mine de parcă i-aş fi spus că a călcat pe o mină *antipersonal*.

– Nu-nu, totu-i în regulă, puteţi să plecaţi.

Zicând asta, a dus milităreşte palma la frunte, s-a întors şi s-a îndreptat spre clădire. Paşapoartele ne fuseseră ştampilate de către ofiţerul de grăniceri încă înainte ca vameşul să înceapă controlul. În timp ce demaram, Fănică a remarcat, râzând:

– Hai că mi-a plăcut!... Dar de ce Pleşiţă?

– E singurul nume de general de securitate pe care-l ştiu. I-a avut în primire pe scriitori. Aproape că i-a smuls barba lui Goma în timp ce-i punea în vedere că mâna Securităţii e lungă, o să-l ajungă şi la Paris, în caz că nu se astâmpără.

– Ce mai, ai fost mare!... Mai ales că Pleşiţă, ca general, trebuie să fie trecut de cincizeci de ani!

– Frica. E-a doua noastră natură. Frica şi ura. Ne urâm ca dracu' unii cu alţii. Azi, şi mai abitir ca-nainte. După Revoluţie şi mai ceva. Nu se mai spune „să-i moară capra vecinului", acum vrem să moară însuşi vecinul! Şi nu neapărat ca să-i luăm capra!... Cu ele, cu frica şi ura, venim, cred eu, o dată cu naşterea ca popor. De la dacii înfrânţi şi supuşi, ocupaţi de legiunile romane. Dar nu ca în telenovela lui Nicolaescu... Venim din femeile dace ţintuite la pământ cu lama pumnalului. Pumnalul învingătorului. Cuceritor legionar – roman sau mercenar-barbar, dracu' să-i ştie! Apoi, mai e şi enigma cu gaura de o mie de ani, lipsa unui mileniu din istoria noastră...

– Despre care se tace mâlc... Dar poate că el nici n-a auzit de un general cu numele de Pleşiţă... A tresărit, şi-a luat seama doar la cuvântul „general"! Ce fel de general? Bineînţeles, de securitate!... Iisuse, ce influenţi au rămas!

– Oare de ce nu mă mir?...

Şi am discutat pe tema asta un timp.

„Plaka" se afla la doi paşi, unde să te fi dus altundeva să mănânci, dacă nu în această împărăţie a tavernelor ateniene?! E cel mai vechi cartier al metropolei, cu străzi înguste, întortocheate, cu case mici, sărăcăcioase, scăpat de demolare din raţiuni ce ţin, probabil, de istorie şi tradiţie, dar şi de *bussiness*-ul turistic, desigur. Tradiţionalele locante greceşti se ţin lanţ, cu sutele, multe în subsoluri răcoroase, şi în toate cântă doi-trei muzicanţi.

Taverna în care am intrat avea butoaie cu vin suprapuse, ca şi cea din Glifada, ca şi taverna artiştilor din Kavala, unde îl cunoscusem pe Lazaris, căci una din trăsăturile acestui tip de locante este „vinul casei". Sau mai bine-zis „vinurile casei". An de an, aceleaşi, furnizate prin contracte cu mici viticultori, ele şi îi asigură tavernei clienţi permanenţi. Fiecare atenian are taverna

sa, în care îşi va putea bea vinul preferat, îndoit cu sifon sau cu apă, şi în care poate comanda mâncăruri tradiţionale, făcute mai altfel, cu un gust mai aparte decât în alte locante.

Ce-ar fi dacă vechiul centru al Bucureştilor, Centrul Istoric, cum i se mai spune, ar fi transformat într-un fel de Plaka ateniană? Şi, astfel, puse în valoare Curtea Veche, Hanul cu Tei, Curtea Sticlarilor, Hanul lui Manuc, Biserica Stavropoleos (restaurată, spre ruşinea Patriarhiei, cu bani veniţi de la Ambasada Statelor Unite), Carul cu Bere, Palatul CEC-ului, Palatul Poştei... Căci altceva n-a prea rămas din oraşul de odinioară. Şi, în afară de Muzeul Statului, ce am avea de arătat unui străin? Într-o zi-două a şi terminat de vizitat „Micul Paris". Devenit principalul oraş al câinilor vagabonzi din România. Iar în locul dughenelor, cele mai multe cu mărfuri din bazare turceşti, situate pe străzile Lipscani, Gabroveni (hanul cu acest nume e acum closet al vânzătorilor ambulanţi!), Covaci, Şelari, Şepcari, Blănari, străzi cu destule locuinţe invadate de boschetari, mai ales de ţigani care îşi cresc câte un porc şi chiar câte doi la parter – Dumnezeule, ce ţară a ajuns asta în care trăim! – şi fură curent în draci... Imaginaţi-vă acest perimetru transformat într-un cartier al veseliei, al gastronomiei româneşti – de ce nu şi al celei străine, italieneşti sau chinezeşti –, al muzicii, al cântecelor din atât de bogatul nostru folclor, al cântecelor de pahar, de voie bună, ori de vărsare a năduşului, de genul: „Sunt masochist – trăiesc în România, / Mă-ntreb cum mai rezist / În toată nebunia. / Politica îmi face greaţă, / Statu-i o paiaţă. / Sunt piroman. / Mi-aprind televizorul / Să nu mai văd cum pentru bani / Manipulaţi poporul. / Miroase a prostie / În întreaga Românie." Al cântecelor de dragoste, chiar siropoase, fie şi „decoltate", fie şi manele... Hip-hop, underground, rock, latino, rap, metal şi câte or mai veni, pe melodiile cărora să se danseze pe străzi... Dar cine să-l prefacă, cine să pună umărul? Nişte viermi de politicieni – apropo, nu se mai aude nimic de Halaicu, de Lis... – care, o dată instalaţi în fruntea primăriilor, nu şiu cum să-şi umple mai vârtos buzunarele?! Poate doar un magnat rasat, rafinat ca Ţiriac, sau vreo companie străină... Cartierul „Laudă cântecului, mâncării şi vinului", „Cartierul veseliei". Aferim!

Chelnerul ne-a cântărit dintr-o privire şi ne-a oferit un vin de Samos. Egina a zis: „OK", dar eu nu mă omor cu firea după vinurile dulci, ţin cu cele seci, aspre, şi i-am cerut *retzina.* (Oare cum o fi fost cea pe care mi-o recomandase şeful de sală de la barul „Dionyssos"?) Am luat apoi lista cu mâncăruri.

Supele şi ciorbele îngraşă. Printre ele nu lipsea, desigur, cea *à la grecque.* Lista cuprindea şi *mussaka*; în *pastipsso,* legumele sunt înlocuite cu paste făinoase, care îngraşă şi ele. Am sărit la pescărie, capitol care ocupa partea cea mai însemnată a listei. În locul ciorbei, am ales *marida,* peşte fript la grătar şi stropit din belşug cu un vin răşinos, iar la felul doi, *suvlakia* cretană: bucăţile de miel sunt mai întâi fierte în lapte şi apoi fripte pe cărbuni, în intestine, şi ele de miel.

Produsele de patiserie se aflau la urmă, dar deloc neglijabile, şi, bineînţeles, *baklava, kataifi...* Aveam să constat că ultima era o altfel de prăjitură decât cea de la noi – un fel de rulou preparat din tăiţei foarte fini, umplut cu nucă şi îmbibat cu sirop, şi nu pe bază de frişcă, aşa cum era odată cataiful în cofetăriile noastre.

30

Trecând de poarta Santa Lucia, cum se cheamă şi cartierul în care intraserăm, am crezut că prietena mea mă duce la micul port „Borgo marinario", caracteristic prin sutele de restaurante, de *trattoria,* înşirate de-a lungul cheiului şi cu o puzderie de ambarcaţii ce mişunau prin apele golfului, dar ne-am continuat drumul, lăsând în dreapta Castel dell'Ovo, o fortăreaţă maritimă de pe vremea stăpânirii normande, şi, în cele din urmă, ieşind din oraş, în direcţia Pompeiului. Dar nu pentru a-i vizita ruinele, sau pentru că la Napoli n-am fi putut mânca; când nu iau prânzul acasă, oamenii cu bani, spre a se diferenţia de ceilalţi, ies din oraş – cincizeci-şaizeci de kilometri sunt un fleac, iată, timpul lor nu depinde de nimeni, şi-l organizează cum vor.

La un moment dat am părăsit şoseaua şi, înscriindu-ne pe o alee, am pătruns într-o curte vastă în care se aflau două căruţe vechi şi tot felul de utilaje gospodăreşti, decorul, ca şi clădirea sugerând o fermă de pe timpuri. Aceeaşi ambianţă rustică şi în interior: roţi

de căruţă pe albul pereţilor, funii de ceapă, de usturoi, cu căpăţâni aproape cât pumnul, un cuptor din *terracotta*, o cărămidă de culoare intensă, subţire şi bine arsă, ici-colo covoare...

Mese puţine, zece sau douăsprezece, cu spaţii mari între ele – ceea ce crea o atmosferă de intimitate. Din care doar patru erau ocupate. Cam tot atâtea maşini se aflau în parcare, însă calitatea lor – remarcasem un Masserati, un Volvo, un Talbot Tagora – avusese darul să mă informeze la ce fel de restaurant mă adusese.

Cameriere, cum îi zic italienii chelnerului, s-a apropiat cu faţa radiind de încântare, i-a mulţumit Colettei, tot înclinându-se, că a venit din nou la ei, că era o mare onoare să ne poată servi, ne-a întins fiecăruia câte o listă, în coperte din piele bătută cu ţinte mari din alamă, şi ne-a întrebat dacă bem ceva înainte. Colette a vrut un Martini. Nu-mi plac băuturile dulci, am spus că o să beau vin şi mi-am aruncat ochii pe listă. Capri Bianco, Falemo, Gragnano Rosso, Lacryma Christi... L-am ales pe acesta din urmă, să văd şi eu cum e „lacrima" asta despre care se vorbeşte atâta. Aveam să constat că nu se vorbeşte degeaba.

La „*il piatto del giorno*" – ceea ce la noi ar fi „specialitatea casei" – era trecut „*aragosta con maionese*". Nu ştiam ce-i „*aragosta*", m-a lămurit Colette că aşa se cheamă langusta... Şi mi-a recomandat să mai iau ceva: „*catolette di maiele alla Siciliana*", explicându-mi că-i un fel de şniţel natur din carne de porc, cu roşii şi ciuperci, totul condimentat cu piper, boia şi cimbru.

Lista nu era prea lungă, însă din ea nu lipseau pastele făinoase şi, pentru că localul era profilat pe specialităţi, mă întrebam cum or fi macaroanele „*alla pomarella*", „*pizza alla Pompei*", „*spaghetti alla vangole*"... Ia dă-le încolo de făinoase – îngraşă!

– Înainte de-a cumpăra Casa asta de modă, a început Colette, ea a fost condusă, ca sucursală a unei Case cu acelaşi nume din Milano, de o bună profesionistă, Anne Ortolan, moartă într-un accident nautic. Numai că Anne n-a murit într-un simplu accident, cum îmi spusese Alfredo Battoli, ci într-unul al cărui cauze au rămas învăluite în mister. În plină mare şi în plină viteză, partea din spate, cea pe care se afla prins motorul, s-a rupt, şi barca s-a răsturnat, accidentând-o. Însă nimeni, nici un specialist n-a găsit o explicaţie, n-a putut să răspundă la întrebarea cum de-a fost posibil să se fisureze dintr-o dată întreaga bucată a bărcii. Doar

dacă motorul n-a fost supus, în prealabil, unui mers în gol la mare turaţie. Aşa s-a presupus, în cele din urmă. Dar cine a făcut asta, nu s-a putut stabili.

– Avea cineva vreun interes? am rupt tăcerea cu care o ascultasem.

– Cred că destui. Am întrebat-o pe Luciana cum s-a întâmplat. Se ataşase de Anne Ortolan... Mi-a povestit, nu se îndoieşte că a fost vorba de-o crimă. Iar a doua zi i-a scăpat că organiza acasă petreceri cu manechinele. M-am dus la judecătorul de instrucţie Ceani – condusese cercetările făcute de comisarul Masatto –, i-am explicat situaţia mea şi l-am rugat, dacă poate, să-mi spună ceva în plus faţă de cele apărute în ziare. Politicos, dar rece, parcimonios, n-am reuşit să aflu nimic de la el. Nu m-am lăsat şi l-am abordat pe comisar. L-am invitat în oraş... S-a arătat şi el reticent. Însă omul avea un „of" – ambiţia profesională îi fusese stopată. „Doamnă, n-am nimic să vă spun. Dar, pentru că vă văd atât de tânără şi probabil fără prea mare experienţă, străină în oraş, mi-aş permite un sfat: schimbaţi manechinele."

Am insistat şi, în cele din urmă, a vorbit. Mirosise ceva, luase legătură cu Parisul pentru a scormoni în trecutul Annei Ortolan, dar cum nu avusese nimic concludent, cazul fusese închis. Prea repede închis, a subliniat el. Bănuia că prin Casa de modă – soţia vine adesea însoţită de soţ – manechinele erau dirijate spre oameni nu atât cu bani, cât cu o anumită poziţie.... Şi nu doar din Napoli. În Italia, centrul modei nu este Roma, cum este Parisul, în Franţa, ci Milano şi Napoli. La Milano, de pildă, sunt aproape douăzeci de Case de modă – mă refer la cele mari, cu renume –, pe când la Roma doar trei.

Moda italiană a luat-o binişor înaintea celei franceze; întâi la bărbaţi şi apoi la femei, şi asta prin casele milaneze: Basile, Alberta Ferreti, Enrica Massei, Gianni Versace, Laura Biagiotti, Missoni şi aşa mai departe. Da, şi spuneam... Predilecţia pentru oameni cu influenţă – portarii au ochi de văzut, nu?.... – l-au făcut pe comisar să pesupună că în spatele Casei Battoli se afla mafia. Ortolan debutase ca manechin la Paris, fusese bănuită că s-ar ocupa cu şantajul, scăpase basma curată – cel şantajat e primul interesat în discreţie –, venise la Milano, prosperase, apoi preluase conducerea sucursalei Casei Battoli din Napoli. O întâlnire, două,

trei, patru în apartamentele lor, o cameră video în dormitor, mascată în spatele unui cristal cu aparenţă de oglindă... Fetele se alegeau cu banii, mafia cu filmele... Care, în caz de nevoie, îi serveau la exercitarea de presiuni. Unui asemenea caz i s-a datorat, se vede, „accidentul nautic". Cine ştie cine o fi fost cel şantajat... Şi pe ce „teritoriu interzis" a călcat Ortolan. Ea îi făcuse legătura cu manechinul... montase povestea... O fi aflat el ceva din moment ce-a considerat-o vinovată şi a mers până acolo...

Manechinele pentru *dessous*-uri nu se formează însă cu una cu două. Mişcările lor trebuie să scoată în evidenţă, să pună în valoare produsul, obiectul prezentat, şi nu formele corpului. Acesta este scopul. Numai acesta. Lui îi vor fi subordonate mişcările. Alerte, ritmate... Nu se opresc să se lase privite, pentru că în materie de *dessous*-uri contează ceea ce se cheamă prima impresie. Iar toate acestea nu sunt deloc simplu de obţinut. De aceea, Maurice le şi munceşte aşa. Sunt poze pentru albumele pe care le trimitem marilor magazine. Face o primă selecţie... Dar ochiul poate da greş, aşa că şi aici s-a ajuns la folosirea computerului.

– Spune-mi, te rog, am început, găsind momentul s-o întreb despre Teresa (sau Laura), e o modă acum să se poarte mănuşi la *dessous*-uri?

– Mănuşi? Aaa, te referi la Teresa... Ţi-a plăcut, cred şi eu!... Dar...

– Stai, stai, că nu-i vorba de plăcut...

M-a întrerupt, nu m-a lăsat să vorbesc:

– Da, da, nu-i vorba, mare şmecher mai eşti! E cea mai bună din toate, e ascultătoare, extrem de conştiincioasă... Şi spuneam... Am anunţat un concurs în două ziare din Roma... După cum ştii, femeile din partea asta a Italiei sunt în totul neatrăgătoare... Plinuţe... Departe, foarte departe de-a semăna cu cele din fresca din *Villa dei Misteri* a Pompeiului. Ca în scena flagelaţiei rituale... Recent, aşa cum se spune, au fost descoperite, dar ţinute secret la intervenţia bisericii, scene cu un tânăr făcând sex cu o căprioară, scene cu lesbiene...

– Ce-i de mirare?!... S-ar putea să nici nu fi fost femei romane, ci sclave.

– Sau pictorii să fi fost greci... Formele femeilor te trimit la sculptură. Am primit câteva mii de scrisori numai din Roma. Fetele

cu conştiinţa valorii lor feminine, de obicei nu se prea lasă atrase de carte. Ca şi banii, frumuseţea strică adesea. Viaţa e din ce în ce mai dură, dar falsele idealuri n-au dispărut. În cel mai bun caz, devin vânzătoare. Am luat un coregraf – de care oricum aveam nevoie ca să lucreze cu ele – şi am început să le chemăm pentru primul triaj. Măsurătorile... dar şi graţia, să fi făcut un an-doi de balet sau cel puţin să aibă aptitudini reale pentru dans. Iar în contract – clauza unei vieţi riguroase. Le-am găsit un hotel-pensiune cu doar zece camere şi le-am făcut un program care include gimnastică, dans sub conducerea coregrafului... înot pentru menţinerea supleţei...

Ce-am aflat însă... Ţi-am zis, mi-au dat foc la maşină... Eram la magazin, o lăsasem pe o stradă alăturată... Am fost chemată la telefon: „Vezi că-ţi arde maşina", m-a anunţat un bărbat. „S-ar putea ca magazinul, apoi atelierele să urmeze la rând." Şi a închis. Când am fost pusă la curent cu treburile financiare ale firmei, am fost informată discret că la capitolul „reclamă" era cuprinsă şi suma lunară plătită Mafiei. Banii erau înmânaţi de Anne Ortolan, dar cui nu se ştia. La câteva zile, „casierul" mi-a dat de ştire. Cel la care m-aş fi aşteptat mai puţin – Nicola.

– Formidabil! nu m-am putut abţine.

– Bine, omule, de ce-a trebuit să-mi distrugă maşina? „Ce să ştiu eu, doamnă?!" Că treaba lui a fost să-mi spună suma, să ia şi să predea banii, asta-i tot. Să-i schimb... Cu cine? Au fost în serviciul Annei Ortolan mai bine de cinci ani... Iar dacă ea i-a ţinut... Sunt mulţumită de ei... Şi s-ar putea ca Nicola să fi spus adevărul.

Pornisem însă de la altceva... de la faptul că mi l-au racolat pe Guido Carbone, şeful studioului, ca, după o lună, să mi-l ia şi pe Masari, creierul financiar al firmei. Pleca, avea interese la Roma. S-a dus cu arme şi bagaje, ca şi Carbone, la Casa Lotti, specializată şi ea în *dessous*-uri. Vor să-mi dea la cap. Am fost sfătuită să angajez pe cineva care să culeagă toate informaţiile cu putinţă. Faptul că vânzările au scăzut... Normal, suntem în plină vară... începem să soldăm costumele de baie... Au scăzut însă sub nivelul verii trecute. Dar ceea ce mă îngrijorează cu adevărat este că nici comenzi nu prea intră. Aşa că un contract cu americanul ar fi cum nu se poate mai bine venit.

– Americanii probabil că n-au rafinament... am presupus.

– N-aş spune asta... Şi-apoi stiliştii lor sunt italieni, francezi... Însă *Made in Italy* în materie de modă este foarte atrăgător.

– N-ai o viaţă chiar uşoară...

– N-am, dar îmi place, mi-am descoperit calităţi de luptător...

– Mi-ai spus că ţi-ai luat o vilă la mare...

– Da, o să mergem s-o vezi. Am cumpărat-o în ideea de vacanţă, să am unde să mă duc cu Pierre, sâmbăta şi duminica... M-a tras pe sfoară un hoţoman de agent... I-am luat telefonul din ziar şi i-am spus ce-aş vrea. „Am, doamnă, exact ce doriţi, v-o pot arăta şi mâine." Şi mi-a arătat. Nu mi-a displăcut. Dimpotrivă. O construcţie modernă, aeriană, împinsă înainte, avântată... Living şi două dormitoare sus. A doua zi, am perfectat actele. Am mers c-un arhitect decorator să i-o arăt ca să-mi întocmească un deviz cu tot ce-i necesar de făcut... Să-mi prezinte schiţe cu mobilier, covoare, tablouri şi aşa mai departe. Ce m-a şocat pe drum a fost numărul mare de tăbliţe cu DE VÂNZARE prinse în ţăruşi, înfipţi în marginea aleilor ce pornesc din şosea spre vilele respective. Când venisem data trecută, nu le văzusem. Hoţomanul trimisese, probabil, pe cineva şi le culcase noaptea la pământ. Ajungem, mă înscriu pe alee şi-l aud pe arhitect: „Da, doamnă, vila «Severino», o ştiu. Nu vă supăraţi, aţi fost înşelată, grinzile sunt fisurate. Constructorul a fost un pungaş, a băgat ciment de calitate inferioară, mult mai slab decât cel indicat de proiectant şi, fiind în consolă, n-a rezistat. Vă spun dinainte, noi suntem o agenţie serioasă, nu merită să băgaţi bani în ea. Doar dacă i se aplică stâlpi de susţinere... Dar asta ar însemna să-i strice linia, să-i ia din frumuseţe." Aşa că a rămas ori să mă adresez unei agenţii ca s-o vând, la rându-mi, ori să angajez un antreprenor.

Aceeaşi circulaţie intensă ca şi la venire; Colette conducea în tăcere, trăgând mereu cu coada ochiului în oglindă.

– Ce, e-un Ritmo după noi? am întrebat-o.

– Lasă ironiile, e într-adevăr după noi! a zis înţepat. Apoi, după câteva clipe de tăcere: Ca şi Porsche, Lamborghini iese în evidenţă în masa de maşini, nu trebuie să vină strâns după ea, poate s-o ţină sub observaţie de la distanţă.

– Ai dreptate, am zis. Dar asta înseamnă că lucrurile au o anumită gravitate... N-ar trebui să te adresezi, oare, poliţiei?

– L-am căutat pe Masatto, e plecat la Roma. Şi o să-ţi mai spun ceva: sunt supravegheată. Din casa situată spate în spate cu a mea. De la etaj.

– Dar ce-ar putea să vrea de la tine?

– Nu ştiu, nu reuşesc să-mi dau seama... Să mă surprindă cu ceva, ca apoi... Nu ştiu. Sau, pur şi simplu, să mă terorizeze. Ca să mă facă să plec. Să abandonez... Am văzut un film, nu-i mai ţin minte titlul... Reporterul unei societăţi americane de televiziune şi-a propus să facă o emisiune în care să arate cât de uşor se poate pătrunde în viaţa intimă a individului. A început prin a se prezenta la un magazin specializat, a închiriat un aparat fotografic cu teleobiectiv puternic şi un microfon direcţional, pe care l-a ataşat aparatului. Apoi, instalat pe un dâmb al unei regiuni deluroase din apropierea oraşului, s-a apucat de prospectat curţile vilelor din jur. Şi a surprins, lângă o piscină, o scenă de despărţire ca între amanţi. El a plecat. Ea a rămas; vila era a femeii. A doua zi, telereporterul a coborât mai aproape de vilă, alegându-şi un loc şi mai bun. Dar a fost reperat de doamna în cauză, care, ştiindu-se cu musca pe căciulă şi temându-se ca soţul să nu angajeze un detectiv particular, supraveghea împrejurimile cu ajutorul unui binoclu. I-a căzut în spate şi, sub ameninţarea pistolului, l-a adus pe terasa casei. A intrat apoi înăuntru şi a revenit imediat cu un pachet de bancnote. „Soţul meu te-a angajat, probabil, pentru două sau trei mii de dolari... Poftim cinci mii, ca să nu-i spui nimic." „Nu, doamnă, dar nu..." a început să se bâlbâie telereporterul. „Un moment..." Şi femeia i-a mai adus trei mii de dolari. În faţa unei asemenea sume n-a rezistat, a luat banii. Urmarea... Şi-a cumpărat aparatură şi s-a pus pe treabă de-adevăratelea. Cu un asemenea microfon direcţional, cel care mă supraveghează poate auzi tot ce se discută nu numai în perimetrul piscinei, ci şi în living.

Nu mai ştiam ce să cred, nu mai ştiam ce să zic. Şi mai ales nu ştiam cum i-aş putea fi de ajutor. Doar susţinându-i moralul, fiind lângă ea. Probabil asta a şi avut în vedere când m-a rugat să vin cât mai repede cu putinţă – înconjurată de o lume ostilă, a simţit nevoia unui om apropiat.

După o bucată de drum am întâlnit, într-adevăr, o mulţime de tăbliţe cu DE VÂNZARE, şi, în scurt timp, Colette s-a înscris pe o alee aşternută cu pietriş alb. A oprit în marginea unei clădiri din beton şi sticlă ridicată pe un soclu ce aducea cu o gheată de patinaj răsturnată şi pe suprafaţa căreia se căţăra o scară în spirală, astfel că partea de sus a vilei părea un avanpost sau, mai degrabă, un turn de control ce ar fi avut menirea de a supraveghea circulaţia nenumăratelor ambarcaţii din acea porţiune a mării.

– Îţi place? m-a întrebat Colette, văzând că mă dau câţiva paşi înapoi pentru a privi mai bine casa.

– E într-adevăr originală, să tot stai aici... (Era să spun să tot lucrezi.) Poate că...

– Escrocul naibii!... Asta m-a şi cucerit, arhitectura ei. Cred că până la urmă o să optez pentru acei stâlpi de susţinere...

Vopseaua soclului – un verde-oliv, ceea ce accentua impresia de suspendare, de plutire a etajului –, cea a lemnăriei erau arse, crăpate, arătau ca şi vegetaţia din jur, că vila nu avea de multă vreme stăpân, şi mă miram că prietena mea nu sesizase asta, nu-şi pusese întrebări.

Am urcat scările, Colette a descuiat şi am pătruns într-un living de vreo cincizeci-şaizeci de metri pătraţi. Peretele din faţă, ca şi jumătăţile celor laterali erau din sticlă, cu geamuri enorme, în rame de aluminiu eloxat, storuri din lamele subţiri apărau încăperea de prea multă lumină; pe jos, mozaic roman din gresie, în culori vesele, calde. Deasupra, două dormitoare nu prea mari şi o terasă pe care se putea face plajă, totul deschis soarelui şi luminii, priveliştii mării.

Am coborât pe plaja îngustă, rezervată celor din vilele din jur, şi ne-am aşezat pe nisip. Un timp am stat în tăcere, cu privirile îndreptate spre larg. Îmi scosesem cămaşa, ca să mă prindă puţin soarele, şi Colette a zis:

– Ştiu, Adrian, tu n-ai cum să mă aperi, dar, de când ai venit, mă simt parcă mai în siguranţă. Prezenţa ta... n-am cum să-ţi explic, chiar dacă senzaţia unui rău iminent continuă să persiste, mi-ai gonit în mare măsură neliniştea. Şi uite ce-aş vrea să-ţi propun... Mâine seară vine Norton, americanul, însă dimineaţa am putea să plecăm la Palermo. Luăm avionul... Ai fost acolo?

– Am fost, dar m-aş mai duce... Nu credeam că o să am vreodată ocazia să mai ajung în Sicilia.

– Aşa aş putea să-mi dau seama mai bine, nu, dacă sunt într-adevăr urmărită! Se iau după mine şi acolo... Există câteva curse pe zi, vedem ce vedem, mâncăm şi ne-ntoarcem. Bine?

Cum era să nu fie?!

31

Stingeam prea-dulcele prăjiturii cu o *kafelaki* amară, *sketo*, cum ne-o recomandase chelnerul, şi Egina m-a făcut atent printr-un gest discret.

– Cei doi din stânga ta îşi strecoară unul altuia ceva pe sub masă...

M-am uitat: unul dintre indivizi stătea cu un ziar în faţă, al doilea privea prin fumul ţigării de-ai fi zis că se gândeşte la ceva, şi, într-adevăr, o mână a acestuia era sub faţa de masă.

– Ai văzut ce?

– Nu, nu mi-am putut da seama. Au venit pe rând, ca şi când nu s-ar cunoaşte, şi-au schimbat doar câteva vorbe.

– Dar cum reuşeşti tu să observi? Să observi tot ce se-ntâmplă în jur? Să remarci cel mai neînsemnat gest? am întrebat-o fără să vreau, mirându-mă, în acelaşi timp, în sinea mea că ea îmi revela, îmi divulga, la urma urmei, spiritul ei neobişnuit de observaţie, aş zice, profesional.

– Ţi-am spus că trebuie să ştii să vezi!... Dar asta nu se învaţă atât de uşor. Simţurile mele... aşa mi le-a ascuţit mama, a spus deodată şi a tăcut. A reluat după un timp: M-ai întrebat dacă numele meu are ceva comun cu insula şi eu ţi-am zis că da, acolo s-au cunoscut părinţii mei. Nu s-au cunoscut acolo. De numele de Egina am auzit prima dată la şcoală... Când împlinisem opt ani. Nu m-ar fi dat nici atunci, dar a avut loc un recensământ al copiilor de vârstă şcolară şi mama a fost obligată.

S-a strigat catalogul... „Solomos Egina!"

Nu m-am ridicat, credeam că despre altcineva era vorba. „Solomos Egina!" a repetat profesoara, văzând că nimeni nu se ridica. „Cine-i Solomos Egina?" Am rămas şi de data asta în bancă.

Toţi copiii erau de origine franceză, lucrurile se petreceau într-o suburbie a Montrealului, nu putea fi o alta Solomos, cu siguranţă că despre mine era vorba, dar n-am vrut să mă ridic. După

ce-a terminat de strigat, profesoara a întrebat dacă exista cineva care nu şi-a auzit numele. Am ieşit din bancă şi am spus că eu.

„Cum te cheamă?" „Solomos Nikos." Eu aşa ştiam că mă cheamă – Nikos. „Poftim, şi eu te-am botezat fetiţă..." Şi a corectat numele din catalog, scriind Nikos în loc de Egina.

Eram tunsă zero... Aşa m-a purtat mama de când m-am născut. Avea o maşină şi mă tundea aproape săptămânal. Tunsă şi îmbrăcată ca un băiat. Poate ai auzit, în Grecia, cine spune măritiş spune dotă. Ascendenţii sunt obligaţi prin lege, printr-o veche lege, dar care este valabilă şi astăzi, să le constituie o dotă descendenţilor, şi adesea fraţii mai mari trudesc toată viaţa pentru a căsători una, două, trei sau patru surori. Aşa că fetele sunt nedorite. „Câţi copii ai?" „Doi copii şi o fiică." Iar grecii rămân greci oriunde s-ar afla.

Ca şi prezumtivul meu tată – Solomos nu-i tatăl meu –, mama era născută în Canada. Din armeancă şi grec. Familie numeroasă, nevoiaşă... şi cum bunică-mea a murit la naştere, pe mama a adoptat-o o familie de fermieri de origine franceză. De la care a fugit când avea şaisprezece ani, pentru a se mărita cu Solomos. Era taximetrist, avea maşina lui...

Primul născut a fost o fată. Apoi din nou una. Făcea copii mari, supraponderali, încă de la primul suferise rupturi de muşchi interiori, rămăsese cu dureri cvasipermanente... Însă Solomos a mai vrut un copil, în speranţa că va fi băiat, de data aceasta. Tot fată a fost. Şi, terorizând-o – o şi bătea, animalul–, a pus-o să facă încă unul, şi încă unul... Ajunseseră la şase fete. „Nu se poate...", sau cum o fi zis, „al şaptelea o să fie cu siguranţă băiat"!

Ce se-ntâmplă... Mamei îi spusese cineva că bărbatul determină sexul copilului, el, vezi Doamne, este cel care însămânţează... Era o femeie frumoasă. Unei vecine... grecoaică, grec şi bărbatu-său, ţineau o plăcintărie, îi venise fratele din armată, voia să dea la facultate... şi mamei nu i-a fost greu să-l atragă. Dar unde? La ea, din pricina copiilor, nu se putea...

Au intrat în complicitate cu doamna Varisis. Cu mătuşă-mea. Tot ce am aflat ştiu de la ea. După ce-a rămas însărcinată, mama i-a mărturisit că s-a culcat cu fratele ei, nu pentru a-şi înşela soţul, ci ca să-i facă, în sfârşit, un băiat, să-l potolească pe nebun, să scape de bătaie, că era îngrozită de naşteri, trăia într-o spaimă continuă, maică-sa murise la o naştere...

Astfel că apariţia mea pe lume a produs o adevărată tragedie. Când a aflat că sunt fată, Solomos a început să se lovească cu pumnii în cap, blestemând-o pe mama, după care a dispărut. El ştie unde, n-a mai auzit nimeni nimic despre el.

Dar şocul cel mai puternic l-a suferit mama. Întâi, la aflarea sexului meu, ceea ce putea să însemne că Solomos o s-o pună să facă încă un copil... Apoi, când i s-a spus că bărbatul o părăsise, lăsând-o cu şapte copii. Toate acestea au zdruncinat-o profund, mintea ei a luat-o razna... Însă numai faţă de mine.

Solomos a plecat fără să ia maşina cu el, i-a lăsat-o, probabil, special ca ea s-o vândă, să aibă din ce să trăiască un timp. Dar cum să hrăneşti şapte copii fără serviciu, fără nimic? Au venit rudele lui, ale ei, fraţi, surori, care de pe unde erau... au luat câte o fată... m-au lăsat doar pe mine la ea.

Cum s-o fi ajuns la numele de Egina... cine m-o fi înscris în acte aşa... Pentru că mama îmi spunea Nikos. Ca pe adevăratul meu tată. Datorită cărui resort? Se îndrăgostise oare de el? Mătuşă-mea mi-a povestit că întâlnirile lor au durat doar vreo trei săptămâni, atât cât a stat la ei pentru examene.

Mai târziu, familia Varisis s-a mutat în oraş, lichidaseră plăcintăria şi-şi deschiseseră un restaurant cu mâncăruri specific greceşti. Sau poate îl ura pentru că i-a înşelat aşteptările? Mă gândesc la comportarea ei faţă de mine... la faptul că nu mi-a vorbit nimic despre toate acestea... Chiar şi atunci când eu, fiind mai mărişoară, am întrebat-o unde-i tatăl meu... Mi-a zis că eu n-am tată. Şi atât.

Primul lucru pe care l-am intuit a fost că-mi ura vocea – îi reamintea probabil că sunt fată. Şi vreau să-ţi spun că, de când mă ţin minte, nu s-a întâmplat o dată să fi făcut baie fără să am chiloţeii pe mine.

„Cretinule, ce-ţi piţigăieşti vocea de parcă ai fi fată?!“ Şi mă plesnea. Mi se adresa ca unui băiat. Nu era doar o fixaţie, o simplă fixaţie, făcea orice ca să mă poată pedepsi. Îmi amintesc cum îmi punea pe ascuns piedică...

„Imbecilule, tu nu te uiţi pe unde mergi?!“ Apoi, jap!

Era preocuparea ei clipă de clipă, aşa se distra. Făcea treabă... făcea prăjituri specific greceşti pentru restaurantul domnului Varisis. Aşa şi-a câştigat existenţa. Venea o maşină, aducea făină,

zahăr, nuci şi lua prăjiturile. Stătea în casă, rar când ieşea în oraş, se închisese, devenise necomunicativă... Ea cu mine avea ce avea. Clocea tot timpul ce să-mi facă, cum să mă pună într-o situaţie vinovată. Eram clipă de clipă la pândă.

Din zecile de situaţii, una mi s-a întipărit cu deosebire în minte. De ce tocmai aia... nu pot să-mi dau seama. O cană de fier, albă, emailată... parcă o văd şi acuma. Să fi avut patru sau cinci ani... nu, nu, nu mai mult. Şedeam la masa din bucătărie, îmi dăduse ceva să mănânc. Când a crezut că era momentul, s-a furişat şi a aşezat cana cu ceai în apropierea cotului meu. Mă simţeam ca un animal hăituit, devenisem încordată, atentă la tot ce făcea, căpătasem, cum s-ar spune, ochi şi la spate.

„Nikos!" m-a strigat. Nu m-am întors prin dreapta, cu toate că din acea parte venise vocea ei, ci prin stânga. „Boule, ridică-te în picioare când îţi auzi numele!" s-a enervat că nu-i ieşise, că nu răsturnasem cana cu ceai, ca să mă poată pedepsi. Sau îmi dădea supa de pe foc, îndemnându-mă să mănânc până nu se răceşte de tot. Mă frigeam... scăpam lingura... Mă pocnea.

Să mă ridic în picioare... Începusem instrucţia militară. Îmi cumpărase un cal mare pe rotile, o sabie, o puşcă, o caschetă... Dar, înainte de asta, mă mutase într-o cămăruţă din fund. Servise, probabil, ca vestibul al intrării din spate, dar, mărindu-se numărul de copii, zidiseră uşa şi-l transformaseră în cameră. Complet întunecoasă. Scândurile duşumelei erau şubrezite... Norocul meu.

Printre jucăriile rămase de la surori, găsisem un ursuleţ, cu ochi din mărgele, şi ca să nu mi-l ia, aşa cum făcuse cu creioanele colorate – le zdrobise cu satârul –, îl ascundeam sub un capăt de scândură şi-l scoteam doar noaptea sau când mă încuia în cameră, pentru că pleca în oraş. Îl botezasem Suki şi-mi revărsam dragostea – nevoia de dragoste, în cazul meu, era deosebit de puternică – asupra lui. Îl am şi acum, mă însoţeşte peste tot, este primul lucru pe care-l pun în geamantan când plec undeva. Pe Rya am adoptat-o mai târziu, când împlinisem paisprezece ani. Era pui, nu ştia încă să zboare, căzuse dintr-un cuib... Da, şi spuneam de instrucţie... Mă încingea cu sabia şi mă punea să sar pe cal în timp ce „fugea"... Ţi-am zis, era pe rotile...

„Fii gata!..." striga, îl împingea, îi imprima elan şi eu trebuia să prind momentul şi să sar în spinarea lui. Cădeam sau nu-mi

reuşea... şi ea mă bătea. Apoi să călăresc. Corpul drept, pieptul în afară, să mi-l bombez... Să mă ridic în scări şi să mă las pe cal... „Ţine ritmul calului!..." ţipa. Când avea treabă şi nu putea să se ocupe de cal, să mi-l trimită la sărituri, îmi dădea puşca la umăr şi începea: „Soldat, drepţi! Lipeşte călcâiele! Capul sus, pieptul înainte! Soldat, repaus!" Cum să salut, să duc mâna la caschetă, să mă întorc la stânga, la dreapta, jur-împrejur... Mergeam de-a buşilea, mă târam în coate şi în genunchi spre un duşman invizibil... Şi mereu nu făceam bine, şi mereu mă bătea.

Spre norocul meu, cum aveam să aflu. Pentru că mie începuse să-mi placă, mă simţeam bine că sunt băiat. Eram chiar mândră de asta. Şi când la şcoală... În recreaţie, profesoara a stabilit că numele meu fusese trecut corect în catalog şi la ora următoare m-a întrebat cum de nu ştiu eu că mă cheamă Egina. „Ce-i cu numele ăsta de Nikos? De unde l-ai scos?" „E numele meu!..." am zis. „Cum o să fie numele tău?! Nikos e nume de băiat... Iar tu eşti fetiţă, aşa eşti trecută în acte." „Nu sunt fetiţă, eu sunt băiat!" am protestat.

Ai auzit cu siguranţă de complexul numit „travesti"... ce probleme rezultă de-aici... Iată ce mă aştepta dacă mama ar fi folosit metode insidioase, dacă formării conştiinţei că sunt băiat nu i-ar fi asociat pedepse. Corporale... Şi atâtea altele. M-ar fi putut însemna pe toată viaţa. Dar eu şi aşa, sincer să-ţi spun, mă simt uneori atrasă de femei... De cele tinere, frumos construite... Şi-n general fetele, mai ales cele cu un libido mai labil, sunt dispuse să opteze pentru genul puternic, dominator... Există o întreagă literatură de specialitate în acest sens, lucrurile sunt abordate astăzi deschis: moda „unisex" nu vine de undeva din neant. O deturnare poate să apară la fetele violate, care au trecut printr-un... au suferit un viol...

Cum ţi-am spus, plăcerea ei era să mă pedepsească. Se răzbuna pe mine. Pentru suferinţele prin care trecuse, pentru viaţa distrusă... Îi eram la îndemână... Mă punea în genunchi, să stau într-un picior, îmi lua capul între picioare şi mă bătea la fund cu o curea... Când am mai crescut, a început să mă închidă în magazia pentru cărbuni, întunecoasă şi plină de şobolani. Îşi aveau, probabil, cuibul acolo.

Mă împingea înăuntru şi punea lacătul. Stăteam pietrificată de teamă. Cum de n-am înnebunit, nu ştiu. Îi auzeam umblând

peste tot, le urmăream cu urechea mişcările pentru a-i localiza, încercam să pătrund cu privirea prin întuneric... Nu un minut, nu zece – o oră. „Ai o oră de magazie". Aproape zilnic, rar când scăpam cu altă pedeapsă. De pe la şase ani.

Erau acolo tot felul de piese vechi de maşină, rămase de la Solomos, tot felul de zdrenţe, iar lângă o ladă nişte coli mari de hârtie albastră, cumpărate, se vede, pentru ferestre. Le-am mototolit şi, când mă închidea, le adunam în jurul meu ca să aud dacă vreunul dintre şobolani vine să mă atace. Nu veneau, le era şi lor frică, dar eu nu ştiam asta. Şi-mi pregătisem şi-un levier de maşină ca să mă apăr cu el. Apoi am inventat altceva – tropăiam. Observasem că fug când aud paşi. Tropăiam pe hârtiile acelea până s-au făcut bucăţele. Altele nu mai erau, şi-atunci loveam cu levierul în piesele de maşini.

„Starea de graţie" a copilăriei mele, asta a fost. Şi nu-i încă totul. Şcoala mi-a apărut ca o salvare... Casele aveau curţi, a noastră era mai în fund, însă din stradă răzbea larmă de voci, râsete... Nu mă lăsa să mă duc la copii să mă joc, îmi spunea că-s derbedei, că o să învăţ numai lucruri urâte... Chiar dacă mă bătea, după aceea fugeam, adesea, la gard.

Toţi aveau păr frumos... şi, într-o zi, când a vrut să mă tundă, am întrebat-o de ce nu mi-l lăsa să crească. „Pentru că tu eşti băiat, iar băieţii aşa umblă, tunşi." Era răspunsul pe care l-am dat şi eu profesoarei. Dar spuneam că şcoala mi-a apărut ca o salvare... Scăpam o bună bucată din zi de bătăi, de închisul în magazie şi, în acelaşi timp, cum văzusem în recreaţii, puteam să mă joc cu copiii.

Mama a ştiut asta. A ştiut încă de la recensământul care avusese loc cu două săptămâni înainte de începerea cursurilor... M-a trimis singură. „Întreabă şi tu..." Toţi copiii au venit aduşi de părinţi... am găsit curtea plină... Când m-am întors, nu m-a întrebat nimic. Cum a fost... sau ce-am făcut... Ca şi cum nici nu m-aş fi dus. Şi m-a pus să sparg nuci. Era o treabă pentru care luam întotdeauna bătaie. Trebuia să le sparg în aşa fel încât cojile să nu afecteze miezul, să nu-l vatăme, dar, oricât mă străduiam – căpătasem dexteritate, învăţasem greutatea ciocanului, cum să ţin nuca, unde şi cum s-o lovesc –, nu reuşeam; tăria cojii varia, nucile nu erau din acelaşi copac. Povestea asta cu miezul întreg era gratuită,

pentru că ea le dădea apoi printr-o maşină care le fărâmiţa. De data aceea, nu numai că nu m-a plesnit, dar nu mi-a spus o vorbă măcar.

Şi ne-am trezit cu profesoara la uşă. M-a expediat în camera mea, iar profesoarei i-a spus, aşa cum a reieşit mai târziu, că nu eram sănătoasă la cap, mă credeam băiat, n-am vrut să merg la şcoală, nu-mi plăcea societatea copiilor, n-avea ce să-mi facă, m-a prins cu câteva zile în urmă cu o sticlă de benzină lângă patul ei, credea că am vrut să-i dau foc în somn... Aceleaşi lucruri le-a răspândit şi printre vecini.

Mă culcasem, dar nu dormeam – fusese o zi cu totul deosebită. Stăteam cu Suki în braţe şi-i povesteam despre şcoală. M-am trezit cu mama năvălind pe uşă. „Hai, jos şi afară!" m-a gonit. Eram în cămăşuţă de noapte, l-am ascuns repede pe Suki la subsuoară şi-am ieşit. „Afară! Afară!... Să te duci la şcoală, acolo să dormi, nu la mine în casă! Să-ţi dea profesoara de mâncare de-acum înainte. Hai, hai, afară, în stradă!" Până m-a scos pe portiţă.

Unde era să mă duc? Am aşteptat până s-a stins lumina. Mi-a fost teamă însă să intru, zicând că-mi întindea o cursă, un şiretlic, voia să mă facă să cred că ea s-a culcat. După un timp, văzând că nu se întâmpla nimic, m-am furişat pe portiţă şi m-am aşezat chiar acolo pe o piatră, ca să pot ieşi cât mai repede. În capul meu era că mama născocise ceva nou pentru a mă pedepsi în legătură cu cele petrecute la şcoală, presupunea că eu o chemasem pe profesoară.

Născocise, într-adevăr. Ultimul lucru pe care l-ar fi putut născoci mintea ei bolnavă, plină de ură. Stăteam şi mă uitam spre casă, aşteptând-o să iasă din moment în moment, când am văzut fereastra luminându-se dintr-o dată şi izbucnind imediat flăcări mari. Nu ştiam ce să-mi închipui. Apoi, cum flăcările cuprinseseră şi perdelele, am început să strig: „Arde mama!" şi am fugit la vecinii din stânga; cei din dreapta erau oameni în vârstă. Ieşind în curte şi alergând după soţ, femeia m-a acuzat, îmbrâncindu-mă, că eu am pus focul.

Nu cred că am înţeles sensul cuvintelor ei. Îmi amintesc doar că, în timp ce-i urmam, îmi fusese teamă să nu-l pierd pe Suki – era prima dată când îl scoteam din casă– şi dusesem de câteva ori mâna să mă conving că era la subsuoară. S-au ridicat toţi vecinii, dar nu

se mai putea face nimic, focul cuprinsese casa în întregime, iar acoperişul ardea ca o torţă.

S-a presupus că, înainte de a-şi da foc, mama înghiţise un flacon de somnifere. Dormea pe un pat din acelea vechi, de fier, cu tăblii înalte, pictate, şi cu plasă din sârmă. A aşezat sub el un reşou şi, înainte de-a se culca, l-a băgat în priză. Firul arsese, însă ştecherul a rămas. A fost găsită şi o sticlă de un litru, deformată de foc. Probabil cea în care fusese benzina. O vărsase pe jos sau poate chiar pe saltea... cine putea să mai ştie. Altceva a avut însă darul de-a mă scoate, cum s-ar spune, din cauză... Lua mereu nişte buline albe şi ea a cumpărat flaconul cu somnifere de la farmacia aflată la câteva străzi depărtare de casă.

Alergând în urma vecinilor, îmi ziceam că mama intenţionase să mă sperie, pentru a mă face să intru în casă, însă focul s-a întins şi ea a căzut în propria-i cursă. Ceea ce îmi dădea un sentiment de satisfacţie. Cuvintele acelei femei trecuseră pe lângă mine... Dar iată că şi ceilalţi... Văzând că nu mai pot interveni, oamenii adunaţi acolo au început să mă înjure, să mă lovească, să mă îmbrâncească, din ce în ce mai furioşi, zicând că eu îi dădusem foc mamei. M-a scăpat un bărbat; soţia lui m-a luat după aceea să dorm la ei.

Ghionturile, îmbrâncelile m-au făcut să-l scap pe Suki, şi, constatând asta, din disperare am început să ţip, să urlu, m-am smuls din mâna acelui bărbat, m-am aruncat jos şi, târându-mă în genunchi, am început să caut ursuleţul printre picioarele lor. A fost momentul în care au sosit maşinile pompierilor. Nu m-am speriat, nu m-am dat la o parte şi, deodată, am zărit ochişorii lui Suki sclipind în lumina farurilor. Când au văzut ce pierdusem, pentru ce ţipasem ca din gură de şarpe, au trecut iar la înjurături. Mă îmbrânceau în special femeile. De data asta, m-au scos din mâinile lor pompierii.

A doua zi, a venit un comisar. Iar mai târziu şi un inspector de la pompieri. Au stat de vorbă cu mine... Pe inspector îl ţin minte doar că purta uniformă, însă pe comisar îl am şi acuma în priviri. Masiv, chel, cu ochi mici... şi fuma ţigări de foi. Mi-a cerut să-i spun la ce biserică mă ducea mama. Nu ştia ce sunt grecii – catolici sau ortodocşi.

Nu fusesem niciodată la biserică şi nici ea nu se ducea. Ce să-l roage pe Dumnezeu? Ce să-i dea? Iar de mulţumit... Probabil

că-l ura ca şi pe mine. M-a întrebat cum îşi făcea cruce – la frunte ducea trei degete sau palma. I-am zis că nu ştiu nici de asta. S-a interesat la telefon şi a chemat biserica să ridice corpul carbonizat. I-am spus şi lui că sunt băiat. Apoi că mama făcea prăjituri pentru restaurantul domnului Varisis.

L-a sunat la telefon şi l-a chemat să vină acolo. Mătuşă-mea era cam bigotă... Ea s-a ocupat de înmormântare. Mi-a povestit, la mulţi ani după ce mă luaseră la ei, că a venit toată *diaspora* grecească din Montreal. Ziarele au fost pline de relatări despre „odioasa crimă a unei fetiţe de opt ani". Farmacista a declarat abia după câteva zile că mama cumpărase de la ea un flacon cu somnifere.

Domnul Varisis i-a spus comisarului că sunt fetiţă... dar nici un cuvânt despre faptul că eram făcută cu fratele soţiei sale. După ce m-a pus să-i povestesc cum era mama, cum se purta cu mine, comisarul m-a urcat în maşina lui şi m-a dus la o şcoală-orfelinat, care se afla într-o clădire enormă, aşezată în mijlocul unui parc din afara oraşului. Iar acolo m-a predat unei femei grase.

Era doamna Menont. Când a dat cu ochii de ursuleţ, mi l-a smuls din mână şi l-a aruncat în coşul pentru hârtii. „Aici nu-i voie cu jucării!" M-am repezit să-l iau înapoi, dar ea mi s-a aşezat în faţă. Am început să ţip, s-o lovesc cu pumnii, cu picioarele... am făcut o criză. Au năvălit două femei care m-au înşfăcat şi, tărându-mă pe coridor, m-au băgat într-o cameră micuţă, doar cu un pat de fier, numită „izolator". „Daţi-mi ursuleţul!"... ţipam, băteam cu pumnii în uşă... Mâinile mă săgetau de durere... Durerea din sufletul meu era infinit mai mare. Am sfâşiat apoi cearşafurile, folosindu-mă de un colţ ascuţit al patului, perna, camera se umpluse de fulgi... Când puterile mi s-au epuizat, am căzut lângă uşă.

A doua zi, mâinile îmi erau umflate şi vinete. Plângeam în hohote – tot ce mai puteam face. S-a deschis uşa şi în cameră a pătruns o femeie într-un halat alb. Din pricina lacrimilor, silueta ei îmi tremura în priviri. Era medicul psihiatru al orfelinatului, Jeanne Dorval, subţirică, blondă, cu ochelari... „Egine", a început blând şi ocrotitor, „eu sunt noua ta prietenă – mă numesc Jeanne. Uite, ţi-am adus ursuleţul, n-o să ţi-l mai ia nimeni de-acum înainte", m-a asigurat, întinzându-mi-l. „Cum îl cheamă"?

Mi-am şters ochii. Îmi zâmbea cu atâta căldură... Ursuleţul era în mâinie ei. M-au podidit din nou lacrimile.

„Te-aş ruga să-mi zici cum îl cheamă, ca să-i pot spune pe nume şi eu." „Suki", am zis. „I-ai găsit într-adevăr un nume foarte frumos, potrivit cu mutrişoara lui nostimă.... Ce-ar fi să facem toţi trei o plimbare în parc?" Şi m-a luat de mână.

Corespondăm... a ajuns un nume la Montreal. De la ea culegea mătuşă-mea informaţiile despre mine. Învăţam bine, memoria mă ajută, am terminat premiantă şi, când s-a dat vacanţa de vară, familia Varisis m-a luat la ei. Abia după ce am împlinit cincisprezece ani mi-au spus că suntem rude şi cum s-a întâmplat. M-au ţinut la şcoală, apoi la Paris... Cât priveşte adevăratul meu tată... E în Noua Zeelandă, are doi băieţi, soţia i-a murit... M-am dus să-l cunosc, după ce am divorţat de Armand. M-au primit cum n-aş fi crezut. „Te aştept de mult să vii... Şi mi-am zis că resentimentele te opresc." După ce m-a pus la curent despre mama, despre felul în care am apărut pe lume, n-am mai discutat niciodată cu mătuşă-mea despre asta. Nikos avea familie... Şi-apoi el îmi era tată, pentru că mama aşa voise. Ca să nu mai vorbesc că mătuşă-mea şi unchiul au făcut în locul lui totul, îi consider ca pe nişte părinţi. Când băieţii s-au întors acasă – au o fermă – şi ne-am aşezat să mâncăm, le-a spus cine sunt. S-au uitat la mine de parcă ar fi vrut să mă vadă încă o dată şi au dat din cap că era în ordine. Fără nici o întrebare, fără o vorbă, fără nimic. Şi din acel moment s-au comportat ca şi când am fi crescut împreună. Am stat mai bine de o lună la ei, nu voiau să mă lase să plec. Adrian – a reluat Egina discuţia exact din locul unde o părăsise, pentru a arăta probabil că nu este nimic de vorbit despre cele povestite –, am ochi panoramici. Şi a râs.

Am susţinut-o:

– Sunt atât de neobişnuiţi ochii tăi, atât de... uite, îmi lipsesc cuvintele. M-ai legat cu ei de mâini şi de picioare!

– Chiar aşa?

– Chiar aşa.

– Nu ţi se albeşte nasul când minţi? Adrian... a dat să mă întrebe ceva, dar gândurile n-au trecut în cuvinte şi pe buze i-a apărut o uşoară tristeţe.

– Da! Spune! Te-ascult!

– Adrian, chiar n-ai nici un pic de încredere în mine? m-a întrebat, aşternându-şi pe faţă o expresie care reclama sinceritate.

Numai că expresia asta mi s-a părut a fi falsă; în spatele ei am descifrat un gând ascuns.

– Asta ce glumă mai e?

Candoarea tandră din priviri a dispărut, ochii i-au devenit reci şi au sclipit sfidători.

– Nu-i un răspuns la întrebarea mea!

– Să-ţi dau altul, atunci: sensul unic e bun doar în circulaţia rutieră!

– Ai spus exact ce trebuia! Asta şi aştept: să vii spre mine!

– Egina, eşti o fată cu haz!

– Adrian, ce-i cu iconiţa de la maşină?

– Foarte simplu: am Lamborghini de la un italian, şi iconiţa a rămas unde era.

M-a fixat o clipă cu privirea, ochii i s-au dilatat, pupila celui saşiu mi s-a părut a se deplasa uşor spre interior, a surâs ironic şi a clipit strengăreşte.

– De ce mă neglijezi, Adrian? Uite, nu mai am nimic în pahar, a zis, alintându-se.

M-am scuzat şi i-am turnat vin.

– Şi acum ce facem? Poate mergem pe Lycabette să privim oraşul, şi la Muzeul Naţional... i-am propus.

– Nu, iubitule, tu îţi plimbi câinele toată ziua, în timp ce Rya stă închisă în casă! Mergem frumuşel la motel, o scot pe Rya să zboare, facem nani o oră... Ca să putem hoinări prin Atena la noapte. Asta facem, iubitule!

– Asta facem...

Am găsit Citroënul încins ca un fier de călcat – voisem să venim cu Lamborghini, dar Egina se referise din nou la consum şi spusese: „Ce, cu maşina mea ţi-e ruşine?“ – şi, în timp ce aşteptam să iasă aerul fierbinte din ea, i-am oferit lui Fox resturile pe care mi le adusese chelnerul într-o pungă. A dat cu nasul prin ele şi şi-a ridicat privirea ca şi cum m-ar fi întrebat dacă n-veam şi altceva.

– Mă izmenitule!...

Egina ridicase capota şi măsura nivelul uleiului din motor – consuma, şi ea mereu îi adăuga ulei; a crezut că vorbisem cu ea şi m-a întrebat: „Ce-ai spus?“

– Nimic... Fox face nazuri, nu-i place mâncarea.

– Auzi! a zis revoltată. Apoi l-a admonestat: Mă!...

Totul s-a petrecut într-o clipă. Fox s-a înălţat ca propulsat de un arc şi norocul Eginei a fost că mă aflam lângă ea şi că am avut ceea ce se cheamă prezenţă de spirit: când foxterierul era gata s-o apuce de piept, am întins fulgerător mâna şi Fox a căzut peste motor. M-am uitat la Egina dacă nu păţise ceva; în loc să întâlnesc o mină speriată, aşa cum ar fi fost normal, am găsit o faţă crispată de răutate şi ciudă, aproape diformă. În momentul următor a încercat să se pună sub control, dar n-a putut să se abţină:

– Mi-a luat-o înainte!... a zis cu glasul sufocat de mânie.

În spatele cuvintelor ei am simţit un pericol potenţial şi, aş zice, iminent pentru Fox.

– Lasă-l în pace, Egina! Dă-l dracului!... am spus jumătate rugând-o, jumătate protestând. În definitiv, e un câine!... Bine că nu te-a muşcat... şi am vrut s-o sărut.

S-a ferit, supărată.

Fox reuşise să sară din compartimentul motorului – să fi fost motorul fierbinte, o păţea răzvrătitul! Şi cum nu se vedea, m-am dus să-l caut şi să-l cert. L-am găsit în spatele Citroënului.

M-a întâmpinat, mârâind: „Şefu', nu mă certa! Deci trebuia să-i arăt, *practic*, ce vrea muşchii mei!..."

– Foarte bine! am ţipat de formă la el, pentru că într-un fel mă bucuram că-şi luase revanşa. Să nu te laşi niciodată călcat pe coadă! am zis aşa cum eram eu însumi, şi mi-am adus aminte de spusele doctorului veterinar, că foxterierii au multă personalitate şi sunt răzbunători.

Din spate a răsunat glasul Eginei:

– *Bien! Ee? Bene. Benissimo, eee?* – m-a prins ea cu cioara vopsită. Egina e-o aventură de călătorie, Fox – tovarăşul tău nedespărţit!...

Am încercat s-o împac...

32

În locul cheilor, Collete a scos din poşetă un cartonaş – o cartelă, cum aveam să constat – pe care l-a introdus într-o deschizătură, abia observabilă, executată în perete. S-a auzit imediat un zgomot de zăvor care se retrage şi ea a împins uşa.

– Luciana pleacă la patru... a zis, în timp ce intram, dacă o să vrei ceva, în bucătărie e un frigider... o să te las singur până pe la vreo opt seara.

Am rugat-o să nu-şi facă probleme, să-şi vadă de treburi, o să pun puţin capul jos.

Nu era chiar adevărul, înainte de toate, voiam să mă uit în *Semnătura astrală*, căci Teresa (sau Laura) nu-mi ieşea din minte, o voi dibui cu ajutorul broşurii! Când ai un asemenea instrument la dispoziţie... O luasem din cutia bordului; o dată intrat în cameră, m-am aşezat într-un fotoliu, mi-am aprins o ţigară şi am căutat capitolul „Cunoaşte-l pe om după semnele exterioare". Începea, cum e şi normal, de la cap. Am trecut nerăbdător peste introducere, peste partea teoretică şi m-am oprit la metodologie.

„Ca să putem aprecia cum se cuvine un cap, luăm ca punct de orientare o linie dreaptă ce intră prin una din urechi şi iese prin cealaltă.

Capul teşit nu trebuie contrazis.

Capul ţuguiat face pereche bună cu cel lătăreţ.

Într-un cap mare şi brusc rotunjit către partea superioară, până spre creştet, poate să zacă un creier inert. Un asemenea cap îi arată pe subiecţii care gustă cele mai mari plăceri în sânul familiei.

Un cap lunguieţ, văzut din faţă, îi defineşte pe cei cu o natură inteligentă şi sinceră.

Cei cu capete late îi caută pe cei cu capetele înguste.

Capetele înguste nu trebuie contrazise.

Un cap nu prea mare şi delicat..." Chiar aşa era capul Teresei (sau Laurei), ia să vedem! „Un cap nu prea mare şi delicat îi arată pe subiecţii cu o fire ascunsă şi agresivă; sunt capabili de multe rele."

Bun. Şi am trecut la „frunte". Am sărit şi de astă dată peste partea teoretică.

„O frunte lată şi ridicată e sinceră, dedată la contemplaţie. Subiectul are plămânii tari.

O frunte înaltă şi uşor bombată..." Fruntea Teresei (sau Laurei). „O frunte înaltă şi uşor bombată îi arată pe cei cu obiceiuri rele în legătură cu sexul opus."

Măi, fir-ar să fie!... Urmau „ochii"; mi-am propus să nu mai sar peste partea teoretică, era nemaipomenită broşura, iar cum ochii sunt, se ştie, oglinda sufletului...

„Ochii pot fi: blânzi, calzi, tăioşi, precişi, ieftini, studioşi, umezi, plini de jind, îmbroboditori, izmeniţi, alunecători, apreciativi, incendiari, concupiscenţi, duri, siderali, nesiguri, sfidători, calculaţi, promiţători, reci, de mironosiţă, lacomi, leneşi, înstrăinaţi, dotaţi cu raze X, ameninţători ca o cană cu nitroglicerină, şi aşa mai departe."

„Ochii mari, rotunzi şi de culoare deschisă..." Exact ochii Teresei (sau Laurei)! „Ochii mari, rotunzi şi de culoare deschisă denotă viclenie şi pe subiecţii care vor să se bucure de plăcerile vieţii. Dacă îşi schimbă culoarea sau nuanţa, atunci trăsăturile de mai sus se accentuează simţitor."

Povestea cu schimbarea culorii, de asta n-am putut să-mi dau seama, privirile noastre s-au întâlnit doar pentru câteva fracţiuni de secundă. Dar o să provoc un prilej, să văd dacă îşi schimbă culoarea sau nu.

„Nasul poate fi: suspicios, amabil, flegmatic, care ţine afişul, absent, sfidător, îngrijorat, candid, nonşalant, capabil, albit de minciună, cu un aer de îngropăciune, fanfaron şi aşa mai departe.

Nasul mic şi drept denotă o fire timidă.

Nasul mic, fin şi puţin cârn..." Fotografie! Nasul Teresei (sau Laurei). „Nasul mic, fin şi puţin cârn este specific acelora care se antrenează uşor în obiceiuri rele, au transortări sălbatice şi dorinţe intense. Dacă o persoană cu un asemenea nas ameninţă într-o discuţie, clătinând capul spre spate, ea nu va întrebuinţa decât vorbele. Dacă apleacă însă capul înainte şi puţin lateral, atunci îşi va executa cu siguranţă ameninţarea."

Interesant... Păzea!

„Gura poate fi: moale, caldă, voioasă, tristă, timidă, strepezită, teatrală, insolentă, neliniştită, falsă, alintată, neclintită, relaxată, entuziasmată, plină de sensuri, ospitalieră, neutră, încinsă, parcimonioasă, îndemânatică, orgolioasă, casnică şi aşa mai departe.

Gura cu colţurile lăsate în jos, ca la câini, este caracteristică firilor instabile.

Gura tivită, strânsă, tocmai bună de scos cuie cu ea – firilor închise, morocănoase.

Gura ca ochiul de vulpe..." Aşa era gura Teresei (sau Laurei). „Gura ca ochiul de vulpe, cu buze cărnoase, umede, proaspete – firilor cu gândirea profundă în afaceri de inimă. Dacă subiectul

are noiţe la una din unghii, îl aşteaptă cu siguranţă un guturai sau chiar o bronşită."

Dacă n-ar fi purtat mănuşi...

„Vocea poate fi: voioasă, domoală, tărăgănată, peltică, hârjâită, spartă, cârpită cu zâmbete, percutantă, vâscoasă, aspră ca limba vacii, tremurătoare ca o piftie, duhovnicească..."

Şi m-am oprit: Laura folosise mai multe voci, iar pe Teresa n-o auzisem vorbind. Dar o voi auzi, v-o promit, numai aşa o voi putea da în vileag.

Urechile nu i le văzusem, mâinile avusese grijă să şi le ascundă, peste „sâni" am sărit. Acelaşi lucru şi cu picioarele... Dar zău că linia lor merita o descriere. Nu despre asemenea lucruri pozitive avem noi însă nevoie, să vedem ce facem cu economia de piaţă funcţională, că ne-au luat-o bulgarii binişor înainte.

Dar staţi aşa!... De-abia acum îmi dau seama ce-am putut comite apelând la *Semnătura astrală*, folosind-o în romanul de faţă. Citând din paginile celebrei broşuri, am realizat – bată-mă norocul! – un fel de „textualism". Şi încă unul plin – zău dacă-mi vine să cred – de virtuozităţi stilistice. Să încerc, oare, şi o ţâră ehei, de „onirism"?... Ar mai lipsi, o-ho-ho, oh, la-la, să dau în postmodernism. (Unde eşti Lévy Strauss? Unde eşti Barthes?) Iar dacă m-aş apuca să reproduc inscripţii de pe pereţii WC-urilor publice, cum e la noi ultima modă, chiar, văleu, într-un altfel de *ism*! Cel mai recent. De fapt, atât în Occident, cât şi la noi, cu *termen* de mult expirat! Geo Bogza: *Jurnal de sex, Poemul invectivă*, 1929 şi 1932. Adică, atunci când predominau buna-cuviinţă, bunul-simţ. Într-un cuvânt, ruşinea. Doamne fereşte să mă credeţi vreun pudibond! Însă în lumea de azi, o lume de mitocani, în care înjurătura e atât de apăsat colorată, vorbele deocheate, neaoşe, un fel de fundal sonor, fesele, un cărăuş promoţional, o lume, în care closetele publice – cartea de vizită a unui popor – stârnesc proteste din partea şoferilor străini, a celor turci mai ales... (Amintindu-şi, în *Întoarcerea huliganului*, de grămezile de dejecţii înecate în urină, de ameţeala putorii din vespasienele din România, Norman Manea le numeşte „apocaliptica fecalelor". Stare despe care a vorbit – dovadă că nu-i nimic de făcut – până şi preşedintele ţării!) Într-o lume, aşadar, de fecale, să vrei să şochezi *literar* cu sintagme sau scene triviale, promovând încă un *ism*... De fapt, o altă

gogoaşă. Ca şi celelalte, simple invenţii verbale. Este ca şi cum cineva s-ar masturba în faţa oglinzii, iar *după* ar căuta în spatele ei o femeie!...

Numai că tocmai aceste *isme*, aşa cum se afirmă, au declanşat în lumea literară de azi – atât în cea din Capitală, cât şi în cea din provincie – o adevărată conflagraţie. Pe care Gabriel Chifu o numeşte, în *Ziua literară*, un halucinant „război mondial". *Toţi se ceartă cu toţi, fiecare cu fiecare*, se măcelăresc reciproc prin reviste, se hăcuiesc unde nici nu te-ai aştepta. Proverbiala noastră vocaţie a autodistrugerii. În celelalte vremuri – nu le plâng, Doamne fereşte –, apariţia unui volum presupunea drepturi de autor pe măsură. Indiferent dacă se vindea cartea sau nu. Drepturi cât pentru o Dacie. Uneori, chiar pentru două. Ori măcar pentru un Trabant. Aveau, prin urmare, fraţii de ce să se muşte unii pe alţii de fund. Să-şi dea la cap. În sărăcia generală de azi... Ei bine, nu se mai doreşte, cum am mai zis, moartea caprei vecinului, se vrea însăşi moartea vecinului! Şi nu neapărat ca să i se ia capra!...

Chiar să creadă careva că tot felul de *isme* – pline cât încape de impostură şi prin care se încearcă inventarea roţii, a elicei, a *efectului Coandă* – vor putea revoluţiona „biata noastră literatură", o vor putea impune peste hotare?! Sau barem în ochii românilor?! Ai unor virtuali cititori pe care să-i smulgă din faţa televizorului?! De la scălâmbăieli în neştire ale unor saltimbanci, de la tot felul de filmuleţe de idiotizare în masă?!

După aproape o jumătate de oră de zbor, avionul Boeing 727 al companiei ALITALIA a început să coboare şi din difuzoare s-a auzit vocea stewardului. Ne-a mulţumit pentru onoarea de a le fi fost pasageri, ne-a rugat să ne cuplăm centurile de siguranţă şi ne-a anunţat că echipajul ne va oferi, în scurt timp, privelişte golfului şi a oraşului Palermo, numindu-l „Perla Mediteranei" şi „Cel mai seducător oraş al Italiei".

Văzut de sus şi în plin soare, golful larg e de un albastru parcă şi mai intens, oraşul – o impunătoare aglomerare urbană, cu edificii impresionante, palate regale, cetăţi, biserici, mânăstiri, curba cupolelor cu care multe dintre ele sunt decorate, ca şi exotismul numeroaselor parcuri conferindu-i un aer inconfundabil.

Accentuat şi de cele două stânci între care e aşezat, Cap Zafferano în stânga, Monte Pellegrino în dreapta, considerat de Goethe unul dintre cele mai frumoase promontorii din lume, refugiul palermitanilor în lunile de caniculă. Apoi, un alt viraj şi un alt golf, şi mai larg: Castellammare. Iar ca fundal, verdele-intens al plantaţiilor de portocali şi palmieri, cea mai fertilă zonă – *Conca d'Oro*, „Scoica de aur" a Siciliei.

Fuseserăm informaţi înainte de a coborî că până în oraş erau treizeci de kilometri, că urma să fim transportaţi cu un autobuz al liniilor aeriene care se afla tras la peron şi care avea, desigur, aer condiţionat; la propunerea Colettei însă, ne-am îndreptat spre cele câteva taxiuri ce aşteptau cu toate uşile deschise.

– Aşa vom şti mai bine ce se întâmplă în spate, a zis.

Remarcasem cu ocazia vizitei precedente că palermitanii se tocmeau când luau un taxi; contorul era ca la noi, şi l-am întrebat pe omul de la prima maşină:

– Cât?

Scund, uscăţiv, cu ochi mici, şireţi, apropiaţi şi cu un nas ca o târtiţă de găină, ne-a cumpărat dintr-o privire, chiar dacă eram îmbrăcaţi cât se poate de simplu – Colette într-o rochiţă cu bretele, eu în jeanşi şi cămaşă –, şi mi-a zis că cincizeci de mii.

– Cât?! am exclamat, nevenindu-mi să cred.

– *Francesi?* a bănuit.

I-am spus că da.

– Bine, bine, treizeci de mii.

– În ordine, a acceptat Colette şi s-a urcat în faţă, ca imediat să se răsucească spre mine pentru a-mi spune o anecdotă – le spunea cu har şi era un izvor nesecat, asta şi făcuserăm în avion –, dar, de fapt, cum aveam să constat, pentru a supraveghea prin lunetă ce se întâmpla în spate.

La aeroportul din Napoli ne dusese Nicola cu Porsche – era şoferul firmei, lucra pe o dubiţă, dar întreţinea şi curăţenia la Studio –, special cu Porsche ca să atragem după noi pe cel sau pe cei care, aşa cum bănuia Colette, o urmăreau; căutaserăm să ne întipărim în minte fizionomiile tuturor pasagerilor şi, bineînţeles, fuseserăm cu ochii în patru.

– Aţi mai venit, probabil, la Palermo, văd că sunteţi cu mâinile goale... a remarcat taximetristul de îndată ce Colette a tăcut.

– Nu trebuie să vii neapărat la Palermo ca să ştii că e periculos să duci chiar şi-o pungă ponosită în mână! i-a răspuns Colette cu năduf şi fără să se întoarcă. Vi s-a dus vestea, ghidurile îşi fac o datorie din a-i avertiza pe turişti ce li se poate întâmpla aici. Ba dau şi sfaturi cum să-ţi ascunzi banii, unde să-ţi faci buzunare secrete...

Colette nu exagera cu nimic – lăsaserăm paşapoartele acasă, banii îi avea ascunşi în sutien, îmbrăcat anume în acest scop.

– Da, doamnă, aşa e, ne-au făcut de râs blestemaţii! Dar câte zile aveţi de gând să rămâneţi? Vă recomand, dacă vreţi, un hotel bun şi discret, ca să puteţi sta împreună... Şi a adăugat, văzând că nu spunem nimic: În Sicilia nu-i ca-n Italia, trebuie să fii soţ şi soţie...

– Te-am luat să ne duci în oraş, nu să ne dai sfaturi! l-a repezit Colette.

Îi spusese şoferului să ne lase în Piaţa Quatro Canti, inima de frumuseţe a oraşului, de care ne aflam foarte aproape, opriţi la roşul semaforului de la intersecţia cu Corso Vittorio Emanuele; i-a întins şoferului banii şi m-a grăbit să coborâm.

– Să rămânem puţin... a zis, după ce-am ajuns pe trotuar, arătând apoi spre chioşcul din colţ şi propunând să bem o *granita*.

Era tot ce putea fi mai indicat. În timp ce eu aşteptam să fie stoarse lămâile, Colette era atentă la ce se întâmpla în jur. Mă îndoiam că vom afla ceva venind la Palermo, credeam mai curând că toată povestea e pusă la cale de Mafie, ca să scoată mai mulţi bani; urma să plecăm înapoi la ora cincisprezece şi patruzeci şi cinci – aveam la dispoziţie un timp extrem de scurt, să dăm doar cu nasul, cum s-ar spune. Am întrebat-o cu ce să începem.

– Dacă tot suntem aici, hai la „Normanzi", i-am sugerat. Ca să nu facem apoi cale întoarsă.

– Da' tu crezi că eu, pe căldura asta, am de gând să bat tot oraşul? Diseară o să ieşim cu Norton... Vezi cum am uitat, îţi trebuie un smoching.

– Un smoching? Uite, smoching încă n-am îmbrăcat... am zis, amuzându-mă.

– Nu-i nimic, o să îmbraci, rezolvăm noi.

– Cum „rezolvăm"? Doar n-ai să cumperi un smoching...

– O să-l iau cu împrumut de la Casa Alberto, o să-i sun când ne oprim să mâncăm.

Am pornit-o pe Vittorio Emanuele, nu mai puţin elegantă ca Via Maquedo, ajungând la Hotel Grande, nume întru totul meritat, fiind cel mai mare din Palermo. Colette mi-a cerut să intrăm, voia să telefoneze la Napoli pentru smoching.

Ţinuta noastră nu era deloc adecvată unui asemenea hotel; am crezut că portarul, care stătea înăuntru pe un scaun, la adăpost de căldură, ne va spune ceva, dar el s-a ridicat şi ne-a deschis uşa. Prestanţa Colettei, distincţia ei impuneau. Holul preţios şi imens era aproape pustiu, turiştii, mai ales cei de categoria lui „Grande", nu se înghesuie să vină vara în Sicilia.

Colette a început prin a-i spune recepţionerului că este proprietara Casei de modă Battoli din Napoli, ceea ce, la gândul bacşişului, l-a făcut să se pună imediat în mişcare – zâmbetul rezervat-amabil s-a transformat îndată într-unul servil, a format numărul pe care i-l dăduse Colette şi i-a întins receptorul.

– Cât porţi la pantofi, patruzeci şi patru? m-a întrebat, aruncând o privire spre încălţările mele.

Am spus că patruzeci şi cinci.

I-a răspuns, din câte am înţeles, secretara; Colette i-a comunicat că vrea pentru diseară un smoching alb şi tot ce trebuie pentru a fi îmbrăcat, cu cine să vorbească de la Casa Alberto, apoi, examinându-mă profesional, a început să-i dicteze măsurile.

Alături se afla parcul de palmieri Villa Bonanna; coborând scările sale, puteam să ajungem la mânăstirea San Giovanni degli Eremiti, invadată de flori exotice, portocali şi palmieri; aveam în minte cele cinci cupole care îi conferă o maiestate discretă, dar Colette m-a grăbit înapoi spre piaţa Quatro Canti, din care pornesc apoi străduţe pline de pitoresc palermitan.

Piaţa Bellini ne-a fost în drum. Plină şi ea de o atmosferă arabo-normandă prin cele două monumente din secolul al XII-lea, caracteristice pentru Palermo: La Martorana, decorată, ca şi Capela Palatină, cu admirabile mozaicuri bizantine, şi San Cataldo, care şi-a conservat nealterat aspectul arab.

În schimb, piaţa Quatro Canti este în întregime barocă, moştenire a dominaţiei spaniole. În cele patru colţuri, câte o fântână, reprezentând anotimpurile anului, în nişe, preotese ale oraşului şi regi ai Spaniei – un ansamblu arhitectural plin de armonie şi graţie, pus în valoare, noaptea, de jocurile de lumini, care, răsfrângându-se în stropii de apă ai fântânilor, animă parcă statuile.

Iar în jur, cartiere populare, cu străzi înguste, unde, ca şi la Napoli, deasupra capului flutură rufe şi unde peste tot se face comerţ. În aer liber, mai ales, mărfurile sunt expuse pe mese, în coşuri largi de nuiele, sau direct pe trotuar, totul într-o gălăgie asurzitoare. Chiar în vecinătatea Operei, numită Teatro Massimo, dai de *vucciria*, un amestec de bazar şi piaţă agroalimentară.

Grupaţi ca în Evul Mediu pe bresle, meseriaşii şi negustorii îşi expun mărfurile: de la obiecte de îmbrăcăminte şi de uz casnic sau gospodăresc până la tot felul de suveniruri, în special de origine vulcanică, pietre de toate formele şi culorile, obsidiane negre şi ascuţite, sticlă provenită, şi ea, de la Etna, scrumiere modelate din lavă... Şi tot ca specific local: figurine groteşti din lut ars şi vopsit, copii grosolane ale originalelor din secolele al XVII-lea şi al XVIII-lea, sau păpuşi „pupi", imitaţii penibile, nişte orori.

Apoi, imediat, zeci de tarabe cu peşte de toate soiurile şi de toate mărimile, caracatiţe, sepii, calamari, coşuri pline cu crustacee.... După care o explozie de culori şi arome: *verdura*. Grămezi de roşii, de lămâi, de vinete, de pepeni verzi şi galbeni, ca şi tot felul de bulbi şi verdeţuri necunoscute la noi. *Pizza* e pretutindeni, siciliană, *alla racotta*, cu brânză proaspătă de oaie.

Am luat-o în partea opusă, spre cartierul Calderai, care debutează şi el printr-un bazar. Fiinţează acolo încă de pe timpul arabilor. Şi-a păstrat chiar şi numele de „Lattarini", o deformare a lui „El Attarine", ceea ce semnifică uleiuri aromate. De la început, ca pentru a păstra obiceiul locului, o puzderie de mese cu tot felul de ierburi şi mirodenii... doar un botanist s-ar putea descurca.

Am zis că vreau mirodenii pentru friptură şi de pus în mâncăruri, şi am plecat de-acolo cu vreo douăzeci de plicuri şi cu un borcan de praf de *pomodore*, căci sicilienii usucă roşii pe acoperiş, la soare – e o treabă de încercat –, iar praful obţinut, ca şi sosul tomat au un parfum fantastic. Ceva mai încolo se înşirau atelierele feronerierilor şi arămarilor. Goi până la brâu, aşezaţi pe scăunele joase, ciocăneau alama, înflorind-o cu modele arăbeşti, scoase dintr-o memorie milenară; ne-am luat amândoi câte o tavă.

De la aeroport am ajuns acasă cu un taxi. În curte, alături de maşinile noastre, am găsit un Fiat Ritmo alb şi, cum o dată cu Luciana ne aştepta şi Nicola, am presupus că era al lor. Femeia a

informat-o pe Colette că au sosit două cutii de la Casa Alberto, pe care le-a dus în birou, şi că a sunat domnul Pierre.

– Pierre?! s-a mirat. (Vorbise seara cu el, îi spusese că pleacă la Palermo cu mine.) Altcineva?

– A mai sunat, doamnă, a sunat de câteva ori, dar când răspundeam, închidea.

– Bine, puteţi pleca, a zis Colette, şi s-a uitat semnificativ la mine.

Discutaserăm în avion, făcuserăm tot felul de presupuneri şi ajunseserăm la părerea că supravegherea ei, atât pe stradă, cât şi din casa din spate, e o treabă pusă la cale ori de Mafie, ca să obţină o cotizare mai substanţială, ori de cei de la casa de modă rivală din Roma.

Haina, cu revere din atlas grena, avea la butonieră o garoafă albă, proaspătă, de-ai fi zis că abia fusese ruptă din seră – Colette avea să-mi spună că aceste flori sunt injectate cu o substanţă hrănitoare ca să nu se ofilească. Am îmbrăcat-o în oglindă. Da, de data asta mi-a plăcut ce-am văzut, nu mai arătam ca un gigolo, în faţa mea se reflecta un adevărat gentleman, un tip cum întâlneşti doar prin filme. La câţi „prieteni" am, să fi dat unul cu ochii de mine aşa îmbrăcat... Cu noul meu *look*... Cosmopolit. De-a dreptul imperialist... Dacă o mai adăugam şi pe Colette, barul... unde urma bineînţeles să dansăm... Adio străinătate!

După căldura de la Palermo, un bazin era tot ce putea fi mai indicat; am făcut un duş şi am coborât la piscină. Colette tocmai ieşea din apă, a zis că ar bea ceva tare şi mi-a şoptit că tipul de la fereastră era la post.

– Spune-mi, dintre manechinele tale e vreuna mai reuşită ca tine? nu m-am putut abţine să n-o admir.

– Îţi mulţumesc, este. Cea la care ţi-a rămas privirea, Teresa.

Sau Laura...

– Doamne, Colette, ce tot vorbeşti. Am fost şocat de faptul că purta mănuşi.

– Dezbrăcată, e ca o statuie.

Fir-ar să fie!...

– Vreau să-ţi spun...

– Lasă, îmi spui după ce-mi torni puţin whisky. Dar cu multă gheaţă, te rog. Mă usuc şi vin.

Nu-mi puteam permite să-i atribui Teresei faptele Laurei, fără să-i fi auzit mai întâi vocea, aşa că, în timp ce turnam în pahare, mi-am pus mintea la treabă cum s-o iau pe Colette pentru a afla dacă Teresa a fost sau nu plecată duminică din Napoli. Un efort inutil. Intrând în living, Colette a reluat:

– Şochează, ştie şi singură, dar n-are încotro, mâna ei stângă e un dezastru, arsă cu acid sulfuric, te cutremuri dacă o vezi.

– Cu acid sulfuric? Da' cum de s-a întâmplat?

– Un accident, a zis Colette cu reticenţă.

– O dramă... Pentru o femeie ca ea... Hai, când te naşti urâtă... Dar şi atunci...

– Să vezi, biata de ea... Era băieţoasă, la cincisprezece ani avea un scuter. O colegă care stătea afară din oraş o invitase să petreacă împreună sfârşitul de săptămână, a făcut o pană de motor şi a rămas pe şosea. Au trecut doi cu o camionetă, au urcat-o, zicând că-i repară scuterul – erau fraţi, aveau un *recouper*, un cimitir de maşini. Au dus-o acolo şi au violat-o într-un hangar. Cum s-a întâmplat cu sticla nu ştie nici ea, s-a răsturnat, se vede, când a încercat să se împotrivească, să lupte... fapt este că a nimerit cu mâna în acidul sulfuric ce se vărsase din sticlă. S-a scris în ziare, sigur, în loc de nume, iniţiale, dar mâna o trăda. La Milano nu mai putea să rămână, a trebuit s-o mute cu liceul la Roma, unde avea o mătuşă. Drama nu-i doar mâna, în sine... Nu ştiu cine a spus că, dacă omul n-ar fi fost înzestrat cu uitare, ar fi dispărut, probabil, ca specie. Mâna... mănuşile pe care e obligată să le poarte nu-i dau voie să uite, îi reamintesc, pesemne, clipă de clipă...

Nu mai încăpea îndoială, Laura şi Teresa erau una şi aceeaşi persoană. Îmi părea rău pentru ea că trecuse prin asemenea încercări, care, iată, lăsaseră urme adânci, am zis însă că era bine s-o previn pe Colette, ca să nu aibă mai târziu vreo surpriză. Şi i-am povestit întâmplarea de pe autostradă.

– Uite câte lucruri se suprapun, am continuat, văzând că rămânea tăcută. Dar, mai întâi, remarca ei că nu câinele, ci omul ar trebui să fie luat drept etalon al răutăţii, să se spună „rău ca un om", nu „rău ca un câine". Cum s-a revoltat când abordasem problemele fetelor în general, că vor să se mărite, loc comun, în timp ce ea... „Nu sunteţi sociolog, sunteţi literat!" m-a apostrofat. Cu alte cuvinte, pe tine o problemă ca a mea ar trebui să te intereseze, dacă

vrei într-adevăr o problemă, nu un loc comun. Ca şi furia la adresa religiei, a tradiţiilor. Adică, ce mă iei cu religia în Italia, ea nu m-a putut apăra. Cu toate că eu la altceva mă referisem. Poate a avut în vedere şi ziarele... Vânzătoare de *dessous*-uri... Manechin pentru *dessous*-uri... Face gimnastică pentru sâni... Şi, pesemne, şi face.... Milano, oraşul natal şi al dramei. Şi Milano unde, vezi Doamne, a fost să se angajeze ca vânzătoare. Povestea cu vărul, care a dus-o cu „motorul" – altă suprapunere – la acel cimitir de maşini. Loc central în fabulaţia ei. Şi nu este exclus ca cei doi fraţi să fi umblat ca nişte lăieţi. Asociaţiile... Mă strânge cu afecţiune de umăr şi îmi zice, alintându-se că am luat-o în maşină, iar ea încă n-a încercat să fie drăguţă cu mine, ca imediat să se retragă, pentru a-mi relata pe un ton copilăros – avea cincisprezece ani când a fost violată! – despre acel cimitir de maşini: „Însă Marcelo n-are de unde să ştie că-i cel mai mare din toată Italia. L-a măsurat cineva?!" Ca şi toată divagaţia. Ca să treacă apoi, când s-a referit la cei care trăiau de-a valma, la un ton plat, alb, neutru. Un mod de-a se apăra. Acelaşi şi în rèlatarea despre cei doi şoferi de pe autocamion. Crezuse că-i unul sigur, nu se gândise că ar mai putea fi unul în spate. Doi şi pe autocamionetă. Nu se gândise nici atunci că ar putea să-i facă vreun rău... Începând cu: „Să vezi ce mi s-a întâmplat la Milano...", ea a avut în vedere păţania cu cei doi, dar a amânat-o, ba chiar a renunţat la ea, trecând la fabulaţia cu cimitirul de maşini. Deoarece deznodământul într-un cimitir de maşini s-a produs. Abia după ce i-am reamintit: „Spuneai că ţi s-a întâmplat ceva...", a trecut să povestească, şi nu dintr-o dată, ci după un timp, deplasând totodată întâmplarea de la Milano la Florenţa.

– Bine, a descompus povestea ei în două... a fabulat... Dar ce căuta noaptea pe autostradă? Liniştită, ascultătoare, extrem de conştiincioasă, exemplară, aş putea spune, din acest punct de vedere... şi poftim!... Eu am însă posibilitatea să aflu dacă ea şi-a petrecut sau nu noaptea la pensiune. Sigur, o să vorbesc cu un psihanalist să văd ce-i cu ea, cum pot s-o ajut... Se expune... Ce urmăreşte făcând autostopul? Dar eu o să întârzii la aeroport, a zis, aruncându-şi privirea spre ceas şi s-a ridicat. Dacă ţi se face foame, ştii de unde să-ţi iei, a mai zis şi s-a îndreptat spre scări.

33

Seara, ne-am dus mai întâi la periferia Atenei, la un teatru nu prea mare, care perpetuează, aşa cum mi-a explicat Egina pe drum, spectacole devenite tradiţionale. Este un teatru de umbre şi el a cunoscut momente de glorie prima dată în Turcia, prin personajul său principal Karaghioze, „ochiul negru", iar apoi şi în Grecia, mai ales în Tracia şi Epir. Cu timpul, „mânuitorii de umbre" greci l-au adaptat atât de perfect spiritului, vieţii şi istoriei ţării lor, încât el poate fi considerat drept o creaţie originală şi nouă a grecilor.

Atenienii iau prânzul la ora paisprezece şi cina la ora douăzeci şi trei. Atunci şi începe viaţa de noapte a Atenei; trotuarele sunt pline de lume, iar şirul de maşini e aproape fără sfârşit. Şi toţi gonesc, se grăbesc nu ştiu unde, de parcă cine ştie ce treburi importante i-ar aştepta. Văzându-i cum intră în depăşiri, cum fac slalom unii printre alţii, aveam toate motivele să fiu bucuros că ne deplasam cu Citroënul şi eram de-a dreptul uimit de ce era capabilă maşina aceea micuţă; iar Egina o solicita la maximum, n-o menaja.

Ne grăbeam să prindem cel de-al doilea spectacol de „sunet şi lumină" de pe Acropole şi am sosit când mai rămăseseră puţine minute până la începere. Locuri n-am mai găsit şi am rămas în picioare, într-o margine a platoului de lângă colina Pnyx. Cunoşteam genul de spectacol, îl văzusem prima oară când fusesem la castelele de pe Valea Loirei, dar n-aş putea spune că acesta mă ajutase să-mi imaginez cât de cât atmosfera de demult a acelor fastuoase castele.

Simplistă era şi reprezentaţia de aici. Banda stereofonică derula o poveste, cam în stilul rezumatelor practicate la americani după marile opere literare – astea sunt personajele, asta acţiunea, cutare şi cutare au făcut cutare şi cutare –, megafoanele, dispuse stereofonic în diverse puncte, intrau în funcţiune după necesitate, pentru a reda din locul vizat asupra căruia se îndrepta, sincronizată cu banda, lumina reflectoarelor – ba zgomotul bătăliei cu perşii, ba răsuflarea grea a alergătorului de la Maraton, ba uralele mulţimii care îl aclama pe Pericle...

Pentru un străin, noaptea atenian㠠are un cod propriu: ea începe lângă Partenon, sub Partenon sau în faţa Partenonului. De aici am început şi noi. Am întâlnit discoteci la tot pasul: cuvântul este grecesc, dar era scris cu litere latine. Am intrat în somptuoasele hoteluri

„King George", „Knig's Palace", „Great Britain", hoteluri pentru milionari şi faţă de care „Mediterranean Palace" poate să pară un fel de azil pentru bătrâni ceva mai înstăriţi, am intrat şi în altele, şi am văzut ce înseamnă un *roof-garden* – aşa îi spun şi grecii – instalat pe terasa acoperişului, am colindat apoi prin localuri mai modeste într-unul am asistat la o „bătaie cu flori", un obicei grecesc de-a arunca asupra solistei mai ales gardenii, şi ne-am întors de unde plecasem – la Acropole.

Era ora când Plaka devine un vulcan al veseliei. Al muzicii şi al dansului grecesc, al stării euforice, al *kefi*-ului fără beţie, fără prăbuşire în străfundurile uitării: nimic nu-i este mai străin grecului ca sentimentul alienării. „Noi", mi se spusese aseară, „ziua muncim – dar muncim – iar noaptea petrecem! Muncă fără petrecere nu se poate, aşa cum nu se poate petrecere fără muncă". Toţi cântă, dansează, fraternizând, publicul şi muzicanţii, vrăjiţi de acest *glendi*. N-am rămas – ne aştepta la Glifada domnul Magalopoulos, patronul tavernei „Dionyssos".

Intrigat de faptul că Egina ţinuse să circule cu maşina ei la Atena, aşezasem o pietricică sub roata din dreptul volanului, iar la chederul de cauciuc al portierei meşterisem dintr-un ac de gămălie un semn foarte discret. Când ne întorseserăm la motel, nu avusesem cum să le controlez prezenţa, dar a doua zi dimineaţa, ducându-mă cu Fox să facem baie în mare, m-am oprit la maşină şi am constatat că semnele se aflau la locul lor. Nu ştiam: era bine? era rău?

Am scos din portbagaj un pachetel cu biscuiţi ca să-l împart frăţeşte cu Fox, dar el a refuzat să mănânce.

– Ce-i, băieţel, eşti bolnav? l-am întrebat îngrijorat, pentru că nu mâncase nimic de douăzeci şi patru de ore.

A scos un „ham" plin de bună dispoziţie şi a început să alerge nebuneşte în jur, de parcă dăduse strechia peste el.

– Măi sturlubatecule, ce ţi-a venit? l-am certat. Ia să fii mai reţinut, că eşti într-o ţară străină!...

S-a potolit şi a pornit, călcând popeşte în direcţia mării, aşa cum mergea la Costineşti, când plecam dimineaţa să facem două-trei ore de plajă. Ce-o fi în capul lui teşit, numai el ştie!

După vreo oră a venit şi Egina, cu cioara pe umăr. Dar nu să facă baie venise, ci să-mi spună că trebuie să mergem, că a vorbit

la telefon are de făcut o vizită la Atena. Intervenise, probabil, ceva, şi ea inventase povestea cu vizita ca să se elibereze de mine. A adăugat ca şi când mi-ar fi citit gândurile:

– E vorba de-un prieten al tatălui meu toată treaba n-o să dureze mai mult de-o oră. Stă pe lângă Muzeul Naţional... Îl ştii, nu?...

– Ei, cum naiba?!

– Oricum ne duceam... Te las acolo şi mă întorc să te iau. Hai, Adrian!

– Sincer să fiu, prefer să mă zbenguiesc în apă cu Fox, muzeul îl ştiu, l-am văzut data trecută, nu m-a entuziasmat, nu mă mai tentează.

De revăzut, la o adică, era celebrul tezaur micenian din podoabe de aur, de valoare artistică şi istorică inestimabilă... În rest, te gândeşti cu amărăciune la ce a însemnat elginismul, termenul folosit după numele lordului englez, pentru jaful la care a fost supusă Grecia de-a lungul anilor şi care a îmbogăţit British Museum, Luvrul, muzeele Vaticanului, Vienei, Romei, Neapolelui, Veneţiei, Münchenului. Şi, după cum am auzit, americanii au făcut tot ce le-a stat în putinţă să recupereze întârzierea.

– Bine, cum crezi... Ne întâlnim, în cazul ăsta, la Plaka, în taverna în care am mâncat ieri, ca să nu fac un drum inutil.

Refuzul de-a o însoţi la Atena avea de fapt un scop ascuns: expedierea la Napoli a coletului cu tabloul, pe care, aşa cum plănuisem, voiam să-l învelesc în plocat. Trecuse însă de zece; din pricina volumului miţoasei, coletul nu era deloc uşor de făcut, formalităţile vamale necesitau, probabil, un anumit timp... Iar acestea nu puteau fi îndeplinite în nici un caz la Glifada sau în vreo altă staţiune a Coastei lui Apollo, aşa cum nici la noi nu există vreun oficiu poştal care să aibă şi un serviciu vamal în vreuna din staţiunile litoralului. Prin urmare, am preferat să pun în aplicare un gând care nu-mi dădea pace încă de când Egina îşi manifestase dorinţa ca noi să stăm în camere separate. Gând întărit şi de faptul că făceam dragoste întotdeauna în camera mea, şi niciodată în cea ocupată de ea. În care eu intrasem doar o singură dată, şi numai pentru un minut sau două.

Aşa că, la scurt timp de la plecarea Eginei, am ridicat de la recepţie cheia 211 de la camera ei. Primele pe care le-am luat în vizor au fost, bineînţeles, geamantanele. Trei la număr şi toate mari. Ei bine, în cel de-al doilea am dat peste un revolver. Dar nu

de unul micuţ, ca de „damă", ci de unul ca de mafioţi, calibrul 9 mm, după cum mi s-a părut. Evident, nu l-am atins. Şi am avut grijă să aşez lucrurile aşa cum le găsisem.

La prânz, în timp ce mâncam, obsedat tot timpul de ce-mi spusese Colette când îi telefonasem din Katerini, că nu auzise de Egina Solomos, am întrebat-o cum a ajuns la Casa de modă Tatti din Napoli.

– Am simţit deodată – a început Egina să povestească, privind ca prin mine, undeva departe, ai fi zis în trecut – că viaţa mea trebuia să aibă, dacă nu un scop cu adevărat adânc, cel puţin un sens, că o femeie ca mine nu se putea, totuşi, risipi umblând întruna prin lume, căutând întruna răspunsuri. Şi am venit la Paris. Cum stăteam prost cu banii, m-am oprit la un hotel micuţ... mizerabil. Din acelea care dau camere şi cu ora – un pat, un dulap, o masă, două scaune, lenjerie de hârtie, carpeta din peretele patului ca şi cea de pe jos din hârtie şi ele... grupul sanitar la capăt de coridor...

Aşa că, o dată sculată, m-am grăbit să ies în oraş. Seara, sunasem de la recepţie o prietenă, o fostă colegă de facultate, Marie-Lou. Mă aştepta pe la unsprezece; lucra după-amiază. O dimineaţă frumoasă de sfârşit de mai... Din toate oraşele pe care le-am cunoscut, nici unul nu-mi este mai apropiat ca Parisul, mă simt atrasă sufleteşte de el, la Paris sunt, cum s-ar spune, acasă. Poate şi datorită anilor studenţiei...

Timp berechet, Cartierul Latin nu prea departe, am luat-o pe jos. Pe scările de la Sacré-Coeur, turiştii ţăcăneau din aparate, iar sus, un manechin poza într-un complet de toamnă superb. Jachetă lungă, pepit, largă, bogată, peste o fustă neagră din piele, îngustă, o palmă deasupra genunchilor. Din piele neagră şi cordonul lat al jachetei. Iar deasupra, într-un strâns dialog, un mantou din catifea *bleu-ciel*, cu un guler înalt, negru.

Poza unui tip mic, chel, cu un smoc alb în jurul capului, Felix, un marocan de peste douăzeci de ani, la Casa Morel. Şi, când colo, Gabrielle! Tot o fostă colegă. Era dată naibii, avea stil... Dispăruse de prin anul doi, se măritase, sau aşa ceva, c-un belgian stabilit în Spania. Ne-am recunoscut aproape în acelaşi timp. „Hei, Egine!" Ne-am îmbrăţişat... „Deci asta faci...", zic. „Mănânc o pâine...", zice. „Şi cu ceva pe deasupra...", insinuez. „Şi cu ceva pe

deasupra. Câteodată, chiar caviar. Dar nimic stabil." „Toate suferim de aşa ceva...", am spus, căci o cută de amărăciune i se desenase în colţul gurii.

Felix a grăbit-o, zicând că o aşteaptă la maşină, şi ea m-a rugat s-o conduc, să mai trăncănim, să-mi notez numărul ei de telefon, poate o sun. I-am zis că mă duceam la Marie-Lou Damien şi am fost oprite de un grup de englezi care ne-au întrebat cum să ajungă la Moulin-Rouge. Le-am explicat pe englezeşte. Puţini englezi, francezi, americani, nemţi ştiu o limbă străină; îşi spun, cu suficienţă, că alţii trebuie să le înveţe limba, ei pe nici una, tot ce vor să ştie pot găsi în limba lor. Dar mie mi-a prins bine.

„Egine", zice Gabrielle, „ce faci, unde lucrezi? Nu vrei o slujbă? Doamna Morel – la casa ei sunt manechin – şi-a dat afară secretara chiar azi-dimineaţă. Fata a luat-o razna, e a doua oară când vine mirosind a băutură. Ce zici?" „OK, de asta am şi venit la Paris, să văd ce pot să găsesc." „Câte limbi ştii?"

I-am zis că vorbesc germana, italiana, bineînţeles engleza, dar mă descurc destul de bine şi în spaniolă, în portugheză, că tot umblând prin lume, am învăţat.

Era cu mult peste aşteptările mele. Se apropia vacanţa de vară, când în ziare apar tot felul de anunţuri de genul: „Caut tânără pentru hrănirea pisicii, prefer studentă." Sau a câinelui... Pentru îngrijirea florilor... Să stai cu o femeie în vârstă, copiii n-o pot lua cu ei în concediu. Căpătam astfel locuinţă cu telefon ca să văd ce pot să găsesc. Marie-Lou stătea singură; speram ca, până una-alta, să mă ia la ea. Am coborât şi am sunat-o să-i spun ce s-a întâmplat că nu pot veni.

În Place de l'Opéra. Portar galonat şi-un interior fastuos: candelabre grele de cristal, oglinzi, goblenuri, draperii de mătase... o atmosferă ce impunea de la bun început. O casă fondată imediat după primul război mondial. În stânga, saloanele de prezentare; în dreapta, anticamera şi biroul doamnei Morel. Cu mobilă stil Ludovic al XV-lea, autentică, nici vorbă – canapea, fotolii cu medalion, comodă, pendulă, masă de lucru... adevărate bijuterii. Preluase afacerea de la taică-său, care o iniţiase de tânără. O conduce cu mână de fier de la douăzeci şi şapte de ani.

A intrat întâi Gabrielle. N-a stat mult şi m-a chemat înăuntru. M-a primit în picioare. Avea spre şaizeci de ani, micuţă, fragilă, ochi

albaştri... M-a măsurat de sus până jos şi, deodată, în acea atmosferă de salon, în care ea îmi apărea ca o doamnă de onoare de la o curte regală ce binevoise să mă primească într-o scurtă audienţă, am auzit-o spunând: „Hai, dă jos jegurile astea de pe tine!..."

O femeie cultivată, subţire, melomană, însă în relaţiile cu angajatele foloseşte, adesea, argoul, chiar vorbele deocheate.... Supapă practicată de unii intelectuali rafinaţi. Dar ea, mai curând, voia să arate prin asta că nu se limitează la ce-i oferă geamurile Rollsului ei, că e perfect la curent cu ce se întâmplă în lumea reală, chiar şi în cea mai de jos. A avut trei bărbaţi, toţi trei au murit... de la fiecare a adunat moşteniri... Din prima căsătorie are o fată, cu care e certată de mult, nici măcar nu-şi vorbesc, iar din a doua – un băiat; aleargă la cursele automobilistice, n-o sună cu lunile. Mâna ei de fier a dat greş cu copiii, s-au ridicat împotrivă-i. Dar ce-o doare cel mai mult este că, după dispariţia ei, totul se va duce de râpă. Ceea ce n-o face să abdice nici un moment de la condiţia de combatant în fruntea unei maşinării perfect puse la punct.

Purtam jeanşi, geacă şi balerini, ţinuta de drum de care mi se acrise până peste poate, dar era singura în care puteam intra sau ieşi din acel hotel fără să risc a fi luată drept una dintre prostituatele care mişunau prin jur. I-a spus Gabriellei să-mi aducă o rochie.

Am privit-o nedumerită. „Cum să îmbraci tu unisexul ăsta împuţit când ai asemenea linii, asemenea ochi?!..." „Vă mulţumesc..." zic, dând să-i explic de ce mă îmbrăcasem aşa, dar m-a întrerupt: „Ai ţinută, mers... şi un exotism pe care l-aş putea folosi, m-ai interesa mai degrabă ca manechin. Dar vreau să văd cum ştii să te pui în lumină. Poftim, aşează-te acolo pe canapea... Începe şi te dezbracă, imaginându-ţi că aş fi un bărbat care te aşteaptă, iar tu ţi-ai propus să-i stimulezi şi mai mult lăcomia."

Mă supunea unei constrângeri. Asemenea exhibiţii... Putea să fi fost şi un test... Cu ea nu ştii niciodată..

„Propunerea dumneavoastră este cât se poate de măgulitoare pentru mine... Sunt sigură că o să vă dezamăgesc; nu m-am dezbrăcat încă în faţa unui bărbat – şi nici nu cred c-o s-o fac vreodată – goală am rămas doar în pat." „Unde ai mai lucrat?" mă întreabă. „N-am lucrat până acum nicăieri", zic, „primesc o

pensie alimentară de la fostul meu soţ". „Bine", zice, „să stăm jos şi să-ţi aud povestea".

M-a angajat. Întâi pentru un stagiu de probă şi apoi definitiv. Mai mult, m-a luat să locuiesc la ea. Probabil ca să mă cunoască mai bine... Dar şi pentru a o însoţi. Recepţii, concerte... Domnişoară de companie. Pe care înainte o plătea. Sunt folosite, de obicei, studente cu un fizic plăcut. Amatoare destule: câştigă un ban şi pot, totodată, să pătrundă într-o lume altfel inaccesibilă; mai ştii, poate pune unul ochii pe ea. Eram secretară, dar şi manechin câteodată. Mă obligase să slăbesc...

La câteva luni – o clientă dificilă. Proaspăta soţie a unui şeic, o englezoaică. Cumpărase la Paris un hotel şi nu mai ştiu ce, îşi investea banii şi-şi luase şi o nevastă; voia să-i comande o garderobă. Asemenea clienţi sunt însoţiţi întotdeauna de doamna Morel. O rupe pe englezeşte; se întreţinea cu şeicul la un pahar de şampanie, în timp ce şefa raionului de prezentare şi cu mine ne ocupam de soţie. Tot ce-i arătam nu-i plăcea. Dar nu spunea ce-ar vrea, dădea din cap, cu o mină năzuroasă, că nu. Naiba ştie de unde o culesese, şi ce fusese ea înainte... Doamna Garnier, de vreo zece ani şefa raionului şi care dintr-o singură privire intuia gustul clientei sau în ce i-ar sta mai bine, ce-ar avantaja-o, nu ştia cum să-şi mai îmbrace manechinele.

„Vă place ceva în genul rochiei pe care o aveţi?" s-a hotărât ,în cele din urmă, s-o întrebe. „Nu. Şi nici ce mi-aţi arătat până acum. Asta-i tot?" Doamna Morel a sărit imediat de la locul ei: „Cum o să fie tot?!... Vă rugăm să luaţi puţin loc, până beţi un pahar cu şampanie, vă aducem colecţii de sus, ca să nu vă mai deranjăm să urcaţi scările." Şi i-a făcut semn doamnei Garnier să se urnească. Sus, se aflau modelele din sezonul trecut.

În jur de douăzeci şi şase de ani, bine făcută, cu o faţă voluntară, părul scurt, breton, o coafură ca şi cum ar fi fost bătută din spate de vânt... Figura ei mi-a sugerat un model în contradicţie cu tot ce i se prezentase până atunci, fustele tubulare, linia din acel sezon a doamnei Morel. Aveam de mică aptitudini pentru desen şi, ca în urma unui impuls, m-am apucat să schiţez pe carnetul pe care trebuia să-i notez preferinţele: o rochie solară, cu o bluză fluidă şi moale, o fustă în godeuri – ale doamnei Morel erau, ţi-am zis, tubulare –, o

eşarfă ambiţioasă pe talie... Şi iată ce mi-a trăsnit prin cap – un bolero matlasat cu umeri gen pulpă de miel, pentru a dilata proporţiile.

„Nu vă supăraţi, ceva în acest gen nu v-ar surâde?“ Şi, prezentându-i schiţa, i-am spus că aş vedea rochia dintr-o mătase roz de muşcată, cu desene gen pop-art, în galben şi antracit. „OK, aşa ceva mi-ar plăcea“, a zis.

Doamna Morel a preluat imediat carneţelul, a aruncat schiţei o scurtă privire şi mi-a cerut să-i transmit că a doua zi dimineaţa ar putea să-i prezinte zece variante, că nici un efort nu-i prea mare când este vorba de personalităţi cu un gust atât de subtil, că, dacă doreşte, ar putea să-i pregătească o colecţie care să-i poarte numele, un mantou de leopard cu asemenea umeri ar fi ceva foarte şic. Legat peste talie cu o eşarfă din fâşii lungi de piele moale, mătăsoasă, neagră, ca şi cizmele.

Au căzut de acord. A doua zi, schiţele colecţiei Barbara şi nu mai ştiu cum erau gata, de la *dessous*-uri până la haina de blană, şi şeicul a lăsat drept aconto un cec de opt sute de mii de franci. Însă în privinţa mea lucrurile fuseseră de-acum hotărâte.

„Uite ce este, Egine“, mi-a zis, când ne-am reîntors în birou, „pregăteşte-te să preiei raionul de prezentare. Garnier s-a rutinat, nu-i mai zbârnie mintea... nu ştiu încă ce-o să fac cu ea, unde o s-o dau, nu mai depune silinţa cuvenită pentru interesele firmei“.

O propunere, o iniţiativă cât de mică, numai să te vadă că ai grijă de interesele firmei. Cine nu este preocupat în cel mai înalt grad de interesele Casei trebuie să-şi găsească un alt loc de muncă. Este proba de zi cu zi a fiecărui angajat.

Mi-a oferit mai bine decât dublul salariului pe care-l aveam. Dar cu mult mai puţin decât îi plătea doamnei Garnier. O avansare atât de rapidă a fost pentru toţi o mare surpriză. Şi mai ales pentru mine. Iar mai târziu m-a trimis la Napoli, să preiau Casa Tatti, unde-i acţionară majoritară. Numai că partea cealaltă de acţiuni e în mâinile unui om al Mafiei. Iar la Napoli, Mafia e cea care face legile. N-am rezistat mult – era o constrângere pe care n-am suportat-o şi-am dat-o dracului pe doamna Morel. E adevărat că, între timp, am moştenit restaurantul din Montreal ca şi casa părinţilor adoptivi.

Totul fusese povestit şnur, ce mai tura-vura, putea să se facă scriitoare! A zis deodată:

– Adrian, tu ai avut perfectă dreptate când ai propus să mergem în Creta! M-am opus prosteşte... s-a alintat, cerându-şi parcă iertare. Pur şi simplu, prosteşte. Pentru că nu-mi plac, iată, iniţiativele altora. Îmi apar ca nişte constrângeri. Hai, Adrian!... În loc să pierdem vremea plimbându-ne, luăm feribotul şi ajungem în Creta.

Spontaneitatea ei mi s-a părut trucată; propunerea avea probabil un dedesubt şi nu era exclus ca această propunere să fi rezultat cu prilejul deplasării făcute în cursul dimineţii.

– Nu înţeleg... am dat să vorbesc.

Dar ea m-a întrerupt:

– Acum, tu nu vrei?! a zis bosumflată. Asta şi are farmec – să pleci când îţi trece prin cap! Nu după tipic şi program! Hai, Adrian! s-a rugat.

– Mergem, dar de ce să nu plecăm mâine dimineaţă cu avionul? Plecăm dimineaţa şi ne întoarcem seara.

– N-ai deloc gustul aventurii!...

Era ultimul lucru pe care mă aşteptam să-l aud şi am izbucnit în râs.

– Ce, nu-i aşa?!

– Şi-acum încotro ne ducem?

– La motel, să ne luăm odoarele...

– Nu, Egina, acum vorbesc serios: nu-i mai comod cu avionul?

– Nu, nu este. De la Iraklion la Cnossos cu ce mergem? Cu autobuzul? Mersi! Şi-apoi, unde-i plăcerea de-a călători printre greci cu vaporul? Tu habar n-ai ce înseamnă asta!

– Ba ştiu, am fost pe insula Thassos...

– Atunci, taci din gură! Şi-i şi mult mai ieftin... Iar în loc să dormim la hotel, dormim pe vapor. Ziua vizităm Iraklionul şi Cnossosul... E acelaşi lucru ca timp. Şi-n plus, plăcerea unei călătorii cu vaporul. Îmi iau chitara, ştiu cântece cretane... Ai să vezi ce-o să fie!...

Aveam să văd.

Am luat apoi Acropole de jur-împrejur. Ne-am oprit întâi la teatrul lui Dionyssos, unde au fost reprezentate pentru prima dată tragediile lui Eschil, Sofocle, Euripide, comediile lui Aristofan. După Platon, ar fi avut o capacitate de aproape treizeci de mii de spectatori, dar acest lucru este greu de crezut. Alte surse vorbesc despre paisprezece mii şi douăzeci de mii de locuri. Construit pe

timpul lui Pisistrate, îmbogăţit de Pericle, modificat şi reconstruit, în câteva rânduri, în epoca romană, mai ales în vremea lui Nero, el nu mai este azi decât o ruină. Doar ruina scenei de altădată.

Ceva mai încolo însă se înalţă, plin de grandoare milenară, odeonul lui Herod Atticus, marele mecena al antichităţii greceşti, bogătaşul care a înzestrat nu numai Atena, dar şi Delfi, Olimpia, Eleusisul. Mult mai mic decât cel de la Epidaur, cu o capacitate „doar" de cinci mii de locuri, el a constituit templul pe scena căruia au reînviat tragedia, comedia, drama satirică, inventate de marii greci. Văzut de la o distanţă de două mii cinci sute de ani, evenimentul apare ca un moment excepţional al istoriei. Înainte şi după el, nimic nu se va mai asemăna acestei perioade nemaiauzite, în care spectatorii au putut să asiste la *Agamemnon*, la *Orestia,* de Eschil; la *Antigona* şi *Oedip-rege,* de Sofocle; la *Troienii* şi *Hecuba,* de Euripide...

Ajunşi la motel, i-am propus să facem mai întâi câte un duş, pentru că la umbră erau aproape patruzeci de grade, şi aveam impresia că, dacă aş aprinde un chibrit, aerul ar începe să ardă. A zis că asta era şi intenţia ei. Am căutat să nu întârzii prea mult şi am coborât fără s-o strig, ca să controlez încă o dată maşina. În timp ce stăteam de vorbă cu Fox şi îi ceream să-mi declare dacă ei, câinii, au rău de mare, a apărut Egina cu Rya pe un umăr şi cu chitara prinsă de celălalt.

A luat-o pe şoseaua ţărmului. De-a lungul întregului golf erau ancorate sute de nave de toate tonajele, un spectacol pe care nu-l vezi adesea, dar Egina gonea de parcă s-ar fi temut să nu pierdem vaporul. Am întrebat-o unde se grăbea aşa, era abia patru. Mi-a zis că nu se grăbea, dar voia să luăm mai întâi bilete şi apoi să mergem să hoinărim prin Pireu, că avea de gând să-şi cumpere o bluză de vânt.

Am intrat în port în sunete de fanfară. Ancorase nu ştiu ce transatlantic. Aducea în patrie greci din emigraţie. Dar noi n-aveam timp de primiri cu fanfară şi am mers drept la ţintă – gara maritimă. Pentru a o găsi, reperul cel mai sigur ar fi cam acesta: unde-s vânzoleala şi hărmălaia mai mari, acolo-i şi gara.

34

Şedeam la televizor când s-a întors Colette; am simţit, după zgomotul tocurilor pe marmura pardoselei, că era furioasă. A azvârlit poşeta pe canapea şi a izbucnit:

– Un porc ordinar! Aşa ceva încă n-am întâlnit. Pune-mi, te rog, ceva de băut. Ajungem la hotel, ia cheia de la recepţie şi-i spun că mie şi logodnicului meu – în maşină, privirea îi alunecase mereu spre formele mele – ne-ar face plăcere să-l invităm, dacă nu-i cumva obosit, la un spectacol de cabaret, am reţinut o masă. Îmi mulţumeşte, nu-i niciodată obosit când e vorba să se distreze puţin şi că printre manechinele mele se va găsi cu siguranţă una care să nu-l dezamăgească. „Suntem doi oameni de afaceri", a zis, „nu vreau să mă simt singur într-un asemenea local". Am uitat însă să-ţi spun că, în timp ce ne îndreptam spre hotel, a ţinut să mă informeze că Lotti i-a arătat o mulţime de colecţii foarte frumoase, costume de baie cu o linie nouă... Dar că e convins că şi la mine... „Om de afaceri? Eşti un porc împuţit, nu om de afaceri!" Şi i-am întors spatele. Ei, ce părere ai? Auzi, ce impertinenţă! Să-i aduc un manechin care să nu-l dezamăgească! Să se ducă la Lotti, dracu' să-l ia! a zis cu năduf şi a luat paharul pe care i-l ţineam la dispoziţie.

– Şi-atunci?

– Şi-atunci, hai să ne schimbăm şi să mergem. Doar n-o să-mi pun acum laţul de gât că am pierdut contractul cu Norton, dracu' să-l ia!

M-am îmbrăcat repede şi am revenit în living, să mai prind ceva din filmul de la televizor. N-a trecut mult şi am auzit-o pe Colette coborând scările. Îşi pusese o rochie dintr-o mătase moale, cu linii, pete şi grupuri mici de figuri geometrice, în culori calde, pastelate, alunecătoare, trecând unele în altele, un joc rafinat de galben, verde, bleu pe fond alb, desen ce părea făcut după ce materialul fusese croit, ca pentru a servi modelului. La bluză, un decolteu profund, în formă de „V", şi lărgimi laterale, astfel că mătasea curgea, mulându-se anatomic, şi se strângea imediat, într-un drapaj uşor pe talie, evidenţiindu-i fragilitatea. Linia fluidă continua, apoi, cu o bucurie uşor maliţioasă, pe coapse, şi fusta se termina asimetric.

Din aceeaşi mătase, mănuşile, lungi, până aproape de cot, din aceeaşi mătase, o tocă vivace, de parcă ar fi fost o băsmăluţă întinsă pe o calotă şi înnodată cu o fundă graţioasă deasupra urechii. Din conciul greu în care îşi strânsese părul la spate, scăpau câteva mlădiţe ce se răsuceau graţios pe ceafa ei înaltă şi delicată; pieptănătura aceasta, ca şi toca, dădea o şi mai mare eleganţă ţinutei şi, totodată, o notă, să zic, oficială.

Localul era un *roof-garden*, o grădină suspendată, mărginită şi decorată cu plante exotice. Şeful de sală ne-a preluat îndată ce am intrat şi ne-a condus la o masă cu o foarte bună perspectivă asupra scenei. Evolua o trupă de dansatoare, sud-americană, după muzică, instrumentele de percuţie şi mai ales după cum se mişcau fetele. Îmbrăcată şi mai sumar decât ele, picoliţa, care avea să ne aducă şampania, ne-a informat că e o formaţie braziliană. Au urmat două cântăreţe, de-o uluitoare inventivitate vestimentară, – cântau şi se mişcau desăvârşit, unduindu-şi mai cu seamă franjurile, care nu rămâneau o clipă locului.

M-a trezit un zgomot ca de uşă trântită, făcându-mă să sar în picioare. În aceeaşi clipă am auzit pornind o maşină în curte şi am alergat la fereastră. Un bărbat înalt, brunet, ocolind prin faţă un Fiat-Ritmo alb, s-a aruncat pe scaunul pasagerului şi imediat maşina a demarat. Lumina becului de la intrare mi-a relevat două siluete în spate, a unui bărbat şi cea a prietenei mele.

Am vrut, prosteşte, să bat în geam, să strig... Zicând că poate visez, am un coşmar, am deschis fereastra. Aerul nopţii m-a înviorat puţin, în liniştea ei, zgomotul unui motor se pierdea pe stradă. Refuzam în continuare să cred şi m-am repezit pe coridor. Uşa dată la perete de la camera Colettei mi-a relevat că totul era aievea, o răpiseră.

Trebuia să anunţ imediat poliţia. Dar cum? Nu-i ştiam telefonul. Să ies cu maşina, până dau de cineva care să mi-l spună, însemna să las casa vraişte. M-am uitat la ceas, era patru fără câteva minute. Îmi venea să urlu de neputinţă. Mi-am tras pantalonii pe mine, am înşfăcat cămaşa şi m-am repezit pe scări, sărind câte două-trei trepte deodată.

Am aflat de la „Informaţii" numărul de apel al poliţiei şi am sunat. Mi-a răspuns o voce bărbătească, pronunţând: „*Polizzia.*"

– Domnule, am început, vreau să vă anunț că, în urmă cu câteva minute, a avut loc o răpire, victima este Colette Pietraccini, proprietara Casei de modă Battoli, și v-aș ruga...

– Care este numele dumneavoastră și de unde vorbiți? m-a întrerupt.

– Vorbesc de la ea de-acasă, Via Pavia 16, și mă numesc Adrian Daneș, mi-am silabisit numele. Apoi am continuat: Sunt invitatul ei din România.

– Numărul de telefon! mi-a cerut.

– Nu-l știu pe dinafară, vă rog să așteptați, îl am notat în mașină.

Numai că Lamborghini era încuiată; am urcat și am coborât în fugă scările.

– Bine, a zis, după ce i-am dictat numărul, acum spuneți ce s-a întâmplat.

Își dăduse seama, probabil, după vocea mea gâfâită, că era vorba de-o sesizare reală.

I-am relatat ce văzusem.

– Ați reținut cumva numărul mașinii?

– Nu, nu l-am reținut. Nu m-am gândit, din păcate, la asta. Din pricina stării emoționale, pesemne.

– Vă cam justificați...

– Asta de unde ați mai scos-o? mi-a sărit țandăra. Vă explic, nu mă justific! Și mă gândesc că poate ar fi cazul să întreprindeți ceva...

– Ete-te!... a făcut cu surprindere. M-ați pus pe jăratec... Așteptați! a mai zis și a închis.

Ce să aștept? Cel cu care vorbisem era cu siguranță un grad inferior, un om de la un fel de dispecerat, mă va suna, se vede, cineva, cine să-i știe cum sunt ei acolo organizați. Și încercam să-mi amintesc numele comisarului despre care îmi vorbise Colette, cu gândul să întreb de el, dar mintea nu voia să mă ajute, de parcă în loc de creier aveam vată de zahăr.

Simțisem asta încă de când mă aflasem în fața telefonului, doar disperarea mi-l supravoltase, iar acum era tot atât de inert ca și peretele pe care-l fixam cu privirea. Impresie accentuată și de starea de greață, care mă apăsa de când mă trezisem. Am zis că era din cauza șampaniei.

Dar iată că timpul trecea şi telefonul continua să rămână tăcut. N-am mai răbdat, am dat o fugă până în cameră. Lângă birou era un grup sanitar şi mi-am făcut o porţie dublă de nes. Îmi aprindeam ţigara, gândindu-mă că, iată, presimţirea Colettei se adeverise – fusese, într-adevăr, urmărită – şi că, fără îndoială, era vorba de o răpire, când s-a auzit apropiindu-se sirena unei maşini a poliţiei. M-am grăbit să ies în întâmpinarea celor care soseau.

De lângă şoferul unei Alfa Romeo, marcă de maşini cu care este dotată poliţia italiană, a coborât un bărbat masiv, spre patruzeci de ani, a cărui faţă puternică era dominată de o mustaţă neagră, groasă, zisă „pe oală". În timp ce alţi doi ieşeau din spate, fiecare cu câte o geantă pătrăţoasă, s-a îndreptat spre mine şi, aruncându-mi o privire examinatoare, a zis cu o voce uşor iritată:

– Ce dracu' s-a mai întâmplat şi aici? Sunt comisarul Luigi Lazzaro, dumneavoastră aţi telefonat?

– Da, eu.

– S-auzim, daţi-i drumu'!

I-am spus cum a fost.

– Se mai afla cineva în casă în afară de dumneavoastră şi de doamna Pietraccini?

– Nu. Femeia de serviciu locuieşte în altă parte, pleacă de obicei pe la patru după-amiază, problema a fost că nu ştiam numărul de telefon al poliţiei.

– V-aş ruga să răspundeţi numai la întrebări, restul îl lăsăm pentru mai târziu! a zis, subliniindu-şi cuvintele prin gesturi. Aţi atins ceva? Poarta şi uşa au fost lăsate aşa cum se găsesc?

– Exact aşa şi tot ce-am atins a fost telefonul.

– Foarte bine, a zis şi a tras uşa spre el.

– Tip cartelă, şefu... i-a făcut cunoscut unul dintre cei doi subalterni, edificat dintr-o privire despre ce fel de sistem era vorba.

– Trebuie să mai fie o uşă, ia vezi, Fauro... Şi mi-a propus să mergem sus. După număr, Lamborghini este maşina dumneavoastră... a remarcat în timp ce pătrundeam în living. Vorbiţi bine italieneşte...

– Oarecum... Nu e prima dată când vin în Italia.

– Am înţeles. Cu ce vă ocupaţi?

– Sunt scriitor.

Camera Colettei era aranjată ca dormitor, cu mobilă Biedermeier. Toate se aflau la locul lor, nimic nu se vedea răsturnat,

deranjat, ca de pe urma unei lupte sau împotriviri, doar cearşaful era pe jos, de parcă ar fi fost târât o dată cu trupul prietenei mele.

– Ce zici, Giuseppe, de asta?! s-a mirat comisarul.

Giuseppe s-a lăsat în genunchi, a tras aer pe nări şi a zis că miroase a cloroform.

– Domnule comisar, îmi pun o întrebare... am început. Bine, pe Colette au adormit-o... Dar de ce n-am auzit eu nimic?

– Pentru întrebarea asta v-aş da un premiu...

– Şi de ce nu mi-l daţi?

– Pentru că aştept şi răspunsul la ea...

– Răspunsul trebuie să-l daţi dumneavoastră, de-aia şi sunteţi plătit.

– Plătit prost. Vin de la o crimă... N-avem zi, n-avem noapte. Dar îmi place ce-aţi spus, aveţi alonjă.

– Vă mulţumesc. Toţi suntem prost plătiţi. Fac o asociaţie... evident stupidă, cu cloroformul. De când m-am sculat, am o senzaţie acută de greaţă. M-au adormit şi pe mine?

– Şefu!... i s-a adresat Giuseppe. Să mă duc jos... i-a propus şi a arătat printr-o mişcare a capului în direcţia grilei metalice de sub fereastră.

– Asta şi aveam de gând să-ţi spun. Şi s-a întors spre Fauro, care tocmai intra. Ce-i?

– Deschisă. Şi acelaşi sistem de încuietoare. Pe acolo cred c-au intrat, toate uşile sunt la perete, au umblat ca la ei acasă.

– Ai dat peste instalaţia de climatizare?

– Nu, nu m-am uitat.

– Terminaţi aici şi duceţi-vă jos! le-a ordonat şi s-a întors spre mine. Asta cred că au făcut: s-au folosit de instalaţie, au băgat Xetan pe ea, un gaz adormitor, foarte puternic şi, în acelaşi timp, uşor volatil şi care provoacă asemenea fenomene de greaţă. Îl întrebuinţează când e vorba de anihilarea unor paznici, la bănci, în special. Vin c-o butelie, introduc o ţevuşcă pe gaura cheii... De aceea şi poartă acum paznicii măşti de protecţie.

Pe o banchetă se aflau rochia în care fusese îmbrăcată Colette, mănuşile, toca, poşeta... Comisarul a luat-o pe aceasta din urmă, a deschis-o şi a scos dinăuntru cheia-cartelă.

– V-a dat şi dumneavoastră una? s-a interesat, arătându-mi-o.

– Nu, n-a fost deocamdată nevoie: am sosit abia ieri-dimineaţa.

– După rochie, aţi venit, probabil, de la un local...

– Da, am fost la „Colibri", ne-am întors pe la trei. Colette se simţea obosită, căci în prima parte a zilei am fost la Palermo.

– Unde am putea sta de vorbă?

– Unde doriţi... În living, în camera mea... Poftiţi la mine!

În timp ce intram, l-am auzit gândind cu glas tare:

– Dar de ce n-au venit c-o maşină puternică? Să începem însă cu începutul... a zis, aşezându-se pe canapea. V-aş ruga să-mi arătaţi paşaportul.

– Sigur, cu multă plăcere... Dar nu cred că ăsta e începutul... am nuanţat.

– În sensul de-a stabili mai întâi unele lucruri... s-a explicat.

– Nu vă supăraţi, l-am abordat, cum rămâne, totuşi, cu doamna Pietraccini?

– Se va primi, probabil, un telefon şi se va cere o răscumpărare. Patrulele au fost avertizate, dar să fiţi convins că ei au dus-o imediat la un loc sigur.

– V-aş propune un nes. Până vă uitaţi în paşaport...

– Vă mulţumesc, n-o să refuz.

Când m-am întors cu ceştile, comisarul m-a întrebat care erau relaţiile între mine şi Colette.

– De prietenie. Luaţi, vă rog, termenul în adevăratul lui sens, am ţinut să adaug.

– Am auzit că-i o femeie frumoasă... a insinuat comisarul, punând paşaportul pe măsuţă.

– Cine v-a dat informaţia asta nu v-a indus în eroare. Dar, dacă-mi permiteţi, v-aş da şi eu una...

– Fac şi eu ca dumneavoastră: „Şi de ce nu mi-o daţi?"

– Aştept permisiunea. N-aş vrea să vă mai pun în situaţia de a-mi atrage atenţia că trebuie să răspund doar la întrebări.

– Cred că n-am găsit eu tonul potrivit...

– Dumneavoastră aţi spus-o... Dacă o s-o întrebaţi pe femeia de serviciu, o să aflaţi că doamna Pietraccini este sunată aproape zilnic din Zürich de un bărbat care-şi petrece cu regularitate sfârşitul de săptămână aici. Pierre Gotard, agent de bursă...

– Broker. Aşa li se spune, m-a corectat.

– Nu sunt la curent cu terminologiile astea, ştiu doar că Zürichul este unul dintre cele mai mari centre financiare ale lumii.

– Iar dacă Pierre a înţeles şi a acceptat prietenia dumneavoastră cu ea... mi-a luat comisarul vorba din gură.

– ...Cred că dumneavoastră, domnule comisar, n-aveţi altceva de făcut. Dar să continui cu informaţiile, de data aceasta, socotesc, cu adevărat necesare anchetei. Cele întâmplate azi-noapte nu sunt chiar o surpriză, ea avea de câteva zile impresia că este urmărită, că un Fiat Ritmo alb se ţine după maşina ei.

– Dar cum de şi-a dat seama? Fiaturi Ritmo...

– Acelaşi lucru i l-am spus şi eu. Mi-a zis că a intrat special pe o stradă cu sens interzis şi că a văzut Fiatul luându-se după ea.

– Mă rog...

– La prânz am ieşit din oraş să mâncăm, dar nu ne-am dus cu Porsche, ci cu maşina mea. A condus Colette. Cu intenţia de a-şi supraveghea spatele. Pe drum mi-a spus că suntem urmăriţi de la distanţă, pentru că Lamborghini, ca şi Porsche ies de departe în evidenţă. N-am mai contrazis-o. Fapt este că cei care au venit aici aveau un Fiat Ritmo alb. Poate fi, desigur, o coincidenţă...

– Când te pregăteşti să faci o asemenea treabă, furi de obicei o maşină, cu puţin înainte. Iar când furi, iei una puternică, să te scoată din încurcături. Doar dacă n-a prevalat altceva – au vrut să treacă cât mai neobservaţi, un Ritmo se pierde în masa de maşini. Se poate şi asta.

– Impresia că e urmărită era atât de puternică, încât m-a rugat să plecăm la Palermo cu avionul. Ceea ce am şi făcut, dimineaţa. Iar imediat după prânz, ne-am întors.

– Şi?

– N-am sesizat nimic.

– Bine, dacă impresia ei era atât de puternică, de ce nu s-a adresat poliţiei?

– Intenţiona s-o facă. Probabil, chiar azi.

– Avea vreo bănuială? Ce v-a spus?

– Nu, nici una. Dar nu-i vorba doar de Fiatul acela... Mi s-a plâns că cineva o ţine sub observaţie de la etajul casei din spate, cu perspectivă asupra piscinei şi a livingului. Dacă doriţi, vă pot arăta...

– Bineînţeles că doresc! a râs comisarul.

Am coborât şi, culmea, fereastra pe care o ştiam era luminată.

– Ei fir-ar să fie!... Nu, aici ceva nu-i aşa... a zis ca pentru sine Lazzaro, revenind în living.

– Şi mie mi s-a părut nu ştiu cum... E vorba, totuşi, de o casă şi de un cartier nu la îndemâna oricui... Beţi ceva? l-am întrebat, văzând că, în timp ce se aşeza, privirea i se oprise asupra mesei cu băuturi.

– Nu, nu, mulţumesc! Nu făcea nici un fel de presupuneri?

– Ba da. Credea că vor s-o sperie pentru a o face să plece din oraş. La câteva săptămâni după ce-a sosit la Napoli, i-au dat foc maşinii, un Porsche. În timp ce ardea, i s-a spus la telefon că urmează magazinul, atelierele...

– Mafia...

– Eu vă relatez ce-am auzit de la ea.

A început să râdă.

– Vi-i teamă....

– Nu-i vorba de teamă... Dar nici n-aş vrea să fac cunoştinţă cu ea...

– Eu însă nu cred că ea a fost luată de oamenii Mafiei. Doar dacă... Au mai fost necazuri legate de casa asta de modă, v-a povestit?

– În treacăt, am zis din prudenţă.

– Ce anume? a insistat.

– Că predecesoarea ei a murit într-un accident nautic ale cărui cauze au rămas neelucidate.

– Şi altceva?

– Probabil că altceva nici ea nu ştie.

– Nu v-a spus că a schimbat manechinele şi de ce-a făcut asta?

– Nu, dar mi-a spus că o Casă rivală din Roma, profilată şi ea pe *dessous*-uri, i-a racolat – vă redau cuvintele ei – doi oameni de bază: „creierul financiar al firmei", cum s-a exprimat, şi pe şeful studioului de creaţie, avea impresia că vor s-o pună la pământ.

A apărut Fauro, venind dinspre bucătărie, şi l-a chemat pe comisar să-i arate ceva. A lipsit vreo zece minute; înainte de-a se întoarce, s-a auzit maşina plecând.

– Rămăseserăm la doamna Colette, a reluat, aşezându-se. Sunteţi de multă vreme prieteni?

– De câţiva ani. Ne-am cunoscut în Elveţia şi-am rămas prieteni.

– Ceva n-a mers...

– Se poate spune şi-aşa...

– Mda, a făcut. Bine, dar din paşaportul dumneavoastră reiese că v-aţi grăbit foarte tare să ajungeţi la Napoli. Mi-aţi spus că aţi sosit luni dimineaţa. Înseamnă c-aţi mers toată noaptea, după ce ziua aţi traversat Iugoslavia. Chiar dacă aveţi o Lamborghini, să faci peste o mie şase sute de mii de kilometri dintr-o bucată e un efort!

– Nu şi pentru pofta mea de mers. Sunt după o perioadă mai lungă de muncă, de stat în casă, nu ieşisem de mult la un drum, oboseala m-a prins pe la trei dimineaţa. Eram lângă Roma, am oprit la un motel AGIP şi am dormit până la vreo nouă. Iar la ora douăsprezece am fost la Napoli.

– După resturile de ţigări găsite la subsol, unde se află instalaţia de climatizare, reiese că ei erau de mult înăuntru când v-aţi întors acasă – se aşteptau, probabil, să veniţi mai devreme. Servitoarea a ştiut că aveţi de gând să ieşiţi undeva?

– N-aş putea spune dacă a ştiut... Dar să bănuiască, cred că da. Colette ceruse un smoching cu împrumut de la Casa Alberto, cutiile au fost aduse în timp ce lipseam, aşa că Luciana, cum o cheamă pe femeie...

– Luciana, şi mai cum? Ştiţi cumva?

– Nu. Doar că soţul se numeşte Nicola, e şi el angajat, lucrează ca şofer... Ne aşteptau amândoi când ne-am întors de la Palermo, au plecat în scurt timp.

– Modalitatea de a pătrunde în casă, de a se descurca, de a dibui conductele care duc în cele două camere, faptul că nu s-au mai obosit să le strângă la loc mă face să presupun că ar mai putea fi o victimă. Pentru că nu cred că a fost cumpărată complicitatea unuia din cei doi – prea-i cu ochi şi cu sprâncene. O să cer să nu se dea nimic presei, să se păstreze o discreţie totală asupra cazului... a plecat cu prima cursă la Roma, e un avion la şase şi ceva dimineaţa. Acum, tot ce ne rămâne de făcut este să aşteptăm ce ne va aduce dimineaţa, cum se vor desfăşura lucrurile mai departe... N-au luat-o să se uite la ea, vor telefona să ceară o răscumpărare.

– O să-l sun pe Pierre să vină încoace. Dar cine ar fi putut, totuşi, s-o facă? Dumneavoastră, desigur...

– Domnule, la Napoli s-a adunat tot gunoiul din lume... Pe câţi din ei i-aţi putea recunoaşte?

– Unul. Cel care a înconjurat în fugă maşina pentru a se urca în faţă. Înalt, brunet, cu mustaţă.

Comisarul începuse să-mi vorbească despre felul în care proliferează în lume crima organizată, unul dintre flagelurile acelui sfârşit de secol, de faptul că au fost înfiinţate, pe o structură asemănătoare Mafiei, zeci de organizaţii, când s-a auzit o maşină intrând în curte.

– Ei, a zis, ridicându-se, o să aflăm acum ce-i cu povestea casei din spate.

Şi s-a îndreptat spre ieşire.

– Şefu, a început Giuseppe, venind spre noi, un porc bătrân, c-o lunetă din acelea pe trepied... Ce-avem cu el, ce dacă se uită?! Acum nu prea mai are la ce, dar vara trecută, înainte de-a muri franţuzoaica – ehe, se scălda goală în piscină –, nu trecea săptămână fără petreceri cu manechinele, se aruncau îmbrăcate în apă...

Lazzaro l-a întrerupt, le-a spus subalternilor că puteau să plece, apoi s-a îndreptat spre Porsche, a luat telecomanda şi a închis poarta cu ea.

Mi se făcuse foame – din cauza unui ulcer de pe timpuri, am un obicei: bag ceva în gură imediat cum mă scol; i-am propus să mâncăm în timp ce-o aşteptăm pe Luciana să vină. A zis că-i o idee minunată, că îşi simte stomacul lipit de şira spinării, şi cât o să meşteresc la bucătărie, o să dea câteva telefoane.

Eram la cafea când s-a auzit soneria de la poartă.

– La ora asta nu poate fi decât servitoarea, a presupus comisarul; s-o lăsăm să insiste.

Ea însă n-a insistat.

– S-o fi dus la un telefon public... am presupus, la rându-mi.

Aşa s-a şi întâmplat.

– Ooo, dumneavoastră sunteţi!... Mă iertaţi, domnule, am crezut că o să răspundă doamna.

– Dar ce s-a întâmplat, n-ai telecomanda?

– Domnule Adrian, cred că s-a întâmplat ceva foarte rău, pentru că Nicola n-a venit de-aseară acasă, sunt tare îngrijorată din cauza asta. Telecomanda şi cheile se află la el în maşină... Vorbesc

de la un telefon public, nu vă supăraţi, v-aş ruga foarte mult să-mi deschideţi dumneavoastră, ca să n-o scol pe doamna din pat.

– Bine, am zis, îţi deschid.

– Lucrurile sunt clare, a comentat comisarul, bărbatu-său n-a mai venit acasă, iar telecomanda şi cheile sunt la el în maşină.

– Vreau să vă spun că maşina lor este un Fiat Ritmo, alb.

– Ei, fir-ar al dracului!... Dacă asta-i maşina cu care au venit, atunci i-au făcut cu siguranţă de petrecanie, nu s-au încurcat ei cu încă un prizonier. Au avut nevoie de cheie, au ştiut că-s la el, au pândit, au văzut că deschide şi închide, toate vilele de-aici au climatizare, poate că l-au adus pe Nicola...

Am aşteptat-o amândoi în faţa intrării. Văzându-l pe Lazzaro lângă mine, a priceput imediat că era de la poliţie, a lăsat capul în jos şi l-a întrebat cu glasul stins:

– Ce-a făcut, domnule comisar?

– Când te-ai despărţit de el?

– După ce-am plecat de-aici, m-a lăsat acasă, iar el s-a dus să joace un biliard, să mai discute cu băieţii, spunea că azi e un meci greu, „Napoli" joacă la Roma.

– S-a dus cu maşina?

– Da, cu maşina. Dar el, de la povestea lui din tinereţe...

– Ce poveste? a chestionat-o Lazzaro, întrerupând-o.

– Când avea vreo douăzeci şi ceva de ani, imediat după ce s-a întors din armată, s-a înhăitat cu unii şi-au dat o lovitură la un depozit de stofe. N-au ajuns bine, că poliţia a fost peste ei. Din asta s-a ales nu numai cu închisoare, dar şi cu un rinichi scos din cauza unui glonte. Însă de-atunci s-a cuminţit, o dată n-a lipsit noaptea de-acasă. Dar ce-a putut să facă, domnule comisar?

– Şi când ai văzut că nu vine?

– Când am văzut că nu vine, pentru că nu s-a întâmplat, cum v-am spus, să lipsească noaptea de-acasă, am sunat la *bar-biliardo* şi l-am rugat pe domnu' Antonio, pe patron, să-l cheme la telefon. Mi-a zis că a plecat de mult, de pe la opt. Dar de ce-l acuzaţi?

– Nu-l acuzăm. Doamna a fost răpită azi-noapte şi cred că mai întâi au pus mâna pe el, ca să poată pătrunde în casă.

– *Madona!* a făcut Luciana, ducând mâinile la gură, şi a început să plângă încet.

– N-ai observat, v-a urmărit, v-a pândit careva? Sau în zilele celelalte?

– Şi credeţi că Nicola e împreună cu doamna? l-a întrebat, deodată, Luciana, cu o undă de speranţă în voce.

– Da, aşa cred. Spune-mi, ce număr aveţi la maşină?

Luciana i l-a comunicat, şi, după ce l-a notat, comisarul a întrebat-o din nou dacă ei n-au observat să-i fi urmărit careva.

– Nu, domnule, n-am observat. Dar dumneavoastră mă minţiţi, şi probabil că Nicola al meu nu mai este... şi a izbucnit din nou în plâns.

– Uite, femeie, eu nu pot să garantez nimic, nici despre unul, nici despre celălalt... Doar c-o să facem tot ce putem ca să-i găsim. Tocmai de aceea domnul Adrian o să meargă acum cu mine, oricine sună şi întreabă, de la birouri sau altcineva, spui că doamna Pietraccini a plecat de dimineaţă cu maşina la Roma şi l-a luat pe Nicola cu ea. Nu ştii de ce şi nici când se întoarce, n-a zis nimic. Şi notezi cine întreabă.

– Celor de la birouri, am intervenit, o să li se pară cât se poate de curios că ea a plecat, pentru că în dimineaţa asta urma să-şi prezinte colecţia unui american venit pentru un contract important. L-a aşteptat aseară la aeroport, urma să mergem cu el la „Colibri", însă tipul i-a cerut să-i aducă un manechin care să-i ţină de urât, fapt pentru care Colette l-a făcut porc şi l-a trimis dracului. Salariaţii ei n-au de unde să ştie asta, o vor aştepta în păr să vină cu americanul... Sau, ştiu eu, dispoziţiile ei... Aşa că telefonul o să înceapă să sune curând.

– Bine, şi ce-i de făcut?... Altă poveste n-avem. Luciana, nu ştii nimic, habar n-ai de american, doamna a plecat la Roma şi atât.

35

Feribotul pleca la ora nouă; aveam aproape cinci ceasuri la dispoziţie, şi Egina mi-a propus să facem o plimbare cu maşina prin oraş. Pireul este contopit cu Atena, dar el are o personalitate distinctă. E mai alb decât toate oraşele albe ale Greciei, dăruit soarelui şi luminii, un oraş cu pieţe generoase şi bulevarde largi, cu parcuri şi biserici superbe, cu teatre şi muzee, dar mai ales cu un aer de caldă

ospitalitate care te apropie, te cucereşte. Te atrag cu deosebire cele două golfuri aproape închise, ca două ochiuri uriaşe de apă, folosite, altădată, ca arsenale şi devenite, în zilele noastre, porturi turistice.

Mai cu seamă Zea, cu intrarea îngustă, este o radă sigură, bine adăpostită de vânturi. Se mai păstrează câteva vestigii ale „zidurilor lungi"... Cine să le dea însă atenţie, când modernul străluceşte peste tot în jur?! Muzeul Naval expune obiecte datând de trei mii de ani, legate de istoria navală elenă, dar privirile îţi sunt atrase de iahturile ancorate unul lângă altul în port, de un du-te-vino al zveltelor nave.

Magazinele se ţin lanţ, agenţiile maritime oferă prin geamul vitrinelor tot felul de croaziere, tavernele din Piaţa Kamaris, locul preferat al pireuanilor, picotesc din pricina căldurii după-amiezei, însă în aer se simte atmosfera petrecerilor ce urmează să se dezlănţuie peste câteva ceasuri.

Celălalt port, Mikrolimano, numit, altădată, Turkolimano, e mai romantic, mai puţin cosmopolit decât Zea, şi el produce şi cea mai adâncă impresie asupra vizitatorului străin. O adăposti el instalaţiile luxoase ale Clubului Nautic al Greciei, unice în felul lor în Europa – clădirea e gen vapor, cu etajele în formă de punte, cu cabină de comandă utilată cu toate aparatele necesare navigaţiei –, dar farmecul portului îl dau pescarii ce mişună prin golf pentru a livra peşte viu şi fructe de mare şirului nesfârşit de taverne ale căror grădini se prelungesc de multe ori deasupra mării.

Ne-am aşezat într-una din ele şi chelnerul ne-a invitat să mergem cu el ca să ne alegem la faţa locului ce anume am dori să mâncăm. Alege, dacă poţi! În vase mari de aluminiu, rânduite ca la paradă, peştele era aşezat pe sorturi, pe categorii, iar în alte vase – homari, stridii, pui de sepie, arici de mare, caracatiţe care la fiert se fac roşii ca racul...

Nu ne-am reaşezat bine, şi a venit un pescar să ne ofere *kydonia*. Egina mi-a tradus: cuvântul înseamnă „gutuie", dar e şi numele unei moluşte comestibile. De-abia plecase, că a şi venit un puştan cu bucheţele de flori. Şi ofertele s-au ţinut lanţ – portul e la doi paşi, iar marinarii sunt peste tot marinari, nu se întorc de la drum cu mâinile goale.

Feribotul pe care ne îmbarcaserăm, căţărându-ne pe o scară îngustă şi abruptă ce ducea parcă spre un vârf de munte, nu era

mai mic decât cel cu care trecuserăm din Italia în Grecia. Pântecele său înghiţise mai ales camioane pline cu mărfuri; avea patru punţi, cabina noastră era la a doua, dar ne urcaserăm pe ultima pentru a asista, de-acolo, la manevrele de plecare. Sunetul sirenelor era aproape continuu, unele nave soseau la acostare, altele părăseau portul, şi fiecare lansa câte un semnal prelung. Este vocea cea mai familiară a Pireului. Însoţită mereu de cea a ofiţerului de serviciu care, de la avanpostul său, primeşte zi şi noapte navele pentru a indica piloţilor dana şi locul de abordare.

Rodos-ului, cum se chema feribotul, i se ataşase un remorcher cu totul nesemnificativ, liliputan faţă de uriaşul pe care îl întorcea ca să-i dea independenţa plecării; spectacolul era de văzut, de văzut era şi spectacolul de pe acea punte de la „clasa comun", unde harababura nu era mai mică decât pe vaporul care mă dusese la Thassos. Într-o margine se grupaseră, ca şi când s-ar fi întors de la un sinod, vreo douăzeci de preoţi, cu rase cam slinoase şi cu mătănii pe care le prefirau printre degete, vorbind între ei cu aşezare şi mişcând fără încetare bărbile sure sau albe...

Egina, în ciuda promisiunii făcute, se arăta indiferentă la toate acestea. Rămânea tăcută, ca şi cum n-ar fi fost în apele ei. O lăsam, ca de obicei, nu-i spuneam nimic, şi am auzit-o vorbind:

– Ce trebuie să fac pentru a afla la ce te gândeşti?

– Nu trebuie să faci mare lucru, să-mi zici doar la ce ţi-a fost mintea de când am plecat de la Mikrolimano.

– La tine.

– Sună bine... Dar ca să sune şi adevărat, vreau să aud şi cum ţi-a fost mintea la mine. Egina, hai să dăm lucrurile pe faţă!...

– Tu trebuie să le dai, pentru că tu te ascunzi!

Şi şi-a jucat umerii fragili într-un gest de revoltă.

– Ai haz!... Cum vine asta?

– Adrian, nu juca tare!...

Pe Fox îl apucaseră pandaliile şi, tam-nesam, începuse să facă salturi.

– Mă zurbagiule, eşti într-o bujie? Ia termină! am ţipat la el.

– Nu juca tare, Adrian!

Mi-am dat seama că n-o s-o pot scoate la capăt cu ea – voia să obţină fără să ofere nimic, ori asta nu era pe gustul meu.

– S-o lăsăm baltă... i-am propus, în semn de împăcare.

A dat să spună ceva, dar s-a oprit ca cenzurată de un gând. Pupila ochiului puţin saşiu a alunecat într-o parte, şi a zis:

– Tu ştii mai bine ..

După care s-a întors cu indiferenţă.

Vasul părea că abia înaintează, lăsând în urmă o brazdă adâncă în apă, ce se înspuma pe la margini; deasupra Atenei se ridica un halou luminos, şi o adiere evanescentă venea dinspre mare; am vrut s-o iau de mână, dar ea, presimţindu-mi parcă gestul, s-a îndreptat spre un puştan care şedea singur pe un cufăr de lemn.

– Tu ai auzit? Cică eu joc tare!... Ei, ce zici de asta?

Fox n-a zis nimic, stătea de parcă înghiţise un băţ. Ceea ce, poftim, mi-a adus-o în priviri pe Coana Leana, rigidă ca o scândură, cu mâinile prinse în dreptul osului pelvian, fir-ar el de căţel!

– Ce, şi tu faci pe supăratul?

A mustăcit, în semn că nu făcea, stătea şi el aşa... Dacă l-am oprit de la salturi – stătea. Eu, totuşi, ţineam să-i aflu părerea.

– Umblă cu şoalda... Tu ce zici, umblă sau nu?

– Ce puneţi voi la cale? a întrebat Egina cu o voce sprinţară şi a revenit cu o faţă trucată de un zâmbet voios.

– Să te păpăm cu haine cu tot.

Văzând că-i vorbesc Eginei, Fox mi-a întors spatele.

– Eşti sigur că asta vrei ? şi cu un gest graţios şi-a trecut mâna prin păr.

– În privinţa hainelor, nu.

– În rest însă, da...

– În rest, da.

– Eu n-aş face-o...

– Nu-i nimeni perfect...

– Uite – mi-a arătat – se vede Salamina, mai încolo puţin este Egina... Tu ştii de unde vine numele de Egina?

– Dacă l-aş purta, poate aş şti...

– Mai întâi insula s-a chemat Enona. Dar Fac, primul ei rege, i-a dat numele mamei sale, nimfa Egina.

– Şi?

– Şi nimic. A cunoscut vremuri de grandoare, o grandoare pe care Salamina, mult mai mare decât ea, n-a cunoscut-o.

– Ai fost?

– Am fost. Zeus a avut un templu pe o culme de munte... Pe o culme care se prelungeşte până în mare, unde o despică exact ca o prova. Dacă ar fi ziua, l-ai putea vedea. Au mai rămas câteva coloane dorice... de-o vârstă cu Partenonul. Şi mai este o Atena cu coif. Şi ai cărei ochi sunt tăiaţi în migdală.

– Ca ai tăi.

– Nu, nu ca ai mei. Hai să mergem la noi!

Am coborât. Pe punte erau rânduite nişte şezlonguri; ne-am căutat un loc ferit de zgomotul restaurantului şi Egina a reluat discuţia:

– Spui că nu te ascunzi... Dar unde-ai fost ieri-dimineaţă? În timp ce eu mai dormeam încă?

– Nu ştii?

– Din moment ce te-ntreb!...

– Şi tu vrei să te cred? Am fost la Pireu. La reprezentanţa Fiat din Pireu, unde trebuie să primesc din Italia nişte piese pentru maşină. Mi s-a spus că piesele n-au sosit şi m-am întors imediat la motel. Dar tu de unde ai aflat c-am fost plecat? Singură ai spus că am plecat în timp ce dormeai!...

– M-am trezit, m-am uitat maşinal pe fereastră şi-am văzut că Lamborghini lipseşte. Că locul ei era gol. De ce nu mi-ai spus când te-ai întors? De ce-ai trecut sub tăcere acest drum?

– Dar tu de ce m-ai înconjurat cu vorbe şi ai încercat să-i atribui dorinţei mele plecarea de la barul din Vouliagmeni? De metoda socratică a întrebărilor ce includ răspunsuri în ele am auzit şi noi!...

– Pentru că am vrut să previn un răspuns negativ.

– Nu-i răspunsul pe care-l aştept!

– Poate să ţi se pară curios, dar ăsta-i răspunsul. Mi-am dat seama că făcusem o prostie venind acolo... Dintr-o idioată, dintr-o ineptă slăbiciune feminină. O femeie este, totuşi, o femeie! Carnegie parcă povesteşte că bunica lui, care a murit la nouăzeci de ani şi ceva... Înainte de asta, întâmplarea a făcut ca el să-i arate o fotografie în care era foarte tânără. Ei bine, ce crezi că l-a întrebat? L-a întrebat în ce rochie era îmbrăcată... Şi tot el spune, sau Overstreet, nu mai ştiu, că un „nu" este o barieră greu de trecut. Când cineva a zis „nu", toată mândria sa îi cere să persiste în refuz. Un „nu" este mai mult decât un cuvânt rostit. Întregul sistem, glande şi nervi, trece în defensivă.

– Ce spui tu este adevărat... Dar în cazul nostru – exagerat.

– Deloc! „Cui voiam eu să mă arăt? Să-mi arăt rochia, să-mi arăt sânii!...“ m-am întrebat în timp ce dansam. Şi de ce? Pentru asta venisem în Grecia? Să-mi arăt rochia într-un bar? Mă supusesem, de fapt, unei constrângeri. Vanitatea ta bărbătească era măgulită... Să nu spui nu, că n-o să te cred! Erai c-o femeie după care toată lumea întorcea privirile... „Bucuria ta de a mă privi“, cum îţi place să spui...

– Nu doar să spun!...

– Da, Adrian, dar eu sunt obişnuită cu asemenea bucurii!... Bucuria la care râvnesc este aceea a unei comuniuni spirituale... Bucuria, cum spuseseşi tu, de-a comunica... E ceea ce m-a atras la tine, a zis cu afecţiune.

– Mă bucur că spui asta!

– Mi-a plăcut privirea ta deschisă... Şi am venit şi eu spre tine cu inima în palmă. Dar spuneam... Bucuria ta de a mă privi... „Bucuriile“ astea, a nuanţat, mă agresează!... Vreau să fiu admirată ca om... Nu doar pentru formele mele. Bucuriile de-a mă privi duc imediat cu gândul la bucuriile patului. „Ah, ce-aş face cu asta în pat!...“

– Am o întrebare de pus: atunci, de ce te îmbraci provocator, cu bluze atât de patetice, cu pantaloni atât de fideli?... Am o poftă teribilă să mă mir!

– Pentru că e modern.

– Se poate spune şi aşa...

– Care femeie, având liniile mele, le-ar ascunde?! Şi-ai văzut că port fuste lungi, sau pantaloni, nu-mi dezvălui picioarele.

– E subtil ce faci... Da, spune!...

A rămas tăcută câteva clipe şi pe buze i s-a aşternut o tristeţe uşoară.

– Înţeleg ce simţi... Dacă simţi într-adevăr asta... Şi a făcut un gest ca şi când s-ar fi scuturat, ar fi îndepărtat nişte gânduri. Bucuria ta, spuneam, era dublată... Bucuria ta de-a mă privi era dublată de bucuria că sunt privită, că sunt admirată de alţii. Toate... conştiinţa, deodată evidentă, a acelui gest, a acelei porniri, a acelei cochetării feminine, stupide şi inutile...

– Se cam ceartă ceea ce spui!...

– Nu se ceartă deloc! Dar motivată... A creat în mine o stare nouă. Potrivnică. Plăcerea pe care o doream s-a transformat în

contrarul ei, în neplăcere. Şi, în primul rând, mă agresau toate cele în legătură cu tine.

– Anume ce? am întrebat-o, gândindu-mă că este gata să se dea pe faţă.

– Şi am simţit nevoia să cânt, să dansez... A rămâne acolo ar fi însemnat o constrângere.

– Aud mereu expresia asta. De ce nu umbli goală? De ce te încalţi? De ce nu faci pipi pe stradă şi te constrângi până la primul WC?

– Adrian, cunosc teoria asta a libertăţilor limitate! Pui problema simplist!

– Evident. Asta...

– Nu, te rog... Ştiu ce vrei să zici şi unde vrei să ajungi... Dar eu am păreri proprii... Să revin... Mereu ne îndepărtăm de subiect. Pentru că e un subiect!... Un subiect la care vreau să ajung.

– Ard de aceeaşi dorinţă...

– Aşa ai procedat tot timpul: m-ai persiflat.

– Pentru că e de tot hazul ce spui.

– Adică, unde-ar fi hazul?

– Las-o încurcată... Ştii tu şi singură...

– Nu-nu, vreau să-mi spui... Nu face pe şmecherul, Adrian! Nu merit să te porţi astfel cu mine.

– Eu fac pe şmecherul? Dar cine pe cine încearcă să ducă cu belciugul de nas?

– Concret! mi-a cerut. Cum încerc eu să te duc cu belciugul de nas?

Am vrut să mă refer sub o formă voalată la tipul cu mustăcioară vicleană, dar mi-am zis că poate ea asta şi aştepta. Desigur, toată discuţia nu avea alt scop decât să afle ce ştiu, ce bănuiesc, ce zace în mine şi mă îmbrobodea cu aşa-zisele ei sentimente ca să ajungă la ceea ce urmărea. Şi mi-am spus că Egina, deşi îmi dădea să înţeleg cu discreţie că ar fi agentă a Interpolului, a poliţiei greceşti – ştiinţa de-a privi, modul în care ne cunoscuserăm la Salonic, ne reîntâlniserăm pe şosea, discuţiile despre Grecia şi despre toate celelalte, prin care mi se „dezvăluise“ drept un om instruit, cultivat, îşi construise chiar şi o poveste cum ajunsese la Casa de modă din Napoli... – reprezenta, de fapt, o antenă, un

„palpator" al contrabandiştilor, care intraseră la bănuieli că această călătorie a mea e o cursă.

Era ipoteza cea mai probabilă, deoarece, dacă ar fi fost poliţistă, după toate cele întâmplate între noi, ea mi-ar fi mărturisit asta cu prilejul discuţiei de faţă. Nefiind, nu putea spune că este, căci nu voia să mă sperie – mafioţii nu aveau vreo certitudine, intraseră doar la bănuieli. Şi, iată, încercau să afle în ce măsură au sau nu temei bănuielile lor.

– Cu o ştiinţă nemaipomenită, dă-mi voie să-mi ridic în faţa ta pălăria! Şi-am întors-o ca la Ploieşti: „Tu ai avut dreptate, Adrian, am făcut o mare prostie că am venit aici"...

– Aaa, asta? ... a zis, ca şi când ar fi scăpat de o îngrijorare ascunsă.

– Da, asta...

– Ca să previn un refuz. Spune-i unui om că are dreptate... Este dorinţa tuturor să aibă dreptate. Un om e, înainte de toate, o făptură emotivă, emoţională. Şi nicidecum una logică. Amorul ei propriu... vanităţile ei... Eu umblu prin lume nu doar să văd oraşe şi pietrele unor civilizaţii apuse... Pietrele astea mă implică doar ca fapt de cultură... Vreau să spun, în măsura în care reuşesc să-mi transmită fiorul artei...

– Sau în măsura în care eşti tu pregătită să-l receptezi...

– Sunt pregătită! a zis cu o voce strepezită. Şi tu ştii asta!

– În sensul stării sufleteşti... M-am exprimat eu greşit. *Sorry!*

– Adrian... Bine, casetele le-ai împrumutat... Maşina ai cumpărat-o la mâna a doua din Italia... Şi-ai păstrat iconiţa la bord, aşa... pur şi simplu.. Se afla acolo şi ai lăsat-o acolo... Bine, bine, dar tu mi-ai spus că nu eşti credincios...

– Şi-i adevărat! Tocmai de asta n-am dat nici o importanţă iconiţei.

– Să fie cum zici... Dar maşina ta e ca şi nouă!... Cine vinde o Lamborghini la atât de puţini kilometri? Scade kilometrii pe care i-ai făcut... Pentru că, într-un an, cel puţin zece mii de kilometri – o cifră modică – tot i-ai făcut! Numai drumul de la Roma până la Bucureşti... Acum, în Grecia... Deci o maşină la mai puţin de cincizeci de mii... O maşină lucrată artizanal... Cu unul dintre cele mai ireproşabile motoare... Pus pe o caroserie băgată, înainte de-a fi vopsită, într-o baie de cositor – ştim şi noi unele lucruri!... Deci pe o caroserie care nu va fi atacată niciodată de rugină... Cine

vinde, Adrian, o asemenea maşină?! Şi de unde ai tu bani,Adrian? La voi cresc dolarii în copaci? Poţi să-mi spui că da, cresc. Tu poţi să-mi spui asta, dar oricât ţi s-ar părea de ciudat, eu n-o să te cred! Pot să te iau şi eu în zeflemea!... De fapt, te ascunzi... Practici sarcasmele ca să te-ascunzi în spatele lor! Sarcastică pot fi şi eu!...

Nu ca să mă ascund „practicam sarcasmele", ci s-o alung din mine, să mă detaşez prin ele, şi o făceam cu răutate, cu o voluptate a răutăţii, căci ea, această răutate era, mai ales, împotriva mea îndreptată.

– Te rog, eşti invitata mea! am spus cu un exces de amabilitate.

Şi am răsucit încă o dată în minte răspunsul pe care îl pregătisem pentru varianta că Egina ar fi trimisa mafioţilor. Dacă ar fi fost agentă a Interpolului, nu mi-ar fi pus această întrebare – poliţia grecească ştia doar toată povestea cu Sabbatini! Şi astfel ipoteza mea a primit o nouă confirmare.

– Câştigi timp?

– Recunosc, m-ai dat în vileag. Asta şi făceam – câştigam timp. Şi acum ascultă: am venit în Grecia în locul unui prieten, un amic din Italia, un confrate care s-a oprit la mine, am fost împreună la mare şi ghinionul a făcut ca el să-şi fractureze clavicula. Excursia din Grecia era comandată, plătită... Aşa se face că am stat la „Mediterranean Palace". Pentru că omul e un tip cu bani. Nu mă omor după hoteluri şi restaurante luxoase, nu sunt nici eu de ele şi nici ele de mine, şi am cerut Agenţiei de turism din Salonic să-mi transforme serviciile în bani – o să mă opresc unde vreau şi câte zile vreau. Şi, bineînţeles, am avut în vedere să fac şi nişte cumpărături... Şi martor mi-e Dumnezeu, m-am gândit şi la tine. Cu o speranţă absurdă, nebunească aproape, că o să facem drumul împreună.

– Ai nota maximă pentru acest răspuns!

– E un răspuns adevărat.

– Adrian, vrei să-ţi zic cum eşti tu?

– Mor de nerăbdare să aflu.

– Ai o minte ascuţită...

– *Thanks!*

– Dar nu-mi mulţumi, căci altceva voiam să-ţi spun. Totul ar fi în regulă... Faci însă o greşeală capitală: ieşi prea în faţă, atragi

atenţia asupra ta. În felul acesta vei avea – şi probabil că-i şi ai – foarte mulţi duşmani, dar foarte puţini prieteni adevăraţi.

– Îmi place ce-ai spus. Aşa şi stau lucrurile. Te rog să continui, nu te jena!

– Cine ţi-a zis că mă jenez? Apoi, din câte intuiesc... Pentru că e greu să cunoşti pe cineva în câteva zile... Dar eu voi afla, a adăugat, deodată, ca pentru sine şi aproape în şoaptă. Din câte intuiesc, ţii să ai mereu tu dreptate. E oare cel mai bun mijloc de a-ţi manifesta personalitatea? Şi m-a întrebat brusc cu o voce şuierătoare: Adrian, de ce mă înregistrezi?

Am privit-o în faţă.

– Ai de dat un răspuns! m-a somat.

– Când ai băgat de seamă?

– De la bun început!

– Ce înseamnă „de la bun început"? N-ai vrea să precizezi ziua? Momentul?

– Dar ce importanţă are?

– Are. Te-aş ruga să-mi spui. Din moment ce m-ai prins cu ocaua mică... Nu?

– Dacă chiar te interesează... De la Delfi. Îţi puseseşi geaca – ai fi putut să-ţi iei un pulover!... Dar ai preferat „coaja de ceapă". Buzunarul din dreapta atârna. Spre sfârşit, cam în pragul plecării, m-ai trimis înainte ca să faci pipi. De fapt, voiai să schimbi caseta. Te uitaseşi mai întâi la ceas... Cu coada ochiului. Pentru că te mai uitaseşi o dată... M-am montat... De aceea te-am şi cârpit la masă.

– Doar presupuneri... Simple presupuneri... Când te-ai convins?

– În timp ce erai plecat, cum ai spus tu, la Pireu. Am coborât, am cerut cheia camerei tale... La recepţie se ştia că suntem împreună... Minifonul era în geamantan. Caseta...

– Şi n-ai pus una s-o asculţi?

– Ba da.

– Deci ai văzut că nu doar pe tine te-a înregistrat aparatul, el ne-a înregistrat pe amândoi!

– Dar de ce-ai făcut asta?

I-am povestit cum îl cunoscusem pe Alexis, apoi pe Lazaris, cum îl înregistrasem pe poet în drum spre insula Thassos cu un radiocasetofon obişnuit, cel pe care îl purtam în maşină, cum am primit de la Sergios minicasetofonul cadou.

– Şi cum jucăria e nouă... am continuat. Cred că pricepi ce vreau să spun prin expresia „jucăria“!... Am vrut să văd de ce este în stare.

– Nu doar!...

– Mărturisesc, nu. Un brânci mi-a dat şi scriitorul din mine. Dar nu înţeleg de ce gâtul de lebădă ţi-a devenit dintr-o dată de lemn? Te-am provocat cu cine ştie ce întrebări? Te-am tras eu, cum s-ar spune, de limbă? Şi referitor la ce te-aş fi putut trage? Dacă doreşti, mergem să-ţi dau să asculţi toate casetele şi-ai să vezi că pe nici una dintre ele nu există discuţia din prima seară, din seara de la restaurantul din Salonic, când tu, într-adevăr, mi-ai vorbit despre tine. Primisem casetofonul cu câteva ore înainte, nu mi-a dat prin cap să-l iau cu mine.

– Ai nota maximă pentru acest răspuns!

– E un răspuns adevărat.

– Şi acum o întrebare... O ultimă întrebare...

– Dă-i drumul! Rosteşte-o! M-ai năucit, acum, dă-mi una la cap! În moalele capului!

– Uite, se şi văd urme de cuie... La mâini, la picioare...

– Nu sunt omul care să le poarte... Şi nici să le merite...

– Aşa e, nu eşti! Dar pe mine ai vrea să mă vezi pe patul lui Procust.

– Lui Procust? Abia mă abţin să nu vărs o lacrimă!...

– N-o vărsa, c-ar putea să-ţi rămână o urmă pe obraz! Adrian, de ce ai umblat în geamantanele mele când m-am dus la Atena?

– Asta de unde ai mai scos-o? Ţi-a şoptit Rya?

– Chiar ea. A observat că lipsesc firele de păr pe care le pusesem ca semne la geamantane.

– Bine, am umblat, aşa cum şi tu ai umblat. Dar de ce ai pistol? Sunt eu un răufăcător?

– E un pistol cu gaze, un pistol de autoapărare... Umblu singură... Vin din Turcia... Şi m-a întrebat pe neaşteptate: Adrian, ai putea să fii cu cineva, ai putea să fii cu mine dacă aş avea un ochi de sticlă? Uite, aşa cum sunt, dar aş avea un ochi de sticlă? N-a aşteptat să-i răspund, a făcut „ha-ha“, şi a adăugat: Dar eu n-am un ochi de sticlă. Şi a zis că ar vrea să bea ceva. Tu nu vrei?

– Ei, cum să nu vreau?!

36

Dominată de munţi stâncoşi, sumbri, gri-cenuşii, Creta este departe de a-ţi oferi o imagine ospitalieră, Iraklionul nu te întâmpină cu terase aşezate în semicerc, şi am pus graba Eginei pe seama acestei austerităţi. Ieşind din port pe lângă ziduri de cetate, mi-a spus că aparţin fostei fortăreţe veneţiene Candia, cum s-a chemat înainte Iraklionul, că într-unul dintre bastioanele ei este înmormântat Kazantzakis, n-are rost să mergem însă acolo, îl cinsteşti înţelegându-i opera; cretan a fost şi El Greco... Şi Eginei nu i-a mai stat gura o clipă.

Ne-am oprit în centrul oraşului să vedem fântâna dogelui veneţian Francesco Morosini, care îi poartă şi numele. Auzisem că este ceva de genul fântânii executate de Mestrovici, aflate în faţa Operei din Zagreb... Da' de unde! O fântână cu bazinele dispuse ca petalele unei flori, ornată într-o manieră mai curând arabă.

Am crezut că o să mergem direct la Cnossos, dar ea m-a dus la Muzeul de arheologie. Acesta era de vizitat abia la urmă, pentru a putea situa piesele într-un cadru concret, deja văzut... Mi-a zis că vom găsi la Cnossos copii fidele, executate de mari artişti, după frescele descoperite acolo şi transferate la muzeu, pentru o mai bună păstrare, că tronul lui Minos e şi el în dublu exemplar, şi e mai bine să începem cu muzeul.

Ceea ce m-a uimit cu deosebire acolo a fost realismul artei cretane, o comuniune, nemaiîntâlnită pentru acele timpuri, a omului cu natura. Pe care o domină cu detaşare şi noblețe, venind parcă să infirme acel mit crud al Minotaurului, devorator de tineri atenieni. Vorbesc despre acestea frescele sau fragmentele de fresce, de o rară prospeţime şi modernitate a culorilor, cum ar fi cea a „Prinţului cu diademă" culegător de crini, al cărui corp, de o *nouă* şi expresivă armonie, e plin de maiestate şi fast... Sau acei tineri purtând pe cap vase în formă de corn, destinate libaţiilor. Sau „Frumoasa pariziană", o pictură parcă în stilul Montparnasse al anilor '30 – Petru Comarnescu ar fi atribuit-o cu siguranţă artei „modernismului" –, un profil feminin cu nasul în vânt, cu buze cărnoase şi roşii, cu un cârlionţ ce coboară graţios pe frunte, aşa cum graţios este adus părul negru pe după ureche, spre ceafă, şi legat cu o panglicuţă.

Apoi acea „Zeiţă cu şerpi", statueta unei femei care ţine ridicat în fiecare mână câte un şarpe, cu ochii ei hipnotic miraţi, cu o talie fragilă, subţiată, mult înălţată, ce îţi aminteşte de El Greco, cu o jupă conică, în volane, foarte aproape de rochiile zilelor noastre. Ca să nu mai spun că ea se înfăţişează în această toaletă (aşa era moda, şi „nimic nu e nou sub soare"), cu sânii descoperiţi, sâni excesivi, simbolic excesivi, desigur.

Celebrul „Vas cu caracatiţe", nelipsit din albumele de istorie a artei, vasele de Camares, cu motive zoomorfe, sau cele în care apare imaginea dublei securi, statuetele de fildeş, printre care cea a unei scene de tauromahie, reprezentând un tânăr înălţându-se acrobatic peste coarnele taurului, armele, bijuteriile, sigiliile, microgravurile de o rară finete – toate vorbesc neîndoios despre gustul rafinat al cretanilor, despre prosperitatea lor trecută, despre o artă anume de a trăi.

Ziua se anunţase toridă încă din zori, marea fusese încremenită în nemişcare, briza dispăruse o dată cu noaptea, o căldură uscată, deshidratantă, se făcuse simţită şi în sălile muzeului, dar, când am ieşit afară, am avut impresia că în loc de aer înghit flăcări. O cofetărie era chiar alături şi Egina m-a tras într-acolo. I-am propus să mergem la hotelul pe care îl văzusem în apropiere şi i-am zis şi motivul: „Vreau să sun la Pireu şi să mă interesez dacă n-or fi sosit piesele din Italia."

Nu era o treabă de neglijat, Cnossosul putea să mai aştepte. Mă gândisem să telefonez de cum debarcasem, dar îmi spusesem că o voi face spre prânz, ca să nu las impresia că mă grăbesc foarte tare să intru în posesia pieselor. La hotel mi s-a zis că voi avea de aşteptat vreo jumătate de oră. Cu atât mai bine: în hotel exista aer condiţionat, şi tot ce voiam era să fac un duş. Şi am rugat-o pe Egina să vorbească în acest sens cu tânăra de la recepţie.

– Pe-o căldură ca asta, o asemenea cerere e perfect îndreptăţită. Explică-i c-am sosit cu vaporul... Să ne dea o cameră pentru o oră. Te jenezi? am întrebat-o cu impresia că ezita. Spune-i că nu mergem sus amândoi, că facem duşul pe rând.

Recepţionera a fost de acord; a urcat întâi Egina, iar eu am rămas în hol să aştept legătura. N-am primit-o. Mi-au dat-o în cameră, când mă aflam sub duş. Răspunsese secretara. I-am zis cine eram şi ce voiam. Mi-a comunicat că domnul Lemanidos era

plecat şi că avea să lipsească toată ziua. Am întrebat-o de piese. Nu, nu ştia nimic despre ele. Nu-mi plăcea toată povestea: Georgio trimisese telexul în faţa mea, trecuseră atâtea zile!...

Am coborât în hol, dar n-am găsit-o pe Egina. Crezând că se afla la barul de zi al hotelului, m-am îndreptat într-acolo s-o caut şi să beau o cafea. Am văzut-o încă din prag şi imediat m-am retras: stătea la o măsuţă, nas în nas cu brunetul cu mustăcioară vicleană. Pe feribot nu-l văzusem, în atâta lume ar fi fost şi greu să-l fi zărit. Şi apoi, nu era exclus să fi sosit cu avionul. La barul din Vouliagmeni mă dusese Egina... Dar la hotelul acela, eu îi propusesem să mergem! Iniţiativa fusese a mea, nu a ei. Ea voise să meargă la cofetărie...

Ce mai tura-vura, eram urmărit pas cu pas! Dar de ce aveau ei nevoie – contrabandiştii, desigur – de doi oameni în preajma mea? Unul – Egina, foarte aproape (mai aproape nici nu se putea), iar celălalt – individul cu mustăcioară, ca o umbră, în spate? Constatarea asta n-a fost de natură să mă încânte.

Ce era de făcut? Păi, de făcut nu era nimic. Singurii care erau în măsură să facă ceva – aveau datoria să facă! – erau poliţiştii greci. Şi voiam să cred că ei nu dormeau în pantofi. Chiar dacă afară erau cel puţin patruzeci de grade la umbră. Treaba mea era să conduc maşina şi să fac pe turistul, iar a lor – să mă păzească şi să aibă grijă să nu mi se întâmple nimic.

Egina n-a întârziat prea mult; când am văzut-o ieşind, am apărut şi eu, ca şi când atunci aş fi coborât. N-am observat nici o schimbare în atitudinea ei, a început să meliţe din primul moment, să verbalizeze tot ce întâlnea în cale, până şi uşa turnantă de la intrare a constituit un subiect. Că te încurci întotdeauna în aripile ei, mai ales când ai bagaje, sistemul e depăşit, într-adevăr, nu permite aerului de afară să pătrundă în hol, dar pentru asta au fost inventate uşi cu celule fotoelectrice, şi a continuat, povestindu-mi ce sisteme de uşi întâlnise pe unde fusese.

Până la Cnossos n-am făcut mult. Pe drum, întâlniserăm un autobuz-cursă şi o mulţime de taxiuri colective; să fi venit cu avionul, n-ar fi fost nevoie să rămânem până seara pe insulă, în căldura de iad. Sufocat, brutalizat de ea, de transpiraţia care mă năclăia, n-am răbdat şi i-am spus asta Eginei.

– Iar vrei să ai tu dreptate!

– Am pus o întrebare... N-am făcut o afirmaţie!... Nu m-ai învăţat tu, aseară, aşa?!

– Ei, află că n-ai dreptate!

– N-am dreptate...

„Dacă vrei să câştigi o controversă, evit-o!" îmi spusese.

– Ha-ha! N-ai dreptate, pentru că mai mergem undeva.

– Unde? La Mallia?

– Ai să vezi...

Ruinele Palatului lui Minos nu-ţi spun de la început mare lucru; te uimesc doar prin întindere, prin suprafaţa pe care se desfăşoară – ceva mai mare de două hectare, şi, refăcând mental palatul, el nu apare mai mic decât Versaillesul sau Buckinghamul. Dar ceea ce impresionează nu sunt atât dimensiunile – cu toate că spun şi ele destule –, cât gradul de civilizaţie al unui popor preistoric: minoienii, o civilizaţie reflectată asupra sinelui, în bucuria de a trăi.

Cnossosul a fost un templu al oamenilor, şi nicidecum al zeilor. Dedal – arhitect, sculptor şi pictor în acelaşi timp – n-a avut la dispoziţie marmură; pentru zidurile exterioare a folosit piatra acoperită cu stuc, iar rezistenţa construcţiei de cinci etaje şi cu peste cinci sute de camere a fost asigurată cu ajutorul bârnelor de lemn. Poate tocmai de aceea majoritatea materialelor sunt uşoare, în special ipsosul. Dar decoraţiile murale suplineau cu prisosinţă luciul de multe ori dulceag al marmurii, valoroasă, după gustul nostru de astăzi, abia prin patină, prin porii vremurilor de demult.

Coloanele sunt şi ele aparte: subţiate la bază şi îngroşate spre vârf. Şi au doar un rol decorator, de împărţire şi mobilare a spaţiului. Totul vorbeşte despre o viaţă plină de confort: saloane de recepţie rezervate ceremoniilor publice, scări graţioase, terase suprapuse, curţi interioare, camere de primire, de oaspeţi, teatru în aer liber, o platformă de dans – concepută de marele arhitect pentru „Ariadna, cea cu cosiţe de aur", care l-a ajutat pe Teseu să iasă din Labirint, dar pe care a abandonat-o repede pe o insulă –, o sală pentru „jocul de şah", arene pentru sport şi tauromahie, camere de baie (!) care uimesc prin instalaţiile lor: apă curentă, cadă de ceramică, closete cu „sifon", canalizare; cămări, uriaşe magazii de alimente...

Dar bucuria de a trăi a minoienilor este cel mai bine ilustrată de frescele palatului. Ca, de pildă, cea a „bijuteriei", în care un

bărbat, stând în spatele unei femei, îi prinde un colier în jurul gâtului; fresca grupului de tinere doamne, cea a mulţimii care aplaudă goana taurului... Frumos coafate, femeile au cârlionţi pe frunte şi pe lângă urechi, părul le este împodobit cu diademe, buzele rujate şi unghiile acoperite cu ojă sidefie, poartă fuste despicate, bluze scurte sau jachete care le lasă pieptul descoperit. Este ţinuta în care participă la viaţa publică fără restricţii şi fără sentimentul inferiorităţii faţă de bărbat.

Şi, cu toate că Minos ar fi ajuns, cum spune legenda, datorită înţelepciunii sale, unul dintre cei trei judecători din Infern, nu se vede de nicăieri că pe minoieni i-ar fi preocupat „viaţa de apoi". Paleta cromatică nu este prea bogată – mult ocru, galben, negru, albastru-deschis, ca în fresca cu delfini, albastru-marin, dar culorile, vegetale desigur, sunt pastelate, de o prospeţime uluitoare, şi mai ales mânuite de artişti de un mare rafinament. Un decor fastuos în care contrastează doar modestul tron al legendarului Minos.

Mi se umflase capul de turuiala Eginei, vorbea vrute şi nevrute, cu noimă şi fără noimă, sărea, fără nici o legătură, de la un subiect la altul, de parcă i se băteau dracii la gură. Îmi spunea cât de nociv este fumatul, cum se transformă în factori de risc, s-a referit la diferite maladii – am rămas surprins de cunoştinţele ei de medicină, în orice caz, terminologia îi era la îndemână şi de la tromboză a sărit, hodoronc-tronc, la grijile materiale ale vieţii, care îl absorb pe om, astfel că nu-i mai rămâne timp pentru meditaţie. Şi a început să-mi înşire, plasând mereu „Mă urmăreşti?", „Eşti atent?", „Mă asculţi?", tot ceea ce este constrâns să facă zi de zi omul modern, de când se scoală şi până se culcă. Şi a spus deodată: „Ştii, numai o viaţă spirituală intensă te poate purifica. Renunţând la toate plăcerile trupului, te pregăteşti pentru cele ale spiritului." Mi-a stat pe limbă să-i zic: „Hei! Ce-i cu praful ăsta de strănutat?!", dar n-am reuşit să pronunţ cuvintele. „Nu-i bine să mă întrerupi, Adrian. Aşteaptă să vezi întâi ce vreau să spun!" Dar eu n-o întrerupsesem!... Avusesem doar intenţia. Mi-a povestit apoi despre nişte yoghini pe care îi cunoscuse în India, despre viaţa lor plină de ascetism şi privaţiuni, despre însuşirile căpătate prin acest mod de viaţă, închinat minţii şi spiritului. Am vrut să-i spun că mie îmi plăcea viaţa mea de păcătos, sexul, oho, vinul,

carnea – Domnul nostru Iisus a împărţit peşti, şi nu barabule! –, muzica şi tot restul, dar cuvintele au rămas blocate de neputinţa vorbirii. „Da", a zis, „dar ştii, trupul distruge spiritul, te frustrează de bucuriile spirituale, şi ce poate fi mai frumos decât să te simţi scăldat de lumină?!" Eram sătul până peste cap de lumină, soarele dispăruse în spatele munţilor, umbra însă nu venise; erau nişte munţi cărora le lipsea până şi umbra: stânci golaşe, alb-roşietice, fără pic de vegetaţie. Pereţii se ridicau vertical, şi pe ei – două-trei capre, ca într-un desen infantil; nu puteam pricepe cum ajunseseră şi cum se ţineau ele acolo. Legea gravitaţiei nu acţiona asupra lor? Şi ce mâncau? Pentru că nici mărăcini nu creşteau în piatra arsă, vorace, nesăţioasă de soare. Drumul, îngust cât pentru o singură maşină sau, mai bine-zis, cât pentru o teleguţă trasă de un măgar, şerpuia tot timpul pe buză de prăpastie, era un drum parcă săpat treptat-treptat şi puţin câte puţin, cu târnăcopul, generaţii de-a rândul. Ca, în cele din urmă, o procesiune să poată ajunge în vârf, unde să aducă o jertfă, şi al cărei fum să se înalţe nestingherit spre acel Dumnezeu care nu putea fi decât Soarele. Maşina dansa pe grohotişul drumului; proiectate de roţi, pietrele loveau tot timpul podeaua, poc-poc, poc-poc, colţurile lor ascuţite putând sparge în orice clipă un cauciuc, altele se rostogoleau în urma noastră, ca şi când ar fi fost puse în mişcare de zgomotul produs de maşină. În loc să se concentreze asupra condusului, Egina pilota cu gesturi reflexe şi nu vedea decât cuvintele pe care avea să mi le spună, într-o logoree fără sfârşit. Îmi vorbea, aşa cum îmi vorbise şi până atunci, cu o voce egală, armonioasă şi caldă, despre fraţii ei din Noua Zeelandă, despre ferma lor, şi mi-a spus deodată: „Eu ştiu înainte de-a cunoaşte, eu ştiam că urma să te întâlnesc şi aşteptam asta. Dragul meu, moartea nu este decât un mod de existenţă." Şi a continuat la fel de arbitrar: „Tu cred că ai auzit că ceea ce a păstrat unitatea grecilor, în pofida vrajbei lor regionaliste dintotdeauna – transmisă de la antici, şi ea –, a radicalizării conştiinţelor, a atâtor furtuni ale istoriei prin care a trecut Grecia, ca nici o altă ţară, ceea ce a păstrat unitatea lor a fost limba. S-a perpetuat, vie şi nealterată... Dă-mi tu, te rog, un alt exmplu, spune-mi tu ce altă limbă s-a continuat astfel! Nici una. Limba lui Homer este aproape şi limba poeţilor neoeleni. Aşa cum temperamentul grecilor de astăzi este acelaşi cu temperamentul vechilor greci." Şi a început

să gloseze pe această temă, luând la rând perioadele istorice, pentru ca, pe la mijlocul acestei „disertații", să-mi spună că „doar întorcându-ți gândurile asupra-ți poți afla răspunsuri la întrebările lumii" și că „întâi trebuie să înveți să umbli, și abia pe urmă să alergi". Am intrat într-un sat micuț, format din vreo douăzeci de case, înghesuite unele în altele, mai multe nici n-ar fi încăput în acel degajament, săpat probabil anume ca să adăpostească așezarea. Deasupra ei se ridica amenințătoare, ancestral amenințătoare, stânca muntelui, din care se desfăceau niște pereți zimțuiți. Un grup de femei, îmbrăcate în negru, brodau în tăcere, așezate în cerc. În rest, drumul era pustiu. În ușa unei case, chiar peste drum de grup, am văzut o femeie care aștepta parcă sosirea cuiva. Egina a oprit mașina în dreptul ei și mi-a zis: „Hai să mâncăm." Am coborât, cu picioarele amorțite. Din cauza căldurii, simțeam cum îmi fierbe măduva în oase, aveam în ele anticiparea unui pericol; o veche, o foarte veche anticipare. Egina s-a aplecat, i-a sărutat mâna femeii și a pătruns cu ea în casă. Am urmat-o; ușa dădea direct într-o cameră. Un perete întreg era acoperit cu tot felul de icoane, și în dreptul fiecăreia ardea câte o candelă. Ele și luminau încăperea. Pereții erau orbi, fără ferestre, doar o ușă scundă în fund, prin care dispăruseră Egina cu gazda, probabil la bucătărie. Mai multe încăperi nici nu cred să fi avut casa. Mobila – dacă i se poate spune așa – era mai mult decât sărăcăcioasă: un pat din scânduri, trei scaune rudimentare lângă o masă la fel de rudimentară. Pereții erau însă împodobiți cu ștergare, unul sub altul, ca într-un muzeu etnografic – o sumedenie de ștergare. M-am așezat pe un scaun și, după un timp, care nu știu cât a durat, poate un minut, două sau poate o oră, Egina a reapărut, aducând farfurii cu mâncare: brânză afumată și bucăți de carne de capră prăjite pe tuciul plitei, pesemne. Gazda a pus masa și a venit cu o sticlă de rachiu, din al cărui gust n-am putut să-mi dau seama din ce fusese făcut. Totul s-a desfășurat în tăcere, pe mutește, fără să fie spusă o singură vorbă; ultimele cuvinte pronunțate de Egina fuseseră: „Hai să mâncăm." Apoi, de afară a răzbit un murmur de glasuri ce îngânau parcă un cântec, și gazda ne-a făcut semn să ieșim. Femeile nu mai erau așezate în cerc, ci se înșiraseră, stând turcește (grecește) pe o parte și alta a drumului, așternut cu cărbuni aprinși, deasupra cărora mișcau un fel de evantai pentru a însufleți arderea. „Vino",

m-a chemat Egina cu o voce şoptită şi tainică, şi a pornit, chemată parcă irezistibil spre acel covor de jăratic. Cântul femeilor s-a înteţit, glasurile au crescut, dar tot ca un murmur. Am pornit în urma Eginei. Înaintând, şi-a scos din mers întâi un pantof, apoi celălalt. La fel am făcut şi eu. Dar jăraticul răcorea, nu ardea. La capătul lui ne aşteptau două femei ţinând câte un măgăruş. Ne-am urcat pe spinările lor şi am luat-o în prelungirea drumului pe care veniserăm şi care, de la marginea acelui cătun, se transforma într-o potecuţă spânzurată pe obrazul stâncii. Pe asemenea potecuţe se aflaseră probabil şi acele capre care mi se păruseră lipite de peretele muntelui. Tot astfel am fi apărut şi noi călare pe măgăruşi, dacă ar fi avut cine să ne privească de undeva mai de jos. Dar acest „undeva mai jos" nu exista. Exista doar un hău, la al cărui fund n-ar fi ajuns întreg nici măcar un oscior; pe coasta zimţuită a muntelui aşchiile ar fi sărit din oase ca de sub barda unui topor. Soarele parcă pierise. Sau poate din pricina văpăii lui orbitoare nu-l mai vedeam, căci stânca reflecta o lumină ce mă plesnea peste ochi aşa cum te plesneşte sclipirea zăpezii în mijlocul unei poieni. Ţineam privirea drept în ceafa asinului, şi astfel o feream de abisul ce începea sub noi. Am crezut că vom trece prin tunelul a cărui gură neagră apăruse deodată în faţă, dar nu s-a întâmplat aşa, şi ne-am oprit într-un degajament, un fel de platformă micuţă. Coborând, primul lucru pe care l-am văzut au fost gratiile unei cuşti săpate în stâncă, şi în care se afla un scorpion monstruos, aproape de mărimea unei oi, venit parcă din preistorie, o dihanie apocaliptică. Mi se înfiorase carnea, am crezut că halucinez, dar nu, îşi mişca încet cleştii ca şi cum s-ar fi pregătit să-şi ridice coada pentru atac. O coadă enormă, solzită cu platoşe de culoarea nisipului. Egina nu i-a dat nici o atenţie, m-a luat de mână şi ne-am îndreptat spre ceea ce crezuserăm că era un tunel. Abia apropiindu-ne, am remarcat lângă gura intrării o făptură micuţă, o bătrânică puţină la trup, ce s-a ridicat cu sprinteneală de jos, într-o cămeşoaie albă, ca şi bucata de piatră pe care şezuse. „Sărută-i mâna", mi-a zis Egina. „E bunica tatălui meu." Faţa îi era ca o prună uscată, dar avea distincţie şi păstra încă urme ale unei frumuseţi trecute. Mi-a întins mâna să i-o sărut, anume aşa mi-a întins-o, şi am auzit-o pronunţând „Adrian" şi spunând apoi ceva în greceşte. „Bunica ţi-a zis că te-a aşteptat, a ştiut c-o să vii", mi-

a tradus Egina şi s-a îmbrăţişat cu bătrâna. Am pătruns imediat într-un fel de peşteră-tunel, biserică şi, în acelaşi timp, cameră de locuit, şi am văzut într-un colţ, aşezate în semicerc, femeile îmbrăcate în negru din satul din care plecaserăm. Lumina ce venea de la candele şi de la sfeşnicele pline cu lumânări, feţele lor mi le-a relevat, dar era imposibil ca ele să fi ajuns înaintea noastră, căci alt drum nu putea să existe. În partea opusă se găsea mobila – un pat înalt de fier, un pat elegant pe vremuri, un pat *belle époque*, cu ornamente de alamă, o masă, fotolii din piele, canapea, scaune tapisate, ca un colţ dintr-o hală cu vechituri. Bunica Eginei ne-a invitat să luăm loc pe fotolii şi s-a aşezat în faţa noastră pe pat. A fost momentul în care am observat ivindu-se de sub poalele cămeşoaiei două copite de capră şi gândul m-a dus imediat la acel bocănit straniu produs de paşii bătrânei. Eram ca într-o vizită, doar că nimeni nu scotea nici o vorbă, nici musafirii, nici gazda, şi aceasta în loc să-şi plimbe privirea de la unul la celălalt, o ţinea în pământ. Şi tăcerea se prelungea, liniştea devenea tot mai intensă. Una câte una, lumânările au început să se stingă, făcând să se audă agonia ultimelor pâlpâieli. Undeva deasupra s-a rostogolit o piatră. Un murmur confuz a venit dinspre grupul de femei aşezate pe jos, dar imediat a pierit. Din când în când, pereţii transmiteau tot felul de sunete enigmatice. O candelă a sfârâit lung în dreptul unei icoane. Un fâlfâit de aripi mi-a trecut pe lângă ureche. A scârţâit o uşă şi, din spatele iconostasului, a răzbit o lumină ca venită de afară. Intrase cineva. Dar lumina a persistat, şi un bocănit mărunt şi ferit m-a dus la gândul unui cor care începuse să se adune în spaţiul strâmt al altarului. O şopârlă s-a oprit pe cuvertura patului, a înălţat capul o clipă şi a dispărut în cealaltă. A scârţâit o altă uşă, de data aceasta în spatele meu,.şi o altă lumină, şi mai intensă, a răzbit de-afară. O dată cu ea, aerul s-a umplut de foşnete surde, de şoapte tainice, de vaiete parcă înăbuşite şi mi-am simţit umerii apăsaţi ca de o povară. Ca şi când ar fi vrut să-mi distragă atenţia, bătrâna s-a foit neliniştită, şi îndată răsuflarea ei a devenit horcăitoare, întretăiată. Dar răsuflarea asta era parcă a mea, şi am avut senzaţia că cineva mă strângea de gât. Am vrut să-mi ridic mâna într-un gest de apărare şi am constatat că ea nu mă asculta. Un lung fior de teamă mi-a trecut prin şira spinării, o sudoare rece mi-a spuzit fruntea. Era teroarea din

neputința mișcării. Un țânțar mi-a bâzâit lângă ureche. Timpul gonea surd. Sau înțepenise într-o nemișcare totală? Apoi, o moleșeală caldă și învăluitoare a pus stăpânire pe mine și, când am crezut că o să-mi pierd cunoștința, bătrâna s-a ridicat de pe pat. „Fluidul tău mi-a vorbit îndeajuns, vino și vei fi răsplătit", a zis și mi-a întins mâna că să mergem. M-a dus în altar, de acolo pe un coridor ca un tunel ferestruit, în care răspundeau intrările unui lung șir de încăperi, probabil chilii. În fața fiecăreia se aflau tinere fete îmbrăcate în cămeșoaie din voal, cât se poate de străveziu. Primul lucru pe care l-am făcut a fost să mă uit dacă aveau copite de capră. Aveau.

37

Mă aflam în sediu la „Nucleo polizzia criminale", o clădire cu etaj, veche și nesemnificativă, unde mă adusese Lazzaro. Zicându-mi că se va duce acasă să se culce puțin, mă predase unui coleg, comisarul Martelli, care mă condusese într-o cameră amenajată ca o sală de cinema, mă rugase să iau loc într-un fotoliu și, din clipa aceea, în fața ochilor începuseră să defileze, pe pânza unui ecran, chipurile a sute și sute de delincvenți. Cei mai mulți cu cazier, căci aveau numere de înmatriculare pe piept, alții fără ele, potențiali, se vede, implicați în Dumnezeu știe ce infracțiuni, fără să li se fi putut stabili, pesemne, vinovăția.

Au urmat filmulețe, mai bine-zis, secvențe luate pe stradă, bănuiesc, cu camera ascunsă, derulate cu încetinitorul sau cadru cu cadru, dacă era cazul. Mi-a fost prezentată până și o înmormântare – după asistența numeroasă, cred, a vreunui grad mai înalt al Mafiei... Mă aflam de câteva ore acolo; Martelli îmi adusese o oranjadă, apoi o cafea, văzusem mii de fizionomii, dar nu putusem stabili nici o identitate cu cea a bărbatului care alergase să se așeze lângă șofer, doar niște vagi asemănări. Când s-a aprins lumina, cel care stătuse lângă mine și condusese printr-un interfon întreaga prezentare, s-a dus să-l cheme pe comisar.

– Deci n-am avut noroc, a zis Martelli, intrând. Să încercăm atunci alături, cu portretul vorbit.

Şi m-a dus în încăperea unui computer care păstra în memoria sa sute de „eşantioane" de frunţi, de ochi, de sprâncene, de nasuri, guri, bărbii... Operatorul a început prin a-mi prezenta pe ecranul monitorului un oval şi m-a rugat să-l corectez.

– Mai alungit? Mai lăţit?

– Mai alungit.

– E bine aşa?

– Încă puţin.

Am trecut apoi la păr şi sprâncene, pentru a-i contura fruntea, apoi şi la restul, până am compus chipul în întregime, aşa cum mi se întipărise în minte. În timp ce operatorul îmi spunea că urmează să fie transformat în fotografie şi apoi multiplicat, a intrat Lazzaro, învârtind, jovial şi bine dispus, pe deget nişte mătănii.

– Văd că sunteţi vesel, te pomeneşti că i-aţi prins!

– Păi, dacă i-am prinde pe toţi, n-am avea unde să-i punem... a râs. Să mergem, mi-a propus şi mi-a dezvăluit, în timp ce ieşeam, motivul voioşiei sale: Am un băiat care a făcut doisprezece ani, cu o lună în urmă... Ei bine, ce credeţi, l-au primit să joace la „piticii" lui „Napoli". A dat în socru-meu, care a fost fotbalist, el l-a pregătit pe băiat. E ceva, nu, să te-aleagă din aproape două mii de copii, câţi s-au prezentat la selecţie!

– Este, am zis.

Şi era.

Lazzaro radia; încrucişându-se pe coridor, apoi pe scări cu colegi, îi anunţa, ca şi cum viitorul său ar fi fost de-acum încolo asigurat, despre succesul lui Guido, cum îl chema pe băiat. Era felicitat, dar toţi cei cu care a intrat în vorbă, fără excepţie, au ţinut să-şi exprime îngrijorarea cu privire la soarta meciului din acea seară, cu puternica formaţie a clubului „A.S. Roma".

Când să ieşim, a zis: „Un moment, s-o sun pe Luciana, poate e ceva nou" şi s-a oprit la masa cu telefon a poliţistului de la intrare. Din cele discutate cu ea, am înţeles că sosise o telegramă, expediată de la Salerno. Luciana a mai vrut, probabil, să-i spună ceva, dar el a întrerupt-o şi i-a cerut să-i dicteze numărul cu care fusese transmisă telegrama.

– Aţi înţeles, nu? m-a întrebat fără a lăsa receptorul din mână. Colette zice că-i sănătoasă, vă roagă să-l ajutaţi pe domnul Pierre. Aţi putea să-i recunoaşteţi scrisul?

– Cred că da. Semnătura, cu siguranţă. Dar cum să-l ajut eu pe domnul Pierre?

– Lăsaţi, nu asta e acum important.

L-a sunat pe şeful său, i-a spus despre ce era vorba, pleca la Salerno cu mine, îl ruga să ia legătura cu poliţia de acolo pentru a afla de la ce oficiu a fost expediată telegrama şi i-a comunicat numărul pe care i-l dictase Luciana.

Venisem cu Lamborghini, i-am zis că aş vrea s-o duc acasă, ca să n-am grija ei. M-a asigurat că n-o să i se întâmple nimic şi m-a condus la o Alfa Romeo cu POLIZZIA pe uşi. Abia după ce-am demarat şi a pus sirena în funcţiune mi-a explicat:

– Vreau să aflu cum a fost expediată telegrama: prin telefon sau s-a prezentat cineva la ghişeu.

– Probabil, la ghişeu, am presupus, pentru că altfel trebuia să dea numărul telefonului.

– La asta m-am şi gândit când v-am întrebat dacă aţi recunoaşte scrisul doamnei Pietraccini.

N-am mai vorbit; comisarul conducea forţând nota – voia să impresioneze, o treabă cam puerilă, fiindcă asupra oficiului poştal nu plana pericolul vreunui atac iminent. Dar e cazul să spun că şofa excelent, controla derapajele ca un adevărat virtuoz. Ceea ce, sincer să fiu, n-avea darul să mă încânte, când n-ai pedalele sub picioare, stai cu gheaţa în spate. Curând am ieşit pe autostradă şi comisarul a zis:

– Sigur, nu-i o Lamborghini... Într-o zi m-am jucat cu una, am vrut să văd ce ştie să facă... E-o chestie să ai în vârful pantofului patru sute de cai! Dar Alfele noastre au motoare speciale, nu sunt cele de serie... Uzina-i la Napoli şi Avellino. Ei, cine ar fi crezut, domnule, c-o să producem noi maşini în colaborare cu japonezii?! Că celebra Alfa Romeo, câştigătoarea atâtor curse, ar putea lua vreodată o caroserie dintr-o ţară străină, când Italia e patria marilor carosieri, a marilor stilişti?! A lui Bertonne, a lui Ghia şi aşa mai departe. Au început să ne bată şi la *design*-ul maşinilor. Sfidarea japoneză! Te duci c-o Toyota după treizeci de mii de kilometri, o bagi la tester... „N-am domnule nimic de făcut, ce să umblu degeaba la ea?!" Roboţii... Nu trag la măsea, n-au echipe favorite care să piardă duminica meciul... nu-i înşeală nevasta, copilul nu ia note proaste la şcoală... nu se scumpesc toate... şi lu-

crează douăzeci şi patru din douăzeci şi patru de ore. Aşa că asta a făcut Masacessi.

– Ce-a făcut? Japonez? am întrebat, neînţelegând la ce se referă şi crezând, după rezonanţa numelui, că-i vorba despre vreo firmă din Ţara Soarelui Răsare.

– Cum japonez, domnule? s-a revoltat. Să nu ştiţi dumneavoastră, a zis cu imputare, cine-i Masacessi, Ettore Masacessi, preşedintele lui Alfa Romeo?!

L-a întrerupt semnalul sonor al staţiei şi comisarul a ridicat receptorul. A fost anunţat că Nicola Cinarelli a fost găsit împuşcat în maşina sa, abandonată la marginea unei păduri de lângă Baronissi, o localitate situată la vreo zece kilometri nord de Salerno. După care i s-a comunicat adresa oficiului la care fusese primită telegrama în cauză.

– Deci şi pe Nicola tot la Salerno... a comentat Lazzaro. Telegrama, Nicola... Vor să ne inducă în eroare?...

– N-ar fi exclus. Eu cum să-l ajut pe Pierre? M-am tot întrebat despre ce fel de ajutor ar putea fi vorba, la ce s-o fi gândit oare Colette când mi-a cerut asta. Nu cumva rugămintea ei i-o stratagemă prin care vrea să-mi sugereze ceva, să mă pună pe-o anumită pistă?

– Dar ce, ei sunt idioţi?!

– O fi reuşit să-i înşele...

– Nu-mi vine să cred. Mai curând au obligat-o să vă ceară ajutorul ca pretext pentru trimiterea telegramei... Ca să ne îndrume pe-o direcţie falsă. Ce dracu, ne cred copii?... Ăştia nu-s profesionişti... Unii care vor să tragă o lovitură... Dar staţi! Ajutorul ar fi ca schimbul Colette-bani să se facă prin dumneavoastră – tocmai de aceea v-au şi cruţat! Locuiţi la ea, aţi ieşit împreună la prânz, parcă spuneaţi, apoi aţi plecat amândoi la Palermo, seara aţi fost la bar... V-au crezut, probabil, logodnicul ei... Arătaţi...

– Mulţumesc! Sper că glumiţi...

– Defel. Domnul Pierre va accepta să plătească... Aşa îi vom prinde. Vor telefona ca să fixeze condiţiile şi locul... Vom fi pe fir, nu? Iar dacă nu va da rezultate... Avem trăgători de elită, să fiţi fără grijă!

– Mor de încântare, abia aşteptam afirmaţia asta.

– Aţi mai fost la Salerno? m-a întrebat Lazzaro, râzând.

– În trecere, nu m-am oprit. Seara trebuia să ajung la Otranto, de unde să iau feribotul spre Grecia.

– De lângă Salerno ne vin la Napoli trufandalele. Şi-n toamna lui '43 au debarcat americanii acolo. Au fost lupte mari, praful s-a ales de biserica Montecasino.

Între Napoli şi Salerno sunt în jur de şaizeci de kilometri; după câteva minute am ieşit de pe autostradă şi curând intram în oraş. Aşezat şi el în jurul unui golf, la capătul de sud al coastei amalfitane.

Oficiul era pe o stradă plină cu magazine, micuţ, cu doar două funcţionare. Una stătea la un birou aflat în fundul încăperii, cealaltă îi povestea ceva cu evidentă încântare şi dinamism corporal. Aceasta din urmă ne văzuse intrând, întorsese capul, însă puţin îi păsa, şi cum avea o rochie cât se poate de sinceră, până una-alta, ne-a vorbit doar din şolduri. E drept că aveau şi o linie care cel puţin mie nu-mi displăcea. Şi, în general, liniile ei erau de privit.

Comisarul, care zorise atâta şi ţinuse în pinteni maşina, s-a enervat.

– Domnişoară, haide odată!

A venit mlădiindu-se, probabil cu gândul la ce povestise, şi fără să se grăbească prea tare.

– Ce, a murit cineva? ne-a întrebat supărată.

– Da, a murit! a zis comisarul, arătându-i legitimaţia. I-a spus apoi numărul telegramei şi i-a cerut să caute formularul. Şi să faci asta repede! a adăugat, în timp ce fata se îndepărta.

După un minut sau două, i-a adus formularul cerut. Comisarul i-a aruncat o privire, mi l-a întins şi a întrebat-o dacă nu-şi aminteşte cine i l-a prezentat la ghişeu.

– Da' ce, eu pot să-i ţin minte pe toţi care intră aici?!

Scrisul nu era al Colettei; mi-am ales la repezeală un zâmbet care ştiu că place şi am dat drumul vorbelor necesare:

– În schimb, pe dumneavoastră nu v-ar putea nimeni uita! Nu vă supăraţi că vă spun, biroul ăsta nu vă merită, ar trebui să lucraţi undeva unde aţi putea fi admirată de oameni care ştiu să aprecieze frumosul.

– Formularul – abia deschisesem – l-a adus un băiat. Era gata scris. Un băieţel de vreo doisprezece ani. A pus pe ghişeu formularul

şi o hârtie de cincizeci de mii de lire. Când i-am dat restul, i-au sclipit ochii de bucurie.

– Vedeţi, m-am adresat comisarului, cum e natura asta, când înzestrează pe cineva, îi dă de toate! Şi m-am întors spre fată. Aveţi un spirit de observaţie cu totul remarcabil, poate ne faceţi şi o descriere a băiatului...

– O descriere?... Drăguţel. Unul din băieţii ăştia care bat strada, care umblă să câştige un ban de la turişti. A, da, şi avea la gât un şirag de mărgele din cochilii micuţe.

I-am mulţumit şi am ieşit în stradă.

– La mine acasă, am deschis imediat vorba, pentru a-l scoate pe comisar din situaţie, indiferenţa ei afişată – care-i de fapt manifestarea unor complexe – m-ar fi enervat şi pe mine. Locul pe care-l are în societate, într-una atât de stratificată, e prea nesemnificativ, zice ea, faţă de ce reprezintă ca femeie. De aici şi impresia că-ţi face o mare favoare servindu-te. Dar nu cred că băiatul ăsta v-ar putea oferi mare lucru...

– Mai întâi ar trebui să-l găsesc! Copiii străzii... Să mergem, să-l recunoaşteţi pe Nicola Cinarelli.

– De ce să-l recunosc eu? V-aş ruga să mă scutiţi de treburi din astea...

– Sunteţi martorul principal, singurul martor pe care-l avem! m-a avertizat comisarul.

– În privinţa Colettei... O să-l aduceţi la Napoli... Îmi pare rău, bietul om, dar ce-am eu cu el?!

– Ce vă mai păziţi! a spus Lazzaro, izbucnind în râs, în timp ce-mi deschidea portiera. Am glumit, ştiind cât de circumspect puteţi fi.

– E şi normal, e vorba de-o crimă!

– Aparţineţi unei ţări comuniste... Frica, despre asta este vorba!

N-am zis nimic. Şi ce-aş fi putut zice?!

La intrarea în Baronissi, ne-a aşteptat un carabinier cu motocicleta şi ne-a condus la marginea unei păduri. Fiatul se afla pe un drumeag ce pornea dintr-o bretea a şoselei, nu prea departe – după cum îl lăsaseră, nu se putea spune că se străduiseră să-l ascundă pentru o vreme mai îndelungată de privirile unor trecători. I-am

comunicat comisarului că rămân în maşină, el avea treabă acolo, nu eu, şi că nu-mi făcea nici o plăcere să văd un cadavru...

Oamenii legii veniţi la faţa locului constataseră, se vede, ce era de constatat, deoarece Lazzaro a întârziat foarte puţin. Mi-a zis că Nicola fusese împuşcat în maşină, pe canapeaua din spate, cu trei focuri de pistol, găsiseră tuburile şi un nasture, dar nimic altceva. Dar faptul că răpitorii Colettei lăsaseră la locul crimei tuburile, că nu se obosiseră să le caute, ducea la concluzia că nu erau profesionişti în adevăratul sens al cuvântului.

Pe drum, Lazzaro mi-a zis că i se făcuse foame – mie de mult, sunt obişnuit să mănânc pe la două –, şi cum Baronissi e un orăşel, ne-am oprit la o *trattoria,* comisarul punându-mi în vedere că sunt invitatul lui. Am luat câte o *zuppa di pesce,* concentrată şi iute, iar la felul doi, am comandat, bineînţeles, *pizza.* Napolitană, cu *mozzarella,* o plăcintă mare, făcută cu ulei de măsline, fileuri de hering, roşii şi mult oregon, măghiran şi busuioc, pot spune că n-am mâncat o *pizza* mai gustoasă ca la Baronissi. Comisarul ceruse şi o sticlă de vin, un vin roşu de Ischia, a băut doar un pahar – îmi plăcea că se abţinea. Când ne-au servit cafelele, a deschis vorba despre maşina mea:

– Lamborghini o aveţi, probabil, de la Colette... Şi a adăugat maliţios: În România, după câte ştiu eu...

Mă aşteptasem să mă întrebe despre maşină încă atunci, noaptea, când venise să constate răpirea prietenei mele. N-o făcuse. N-o făcuse, se vede, şi din cauza faptului că deţinerea ei se afla în afara obiectivului anchetei; avusese nevoie de un moment mai prielnic. Iată acest moment se crease, ne apropiaserăm unul de celălalt, şi nu era exclus ca invitaţia de-a lua masa cu el să fi fost premeditată.

– Evident... Muriţi de curiozitate să ştiţi... Nici o problemă, nu-i nimic de ascuns. După cum v-am mai spus, am cunoscut-o pe Colette în Elveţia, la Interlaken. Şi nu doar în această localitate, ci chiar acolo unde se unesc cozile celor două lacuri. O suprafaţă nu prea mare de apă – poate ştiţi sau aţi auzit – renumită prin păsăretul de toate neamurile, căruia lumea – păsăretul ăsta e-o atracţie turistică – îi aruncă seminţe din cornete vândute de comercianţii ambulanţi. Eu, drept să spun, îmi drămuiam bănişorii, asistam la spectacol, ca să zic aşa, pe gratis. Şi, deodată, m-am pomenit că

mi se oferă un cornet cu seminţe. Ea, Colette, mi-l oferise. Poate şi pentru faptul că eram, probabil, singurul care nu arunca seminţe pe luciul apei, făcând acele păsări să se repeadă încolo şi-ncoace. Sau, poate... chiar, mai de grabă, datorită stării ei sufleteşti din acel moment. Cum aveam să aflu mai târziu... Din clipa aceea am rămas împreună, am călătorit în Elveţia, mai bine-zis până la Geneva, unde aveam eu o treabă... Şi unde, de altfel, Colette locuia. Iar apoi am plecat, la îndemnul ei, în Italia. Cu Porsche. Asta avea şi atunci. Şi tot galben floare de dovleac. Lamborghini a fost a soţului ei. Luciano Pietraccini. Un foarte reputat avocat elveţian – cinci mii de franci ora –, de origine italiană, stabilit la Geneva, patron al unei mari case de avocatură specializată în chestiuni bancare. Şi al cărei sediu principal este la Zürich. Murise cu puţin timp înainte, într-un accident cu propriul său avion – o defecţiune produsă, în momentul aterizării, la sistemul de frânare, pe un micuţ aeroport al unei insule, nu-i mai reţin numele, vestită prin exotismul ei. A murit nu numai el, ci şi cea care îl însoţea, amanta, nimeni alta – un loc comun – decât cea mai bună prietenă a Colettei. Ema, confidenta ei încă din liceu. Şi pe care părinţii Colettei, oameni foarte avuţi, au ajutat-o să-şi termine studiile. Ca în romanele proaste. Dar şi de-ale vieţii. Colette, după cum, bineînţeles, aţi priceput, a vrut să dea şi casa de avocatură... Până la urmă a renunţat. E-o adevărată fabrică de bani, încă de când trăia socrul ei.

– Să ai o asemenea şansă!:.. Cum de n-aţi rămas în Occident? Nu vă supăraţi că vă întreb. Aşa, ca între bărbaţi... Eu doar ştiu ce sărăcie e-n România!

– Ca să trăiesc ca întreţinutul ei? Un scriitor nu se poate exprima decât în limba natală... În limba în care gândeşte. Sigur, sunt cazuri... Chiar de români... Unul singur a reuşit cu adevărat. Aş spune chiar cu strălucire, fiind considerat unul dintre cei mai mari stilişti francezi. Filozoful Emil Cioran. Ca să nu mai vorbesc de genialul dramaturg Eugen Ionesco! Dar, în acelaşi timp, un mare prozator, dintre cei mai mari, şi care a scris prima sa carte direct în franceză, a dat chix. Am studii juridice... Sunt şi avocat... Dar cine mi-ar fi echivalat, în Occident, diploma?! Şi chiar dacă, să zicem, mi-ar fi echivala-o după o muncă pe brânci, examene peste examene, ce client ar fi avut încredere să mă angajeze?! Doi,

Colette a rămas foarte marcată de infidelitatea soţului ei... O poveste, în fond, banală... Cum sunt cu miile... Dintre cele mai curente... Dar una este să ştii că cineva (chiar prietena ta) a păţit-o, a trecut printr-o poveste ca asta, şi alta e să treci tu prin ea, tu s-o păţeşti. Şi-a mai fost ceva: totu-i în regulă până când cei doi nu locuiesc împreună, până când nu încep frecuşurile, disensiunile... Suntem făcuţi din carne şi sânge, dar şi din nervi... Mai ales din nervi. Iar noi aparţinem unor lumi total diferite... Suntem diferiţi şi prin educaţie... Prin habitudini... Ar fi însemnat să trăiesc tot timpul într-o stare de umilinţă. Sau, mă rog, de supuşenie. Or, eu sunt o structură de impulsiv. Mândru. Chiar excesiv. „Scorpion." Iar „scorpionii"....

– Nu se lasă călcaţi pe coadă. Am văzut... Aţi judecat bine. Frate-meu a trecut printr-o asemenea experienţă c-o englezoaică. Era îndrăgostită... de-a dreptul topită... Însă rudele au sfătuit-o să facă un contract prenupţial... Un lucru cât se poate de obişnuit... Iar peste nici doi ani l-a trimis la plimbare. Aşa că Giussepe al meu s-a întors mai sărac decât a plecat. În loc să pună şi el un bănuţ de-o parte, dădea de-a azvârlita cu ei. Însă apropo de „scorpioni" şi de români... Am o vecină, o româncă frumoasă, măritată c-un italian. O fostă stewardesă. Meseria asta nu-i cea mai bună carte de vizită... Ei bine, e-o soţie şi, totodată, o mamă exemplară. Plus o gospodină fără pereche. De unde, la început, a fost privită cu reticenţă, ba chiar respinsă, în pofida poziţiei sociale a soţului, acum e iubită de toată lumea. Dar dacă o atingi cu ceva... De la ea ştiu despre mizeria din România...

– Domnule comisar, când mă aflu în afara hotarelor ţării, n-am obiceiul să mă refer critic la ea – fac asta acasă.

– Dar îl suportaţi pe Ceauşescu... Pe nevastă-sa... Nişte analfabeţi nenorociţi! S-au ridicat nemţii din Est... ungurii... cehii... Care, prin răscoalele lor, au câştigat admiraţia lumii întregi! Nu mai spun de polonezi!... Ne-au dat şi un Papă cum demult n-am avut!

– Când ei construiau catedrale, noi abia ieşeam din bordeie săpate în pământ. Cu două guri: prin una se intra, prin cealaltă se fugea în caz de pericol. Nici nemţii, nici ungurii, nici cehii, nici polonezii n-au stat sub dominaţie turcească, aşa cum am stat noi, veacuri întregi. Ea, povara asta, ne-a construit aşa cum suntem.

Ajungând la Napoli, am crezut că mă va duce la „Nucleo“ să-mi iau maşina, dar el a apucat-o în altă direcţie. Mi-am zis că se abate din drum pentru vreo treabă de un minut-două şi, în curând, am intrat într-o periferie cu străzi atât de înguste, încât abia încăpea o maşină.

– Aici cu siguranţă n-aţi fost niciodată, a spus, mustăcind. V-aş ruga să dăm o raită prin câteva localuri, nu ştii niciodată de unde ar putea sări iepurele. Şi cum până la meci mai avem încă vreme...

– Văd că m-aţi luat în arendă...

– Unicul martor!...

– Numai de-ar fi cu folos.

Am parcat pe o stradă mai lărguţă şi am luat-o pe jos. Lume puţină, numai bărbaţi, toţi se grăbeau, alunecând parcă pe lângă ziduri – ieşeau dintr-un gang şi se pierdeau în altul. Ca, după colţ, totul să se schimbe deodată: „Bar-trattoria“, „Bar-ristorante“, „Bar-biliardo“ sau, pur şi simplu, „Trattoria“, „Ristorante“, unele după altele.

Când Lazzaro spusese că o să dăm o raită prin câteva localuri, mă gândisem la nişte spelunci, dar ele erau departe de aşa ceva, arătau cât se poate de onorabil. În vacarmul de voci specific napolitan, la multe mese se juca cărţi; ceea ce m-a mirat a fost că nu se vedeau bani. Aveam să aflu de la comisar că tripourile sunt interzise în Italia, ca şi jocurile de noroc pe bani, dar banii circulă pe sub masă. Ca şi cu prostituţia – e interzisă, însă în oraşele mari e practicată pe faţă.

Circulau fete şi prin localurile acelea, intrau şi ieşeau, ca şi noi, parcă în căutarea cuiva, a unui cunoscut sau prieten, altele stăteau cocoţate la bar, cu o băutură sau o cafea în faţă, dar fără a stârni nici cel mai mic interes celor din jur. Formau, ai fi zis, ambianţa, figurante dintr-un „plan doi“ al unei secvenţe de film. Ca înfăţişare, o lume cu nimic deosebită de cea din restul oraşului, dar viaţa mi s-a părut a avea acolo legile ei, impuse de circumstanţe tainice, cunoscute doar de cei ai locului.

– Străinule, m-a oprit o roşcovană cu sâni vanitoşi, n-ai vrea să cheltuieşti nişte bani? Fii sigur că am ce să-ţi ofer pentru ei!...

Adidaşi, jeanşi, cămaşă, în asta eram îmbrăcat, dar, iată, fusesem recunoscut; cei de la mese începuseră să mă examineze

cu coada ochiului; roşcovana nu mă acostase ca să „cheltuiesc cu ea nişte bani", ci pentru a atrage atenţia celor din jur.

Ceva mai încolo, o cântăreaţă cu daruri mai curând trupeşti decât vocale, care evolua, acompaniindu-se la chitară, pe o scenă micuţă, mişcându-şi picioarele – şi nu numai, căci costumaţia era „clasică": ciorapi şi jartiere negre, restul aproape nu mai conta – chiar deasupra capetelor celor de la mese, a abordat un tip, în timp ce beam o Coca-Cola la bar!

– Hei, ce te holbezi aşa la mine?! Dacă eşti ce vrei să pari, un bărbat adevărat, nu te mulţumi doar cu privirea! Alfredo! s-a adresat ea, apoi, unuia din cealaltă parte a restaurantului. Dragostea e ceva care se face în doi, tu ştii cel mai bine!...

Dar noaptea? Oare cum arăta acel cartier noaptea?

– Ce-i nou, domnule Adrian? m-a întrebat cu nerăbdare Luciana, de cum am coborât din maşină.

Lazzaro mă rugase să nu-i spun nimic de Nicola. „Mai vedem, mai aşteptăm...", adăugase.

– Nu mare lucru. Mi-au arătat ore întregi fotografiile unor infractori, apoi l-am însoţit pe comisar la Salerno, să vadă ce-i cu telegrama de la doamna Colette. A adus-o un copil la oficiul poştal, asta-i tot ce-au aflat.

– Oare să fie Nicola împreună cu doamna, cum spunea el?

– De ce să nu fie?

– Păi, ce răscumpărare ar putea lua de la mine?! De ce să-l ţină cu ea? L-or fi omorât, domnule Adrian!

– Ce pot să-ţi spun eu, Luciana?!... Comisarul ştie mai bine, nu?

– Fir-ar ei de *zbirro*!... Aşa le spunem noi poliţiştilor. Nu-i ştiţi cine sunt!... Dar cum s-a întâmplat, domnule Adrian?

I-am povestit, şi ea mi-a comunicat, coborând vocea:

– Ştiţi, am telefonat şi eu unde am putut... Mafia nu cunoaşte nimic. Altcineva a făcut asta, Mafia n-are nici un amestec. Domnule Adrian, eu o să plec, a zis, întinzându-mi telecomanda, am o fetiţă, e tare îngrijorată că taică-său...

Şi, izbucnind în plâns, s-a îndreptat spre ieşire.

Meciul era pe sfârşite, fusese un spectacol de zile mari, „Napoli" o încasase cu 3-4 – să vezi şapte goluri, nici unul de la

unsprezece metri, nu-i chiar de colo; mă ridicasem să-mi pun ceva în pahar şi a sunat telefonul. Era Pierre.

– Ce s-a întâmplat, Adrian? M-a sunat Colette cu câteva minute în urmă, că-i prizonieră, că răpitorii cer o jumătate de milion de dolari. Când s-a întâmplat, că abia m-am întors de la Londra. Şi cum? Sper c-ai anunţat poliţia!

I-am zis că am anunţat-o, fusesem toată ziua cu comisarul care cerceta cazul, am lăsat telegrama la urmă, şi l-am întrebat dacă nu cumva Colette i-a pomenit ceva despre ea.

– A vrut, cred, să spună ceva, dar convorbirea s-a întrerupt, probabil că n-au mai lăsat-o să vorbească, ca să nu-i depisteze de unde telefonează. O să vin mâine, imediat după prânz.

A doua zi, aducându-mi micul dejun, Luciana a deschis vorba despre Mafie şi mi-a mărturisit că i-a cerut ajutorul.

– Oamenii ei, domnule Adrian, ştiu absolut tot ce mişcă în oraş, unui vecin în vârstă şi singur i-au spart casa doi derbedei, cine credeţi că i-a găsit şi i-a înapoiat lucrurile, *pieti-piatti*? i-a numit ea cu o veche poreclă pe poliţişti.

– Uite ce-i, Luciana, am pus capăt discuţiei, sunt chestiuni care pe mine, ca străin, nu mă privesc. Aşa că te-aş ruga să consideri că nici nu mi-ai spus că ai luat legătura, că ai cerut ajutor... Bine?

– Bine, domnule Adrian.

La puţină vreme, a sunat Lazzaro. Era amărât că „Napoli" mâncase bătaie, a dat vina pe arbitru... N-am fost de aceeaşi părere şi l-am informat despre convorbirea cu Pierre.

– E de ştiut ora la care s-a întors la Zürich, cât a trecut până l-a sunat Colette. Dacă a sunat şi la birou. Faptul că l-a sunat seara târziu ar putea să fie un indiciu că acolo unde o ţin n-au telefon, au aşteptat să se întunece, să se răărească lumea pe stradă, ca s-o scoată la un telefon public.

– Nu mi-a trecut aşa ceva prin minte, am recunoscut.

– Sunteţi modest. Şi mai aveţi o calitate: vă pricepeţi să vorbiţi cu femeile.

– Mă bucur c-aţi remarcat...

– Poliţist, fără spirit de observaţie?! a râs. Dar iată de ce v-am sunat...

– Mor de nerăbdare să aflu.

– Dar nu într-atât încât să fie nevoie de-un doctor.

– Din moment ce sunteţi la celălalt capăt al firului...

– Aşa este. A fost reţinut un individ pe baza fotografiei făcute după „portretul vorbit", şi v-aş trimite o maşină să vă aducă la noi.

– De ce n-o trimiteţi?

– E pe drum. De ton era vorba...

Ajuns la „Nucleo", la sediu, Lazzaro m-a condus într-o încăpere neutră de la parter, cu o fereastră spre o altă încăpere. În scurt timp, în aceasta din urmă, au fost introduşi zece indivizi, cărora li s-a spus să se înşiruie de-a lungul peretelui. Unul dintre ei semăna într-adevăr cu chipul alcătuit la computer, dar nu eram sigur că era cel pe care îl văzusem noaptea trecută alergând la portiera din faţă, şi n-am vrut să-mi iau păcate pe suflet şi să-l arăt cu degetul. După ce-am ieşit din cameră, i-am spus comisarului toate acestea şi l-am întrebat dacă asemănarea era singurul criteriu al reţinerii individului în cauză.

– Nu, nu este singurul. A închiriat de la un garajist – băieţii mei au luat toţi garajiştii la rând – un Fiat Ritmo, care, spune el, i-a fost furat cu trei zile în urmă. N-a reclamat, cică sperând să-l găsească. E din Caserta, un oraş situat la douăzeci şi ceva de kilometri de aici, s-a întors de curând din Birmania, electrician, a venit la Napoli să caute de lucru. Să vedem ce mai putem afla... Asta şi fac oamenii mei, „sapă".

Când m-am întors, Luciana m-a informat că a venit domnul Pierre, că era cu domnul director Mondolfo în birou, unde discutau, probabil, cum să facă rost de bani, şi m-a întrebat dacă poliţia avea ceva noutăţi.

– A reţinut un suspect. Fii bună, am rugat-o, şi anunţă-l pe domnul Pierre când termină cu directorul, că m-am întors şi o să fiu la mine în cameră.

Într-una din scrisori, Colette îmi mărturisise că voise, „din simplă curiozitate", să-l cunoască pe bărbatul despre care Ema, prietena ei din copilărie, îi vorbise ca fiindu-i şef, lăsând să se înţeleagă că trăia de o bucată de vreme cu el. Avusese surpriza să constate că era un tip atrăgător şi că, „în cele din urmă, se lăsase cucerită", cum se exprimase ea în scrisoare. Se „lăsase cucerită" pentru a se răzbuna astfel... *post-mortem* pe cea care decedase cu Luciano în accidentul de avion?... Haida de!...

Nu după mult timp, a pătruns în camera mea un exemplar reuşit de bărbat, spre patruzeci de ani, cu o faţă colţuroasă, tipică de viril. Purta în braţe un căţel, o arătare micuţă, fără pic de păr, cu urechile ciulite şi botul ca de şobolan, o rasă africană – îmi pomenise Colette ceva despre el –, ceva mai caraghios nici c-am văzut. Ne-am strâns mâinile, după care l-am pus în temă cu cele întâmplate, că poliţia avea un suspect, fusesem chemat pentru a-l recunoaşte...

– Colette şi-a luat o vilă la mare, am aflat din cele povestite de ea... trebuie vândut tot ce se poate vinde imediat şi, mai ales, trebuie împrumutaţi bani de la bancă prin ipotecarea casei, a magazinului, atelierelor....

– Nu cred că te poţi baza pe vila de la mare, Colette mi-a arătat-o, am fost acolo cu ea... mă îndoiesc... Adică ştiu eu... am dat înapoi, nu era de competenţa mea să fac aprecieri de genul acesta. Dacă vrei, putem să ne repezim, tot n-avem altceva de făcut. Trebuie să discuţi cu comisarul, pentru că el mi-a declarat categoric că ei nu vor accepta un şantaj.

– Bine. Hai să văd vila...

Când am ajuns în porţiunea de şosea din care porneau aleele spre vilele de pe ţărm, Pierre a fost şocat probabil de numărul mare de tăbliţe cu DE VÂNZARE, pentru că l-am auzit spunând:

– Da' ce i-a apucat pe toţi ăştia să vândă?

– Şi eu mă mir.

– Preţul imobilelor a crescut, poate vor să profite de conjunctură...

– Nu ştiu ce să-ţi spun.

Curând, am intrat pe alee şi am oprit la capătul ei. Tot timpul drumului, Pierre ţinuse arătarea în braţe, iar când a coborât, i-a dat drumul, să se mişte sau poate să-şi facă nevoile.

– Da, nu-i urâtă... Ba e chiar foarte originală... Şi imediat a remarcat: Dar vila asta nu-i locuită de mult!

S-a auzit gura arătării, un fel de scheunat subţire, piţigăiat. Pierre a sărit ca ars. De teamă, probabil, să nu fi dat peste căţel vreun şobolan sau, ştiu eu, pisică, şi a alergat spre latura cealaltă a soclului. Căţelul ne-a ieşit în întâmpinare şi imediat a pornit înapoi. L-am urmat, căci el parcă ne chemase în ajutor. Lătra la o uşă laterală, ce ducea în interiorul „ghetei de patinaj"; o dată cu

apariţia noastră, a început să zgârie energic cu ghearele în tăblia uşii, de-ai fi zis că ne cerea s-o deschidem.

– Ce-i asta? Ce-ar putea însemna?! s-a mirat Pierre.

Înspre partea mării, soclul avea două ferestre, apărate de gratii; am zis: „Un moment" şi m-am repezit înapoi. Aparţineau unor camere micuţe, într-una se afla un şezlong cu pânza ruptă... Din câte îmi aminteam, din living nu cobora nici o scară spre interiorul soclului, cele două nivele nu corespundeau. Când m-am întors, l-am găsit pe Pierre cu arătarea în braţe, mai bine-zis încercând s-o ţină, pentru că ea se zbătea să scape din strânsoarea lui.

– Dă-i drumul, ar putea să sară şi astfel să-şi rupă un picior! l-am sfătuit. Apoi am adăugat: Probabil că e cineva înăuntru, du-te în vecini şi telefonează la poliţie, eu mă apuc să sparg uşa cu cricul maşinii.

Şi m-am repezit la portbagaj.

– Ai grijă de căţel! mi-a cerut Pierre, pentru că arătarea, aşa cum prevăzusem, îi sărise din braţe, după care se năpustise din nou asupra uşii.

Aceasta era ceva mai înălţată de la pământ. Am băgat limba cricului sub marginea ei, şi, după câteva învârtituri, uşa s-a căscat, sărind din balamale.

Arătarea n-a mai aşteptat s-o deschid, a năvălit înăuntru, s-a oprit la capătul coridorului şi a început să latre la o uşă care nu putea fi decât a unei boxe. M-am aruncat cu umărul în ea, dar uşa a rezistat. Era făcută dintr-o scândură subţire, un placaj, şi am început să lovesc cu cricul. A sosit Pierre, în scurt timp, însoţit de un bărbat cu un târnăcop. Unealta asta a rezolvat imediat lucrurile, făcând să sară uşa din loc.

Colette stătea într-un colţ, cu faţa îngropată în palme.

– Adrian, mi s-a adresat (nu ştiu de ce mie, şi nu lui Pierre!), l-au împuşcat pe Nicola. Ne-au dus la marginea unei păduri... Şi, nemaiputând continua, a izbucnit în hohote de plâns, lipindu-se apoi de pieptul lui Pierre.

Bine că a făcut-o, pentru că mă simţeam destul de jenat. Apoi, după ce am ieşit afară, a început din nou să vorbească:

– Când am ajuns aici, începuse să se crape de ziuă. În seara următoare, mi-au adus rochia asta, căci mă luaseră în pijama, şi

m-au scos la un telefon public să vorbesc pentru bani... Ooo, copii, prin ce-am putut trece!...

– Bine, dar lui Set nu-i dai nici o atenţie? a zis Pierre, uşor ofensat. Doar ştii cât te iubeşte!... Lui să-i mulţumeşti, el te-a găsit!...

38

M-a trezit o durere ascuţită în degete; am încercat să mi le apăr şi am întâlnit botul lui Fox. Am vrut să spun: „Ce faci, dementule?!", dar în aceeaşi clipă mi-am dat seama că mă aflam într-un pat, culcat în cămaşă şi jeanşi. În cea următoare, foxterierul a scos un „ham" plin de bucurie.

Am încercat să mă dezmeticesc şi să pricep unde mă aflam. Patul nu era al unei cabine de vapor şi nu era nici patul meu de la motelul din Glifada... Şi apoi, de ce mă culcasem în cămaşă şi jeanşi? De ce nu mă schimbasem în pijama?

– Unde suntem, băieţel? am întrebat fără să vreau.

N-avea cum să-mi spună. Pe lângă stor se strecura o lumină; am sărit din pat şi am ridicat jaluzelele. Nu mi-a plăcut ce-am văzut: clădirile de peste drum nu puteau fi decât ale Iraklionului.

Îmi simţeam capul greu, gândeam oblu, ca prin ceaţă... Am încercat să-mi limpezesc mintea. Mi s-a părut un efort prea greu. Aveam un creier parcă făcut din deşeuri. Gândirea nu-mi mergea în profunzime, plutea la suprafaţă. Reflecţiile erau ca nişte umbre ce veneau din stradă, să se plimbe pe albul peretelui. O senzaţie de eşec şi tristeţe încerca să mă domine.

– Băieţel, nu-i e bine vacii noastre...

Era o poveste urâtă, cu consecinţe, probabil, şi mai urâte, şi mi-am zis că trebuia să fac tot posibilul să ies cu faţa curată din ea. Mintea îmi era însă tot atât de inteligentă ca şi geamul prin care priveam. Mi-am luat ochii şi i-am trimis să-mi spună cât e ceasul. Răspunsul a fost: şapte şi un sfert.

Următorul lucru pe care l-am sesizat a fost telefonul. Am ridicat receptorul şi i-am cerut centralistei să-mi facă legătura cu recepţia. A răspuns o voce feminină. Am rugat-o să-mi spună la ce cameră locuia domnişoara Egina Solomos.

– Solomos, am auzit repetând numele, în timp ce căuta în registru. N-avem o asemenea clientă, a sunat răspunsul ei.

– Fiţi amabilă, ce hotel este ăsta?

– Cum ce hotel?! s-a mirat. Hotel „Minotaurus". Cum, dumneavoastră nu ştiţi la ce hotel locuiţi?

– Domnişoară, nu vă supăraţi, căutaţi, vă rog, şi la litera E.

N-am terminat bine de vorbit şi am dus mâna la buzunarul din spate. Paşaportul se afla la locul lui, iar geanta de voiaj am văzut-o pe un scaun.

– Domnule, dar...

– Domnişoară, vă rog să-mi faceţi această mare favoare... Registrul se află în faţa dumneavoastră!...

– Da, sigur, nu-mi este greu, dar... Şi am auzit în receptor zgomotul produs de mişcarea filelor. Nu, nici la litera E.

– Vă mulţumesc. Şi mai am o rugăminte: uitaţi-vă, fiţi amabilă, şi la litera D. Numele este Daneş. Da-neş, l-am silabisit. Daneş Adrian.

– Da, a zis, la scurt timp, avem un client cu numele ăsta. La camera 306. Mai doriţi ceva?

– Aş dori să-mi spuneţi şi când a sosit.

A urmat un moment de tăcere, i s-a părut, probabil, curioasă întrebarea mea. Cu toate că nu credeam să ştie de la ce cameră vorbesc.

– Vă pot da o asemenea informaţie. Ieri a sosit.

– N-aţi fost cumva de serviciu?

– Nu, e scrisul colegei mele de după-amiază.

Înainte de orice, trebuia să fac un duş, să las apa rece să-mi curgă în voie pe faţă, apoi să-mi chem mintea la ordin şi, în linişte şi pace, să încerc să mă dumiresc ce se întâmplase. Când mă trezisem şi-mi dădusem seama că mă aflam într-o cameră de oameni normali, prima senzaţie a fost că avusesem un coşmar, că toate câte îmi stăruiau în minte se petrecuseră în vis.

Bine, bine, în vis, dar cum ajunsesem la hotel? De ce nu visasem asta pe vas? Şi unde-i Egina? Şi încă: memoria mea nu era deloc scurt-circuitată, ea îmi servea toate amănuntele întâmplării.

Intrând în baie, am aruncat o privire în oglindă şi am văzut că aveam un lanţ de aur la gât. Era lanţul Eginei. Cu zale duble, lucrate de mână, după uzură, un lanţ foarte vechi. I-l admirasem

şi ea mă întrebase de ce nu-mi cumpăram şi eu un lanţ, e modern la bărbaţi. (Era!...) „Nu dau eu banii pe aşa ceva", spusesem. Îl purtase până în ziua în care dormiserăm în satul de munte, dimineaţa îşi pusese şiragul acela splendid de mărgele, în vreo patru rânduri şi lung până aproape de talie, şi n-o mai văzusem cu lanţul de aur. Dar de ce se afla la gâtul meu? De ce mi-l pusese la gât? Pentru că numai ea o făcuse!...

Sub apa rece a duşului mi-am zis că trebuia să acţionez, şi nu să stau să pritocesc lucrurile. Asta puteam să fac şi mai târziu. Prima grijă era să ajung cât mai repede la motel sau, mai bine-zis, la maşină. Dacă poliţia grecească păzise şi maşina cum mă păzise pe mine... Nu mi-am mai terminat gândul; poliţia grecească era interesată de ceea ce se petrecea în jurul Lamborghinei, şi nu în jurul sau cu Adrian Daneş! Pe poliţiştii greci îi durea în cot de mine!

Am ridicat receptorul şi i-am spus centralistei că voiam să plec cu primul avion la Atena, mă interesa să ştiu ora decolării şi dacă erau bilete. Mi-a făcut legătura cu recepţia. Am vorbit din nou cu tânăra aceea. Mi-a comunicat că aveam o cursă la nouă şi jumătate, iar alta la unsprezece. O să se intereseze de locuri, exista o agenţie chiar în hotel, şi o să-mi reţină unul, să-i spun pe ce nume. N-aveam ce face şi i l-am spus.

– Cum?... Dumneavoastră aţi întrebat de dumneavoastră?... Dacă locuiţi la noi?! Şi când aţi sosit?... N-aţi ştiut...

– Domnişoară, am întrerupt-o, nimeni nu-i perfect... Şi pe lume se întâmplă tot felul de chestii... Bine, vă mulţumesc, domnişoară, am încheiat, ştiind că nu pot să-i dau nici o explicaţie.

De explicaţii aveam nevoie mai întâi eu. Şi încă de una urgentă!

N-am aşteptat să-mi dea răspunsul prin telefon, m-am aruncat în haine, am coborât pe scări, ca să nu aştept liftul, şi m-am prezentat la recepţie. Era o fată nostimă, i-am spus că eu eram Adrian Daneş, şi ea mi-a comunicat că mai existau locuri pentru cursa de zece şi jumătate, că tocmai voia să mă sune. Dacă mă grăbeam, puteam ajunge la timp.

– Asta şi fac, domnişoară: mă grăbesc. Vă rog să-mi spuneţi de unde pot să iau biletul.

– Vizavi, a zis şi a arătat, printr-o mişcare a capului, înspre partea opusă a holului.

Am trecut întâi pe la portar şi i-am cerut să cheme un taxi. Ceea ce omul s-a şi repezit să facă. Am cumpărat biletul şi, uitându-mă la ceas, mi-am zis că într-o oră să tot ajung la aeroport. Eram la Iraklion, nu la Paris.

De un singur lucru uitasem să mă interesez: dacă aveau voie sau nu căţeii în avion. Răspunsul era mai curând nu, pentru că, de câte ori călătorisem cu avionul, nu văzusem pe nimeni ducând un câine de lesă. Era însă prea târziu să mai pot întreprinde ceva – şi ce-aş fi putut întreprinde? Întrebarea-mi venise pe buze în timp ce-l pofteam pe Fox în taxi. I-am pus-o şoferului, cu vorbe englezeşti şi prin semne. A dat din mână şi a zis *yes,* apoi s-a grăbit cu întrebările lui. Grecul care nu-i curios nu-i grec get-beget.

– Nu ştiţi, căţeii au voie în avion?

– De ce să nu aibă voie? Da' din ce ţară sunteţi?

– Din România.

– Aaa, din România!... şi a făcut un semn din mână, adică, ştie el, cunoaşte el... Cât costă benzina în România?

Şi nu m-a slăbit cu întrebările. Voiam să mă gândesc la ale mele, şi aveam destule, nu mă puteam plânge, dar el mă pisa ba despre una, ba despre alta.

La biroul de informaţii mi s-a spus că un câine poate fi transportat cu avionul doar într-o cuşcă prevăzută cu aerisire. O pusesem de mămăligă, căci asta însemna să pierd o zi întreagă la Iraklion, să iau feribotul şi să ajung abia a doua zi dimineaţa la Atena. Tocmai atunci am sesizat privirea ceva mai insistentă a unui hamal. Ca să aranjezi o asemenea treabă nu trebuie să vorbeşti vreo limbă străină, semnele sunt suficiente. Fără îndoială, suntem fraţi buni cu grecii.

Avionul făcea o oră până la Atena, şi, o dată instalat într-un fotoliu, am solicitat o cafea dublă. Mi-am supravoltat creierul cu ea şi am încercat să iau lucrurile sistematic. Nu mi-a reuşit. Eram prea dominat de împrejurările terifiante ale călătoriei în munţi pentru a mă întoarce şi a porni de la acea hotărâre-„capriciu" a Eginei de-a pleca, de-a pleca imediat cu vaporul la Iraklion.

Şi deodată am revăzut scena cu Fox, când ea, printr-un strigăt straniu, monosilabic, „hot" sau „hat", îl trimisese la pământ. Cum se târâse cu spatele, ca din faţa unui mare şi iminent pericol, cum se strecurase în maşină ca o javră deprinsă cu lovituri de picioare în spate, cum tremurase acolo, făcut covrig.

Dar şi fără această scenă era clar că mă aflasem sub o influenţă nefastă, că Egina începuse să-mi subordoneze voinţa încă de la coborârea de pe vapor, apoi la muzeu şi mai ales în timpul vizitării Cnossosului. Mă năucise cu verbozitatea ei şi, treptat-treptat, îmi diminuase spiritul critic. Căldura contribuise probabil şi ea, moleşindu-mă. Sau căldura aceea fusese mai degrabă o stare interioară? La Cnossos simţisem, la un moment dat, că pur şi simplu îmi fierbe măduva în oase, senzaţie produsă, desigur, de lupta ce se dădea în mine, căci începusem să fiu conştient de pierderea treptată de voinţă...

Nu, la început, spiritul critic existase, gândeam astfel, dar reacţionam, mă comportam în neconcordanţă şi contrar acestui spirit. Împotriva propriei mele voinţe. Când văzusem pe ce drum îngust o apucase Egina, intuind neobişnuitul situaţiei, încercasem cu un efort să ies din raza influenţei Eginei, dar efortul meu n-a făcut altceva, probabil, decât să potenţeze această influenţă...

Dar dacă fusesem drogat? m-am întrebat brusc. Înainte de vizitarea Cnossosului, îmi dăduse să beau din termosul ei... Când pusese Coca-Cola în el? La motel nu-l văzusem la ea. Drogat sau nu, era neîndoios că fusesem programat, manipulat...

Mă adusese, probabil, noaptea la hotel, îi spusese recepţionerului că nu mă simţeam bine, sau ceva în genul acesta, mă urcase în cameră şi nu-şi mai pierduse vremea cu mine. Sau fusesem drogat mai apoi?... Căci înţelegeam situaţiile, situaţii reale... Văzusem, auzisem... Nu fuseseră imagini albe. Zgomote albe... Şi iată, nu aveam senzaţii amnezice: totul mi se desfăşura în faţa ochilor cât se poate de clar.

Să-mi fi fost sugerate situaţiile şi eu le-am trăit ca reale? În ce scop? Şi mi-a venit în minte cum, la sfârşitul discuţiei de pe vapor, referindu-se la mine, adăugase în şoaptă, ca pentru sine: „Dar eu voi afla."

Însă, dacă Egina avea asemenea însuşiri, de ce n-o făcuse înainte? De ce n-o făcuse de la bun început? A doua sau a treia zi după ce ne-am cunoscut? Lucrurile s-ar fi rezolvat mult mai uşor şi fără acel drum, unde puteam să ne rupem capul oricând! Şi nu numai eu. O dată cu mine îi rămâneau – dacă mai rămâneau – şi ei oasele tot acolo!

Nu fusese în stare s-o facă singură şi avusese nevoie de ajutorul acelei bătrâne? Şi mi-am adus aminte că ea însăşi îmi povestise despre anumite practici mai vechi ale călugărilor în mânăstirile de pe muntele Athos, care cădeau în transă şi se foloseau de procedee sugestive pentru anumite „spovedanii".

Lanţul de la gât dădea totul peste cap.

Şi mi-a venit din nou în minte cum mă antrenase în joc, cum mă acaparase, cum îmi subordonase voinţa... Acele modificări de percepere a corpului, acea teroare născută din neputinţa mişcării, cum voiam să vorbesc, dar buzele nu se mişcau, cuvintele rămâneau nerostite... Copitele de capră îmi erau tot timpul sub ochi. Şi apoi, acel scorpion monstruos, acea dihanie antediluviană...

De la Aeroportul liniilor interne până la motel n-aveam de făcut mai mult de un kilometru sau doi, şi am pornit-o pe jos. Spre bucuria lui Fox. Nu eram sigur că pricepuse cum de ajunsese atât de repede de pe insula Creta la Atena; i-am spus, nu atât ca să ştie, cât să-i scot ochii:

– Golane! Maşină, vapor... Acu' fusăşi şi cu avionul... Ha? Tot să trăieşti!... Tu ce făceai, bre, în timp ce baba mă băga în „probă"? Tu ce făceai? În timp ce pe mine mă treceau năduşelile? Şi-mi auzeam carnea cum scârţâie? Le dormeai în maşină, n-aveai tu treabă!... (Şi mi-am adus aminte că îi dădusem să mănânce în casa aceea din sat. Îi dădusem o bucată de friptură de capră făcută, probabil, pe plită – uite-mă, vauuu, iară oniric!...) La hotel, eşti primul la uşă, da' pe jăratic n-ai venit după mine, cumetre! Eu eram pierit, iar tu umblai prin sat după mirosuri! După alte-alea!... Fustangiule!... („Io?!.." s-a mirat, parcă nevenindu-i să creadă că fusesem acela care pronunţasem cuvântul.) Ei, gata, ai scăpat de Egina... Tot îţi stătea ca un ghimpe în ochi! De fapt, tu n-ai avut-o la stomac de la bun început... Uite, îţi promit, când o fi să mănsor – când o fi... –, întâi îţi cer ţie părerea. OK?

Glumeam, dar în faţa ochilor aveam tot timpul un dreptunghi alb pe locul pe care ar trebui să se afle maşina. N-a fost aşa, mi-a venit inima la loc. Apoi am văzut pietricica sub roată şi, deschizând portiera, am găsit şi celălalt semn aşa cum îl lăsasem. Îmi era foame de nu mai puteam, îmi simţeam stomacul lipit de şira spinării, dar trecusem eu prin încercări şi mai grele; voiam să plec

imediat la Pireu. Am derulat geamurile ca să aerisesc habitaclul, l-am poftit pe Fox în maşină şi m-am dus la recepţie.

Era de serviciu doamna care ne dăduse camerele la sosire; a luat cheia din panou de cum m-a văzut. I-am spus că îi mulţumesc, n-o să urc, şi am întrebat-o dacă domnişoara Egina Solomos s-a întors la motel.

– Nu, domnule, dar a trimis un domn... A venit un domn cu un bileţel de la ea ca să achite nota şi să ia din cameră bagajele.

– Când asta?

– Cu vreo două ore în urmă. Ştiţi dumneavoastră altceva? s-a îngrijorat, deodată. Apoi a adăugat ca pentru a se justifica: Am bileţelul!... A venit cu un Mercedes bej... L-a oprit în faţa intrării... Mi-a spus Iannis – s-a referit la băiatul care ajută la bagaje – că avea număr turcesc. Îl trimisesem sus pe Iannis cu el...

– Un brunet cu o mustăcioară subţire?

– Da-da! s-a grăbit să confirme.

– À la Clark Gable?

– Da, exact!... a zâmbit ea, ca şi când şi-ar fi adus aminte de celebrul actor.

În Grecia, Egina venise din Turcia... „Bărbatul se culcă. Femeia se dăruieşte. Sigur, pot să apară şi situaţii în care... ţi-am zis, vin din Turcia... Mi s-a întâmplat acolo un lucru straniu...", mi-au răsunat în minte cuvintele ei spuse în seara în care ne plimbaserăm pe şoseaua acelui sat de munte. Şi ea îmi povestise, ca în urma unei asociaţii de idei, despre pictorul norvegian căruia îi pozase şi la care se întorsese dominată, „luată sub control" de un sentiment obscur de omagiu.

Se întâmplase ceva asemănător şi cu acest turc? Care, iată, după ea se ţinuse ca un scai, şi nu după mine. Ca o umbră credincioasă, în pofida faptului că ea îi demonstra, mai întâi, prin acel proprietar de iaht, apoi, devenindu-mi parteneră de drum, zădărnicia insistenţei lui.

Perseverenţa, perseverenţa încăpăţânată a unui bărbat dă însă de cele mai multe ori rezultate... Şi eu, alungând-o tot timpul din mine, cu impresia că mă acapara cu abilitate, nu făcusem altceva decât s-o îndrept, s-o trimit la el. Suspiciunile mele... Abia suspiciunile ei cu temei... Dar atunci?...

Mi-am văzut ochii căzuţi pe asfalt, într-o scursoare alburie şi gelatinoasă, şi am simţit parfumul Eginei venind din spatele meu. În aceeaşi clipă, mâinile ei cu degete prelungi mi-au prins faţa ca în jocul „Ghici, cine-i?". Mintea începuse s-o ia razna; m-am ridicat repede de pe bancă şi m-am îndreptat în fugă spre maşină ca spre o salvare, ca spre singura salvare.

Soarele nu era mai puţin năucitor decât ieri, aerul se reverbera, dar peisajul era tonic, dinspre mare venea o undă răcoritoare, şi, o dată aşezat la volanul maşinii, am prins parcă puteri. Dar imaginile zilei de ieri – unele persistente, altele fugoase– mi-au revenit mereu dinaintea ochilor. Mereu mă vedeam călare pe măgăruş, agăţat pe crestele acelor munţi virginali, în urechi îmi răsuna când tăcerea plină de zgomote enigmatice, când un murmur tainic de voci, când bocănit ferit de copite... Spaima aceea născută din neputinţa mişcării era încă prezentă în oase, senzaţia de primejdie nu dispăruse... Şi gândurile, gândurile fugeau mereu la Egina; mi se părea tot timpul că-i zăresc Citroënul în circulaţia de maşini. În zadar îmi spuneam tot felul de vorbe, nu mă puteam desprinde de imaginea ei.

Secretara mi-a comunicat că domnul Lemanidos se afla în birou, m-a anunţat, şi el m-a întâmpinat cu braţele desfăcute, de parcă secretara i-ar fi zis că a venit frate-său.

– Totul este în ordine, mult stimate domn, mi-a făcut cunoscut cu un zâmbet de satisfacţie şi mi-a strâns mâna cu căldură – chiar cu prea multă căldură. Aveţi în Vamă un colet cu piese. Iar noi am şi întreprins diligenţele necesare pentru a vi-l da în primire.

Mi s-a părut cam deocheată exuberanţa lui.

– Aşteptam şi patru anvelope... am spus contrariat. Au fost comandate chiar în faţa mea! O dată cu piesele!...

– Îmi pare rău, am fost anunţaţi doar despre coletul cu piese. Anunţaţi de omul pe care-l am acolo. Dar eu o să pun să se verifice.

– V-aş ruga foarte tare, nu se poate să nu fi sosit şi anvelopele! Dar în ceea ce priveşte coletul, când aş putea intra în posesia lui?

– Ah, să nu fie birocraţia asta în Grecia!... s-a văitat şi şi-a pus mâinile în cap. Ne sufocă!

– Şi pe dumneavoastră vă sufocă?

– Domnule!... Domnule!... a continuat să se vaite. Dar luaţi loc! Să vă servesc cu ceva rece. Cu ceva răcoritor... Ceva răcoritor şi-o cafeluţă (la greci, diminutivele sunt şi mai des folosite ca la noi).

Am luat loc să văd ce urmărea preaşiretul domn Lemanidos, cu ochii ca de viezure şi cu limba fagure de miere, şi, după ce a terminat de vorbit cu secretara, l-am întrebat când au sosit piesele.

– Au sosit acum două zile, dar noi am fost anunţaţi abia azi de dimineaţă.

– V-am sunat, nu v-a spus secretara? Mi-a zis că nu ştie nimic despre piese.

– Ba da, mi-a comunicat. Şi-am fost sigur c-o să-mi telefonaţi astăzi din nou. Dar iată c-aţi venit în persoană. Să revenim însă la piese... Vă spuneam despre birocraţia noastră... Trebuie să vă comunic formal că n-aveţi voie să desfaceţi coletul, Grecia servind doar ca ţară de tranzit.

– Spuneţi-mi, dacă aş avea ceva la motor... M-ar lăsa, să zicem, cureaua?

– Dar nu mi-aţi zis dumneavoastră că duceţi piesele în România?... m-a întrebat şi mi s-a părut a desluşi în vocea lui o nelinişte subterană.

– Da, bineînţeles, asta şi vreau să fac, l-am asigurat.

– Am o cunoştinţă la Vamă – fără asta nici nu se poate, sunt legături normale de afaceri... dacă n-ai asemenea legături, înseamnă că... – şi-o să vorbesc pentru ca lucrurile să aibă un curs mai rapid. Ştiţi, ei n-au de ce să se grăbească... Au timp suficient...

– Vă mulţumesc foarte mult! Aţi fost de la bun început atât de amabil, atât de...

Şi m-am oprit, ca şi când n-aş fi găsit superlativul cel mai potrivit, în măsură să ilustreze cât mai bine recunoştinţa pe care i-o purtam. Îmi solicita încredere – i-o serveam.

– Şi mie, vă mărturisesc, mi-a făcut o reală bucurie să vă pot fi de folos. Mă iertaţi că vă spun, dar sunteţi un om deosebit de agreabil, este o plăcere că v-am cunoscut şi ţin să vă mulţumesc pentru faptul că aţi venit la noi ca un prieten, şi nu doar ca un client.

– Dar asta şi sunt relaţiile dintre români şi greci – de prietenie, nu? Relaţii foarte vechi... Ne şi asemănăm întrucâtva. Suntem la

fel de optimişti şi de veseli, de comunicativi... De ospitalieri... A da, voiam să vă întreb: cam la ce sumă s-ar putea ridica serviciile pe care mi le prestează reprezentanţa dumneavoastră? Ca să-mi rezerv suma respectivă de bani...

– Vă înţeleg foarte bine... Fiţi convins că n-o să vă luăm pielea! m-a asigurat, acordându-mi un zâmbet larg.

Nu era răspunsul pe care îl doream. Dar nici să insist nu puteam, ca să nu par meschin. Secretara i-a comunicat că la Vamă a sosit doar coletul cu piese, nici vorbă de anvelope. Să se fi răzgândit Sabbatini, având în vedere cei douăzeci de mii de dolari pe care urma să mi-i achite, sumă nu glumă? Numai că ei intrau în buzunarul statului, şi nu într-al meu !... Mi-am spus că asta e, şi l-am întrebat când să vin ca să-mi ridic coletul cu piese.

– Azi e de-acum joi... Mâine e zi scurtă... Sunt funcţionari la stat, nu le stă mintea la treabă! Nu mai devreme de marţi la prânz. Chiar miercuri, pentru o mai mare siguranţă. Şi ca să nu bateţi drumul degeaba. Cu toată relaţia pe care o avem acolo... Birocraţia de la noi... Se pierd foarte multe afaceri din pricina ei.

Iată, puteam să mă ocup de expedierea tabloului la Napoli şi am zis să profit de amabilitatea afişată de preaşiretul domn Lemanidos şi să-l rog să pună pe cineva de la serviciul său de expediţii care să mă ajute la balotarea miţoasei (având ca umplutură tabloul). Ca şi la formalităţile poştale, vamale, deloc simple, desigur. Dar imediat mi-am spus, sorbind din ceşcuţa de cafea, că, în cele cinci zile pe care le aveam la dispoziţie, m-aş fi putut repezi foarte bine la Napoli. Cu maşina ar fi fost cel mai comod şi, totodată, mai ieftin, mă puteam îmbarca seara la Patras, în jur de două sute de kilometri pe autostradă, iar dimineaţa eram la Brindisi. Şi cum de la Brindisi până la Napoli nu sunt mai mult de trei sute cincizeci de kilometri, un fleac pe autostradă... Da, dar Colette ar fi recunoscut imediat că Lamborghini nu este cea pe care o aveam de la ea!... Aşa că singura soluţie de-a ajunge la Napoli – de-a ajunge şi eu, nu numai tabloul (Colette se despărţise de mai multă vreme de Pierre) – era avionul. Când prospectasem călătoria în Creta, văzusem că existau curse zilnice, viza pentru Italia o aveam cu mai multe intrări, timp de şase luni, aşa că nu se punea problema de a afecta călătoria din toamnă; aveam de

gând să ajung, cu o excursie, în Egipt, pentru a vedea piramidele, Sfinxul...

– Domnule Lemanidos – am glăsuit –, cu toată prietenia şi simpatia ce vi le port, din cauza întârzierii atât de mari cu care îmi sunt livrate piesele, ca şi a faptului că s-a produs încurcătura cu anvelopele, mă văd nevoit să plec pentru câteva zile în Italia. Şi, ca să profit mai departe de generozitatea pe care o manifestaţi faţă de mine, aş avea rugămintea să-mi asiguraţi la dumneavoastră maşina. Iar căţelul care mă însoţeşte să-l daţi în grija cuiva, a unui mecanic omenos, sau a oamenilor de la paza reprezentanţei. Le voi lăsa bani pentru mâncarea căţelului şi, desigur, îi voi recompensa. Vă daţi seama, nu pot să-l iau cu mine în avion... Îmi trebuie şi o cuşcă specială...

– Nici o problemă, plecaţi sănătos şi să faceţi acolo o treabă profitabilă. Maşina o s-o parcăm la etaj, unde ţinem maşinile pentru vânzare...

– Şi căţelul?

– Muşcă?

– Doamne păzeşte! E dresat, a fost câine de circ. O să vi-l aduc îndată să vedeţi ce frumos poate fi şi câte ştie să facă, cum ascultă de ordin.

– Ca să fiţi mulţumit, pe căţel o să-l iau chiar eu. Am o curte bine închisă şi o să-l dau în grija fetiţei. Am o fetiţă de opt anişori, e o minune, staţi să v-o arăt!

A scos din portofel fotografia fetiţei, mi-a întins-o peste masă şi apoi a venit lângă mine ca s-o admirăm împreună. Era drăguţică, moştenise ochii şireţi ai lui taică-său. Am lăudat-o cum am putut mai bine şi, înapoindu-i fotografia, am spus:

– Să-l aduc pe Fox, aşa îl cheamă pe căţel, ca să vedeţi că n-am exagerat deloc când v-am vorbit despre el.

N-am mai aşteptat încuviinţarea lui Lemanidos, m-am dus la maşină să-l iau pe foxterier. L-am găsit mârâind la nişte copii, gata să sară pe fereastră la ei – din cauza căldurii, îl lăsam cu geamul derulat, ceea ce îi ţinea pe puşti la distanţă. Ce sistem de alarmă – Lamborghini îl avea din fabrică –, încuietori şi câte altele, cu Fox maşina era în cea mai deplină siguranţă.

Lemanidos a rămas încântat de căţel şi de ce ştia să facă, şi mi-a promis că o să dea dispoziţii să mi se asigure o maşină care

să mă ducă la aeroport, căci şoferii de taxi abia aşteptau să înhaţe un străin ca să-l jupoaie. Exact ca la noi. I-am spus că mă duc să-l hrănesc pe foxterier şi i-l aduc imediat.

Pe drumul spre Glifada, m-am surprins conducând cu peste o sută douăzeci de kilometri pe oră. Acţionasem instinctiv, căci numai o concentrare maximă îmi putea alunga gândurile. Mi-am adus aminte de avertismentul lui Sabbatini şi de hotărârea mea de-a supune maşina unei testări la reprezentanţa Fiat din Pireu. O pregătisem pe Egina, îi spusesem că aud un zgomot suspect la maşină, un zgomot ce vine dinspre compartimentul motorului, apoi, ca şi când aş fi uitat că-i vorbisem, îi mai spusesem o dată, vezi Doamne, mă obseda zgomotul, şi-i vorbisem şi despre intenţia mea. „Vezi-ţi de treabă, o fi ceva pasager!... De ce să-ţi pierzi timpul? Câte zgomote aud eu la maşină!... Dacă ar fi să mă iau după ele, aş sta numai prin *service*-uri!“ N-o făcusem – n-o făcusem şi am zis să mă las păgubaş.

Trecuse de ora unu, şi afişul de la recepţie glăsuia răspicat că predarea camerelor trebuie făcută până la ora douăsprezece; era însă cazul să mă interesez în primul rând de cursa „Napoli“. N-a trebuit să telefonez – în tabelul cu plecări şi sosiri de pe aeroportul Ellenikon am văzut că avionul companiei Olympia Airways decolase de o oră.

Încă pe drum, îndreptându-mă spre motel, îmi pusesem întrebarea dacă făceam bine că renunţam la etapa „Patras“, pentru că Volosul îl omisesem datorită insistenţelor Eginei. Şi, dată fiind situaţia, am hotărât să merg în Pelopones. La întoarcere, Pireul îmi era în drum, îmi pica tocmai bine, puteam lăsa maşina la reprezentanţa Fiat, şi am rugat-o pe doamna de la recepţie să treacă cu vederea faptul că n-o anunţasem din vreme că urma să plec.

– Am de ridicat din Vamă un colet cu piese pentru maşină şi patru anvelope care trebuia să sosească la reprezentanţa Fiat din Pireu, dar n-au sosit, aşa că sunt nevoit să plec cu avionul la Napoli ca să lămuresc situaţia. Doar n-o să-mi socotiţi o zi de şedere, pentru că am întârziat o oră, din cauza unei întâmplări de forţă majoră!

I-am cerut înțelegere – avionul avea să mă coste o grămadă de bani!

– Așa ar trebui să fac... Dar pentru că ați stat mai multe zile... Și între timp ați fost și plecat... Bine, până coborâți, vă fac nota.

39

Până la Corint aveam de parcurs vreo nouăzeci de kilometri și, imediat ce m-am văzut pe autostradă, am înfipt piciorul în accelerator. Plătisem taxa – care nu era deloc simbolică – și în mai puțin de trei sferturi de oră am ajuns la canalul tăiat în istmul Corint. Tăiat acum aproape nouăzeci de ani de niște ingineri francezi, și după mai bine de două milenii de la primul proiect.

Pe când canalul nu exista, navele erau nevoite să facă un ocol larg pe la sud de Pelopones sau să fie trase, cale de șase kilometri, cu ajutorul unui sistem de rulaj ce funcționa deasupra unui șanț, până ajungeau la cealaltă mare. Periandru, unul dintre cei șapte înțelepți ai Greciei, a fost cel care a conceput întâiul proiect de străpungere a istmului. Apoi s-a ocupat de el Caligula. Nero a inaugurat lucrările cu o lopată de aur, dar ele au fost curând suspendate. De la înălțimea podului, canalul pare un uriaș tranșeu, cu pereții verticali, apa e departe, jos, la vreo sută de metri, vapoarele par niște jucării care fumegă.

Fiecare vale a Peloponesului, fiecare munte, fiecare colț are climatul său propriu și istoria sa. La Micene există un cenușiu în aer care nu poate fi decât al tragediei turbulentei familii a Atrizilor. Argosul, într-un peisaj înverzit, are un aer de grădină de zarzavat. Asemenea Corintului, care, printre altele, se bucură de renumele, recunoscut în întreaga lume, pentru viile care dau struguri fără sâmburi. Din orgolioasa Spartă n-a rămas aproape nimic, dar în aer plutește o lumină tare, parcă materială...

Și mereu păduri de măslini, copacul sacru al Greciei, un pom ciudat, cu trunchiul scund, răsucit, scorburos, cu ramuri contorsionate, scorburoase și ele, însă darnic, veșnic darnic – e drept, abia după douăzeci de ani de la plantare – ca nici un altul; livezi de portocali și lămâi... Pământul, muncit trudnic, se schimbă

mereu. Domină pantele stâncoase, domină munţii, care se apleacă pentru a se întâlni cu pământul câmpiilor peticite în zeci de culori.

Aşa că, în loc s-o iau spre Micene, de care mă despărţeau doar cincizeci de kilometri, prea puţini pentru pofta mea de condus, am ţinut direcţia Patras, cu gândul de-a mă duce la Olimpia. În total, vreo două sute cincizeci de kilometri. În stânga se desfăşura un relief muntos, cu o vegetaţie bogată, dar nu mă interesa. Mergeam tot timpul pe banda a doua a autostrăzii, semnalizam cu farurile, claxonam, ceream drum liber şi mereu împingeam acul kilometrajului spre o sută optzeci. Pentru cei aproape patru sute de cai ai Lamborghinei, hrăniţi din şase carburatoare orizontale cu injecţie, viteza asta era ca un zburdat după o şedere prelungită în grajd.

Goneam şi-mi imaginam privirile admirative adresate maşinii, gândurile invidioase ale celor pe lângă care treceam – vanitate stupidă, chiar imbecilă (Ooo, dacă am fi mereu înţelepţi!) –, goneam şi-i trimiteam la toţi dracii şi pe poliţiştii greci, şi pe mafioţii lui Sabbatini. Eram perfect conştient că-i un infantilism ceea ce făceam – v-am spus, sunt superficial –, dar spiritul critic rămânea la suprafaţă, se estompa, ceda imediat în faţa sentimentelor care mă dominau. Îmi venea să-mi trag tot timpul palme, să-mi car tot timpul pumni de cât de idiot am putut fi cu Egina.

Mă potolisem, o luasem spre Olimpia şi făcusem vreo cincisprezece-douăzeci de kilometri, când mi-am zis că cel mai bun lucru ar fi fost să fi rămas la Corint, iar seara să mă fi dus la Teatrul din Epidaur. Mi-a surâs ideea. Mi-a surâs ideea nu atât de a vedea un spectacol, cât de a-mi ocupa seara. Am oprit, am întors maşina şi am luat-o înapoi spre Patras şi înapoi spre Corint.

La cinci după-amiază, intram din nou în Corint. Am angajat o cameră la un hotel şi, cum mai aveam aproape patru ore la dispoziţie, am luat-o spre Epidaur, pe un drum ocolitor, cu vreo şaizeci de kilometri în plus faţă de cel direct, ca să revăd Micene. Data trecută venisem din sudul Peloponesului. De la Olimpia o luasem spre Tripolis – *Et in Arcadia ego*. Apoi, Argos-Micene–Corint-Epidaur. Iar noaptea, după spectacol, plecasem la Atena.

Străbăteam un relief când muntos, când deluros, peisajul era ademenitor, viile se succedau cu plantaţii de lămâi şi portocali, şi un semn rutier indica drumul spre Meneea. Spre acea Menee de care este legată una dintre cele „douăsprezece munci ale lui

Hercule", omorârea temutului leu şi toată povestea. Dintr-o localitate s-a desfăcut un drum secundar, străjuit de plopi, şi în curând am ajuns la Micene. Loc sinistru al legendei, „tragic cuib de vulturi" al „insulei lui Pelops", mit din care Eschil, Sofocle şi Euripide au scos capodopere nemuritoare.

Acropole din Micene, care data trecută m-a impresionat şi m-a tulburat, nu mi-a mai spus mare lucru de data aceasta. Nicăieri nu pot fi evocaţi mai bine eroii marilor clasici greci – descoperirile lui Schliemann n-au confirmat legendele, însă un sâmbure de adevăr tot le-a dat –, dar nu i-am putut „alătura" nici pe Agamemnon, nici pe soţia sa, Clitemnestra, „Zidului ciclopilor" sau „Porţii leilor", şi poate doar „Mormântul lui Agamemnon" sau „Tezaurul lui Atreu", cum i se spune acelui mormânt, regal, desigur, mi-a dat un fior. Prin dimensiunile intrării, prin plafonul imens, format dintr-o singură piatră...

Căldura mă strângea în chingi unsuroase de transpiraţie, şi nu mi-era gândul decât la o baie în mare. Ajunsesem la o adevărată saturaţie „arheologică". Mă simţeam singur, tot ce vedeam în jur mă apăsa, eram terorizat de tristeţe, mă îmbiam cu apă rece şi, când o beam, se dovedea clocită. Luminişurile pădurii sacre a Epidaurului, în loc să mă încânte, m-au făcut să fiu atent la foşnetul de şopârle, ce alergau nevăzute; printre copaci se strecura o adiere uşoară care aducea şoapte stranii şi tainice, de peste tot veneau zgomote surde, enigmatice, aveam tot timpul senzaţia unui ochi care mă priveşte din spate, din părţi... Iar în toate – Egina. Când silueta, când chipul, când vocea... Am dat dracului sanctuarul lui Asclepios.

M-am dus şi m-am aşezat pe una dintre băncile de piatră din rândurile de sus ale celui de-al doilea nivel al teatrului. Cel mai mare şi cel mai bine păstrat dintre toate teatrele antice ale lumii, numit de Pausanias „Minunea de la Epidavros". Amfiteatrul, care putea primi şaptesprezece mii de spectatori, oferă una din imaginile cele mai impresionante ale lumii antice.

Acustica sa este o adevărată minune – un cuvânt spus în şoaptă pe scenă se aude perfect până la ultimul rând, al cincizeci şi cincilea, la o diferenţă de nivel de douăzeci şi cinci de metri faţă de platforma scenei. Policlet din Argos, marele sculptor şi arhitect, s-a folosit de un versant al muntelui Kinoriton pentru a

săpa în stânca sa gardenele, dar a ales în aşa fel versantul, încât soarele să apună pe scenă.

Autocarele huruiau continuu, aducând spectatori, greci şi străini – Festivalul de la Epidaur, „Epidavria", susţinut de Teatrul Naţional al Greciei, se desfăşoară în tot cursul verii –, programul anunţa „Agamemnon", de Eschil – după Micene nici nu se putea altă piesă mai potrivită –, şi am coborât să-mi ocup un loc cât mai în faţă. Când este vorba de tragediile antice, nici o trupă din lume nu poate să-i întreacă pe greci. Nimeni nu declamă ca ei, limba lor melodioasă îi serveşte perfect pe actori, pasul pe scenă este autentic elen, dramatismul mâinilor ridicate spre cer dă fiori... Şi totul în acea atmosferă sacră şi magnificentă a Epidaurului.

40

O dată debarcat pe aeroportul din Napoli, am sunat-o pe Colette la birou să-mi trimită o maşină – coletul cu plocatul şi tabloul din interior era uriaş, noroc cu cei de la serviciul de expediţii al reprezentanţei Fiat, altfel nu ştiu cum m-aş fi putut descurca la compactarea miţoasei. Mi-a răspuns secretara. Mă ştia, m-a informat că doamna Pietraccini a plecat de o oră şi ceva la vila ei de la mare, iar pentru a-mi rezolva problema cu maşina mi-a făcut legătura cu directorul Mondolfo.

*

Aşa cum i-am povestit comisarului Lazzaro, o cunoscusem pe Colette în Elveţia, la Interlaken – de la ea aveam maşina. La un timp după ce m-am întors în ţară, am invitat-o la mine. I-am arătat cam tot ce merita arătat, am dus-o, bineînţeles, la mânăstirile noastre unice din Nordul Moldovei, apoi în Maramureş – ţinut unde mă simt într-adevăr mândru ca român –, oprindu-ne, din când în când, la minunatele porţi ale locului, am aranjat în aşa fel încât să urcăm până sus la Săpânţa, cu celebrul ei „cimitir vesel", ne-am petrecut noaptea la un gospodar din comună, pentru ca duminica dimineaţa, aşa cum plănuiserăm, să ajungem la bisericile din lemn. Când Colette a dat cu ochii de cea din Moisei a rămas locului de uimire.

Însă la următoarea – aceasta mai ales în întregime din lemn şi cu o turlă în săgeată de vreo cincizeci de metri înălţime – i-au dat lacrimile: de jur-împrejurul bisericii, curtea era plină de credincioşi – înăuntru nu mai era loc –, aşezaţi în genunchi, pentru că se slujea Sfânta Liturghie. Cei din rândul întâi, bărbaţi, femei, copii, se sprijineau cu o mână de peretele lăcaşului de închinăciune, cei din rândul al doilea ţineau una din mâini pe umărul celor din faţă, şi, tot aşa, până la ultimul rând – o imagine copleşitoare a credinţei acelor oameni în Dumnezeu.

– Uite, Adrian, eu nu pot înţelege – a rupt Colette tăcerea, arătând cu mâna în spate, deoarece începuserăm să coborâm panta ca să ajungem la maşină – cum îi suportaţi de atâţia ani pe cei doi dictatori dărâmători de biserici? Şi, acum, şi de sate?

– Ce, în Italia Sudul e la fel cu Nordul?...

Dar ia să-i fi povestit că, petrecând un Paşte într-o comună, Valea Stanciului, din sudul Olteniei, al Doljului şi, mergând în noaptea Învierii la biserică – aşezată la câteva case distanţă de cei care îmi erau gazde –, găsisem în sfântul lăcaş doar vreo cinci babe şi doi moşi?! De Înviere!... Aşa se şi explică, într-un fel, cum de-au rezistat cei doi dictatori.

Delta şi Litoralul le lăsasem la urmă, iar la Constanţa s-a întâmplat să vizităm Muzeul de Artă cu puţin înainte de a pleca spre Bucureşti. Când s-a întâlnit cu Ţuculescu, a rămas siderată, nu-i venea să-şi creadă ochilor, ca apoi să se întoarcă de la o pânză la alta.

Sosiţi în Capitală, n-am putut să nu-i arăt valorile noastre adăpostite de Muzeul Naţional, printre care o mulţime de pânze ale lui Ţuculescu.... Iar după aceea să plecăm la Craiova, bogată şi ea în tablouri ale unuia dintre cei mai mari pictori europeni ai secolului XX, după părerea reputatului critic de artă Pavel Suşară.

– Să aveţi asemenea valori şi să nu afle nimeni de ele?! s-a revoltat Colette, în timp ce vizitam Muzeul de Artă din palatul celebrului boier oltean Jean Mihail, şi pe care comuniştii l-au profanat, instalându-şi, într-o vreme, judeţeana lor de partid. E ca şi când le-aţi ţine sub cheie! a continuat. Şi vă mai miraţi că nu sunteţi cunoscuţi!... În loc să faceţi expoziţii itinerante cu asemenea valori, expoziţii itinerante, cu caracter permanent şi în întreaga lume civilizată, voi vă daţi peste cap să exportaţi nişte gunoaie, nişte caricaturi de maşini de teren (văzuse între Rucăr şi Câmpulung cum

erau filmate demonstraţiile cu nenorocitele noastre de ARO în chip de „Taurul Carpaţilor"; tot atât de „taur" ca şi cel intitulat „geniul" acestor munţi). Sau antediluvienele voastre Dacii, făcute după nu ştiu ce Renault. Cum credeţi că veţi putea să concuraţi vreodată cu Occidentul cu produse industriale ale căror patente sunt cumpărate din Vest, şi, evident, depăşite?! Singura voastră şansă este cultura! Dar cine s-o înţeleagă, cine s-o fructifice, s-o promoveze, nişte conducători analfabeţi?!

– Avem un Brâncuşi, un Eugen Ionescu, pe Cioran, pe Mircea Eliade... norocul nostru c-au plecat la timp, altfel nu i-am fi avut nici pe ei!

– Mi-ai mai vorbit... Brâncuşi e „Brancusi", anexat de francezi. Ca şi Ionesco, pe care l-au făcut membru al Academiei Franceze. Din anonimat v-a scos doar Nadia Comăneci. Şi Ceauşescu, prin opoziţia sa faţă de ruşi. Dar când zici România, zici Comăneci!... Sau când zici Comăneci, zici România.

Însă, după Revoluţie, ne-a mai scos cineva din milenarul anonimat: ţiganii. Adică „rromii", cum au hotărât noii conducători – în marele lor avânt de a se arăta democraţi – să li se spună ţiganilor. De-au rămas stupefiate cancelariile occidentale de cât de bătuţi în cap putem fi, încât să ne-o facem cu propria noastră mână printr-o atât de mare asemănare între denumirile de „rrom" şi „român". Şi asta în timp ce nemţii îi apelează *tzigauner*, englezii – *gipsy*, italieni – *zigaro*, francezi – *gitan* sau *tzigan*... ruşii – *ţîganî*. Numindu-i „rromi", noii conducători ai României au făcut cunoscut lumii întregi că ne-ar fi neamuri, de ce nu chiar fraţi...

Femeia de la vilă mi-a spus că doamna Pietraccini era pe plajă. Aşa că am urcat pe cap uriaşul colet, în chip de călăuză nepaleză, şi am căutat să-mi fac apariţia pe nesimţite. Cu ochelarii aceia mortali cumpăraţi la Salonic, de-a dreptul bestiali şi care mă făceau cât se poate de *cool*. Ca să constat că pe nisipul acelui sector privat de plajă se expuneau goale la soare nu doar Colette, ci şi un alt corp feminin.

În primul moment s-au speriat, timp în care am recunoscut-o pe însoţitoarea prieteni mele. Era Laura (sau Teresa), şi gândul mi-a zburat imediat la un eventual – vauuu! – *ménage à trois*; ceea ce a făcut ca *fiinţa* să tresalte de încântare. O modalitate de-a mi-o

scoate – hai că ştiţi – pe Egina din cap. Sigur, mă aşteptau talentele Ortansei acasă, ce-mi relevaseră cât de erogenă putea fi zona buricului degetului mic, pe care o punea în valoare, explorând-o cu vârful tare al limbii, mânuit cu o uluitoare dexteritate. Plus tot tacâmul cu vărsarea cuburilor de gheaţă peste zona mea pubiană, manevră ce trezea la o nouă viaţă *fiinţa*, în vreme ce tu aveai impresia că eşti pe punctul să ţi-o pierzi pe-a ta!

Bucuroasă de surpriza pe care i-o făcusem venind la Napoli, Colette a sărit în picioare, a început să ţopăie, scoţând cu încântare tot felul de sunete, de strigăte, după care ne-am sărutat, îmbrăţişându-ne. În vremea asta, Laura (sau Teresa) s-a întors cu fundul – pardon, cu posteriorul – în sus –, posterior plin de pofte, având, Dumnezeule, pe Satana în alcătuirea sa –, şi a rămas total impasibilă.

– Dar, stai, să ţi-o prezint pe Teresa, a zis Colette, făcând semn spre aceasta. Numai că voi, de fapt, vă cunoaşteţi... şi-a adus ea aminte de întâmplarea de pe autostrada de Roma.

Teresa (şi în acelaşi timp Laura) n-a schiţat nici un gest, de parcă n-ar fi auzit-o pe cea care îi era şefă, mai bine-zis patroana Casei de modă la care era angajată. Am spus familiar, în virtutea gândului unui *ménage à trois*, „*Ciao! Come stai?*, dar Colette n-a aşteptat ca Teresa să reacţioneze în vreun fel – n-a reacţionat, a rămas impasibilă –, şi, apucând de colet, a zis:

– Ia să vedem ce mi-ai adus în pachetul ăsta enorm!

Ambalajul din plastic translucid (transparenţa asta mi-a fost favorabilă la cele două puncte vamale) i-a permis să-şi dea imediat seama că era vorba de o miţoasă – îşi dorise una, dar ea venise în România cu avionul, iar de la Bucureşti pleca în Hawaï –, m-a sărutat pe obraz şi a început să ţopăie cu plocatul în braţe. (Goală fiind, era o scenă de văzut, de filmat!) Apoi, când a dat cu ochii de tablou, a înlemnit, a rămas locului. Era o pânză în genul unei alte picturi pe care o văzusem la ruda lui Ţuculescu, intitulată „Privirile culorilor".

– Adrian, asta da surpriză! La aşa ceva chiar să mă omori, şi nu m-aş fi aşteptat! O, Madona! Ce *mână* poate să aibă!... Omul ăsta nu pune culori, pune de-a dreptul dumnezeire pe pânză! Uite, mi s-au tăiat picioarele ca şi atunci la Constanţa. Mare păcat că pânzele lui nu pot fi văzute decât în muzeele voastre! Şi asta cu

totul întâmplător... Pentru că, miopi cum sunteţi, nu-l includeţi ca obiectiv în traseul turiştilor. Zău dacă nu sunteţi nişte tâmpiţi! În loc să vă arătaţi lumii, să vă faceţi cunoscuţi... Habar n-ai de câte ori pun la video caseta pe care mi-ai dat-o cu Madrigalul... Mai ales când am stări angoasante, când sunt dominată de stări depresive... Teresa, vino să vezi! a chemat-o parcă aducându-şi aminte de ea. Apoi a adăugat: În definitiv, ce poţi avea cu Adrian?!... După câte ştiu eu, nimic. Hai, vino!

Teresa s-a ridicat fără nici o poftă, ca şi cum n-ar fi avut încotro, timp în care am remarcat că mâinile ei – de data asta fără acele mănuşi negre – nu prezentau nici un semn. Aveam să aflu că i le reparase un chirurg-estetician cu piele de la subsuorile ei.

– *Ciao*, a zis, aruncându-mi o privire în treacăt, şi s-a uitat la tablou.

– Ei, spune şi tu dacă nu-i fascinant! a făcut Colette.

– Dacă zici tu... Eu nu mă pricep. Culori tari... Compoziţie epatantă... Ochii ăştia... O metaforă, nu?

– O metaforă, bineînţeles! a întărit Colette. Şi a îndemnat-o, luând-o cu o tandreţe inechivocă de mijloc: Hai, îmbrăţişează-te cu Adrian! Ţi-l las aici, mă duc să pregătesc ceva să sărbătorim evenimentul. Cine ştie ce-ar putea să-ţi treacă prin cap dacă-l iau sus cu mine... Adrian, mi s-a adresat, privindu-mă drept în ochi, sunt cu Teresa, o iubesc, mă iubeşte, numai că ea e excesiv de geloasă. Am plecat, copii, a mai zis, luând tabloul cu ea. Cum sunt gata, trimit să vă cheme. Adrian, aduci tu pătura... s-a referit Colette la miţoasă.

Am început să mă dezbrac – dacă era nudism, nudism să fie, semnul bărbătesc tot n-avea pentru ea nici un sens, mai bine-zis nici o valoare. După ce mi-am scos cămaşa şi umblam la pantaloni, am auzit-o chestionându-mă:

– Hei, Adrian! Ce-i cu lanţul Eginei la gâtul tău?

Dacă mi-ar fi vorbit, să zicem, un rinocer, n-aş fi rămas mai mirat.

– Dar de unde ştii tu că-i lanţul Eginei?! am luat-o la rost, la rândul meu, după ce mi-am revenit din uimire.

– Pentru că eu i l-am dat! E lanţul bunicii. Înainte de-a fi cu Colette, am fost cu Egina. M-a părăsit, nu ştiu ce-a apucat-o – într-o

bună zi a dispărut, pur şi simplu, din Napoli. Unde ai întâlnit-o, în Grecia?

I-am povestit, în câteva cuvinte, cum ne-am cunoscut, cum m-am trezit singur într-o cameră de hotel din Creta, şi, când m-am uitat în oglindă, am văzut că aveam la gât lanţul pe care ea îl purtase în ziua în care ne întâlniserăm.

– Ascunde-l! m-a îndemnat. Bagă-l în buzunar, ca nu cumva să-l vadă Colette!... Ştie, bineînţeles, de legătura mea cu Egina, lanţul i-ar reaminti...

– Am priceput, am spus fără să vreau, dumirindu-mă dintr-o dată de ce negase Colette când o întrebasem în Katerini dacă a auzit de una Egina Solomos, care pretindea că a fost şefa Casei de modă Tatti.

– Ce-i aşa greu de înţeles?! m-a înfruntat, fără rost, Teresa.

– Nu, am zis aşa... Iartă-mă... e lanţul tău de familie... Şi, drept să spun, e prea gros pentru gâtul unui bărbat... Numai la sicilieni am văzut lanţuri atât de groase la gât. Ia-l! i l-am întins – vorbind, îl scosesem de la gât.

– Nu, Adrian, ţine-l! a zis, respingându-mi mâna. Chiar dacă îl porţi sau nu. Cu Egina nu poate fi decât o poveste frumoasă... Indiferent cât de scurtă. Şi totuna-i dacă se sfârşeşte atât de... neaşteptat. O imprevizibilă. O bizară. Cadourile nu se iau şi nu se dau înapoi! Păstrează-l ca amintire. Punct. Fă o baie şi hai şi noi sus. Şi nu cumva să-i scapi o vorbă Colettei!... Zicea că eu sunt geloasă... Dar ea e o fiară, nu altceva!

Şi eu care mă gândisem şi făceam zâmbre! Aur curat sunt româncele noastre!...

41

În avion, pe drumul de întoarcere, sucisem şi răsucisem în minte treaba cu Sabbatini şi începeam să cred foarte serios că lucrurile fuseseră puse la cale cu mult mai multă dibăcie decât îmi imaginasem eu. Şi aici, meritul îi revenea în întregime lui Georgio. Contrabandist şcolit, aşa cum îmi dădusem seama de la bun început. Îmi dezvăluise că maşina lui avea un compartiment secret... N-avea cu siguranţă nici unul. Îmi dăduse cinci oraşe ca etape

obligatorii ale călătoriei... Probabil, alt truc. Oficiul de turism din Salonic, parola: „Am sosit cu Lamborghini", hotelul „Mediterranean Palace"... – fără îndoială, alte minciuni.

Totul pentru a mă induce în eroare, pentru a mă pune pe o falsă orbită. Şi, în caz de ceva, şi pe poliţiştii greci. Care şi-au rupt pingelele urmărindu-mă – în scară sau în altfel de scări –, au ars benzină cu nemiluita şi, tot transmiţând prin radio fiecare mişcare de-a mea, au făcut cu siguranţă bătături la buze, săracii!

Or, din câte îmi dădeam seama, treaba era mult mai simplă şi astfel cât se poate de ingenioasă – „marfa" urma să se afle neîndoios în coletul cu piese. De-asta „întârziase". Introdusă acolo în complicitate cu un vameş grec. Se petrec atâtea pe lume, că nu te mai miră nimic. În Canada, parcă, şeful principalei bande de traficanţi de narcotice era chiar şeful brigăzii antidrog, socotit ca unul dintre cei mai mari specialişti în prinderea bandelor de traficanţi. Ce să te mai miri atunci că un biet lefegiu grec s-a lăsat cumpărat de un tip uns cu toate alifiile ca Lemanidos?!

În timp ce răsuceam toate acestea în minte, sorbind dintr-o doză de bere, gândul mi-a zburat la Egina. Ca apoi să sară imediat la Colette. După Geneva, ne opriserăm la un hotel de pe malul lacului Di Garda, a cărui întindere, dar mai ales aşezare, atrag turişti din toate colţurile lumii. Seara, dansaserăm până târziu în restaurantul hotelului, ne retrăseserăm în cameră, făcuserăm, bineînţeles, dragoste şi, la urmă, adormiserăm unul în braţele celuilalt. Aparent, totul părea în regulă, nu putea fi ceva mai frumos. Ca în orice activitate umană, în cazul sexului – mai ales în cazul acestuia–, pe locul doi, ca importanţă, după nevoia de hrană, mulţumesc dr. Freud – mintea trebuie pusă la treabă. Chiar dacă eşti, să zicem, bine dotat de natură. Nu-i deloc suficient. Aşa cum nu este suficientă nici intuiţia. La fel ca şi în artă – iar a face dragoste este o artă; numai mârlanul, scuzaţi, „regulează", de fapt el îşi goleşte doar glandele – omul are nevoie de iniţiere, de educaţie. Un bărbat, un iubit neştiutor seamănă, aşa cum zice Balzac, cu o maimuţă care încearcă să cânte la vioară.

Deprinsesem cum să faci dragoste cu o femeie din *Învăţăturile lui Tao de Jing*, despre care se spune că este cea mai redusă ca dimensiuni dintre cărţile de înţelepciune ale lumii. Iată esenţa acestor învăţături: PLĂCEREA UNUI BĂRBAT TREBUIE SĂ

FIE ÎN PRIMUL RÂND ACEEA DE A OFERI PLĂCERE FEMEII. ŞI CĂ SATISFACŢIA SATISFACERII PARTENEREI POATE ÎNTRECE BUCURIA PROPRIULUI ORGASM. Învăţasem, în acest sens, nu numai cum poate fi prelungit un act sexual prin întârzierea „stadiului inevitabil", prin amânarea „momentului fără întoarcere", dar „exersasem" şi „digitaţia", pentru ca simţurile femeii să vibreze asemenea corzilor unui pian de concert... Şi, totuşi, ceva nu se lega.

Trezindu-mă spre dimineaţă, mi-am dat seama că eram singur în pat. Colette nu se afla nici în cameră. Nu mi-a plăcut asta. Îngrijorat, mi-am tras jeanşii în grabă, am luat un pulover pe mine şi m-am dus să văd unde ar putea fi. După ce-am ieşit din hotel, am zărit-o, la scurt timp, stând, zguduită de plâns, pe malul apei. M-am retras cât am putut de repede, pentru a nu-i perturba intimitatea acelei stări sufleteşti a cărei cauză no puteam nici măcar bănui. Ar fi însemnat să săvârşesc o intruziune de neiertat şi ireparabilă.

Eram pe Riviera italiană şi mai aveam câteva zile până la expirarea vizei de ieşire din ţară; i-am spus asta în timp ce ne expuneam, pe şezlonguri, la soare. „Vreau să vorbim", m-a anunţat, ridicându-se şi invitându-mă astfel să mă ridic şi eu. „Ţi-aş propune", a zis, privindu-mă drept în ochi, „să rămânem doar prieteni de azi înainte. Aşa ne-ar sta cel mai bine. Şi mie, dar şi ţie..." Am crezut că îmi dădea în felul acesta papucii.

Întors acasă, i-am scris, mulţumindu-i – fără să mă întind prea tare şi fără să folosesc cuvinte prea sunătoare – pentru zilele petrecute împreună. Şi am fost sigur că n-o să primesc răspuns sau un alt semn de la ea. La un moment dat, tăcerea ei a început să mă sâcâie – trecuseră mai bine de două luni –, ca, într-o seară, să mă sune şi să-mi spună că ar vrea să vină în România, eu ce-aveam de zis?

Ca şi în Italia, pe timpul vizitei, când făceam dragoste, participarea ei, aparent totală şi plină de pasiune, avea un „ce" pe care nu-l puteam descifra, doar intui. Aşa se face, probabil, că mi-au venit în minte cuvintele ei spuse când mă referisem la Pierre ca la un tip bine, iar Colette adăugase: „Şi cu prohabul mereu desfăcut!..." Să fie vorba de un „subconştient freudian"?...

Despre psihanaliză ştiu doar din auzite câte ceva, şi că la americani este practicată în mod curent. Iar ei, de obicei, ştiu ce fac... Însă aşa neofit cum sunt nu pot să nu-mi pun întrebarea dacă nu cumva ceea ce a marcat-o pe Colette a fost nu atât infidelitatea soţului, cât cea a Emei. Deoarece, după ce ne-am întors cu Teresa de la plajă, Colette a remarcat, pe nepusă masă, că dragostea între două femei este mult mai puternică, şi, totodată, şi mai trainică decât cea între o femeie şi un bărbat, şi că lesbienele sunt foarte geloase. Să fi practicat ea cu Ema jocuri erotice încă de când erau nimfete şi creşteau împreună în casa părinţilor Colettei? În cazul acesta, de ce a vrut să scape de Lamborghini şi chiar de firma de avocatură a soţului, o adevărată fabrică de făcut bani, cum ea însăşi se exprimase? Cine să mai priceapă ceva?!

De altfel, dacă vrei să fii cu o femeie, trebuie să renunţi la efortul de-a o înţelege. La orice fel de efort! Am auzit sau am citit, nu mai reţin, că un celebru scriitor englez a fost întrebat, la una dintre conferinţele sale, cum de-i ies atât de bine personajele feminine. Iar el a răspuns: „Mă gândesc la un bărbat şi-l lipsesc de logică, de raţiune." O butadă? Infirmată de atâtea femei! Iată, dintre cele publice, îmi vin în minte omul politic Mona Muscă, la înălţimea unui Bălăceanu-Stolnici, omul de televiziune Mihaela Rădulescu, de talia unui Emil Hurezeanu sau Adrian Cioroianu... Dintre femeile *de faţă*, fac prinsoare, gândul v-a zburat la Ortansa!

În privinţa Teresei, lucrurile mi se păreau mai limpezi: o însemnase violul la care fusese supusă în acel cimitir de maşini de către cei doi fraţi care o luaseră în furgonetă împreună cu scuterul rămas în pană, şi în urma căruia rămăsese cu mâna arsă de acidul sulfuric vărsat din sticla răsturnată când se zbătuse să scape. Dar Egina? Cu ea, lucrurile mi se păreau mai simplu de explicat. Faptul că mama ei, ajunsă la demenţă, îi insuflase tot timpul că era băiat, şi nu fetiţă, numind-o, în loc de Egina, Nikos; felul în care o pusese să facă instrucţie, tratând-o ca pe un soldat, ca pe un cavalerist... Ea însăşi remarcase că, dacă mama ei n-ar fi asociat la asta bătăile, tot felul de pedepse, mai cu seamă cea cu închiderea într-o magazie cu şobolani, un mod insidios de a o convinge că era băiat, ar fi putut s-o transforme într-un caz „travesti". Iar într-o zi mărturisise, ca printre altele, că uneori se simte atrasă de femei tinere şi frumos construite. Tot dintr-un „subconştient freudian"?...

Asta era, trebuia să-mi întorc gândurile la Sabbatini, că doar el constituia „obiectivul" împreună cu „marfa" pe care urma s-o transport! Deci şi la Leṃanidos, la cutia cu piese, la cele lăsate acasă: cartea începută, Ortansa... Adevărată „fiară", cum le spun eu femeilor în genul ei, femeilor care au clasă şi ştiu ce să facă atunci când se află în pat c-un bărbat. Cu ea, ca soţie, nici nu s-ar pune problema ca blestematul plictis conjugal să intervină vreodată!

Secretara mi-a adus la cunoştinţă că şeful reprezentanţei este plecat şi că, din câte cunoaşte, n-o să se mai întoarcă în acea zi la birou. Ştia c-o să vin. L-a adus pe căţel, care a fost foarte cuminte, şi care se află sus, în maşină, ca şi coletul cu piese; o să-l cheme imediat pe funcţionarul însărcinat de domnul Lemanidos să rezolve cu formalităţile, iar la urmă m-a informat că a sunat de la Istanbul duduia Egina Solomos, care mi-a transmis o scrisoare prin fax.

Adrian,

M-ai atras de la bun început. Magnetic, aş zice. Şi tot de la bun început mi-ai apărut ca un tip dubios. Fusesem în România şi, drept să-ţi spun, am rămas îngrozită de sărăcia cumplită în care se zbătea populaţia voastră. Magazine cu rafturi atât de goale numai în Rusia am mai văzut. Cel puţin acolo, pâinea nu se vindea pe baza cărţilor de identitate cum se vindea la voi. Cozi enorme până şi la hârtie igienică. În ceea ce priveşte circulaţia rutieră, majoritatea covârşitoare a maşinilor e formată de cele de genul anticelor Renault 12, de aceea şi este atât de cenuşie. Valută, aşa cum am auzit, n-aveţi voie să deţineţi, e caz penal dacă vă prinde cu ea... Şi iată-te pe tine în Grecia, la volanul unei Lamborghini, cu un fox sârmos după tine, oprit la cel mai luxos hotel din Salonic. Unde şi mâncai, de altfel. Ba îţi hrăneai şi câinele tot de acolo!... Compuneai, cu alte cuvinte, imaginea unui om plin de bani. Ba chiar îi aveai. De unde? Chiar m-am gândit să telefonez la poliţie pentru a le atrage atenţia asupra ta. N-am făcut-o. Întâmplarea – o întâmplare cu semnificaţii de destin – a vrut să ne reîntâlnim pe şoseaua aceea. Şi aici începe un al doilea capitol, cel al lui Haran, al lui Homi Haran şi-al comportării tale cu totul de neînţeles.

L-am cunoscut pe aeroportul din Istanbul din pricina unui incident cu un poliţist abuziv, care a mers până acolo încât m-a acuzat că l-aş fi insultat, că l-aş fi jignit în exerciţiul funcţiunii.

Veneam de la Bombay, ți-am povestit, îl vizitasem pe fostul meu soț, călătorisem cu Haran în același avion și el mi-a luat apărarea. În cele din urmă, a sunat la Prefectura de poliție, unde are un cunoscut influent, și incidentul a fost lichidat.

M-a condus apoi la garajul în care îmi lăsasem mașina când plecasem în India și m-a invitat la masă. Îmi spusese că se ocupa cu importul de cherestea și am fost surprinsă să descopăr că omul de afaceri era dublat de un intelectual autentic, cu studii făcute în Franța și, din câte mi-am putut da seama, de un caracter de cea mai bună calitate. Însă ca bărbat nu-mi plăcea. Și, totuși, m-am culcat cu el.

Fusesem în acel „ashram" unde asistasem la scene erotice, eram după o lungă perioadă de abstinență... Nu-mi caut scuze, relatez. Și mi-am dat seama că avea o proteză oculară, un ochi de sticlă. Fixitatea lui m-a oripilat. A doua zi, fără să-i spun ceva, m-am urcat în mașină și am plecat. Știa, îi spusesem că aveam de gând să merg în Grecia. Când am ieșit din bazilica Sf. Dumitru, l-am găsit în parcare, stând lângă Mercedesul lui. M-a salutat și atât. Iar din clipa aceea m-a urmărit ca o umbră. L-am agățat pe tipul cu care m-ai văzut la „Mediterranean Palace" și, în seara următoare, am ieșit cu tine... N-a ajutat la nimic.

Angajase, la Salonic, un detectiv particular... Nu știam. Plecând la Atena, am luat-o spre autostradă, însă când să ies din oraș, cu gândul de a-l păcăli pe Haran, m-am strecurat pe o străduță și am ajuns pe vechea șosea. Am făcut pana de cauciuc. Puțin mi-a păsat. Aveam o stare mizerabilă. I-am dat drumul Ryei să zboare, am încercat să cânt la chitară... Și-am început să mă gândesc la tine, să reconstitui seara, cum te-am sondat cu una, cu alta...

Îmi veneau în minte replicile tale, ele nu-mi displăceră, dar tot gândindu-mă la ce-ai putea fi, le pusesem pe seama abilității, a unei înzestrări anume, ca și a pregătirii de-a alcătui figura unui scriitor. Și am hotărât să scap de tine – am crezut că, din cine știe ce calcule, mă voiai ca paravan –, punându-te într-o situație fără ieșire. Îmi răsunau în urechi cuvintele tale la restaurantul primei seri. „Da, cred c-ar trebui să plecăm. Ar fi cel mai bun lucru". Și, deodată, tu pe șosea. Am zis că nu era posibil, că era o altă mașină... Dar nu. Să fie oare destinul? *m-am întrebat.*

Şi a urmat ce-a urmat. Haran îmi pierduse urma. Tocmai de aceea n-am vrut să merg la Volos, ca să nu mă găsească, şi te-am dus la Meteora; din acelaşi motiv am refuzat să ne înapoiem prin Larissa şi am luat-o prin Trikala-Kardisa. În cele din urmă, detectivul lui a aflat că ne-am cazat la motelul „Xenia" din Glifada.

Ştiai, îţi dăduseşi seama că el, că un bărbat mă urmărea tot timpul. Îl văzuseşi, probabil, la Arcul lui Galerius şi, desigur, când am ieşit de la Marea rotondă; nu se poate să nu-ţi fi amintit că a fost şi la restaurantul hotelului „Mediterranean Palace", pentru că îi examinai pe furiş pe toţi cei de la mese. Mai mult: l-ai aşteptat să apară şi la restaurantul în care ne aflam, mereu te uitai spre intrare.

Te-am întrebat, ca să-ţi dau prilejul să vorbeşti, dacă aşteptai pe cineva. Ai negat. L-ai văzut, sunt sigură, în timp ce dansam la barul „Dionyssos" din Vouliagmeni. Te-am provocat din nou. Nici de astă dată n-ai vorbit. În fine, m-ai văzut discutând cu el în băruleţul hotelului din Iraklion. M-am dus special la el, pentru ca tu, atunci când aveai să cobori, să mă vezi. Te-ai retras îndată ce-ai dat cu ochii de mine. Te-ai retras, prefăcându-te că nu m-ai văzut, ca să poţi păstra aceeaşi tăcere. Aceeaşi distanţă.

Eram o aventură de drum, te detaşai tot timpul prin ironii, nu voiai să te implici nici măcar c-o simplă întrebare referitoare la mine. Şi atunci am profitat de faptul că ai făcut insolaţie, doctorul îţi administrase un somnifer, erai în afară de orice pericol, te-am dat naibii şi am plecat. A fost o hotărâre de moment. Cu conştiinţa deodată evidentă că nu o să mă pot despărţi de tine. Homi mă ceruse de soţie, mă ceruse acolo, în băruleţul acela.

Am plecat cu el, dar mă gândeam tot timpul la tine. Îmi serviseşi o poveste... Ne-am oprit să dormim la Salonic. Am profitat de ocazie şi m-am dus la Oficiul de turism pentru a verifica dacă făceai într-adevăr călătoria în locul unui prieten din Italia care, aşa şi pe dincolo, şi-a fracturat clavicula. Şi am aflat că da, aşa era, ţi-au transformat în bani serviciile achitate de italian. Putea fi o punere în scenă, o acoperire în caz de ceva.

În dimineaţa în care ai fost cu Fox pe plajă am căutat peste tot, nu numai în geamantan. În afară de minifon, n-am găsit nimic. Şi totuşi... L-am rugat pe Homi să oprim la Kavala, sub pretextul unui comision pe care îl aveam de făcut din partea unui prieten. Nu ştiam dacă m-a crezut, dar mie puţin îmi păsa.

Lazaris nu-i un nume necunoscut în Grecia, şi-mi spusesem că nu o să-mi fie greu să dau de el la Kavala, mai ales că tu îmi povestiseşi de taverna aceea a lumii artistice. De la patronul acelei taverne i-am luat urma. L-am găsit acasă, i-am spus că am rătăcit adresa ta şi el m-a trimis la Alexis. „Aaa", a zis bucuros, „dumneavoastră sunteţi duduia aceea pe care a cunoscut-o la Salonic..." N-a fost nevoie să-l descos, mi-a povestit tot, inclusiv cum ţi-a cumpărat minifonul; plecând de la cele spuse de Lazaris, era încântat că a putut să-ţi facă un cadou necesar meseriei tale. Un om minunat, acest Alexis!

Nu voi rămâne cu Haram; nu pot. Mâine sau cel târziu poimâine voi pleca la Paris şi voi încerca să reiau legăturile cu doamna Morel; cred că vocaţia mea este designer-*ul de modă, că este domeniul în care am spirit creativ. Şi, atunci, oare nu-i păcat să mă risipesc?*

Dar vezi, Adrian, cum au trecut suspiciunile dintre statele celor două lumi, celor două sisteme, celor două blocuri asupra indivizilor, cum ne-au marcat, cum ne-au viciat ele gândirea?! Poate că fără aceste suspiciuni lucrurile ar fi avut o altă finalitate... O să mă gândesc mereu la asta... Cred că şi tu...

Egina

Fox mi-a recunoscut paşii, pentru că a dat năvală de cum am început să urc panta spre etaj, unde era parcată Lamborghini. Doamne, ce tumbe a putut să facă şturlubaticul, de-am crezut c-o să plesnească inima în el! Într-adevăr, pe bancheta din spate era aşezată o cutie destul de voluminoasă, cu două benzi metalice în chip de sigiliu. În curând a apărut şi funcţionarul de care îmi vorbise secretara şefului reprezentanţei Fiat. Un bătrânel în prag de pensionare, pesemne, ducând în braţe o cutie de carton, destul de voluminoasă şi aceasta. Mi s-a adresat cu o voce solemnă:

– Domnule, am cinstea de a vă înmâna această neînsemnată atenţie, ca semn de stimă şi gratitudine că v-aţi adresat reprezentanţei noastre! Este în ea ceva specific grecesc, un cadou din partea domnului Lemanidos. Vă mulţumesc!

La naiba, n-a zis, ca la noi, „personal", din partea domnului Lemanidos *personal.* Sintagmă folosită mai întâi referitor la faptele ori spusele Împuşcatului. Apoi, bineînţeles, şi ale Coanei

Leana. Atât! „Personal" era rezervat, strict, numai lor. După Eliberare, cum paranoia e o boală națională la români, asta și auzi la televizor: „Eu, personal"... „El, personal"... „Chiar eu, personal am întocmit-o", declara deunăzi pe „sticlă" un administrator de bloc cu privire la o listă de datornici la întreținere. Lasă că-i pleonastică exprimarea... La un administrator de bloc n-ar fi chiar de mirare... Își dau ei în petec unii miniștri... Că de parlamentari cu gramatică nesigură, ce să mai vorbim! Somități locale, primari în gură tot timpul cu „eu, personal"... Sfertodocții au fost măturați de la putere, dar produsul lor de atâția ani, ehe!...

S-a înclinat și a zis:

– Tot ce aveți de plătit drept comision – pentru gararea mașinii nu vă luăm nimic – sunt șaizeci și cinci de dolari.

Și a adăugat că pot să-i dau lui banii, îi va depune la casierie, și că toate hârtiile pentru autoritățile vamale se află în cutia de bord a mașinii, pot pleca chiar în clipa aceea.

Asta am și făcut. Ieșind în stradă, am ținut să-mi exprim satisfacția:

– Băiețel, suntem mari!... Suntem mari, băiețel! E adevărat, nu atât de mari cum speraserăm să fim... Ce să se fi întâmplat oare că nu mi-au fost expediate și cauciucurile? Dar avem filtre, curele... Avem și o aprindere electronică de rezervă, că nu poți să știi niciodată... Totuși, care-i treaba cu anvelopele? Era întrebarea care mă chinuise tot timpul, nu-mi dăduse pace nici în zilele petrecute la Napoli, mereu îmi zburase gândul la încălțările, la gumele sperate pentru mașină. Și cum n-aveam răspuns și nici ce întreprinde, am zis: Băiețel, gata, cărăbănelu' acasă!

Din câte știam, Volosul se află cam la jumătatea drumului Atena-Salonic, la o distanță în jur de trei sute de kilometri, și n-am stat să mă mai uit pe hartă. Când ești pe autostradă, cincizeci de kilometri în plus sau în minus nu mai contează. Iar când ți s-a înfipt în minte ideea întoarcerii acasă, e ca și când ai spune că treci strada.

O dată însă ieșit din Atena, curiozitatea a învins și am oprit să văd ce conținea cutia de carton, mare cât cea cu piesele pentru mașină, cadoul domnului Lemanidos. Natura ambalajului nu mă dusese la gândul că s-ar putea afla fructe în ea, dar, desfăcând-o, am constatat că era etajată cu rânduri de smochine plesnind de vitalitate, de-ai fi zis că zeama era gata să explodeze prin pori.

Catifelat-maronii, emanând parcă sunete, parcă chicotind ruşinat între ele... Am vrut să iau una. În aceeaşi clipă, cu gândul la carnetul de conducere, mi-am zis că ar fi bine să i-o ofer colonelului Marin – „radarul" mă prindea mereu cu depăşiri de viteză!... O atenţie cum nu se poate mai potrivită, de cu totul altă natură decât o sticlă de Metaxa. Aflându-mă însă la portbagaj, revăzusem sigiliul – două benzi metalice în cruce – aplicat de autorităţile vamale greceşti cutiei cu piese. Ceea ce m-a făcut să pun ac compas gândurilor spre ipoteza care mi se părea acum şi mai probabilă: un asemenea sigiliu constituie un act menit să-i asigure pe controlorii de la graniţă – vameşi, poliţişti, grăniceri – că totul e cuşer, totul este în regulă.

Intrând în punctul de frontieră grecesc, am avut senzaţia că maşina o să fie puricată centimetru cu centimetru pătrat. Întâmplare sau nu, când mi-a venit rândul, m-a luat în primire chiar vameşul care îmi dăduse ca pasageră pe indolenta aceea de englezoaică. M-a întrebat dacă m-am simţit bine în Grecia şi a trecut la controlul actelor şi al maşinii, al bagajelor, pronunţând doar cuvintele necesare, vă rog aia, vă rog ailaltă.

– Cam mult coniac! s-a strâmbat.

– Cadouri... Cartuşul e de la un prieten care are un magazin de băuturi.

A făcut un semn că treacă de la el şi a zis OK.

La bulgari, lucrurile s-au petrecut şi mai simplu; eram în tranzit, formalităţile n-au durat mai mult de câteva minute. Încă pe când demaram din punctul de frontieră grecesc, mă şi văzusem acasă; am început să conduc mai calm, mai ponderat, mai relaxat, gândurile au început să-mi zboare la cartea la care lucram şi care, o dată cu plecarea din Costineşti, îmi ieşise totalmente din cap. Numai că ele s-au întors la Egina şi la toată povestea deocheată în care intrasem.

Aşa se şi făcea, probabil, că nu-mi putea ieşi din minte felul în care controlase vameşul grec sigiliul metalic al cutiei cu piese, ceea ce mă îndreptăţea să presupun că „marfa" era, cum bănuiseră cei de la Biroul grecesc al Interpolului, colecţia numismatică sau steagul bisericesc. Dar şi pragurile maşinii, praguri ramforsate, erau bune pentru a ascunde chestii din astea!...

Pe la nouă şi ceva dimineaţa, am fost la punctul românesc de frontieră, şi nu mă îndoiam că, o dată cu ştampilarea paşaportului, va pleca şi vestea despre sosirea mea în ţară. Era tot ce voiam. Prima întrebare a vameşului a fost: „Aţi cumpărat ceva obiecte de aur?"

– Am cumpărat de toate, în afară de aur. Nu mă pasionează, nu mă dau în vânt după el.

– Da' de ce?! s-a mirat.

– Pentru că nu iei nimic cu tine în groapă!... Aşa că banii prefer să-i distrez.

– Şi asta-i adevărat... A vrut să mai spună ceva, dar a renunţat şi a rămas o clipă tăcut, contemplându-şi parcă gândul pe care hotărâse să nu-l dea la iveală. Apoi, în timp ce-mi controla portbagajul, a remarcat: Băutură aveţi să vă deschideţi un bar!

– Cadouri... Nu-mi prăpădeam eu bănişorii pe ea...

În uşă a apărut un alt vameş, probabil mai mare în grad, l-a chemat la el pe cel care se ocupa de mine, şi ofiţerul de grăniceri mi-a adus paşaportul.

Dornic să dau ochii cu Georgio cât mai repede cu putinţă, am înfipt piciorul în accelerator. Dar imediat m-am răzgândit: celor din Constanţa le trebuia o bună jumătate de oră ca să ajungă la Costineşti. Însă eu, cel mai probabil, eram de-acum aşteptat, la sesizarea poliţiştilor greci. Oricum, graba nu avea nici un sens, ea putea doar strica; principalul era că ajunsesem acasă. Şi, intrând în „Doi Mai", am hotărât să mănânc ceva fierbinte şi să fac o baie în mare, ca să fiu cât mai în formă la întâlnirea cu Sabbatini şi la tot ce avea să se întâmple.

În local, un chelner făcea ultimele retuşuri la mese; m-am aşezat la una dintre ele, dar acesta şi-a văzut de treabă ca şi cum nu mi-ar fi remarcat prezenţa. Şi doar eram singurul client, şi probabil şi primul, clientul de saftea, cum s-ar spune.

– Fii, te rog, amabil! l-am chemat, pentru că a continuat să mă ignore.

– Aurel, a strigat în direcţia bucătăriei, vezi că ţi-a venit unu' în raion! Apoi a bufnit supărat: N-am deschis bine şi gata!...

Am trecut peste grosolănia exprimării şi am intrat în vorbă cu el:

– Dar asta ar trebui să vă bucure!... Nu vă pare bine să vindeţi?

Mi-a aruncat o privire de parcă aş fi spus o enormitate sau cine ştie ce inepţie. Semn cât se poate de clar că ajunsesem acasă. Printre *oameni noi*, printre cei cu mintea delabrată, castrată. Rod bogat al celor patruzeci de ani de îndobitocire comunistă, doar basarabenii să ne mai întreacă. Ceea ce se şi întâmplă...

N-au avut nimic să-mi dea să mănânc, tot ce-am putut obţine a fost un nechezol, cum se chema pe vremea aceea cafeaua.

Cu gândul că eram aşteptat – şi nu ăsta constituia singurul motiv –, am oprit acasă. Când vii din străinătate, toţi speră să le aduci câte ceva, aşa că am scos din portbagaj o sticlă cu vin să i-o dau gazdei, pentru soţ. Era la bucătărie, s-a bucurat când m-a văzut, s-a bucurat de foxterier, numindu-l „Foxuleţ", mi-a mulţumit pentru sticlă şi m-a întrebat dacă n-am adus din Bulgaria câteva cutii de chibrituri.

– Da' ce, nu se găsesc? Până şi chibriturile au început să lipsească?

– Aşa-i, că dumneavoastră aveţi brichetă... Lipsesc ele de mult şi trebuie să ţin aprins un ochi la aragaz, ca să am cu ce le aprinde pe celelalte... Şi lasă, că şi atunci dacă vin, tre' să stric o juma' de cutie pân' se aprinde un băţ. Iar butelie de unde? Chiar şi cu şpagă...

– M-a căutat cineva? m-am interesat.

– Nţ! a negat.

Întors la maşină, am scos de pe canapeaua din spate cutiile cu vin şi coniac, pentru ca Georgio să nu dea cu ochii de ele, şi le-am dus în casă, fiind convins că fiecare mişcare pe care o făceam era supravegheată de oamenii Biroului românesc al Interpolului. Apoi, ca toate cele să se petreacă la Sabbatini, m-am urcat la volan şi m-am îndreptat fără grabă spre casa în care locuia.

Maşina mea se afla în curte şi, după praful care se aşezase pe ea, se vedea bine că nu fusese mişcată de multă vreme din loc. Or, asta demonstra că Georgio se temuse să circule cu o maşină măsluită şi preferase să stea locului, ca peştele care se dă la fund. Se dăduse la fund, aşteptând să-i aduc „marfa" plocon!

Uşa camerei era încuiată; înainte de a lua drumul plajei, am strigat-o pe gazdă cu gândul de-a afla câte ceva, de-a o trage, cum s-ar spune, de limbă. A răspuns din grădina din spatele curţii. M-am dus acolo şi am întrebat-o de italian.

– Nu-i. E plecat. S-a întors acu' vreo trei zile...

– Cum s-a-ntors? De unde s-a-ntors? Ce, a fost plecat?

– Cine să-l ştie?! A-ntrebat de dumneavoastră...

– Dar maşina văd că-i plină de praf!?...

– Păi, n-a fost cu ea. Maşina a rămas aicea în curte.

– Şi-acuma unde-i plecat?

– Parcă... în Deltă... Aşa am înţeles, că în Deltă. S-a întors şi imediat a plecat.

Pe drum am avut cele mai duioase gânduri la adresa lui Sabbatini, care, iată, făcea pe turistul, fir-ar el de contrabandist! Ajuns acasă, am descărcat bagajele din maşină, dar n-am avut răbdare să despachetez, le-am lăsat cum se aflau şi m-am dus la Telefoane să-l sun pe colonelul Savu Ştefan, pentru că nu înţelegeam de ce nu se lua legătura cu mine. Nu putea fi lipsit de interes ce aveam să le spun! Chiar dacă primiseră comunicări de la Biroul grecesc al Interpolului, eu ştiam o mulţime de lucruri în plus!

Presupunând că discuţia avea să dureze, i-am cerut telefonistei de serviciu să-mi facă o comandă. N-a vrut, a zis să sun prin automat, de-aia erau cabine cu automate.

– Bine, schimbaţi-mi cincizeci de lei. Şi i-am întins banii.

– Îmi pare rău, nu mai am fise. Dacă veneaţi mai devreme, aveam.

– Şi-atunci eu ce fac? Comanda nu vreţi să mi-o luaţi, pentru că sunt automate... Dar fise pentru automate n-aveţi!

– Am avut... Dacă n-aţi venit mai devreme... Încercaţi la debit. Sau la braserie.

– Cine credeţi c-o să-mi dea mie atâtea monede?! De obicei, duc şi ei lipsă de mărunţiş. Iar eu am de vorbit mai mult... Vă rog frumos, luaţi-mi comanda.

– Nu insistaţi, trebuia să fi venit mai devreme!

Dădusem peste un alt exemplar cu creierul castrat.

Debitul închisese, la braserie aduseseră bere, se formase o coadă, oho!... Chelnerii nici gând să mă ia în seamă. Mi-a surâs norocul în minuscula piaţă. O ţigăncuşă care vindea piatră *ponce* – vorba vine – mi-a schimbat douăzeci de lei, iar un vânzător de mărgele alţi zece lei. Înarmat astfel, m-am întors la Telefoane. Nu-mi dăduse prin cap să ocup la plecare un rând şi a trebuit să aştept vreo

douăzeci de minute, căci, din cele şapte automate, patru erau blocate cu fise.

Îmi mergeau toate pe dos, mai rămânea să nu-l găsesc pe colonel, să fie plecat pe teren. Şi iată că teleonul suna în gol, nu se prezenta nimeni la aparat. Zicându-mi că am format greşit numărul sau că s-a produs o „atingere", cum de atâtea ori se întâmpla, am făcut o nouă încercare. De data aceasta cu folos, şi am auzit o voce de bărbat. I-am spus cum mă cheamă şi cu cine vreau să vorbesc.

– Nu este. Şi nici mai târziu n-o să-l găsiţi, e plecat în provincie.

– Am sosit de câteva minute din Grecia... l-am informat. Vorbesc din Costineşti.

Şi, pentru că el tăcea, l-am întrebat dacă a auzit de numele meu. Mă aşteptam să zică: „Da, sunteţi scriitorul..." Ei bine, chiar dacă n-o să vă vină să credeţi, n-a spus asta; mai mult, s-a mirat cu o uşoară notă de ironie în glas:

– Ar fi trebuit să aud?

– În legătură cu această călătorie în Grecia... O călătorie cu probleme! l-am făcut atent.

– Eu nu ştiu nimic. Căutaţi-l mâine, s-ar putea să-l găsiţi după-amiază.

Eram mai singur ca niciodată. Ca să am şi eu o satisfacţie, am tăiat cu patentul benzile metalice de la cutia cu piese. La dracu', n-am găsit decât două filtre în ea, cel de aer şi cel de ulei, împresurate de vreo două găleţi de figurine dintr-un material alb, spongios, de parcă mi-ar fi fost expediate faruri, şi nu filtre din tablă. Aproape că nu-mi venea să cred că lipsesc curelele de transmisie, mai ales cea dinţată, aprinderea electronică... *Dumnezeule*, mi-am zis cu sagacitatea pe care de-acum mi-o cunoaşteţi, *te pomeneşti că figurinele... Al naibii să fiu, dacă nu-s toate din cocaină!* În aceeaşi clipă, am auzit venind din curte vocea Ortansei. În cea următoare, am fost la fereastră. Georgio dădea ocol Lamborghinei, ca şi cum ar fi vrut să vadă dacă nu i-am adus-o zgâriată. Mi s-a părut caraghioasă această grijă a lui pentru vopseaua maşinii şi i-am ieşit înainte.

– Oooo! *Amicoooo!* s-a bucurat, văzându-mă. M-a îmbrăţişat şi m-a luat la rost: Ce dracu' ai stat atâta?

Nu i-am răspuns, m-am îmbrăţişat cu Ortansa. În timp ce mă gândeam cum s-o expediez ca să rămân doar cu italianul, l-am auzit vorbind:

– Atunci ne vedem peste o oră, la „Doina". Suntem de pe drum... Am fost cu doctorul Preotu în Deltă. Dar el doar ne-a adus şi a plecat imediat la Bucureşti, pentru că mâine trebuie să fie la slujbă. Ah, a fost ceva formidabil! Delta voastră este de-a dreptul mirifică! Pacea acvatică, lumea păsărilor, coloniile de pelicani, lipovenii cum pregătesc peştele... Doamne, cât pierdeam dacă nu vedeam Delta! Ca şi mânăstirile din Nord. Pentru că, trebuie să ştii, am fost şi la mânăstiri. Unice! Unice! Mergem, ne schimbăm, facem o baie în mare... Aşa că vino peste o oră la „Doina". Hai, Ortance – i-a făcut semn să se grăbească –, totul se lipeşte pe mine!

Ortance? Asta ce mai înseamnă? m-am întrebat.

– Georgio – l-am oprit, presat de problema noastră –, dar noi avem împreună o treabă!...

– A, da... a zis, parcă aducându-şi aminte. Ai schimbat uleiul la Salonic?

– L-am schimbat. Asta-i tot ce te interesează să ştii? am spus fără să vreau şi mi-am dat seama că întrebarea lui despre schimbarea uleiului era, într-un fel, o indiscreţie făcută în faţa Ortansei.

– Dacă ai venit, înseamnă că totul este OK!...

– Tocmai de-aia!...

– Ortance, ce vrea omul ăsta de la mine? a făcut Sabbatini pe prostul.

Încercam să-i descifrez jocul şi el a continuat:

– Ce vrei tu acum? Vrei banii pentru „marfa" adusă? Hai, unde-i „marfa"? Măi fleţule, eu sunt romancierul Georgio Sabbatini, tradus în unsprezece limbi! Laureat al Premiului „Strega", echivalentul italian al „Goncourt"-ului. Al Premiului „Lampedusa"!... Al Premiului naţional „Montana"!... Cu aproape două milioane de volume vândute!...

Mi-am prins capul în mâini ca pentru a mă ajuta să înţeleg mai bine sensul celor întâmplate, şi l-am auzit izbucnind în râs.

– Aşa-ţi trebuie! Când am văzut-o pe Ortance... Ce mai încolo-ncoace, ne-am plăcut reciproc. A fost, cum s-ar spune, un *coup de foudre*... Din chiar clipa în care privirile noastre s-au întâlnit. Acolo în staţiunea Olimp. De ce crezi c-am vrut să stau şi eu la

ţărani?! Măi băiatule, ori vâsleşti la o carte, ori îi faci curte unei femei!... Cum să neglijezi, mă, o femeie ca Ortance!... În faţa unei femei inclusiv scrisul cade pe locul doi. Ce-ar fi cărţile noastre fără femei?! De la ea am aflat că eşti scriitor... Or, tu mi-ai zis că eşti avocat... Şi ţi-am copt-o. Seara ţi-am copt-o. La restaurant. După un păhărel, mintea îţi merge nu glumă!... Ţi-am plasat nada cu editura şi tipografia... Ce scriitor ar rezista la şansa de-a fi tradus şi editat în Italia?!... Mai ales unul român?!... Recunoaşte, orbita pe care te-am plasat, povestea care ţi-am montat-o cu o antichitate pentru un unchi amator de chilipiruri, buzunarul secret la maşină... Douăzeci de mii de dolari, piese pentru Lamborghini... Dimineaţa însă m-a bătut gândul să dau înapoi, temându-mă să nu-mi aduci maşina lovită. Abia aşteptam să te-ntorci, vreau s-o iau pe Ortance în Italia.

Şi eu care mă gândeam... Las' că ştiţi!...

„Ham-ham!" a făcut *personal* foxterierul.

Mi-am scos maşinal ochelarii de soare mortali şi i-am aruncat o privire; în ochii lui Sabbatini sau ai Ortansei nu-mi venea să mă uit.

Ei bine, îşi râdea în barbă, afurisitul! Râdea, desigur, de toată povestea. Dar mai ales, pezevenghiul, că stăpânu-său, înzestrat, şcolit, charismatic, un adevărat bărbat-de-bărbat se afla în situaţia altui *good bye*. Dacă vă vine să credeţi... Dacă vă puteţi imagina una ca asta!!!!

Redactor: Marcela Ionescu
Tehnoredactare computerizată: Adriana Popescu

Apărut 2004, Bucureşti
Timbrul literar se varsă în contul Uniunii Scriitorilor
nr. 2511.1-171.1/ROL, BCR – Sucursala Unirea, Bucureşti

Tiparul executat la
S.C. DON STAR S.R.L. Galaţi
Str. 1 Decembrie 1918, Nr. 23
Tel./Fax: 0236/492587

„Autorul şi-a subintitulat cartea – în sens polemic, desigur – „roman de consum", dând cu tifla snobilor cu gât de lemn, fandosiţilor de tot felul, izmeniţilor descoperitori de «americi literare» ce au sterilizat proza în cadrul a ceea ce se numeşte „ideologia epatării". În fond, fără a vulgariza lucrurile, o carte este, nu-i aşa, un „produs". Devenit „marfă" din clipa în care intră în librării. Se vinde, se cumpără. «O carte fără cititori, adică fără consumatori», subliniază Chiril Tricolici, «este un nonsens. Un fel de sex cu o femeie gonflabilă»." (...)

„Ademenit de perspectiva de a fi editat în Italia şi acceptând, în schimbul sumei de douăzeci de mii de dolari, precum şi a unor piese pentru maşina sa, o Lamborghini, propunerea unui italian de a face un drum în Grecia, cu scopul de a aduce de acolo o „marfă", eroul romanului, scriitor şi avocat, plonjează în plin hazard, în plină aventură. Tentat şi de faptul că această aventură ar putea constitui subiectul unei eventuale cărţi.

Îi lăsăm cititorului plăcerea de a descoperi surprizele respectivei călătorii, ca şi ale unei alteia, în Italia, femeile, Egina, Colette, creatoare de modă – dar şi o a treia, manechin, un fel de trăsătură de unire între cele două – constituind pivotul în jurul căruia este construită întreaga intrigă a cărţii. Acţiunea ei îl va face pe cititor să se întrebe tot timpul cu răsuflarea tăiată: „Oare ce mai urmează?". Aşa cum bine remarca Andrei Roman într-un număr al *României literare*, «fantezia narativă a lui Chiril Tricolici, autoironică şi parodică, se simte bine între legile dezvăluirilor parţiale şi ale finalurilor surprinzătoare»."

MARIAN OPRIŞAN

ISBN 973-569-641-X

www.niamira.ro

ROMANUL DE DRAGOSTE